

ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN

VERSLAG

VAN EEN

ONDERZOEK IN ENGELAND

NAAR ARCHIVALIA,

GELANGRIJK VOOR DE

GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND,

IN 1892

OP LAST DER REGEERING INGESTELD

DOOR

Dr. H. BRUGMANS.

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF.
1895.

VERSLAG

VAN EEN

ONDERZOEK NAAR ARCHIVALIA IN ENGELAND.

VERSLAG

VAN EEN

ONDERZOEK IN ENGELAND

NAAR ARCHIVALIA,

BELANGRIJK VOOR DE

GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND,

IN 1892

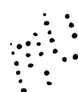
OP LAST DER REGEERING INGESTELD

DOOR

Dr. H. BRUGMANS.

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF.
1895.

Typ. Zuid-Holl. Boek en Handelsdrukkerij.

L. S.

Slechts een enkel woord heb ik te voegen bij hetgeen ik in mijn Voorrede schreef. Alleen dit, dat de in Engeland aanwezige Nederlandsche documenten van letterkundige waarde in den laatsten tijd meermalen het onderwerp van onderzoekingen hebben uitgemaakt. De resultaten daarvan zijn neêrgelegd in de volgende artikels: „Tijdschr. voor Ned. Taal- en Lett., XIV, 1 vlg., (niet vervolgd), waar de Heer F. van Veerdeghem zijn uitkomsten vermeldt, en Versl. en Med. der Kon. Vlaamsche Acad., 1895, 31 vlg., dat het verslag der Heeren du Flou en Gailliard bevat. Bovendien houdt zich thans nog de Heer Dr. R. Priebsch met een dergelijk werk onledig.

H. B.

INHOUD.

VOORREDE.

Het is van algemeene bekendheid, dat in het buitenland in archieven en bibliotheken veel, zeer veel bouwstoffen liggen opgestapeld voor onze Nederlandsche Geschiedenis. Niet alleen bevinden zich daar in de archieven der hoofdstaten van Europa, die met Nederland in nauwere of meer verwijderde, vijandige of vriendschappelijke betrekking stonden, een schat van staatsstukken, afkomstig van de gezanten van deze verschillende rijken in den Haag en elders; maar bovendien hebben tal van andere documenten van historische of letterkundige beteekenis, door allerlei toevallige omstandigheden en na dikwijls zonderlinge lotswisselingen, hun weg gevonden naar een of ander particuliere of openbare bibliotheek in het buitenland. Dat was, zooals ik zeide, reeds lang aan de geschiedkundigen bekend en ook menig navorscher had reeds voor een speciaal doel in bepaalde verzamelingen een onderzoek ingesteld naar documenten, voor onze Geschiedenis van belang. Betrekkelijk veel was reeds op die wijze aan het licht gebracht, dat reeds lang vergeten was en verborgen lag op een plaats, waar men het niet verwachtte en er dus niet naar zocht. Doch tevens was daardoor de wenschelijkheid, ja, de noodzakelijkheid aan den dag getreden van een algemeen onderzoek naar alles, wat voorhanden was in den vreemde. Waar reeds zooveel gevonden was, moest nog meer schuilen; „wo das gesteckt hat, liegt noch mehr"; dat was de algemeene overtuiging; naar dat meerdere een systhematisch onderzoek in te stellen, een algemeen gedeelde wensch onder de vakmannen. Prof. Blok te Groningen was de man, die zich tot tolk maakte van het algemeen verlangen. Hij zag in, dat een onderzoek als het boven bedoelde het best kon worden ingesteld van Regeeringswege, door een, door de

Regeering aangewezen, deskundige, die, met de vereischte brieven van aanbeveling voorzien, toegang kon verkrijgen tot de archieven en bibliotheken, waar men van het bestaan van belangrijke documenten zekerheid, of slechts vermoeden had. De Regeering ging in op de voorstellen van den Hoogleeraar en zoo geschiedde het, dat in den laatsten tijd telken jare gelden werden uitgetrokken met het doel, onderzoekingen als de hierboven bedoelde in te stellen. Grooten dank zijn wij verschuldigd aan Prof. Blok, die tot deze zaken het initiatief nam, maar evenzeer aan Jhr. Mr. Victor de Stuers, den referendaris van Kunsten en Wetenschappen, in wien de historische wetenschap aan het Departement van Binnenlandsche Zaken zulk een hartelijk en — wat meer zegt — daadwerkelijk vriend vond. Zonder de pogingen van deze beide mannen zou de geheele zaak misschien nog in langen tijd niet zijn uitgevoerd, misschien nooit aan de orde zijn gesteld.

Nadat eenmaal de Regeering zich in beginsel voor een dergelijk onderzoek had verklaard, was de verdere uitvoering de zaak van de historici zelve. Prof. Blok gaf persoonlijk het goede voorbeeld. Niet tevreden de plannen gemaakt te hebben, ging hij zelf over tot de uitvoering. Hij sloeg de hand aan den ploeg. Hij verklaarde zich bereid zelf Duitschland en Oostenrijk voor zijn rekening te nemen, een veelomvattenden arbeid, waaraan hij twee zomervacantiën opofferde. De uitgebreide resultaten van deze wetenschappelijke reizen zijn neergelegd in twee uitvoerige verslagen, in 1888 en 1889 verschenen. De uitslag van deze onderzoekingen beantwoordde zoo geheel en al aan de verwachtingen, dat men besloot in deze richting verder voort te gaan. Met opdracht der Regeering deed Dr. C. C. Uhlenbeck een reis naar Rusland, ten bate der Nederlandsche Geschiedenis; evenzoo onderzocht de archivaris van Friesland, Dr. J. L. Berns, nauwkeurig de archieven der Saksische hertogen te Meissen, nasporingen, welke veel nieuws gaven voor de Friesche geschiedenis. Van beide onderzoekingstochten zijn de zeer zaakrijke verslagen verschenen in 1892.

Dat daarmede het onderzoek niet was gesloten, ligt voor de hand. Daar was nog Engeland met zijn rijke archieven en bibliotheken. Met geen rijk ter wereld heeft ons land, hebben wij Nederlanders, zooveel te doen gehad als met Engeland. Met geen ande land zijn van de vroegste tijden af de betrekkingen — 't zij vij

dige, 't zij vriendschappelijke — immer zoo nauw en intiem geweest als met Engeland. Dat ons de Rijksarchieven te Londen een rijke bron zouden blijken te zijn voor onze Nederlandsche Geschiedenis van alle tijden, werd algemeen verwacht. Doch ook was het bekend, dat sedert de laatste drie eeuwen allerlei stukken, uit Nederland afkomstig of op Nederland betrekking hebbend, in Engeland, het land der verzamelaars, in particuliere handen waren geraakt en vandaar — gelukkig zeer dikwijls — door erfenis of aankoop in het bezit waren gekomen van de groote Bibliotheken: het British Museum, het „national storehouse" van zaken van wetenschap en kunst en de Bodleian Library te Oxford in de eerste plaats, andere bibliotheken in mindere mate. De onderzoekingen van Motley, Kervyn de Lettenhove, e. a. hadden reeds de aandacht gevestigd op deze rijke mijnen aan den overkant der zee, die steeds op ontginning wachtten. Wederom was het Prof. Blok, die hier de eerste spade stak en het onderzoek opende. Hij ging allereerst het terrein verkennen en stelde een voorloopig, zeer globaal genomen onderzoek in, waarvan in 1891 het verslag is verschenen.

Dat verslag was een bewijs te meer, dat een nauwkeurig, algemeen onderzoek dringend noodig was. Veel was slechts aangeduid, wat zeer de moeite van een nader onderzoek beloofde te loonen; veel belangrijks kon slechts worden aangestipt; veel moest in zeer algemeene termen worden aangewezen, wat verdere specialiseering vereischte; om tal van zaken nauwkeurig na te gaan, daartoe ontbrak de tijd. In één woord: dat voorloopig verslag deed den wensch naar een definitief te levendiger gevoelen. Op aanbeveling van Prof. Blok werd nu schrijver dezes door de Regeering aangewezen het onderzoekingswerk voort te zetten en, zoo mogelijk, te beëindigen.

Zoo mogelijk. In 't algemeen toch kan men wel zeggen, dat archiefonderzoek eigenlijk nooit geheel volledig kan worden uitgevoerd, daar men nooit de absolute zekerheid kan hebben, dat niets is overgeslagen, wat van belang is; dat er in het doorzochte archief niet méér voor een speciaal doel is te vinden, dan het aan 't licht gebrachte. Maar in nog geringere mate kan men de vaste zekerheid verkrijgen, dat men de stof heeft uitgeput, wanneer men staat voor reusachtige verzamelingen als die van het

Public Record Office en het British Museum, waar de te onderzoeken portefeuilles honderden, de voor onze geschiedenis belangrijke documenten duizenden in getal zijn. Ik was niet eens in de gelegenheid, alle portefeuilles, waarin men met wiskunstige zekerheid belangrijke documenten kon verwachten, te doorzoeken; dikwijls heb ik mij met een korte aanwijzing van geheele tijdvakken onzer geschiedenis moeten afmaken. Zoo heb ik van de 750 deelen, die op het Public Record Office de correspondentiën van de Engelsche Gezanten in den Haag met de Engelsche regeering sedert het jaar 1577 behelzen, slechts de kleinste helft, gekozen uit de meest verschillende tijdvakken, doorgezien. Zoo heb ik van de rijke archieven van de Admiraliteit en van het Colonial Office, eveneens op het Record Office aanwezig, slechts een algemeen overzicht kunnen geven. Zeer wordt daar de arbeid bemoeilijkt en noodeloos gerekt, doordien er geen gedetailleerde catalogus bestaat, maar den onderzoeker slechts een lijst ter beschikking wordt gesteld, waarin niets is opgenomen, dan het nummer der portefeuille, de jaren, waarover de daarin voorhanden documenten loopen, waarbij soms de naam van den Engelschen gezant is gevoegd, die de meeste brieven, daarin vervat, schreef. Mijn werk bestond daar dan ook in de eerste plaats in catalogiseeren van de voorhanden stukken. Vandaar dan ook, dat ik ongeveer niets heb kunnen copieëren, gelijk oorspronkelijk in de plannen van Prof. Blok, en ook in de mijne, lag.

Eenigszins anders was het gesteld op het British Museum. Daar vindt men in de eerste plaats den grooten Classed Catalogue of Manuscripts in ongeveer 100 deelen, waarop dan weder een Index is vervaardigd. Met behulp van dezen Index en den Catalogue kan men met betrekkelijk weinig moeite de documenten opsporen. Behalve deze algemeene MS.-Catalogus bestaan er nog gedrukte catalogi van de afzonderlijke verzamelingen: Harleian, Cottonian, Egerton, Lansdowne, etc. etc. De nieuwere van deze catalogi, die door beproefde deskundigen worden vervaardigd, zijn zeer nauwkeurig en geven alles, wat men kan wenschen; met name is dit het geval met de nieuwere deelen van de Additional MSS. Toch blijft altijd het bezwaar bestaan, dat de bewerkers niet voldoende op de hoogte zijn van Nederlandsche geschiedenis, topographie en letteren: vandaar een voortdurende verwarring in de

eigennamen, zoodat ook hier contrôle steeds gewenscht is. Geheel anders is het met de oudere catalogi, uit de vorige en het begin van deze eeuw. Deze kan men dikwijls geheel terzijde laten, daar zij zeer weinig te vertrouwen zijn; zij geven vaak geheel verkeerde titels op en laten belangrijke stukken soms geheel achterwege. Hier was geheel zelfstandige arbeid noodig en moest ik geheel van voren af catalogiseeren. Zoo is het o. a. geschied met de bekende en belangrijke bundels Galba B, C, D en E. Dat ik, onder die omstandigheden, ook van het British Museum weinig meer kon geven dan een lijst van het voorhandene en ik hier evenmin stukken kon copieëren, ligt voor de hand.

Evenzoo op de Bodleian Library te Oxford. Daar bestond niet eens een algemeene catalogus van de MSS. en moest ik mij met de catalogi der afzonderlijke verzamelingen tevreden stellen. Men heeft hier nog minder zekerheid alles gezien te hebben, dan op het British Museum. Ik heb, door aanwijzingen geleid, nog eenige catalogi meer doorgezien dan Prof. Blok en ook onder deze, nog niet doorgezochte hoofden, vond ik nog veel belangrijke stukken. Ook hier kan men de catalogi wederom indeelen in oude en nieuwe, onbetrouwbare en — behoudens de bovengenoemde bezwaren — betrouwbare, van welke beide ik intusschen een niet al te druk gebruik heb gemaakt. Doch ook hier was de verzameling voor onze geschiedenis belangrijke handschriften zoo uitgebreid, dat ook hier van copieëren wel geen sprake kon zijn.

De overige, door mij bezochte boekerijen leverden te weinig op, om er hier bij stil te staan.

Wat is dus het resultaat van mijn onderzoek geweest? Dit, dat hier den geschiedvorscher een zooveel mogelijk volledige lijst wordt aangeboden van het meeste, dat in Engelsche archieven en bibliotheken wordt aangetroffen, belangrijk voor onze geschiedenis. Wellicht zal men meer hebben verwacht. Velen zouden het waarschijnlijk wenschelijk gevonden hebben, dat aan de lijst van het voorhandene eenige toelichting ware toegevoegd, waarin duidelijk de beteekenis van ieder document werd uiteengezet.

Het springt evenwel in het oog, dat zulk een nadere uitlegging, zoo zij eenige waarde wilde hebben, slechts kon gebaseerd zijn op een diep ingaande studie der handschriften, iets, waartoe mij de tijd ontbrak en wat ook niet in den aard van mijn onderzoek

lag. Om dezelfde reden heb ik mij — hoewel dikwijls slechts noode — onthouden van het copieëren of in regest brengen van brieven en stukken. Want bij mijn werkzaamheid heb ik mij steeds laten leiden door de grondgedachte, die, naar ik geloof, ook bij de Regeering en Prof. BLOK heeft voorgezeten, toen zij deze onderzoekingstochten organiseerden: t. w. een algemeen overzicht te geven van het voorhandene, zoo mogelijk van alles, niet een ingaande bespreking van het belangrijkste. Ook, gelijk ik boven reeds zeide, omdat op het eerste gezicht niet altijd het belangrijke van het onbelangrijke is te onderscheiden en de juiste waarde van een document eerst na nauwkeurige bestudeering kan worden vastgesteld.

Wat ik gedaan heb, is slechts een begin geweest. Slechts als voortrekker, niet als ontginner heb ik gearbeid. Thans, nu de palen zijn uitgezet, binnen welke het arbeidsveld ligt, kan men met noeste vlijt aan den arbeid gaan. En dat hier een vruchtbaar terrein wordt gevonden, zal ieder, die dit boek slechts even doorbladert, terstond bespeuren. Het wacht nu nog slechts op de arbeiders, die er rijke vruchten kunnen plukken. Mijn hartewensch is, dat het velen mogen zijn.

Ten slotte nog een enkel woord. Het is een woord aan hen, wier medewerking ik heb mogen ondervinden. Allereerst aan Z.Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken mijn hartelijken dank voor de onderscheiding, waarmede hij mij heeft vereerd, door mij dit onderzoek op te dragen. Dat de aanbeveling van de HH. Prof. BLOK en Jhr. Mr. DE STUERS mij hier den weg baande, laadt op mij de grootste verplichtingen. De diepe erkentelijkheid, die ik voor hen gevoel, moge hun een bewijs zijn, dat ik hun bemoeiingen ter wille van mij op hoogen prijs stel. De krachtige medewerking, die ik in Engeland mocht ondervinden van H. M.'s Gezantschap te Londen, legt op mij den duren plicht der dankbaarheid jegens Z.Exc. den GRAAF VAN BYLANDT en den Legatie-Secretaris, den Heer BARON GEVERS. Mogen zij van mij de verzekering aanvaarden, dat ik de hartelijke ontvangst, die ik steeds bij hen mocht genieten, nimmer zal vergeten.

De verzekering van erkentelijkheid aan de HH. Ds. ADEMA VAN SCHELTEMA en LUZAC te Londen, Proff. MAX MÜLLER en FROUDE te Oxford en Dr. HESSELS te Cambridge, die mij bij mijn onder-

zoek van inlichtingen dienden, waar ik die noodig meende te hebben.

Ten slotte aan de Heeren, die in de werkplaatsen der wetenschap mij steeds terzijde stonden, een hartelijk woord van oprechten dank. Mogen zij, de HH. Salisbury en Hall van het Record Office, Scott van het British Museum, Nicholson van de Bodleian Library te Oxford, Rogers van de University Library te Cambridge en Wayland Kershaw van de Lambeth Library, even aangename herinneringen hebben behouden aan onze samenwerking, als ik die steeds heb gehad.

En hiermede draag ik mijn werk op aan de Nederlandsche geschiedschrijvers.

Groningen, Juli 1893. H. BRUGMANS.

A.

PUBLIC RECORD OFFICE.

Fetter Lane. Fleetstreet.

LONDON. E. C.

---

a. Foreign Office.

Deze afdeeling is natuurlijk de belangrijkste van alle, voor de geschiedenis van onze betrekkingen met Engeland. De documenten vóór 1760 kunnen door iedereen op aanvrage worden ingezien en gecopiëerd; die na genoemd jaar slechts met toestemming van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, die echter gemakkelijk door bemiddeling van het Gezantschap te Londen te verkrijgen is en aan den ernstigen geschiedvorscher nooit geweigerd wordt. Daarvan zijn natuurlijk uitgezonderd de stukken uit den allerjongsten tijd, na 1830, waarvan het onderzoek den geschiedvorscher der toekomst eerst zal openstaan.

De papieren zijn hier ingedeeld naar de landen, waarop zij betrekking hebben. Zie verder over de inrichting van het Engelsche archiefwezen: Prof Blok, Voorloopig Verslag, blz. 3 en 4. Deputy-keeper is tegenwoordig Mr. *H. C. Maxwell Lyte.*

Evenals Prof. Blok heb ook ik bij mijn onderzoek de gedrukte documenten buiten beschouwing gelaten. Het is bekend, dat de Engelsche regeering bezig is zoogenaamde „*Record Publications*" uit te geven. De documenten van het Foreign Office worden in regest opgenomen in den *Calendar of State Papers.* (*Foreign Series*). Daarvan zijn voor onze geschiedenis van belang:

Henry VIII, by *Brewer* and *Gairdner;* 12 deelen, terwijl het 13de „in the press" is. Zij loopen over de jaren 1509—1537.

Edward VI, by *Turnbull;* 1 deel. 1547—1553.

Mary, by *Turnbull;* 1 deel, 1553—1558.

Elizabeth, by *Stevenson* and *Crosby;* 12 deelen, 1558—1577. Naar door mij ingewonnen inlichtingen zal deze uitgave, die voor de Nederlandsche geschiedenis zoo hoogst belangrijk is, voorloopig niet worden voortgezet.

England and Spain, bij *Bergenroth and Gayangos;* 6 deelen, 1485—1542.

Deze documenten als bekend veronderstellende, wensch ik de aandacht te vestigen op de volgende portefeuilles:

I. *Flanders*. Deze verzameling is slechts gedeeltelijk voor ons van belang. Zij vormt 227 deelen en loopt van 1340 tot 1794.

1. 1340—1508. Bevat copieën van tractaten en edicten.

Edict van *Eduard III* „le mercredi apres le mi quaresme" 1340, waarbij aan *Gent*, *Brugge*, *Yperen* en andere Vlaamsche steden en andere plaatsen de oude privilegiën worden bevestigd.

Edict van *Eduard III*. *Rymer* XI, 645.

„ „ een hertogin van *Bourgondië*. *Rymer* XI, 591.

Tractaat van 6 Aug. 1446 tusschen *Bourgondië* en *Engeland*..

Instructie voor Lord *Hastings* en gezanten naar *Bourgondië*, 19 Jan. 1472.

Tractatus pacis et mutui commercii, 24 Febr. 1495 en eenige stukken daarop betrekking hebbende.

Engelsch-Bourgondische verdragen van 18 Mei 1499 en 5 Juni 1507.

Eenige ongedateerde overeenkomsten.

2—27. De stukken, in deze deelen vervat, zijn opgenomen in den bovengenoemden *Calendar of State Papers*.

28. Miscellaneous, 1560—1638. Van de in dit en de volgende deelen voorkomende brieven zijn vele in het bekende werk van *Kervijn de Lettenhove*, *Relations politiques des Pays-Bas et de l'Angleterre* opgenomen. Wanneer dat het geval, is het aangeduid door *Rel. Pol.* of *R. P.*

Bericht uit *Antwerpen*, 6 Maart 1567 en 15 Maart 1567.

Gresham aan *Cecil*, 17 Maart 1567. Blok, Voorl. Versl. blz. 5.

Memorie over de toestanden te *Antwerpen* in het voorjaar 1567.

Berichten uit *Antwerpen* van 17, 21, 28 en 31 Maart (dit laatste van *Benedicto Spinola*), 11, 19 en 25 April 1567, allen met dezelfde hand geschreven.

Oranje aan *Elizabeth*, 29 April 1568.

Dez. aan *Cecil*. eod. dat. Vgl. Voorl. Versl., blz. 5. R. P. V, n°. 1682 en 1683.

Berichten uit *Antwerpen*, 29 April, 2 en 12 Mei 1586. R. P. V, n°. 1684, 1685 en 1687.

Windsor aan *Cecil*, 5 Juni 1586. R. P. V, n°. 1691.

Henry Lee aan *denz.*, 5 Juni 1568. R. P. V, n°. 1692.

Lijst van geëxecuteerden te *Brussel*, 1—5 Juni 1568.

Verslag van een gesprek met een „*amptman*", 6 Juni 1568.

Request van *Engelsche* kooplieden aan *Alva*. 10 Juni 1568.

Proclamatie van *Oranje* aan de *Hervormden*, 10 Juni 1568, (niet die bij *Gachard*, *Corr. de Guill. le Tacit.*, VI, Préface voorkomt).

Proclamatie van den *Koning* aan den Schout van *Antwerpen*, 26 Juni 1568. Eng. vert.

„Brieve memoire de ce que se faict et passe a *Groningue* entre le

Camp du *Roy* et des ennemis les *geux*." Een van Spaansche zijde geschreven, zeer merkwaardig verslag van *Lodewijks* tocht door *Groningerland* na den slag bij *Heiligerlee*. Het loopt over de dagen 17—30 Juni 1568. R. P. V, n°. 1695.

John Mersh aan *Cecil*, Juni 1568. R. P. V, n°. 1694.

Eng. Kooplieden aan *Cecil*, Juni 1568.

Randal Starkey en *George Knightley* aan *Cecil*, Juni 1568. R. P. V, n°. 1690.

Staten-Generaal aan *Elizabeth*, 1 Juli 1578. Copie.

John Mersh aan *Cecil*, 4 Juli 1568. R. P. V, n°. 1696.

Verslag van *Alva's* tocht in *Groningen*, van „*Doom Sancio*, *Maître de camp*", 26 Juli 1568. Copie. Waarschijnlijk van *Londoñi*.

„Rescript et declaration du Tres illustre *Prince d'Orange*, contenant l'occasion de la defense inévitable de son Excellence contre l'horrible tyranne *du Duc d'Albe* et ses adherens", 20 Juli 1568.

Cobham aan *Cecil*, 23 Juli 1568. R. P. V, n°. 1707.

John Mersh aan *Cecil*, 8 Aug. 1568. R. P. V, n°. 1718; 15 Aug. 1568, R. P. V, n°. 1722.

Alva aan *Maximiliaan II*, 20 Aug. 1568. Eng. vert.

Oranje aan *Cecil*, 22 Aug. 1568. R. P. V, n°. 1728.

John Mersh aan *Cecil*, 29 Aug. en 5 Sept. 1568. R. P. V, n°. 1730 en 1733.

Lijst van *Oranje's* cavallerie, 26 Aug. 1568. R. P. V, n°. 1729.

Alva aan *Cecil*, 5 Sept. 1568.

Borgtocht der *City van London* voor *Wm. Davison*, agent te *Antwerpen*, z. d.

„The true reporte of the prince of *Oringes* doyng from the first tyme off his encamping to the last tyme of my departure from hyme at *Rykemont* nere to *St. Quinttina* in *France*". Zeer merkwaardig verhaal van een ooggetuige van Oranje's veldtocht in 1568. R. P. V, n°. 1763.

Gilpin aan *Cecil*, 31 Oct. 1568. R. P. V, n°. 1754.

Alva aan de *Raad van State*, 22 Nov. 1568. Copie.

Gilpin aan *Cecil*, 29 Nov. 1568. R. P. V, n°. 1762.

Memorie der *Eng. Kooplieden* in de *Nederlanden* aan *Elizabeth*, Dec. 1568. R. P. V, n°. 1765.

Edict van *Elizabeth* van 7 Dec. 1568, protesteerende tegen de in beslag neming van Eng. goederen te *Antwerpen*.

Gedragslijn, te volgen door *Spaansche* kooplieden, die op 't punt staan naar *Vlaanderen* te vertrekken. Spaansch, z. d.

Lijst van hen, die aan *Oranje's* krijgstocht in 1568 deelnamen en van de *Duitsche* vorsten, die met hem in verbinding stonden.

Bericht over den slag bij *Heiligerlee*, Juni 1568. R. P. V, n°. 1693.

Coligny aan *Throckmorton*, 6 Juli 1569.

Robert Adams aan *Walsingham*, 28 Dec. 1565.

Granvelle-Perrenot (*Champagny*) aan *Andrea* (*la Loo*), 24 Aug. 1581. Copie.

Roger Ashton aan *zijn broeder*, 8 Jan. 1586. Over de oorlogstoebereidselen van *Spanje*.

Bericht uit de *Nederlanden* aan *Thomas Stockton*, 28 Sept. 1586. Over den ongelukkigen toestand aldaar.

Uitvoerige memorie, aan *Elizabeth* en *Walsingham* gericht, waarin wordt uiteengezet, dat Engeland meer dan tot dusverre de *Nederlanden* moet steunen, ± 1584.

Memorie van Keizer *Rudolf II* over den toestand der *Nederlanden* ± 1583. Fra. vert. van Hgd. origineel.

Bericht uit *Antwerpen* over het beleg, 1585.

Staten-Generaal aan den *Koning*, 5 Febr. (1578). Copie.

Don Jan aan de *S.-G.* Z. d. Copie.

„The reasons that may move *her Matie* to staye her givinge of consent to the requeste of the *States* for men and money", 1578 of '79.

Bericht uit de *Nederlanden*, 1578.

Lijst van kolonels, die onder *Don Jan* dienen.

Inductie van *Don Jan*, 15 Febr. 1578. Copie.

Verhaal der gebeurtenissen te *Brussel*, 14 Jan. 1577.

„Proyect, advys et moyen faict selon et suyvant le II[e] article de la pacification de *Gand* et l'unie et confederation entre les *estatz gnaulx* des paysbas contre les *espainiolz* et aultres estrangez", 1577.

Borgtocht der stad *Brussel* voor 20,000 pond, door *Elizabeth* aan de *S.-G.* geleend. Z. d.

Request der burgerij van *Brussel* aan de *S.-G.*, 1577 of '78. Copie.

Verslag der onderhandelingen van *Don Jan* met *Rassenghem* te *Luxemburg*. Eng. vert.

Instructie van *Sir Edward Horsey*, gezant van *Elizabeth* naar *Don Jan*, 14 Dec. 1576. R. P. IX, n°. 3274.

„Memoire pour communiquer aux *Estats* par charge de *Son Alteze*". Cop.

Cornelis Diericx aan *Franchoys Chambelayn*, 5 Juli 1575.

„The first treatie betwene *Longolius* and the *Prince of Orenge*", 1574. Bevat niet alleen het tractaat, maar ook een uitvoerig overzicht der onderhandelingen die vooraf gingen.

Cornelis Coels aan *Thomas Bron*, 3 Nov. 1573.

R. Hewe aan *Davison*, 20 Nov. 1570.

Bericht aan *Cecil* uit de *Ned.*, over de tocht van *Oranje*, 1568.

„Apologie de *Fransoys van der Cathulle*, *sigr. de Rijhove*", 1586. Uitvoerige verdediging van den bekenden edelman. Het overzicht wordt gemakkelijk gemaakt door met een andere hand geschreven kantteekeningen, die een kort resumé bevatten van de aangehaalde punten. Achter de Apologie volgt, met dezelfde hand als deze geschreven, een overzicht van de gebeurtenissen in *Vlaanderen* in 1582 en volgende jaren. Op de laatste bladzijde: „Fragmentz et collectes de aulcuns mouvemens advenus à *Gandt*. Obsequium amicos, veritas odium parit. Dum fueris felix, multos numerabis amicos; Tempora si fuerint nubila, solus eris. Als ghy prospereert in het goet, Zoo heefde vrienden overvloet; Maer als de fortune qualick gaet, Dan hebdy niemand die u bestaet."

Bericht over de conferentie te *Brugge*, 1566.
Memorie over de handelsgeschillen van de *Nederlanden* met *Engeland*, behelzende 21 punten, 1561—63.
Schulden van *Elizabeth* te *Antwerpen*, 1561.
Walsingham aan *Rogers*, 3 Jan. 1574.
Staat van *Elizabeth's* verdedigingsmiddelen, 1575.
Wilson aan *Burghley*, 20 Febr. en 6 Maart 1574.
Wilson aan *Davison*, 25 Nov. 1575.

29. *Wilson* aan *Davison*, 27 Maart 1577. R. P. X, n°. 3837.
Will. Davison aan *Sir A. Paulett*, 28 Maart 1577. R. P. X, n°. 3842.
Bericht uit *de Nederl.* van *Wilson*, 30 Maart 1577. R. P. X, n°. 3846.
Id. Id. aan *Walsingham*, 31 Mei 1577.
Uitvoerige memorie over de zending van *Wilson* naar de *Nederlanden*, 1577.
De Famars aan *Davison*, 3 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3482.
Champagney aan *Leycester*, 6 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3486.
Champagney aan *Elizabeth*, 6 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3485.
Staten-Generaal aan *Elizabeth*, 6 Juli 1577.
Guill. de Hornes aan *dez.*, 6 Juli 1577.
Wilson aan .....? 7 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3490.
Francoys de Halewijn (Sweveghem) aan *Wilson*, 27 Juni 1577.
Oranje aan de *S.-G.*, 5 Juli 1577. Copie.
„Memoire pour communiquer aux *Estatz* par charge de *Son Alteze*", 6 Juli 1577; met antwoord der *Staten*, 13 Juli (zie boven).
Rogers aan *Walsingham*, 20 Jul. 1577. R. P. IX, n°. 3494.
Dez. aan *denz.*, 24 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3496.
Id. Id., 24 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3497.
„Poinctz et articles que *Son Alteze* trouve necessaires destre remediez devant son retour a *Bruxelles*", 23 en 24 Juli 1577. Copie.
Wilson aan *Burghley*, 24 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3495.
In dit en de volgende deelen tal van copieën van officieële stukken, gewisseld tusschen de *S.-G.*, *Don Jan* en *Oranje*, die de *Engelsche* agenten steeds in hun brieven insloten.
Rogers aan *Walsingham*, 26 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3500.
„Offre des *Estatz* aulx *Allemans* pour le faict de leur lieutenant" en meerdere stukken over de onderhandelingen der *S.-G.* met de *Duitsche* huurtroepen.
Bericht uit *Brussel*, 28 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3506.
Thomas Brune aan *Burghley*, 29 Juli 1577. R. P. IX, n°. 3507.
„Resolutions sur les sept poinctz de *Son Alteze* proposez par Mess[rs] de *Rassinghem* et *Grobbendoncq*", 30 Juli 1577. Copie.
Wilson aan *Horsey*, z. d. tusschen 1576 en '78.

30. „Instructions given to Mr. *William Davison*, esquyer, beinge sente to reside as *Her Majestes* agente in the *Lowe Countreys*", 2 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3508.

Burggraaf van Gent aan *Elizabeth*, 3 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3509.
Horsey aan den *burggraaf van Gent*, 3 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3510.
Dez. aan *Davison*, 4 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3512.
De Hèze aan *Elizabeth*, 4 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3511.
Wilson aan *Davison*, 6 Aug. 1577.
„Responce des *Estats Gnaux* sur le verbal a eux presente par le sr. de *Grobbendonck* de la part de *Son Alteze*", 12 Aug. 1577. Copie.
Davison aan *Walsingham*, 14 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3519.
Dez. aan *Leycester*, 14 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3518.
Don Jan aan *Davison*, 16 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3521.
Taxis aan *Wilson*, 16 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3522.
Breedvoerig verslag der onderhandelingen van *Don Jan* met de *S.-G.*, Aug. 1577. Copie.
Davison aan *Walsingham*, 19 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3526.
Davison aan *Leycester*, 19 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3525.
Rob. Beale aan *Wilson* en *Hatton*, 19 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3527 en 3528.
Edward Whitechurch aan *Davison*, 24 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3532.
Raimond de Fornais aan *Davison*, 24 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3533.
Davison aan *Walsingham*, 24 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3531.
Oranje aan *Davison*, 26 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3535.
Wilson aan *denz.*, 30 Aug. 1577.
Davison aan *Leycester*, 30 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3536.
Dez. aan *Walsingham*, 31 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3538.
Rob. Beale aan *Davison*, 31 Aug. 1577. R. P. IX, n°. 3539.
„A distribution of the garrisons and forts in *Holland* and *Sticht* of *Utreight*", 1577.
„Escript de ce qui est ordonné principalement en la ville *d'Anvers* depuis la retraicte de *Don Jehan* à *Namur*".
„Brief discours en forme de Remonstrance faicte par les bourgeois de la ville de *Bruxelles*, adressante aux *Seigneurs* et *Estatz* de pardeça, affin quilz ayent a pourveoir sur le gouvernement de ces pays d'un chef prudent et experimenté", 1577.
Davison aan *Walsingham*, 1 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3541.
Dez. aan *Leycester*, 1 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3540.
Leycester aan *Davison*, 2 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3542.
Wilson aan *denz.*, 3 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3546.
Randolph aan *Davison*, 3 Sept. 1577.
S.-G. aan *Elizabeth*, 7 Sept. 1577. Cop. R. P. IX, n°. 3551.
Davison aan *Walsingham* en *Leycester*, 8 Sept. 1577. R. P. IX n°. 3552.
Dez. aan *Burghley*, 9 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3554.
„ „ *Walsingham*, 9 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3555.
„ „ *Leycester*, 9 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3553.
„ „ *Hatton*, 9 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3556.
Randolph aan *Davison*, 10 Sept. 1577.
Davison aan *Walsingham*, 15 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3561.

Dez. aan *denz.*, 15 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3562.
„ „ *Leycester*, 15 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3560.
„ „ *Burghley*, 19 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3566.
„ „ *Walsingham*, 19 Sept. 1577, R. P. IX, n°. 3567.
„ „ *Leycester*, 19 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3565.
Instructie voor den *prelaat de Velliers c. s.* „de ce quilz auront a travailler avecq monseigneur le *prince d'Orange*", 19 Sept. 1577. Copie.
Hessels, *pensionaris van den Bosch* aan de *S.-G.*, 19 Sept. 1577. Cop.
Wilson aan *Davison*, 20 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3570.
Davison aan *Walsingham*, 21 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3571.
Anonyme brief aan *Davison*, 23 Sept. 1577.
Davison aan *Walsingham*, 28 Sept 1577. R. P. IX, n°. 3579.
„A sommarie reporte of *the prince of Orenge* his entrie into *Bruxelles* the XXII of September 1577". (in *Davison's* hand). R. P IX, n°. 3574.
Wilson aan *Davison*, 29 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3582.
Bundel brieven en stukken, betreffende de onderhandelingen van de *S.-G.* met den prins van *Oranje* in September 1577. Copieën.
„Discourse de ce que ast advenu nagueres a *Douay*" (nam. op een conferentie van edelen, gehouden om de komst van *Matthias* voor te bereiden).

31. Evenals de voorafgaande deelen, bevatten ook de volgende tal van copieën van brieven en officieële stukken, gewisseld tusschen de *Staten-Generaal*, den prins van *Oranje*. *Don Jan* en anderen, die bij deze onderhandelingen een rol speelden. Het zal niet noodig zijn, telkens de aandacht op deze copieën te vestigen. Hun groot aantal bewijst, hoe goed de Engelsche regeering werd op de hoogte gehouden van alles wat in de Nederlanden geschiedde en hoe nauw de betrekking was tusschen de dirigeerende persoonlijkheden te Brussel en de Engelsche agenten. In 't vervolg zullen alleen de origineele stukken der Engelsche agenten vermeld worden, slechts bij uitzondering copieën. De geschiedschrijver van dien tijd doet evenwel goed, ook deze copieën door te zien, daar natuurlijk de mogelijkheid bestaat, dat een document te Brussel is verloren gegaan of niet in de archieven is terecht gekomen, terwijl de copie te Londen bewaard is.
Laurence Tomson aan *Davison*, 3 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3586.
Davison aan *Leycester*, 3 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3585.
Dez. aan *Burghley*, 4 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3588.
„ „ *Walsingham*, 4 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3589.
„ „ *denz.*, 4 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3590.
„ „ „ , 8 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3594.
Leycester aan *Davison*. 10 Oct 1577. R. P. X, n°. 3599, maar hier als aan Walsingham gericht opgenomen.
Davison aan *Walsingham*, 10 Oct. 1577. R. P. X, n°. 3597.
Bericht uit *Brussel*, 10 Oct. 1577. R. P. X, n°. 3598.
Davison aan *Burghley*, 10 Oct. 1577. R. P. X, n°. 3596.
Dez. aan *Leycester*, 10 Oct. 1577. R. P. X, n°. 3595.

Davison aan *Walsingham*, 12 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3603.
Carenzoni aan *Walsingham*, 12 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3605.
Randolph aan *Davison*, 13 Oct. 1577.
Leycester aan *Davison*, 14 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3607.
Davison aan *Walsingham*, 17 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3611.
Berichten uit *Antwerpen*, 17 Oct. 1577.
Wilson aan *Davison*, 18 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3615.
Tomson aan *Davison*, 19 Oct. 1577.
Davison aan *Walsingham*, 20 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3622.
Walsingham aan *Davison*, 20 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3624.
Davison aan *Burghley*, 20 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3621.
Dez. aan *Walsingham*, 20 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3623.
„Plainctes exhibées par *le Gouverneur et marchantz adventuriers de la nation Angloise* residentz en *Anvers* à Messeigneurs les Ambassadeurs de la Serme *Royne d'Angleterre*, z. d. Cop. R. P. X, nº. 3625.
„Ce sont les poynctz et articles esquellz les *marchans, trafiquans en Flandres* et es paysbas sont pregnancz contre et en preiudice de leur anciens privileges et libertés".
De Bocholt aan *Davison*, 25 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3626.
Anonyme brief aan *Davison*, 26 Oct. 1577.
Davison aan *Burghley*, 27 October 1577. R. P. X, nº. 3628.
Bericht uit *Antwerpen*, 27 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3630.
Davison aan *Walsingham*, 27 Oct. 1577. R. P. 10, nº. 3629.
„Questions propounded to *His Excellencie* with his aunswers", 26 Oct. 1577, R. P. X, nº. 3627.
Davison aan *Burghley*, 30 Oct. 1577. R. P. X, nº. 3636.
Dez. aan *Walsingham*, 4 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3643.
„ „ *denz.*, 4 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3644.
S.-G. aan *Davison*, 2 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3642.
Nicolas Brunynck aan *Davison*, 7 Nov. 1577.
S.-G. aan *Davison*, 7 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3647; maar daar uit de Bibl. Royale te Brussel.
Horsey aan *Davison*, 8 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3648.
d'Hargenlieu aan *Davison*, 8 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3649.
Tomson aan *Davison*, 9 Nov. 1577.
Davison aan *Burghley*, 10 Nov. 1577. Gelijkluidend met den volgenden.
Davison aan Walsingham, 10 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3650.
d'Hargenlieu aan *Davison*, 11 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3652.
Davison aan *Walsingham*, 15 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3654.
„The reportes of *John Dale* off the number of souldiers that *Don John of Austrey* hadd at my beinge ad his Courte of *Luxemburgh* the XVIth of November". R. P. X, nº. 3657.
Davison aan *Burghley*, 18 Nov. 1577. Gelijkluidend met den volgenden.
Davison aan *Walsingham*, 18 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3659.
Dez. aan *Leycester*, 18 Nov. 1577. R. P. X, nº. 3660.

Wilson aan een ongenoemde, 18 Nov. 1577. Fragment.
S.-G. aan *Davison*, 22 Nov. 1577. R. P. X, n°. 3668.
Wilson aan *Burghley*, 24 Nov. 1577. R. P. X, n°. 3673.
Davison aan *Burghley*, 26 Nov. 1577. Gelijk den volgenden.
Dez. aan *Walsingham*, 26 Nov. 1577. R. P. X, n°. 3675.
Memoriën over de verhouding van *Engeland* tot de *Nederlanden*, einde 1577.
Hier staat de volgende aanteekening: „The *States General*, having agreed the treaty made by *Marques Havrech* and *Count Adolf de Meetkercke*, between *Elizabeth* and the *States* for furnishing men and money, the correspondence with them from this period comes under the title „*Holland*"." Met „*Flanders*" wordt dus, gelijk ook uit het vervolg zal blijken, bedoeld dat deel van de Nederlanden, dat onder Spanje bleef en waarin de Spaansche landvoogd, eerst Don Jan, later Parma zetelde. De onderhandelingen van Elizabeth met deze vallen dus onder „*Flanders*", terwijl wij die van Engeland met de Staten-Generaal en Oranje beneden onder „*Holland*" zullen aantreffen.

32. *William Cotton* aan *Sir Thomas Steukley*, 25 Februari 1578. R. P. X, n°. 3790.
Geloofsbrief van *Daniel Royers*, gezant naar *Matthias*, 3 Maart 1578. R. P. X, n°. 3801.
Instructie voor *Wilkes*, gezant van *Engeland* bij *Don Jan*, 5 April 1578.
„Observations touchinge *Don Johne*, the State of his Camp and his proceeding in the warr", 29 April 1578. Copie.
Don Jan aan *Elizabeth*, 25 Aug. 1578.
Bericht uit de *Nederlanden*, 27 Aug. 1578.
Cobham aan *Burghley*, 9 en 24 Sept. 1578.
Instructie voor *Wilson*, Engelsch gezant naar *Parma*, 18 Oct. 1579.
Anonyme brief aan *Burghley*, 1579, met bijzonderheden over gebeurtenissen in de *Nederlanden*.
Charles de Croy aan *Walsingham*, 17 Maart 1580.
Thomas Morgan aan *Oranje* (?), 17 Dec. 1580.
„Replicatio legatorum ser^{mae} *Reginae* ad responsionem factam per *suae Cels^{nis}* pro *rege Cathol.* legatos ad postulata dicta legat. ser. reg." z. d. In dit uitvoerige stuk worden de bezwaren der *Engelsche* regeering tegen de gedragslijn der *Spaansche* uitvoerig uiteengezet.
Parma aan *Elizabeth*, 15 April 1581.
Estienne Lesieur aan *Walsingham*, 19 Maart 1582. Deze speelde in deze jaren een belangrijke rol in de onderhandelingen van *Elizabeth* met de regeering der *Zuidelijke Nederlanden*.
Lijst der steden, die den *Koning* in de *Nederlanden* gehoorzamen. Z. d.
De la Motte aan *Cobham*, 25 Juni 1583.
Bericht uit *Antwerpen*, 10 Nov. 1583.
„Les causes qui pourront mouvoir messeigneurs du *Conseil previe de Sa Majesté Catholique* a s'incliner plus tost a misericorde qu'a rigueur

de justice a lendroit du *Rogeir Aumound*, *Gent. Anglois*, prisonnier en la ville d' Arras.

Paul Nue aan *zijn schoonvader*, 2/12 April 1581.

Parma aan *Walsingham*, 29 Oct. 1584.

Zeer nauwkeurige, gekleurde teekening van de groote brug, door *Parma* in 1585 over de *Schelde* bij *Antwerpen* geslagen.

Resumé van een brief van *Mendoza* aan *Parma*, 27 Febr. 1585.

„The reporte of a *Netherlander* to me from the *prince of Parma's* camp the second of June" (van 1585).

Instructiën voor *John Smith*, Engelsch gezant naar *Parma*, 22 Aug. 1585.

Paul Jack aan *Walsingham*, 13 Dec. 1585.

Memorie van *Parma* over zijn verhouding tot *Engeland*, z. d.

Tal van brieven (in het *Italiaansch*) van den bekenden Zuid-Nederlandschen diplomaat *Andrea van Loo* aan *Burghley*. Van Loo vertoefde te *Londen* als agent van *Parma* en van daar uit zijn de eerste brieven aan den Eng. staatssecretaris geschreven. 11, 15, 17 Febr., 6, 8, 15, 23, 31 Maart, 2, 7, 13, 15 April, 7 Mei, 5, 17, 18 Juni 1586. De volgende brieven zijn in de *Nederlanden* geschreven (*Venloo*, *Antwerpen* enz.), 25, 27 Juni, 22 Oct., 12 Nov. 1586.

Paspoort voor den Eng. kapitein *Jack*, 20 Maart 1586.

„A note of all suche comodities as are made in *Flanders* and *Brabant*", 25 Maart 1586.

Charles Lanfranchy aan *van Loo*, 20 April 1586. Noodzakelijkheid voor *Engeland* om den vrede te bewaren met *Parma*.

Edward Morres aan *Burghley*, 12 April 1586. (V. S.). Onderhandelingen van Eng. met Parma.

Bodenham aan *Burghley*, 12 April en 20 Mei 1586.

Van Loo aan *Elizabeth*, 8 Mei 1586. Ital.

Parma aan *Burghley*, 3 Juli 1586. Ital.

Champagney aan *denz.*, 7 Juli 1586.

Van Loo aan *Parma*, 27 Juni 1586. Ital. cop.

Dez. aan *Richardot*, 27 Juni 1586. Ital. cop.

Elizabeth aan *Parma*, 8 Juli 1586. Ital. cop.

Van Loo aan *Elizabeth*, 20 Oct. en 12 Nov. 1586. Ital.

Dez. aan *Burghley*, 22 Oct. en 12 Nov. 1586. Ital.

Dez. aan *Parma*, 26 Dec. 1586. Ital. cop. met Eng. vert.

Bericht van *William Pekott* over *Parma's* strijdkrachten, z. d.

Barneys aan ?, z. d. met een sleutel van cijferschrift.

„Les noms des 52 compagnies de Cavallerie de lenemi" en „Infantery de l'enemy" (nam. van *Parma*).

Klachten der „*merchants of the staple*" te *Brugge* (na 1573).

„Articoli proposti al Duca di *Parma* da parte della Serm. *Regina*", 4 Maart 1587. Cop.

Burghley aan *van Loo*, 7 Maart 1587. Vredesonderhandelingen.

Memorie door de Eng. regeering bij *van Loo* ingediend, 9 Maart 1587.

Memorie door de reg. te *Brussel* aan *van Loo* toegezonden, als antwoord op de voorafgaande, z. d.

Paul Anraet aan *Walsingham*, 4 April 1587.

Champagney aan *Burghley* (?), 6 April 1587. Eng. vert.

Eenige copieën van brieven gewisseld tusschen *van Loo* en de regeering te *Brussel*, Mei 1587.

Burghley aan *van Loo*, 14 Juni 1587. Vredesonderhandelingen. Cop.

Jan Deychgers aan *Walsingham*, 10 en 13 Juli 1587.

Van Loo aan *Burghley*, 11 en 15 Juli 1587.

Burghley aan *van Loo*, 18 Juli 1587. Cop.

Van Loo aan *Burghley*, 14, 26, 31 Aug. 1587.

Twee *Spaansche* anonyme brieven aan *Walsingham*, 29 Aug. en 9 Sept. 1587, met dezelfde hand geschreven.

Burghley aan *van Loo*, 31 Aug. 1587.

Van Loo aan *Burghley*, 8, 13, 16, 26 Sept., 3 Oct. 1587.

Burghley aan *van Loo*, 15 Oct. 1587.

Van Loo aan *Burghley*, 21 Oct. 1587.

Anonyme brief aan *Walsingham* uit *Antwerpen*, 2 Nov. 1587.

Ander bericht uit *Antwerpen*, 2 Nov. 1587.

„*B. at Antwerp*" aan *Antonio di Fonti*, 10 Sept. en 29 Oct. 1587.

Parma aan *Elizabeth*, 9 Nov. 1587. Cop.

Van Loo aan *Burghley*, 4, 8 Nov., 1, 4, 10, 19, 24, 30 Dec. 1587.

Cobham, *Compton* en *Walsingham*, aan *van Loo*, 11 Nov. 1587. Eng. vert.

Van Loo aan *Elizabeth*, 19 Dec. 1587. Ital.

Vrijgeleide, door *Elizabeth* aan de *Spaansche* gezanten gegeven. Cop.

Deze bundel is hoogst belangrijk, daar hij de onderhandelingen bevat, door Engeland gevoerd met de regeering te Brussel over den vrede, terwijl in de noordelijke gewesten Leycester een poging deed om de Spanjaarden het verder voortdringen te beletten.

33. Bericht van *Hercules Annys*, met een overzicht van *Parma's* strijdkrachten, 1588.

Aartshertog Karel aan *Parma*, 25 Jan. 1588.

Van Loo aan *Burghley*, 20 Jan., 4, 7, 17 Febr. 1588.

Stanley aan *Leppine*, 5 Febr. 1588. Stanley tracht hem over te halen van de Nederlanden af te vallen, even als hij zelf had gedaan.

Van Loo aan *Cobham*, 7 Febr. 1588.

Bericht uit de *Nederlanden*, 20 Febr. 1588, V. S.

Commissie van *Parma* voor zijn gezanten naar Engeland (*Aremberg*, *Champagney*, *Richardot*, *Maes* en *Garnier*), 4 Maart 1588. Cop.

Concept-vredesverdrag tusschen *Engeland* en *Spanje*, Febr. 1588.

Bericht van *Tomas de Barney* over *Parma's* toerustingen, Febr. 1588.

Champagney aan *Augustin de Villanueva*, 9 Maart 1588. De verhouding van Spanje tot Engeland.

Van Loo aan *Burghley*, 20 Maart 1588.

„An abstract of the *E. of Leycester's* declaracion of such points as the

L. Buckhurst is to be charged withall, with the severall answeres of the said *L. B.* thereunto", z. d.

„The state of ye *K. of Spaines* forces in ye *Low Countries*", 22 Maart 1588.

Van Loo aan *Cobham*, 1 April 1588.

Bericht uit *Antwerpen*, 10 April 1588.

„A note of suche newes as I could learne in *Dunkerk*", 1588. Bevat allerlei bijzonderheden over de verdediging der *Zuidelijke Nederlanden*.

Van Loo aan *Burghley*, 4 April, 6, 8 Juni 1588.

Parma aan den *gouverneur van Duinkerken*, 30 April 1588. Cop.

Overzicht der schepen in de haven van *Duinkerken*, 13 Juni 1588.

Champagney aan *Burghley*, 29 Juni 1588. Geringe voortgang der vredesonderhandelingen.

Van Loo aan *Burghley*, 21 en 29 Juni 1588.

Bericht uit de *Nederlanden*, 12 Juni 1588.

„A trewe note or vieuwe of all the shipps servisable in *Dunkirke* taken and seene by my servante *Rycharde Hodgson*", 28 Juni 1588.

Van Loo aan *Elizabeth*, 29 Juni 1588.

Grimaldi aan *de Villanueva*, 30 Juni 1588. De Armada nadert.

„The description of the *Kings* forces in these contries in the yeare 1588" van *Tomas de Barney*.

„Extraict des propositions faictes par les Deputez de la *Reyne D'angleterre* aux Deputes de *Sa Majesté Catholique* et les responses envoyés passes quelques jours vers *Espagne*." Z. d.

Van Loo aan *Burghley*, 14 Juli, 8, 22 Aug., 12 Sept. 1588.

Van Loo aan *Crofts*, 22 Aug. 1588.

Van Loo aan ?, 11 en 13 Sept. 1588.

„Memorial for *Richard Thompson* sent to the Duke of *Parma*", 22 Sept. 1588, get. door Burgley, Howard en Walsingham.

„State of ye shipping at *Dunkirk*", Sept. 1588.

Bericht over de *Armada*, Sept. 1588.

Extracten uit brieven van kolonel *d'Eygenbergh* en maître de camp *Spinelli* aan *Parma*, Oct. 1588.

Onderschepte brieven van *Mansfeld* aan *Parma*, Oct. 1588. Cop.

Copieën van rapporten en brieven uit de *Nederlanden*, waaronder van *Mansfeld* en *Verdugo*.

Thomson aan *Walsingham*, 19 Nov., 29 Dec. 1588, 25 April 1589.

Bassets, secretaris van Parma, aan *Thomson*, 17 Nov. 1588.

Parma aan *Philips II*, 4 Jan. 1589. Eng. vert.

Van Loo aan *Elizabeth*, 16 Jan 1589.

Dez. aan *Walsingham*, 16 Jan. 1589.

De la Torre aan *Antonio di Fonti* te *Londen*, 23 Febr. 1589.

Berichten uit de *Nederlanden*, 28 April, 9 Mei, 3 Juli, 21 Aug., 24 Nov. 1589.

Gilles aan *Walsingham*, 25 Juni 1589.

Hessele Aysma aan *Elizabeth*, 20 Aug. 1589.

De Gouverneur van Antwerpen aan *Walsingham*, 23 Sept. 1589.

Van Loo aan *Walsingham*, 29 Sept. 1589.
Sedgrave aan *Throckmorton*, 16 Jan. 1590.
Edward Wynter aan *Walsingham*, 2 Febr. 1590 en z. d. Uitwisseling van krijgsgevangenen.
De Zoete aan *Borgueval*, 14 Febr. 1590. Allerlei nieuws.
De Hertog van Lotharingen aan *Mansfeld*, 16 Febr. 1590.
Brief van een ongenoemde aan *Wilson*, 21 Febr. 1590. Over de toestanden in de *Zuidelijke Nederlanden* en *Parma's* positie aldaar.
Wynter aan *Walsingham*, 20 Febr. 1590. Parma's oorlogen in Frankrijk.
„A note of ye *K. of Spaynes* forces in the *Low Countryes*", z. d.
Tal van, veelal zeer uitvoerige, brieven met berichten over den veldtocht van *Parma* in *Frankrijk* in 1590 en 1591.
Bericht uit *Brussel*, 21 Juli 1591.
Lijst der garnizoensplaatsen der *Duitschers* in *Parma's* leger, z. d.
Thomas Morgan aan *Burghley*, 10 Febr. 1591.
Instructie voor *Brundhurns* „beinge sent for ye dispatch of ye 2000 soldiers owt of ye *Low Countries* for *Normandy*".
Groningen aan den *Raad van State*, 23 Maart 1593. Cop.
„Diverse reasons to move her mat. to send some spetiall gent, to ye *Archduke Ernestus*, being lately come into ye *Lowe Countries*"; met een instructie voor den te benoemen gezant. Z. d.
Spinola aan *Etienne d'Yvarra*, 3 Aug. 1594. (Onderschept.)
Bericht uit *Brussel*, 7 Aug. 1594.
Instructie voor *Thomas Wilkes*, Engelsch gezant naar *Aartshertog Ernst*, 17 Sept. 1594. Voornamelijk over zamenzweringen, die met medeweten van *Fuentes* en *Ibarra* te *Brussel* tegen *Elizabeth* worden beraamd.
Vrijgeleide voor *Wilkes*, 14 Oct. 1894.
Elizabeth aan *Richardot*, 20 Oct. 1594. Klachten over de regeering te Brussel. Op den achterkant staat: „This was corrected and reformed by her M[tie] herself, as she gave me to Instructions, but the end left out is that which was signed by the Lords"

34. *Thomas d'Arques* aan *Robert Cecil*, 20 Febr. 1595. Biedt zijn diensten aan als agent in de Spaansche Nederlanden. Van dezen *d'Arques* vinden wij verscheiden brieven, 24 Febr., 16, 20, 25, 27 Mei 1595. Hij is, blijkens het schrift, dezelfde die ook voorkomt als *Pierro Langen* en „*celuy que congnoissez*" Eenige brieven van hem zijn gericht aan een zekeren *Gilles Langres* „*le part ou il sera*", waarschijnlijk een tusschenpersoon.
Opgave der strijdkrachten, die *Albertus van Oostenrijk* medebrengt naar de *Nederlanden*, 1596.
Tal van anonyme berichten uit *Brussel* en *Antwerpen*.
Verder tal van copieën van brieven, gewisseld tusschen *Albert* en *Philips II*, 1596 enz. Ook zijn vele dezer brieven in Fransche of Engelsche vertaling aanwezig. Bovendien zijn er tal van brieven in cijfer-

schrift, met interlineaire oplossing. Het onderwerp van deze correspondentie is een onderneming van *Spanje* tegen *Engeland*.

„Account of money payd to *Andreas Martiningo*, imployd in *Flanders*."

„Extracts off certaine ltres wrytten from *Anwarpe*", 30 Nov. 1596.

„A note of mony, dilivered to *William Apleby* imployed for *Flanders*."

„Extract of ltres from *Brussels*", 26 Jan. 1596.

„Estat ou liste des gens de guerre presentement au service du roy *d'Espaigne*."

„Extract of a ltre from *Brussels*, of the 2e of February". (1597). Dergelijke van 14 Mei.

Groote collectie anonyme berichten in 't Italiaansch uit *Antwerpen*, Juni, Juli en Aug. 1597. Dergelijke collectie uit *Brussel*. Zij zijn waarschijnlijk afkomstig van *Engelsche* geheime agenten, als *Martiningo* en *Apleby* en bevatten bijzonderheden over allerlei gebeurtenissen van den dag.

Copieën van brieven van *Philips II* aan de *Staten* der provinciën, betreffende den afstand der *Nederlanden*, Sept. 1597.

John Petit aan *Pieter Salius*, 15 en 31 Oct. 1597.

Berichten uit *Brussel*, 5 Dec. 1597.

Copie van een correspondentie tusschen *Albert* en de *Staten van Brabant*, over zijn huwelijk met *Isabella*, Dec. 1597.

Harwick aan *Artzen*, 8 Jan 1598. Particuliere brief met allerlei nieuws over den afstand der *Nederlanden*.

Commissie van *Albert* voor *Richardot*, *de Tassis* en *Verreycken*, gezanten voor de onderhandelingen te *Vervins*, 30 Jan. 1598. Cop.

J(ohn) P(etit) aan *Salius*, 1 Febr. 1598.

Copie van de uitvoerige correspondentie, gevoerd tusschen *Albert* en de bovengenoemde gezanten ter conferentie te *Vervins*. Ook wederom copieën van brieven van *Albert* aan *Philips II* over hetzelfde onderwerp. De Engelsche regeering kreeg copieën van al de gewisselde stukken, daar *Spanje* ook *Engeland* in dezen vrede wilde betrekken.

Petit (?) aan *Salius*, 22 en 29 April 1598, met berichten uit de *Nederlanden* en beschouwingen daarover

„Extract of Articles of agreement by which the *Low Countries* were yielded to *Isabella*", 6 Mei 1598.

Margarita de la Cruce aan haar broeder *Albert*, 10 Mei 1598. Eigenhandig. Waarschijnlijk onderschept.

Proclamatie van *Albert*, dat de vrede met *Frankrijk* te *Vervins* is gesloten, 31 Mei 1598.

Moore aan de *Eng. regeering*. Over den toestand der *Spaansche Nederlanden* bij den vrede van *Vervins*. Z. d.

Petit aan *Salius*, 14, 20 Juni, 18 Juli 1598.

Dez. aan *Robinson*, 27 Juni 1598.

Uitvoerige beschrijving van de plechtigheid der eedsaflegging op den vrede van *Vervins* door *Albert* te *Brussel*, 25 Juli 1598.

Petit aan *Salius* (?), 12 Aug. 1598.

Beschrijving der vergadering der S.-G. te Brussel, 17 Aug. 1598.

Hans Derckson aan *Anna Derckson*, 24, 31 Aug., 7, 14 Sept. 1598.
Petit (?) aan *Salius*, 4 Oct. 1598.
Hans Derckson aan *Pieter van Loese*, 30 Sept., 20 en 28 Oct. 1598.
William Colt aan *Stanley*, 9 Oct. 1598.
„*Whose name you know*" (blijkens het schrift *Petit*) aan ? 20 Oct. 1598.
Antony Chambers aan *Stanley*, 26 Oct. 1598.
Baudroni aan *denz.*, 6 Nov. 1598.
Thomas Worthington aan *denz.*, 20 Nov. 1598.
Petit aan *Salius*, 1, 8, 17 Sept. en 12 Dec. 1598. Deze en de voorafgaande zijn particuliere brieven, maar bevatten een schat van bijzonderheden omtrent de gebeurtenissen van dezen tijd.
„*Mr. Beale's* notes concerning the ratifications", 27 Nov. 1598.
Kardinaal Andreas van Oostenrijk aan *Elizabeth*, 31 Dec. 1598. Deze trad als tusschenpersoon op bij geheime vredesonderhandelingen van *Spanje* met *Engeland*.
„ Articles and answers concerning a peace between *Engeland*, ye *Archduke* and ye *United Provinces*", 1598. Zeer merkwaardig, uitvoerig stuk over de quaestie, of *Engeland* in de gegeven omstandigheden vrede moet sluiten met *Spanje*. De conclusie is, dat de vrede wel wenschelijk is, maar zal afhangen van de voorwaarden, die *Spanje* stelt.
Elizabeth aan *Boulant*, z. d. Over de wenschelijkheid voor *Engeland*, om vrede met *Spanje* te sluiten.
Zeer uitvoerige beschrijving van den staat der *Spaansche Nederlanden* in 1598; overzicht der provinciën; hun regeeringsvorm; werking der vier raden; namen der leden er van; gouverneurs der provinciën; voornaamste vestingen; staat van het leger; de hofhouding van de aartshertogen; vreemde gezanten te Brussel; vreemde edelen aan het hof.
„Les poincts et articles par messieurs les Estatz des provinces proposez a Son Alteze *l'Archiducq*", 1598.

35. Ook in dezen bundel talrijke berichten uit de Zuidelijke Nederlanden.
Thomas Myddelt aan *Wade*, *secretary of the privy council*, 5 Jan. 1599.
Derckson aan *van Loese*, 25 Jan. 1599.
„A callendar of certaine Instructions delivered by the *Cardinall* to his Comm. with divers other lettres concerning this last treatye at *Vervins*." Ten onrechte in dezen bundel geplaatst.
Elizabeth aan *Kardinaal Andreas*, 22 Maart 1599. Zij wil wel ingaan op zijn voorstellen; hij moet echter nog nadere volmachten hebben om te onderhandelen.
Havré aan *Cecil*, 18 April 1599.
Wederom tal van brieven van de bovengenoemde agenten *Petit* en *Derckson*, die ons allerlei nieuws vertellen uit de *Spaansche Nederlanden* in dezen tijd.
Bericht van 21 Mei 1599, betreffende oorlogstoebereidselen in *Duinkerken*.

Albert aan *Kardinaal Andreas*, 7 Juni 1599. (Onderschept.)

Elizabeth aan *Kardinaal Andreas*, Aug. 1599. Zoo *Spanje* ernstig den vrede wil, moet het ophouden zich te wapenen tegen *Engeland.*

Carlo Lanfranchi aan *Cecil*, 12 en 14 Sept. 1599. Berichten over de wapening vau *Spanje*, die niet tegen *Engeland*, maar tegen *Holland* gericht is.

Albert aan *Elizabeth*, 21 Sept. 1599. Hij zendt *Coomans* naar *Londen*, om de onderhandelingen voort te zetten, door *Kard. Andreas* begonnen.

Elizabeth aan *Albert*, 10 Oct. 1599. Zij wenscht vrede te sluiten, doch niet zonder *Holland.*

Coomans aan *Cecil*, 2 Nov. 1599.

Cecil aan *Richardot*, 18 Dec. 1599. Elizabeth heeft *Edmonds* naar de Nederl. gezonden om over den vrede te onderhandelen.

Geloofsbrief van *Edmonds*, 24 Dec. 1599.

Richardot aan *Cecil*, 5 Jan. 1600. Begroet met vreugde de vredesonderhandelingen.

Coomans aan *Cecil*, 5 Jan 1600.

Albert aan *Elizabeth*, 7 Febr. 1600. De onderhandelingen zullen plaats hebben te *Boulogne; de Tassis* zal zijn gezant zijn.

Edmonds aan *Cecil*, 29 Jan 1600. Met een zeer uitvoerig verslag van zijn onderhandelingen te *Brussel.*

Albert aan *Elizabeth*, 15 Febr. 1600. Hij zendt *Verreycken* naar Londen.

Elizabeth aau *Albert*, 15 Febr. 1600. Zij kan niet in verdere onderhandelingen treden en zendt dus geen gezant naar *Boulogne.*

Richardot aan *Cecil*, 18 Maart 1600. Betreurt zeer Elizabeth's besluit.

Elizabeth aan *Albert*, 11 Maart 1600. Verwijst hem naar *Verreycken* en *Edmonds*, die naar Brussel terug gaan. Cop.

„The demaundes of the Audiencer *Verreycken*, ambassador for the *Archduke.*"

„The demaunds of her matie by *Mr. Edmonds* to the *Archduke.*"

Albert aan *Elizabeth*, 11 April 1600. Hij wil de onderhandelingen voortzetten en stelt voor op 16 Mei te *Boulogne* samen te komen.

Elizabeth aan *Albert*, 18 April 1600. Zij stemt in dezen voorslag toe.

Elizabeth aan *Richardot.* z. d. De conferentie wordt een week uitgesteld.

„Ce qui a esté proposé aux *Estatz gnaulx* en la ville de *Bruxelles* le 28me d'Avril 1600."

Albert aan *Elizabeth*, 7 Mei 1600. De conferentie is gesteld op 26 Mei.

Coomans aan *Cecil*, 18 Mei 1600.

Publicatie van *Albert*, waarbij hij bekend maakt, door door *Philips III* tot gezanten te *Boulogne* zijn benoemd *Don Fernando de Carillo* en *Don Balthazar de Cuniga*, waarbij door Albert gevoegd zijn *Richardot* en *Verreycken*, 20 Mei 1600. Copie in Verreycken's hand.

„A relation of ye grave *Mauris* coming in *Flanders* and ye battayle of *Newport* from ye ennemyes syde." Tal van andere berichten omtrent genoemden slag.

Richardot aan *Verreycken*, 21 Juli 1600. Vredesonderhandelingen.

„Ce qui a esté proposé aucx *Estatz gnaulx*", 1600.

Coomans aan *Cecil*, 21 Aug. 1600.
Boulant aan *Robinson*, 8 Oct. 1600.
Richardot aan *Beale* en *Edmonds*, 15 Oct. 1600. Het is goed, dat men te *Boulogne* uiteengegaan is, want een duurzame vrede is onmogelijk.
Dez. aan *dez.*, 18 Nov. 1600. Het zou misschien goed zijn, de onderhandelingen te hervatten.
Dez. aan *dez.*, 11 Jan. 1601. Hij verwondert zich over de weinige geneigdheid der Engelschen om vrede te sluiten.
Stannyhurst aan *Pater Neyen*, 2 Nov. 1600 en nog eenige uit lateren tijd.
Robert Kendall aan *Cecil*, z. d.

36. Ook in dit deel wordt de correspondentie van *Petit* met *Salius* voortgezet. Bovendien vinden wij wederom tal van anonyme berichten omtrent den toestand der *Spaansche* monarchie in 't algemeen, der *Zuidelijke Nederlanden* in 't bijzonder. Verder talrijke brieven tusschen uitgeweken *Engelschen* en hun in het vaderland achtergebleven vrienden gewisseld, die echter van meer belang zijn voor de Eng. geschiedenis dan voor de onze.
„The poyntes of monsieur *Boulants* letter", Febr. 1601. Deze Boulant was blijkbaar een tusschenpersoon in de geheime onderhandelingen tusschen *Engeland* en *Spanje*.
Eenige brieven van *Coomans* aan *Cecil* over dezelfde zaken. Ital.
Antwoord der *Eng.* regeering op *Boulant's* brief, 18 April 1601.
Beale en *Edmonds* aan *Richardot*, 3 Mei 1601. De vrede is niet mogelijk, zoolang *Spanje* zich inlaat met de binnenlandsche woelingen in *Engeland* en *Ierland*. Cop.
Richardot aan *Beale* en *Edmonds*, 10 Juni 1601. *Spanje* wil oprechtelijk den vrede. Het stond niet in relatie met de onderneming van *Essex*.
Labodue aan *Edmonds*, 29 Juni 1601. Berichten uit de *Nederlanden*.
Edmonds aan *Richardot*, 29 Juni 1601. *Engeland* wil wel weer onderhandelen, maar vooraf moet men zich over de hoofdpunten hebben verstaan.
Carey aan *Cecil*, 15 Aug. 1601.
Instructie voor *George Kendall*, Sept. 1601. Hij werd in 't geheim naar de *Nederlanden* gezonden, om informatiën in te winnen naar de bedoelingen der regeering te *Brussel*.
Richardot aan *Edmonds*, 22 Oct. 1601. Hij begrijpt niet, waarom Edmonds alles zoo geheim wil behandelen.
Boulant aan *Robinson*, 22 Juni 1601, 15, 16 Febr. 1602.
Robinson aan *Boulant*, 27 Maart, 15 Mei 1602.
„A collective of principall poynts, likely to hold in consyderation in treatyng of peace betwene *England*, *Spayn* and the *Archduke*", z. d.
Tal van berichten over 't beleg van *Ostende*.

Correspondentie van *Franchoys Bacx* met *Abraham Derkinderen*. Bevat veel nieuws uit de *Spaansche Nederlanden*, speciaal *Antwerpen*.

Belangrijk bericht uit *Antwerpen*, 24 Juli 1602. Over den tocht van *Maurits* tot ontzet van *Ostende*. Daarin een Lat. gedicht op het devies der *Ned.* vaandels bij deze gelegenheid: „Iam aut nunquam."

Vele brieven van *Marius Sillo* te *Antwerpen* aan verschillende personen te *Londen*. Belangrijke bronnen voor de kennis der toestanden in de *Zuidelijke Nederlanden*.

Brieven van *Boulant* over den vrede. Kort overzicht der onderhandelingen van *Boulant* te *Luik*, met een bloedverwant, die kanunnik was aldaar en „another gentleman of our syde ye was first employed by ye late E of *Essex* in these parts ander ye name of mons. *Robinson*." Deze onderhandelingen werden na *Elizabeth's* dood door *Jakob I* voortgezet.

„De subiugando *Belgis* ad Imperium *Hispaniae* discursus *Campanellae* monachi *Neapolitani*." Uitvoerige Lat. memorie over de reductie der *Nederlanden* aan de *Spaansche* kroon. Hierin een merkwaardige beschrijving van het *Ned.* volkskarakter: „Populus septentrionalis sua natura libertatem otiosam amat. Regibus non nisi restrictam idque cum pauca authoritate coniunctam concedit; faecundus, infrenabilis et ferus est; coelum et solum frigidum habet, adeo ut calor nativus a praedominante frigido suppressus non possit se subtiliter movere aut exercere; succi et sanguinis plenus, corpore grandus, spiritibus vitalibus abundans, robustissimus, plus baccho quam venere deditus est; cogitationes et consilia abrupta."

Beschrijving der *Zuidelijke Nederlanden*, met opgave van steden en heerlijkheden.

„Alter tractatus Christianus ad *Belgium* in pacem restituendum cum exhortatione ad totius *Europae* tumultus sedandos." Ingedeeld als volgt: 1°. Precatio in Deum pro huius Tractatus successu. 2°. Ill. potentissimoque principi et domino *D. Mauritio* Lantg. Nassav. etc. clementiss. D. meo. 3°. Regibus, principibus et magistratibus Christianis non Pontifici Antichristo addictis, sed Christo et Evangelio suo, vel a D. Luthero vel a D. Calvino et ab aliis doctis piisque viris instructis. 4°. Nobilibus, generosis, doctis, piisque, viris ob veritatem verbi Dei exulentibus, conterraneis meis. Dan volgt het eigenlijke tractaat, dat aandringt op aaneensluiting van alle Protestanten tegen Rome. De gezindheid van den schrijver blijkt voldoende uit de boven geciteerde opdrachten.

37. Brieven van en aan *Du Vergier*, *de la Forest*, *de l'Annay*, *de Preaumont*, *de Rochemare*, *Fitzherbert* etc., 1603—1605.

Ogle aan *Jakob I*, 1 Juli 1603. Over den toestand te Ostende.

Aremberg aan *Jakob I*, 27 Aug. 1603. Beklaagt zich, dat de *Schotten* nog steeds in dienst der S.-G. zijn.

Onderhandelingen van *Aremberg* met *Nottingham*, 18 Aug. 1603. Voornamelijk over de regelen van het scheepvaartverkeer in beide landen.

„Poincts sur lesquels le Prince comte *d'Arembergh* desirerait avoir quelque éclaircissement et resolution", Sept. 1603.

Aremberg aan *Cecil*, 23 Oct. 1603. Kondigt zijn vertrek aan.

Brooke aan *Northumberland*, 15. Jan 1604. Bijzonderheden over 't beleg van *Ostende*.

Verschillende stukken, betrekking hebbende op de onderhandclingen van *Aremberg*.

Commissie der *Aartshertogen* aan *Aremberg*, *Richardot* en *Verreycken*.

Tal van gewisselde stukken over de vredesonderhandelingen tusschen *Jakob I*, *Albert*, *Cecil* en de *Spaansche* gezanten, voor wie gewoonlijk *Richardot* de pen voert.

„Briefve deduction de poynts par lesquelles se peult prouver que la quiétude et assurance de ses quartiers *d'Europe* consiste en estant a *l'Espagnol* les *Pays Bas*, 1604.

In Augustus 1604 sloot *Engeland* vrede met *Spanje*. Daarmede eindigt dus de voor ons belangwekkende geschiedenis der betrekkingen van dc hoven van *Londen* en *Brussel*. Er volgde nu een geregeld diplomatiek verkeer, dat voor ons slechts van indirect belang is. Wij vestigen nog de aandacht op het volgende:

Brieven van *Edmonds*, Eng. gezant te *Brussel*. Deze bevatten allerlei klachten over de *Hollanders*, die *Vlaamsche* schepen in *Engelsche* havens lastig vallen. Verder allerlei bijzonderheden over de krijgstochten van *Maurits*.

William Tressam aan zijn broeder *Francis*, 26 Sept. 1605. Verhaal van de inneming van Bergen op Zoom.

Arundell aan *Salisbury* (*Cecil*), 12 Oct. 1605. Bijzonderheden over d‹n oorlog.

Lijst der *Engelsche* regimenten in dienst der *Aartshertogen*.

Albert aan *Jakob I*, 26 Jan. 1606. Klachten over overlast, *Vlaamsche* schippers in *Engelsche* havens door *Hollanders* aangedaan.

Memorie „Concerning the first proposition for desarminge shipps on booth sydes in the narrow seas"

„Carmen de inunguratione ad Ordinem equestrem aurei velleris ill[l]. et exell[t]. marchionis *Spinolae*" etc. Beurtzang van *Apollo* en de *Muzen*. *Bruxellae* apud *Rutgerum Velpium*, 1605.

De volgende deelen bevatten de betrekkingen van *Jakob I* met de *Spaansche Nederlanden*. Het zijn de correspondentiën van de *Engelsche* gezanten te *Brussel*, *Edmonds* en *Trumbull*. Bij het doorbladeren merkte ik nog brieven op van *Hoboken*, gezant te *Londen* en van *Spinola*.

Deze deelen hebben natuurlijk allerlei berichten over het sluiten van het 12-jarig bestand in 1609 en de oneenigheden in de Republiek, die tot de catastrophe van 1618 en '19 leidden. De geschiedschrijver van dit tijdperk zal wel doen met ook deze correspondentie na te zien. De indeeling is als volgt:

38, 1606. **39**, 1607.

40, 1608.	**41**, 1609 en 1610.
42, 1611 en 1612.	**43**, 1613 en 1614.
44, 1615.	**45**, 1616.
46, 1617.	**47**, 1618—Maart 1619.
48, April—December 1619.	**49**, 1620.
50, 1621.	**51**, 1622.
52, 1623.	**53**, 1624.

54. „A catalogue of Papers and Books touching the *Low Countries*." Bevat: „A register of the Papers which I have taken out of *Sir Rob. Cottons* bookes of the *lowe Countryes*, beginninge all the 1st of q. Eliz. 1558." Register, naar tijdsorde gerangschikt, van brieven en stukken betreffende de *Nederlanden*, waarvan de meesten in het *Record Office* zich bevinden. Korte inhoudsopgaven zijn bij vele titels gevoegd. Het loopt echter slechts tot 14 Aug. 1563. Dan volgt:

Een systematische indeeling van brieven naar de schrijvers, als: „Advices and Intelligences by ltres of Ambassadors, agents, private men; letters of Princes" enz. Lijst van de namen van hen, die over de *Nederlanden* met de Eng. regeering correspondeerden in de jaren 1570—1604.

„A register of the eldest papers of the lowe countryes from *Charles the* 5*th* untile 1585." Het is chronologisch en loopt van 1549 tot 1584, wederom met korte inhoudsopgaven.

„A rye or Catalogue of all the papers of any Accompt of ye *Low Countryes*, which weare without date and confusedly disordred."

„Papers concerning the debts of the *States* of the *Queen*."

„A register of the bookes of ye *Low Countries*." Overzicht van allerlei books of lettres van 1559—1608.

„A catalogue of ye papers of ye *Low Countries* as the are now putt in order from 1562 untill 1612."

„Obligations and other instruments of ye *States* remayning in ye exchequer."

„Succint discours pour monstrer que les pretentions de Sa Majesté de *la grande Bret.* sont justes et legitimes a la charge des seign. *Estatz gnaux.* Blijkens dezen titel na 1603 geschreven.

Lijst van instructiën van gezanten naar de *Nederlanden*.

„A collection of the most materyall poynts and considerations that did precead the first Treaty betwene Queen *Elizabeth* and the *Low Countries*.... collected the 11th of march 1623." Deze portefeuille, die uit het begin der 17de eeuw dagteekent, kan uitnemende diensten bewijzen, waar het brieven betreft, die sedert het opmaken van dezen Catalogus zijn verloren gegaan.

Op dit nummer volgt wederom geregeld de correspondentie van de *Engelsche* gezanten te *Brussel* met hun regeering. De bundels officieële stukken worden afgewisseld door zoogenaamde *Entry-books*, copieboeken, waarin

te *Londen* uitgaande en ingekomen stukken, instructiën van gezanten en andere merkwaardige acten werden opgeteekend. Wij vinden hier de geheele correspondentie van *sir Balthazar Gerbier*, die van 1627 tot 1644 *Engeland* te *Brussel* vertegenwoordigde. Bovendien bevatten deze bundels nog tal van andere brieven, o. a. n°. 56 en 61, van *Rubens*, die in dezen tijd gezant te *Londen* is geweest. De indeeling laten wij wederom volgen:

55, 1625—1626 en 1625—1627 (Entry-book).

56, 1627—1630.

57, Jan—Nov. 1631.

58, Dec. 1631—Maart 1632.

59, Juni—Oct. 1631 (Entry-book).

60, Oct. 1631—Mei 1632 (Entry-book).

61, April—Aug. 1632.

62, Sept.—Dec. 1632.

63, Mei—Dec. 1632 (Entry-book).

64, Jan—Juli 1633.

65, Aug.—Dec. 1633.

66, Jan. 1633—Maart 1634 (Entry-book).

67, Jan—Mei 1634.

68, Juni—Dec. 1634.

69, Maart 1634—April 1535 (Entry-book).

70, 1635.

71, April 1635—April 1636 (Entry-book).

72, 1636.

73, April 1636—April 1637 (Entry-book).

74, Jan.—Juli 1637.

75, Aug.—Dec. 1637.

76, April 1637—Jan. 1638 (Entry-book).

77, Jan—Juni 1638.

78, Juli—Dec. 1638.

79, Jan. 1638—Febr. 1639 (Entry-book).

80, Jan.—Juni 1639.

81, Juli—Sept. 1639.

82, Febr. 1639—Jan. 1640 (Entry-book).

83, Jan—Mei 1640.

84, Juni—Dec. 1640.

85, Jan. 1640—Jan. 1641 (Entry-book).

86, Jan. 1641—Juni 1642 (Entry-book).

87, 1641—1644.

Dan volgt in deze correspondentie een hiaat, dat loopt van 1644 tot 1651.

Het was ondoenlijk en, in verband met het doel van dit onderzoek, onnoodig, al deze portefeuilles door te zien. De aandacht zij er echter op gevestigd. Als typen van het geheel onderzochten wij N°. 80 en 81.

80. Dit deel bevat tatuurlijk een menigte berichten uit de *Spaansche Nederlanden*, doch meerendeel eer van algemeen *Europeesch* belang dan interessant voor onze geschiedenis in 't bijzonder. De voortdurende oorlogstoestand in *Duitschland* en de deelneming van *Frankrijk* aan den 80-jarigen oorlog zijn de voornaamste onderwerpen van de correspondentie van *Gerbier* met den *Engelschen* staatssecretaris *Coke.* Wij vinden berichten omtrent betaling der *Spaansche* troepen, die natuurlijk nog al eens op zich liet wachten; over te verwachten vijandelijkheden met de *Hollanders* in het *Kleefsche;* een verhaal van den zeeslag bij *IJzendijke* (18 Febr. 1639); den inval der *Franschen* in de *Zuid. Nederlanden;* schermutselingen in *Brabant* en *Zeeland.*

Brieven van *Gerbier* aan *Windebank*, waarin o. a. geconstateerd wordt, dat van *Holland* uit wapenen naar *Schotland* worden uitgevoerd.

Henry Gayes aan zijn broeder, 21 Mei 1639. Hij, agent van *Engeland* te *Brussel*, betoogt de noodzakelijkheid van een verbond met *Spanje.* Van de *Duinkerkers* moet men wat door de vingers zien. *Frankrijk* steunt de *Schotten* „since *Pharamonds* time" en de *Hollander* kan niet kalm toezien „whilest his brother Covenanter is beaten". In *Spanje* alleen vindt *Karel I* steun tegen „that pestiferous sect of *John Calvin*, so fatall to Monarchs, as all Princes knowe".

81. Ook hierin wordt de correspondentie van *Gerbier* met *Coke* en *Windebank* voortgezet. Allerlei bijzonderheden omtrent de tochten van *Frederik Hendrik.* Kort bericht over vredesonderhandelingen tusschen de Republiek en Spanje, gevoerd door bemiddeling van den pastoor van *Loon-op-Zand* en den bisschop van *den Bosch.* Veel over den slag bij *Duins*, waarvan ook een kort verslag gevonden wordt. Men was te *Brussel* volstrekt niet tevreden over de houding van *Karel I* tegenover

de *Spaansche* vloot en schreef daaraan de nederlaag toe. Aan den anderen kant klaagde *Gerbier* over den overlast, dien de bewoners van *Duins* en omliggende plaatsen ondervonden van de *Spanjaarden*. Deze quaestiën worden uitvoerig behandeld in een „Sommaire de ce que le Resident de Sa Majesté de la *grande Bretagne* a representé a S. A. R. *l'Infant Cardinal* le 9me Novembre 1639." Er volgt een daarover gevoerde briefwisseling tusschen *Gerbier* en de *Spaansche* regeering. Tallooze klachten over de *Duinkerkers*.

Van onmiddellijk belang voor onze geschiedenis zijn de berichten over de houding der *Engelschen* te Duins. Gelijk men in *Holland* reden tot klagen meende te hebben, was men ook in *Zuid. Nederland* alles behalve tevreden. Dat was een gevolg van de dubbelhartige politiek van *Karel I*, die tegen de *Schotten* zich wel met Spanje wilde verbinden, maar toch ook *Frederik Hendrik* te vriend wilde houden.

82. Het Entry-book, dat met de beide vorige deelen parallel loopt en over dezelfde zaken berichten geeft.

Na den vrede van *Munster* zijn de *Zuid-Nederlanden* slechts voor onze geschiedenis van belang, voor zooverre zij het tooneel waren van tal van oorlogen, door de *Republiek* tegen *Frankrijk* gevoerd.

Wij wijzen daarom op de volgende nummers, zonder daarop thans nader in te gaan.

94, Jan.—April 1667.

95, Mei—Juli 1667.

96, Aug.—Dec. 1667.

Deze bevatten de correspondentie van *Temple*, *Davidson*, *Granville* e. a. Vooral die van den eerste is zeer belangrijk. Hij is natuurlijk volkomen op de hoogte met alle bewegingen der *Franschen*, wier uitbreiding hij een gevaar ook voor *Engeland* acht. Daarom moet dit rijk vrede sluiten met de *Republiek*. Hij vreest evenwel, dat *de Witt* het verbond met *Frankrijk* nog niet los zal willen laten. In de *Zuid. Nederlanden* heerscht de grootste verwarring; men is geheel werkeloos in het groote gevaar. Verder veel over de onderhandelingen te *Breda;* over de politiek van *Lisola;* veel over den inval der *Franschen* in *België*. Deze correspondentie van *Temple* mag niet door den geschiedschrijver van dezen tijd over 't hoofd worden gezien.

Verder wijzen wij op de volgende nummers:

101, Jan.—Aug. 1672.	**102**, Sept.—Dec. 1672.
103, Jan.—Sept. 1673.	**104**, Sept.—Dec. 1673.
105, Jan.—Sept. 1674.	**106**, Oct.—Dec. 1674.
107, Jan.—April 1675	**108**, Mei—Aug. 1675.

109, Sept.—Oct. 1675.	**110**, Nov.—Dec. 1675.
111, Jan.—April 1676.	**112**, Mei—Juni 1676.
113, Juli—Aug. 1676.	**114**, Sept.—Oct. 1676.
115, Nov.—Dec. 1676.	**116**, Jan.—Febr. 1877.
117, Maart—Mei 1677.	**118**, Juni—Dec. 1677.
119, 1678 en 1679.	

Wij onderzochten deze laatste portefeuille. Tal van berichten (waarvan vele anoniem) omtrent den loop der krijgsverrichtingen in de *Zuid. Nederlanden*. Men was daar zeer bevreesd voor de veroveringen der *Franschen*. *Charlemont* en *Namen* werden belegerd; de *Maas* bedreigd van *Maastricht* tot *Dinant; Brussel* liep groot gevaar; ook uit *Vlaanderen* kwamen berichten, dat *Gent* belegerd en het platte land door de *Franschen* overstroomd werd.

Kort overzicht van den loop van dien oorlog. Verschillende brieven van *Valleye*, postmeester te *Nieuwpoort* aan zijn collega *Bastinck* te *Dover*, waarin alle gebeurtenissen van den dag vermeld worden.

Anonyme brieven, in dezelfde hand geschreven, gericht aan *Robert Yard*, „att the right honorable mr secretary *Williamson's* Office in *Whitehall*."

28 Juni 1678. *De l'Annoy* is uit *den Haag* aangekomen, op weg naar *Parijs*, met een brief der *S. G.* aan *Lodewijk XIV*, dat zij hun gezanten te *Nijmegen* positief bevel gezonden hadden, vóór het einde der maand den vrede te teekenen. Zij vroegen Z. M. alle Fransche troepen uit België terug te trekken.

1 Juli 1678. Er is een expres uit *Nijmegen* aangekomen, met het bericht, dat, *Lodewijk* de *Belgische* steden niet wil ontruimen, voordat de *Zweden* voldoening hebben gekregen. De teekening van den vrede is daardoor verschoven. De terugtocht der Ned. troepen is gestaakt.

5 Juli 1678. De Republiek zal den oorlog met volle kracht doorzetten.

Brieven van *Bulstrode* aan de *Eng*. regeering.

18 Juli 1678. Nederlaag van *Starmberg* door *Croquets*

25 Juli 1678. *Oranje* is te *Vilvoorde* en zal spoedig oprukken.

26 Juli 1678. Aan den vrede wordt nog niet gewanhoopt. *Oranje* wil *Mons* ontzetten.

28 Juli 1678. *Luxembourg* rukt op tegen Soignies en Escausins.

1 Aug 1678. *Oranje* rukt voorwaarts „but theres no great likelyhood they will venture upon any considerable action, till the eleventh ot august be past, that it be known whether we shall have peace or war.

5 en 9 Aug 1678 Beide partijen versterken zich.

11 Aug. 1678. *Oranje* trok op naar *Mons*, daar het nog niet zeker is, of *Lodewijk* die stad wil ontruimen. *Luxembourg* wacht den aanval af. Uit *den Haag* is bericht ontvangen, dat de *Fransche* gezanten te

Nijmegen bereid waren, de ontruiming der Z. N. steden toe te staan. Ook is hem (*Bulstrode*) gezegd, dat 's morgens vroeg een kapitein van de garde bij *Luxembourg* is aangekomen „with the peace signed." „The same notice, we presume, is also given to his *Highness* from the *States*, though we have here no notice of it nor any said certainty of it, to what we can give credit, till we shall receave tomorrow morning our lettres from *Nimeguen*. In ye interim we are assured our troops are very eager to ingage the enemy."

15 Aug. 1678. *Monmouth* kwam juist voor den slag bij den *Prins* in het leger aan. Beschrijving van den slag bij *St. Dénis*. *Luxembourg* trok terug „Our confederate ministers are messaged that the peace is signed."

30 Aug. 1678. De Engelschen zijn nog in de Zuid. Ned. *Luxembourg* heeft groote versterkingen ontvangen, „and makes preparation for continuance of a war, notwithstanding the appearance there is of a peace."

12 Sept. 1678. De *Eng*. troepen blijven, daar de oorlog waarschijnlijk weer uitbreekt.

Verder allerlei berichten omtrent de *Eng*. troepen in *Vlaanderen*. Gelijk uit de geheele briefwisseling blijkt, was *Bulstrode* in het leger van *Willem III*.

Over den 9-jarigen oorlog:

126, 1688. **127**, 1689—1693.

128, 1694–1695. **129**, 1696—1706.

Deze laatste bundel omvat brieven uit den 9-jarigen zoowel als uit den Spaanschen successieoorlog.

Brieven van *Wolseley* uit *Brussel* aan den Eng. staatssecretaris *Shrewsbury*. Zij bevatten veel over een nieuwe expeditie, die te *Duinkerken* werd uitgerust, om een poging te doen, *Jakob II* op den troon te herstellen. Van deze expeditie is echter niets gekomen.

Veel over de krijgsverrichtingen in het voorjaar en den zomer 1696. Verovering van *Dinant* en *Givet*. Beide partijen versterkten zich, zoowel *Boufflers* en *Villeroy* als *Athlone* en *Coehoorn*.

De berichten van *Wolseley* worden sedert Mei 1696 voortgezet door *Hill* en *Berry*. Deze vertellen ook allerlei omtrent onderhandelingen, die te *Gent* en *den Haag* in 't geheim over den vrede worden gevoerd. Veel over een ontworpen vlootexpeditie te *Brest*.

De jaren 1697, 1698 en 1699 ontbreken.

Dan volgen berichten uit *Brussel* van *Marmande*, die den staat van verwarring schetsen, waarin de zaken der Z. N. verkeerden vóór en na den dood van *Karel II*. Ook te *Brussel* streden de *Fransche* en de *Oostenrijksche* partij om den voorrang. Men was zeer bevreesd vóor *Frankrijk*, maar kon zich volstrekt niet verdedigen. Deze brieven loopen van Juli—Dec. 1700.

„Coppie d'une lettre que le lieutenant colonel *Saussin* ma escrite de *Bruxelles* au 28 Octobre 1705 au sujet de la prise de *Diest*." Tot wien deze brief gericht was, blijkt niet.

„Articles proposés pour la capitulation de la ville de *Menin*." gedr. *den Haag*, *Paul Scheltus*. 1706.

Over den Spaanschen successieoorlog:

130, 1707—1708.	**131**, Nov. 1707—Mei 1713 (Entry-book).
132, Febr.—Juli 1709.	**133**, Aug.—Dec. 1709.
134, Jan.—Mei 1710.	**135**, Juni—Dec. 1710.
136, Jan.—Juni 1711.	**137**, Juli—Dec. 1711.
138, 1712.	**139**, Juni—Aug. 1713 (Entry-book).
140, Jan.—Aug. 1713.	**141**, Sept.—Dec. 1713.

142. „*John Drummond's* negotiations with the *Dutch*, *French* and *Imperial* commissioners for regulation of Trade to the *Spanish Netherlands*", 1713 en '14.

Omvat de onderhandelingen over den handel van *Engeland* met de *Zuidelijke Nederlanden* (overeenkomstig Art. 13 van het Tractaat van *Utrecht*), nu die landen door *Spanje* aan *Oostenrijk* waren afgestaan. *Engeland's* doel was, dien handel op denzelfden voet voort te zetten, als hij tot dusverre had bestaan. Vooral wenschte *Engeland* de hand te houden aan het tractaat van *Madrid* van 23 Mei 1667, „in respect to the immunitys of trades in the said *Low Countreys*." (*Drummond* aan de *Eng. reg.*, 18 April 1713). Te *Utrecht* was besloten, dat noch *Engeland*, noch *Frankrijk*, noch de *Republiek* hooger rechten zouden betalen dan in 1680. De onderhandelingen liepen nu eenige maanden te *Utrecht*, later in *den Haag* over de vaststelling van den juisten datum in 1680, waaraan men zich te houden had, en meer andere quaestiën. Van deze geeft *Drummond* zijn regeering een getrouw verslag. Ik vestig nog speciaal de aandacht op:

„Proposals made to the *Dutch* Comm. for an immediate equality of trade between the *Queens* subjects and those of the *States-General* to the *Spanish Netherlands* and new conquests."

„Proposals by Mr. *Drummond* to the *Dutch* Comm. relating to the trade in the *Spanish Netherlands*." Uitbreiding van de vorige.

Voorloopige regeling „pour regler le commerce des *Pays-Bas* tant ceux qu'on appelle *Espagnols* que ceux qui ont été reconquis", Mei 1713.

Nederlandsche voorstellen van 2 Juni 1713, met kantteekeningen van *Drummond*.

Lijst van tolkantooren, die in de *Zuid. Ned.* verplaatst moeten worden.

„Project of a treaty of trade and navigation for *Her Majestys* subjects to the *Spanish Netherlands*", Nov. 1713.

„Mémoire des commissaires de *France* sur l'estat present du commerce de *Flandres*", 31 Dec. 1713.

„Seconde mémoire", 4 Jan. 1714.

„Observations of the Lords Comm. of trade" over het ontwerp-verdrag, 2 Dec. 1713.

Ontwerp-tractaat van Febr. 1714.

Deze ontwerpen en andere stukken worden verbonden en verklaard door de brieven van *Drummond.*

146. „Negotations concerning Barrier treaty", 1714—'15.

Bevat de onderhandelingen, te *Antwerpen* in 1714 en '15 gevoerd over het *Barrière-tractaat.* Vertegenwoordiger der *Eng.* regeering was *William Cadogan.* Hij stond geregeld in briefwisseling met *Lord Townshend.* Deze brieven zijn geen origineelen, maar *Fransche* vertalingen. Ook over den handel en andere zaken loopen zij. Zoo heeft *Cadogan* pogingen aangewend om *Venloo* met het overkwartier van *Gelder* aan de *S.-G.* te doen afstaan, mits deze geen bezetting in *Roermond* legden. Ook wilde hij de grens van *Zeeuwsch Vlaanderen* meer naar 't Zuiden verleggen. Nog waren er quaestiën over de oorlogskosten tusschen den *Keizer* ter eene, *Engeland* en de *Republiek* ter andere zijde. Verder:

Memorie van *von Borckenfeld*, vertegenwoordiger van *Pruisen*, waarin deze den eisch formuleert, dat dit land *Opper-Gelder* moet bezitten, „en plaine proprieté et souveraineté avec tous les droits, prerogatives, revenus et avantages", 19 Dec. 1814. Hij eischte:

1°. Sa quote part des droits d'entrée et de sortie de la *Meuse* a proportion de la partie du haut quartier de *Gueldre*, qui luy a été cédé par les traités.

2°. Tot inning daarvan een tolkantoor te *Weel* of elders.

3°. Jaarlijksche rente van 80,000 gulden, „hypothequée par *l'Espagne* sur les droits d'entrée et sortie de la *Meuse* en general, qui luy est eschûe par droit de fideicommis de son bis-ayeul le prince *Frédéric-Henry d'Orange.*

4°. Een marktplaats in *Opper-Gelder* buiten *Venloo* om.

5°. Uitlevering van alle archivalia die op *Opper-Gelder* betrekking hebben.

De onderhandelingen werden, na *Cadogan's* vertrek naar *Weenen* in Dec. 1714, voortgezet door *Lowther*, die de correspondentie verder met *Walpole* vervolgt.

Veel over de bezetting der *Zuid-Nederl.* steden door *Oostenrijk.*

Staat der *Oostenrijksche* garnizoenen.

174. „Commissaries to meet those of the *Emperor* and the *Dutch* at *Antwerp* as to commerce of *Low Countries* and also as to the *Barrier*", 1737.

De *Eng.* comm. op deze conferentiën waren: *Martin Bladen*, *John Drummond* en *Samuel Tuffnell; Keizerlijke:* graaf *Maldeghem*, *Talbot* en *de Wael; Nederlandsche: Assendelft*, *Ned.* gezant te *Brussel*, *de Dieu* en de fiscaal van de *Admiraliteit* van *Zeeland.*

„Motifs et raisons, qu'alleguent les *Anglois* pour induire Sa Majesté *Impériale* et *Catholique* à recevoir leur inéquitable projet de commerce avec les sujets des *Pays-Bas* et les Reponses generales servantes de refutation aux dits motifs". Gedrukt pamflet. Einde: „Ce sont les pen-

sées d'un patriotte zelé; des personnes éclairées que lui dans le fait du negoce, pourront y ajouter leurs Remarques ulterieures et plus solides, le tout pour le plus grand bien de leur patrie."

Verder bevat deze correspondentie de volledige onderhandelingen, die vervolgd worden in 174A—H.

174A, **B** en **C** bevatten de brieven van *Tuffnell* en *Drummond* uit *Antwerpen*. 1737—1740.

174D. Berichten uit *Antwerpen* en *Luik*. 1741—1744.

174E. Evenzoo uit *Luik*, *Brussel* en *den Haag*. 1741—1745.

174F. Evenzoo uit *Rotterdam*. 1745.

174G. Evenzoo uit *München* en andere *Duitsche* steden. 1745—1746.

174H. Evenzoo. 1745—1748.

Daar naast loopt een andere correspondentie, nam. van de gezanten en agenten te *Brussel*.

178. Correspondentie van *Robert Daniel* en *Daniel Day*. 1739 en '40.

180. Id. van *Rob. Daniel* en *Michael Hatton*. 1741.

181. Id. van *Rob. Daniel*, *Michael Hatton* en *Onslow Barrish*. 1742 en '43.

182. Id. van dezelfden. 1744.

183. Id. van *Daniel* en *Barrish*. 1745.

De correspondentie eindigt hier, om weer voortgezet te worden in 1751. Zij is natuurlijk zeer gewichtig voor de geschiedenis van den Oostenrijkschen successieoorlog, toen de *Republiek* met *Engeland Maria Theresia* tegen *Frankrijk* en *Pruisen* steunde. Vervolgens komt in aanmerking de tijd van de geschillen met *Jozef II*.

203, Jan.—Juni 1781.	**204**, Juli—Dec. 1781.
205, 1782.	**205A**, 1782—1793. (Miscellaneous).
206, 1783.	**207**, Jan.—Juli 1784.
208, Aug.—Dec. 1784.	**209**, 1785.

Deze deelen omvatten de correspondentie van *Fitzherbert*, *Peter* en *Torrington*. Ten slotte geven de portefeuilles uit den tijd der coalitieoorlogen een rijken voorraad bronnen voor den tijd onzer samenwerking met *Engeland* en *Oostenrijk*, om den bruisenden stroom der *Fransche Revolutie* te keeren.

220, Jan.—Aug. 1792.	**221**, Sept.—Dec. 1792.
222, Jan.—April 1793.	**223**, Mei—Sept. 1793.

224, Sep.—Dec. 1793. **225**, Jan.—Febr. 1794.
226, Maart—Meï 1794. **227**, Juni—Dec. 1794.

Het is de correspondentie van *William Gardiner*, *Francis Wilson*, *Lord Elgin*, *Sir John Peter*, *Gideon Duncan*, *Sir James Murray*, *James Bruce* en *George Hurward*.

II. *Foreign Entry-Books.*

De vroeger onder dit hoofd opgenomen copieboeken zijn nu ingedeeld bij de landen, waarop zij betrekking hebben. Van de andere, die niet op een bepaald land betrekking hebben, is een nieuwe rubriek gemaakt, „*Foreign Various*".

Hier volgt, wat voor ons van belang kan zijn:

5.	1627 en '28	=	*Foreign Various*, 9.
6.	1628—'41	„	„ „ 12.
13.	1667—'79	„	„ „ 13
15.	1670—'72	„	„ „ 18.
18.	1671—'73	„	„ „ 14.
20.	1671—'78	„	„ „ 19.
21.	1672 en '73	„	„ „ 22.
22.	1674—'78	„	*Flanders*, 106A.
29.	1676 en '77	„	*Foreign Various*, 15.
30.	1676 en '77	„	„ „ 16.
31.	1677 en '78	„	„ „ 17.
39.	1680 en '81	„	„ „ 20.
41.	1680 en '81	„	*Holland*, 311.
44.	1680—'83	„	*Foreign Various*, 21.
45.	1680—'84	„	*Flanders*, 120A.
48.	1680—'84	„	*Holland*, 312.

Wij bespreken ze echter, overeenkomstig het Voorloopig Verslag van Prof. *Blok*, te dezer plaatse.

5. Lijst van titels, die men aan vreemde souvereinen geeft, o. a. aan de *S.-G.* en den Prins van *Oranje*, 1627.

„Registre de quelques lettres, soyent de créance ou autrement envoyées par le Roy." Daaronder:

Karel I aan de *S.-G.*, 3 Aug. 1627. Hij heeft den oorlog met *Frankrijk* „bien contraire a nos bons désirs et souhaits" ondernomen. Hij wil de

bemiddeling der *S.-G.* aannemen; „nous serons tousiours prest d'entendre les raisons"

Dez. aan *Frederik Hendrik*, 2 Febr. 1628.

„ „ *S.-G.*, 2 en 22 Febr. 1628.

„ „ *dez.*, 2 April 1628.

Het zijn aanbevelingen van officieren of geloofsbrieven van gezanten.

6. *Karel I* aan *Carleton*, 26 Jan., 24 Maart, 10 April, 11 en 22 Mei, 14 en 24 Oct. 1629.

Dez. aan *Vane*, buit. gezant in *den Haag*, 10 en 26 April 1629, 5 en 6 Jan., 2 en 28 Febr., 1 Maart, 5 April 1630.

Instructie voor *Sir Henry Vane*, 18 Oct. 1629.

„A memorial for *Sir Dudley Carleton*, given him, when he was sent back to *the Haghe*", 1 Maart 1630.

„Instruction for *Sir Nicholas Byron*, employed now by his Mat. to the Prince of *Orange* to *the Hague*", 21 Febr. 1630.

„Supplemental instructions for our trustie and wellbeloved *Sir William Boswell*, being to returne our resident with the *S.-G.* and the P. of *Orange*", 22 Juni 1640.

Karel I aan *Boswell*, 17 Dec. 1640, 22 Jan., 19 Maart, 2 April 1641.

13. Hierin notulen van het *Committee for foreign affairs*, o. a. ook over *Ned.* quaestiën, o. a. op 30 en 31 Maart, 10, 11, 16, 23, 24, 25 en 27 April 1668, bij welke laatste bijeenkomst de „*Dutch Ambassador*" tegenwoordig was. Natuurlijk is in dit deel, dat loopt over de jaren 1668—'79, nog talrijke keeren sprake van de *Republiek.* Veelal staat in margine, wanneer dit het geval is, „*Holland*" geschreven. Een nauwkeurig onderzoek van deze notulen zou zeer de moeite loonen.

15. *Karel II* aan de *S.-G.*, 7 Juni 1671. *Temple* keert niet naar *den Haag* terug, maar er zal spoedig een ander gezant benoemd worden.

Dez. aan *Aston*, 29 Juni 1672. Deze moet zien, welke steden van *Zeeland* zich onder „our Royal protection" willen plaatsen.

18. Wederom notulen der boven onder 13 genoemde commissie, 5 Maart 1672—4 Mei 1673. Het hooge belang hiervan springt in 't oog.

20. Dit deel is een rekeningboek voor gezanten, met een alphabetisch register. Wij vinden hier o. a.:

„*Sir George Downing* his extraordinary charges in his last Ambassy into *Holland* A°. dom. 1671." Zij bedroegen 2196 gld. 3 st.

Evenzoo rekening van *Bulstrode*, agent te *Brussel*, 1675—1680.

„An accompt of the extraordinary Expences of Mr. *Sidney* his M[ties] envoyé extraordinary in *Holland*, 23 Jan. 1680."

	St. d.
To the captain of the yacht that brought him over Gld.	200—0—0.
To the seamen	50—0—0.

	St. d.
For transporting his goods.	331— 4—0.
„ bringing them to *the Hague*	9— 4—0.
„ a wagen from *Delfshaven*	7— 0—0.
To the captain of the Princes yacht that conveyed him to *Utrecht* the first time at his audience from the *S.-G.*	31—10—0.
To the princes trompeters	18—18—0.
„ States trompeters	12—12—0.
„ messenger of the States	18—18—0.
„ princes drums	12—12—0.
„ Hobyes	6— 6—0.
„ postmasters servants	6— 6—0.
For his journey to *Dieren*	200— 0—0.
„ going twice to *Honselaerdeke*	30— 0—0.
„ his journey to *Breda*	100— 0—0.
„ his two journeys te *Amsterdam*	400— 0—0.
To the *French Gazetter*	63— 0—0.
To his Secretary when he went to the *Duke of Monmouth* at *Utrecht*	63— 0—0.
To Mr. *Sergeant* for his journey to *Amsterdam*	20— 0—0.
For his journey to the prince at *Sasdike*	200— 0—0.
Sent to Mr. *Sergeant* to bring him from *Amsterdam.*	100— 0—0.
Letters from 4 Aug.—4 Nov.	288— 8—0.
Given to the Capt. of the yacht and seamen to go into *England*	200— 0—0.
For the barge and carrying his goods to the ship	30— 0—0.
To the captain of the *Greyhound* that carryed him to *Holland*	200— 0—0.
For a boat to the *Hague*	10— 0—0.
„ an expresse sent into *England.*	350— 0—0.
To new years guifts as appear by bill	450— 0—0.
Given to the feast of the neighbourhood.	100— 0—0.
Given for intelligence to a gentleman.	330— 0—0.
Given to the Burgers of *the Hague* in wine	300— 0—0.
To a printer for severall printed papers	49—14—0.
To Mr. *Canpmann* for Intelligences to the 1st of June	63— 0—0.
For letters from 4 Nov.—1 June	542—12—0.
„ entertaining the Prince, the States, and foreign ministers during the space of 10 months	5000— 0—0.
For paper, ink, pens, gazettes, memoirs, and other printed pamphlets	133—14—0.
To the officers in the Exchequer for the warr and for fees for 6 months allowance	420— 0—0.
The sum totall	10347—18—0.

Verder nog rekeningen van *Sir James Kennedy*, „His Maties consul in *Zeeland*", 1 Maart 1683—31 Maart 1685; van *Thomas Chudleigh*, 25 Juni 1684—5 April 1685; *Bevil Skelton*, 16 Maart—16 Sept. 1685

en 16 Sept. 1685—1 Jan. 1686, 1 Jan.—25 Juni 1686, 24 Juni—17 Oct. 1686; *Markies d'Albyville*, 7 Nov. 1686—30 April 1687, alle gezanten in *den Haag* en nog meer anderen.

21. Brieven van *Arlington*, 1672, o. a. „to make stay of all *Dutch* shippes".

„Articles dont les soussignés Comm. du Roy de la *Grande Bretagne* et l'Amb. et Comm. du Roy tres Chrestien sont convenus.... pour la jonction des forces maritimes", 5 Febr. 1672.

„Points et Articles dont les Comm. du Roy de la *Grande Bretagne* et l'Amb. de *France* sont convenus pour le jonction des flottes", 29 Maart 1672.

Tractaat van *Lodewijk XIV* met *Keulen*, 20 Febr. 1672. Cop.

Instructie voor *Buckingham* en *Arlington*, gez. naar *Lod. XIV*, 21 Juni 1672.

Ratificatie van het verdrag van *Heeswijk*, 13 Aug. 1672.

Onderhandelingen met *Portugal* „for entering into the warr with the *Dutch*", 4 Nov. 1672.

Instructie voor *Sir Edward Spraggs*, gez. naar *Lodewijk XIV*, 16 Jan. 1673.

Tractaat van *Frankrijk* met *Brunswijk*, Dec. 1672.

Brieven van *d'Estrées* over den aanval ter zee.

Instructiën van prins *Rupert*, admiraal, 26 April 1672 en 25 Juni 1673.

Instructie voor *Sunderland* en *Jenkins*, bemiddelaars tusschen de *Republiek* en *Keulen*, 7 Mei 1673.

22. Brieven van *Williamson* aan *Finch* en *Bulstrode*, agenten in de *Sp. Ned.*, 1674, behelzende vooral klachten over de kaperijen, die van *Ostende* uit den *Engelschen* handel benadeelden, 'tgeen in strijd was met het tractaat van Madrid van 1667.

Brieven van *Karel II* aan *de Monterey*, gouv. der *Sp. Ned.*, daarover, 14 en 25 Sept., 23 Oct. 1674.

Williamson aan *de Villa Hermosa*, 22 Jan. 1675.

Extracten uit brieven van *Williamson* aan bovengen. agenten.

29. Notulen (van het *Committee for foreign affairs?*), waarin op 17 Juli 1676 ook over *Holland* gesproken wordt.

30. Journaal van het *Foreign Committee* over 1676. Zeer beknopte aanteekeningen. In tal van zittingen is van *Holland* sprake.

31. Dergelijk journaal met dezelfde hand geschreven, 20 Aug. 1676—12 Aug. 1678. Ook hier een en ander over *Holland*.

39. Copieboek van proclamatiën en brieven.

Uittreksel uit de Acta van den *Council*, betreffende klachten van den gezant der *Republiek* over vrijbuiterij, z. j. na 1674.

„Memorial touching our not going on to treat with the *Dutch West-India Comp.*", 16 Juni 1680.

„Memorial given into the *Dutch* amb. about ye oppression of ye *English* att *Surinam*", 16 Juni 1680.

Memorie der *Eng.* reg. over het teruggeven van *St. Eustatius* en *Saba* aan de *Ned.*, 30 Jan. 1681.

„A memorial, presented jointly at *Paris* by Mr. *Saville* and the *Dutch* there", 1681. Over troepenbewegingen in Frankrijk.

2de memorie daarover. Z. d.

Karel II aan de *Ned. gezanten*, 7 Nov. 1681. Hij kan niet treden in een alliantie met *Zweden* en de *Rep.* tot handhaving van den status quo in het *Duitsche rijk*, wanneer de *Keizer* en *Denemarken* niet het initiatief nemen. Hij zal echter geen inval der *Franschen* in de *Zuid Ned.* dulden.

Memorie der *Ned. gezanten* aan *Spanje*, 30 Sept. 1682.

Van Beuningen aan *Karel II*, 16 Oct. 1682. Hij wijst op 't dreigend gevaar van *Frankrijk*, dat ook voor *Engeland* gevaarlijk is.

Dez. aan *denz*, 26 Oct. 1682, tot nadere toelichting van den voorafgaanden brief.

Memorie van *Heemskerk* aan *Spanje*, 22 Oct. 1682 en meerdere te *Madrid* gewisselde stukken.

Memorie der *Ned. gez.* te *Londen*, 27 Jan. 1683. Antwoord daarop, 23 Febr. 1683.

Memorie van *d'Avaux* aan de *S.-G.*, 18 April 1681, „touching a warr between *France* and those of *Sally* and *Tripoly*". Eng. vert.

41. Copieboek van *sir Leoline Jenkins.* Brieven door dezen aan *Willem III* gericht. Begint 27 April 1680 aldus: „His majestie having of his Royal Grace done me ye infinished honour to admitt me last night into the function of Secretary, ye duty of my charge as well as my own devotion carryes me in the first place to address my selffe to your Highness not onely to offer you my best and humblest service, but also to enter upon that duty, which will be my part to be allways doing, yt is to give an account ot what passes here that may be worth your H's notice and I am glad to begin it with an incident that may be of some particular satisfaction, because it is of a great concert to your Highness. Dit „incident" was, dat *sir Gilbert Gerraid*, die gezegd had in 't bezit te zijn van het huwelijks-contract van *Karel II* en de moeder van *Monmouth*, voor den privy council verklaard had, dat hij nooit zulk een contract had bezeten of gezien.

Op deze wijze loopt de correspondentie over de maanden April 1680 tot Februari 1681 geregeld door. Dan volgen nog 2 brieven van 2 April en 25 Nov. 1681, die met een andere hand geschreven zijn dan de overige. De correspondentie bevat allerlei over de verhouding van *Willem III* tot de Engelsche aangelegenheden.

44. Copieboek van weinig belang. Alleen belangrijk is een memorie

van *Chudleigh* van 17 Febr. 1682, over de verovering van *Luxemburg* door *Lod. XIV*, waaraan *Eng.* evenwel niets kon doen.

45. Vervolg der brieven der *Eng.* regeering aan *Bulstrode* over de jaren 1680—82. Voor onze geschiedenis van weinig belang.

48. Brieven van *Jenkins* aan verschillende personen, o. a. aan *Sidney*, die toen in *Holland* was, 1680 en '81.

Karel II aan *S.-G.*, 16 Juni 1680. Hij is zeer tevreden over den gezant „*le sieur de Leyden de Leeuwen*", die weer naar Holland vertrekt.

Brieven aan *Carr*, *Eng.* consul te *Amsterdam*.

Jenkins aan *van Beuningen*, 20 Aug. 1680. *Engeland* is v. B. zeer dankbaar, dat hij de valsche geruchten tegenspreekt, die over *Eng.*'s buitenl. politiek loopen. Het getuigenis „d'une personne si illustre, tant pour ses grandes lumières que pour la part, qu'elle a eu depuis si long temps dans les affaires les plus hautes et les plus délicates de *l'Europe*", is in dezen van zeer veel gewicht.

Jenkins aan maarschalk *Villars*, 20 Sept. 1681.

Brieven van *Jenkins* aan *Chudleigh* en aan *Hodgison*, „marchant at *Rotterdam*", 1682—'84.

Jenkins aan *Kennedy*, 19 Febr. 1684. *Van Meteren* „who writ the History of the warr between *Spaine* and that country", was consul voor *Holland* te *Londen* en „printed a collection of the ancient treaties of comerce between the *English* and ye house of *Burgundy*." Dit werk moet *Kennedy* in *Holland* zien te koopen.

III. *Germany*.

Van de onder dit hoofd vermelde bundels komen voor ons in aanmerking:

23. *Elizabeth* aan *den Paltsgraaf* en zijn zoon *Joan Casimir*, Mei 1575. Over 50,000 pond, door *Elizabeth* te leenen aan *Condé* door hun bemiddeling.

„The substance of the speech, sent to *Don John* bij *Du Castel*, 1577."

Joh. Casimir aan *Elizabeth*, 15 Juli 1577. Hij wenscht, dat de koningin „quelque homme d'entendement" naar den Protestantendag te Maagdenburg zal zenden. Cop.

Instructie voor *Daniel Rogers* „being presently in Germany with D. Casimir", 30 Juli 1577.

„Conventiones" van *Elizabeth* met *Joan C.*, Juli 1577.

Hendrik III aan *Joan C.*, 20 Aug. 1577.

Rogers aan *Walsingham*, 24 Aug. 1577. Uitvoerige brief uit *Neustadt*, waarin hij verslag geeft van zijn reis door *Duitschland*.

Joan C. aan *Walsingham*, 24 Aug. 1577.

Rogers aan *Walsingham*, 24 Aug. 1577. (2de brief op dezen datum.)

Joan C. aan *Hendrik III*, 30 Aug. 1577. Cop.

Nog tal van andere brieven, over een mogelijken inval in *Frankrijk.*
Beale aan *Walsingham*, 8 Sept. 1577, uit *Antwerpen;* 21 Sept., uit *Frankfort.*
Rogers aan *Walsingham*, 11 en 23 Sept. 1577.
Sturmius aan *Walsingham*, 25 Sept. 1577.
Joan C. aan *Elizabeth*, 2 Oct. 1577.
Rogers aan *Walsingham*, 5 Oct. 1577.
Joan C. aan *Hendrik III*, 10 Oct. 1577. Cop.
Rogers aan *Walsingham*, 16 Oct. 1577. (3 brieven op dezen datum.)
Beale aan *Walsingham*, 11 Oct. 1577. Uitvoerig verslag van zijn onderhandelingen in *Duitschland.*
Memorie aan den *Paltsgraaf*, 11 Oct. 1577.
Rogers aan *Walsingham*, 13 en 23 Oct. 1577.
Walsingham aan *Rogers* (?) 31 Oct. en 27 Nov. 1577.
Rogers aan *Walsingham*, 7 Nov. 1577. 2 brieven.
Tal van brieven van *Sturmius* aan *Walsingham* en *Cecil.*
Joan C. aan *Walsingham*, 20 Dec. 1577.
Rogers aan *Paulet*, 21 Dec. 1577.
„Les noms des princes qu'ont offert leurs services au Mons. le Duc *Casimir.*" Dit waren: *Joachim Ernst van Anhalt*, met 3000 ruiters, *Frans van Lauenburg* met 2000 ruiters, diens broeder *Maurits, Casimir*, hertog van *Pommeren*, *Adolf van Neuenar* met 2000 ruiters en 2000 man voetvolk. Dan worden nog verwacht een der jonge hertogen van *Tweebruggen* en de graaf van *Monbeliard.*
„Forma obligationis *Casimiri* pro praestandis conventionibus suis." Z. d.
„Certaine requestes of Duke *Casimir* proposed unto *D. Rogers* for to declare them further unto her Matie." Z. d.
Rogers aan *Walsingham*, 23 Maart en 26 April 1578. (2 brieven op dezen datum).
Memorie van *Rogers* aan *Joan C*, 10 April 1578.
Joan C. aan *Elizabeth*, 25 en 26 April 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 26 April 1578.
Elizabeth aan *Joan C.*, 15 Mei en Juni 1578.
Joan C. aan *Elizabeth*, 5 Juni, 4 Aug., 6 Sept., 14 Nov. 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 11 Nov. 1578 en 17 Febr. 1579.
„A draught of Instructions for an answer to be made unto *D. Casimirs* request" voor *Wilkes.* Z. d.
Deze brieven kunnen als aanvulling dienen op de door *Bezold* uitgegeven *„Briefe des Pfaltzgrafen Johann Casimir"*.

24. Entrybook, o. i.
Joan C's antwoord op *Sidney's* aanbiedingen. Z. j.
Datheen aan *Walsingham*, 8 Mei 1577. (Fragm.)
Elizabeth aan *Oranje*, 20 Juni 1577.
Dez. aan *Joan Cas.*, 20 Juni 1577.
„A memorial for *Daniel Rogers* to deal with ye *p. of Orange and D. Casimir.*" Z. d.

De Council aan *Orange*, 5 Juli 1577, „on ye behalf of ye merchants of Ipswich".

De Council aan *Holland*, 5 Juli 1577. Dez. zaak.

„Private memorial for *D. Rogers*", Juli 1577.

Elizabeth aan *Rogers*, 30 Juli 1577.

Instructie voor *Rogers*, 30 Juli 1577.

Elizabeth aan *Don Jan*, 27 Juli 1577.

Dez. aan S.-G., 27 Juli 1577.

„ „ *de Hèze*, 17 Aug. 1577.

„ „ *den Burggraaf van Gent*, 17 Aug. 1577.

„ „ *Joan C.* Z. d.

Instructiën voor *Beale*, 22 Aug. en 8 Sept. 1577.

Walsingham aan *Oranje*, 27 Aug., 28 Sept. 1577.

Joan C. aan *Elizabeth*, 20 Dec. 1577.

Oranje aan *Elizabeth*, 21 Jan. 1578.

Instructie voor *Rogers* „presently sent into ye *Low Countreys* to ye *Estates*", 20 Maart 1578.

„La requeste de Sa Ma[té] a Mons. le Duc *Casimir* sur les moyens de prester secourz aux *Estatz de Pais-Bas*." Z. d.

Ongedateerde brieven van *Elizabeth* aan de *Staten*, *Oranje*, *Havré* etc.

Elizabeth aan *Matthias*, 7 Maart 1578.

Dez. aan *Davison*, 12 Maart 1578.

„ „ *Wilson*, 8 Maart 1578.

„The forme of Mr. *Davison's* bonde to bynde her Matie and ye Citie for ye money, taken uppe", 18 Maart 1578.

Walsingham aan *Davison*, 19 Maart 1578.

Stukken over de onderhandelingen van *d'Havré*.

S.-G. aan *Elizabeth*. 19 Nov. 1577.

Opmerkingen van *Oranje* op het concept-verdrag met *Engeland*, 2 Dec. 1577.

Antwoord van *Elizabeth* op de voorstellen van *d'Havré*, 18 Dec. 1577.

„Articuli certam pecuniae Summam continentes per *Generales Inferioris Germaniae Regis Catholici Status* mutuo petitam Sereniss. *Elizabetha* Regina *Angliae*. Z. d.

„A short memoriall for Mr. *Wilkes*, presently to be sent into Spayne", 22 Dec. 1577.

Elizabeth aan *Oranje* en *Aerschot*, 17 Dec. 1577.

„A declaracion sent by the Queenes Maty of *Englande* unto the King of *Spaine* and conteyninge a Justification of her proceadings with the *State* of the *Low Countreys*." Z. d.

„A draught of Instructions for A. B. (*Leighton?*) to be presently sent to the *Stats* of the *Lowe Countreys* and to *Don Juan* to procure an abstenence of armes." Z. d.

„A memoriall for *Thomas Leighton* Esquier presently sent to the *States* and to the *P. of Orange*", 7 Febr. 1578.

„Demandes proposées au Sr. *Bernardino de Mendoça*", Maart 1578.

Instructie voor *Wilkes*, 5 April 1578.

Elizabeth aan *Matthias*, April 1578.
S.-G. aan *Rogers*, 21 Maart 1578. (2 br.)
Matthias aan *Joan C*, 27 Maart 1578.
„Pointz et articles proposées à la Ser. Royne *d'Angleterre* par le sr. marquis *d'Havrech*." Z. d.
Memoriën van *d'Havré*, 19 en 20 April 1578.
Rapport van *Wilkes'* onderhandelingen met *Don Jan*, 27 April 1578.
Joan C. aan *Elizabeth*, 26 April en 4 Mei 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 26 April 1578.
„Certaine requests of Duke *Casimir* proposed unto *Dr. Rogers* for to declare them further unto her Matie." Z. d.
Onderhandelingen van *Joan C.* met *Matthias* en de *S.-G.*, 5 Mei 1578.
„Mr. *Wilkes'* seconde audience." Z. d.
Elizabeth aan *Davison*, 16 Mei 1578.
Instructie van *Davison*, 15 Mei 1578.
Elizabeth aan *Joan C.*, 28 Mei 1578.
Dez. aan *Davison*, 22 Mei 1578.
Artikelen, aan de *S.-G.* voorgesteld namens *Elizabeth*, 20 Mei 1578.
Instructie voor *Walsingham*, 12 Juni 1578.
Elizabeth aan *Davison*, 10 April 1578.
Dez. aan *Oranje* en *S.-G.*, 27 April 1578. Over de kooplieden te Ipswich.

25. Correspondentie van *Waad* en andere *Eng.* agenten in *Duitschland*, van *Daniel Rogers*, die in 1580—'84 te *Kleef* gevangen zat. Doch dit alles is voor onze geschiedenis slechts van verwijderd belang. Ik wijs echter nog op de volgende brieven van *Joan Casimir*, die niet bij *Bezold* worden aangetroffen:
aan *Walsingham*, 10 Nov. 1580, 12 Jan., 23 Mei, 3 Oct. 1581, 8 April, ? Juni, 6 Sept. (2 br.), 12 en 26 Nov., 5 Dec. 1582, 8 Jan., 20 April, 13 Juni 1583;
aan *Elizabeth*, 14 Jan., 28 Sept. 1581, 22 Juni, 5 Dec. 1582, 20 April 1583;
aan *Leycester*, 4 Nov. 1581.
„The *Emperor's* comandment and charge unto Duke *John Casimir* Pallsgrave", 31 Aug. 1583.
Tal van brieven van *Sturmius* aan *Walsingham* over *Joan Casimir*.
2 Brieven van *Elizabeth* aan *Joan C.* Z. d.

26. Hierin wijs ik nog op:
Joan Casimir aan *Walsingham*, 17 Jan., 17 Febr., 3 Aug., 1 Sept., 19 Nov. 1584, 27 Mei, 21 Oct. 1585.
Dez. aan *Elizabeth*, 27 Mei 1585.
Men ziet, de oogst wordt steeds kleiner. Ik heb het dus ook niet noodig geoordeeld, de volgende deelen in bijzonderheden na te zien.
De portefeuilles, die betrekking hebben op de coalitieoorlogen tegen *Frankrijk*, waarin *Engeland* en de *Republiek* met den *Keizer* samenwerkten, op het einde der 17de en in de 18de eeuw, zijn meer van

algemeen ***Europeesch*****, dan van speciaal** ***Nederl.*** **belang. Wij laten hier de lijst volgen:**

Negenjarige oorlog.

143. 1685—'94. *Miscellaneous.*

144. 1689—'92. *Sir W. Colt's Entry-book.*

145. 1689—'95.

146. 1689—'95.

147. 1692—Mei 1693. } *Vienna. Secretary's Letter Book.*
148. Mei—Sept. 1693. }

149. 1693. }
150. 1693 en '94. } *Mr. Stepney's Entry-book.*
151. 1693 en '94. }

152. 1694—1700.

153. 1694—1715. *German Ministers.*

154. 1694. } *Mr. Stepney's Entry-book.*
155. 1695. }

156. 1695—1702. *Miscellaneous.*

157. 1697. *Mr. Stepney's Entry-book.*

Spaansche successieoorloy.

158. 1700—1703. } *Mr. Stepney's Entry-book.*
159—161. 1701. }

162, 163. 1702. *Mr. Stepney's original letters.*

164, 165. 1702. *Mr. Stepney's Entry-book.*

166. 1702—1705. *Miscellaneous.*

167, 168. 1703. *Stepney's original leeters.*

169—172. 1703. *Stepney's Entry-book.*

173. Sept. 1703—Nov. 1704. *Vienna. Mr. Whitworth.*

174, 175, 1704. *Stepney's original letters.*

176—180. 1704. *Stepney's Entry-book.*

181. 1704—1708. *Duke of Marlborough.*

182. 1704—1709. *Mr. Stepney etc. secretary's Entry-book.*

183—185. 1705. *Mr. Stepney's original letters.*

186—190. 1705. *Mr. Stepney's Entry-book.*

191. Jan.—Sept. 1706. *Mr. Stepney's original letters.*

192. Jan.—Juni 1706. *Mr. Stepney's Entry-book.*

193. 1706—'09. *Miscellaneous.*

194. 1707—'09. *Sir P. Meadows, Vienna.*

195. 1708—'10. *Mr. Palmers. Vienna.*

196. 1709—1714. *Secretary's Letter Book.*

197, 198. 1710. *Secretary's Letter Book.*

199. 1710—1714. *Miscellaneous.*

200. 1710—1715. *Mr. Palmers, Mr. Clement.*

Zeer uitvoerige collectie over den *Oostenrijkschen successieoorlog.*

324—329. 1740.	**330—335.** 1741.
336—345. 1742.	**346—352.** 1743.
353—358. 1744.	**359—365.** 1745.
366—369. 1746.	**370—372.** 1747.
373—376. 1748.	

Het is de correspondentie der gezanten te *Weenen: Robinson, Porter* en *Keith.*

IV. *Holland.*

Deze collectie wordt ingeleid door 4 deelen *Royal Letters.* Zie daarover *Blok, Voorl. Verslag,* blz. 6 vlg.

De geheele verzameling bestaat uit niet minder dan 750 portefeuilles. Het springt in het oog, dat het in den tijd, die het mij gegeven was aan dit onderzoek te besteden, onmogelijk was al deze honderden deelen ook maar zeer vlugtig door te zien. Ik heb mij daarom moeten bepalen tot het onderzoek van eenige der meest belangrijke portefeuilles, die correspondentiën omvatten, die tot de belangrijkste behooren, waaruit onze geschiedvorsching kan putten. Zoo op deze wijze niet alles besproken wordt, dan is toch tenminste het meest interessante behandeld.

Gelijk ook reeds *Prof. Blok* heeft opgemerkt (*Voorl. Versl.* blz. 8), heeft men gedubieerd over de vraag, met welken datum men de afdeeling „*Holland*" zou beginnen, m. a. w. wanneer men *Holland*, d. i. dat gedeelte der *Nederlanden*, dat in verzet was gekomen en gebleven tegen *Spanje*, zou beschouwen als een afzonderlijken staat, afgescheiden van het aan *Spanje* onderworpen gebleven „*Flanders*". Dat daarvoor alleen een datum tusschen 1572 en 1581 in aanmerking kon komen,

is duidelijk; immers het aannemen als datum harer geboorte van de officieële erkenning der *Republiek* door *Spanje* in 1648, of zelfs der voorloopige in 1609, zoude tot hopelooze verwarring aanleiding hebben gegeven. Ook het zoogenaamde stichtingsjaar der *Republiek* (1588) heeft men wijselijk niet genomen. Men heeft er over gedacht te kunnen beginnen met 8 Juni 1575, met de zending van *Rogers* naar *Oranje*. „This seems to be the first tangible establishment of Diplomatic relations between the *English* government and *Holland*. *Rogers* was accredited to the *Prince*, on a subject entirely independent of *Flanders* and accredited to the *Prince* and *States* as a government independent and distinct from the *Spanish* government of *Flanders* ". Deze redeneering, die als inleiding op bundel 9 der afdeeling „*Holland*" voorkomt, is zeker volkomen logisch. Toch nam men niet 8 Juni 1575 als beginpunt, maar met de onderhandelingen van *Havré* in *Engeland*. (3 Sept. 1577) rekende men, dat de *Staten* voor 't eerst als mogendheid tegenover *Engeland* optraden, „from which period a regular independent intercourse was maintained and diplomatic relation established." De onjuistheid hiervan is duidelijk. Want niet het feit, dat er een *geregeld* diplomatiek verkeer tusschen twee regeeringen bestaat, is een bewijs, dat een regeering een andere als wettig, of ten minste als bestaande erkent; hier geeft alleen het *bestaan* zelve van zulk een verkeer den maatstaf aan. De correspondentie van *Rogers* behoorde dus onder „*Holland*" te zijn gerangschikt, niet onder „*Flanders*", gelijk nu is geschied. Alle relatiën, door den opstand met *Engeland* vóór 3 Sept. 1577 onderhouden, zoeke men dus onder „*Flanders*". Na dien datum bevat „*Flanders*" nog slechts de betrekkingen van *Engeland* met het *Spaansche* gouvernement in de *Nederlanden*.

1. *S.-G.* aan *Burghley*, 3 Sept. 1577. R. P. IX, n°. 3544.
Dez. aan *Walsingham*, 3 Sept. 1577, gelijkluidend.
Thomson aan *Davison*, 3 Sept. 1577.
Dez. aan *Walsingham*, 14 Sept. 1577.
Leycester aan *Davison*, 29 Sept. 1577.
Oranje aan de *St. van Holland*, 29 Sept. 1577. Cop. Overlast, door *Eng.* van *Hollanders* ondervonden.
Aerschot aan *Walsingham*, 4 Oct. 1577.
„Les bons patriottes qui sont en lassemblée *des Etatz*, *Bruxelles*", z. d.
Lijst van aanhangers van *Don Jan*.
d'Havré aan *Walsingham*, 4 Oct. 1577. R. P. IX, n°. 3587.
„The answere to the marquis' demandes." R. P. IX, n°. 3577.
Tal van copieën van brieven van de *S.-G.* aan *Elizabeth* en *Leycester*, van *d'Havré* aan de *S.-G.*
Leycester aan *Davison*, 18 Oct. 1577.
„Sommaire de quelques propos que tenoyt le secretaire *Walsingham* à mons. de *Medekerk* sur la descente de l'Archeduc *Mathias*", 18 Oct. 1577. R. P. X, n°. 3612.

„Advis de mons. le Prince *d'Orange* sur la reception de l'Archid. *Matthias*", 24 Oct. 1577.
Anjou aan de *S.-G.*, 25 Oct. 1577. Cop.
Davison aan *Burghley*, 28 Oct. 1577. R. P. X, n°. 3635.
Engelsche memorie over *Oranje*. Z. d.
d'Havré aan *Elizabeth*, 19 Nov. 1577. R. P. X, n°. 3661.
Oranje aan *d'Havré*, 20 Nov. 1577. Cop.
d'Havré aan *Elizabeth*, 21 Nov. 1577. R. P. X, n°. 3667.
Walsingham aan *Burghley*, 23 Nov. 1577. R. P. X, n°. 3670.
Davison aan *Leycester*, 1 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3683.
Bericht uit de *Nederlanden*, 1 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3684.
Besluit van *d'Havré*, 2 Dec. 1577.
Memorie van *Walsingham*. Z. d.
„Postilles to the Requests presented to H. M. by the *marques of Havery* and *Ad. Metkirke.*" Z. d.
Randolph aan *Davison*, 2 Dec. 1577.
Wilson aan *denz.*, 3 Dec. 1577.
Fremyn aan *denz.*, 3 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3686.
„Response et eclaircissement demandés par ceulx du Conseil de la Royne sur la justification de *Don Jehan* proposée et exhibée en icelluy Conseil par le sr. *de Gastel*", 5 Dec. 1577. Vgl. R. P. X, n°. 3688.
Zeeland aan *Davison*, 5 Dec. 1577.
Besluiten der *S.-G.* en andere officieële stukken. Cop.
Repliek van *d'Havré*, 7 Dec. 1577.
De Famars aan *Davison*, 8 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3693.
Leycester aan *denz.*, 8 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3692.
Davison aan *Leycester*, 12 Dec. 1577.
Dez. aan *Walsingham*, 12 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3696.
„ „ *Burghley*, 12 Dec. 1577.
„ „ *Walsingham*, 12 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3698 (daar gedateerd op 13 Dec.).
Antwoord van *Elizabeth*. Z. d.
Davison aan *Burghley*, 15 Dec. 1577.
Dez. aan *Walsingham*, 15 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3701.
„ „ *denz.*, 13 Dec. 1577.
Bericht van 15 Dec. 1577.
„The answers to ye articles", 1579.
Thomson aan *Davison*, 15 Dec. 1577.
Leycester aan *denz.*, 21 Dec. 1577.
Davison aan *Leycester*, 21 Dec. 1577.
Dez. aan *Burghley*, 21 Dec. 1577.
„ „ *Walsingham*, 21 Dec. 1577. 2 br. R. P. X, n°. 3708 en 3709.
Instructie voor *Leighton*, 21 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3707.
Davison aan *Leycester*, 28 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3711.
Dez. aan *Walsingham*, 28 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3712.
? aan *Walsingham*, 28 Dec. 1577.

Davison aan *Walsingham*, 29 Dec. 1577. R. P. X, n°. 3714.
Eenige anonyme berichten uit de *Ned.* Z. d.
Randolph aan *Davison*, 29 Dec. 1577.
De Famars aan *Davison*, Dec. 1577. R. P. X, n°. 3680.
De Marolles aan *Oranje*, 1577.
Memorie van *Burghley*, 1577.
„Nombre des coronelles et regiments de gens de pied des *Estatz.*" Z. d.
„Payes given in Brabant." Z. d.
„A consideracion of ye difficulties ye may and are likely to rise upon ye not aidinge and maintaininge of ye P. of *Orange* and *estates* in *Holland.*" Dec. 1577.
„Names of all such noblemen as are servinge the *Prince of Orange.*"
Meetkerke aan *Elizabeth.* Z. d. R. P. X, n°. 3679.
? aan *Walsingham.* Z. d.

2. *Davison* aan de *merchants adventurers*, 1 Jan. 1578.
Rogers aan *Walsingham*, 1 Jan. 1579.
Davison aan *denz.*, 3 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3720.
Oranje aan *Davison*, 4 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3723.
d'Havré aan *Elizabeth*, 4 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3722.
Dez. aan den *Council*, 4 Jan. 1578.
Oranje aan *Davison*, 5 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3725.
„Remonstrances du seigneur *Seton*", 5 Jan. 1578. Deze was voor de belangen van *Maria Stuart* in *Brussel.*
S.-G. aan *Leighton*, 7 Jan. 1578. Cop.
Dez. aan *Burghley*, 9 Jan. 1578.
Leighton aan *Burghley*, 9 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3735.
Woodshawe aan *Walsingham*, 11 Jan. 1578.
„Moyens généraulx qui s'auront à lever sur les marchandises suivantes, qui se consumeront et entreront en ces *Pays-Bas*", 11 Jan. 1578.
Randolph aan *Davison*, 12 Jan. 1578.
Davison (?) aan *Leycester*, 12 Jan. 1578.
Dez. aan *Leycester*, 18 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3740.
Tal van anonyme berichten.
Wilson aan *Davison*, 19 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3742 en 3743.
Davison aan *Walsingham*, 18 Jan 1578. R. P. X, n°. 3739 en 3741.
Oranje aan *Burghley*, 21 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3745.
Davison aan *Walsingham*, 23 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3746.
Steward aan *Davison*, 23 Jan 1578.
Davison aan *Walsingham*, 27 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3757.
Dez. aan *denz.*, 29 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3764.
Oranje aan *denz.*, 28 Jan. 1578. R. P. X, n°. 3762.
Davison „ „ , 1 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3769.
Thomson aan *Davison*, 2 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3770.
Davison aan *Walsingham*, 3 Febr. 1578, R. P. X, n°. 3772 en 3773.
Dez. aan *Burghley*, 3 Febr. 1578.
„ „ *Leycester*, 3 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3771; 4 Febr., n°. 3774.

„Memorial for *Leighton*", 6 Febr. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 6 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3777.
Mildmay aan *Davison*, 9 Febr. 1578.
Joan Cas. aan *denz.*, 12 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3781.
Davison aan *Leighton*, 12 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3780.
Dez. aan *Walsingham*, 12 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3779.
„ „ *Leycester*, 12 en 23 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3778 en 3786.
„ „ *Walsingham*, 23 Febr. 1578. R. P. X, n°. 3787.
Thomson aan *Davison*, 25 Febr. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 2 Maart 1578. R. P. X, n°. 3798.
Randolph aan *Davison*, 3 Maart 1578.
Davison aan *Walsingham*, 8 Maart 1578. R. P. X, n°. 3810.
Instructie voor een gezant naar de *Ned.* en naar *Joan Casimir*, 9 Maart 1578.
Leycester aan *Davison*, 9 Maart 1578. R. P. X, n°. 3811.
Elizabeth aan *denz.*, 12 Maart 1578. R. P. X, n°. 3813.
Davison aan ?, Maart 1578. R. P. X, n°. 3799.
Rogers aan de *S.-G.*, 16 Maart 1578.
Davison aan *Leycester*, 16 Maart 1578. R. P. X, n°. 3820.
Memorie van *Davison*, 20 Maart 1578.
Wilson aan *Davison*, 20 Maart 1578. R. P. X, n°. 3823.
S.-G. aan *Rogers*, 21 Maart 1578.
Memorie van *Burghley* over de *Nederl.*, 22 Maart 1578. R. P. X, n°. 3827.
Davison aan *Walsingham*, 23 Maart 1578. R. P. X, n°. 3828.
Jacques de Rossell aan *Burghley*, 23 Maart 1578. R. P. X, n°. 3830.
Rogers aan *Walsingham*, 24 Maart 1578. R. P. X, n°. 3831, 3832 en 3833.
Davison aan *denz.*, 24 Maart 1578.
Rogers aan *Wilson*, 24 Maart 1578.
„Epigramma ad Ill. *Casimirum*" van *Rogers*.
Rogers aan *Walsingham*, 27 Maart 1578. R. P. X, n°. 3838.
Woodshawe aan *Burghley*, 27 Maart 1578.
Walsingham aan *Davison*, 27 Maart 1578. R. P. X, n°. 3836.
Wilson aan *denz.*, 27 Maart 1578. R. P. X, n°. 3837.
Walsingham aan *denz.*, 28 Maart 1578.
Rogers aan *Burghley*, 28 Maart 1578. R. P. X, n°. 3840.
Davison (?) aan *Leycester*, 28 Maart 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 28 Maart 1578.
„ „ *denz.*, 29 Maart 1578. R. P. X, n°. 3844.
„ „ *Burghley*, 29 Maart 1578. R. P. X, n°. 3845.
„ „ *Walsingham*, 31 Maart 1578. R. P. X, n°. 3847.

3. *Dvvison* (?) aan *Walsingham*, 1 April 1578.
Elizabeth aan *d'Havré*, 2 April 1578. R. P. X, n°. 3853.
N. Limborch (een geldschieter) aan *Burghley*, 3 April 1578.
Davison (?) aan *Walsingham*, 4 April 1578.

Davison aan *Walsingham*, 5 April 1578. R. P. X, n°. 3861.
Walsingham aan *Davison*, 5 April 1578. R. P. X, n°. 3859.
Davison aan *Leycester*, 5 April 1578. R. P. X, n°. 3860.
Walsingham aan *Davison*, 9 April 1578. R. P. X, n°. 3862.
Davison aan *Burghley*, 12 April 1578.
Dez. aan *Leycester*, 12 April 1578. R. P. X, n°. 3867.
„ „ *Walsingham*, 12 April 1578. R. P. X, n°. 3868.
Instructie voor *Wilkes*, 5 April 1578. R. P. X, n°. 3858.
Rogers aan *Joan C.*, 10 April 1578. R. P. X, n°. 3863.
Bisschoppe aan *Davison*, 15 April 1578.
Walsingham aan *Davison*, 19 April 1578.
Belofte van *d'Havré*, 19 April 1578. R. P. X, n°. 3870.
Randolph aan *Davison*, 23 April 1578.
Davison aan *Walsingham*, 19 April 1578. R. P. n°. 3872.
Dez. aan *Leycester*, 23 April 1578.
„ „ *Burghley*, 20 April 1578. R. P. X, n°. 3875.
„ „ *Walsingham*, 20 April 1578. R. P. X, n°. 3877 (aldaar 21 April.
Dez. aan *Walsingham*, 23 April 1578.
„ „ *Wilson*, 23 April 1578. R. P. X, n°. 3878.
„ „ *Burghley*, 24 April 1578. R. P. X, n°. 3879.
„ „ *Cobham*, 24 April 1578. R. P. X, n°. 3880.
Joan C. aan *Davison*, 25 April 1578. R. P. X, n°. 3881.
Dez. aan *Elizabeth*, 26 April 1578. R. P. X, n°. 3882.
Walsingham aan *Davison*, 29 April 1578. R. P. X, n°. 3886.
Davison aan *Walsingham*, 24 April 1578.
Dez. aan *Leycester*, 24 April 1578.
„Observations touching *Don John*, the estate of his campe and his proceedings in the warr". In *Burghley's* hand, 29 April 1578.
Davison aan *Walsingham*, 2 Mei 1578. R. P. X, n°. 3890.
Walsingham aan *Davison*, 2 Mei 1578. R. P. X, n°. 3889.
Randolph aan *denz.*, 3 Mei 1578.
Le Maçon aan *denz.*, 3 Mei 1578.
Walsingham aan *denz.*, 5 en 6 Mei 1578. R. P. X, n°. 3894 en 3896
Wilkes aan *denz.*, 6 Mei 1578. R. P. X, n°. 3898.
Wilson „ „ , 6 Mei 1587. R. P. X, n°. 3897.
Rogers „ „ , 8 Mei 1578. R. P. X, n°. 3903.
Davison aan *Walsingham*, 8 Mei 1578. R. P. X, n°. 3902.
Walsingham aan *Davison*, 8 en 11 Mei 1578. R. P. X, n°. 3901 en 3904.
Davison aan *Walsingham*, 11 Mei 1578. R. P. X, n°. 3905.
Dez. aan *Wilson*, 11 Mei 1578. R. P. X, n°. 3906.
Randolph aan *Davison*, 12 Mei 1578.
Walsingham aan *denz.*, 16 Mei 1578. R. P. X, n°. 3912, 3913 en 3914.
Instructie voor *Davison*, 15 Mei 1578. R. P. X, n°. 3911.
Davison aan *Walsingham*, 17 Mei 1578. R. P. X, n°. 3918.

Elizabeth aan *Joan C.*, 15 Mei 1578. R. P. X, n°. 3910.
Davison aan *Killigrew*, z. d. R. P. X, n°. 3908.
Leycester aan *Davison*, 17 Mei 1578. R. P. X, n°. 3917.
Davison aan *Walsingham*, 18 Mei 1578. R. P. X, n°. 3920.
Walsingham aan *Davison*, 18 Mei 1578. R. P. X, n°. 3919.
Joan C. aan *Davison*, 18 Mei 1578.
„Sommaire des articles proposez aux *E.-G.* par le Sr. *Davison*", 20 Mei 1578. Vgl. R. P. X, n°. 3922.
Davison aan *Walsingham*, 21 Mei 1578. R. P. X, n°. 3923.
Wilson aan *Davison*, 22 Mei 1578. R. P. X, n°. 3926.
Walsingham aan *Davison*, 22 Mei 1578. R. P. X, n°. 3925.
Thomson aan *Davison*, 22 Mei 1578.
S.-G. aan *Davison*, Mei 1578. R. P. X, n°. 3927.
Leycester aan *Davison*, 26 Mei 1578. R. P. X, n°. 3929.
Davison aan ?, 26 Mei 1578.
Walsingham aan *Davison*, 28 Mei 1578.
Davison aan *Elizabeth*, 30 Mei 1578. R. P. X, n°. 3930.
Dez. aan *Burghley*, 31 Mei 1578. R. P. X, n°. 3932.
Behalve dit alles tal van anonyme berichten, copieën van officieële stukken enz.

4. Verklaring van *Davison*, 4 Juni 1578. R. P. X, n°. 3937..
Elizabeth aan *denz.*, 5 Juni 1578. R. P. X, n°. 3939.
Walsingham aan *denz.*, 5 Juni 1578. R. P. X, n°. 3941.
Joan C. aan *denz.*, 5 Juni 1578. R. P. X, n°. 3940.
Wilson aan *denz.*, 5 Juni 1578. R. P. X, n°. 3942.
Sturmius aan *denz*, 8 Juni 1578.
Jermyn aan *denz.*, 8 Juni 1578.
Davison aan *Wilson*, 11 Juni 1578. R. P. X, n°. 3945.
Villiers aan *Burghley*, 12 Juni 1578.
Instructie voor *Cobham* en *Walsingham*, 12 Juni 1578. R. P. X, n°. 3948 (aldaar uit het Britsch Museum).
Matthias aan *Elizabeth*, 12 Juni 1578. Cop.
Oranje aan *Burghley*, 14 Juni 1578.
Bingham aan *Davison*, 15 en 17 Juni 1578.
Cobham en *Walsingham* aan *denz.*, 18 Juni 1578. R. P. X, n°. 3951 (aldaar d.d. 17 Juni).
Wilson aan *Walsingham*, 18 Juni 1578. R. P. X, n°. 3952.
Thomson aan *Davison*, 18 Juni 1578.
Bericht uit *Zutfen*, 19 *Juli* 1578.
Wilson aan *Davison*, 21 Juni 1578.
Davison aan *Burghley*, 22 Juni 1578. R. P. X, n°. 3953.
Dez. aan *Wilson*, 22 Juni 1578. R. P. X, n°. 3955.
„ „ *Cobham* en *Walsingham*, 22 Juni 1578. R. P. X, n°. 3954.
Cobham en *Walsingham* aan *Davison*, 23 Juni 1578. R. P. X, n°. 3957.
Verklaring van *Davison*, 23 Juni 1578. R. P. X, n°. 3956.
Davison aan *Cobham* en *Walsingham*, 24 Juni 1578. R. P. X, n°. 3962.

Walsingham aan *Davison*, 24 Juni 1578. R. P. X, n°. 3961.
Leycester aan *Walsingham*, 24 Juni 1578. R. P. X, n°. 3960.
Davison aan *Burghley*, 25 Juni 1578. R. P. X, n°. 3964.
Dez. aan *Walsingham*, 25 Jan. 1578. Gelijkluidend als de vorige.
Wilson aan *denz.*, 26 Juni 1578. R. P. X, n°. 3966.
Cobham aan *Burghley*, 29 Juni 1578. R. P. X, n°. 3968.
Wilson aan *Walsingham*, 29 en 30 Juni 1578. R. P. X, n°. 3967, 3969, 3970.
Besluit der *S.-G.* van 30 Juni 1578.
„Names of the noble men in the *Lowe Countries*, devoted to *Don Juan*."
Rapport van *Henry Killigrew*, 1 Juli 1578. R. P. X, n°. 3974, (aldaar uit het Britsch Museum).
„Sommaire de ce qu'ont proposés Mess. les Ambass. de S. M. en son nom aux deputez des *E.-G.*", 2 Juli 1578. R. P. X, n°. 3978.
Cobham aan *Burghley*, 5 en 12 Juli 1578. R. P. X, n°. 3982 en 3989.
Wilson aan *Cobham* en *Walsingham*, 12 Juli 1578. R. P. X, n°. 3988.
Davison aan *Wilson*, 13 Juli 1578. R. P. X, n°. 3991.
Walsingham aan *Burghley*, 14 Juli 1578. R. P. X, n°. 3994.
Dez. aan *denz.*, 18 Juli 1578.
Davison aan *denz.*, 18 Juli 1578.
Cobham en *Walsingham* aan ? 18 Juli 1578. R. P. X, n°. 3999.
Walsingham aan *Wilson*, 18 Juli 1578.
Council aan *Cobham* en *Walsingham*, 18 Juli 1578.
Burghley aan *dez.*, 18 Juli 1578. R. P. X, n°. 3996.
Wilson aan *Davison*, 18 Juli 1578. R. P. X, n°. 3997.
Davison aan *Burghley*, 20 Juli 1578. R. P. X, n°. 4010.
Tremayne aan *Walsingham*, 20 Juli 1578. R. P. X, n°. 4007.
Leycester aan *Walsingham*, 20 Juli 1578. R. P. X, n°. 4006.
Davison aan *Hatton*, 21 Juli 1578.
Wilson aan *Walsingham*, 21 Juli 1578. R. P. X, n°. 4011.
Cobham aan *Burghley*, 23 Juli 1578. R. P. X, n°. 4014.
Walsingham aan *Burghley*, 23 Juli 1578. R. P. X, n°. 4017.
„Memorial for Mr. *Somers*", gezant naar *Anjou*, Juli 1578. R. P. X, n°. 4022.
Davison aan *Wilson*, 26 Juli 1578. R. P. X, n°. 4024.
Wilson aan *Davison*, 26 Juli 1578. R. P. X, n°. 4023.
„Substance of the conference that passed between the *Emperor's* amb. and us", 27 Juli 1578. R. P. X, n°. 4031.
Joan C. aan *Davison*, 27 Juli 1578. R. P. X, n°. 4027.
Quitantie der *S.-G.*, 27 Juli 1578. R. P. X, n°. 4028.
Somers aan *Cobham*, 28 Juli 1578. R. P. X, n°. 4026 (aldaar 27 Juli),
Davison aan *Wilson*, 28 Juli 1578. R. P. X, n°. 4030.
Walsingham aan *Burghley*, 29 Juli 1578. R. P. X, n°. 4035.
Cobham en *Walsingham* aan den *Council*, 28 Juli 1578. R. P. X, n°. 4029.
Somers aan *Burghley*, 28 Juli 1578.
Walsingham aan *Randolph*, 29 Juli 1578. R. P. X, n°. 4037.

Tremayne aan *Walsingham*, 29 Juli 1578.
Burghley aan *Cobham* en *Walsingham*, 29 Juli 1578. R. P. X, n°. 4032.
Memorie over het leenen van geld door *Engeland* aan de *S.-G.* Z. d.
„An abstracte of H. M.'s proceedings touchinge the ayde of Lone of money to the *States* in the years 1577 and 1578."
Wilson aan *Walsingham*, 29 Juli 1578. R. P. X, n°. 4033.
Tremayne aan *Davison*, 30 Juli 1578. R. P. X, n°. 4039.
Davison aan *Burghley*, 31 Juli 1578. R. P. X, n°. 4042.
Cobham aan *denz.*, 31 Juli 1578. R. P. X, n°. 4041.

5. *Leycester* aan *Walsingham*, 1 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4045.
Davison aan *Burghley*, 2 Aug. 1578.
Dez. aan *Wilson*, 2 Aug. 1578.
„ „ *Leycester*. Z. d.
Cobham aan *Burghley*, 2 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4048.
Walsingham aan *denz.*, 3 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4053.
Wilson aan *Walsingham*, 3 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4051.
Joan C. aan *Cobham en Walsingham*, 4 Aug. 1578.
Eng. gezanten aan de *S.-G.* 5 Aug. 1578.
Don Jan aan *Cobham* en *Walsingham*, 6 Aug. 1578. Cop.
Commissie voor *d'Oignies*, *Leoninus* en *Meetkerke*, om met *Engeland* te onderhandelen, 6 Aug. 1578.
Antwoord der *Eng gezanten*, 6 Aug. 1578.
Sussex aan *Walsingham*, 6 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4061.
Leycester aan *Davison*, 7 Aug. 1578.
Burghley aan *Walsingham*, 8 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4064.
Elizabeth aan *denz.*, 8 Aug. 1578.
Wilson „ „ , 8 en 9 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4065, 4066 en 4073.
Dez. aan *Davison*, 9 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4074.
Burghley aan *Cobham* en *Walsingham*, 9 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4072.
Knollys aan *Walsingham*, 10 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4075.
Nic. Brunynck aan *Davison*, 14 Aug. 1578.
„Certaine considerations for the better inducing them to harken to a peace", 15 Aug. 1578. Nam. de Staten-Gen.
Cobham aan *Burghley*, 16 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4086.
Davison aan *denz.*, 17 Aug. 1578.
Gewisselde stukken tusschen de *S.-G.* en de *Eng. gezanten*, 6, 13, 17 Aug. en z. d.
Walsingham aan *Burghley*, 17 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4093.
Wilson aan *Walsingham*, 18 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4097.
Dez. aan *Davison*, 18 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4098.
Leycester aan *denz.*, 18 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4096.
De *Council* aan *Cobham* en *Walsingham*, 18 Aug. 1578.
Walsingham aan *Davison*, 19 en 20 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4102 en 4104.
Davison aan *Wilson*, 22 Aug, 1578. R. P. X, n°. 4105.
Dez. aan *Burghley*, 24 Aug. 1578.

W. Pulegre aan *Davison*, 24 Aug. 1578.

Rekening van *Davison*, 24 Aug. 1578. Zij beloopt 25 guld. 6 st. en betreft o. a.: marsepeyn, Roosemarys boone, drooch sucaet, fijne caneel, meloensaet, anyssuycker, natte suecaet, pistassen, buschuyt, ypocras, ammandels, etc.

Marmier en *Gastel* aan *Walsingham*, 24 Aug. 1578.

Walsingham aan *Davison*, 25 en 27 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4114 en 4119.

Cobham aan *Burghley*, 27 Aug. 1578. R. P. X, n°. 1418.

Walsingham aan *denz.*, 28 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4123.

Dez. aan *Cobham*, 29 Aug. 1578.

Burghley aan *Walsingham*, 29 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4127.

Leycester aan *Denz.*, 29 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4125.

Tremayne aan *denz.*, 29 Aug. R. P. X, n°. 4130.

Wilson aan *Cobham* en *Walsingham*, 29 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4128.

Dez. aan *Davison*, 29 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4129.

Sussex aan *Walsingham*, 29 Aug. 1578. R. P. X, n°: 4126.

Walsingham aan *Davison*, 30 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4133.

Burghley aan *Walsingham*, 31 Aug. 1578. R. P. X, n°. 4135.

S.-G. aan de *Eng. gezanten*, 30 Aug. 1578.

Dez. aan *dez.* Z. d.

6. *Davison* aan *Burghley*, 1 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4138.

Walsingham aan *Wilson*, 2 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4142.

„Instructions for certain gentlemen sent abroad. The substance of H.M's ambassaders negociations with the P. of *Orange* and other deputed by the *S.-G.* The substance of the conference betweene the Dep. and the *Engl.* Amb.", 28 Juli 1578.

„A catalogue of the *States* forces", 2 Sept. 1578.

Cobham en *Walsingham* aan *Leycester*, 2 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4139.

Walsingham aan *Burghley*, 2 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4140.

Dez. aan *Cobham*, 2 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4141.

Rekening van *Elizabeth*, 3 Sept. 1578.

Digges aan *Burghley*, 4 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4144.

De *Council* aan *Paulet*, 5 Sept. 1578. Cop.

Davison aan *Burghley*, 7. Sept. 1578. R. P. X, n°. 4146.

Paulet aan *Elizabeth*, 7 Sept. 1578. Cop.

Burghley aan *Walsingham*, 8 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4148.

Hatton aan *denz.*, 8 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4149.

Martyn aan *Cobham*, 8 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4150.

Elizabeth aan *denz.*, 8 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4147.

Punten van onderhandeling, 9 Sept. 1578.

Walsingham aan *Burghley*, 9 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4158.

Cobham aan *denz.*, 9 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4156.

Wilson aan *Davison*, 9 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4153 (aldaar aan *Walsingham*).

Wilson aan *Cobham* en *Walsingham*, 9 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4152.
Davison aan *Leycester*, 9 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4162.
Walsingham aan *Wilson*, 9 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4161.
Leycester aan *Walsingham*, 10 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4163.
Sussex aan *denz.*, 12 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4164.
Elizabeth aan *Cobham* en *Walsingham*, 15 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4165.
Rogers aan *Walsingham*, 15 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4168.
Wilson aan *Cobham* en *Walsingham*, 15 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4166.
Dez. aan *Davison*, 15 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4167.
S.-G. aan *Eng. gezanten*, 17 Sept. 1578.
Walsingham aan *Burgley*, 20 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4174.
Gilpin aan *denz.*, 21 Sept. 1578.
Tremayne aan *Davison*, 21 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4175.
Joan C. aan de *Eng. gezanten*, 22 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4176.
S.-G. aan *denz.*, 23 Sept. 1578. Cop.
„Les conditions sur lesquelles S. M. est contente de faire ultérieur prest des deniers aux *Estatz des P.-B.*", 22 Sept. 1578.
„Conditions sur lesquelles S. M. est contente de faire passer et délivrer les obligations requises." Z. d.
Bacqueville aan *Walsingham*, 23 Sept. 1578.
Bizarri aan *Burghley*, 23 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4179.
„Articles proposées à MM. les *E.-G.* par les *Ambass.*", 23 Sept. 1578.
„Remonstrance de Mons. le Duc *Jean Casimir* aux *E. G.*", Sept. 1578.
Cobham en *Walsingham* aan den *Council*, 24 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4183.
„Articles proposez à MM. les *E. G.* par MM. les *Ambass.* de S. M.", 20 Sept. 1578.
Walsingham aan *Wilson*, 24 Sept. 1571. R. P. X, n°. 4185.
Fremyn aan *Davison*, 24 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4186.
Davison aan *Walsingham*, 25 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4187.
Oranje aan *Burghley*, 26 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4188.
Fremyn aan *Davison*, 26 en 27 Sept. 1578. R. P. X, n°. 4191 en '92.
„Plainctes exhibées par *le Gouverneur et March. Avent. à Anvers* à Mess. les Ambass. de la Royne *d'Angleterre*", 27 Sept. 1578.
Walsingham aan *Davison*, 29 Sept. 1578. R. P. X. n°. 4196.
Staat van het leger der *S.-G.* Z. d.
Met 1 Oct. 1578 houden de *Relations Politiques* op.
Fremyn aan *Davison*, 2 Oct. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 4 Oct. 1578.
Dez. aan *Sir Walter Mildmay*, 4 Oct. 1578.
? aan *Walsingham* en *Wilson*, 4 Oct. 1578. Cop.
Fremyn aan *Davison*, 4 Oct. 1578.
Rowland Yorke aan *Davison*, 4 Oct. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 5 Oct. 1578.
Dez. aan *Burghley*, 5 Oct. 1572.
Rossell aan *Walsingham*, 5 Oct. 1578.

Marnix aan *Joan C.*, 5 Oct. 1578. Cop.
Walsingham aan *Davison*, 11 Oct. 1578.
Thomson aan *denz.*, 11 Oct. 1578.
Davison aan *Burghley* (?), 12 Oct. 1578.
Dez. aan *denz.*, 12 Oct. 1578 } gelijkluidend.
" " *Walsingham*, 12 Oct. 1578 }
Rossell aan *denz.*, 12 Oct. 1578.
Wilson aan *Davison*, 16 Oct. 1578.
Fremyn aan *denz.*, 18 Oct. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 19 Oct. 1578. 2 br.
Dez. aan *Burghley*, 19 Oct. 1578.
Wilson aan *Davison*, 19 Oct. 1578.
Fremyn aan *denz.*, 19 Oct. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 19 Oct. 1578.
Walsingham aan *Davison*, 21 en 24 Oct. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 21 Oct. 1578.
Besluit der S.-G., 23 Oct. 1578.
Joan C. aan *Davison*, 25 Oct. 1578.
Walsingham aan *Rowland Yorke*, 25 Oct. 1578.
Randolph aan *Davison*, 25 Oct. 1578.
Walsingham aan *Hoddington*, 25 Oct. 1578.
Dez. aan *Davison*, 26 Oct. 1578.
Davison aan *Burghley*, 26 Oct. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 26 Oct. 1578.
Verklaring van *Davison*, 28 Oct. 1578.

7. Quitantie van *Abraham van Goorl*, die van *Davison* 1225 livres ontvangen heeft voor *Thierry van der Beken*, thesaurier der S.-G., 28 Oct. 1578. Meerdere derg. quitantiën.
Walsingham aan *Davison*, 2 Nov. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 2 Nov. 1578.
De Moncheaulx aan ?, 2 Nov. 1578.
Dez. aan *de burgerij van Arras*, 3 Nov. 1578.
Wilson aan *Davison*, 4 Nov. 1578.
Davison aan *Walsingham*, 5 Nov. 1578.
Dez. aan *Burghley* (?), 5 Nov. 1578.
" " *Leycester*, 5 Nov. 1578.
" " *Walsingham* en *Wilson*, 5 Nov. 1578.
" " *Burghley*, 5 Nov. 1578.
Walsingham aan *Davison*, 6 Nov. 1578.
Raymonde de Fernay aan *denz.*, 7 Nov. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 9 Nov. 1578.
De Moncheaulx aan *de Montbreaulx*, 10 Nov. 1578.
„Sommaire de ce que j'ay proposé a vre exc. sammedy dernier au nom de la *Royne* ma maistresse", 10 Nov. 1578. Cop. van *Davison*.
Joan C. aan *Davison*, 10 Nov. 1578.
Copieën van gewisselde stukken tusschen *Joan C.* en de *Staten*.

Beultterich aan *Rogers*, 11 Nov. 1578.
De la Motte aan den gouv. van *Duinkerken*, 12 Nov. 1578.
Leycester aan *Davison*, 12 Nov. 1578.
Gualterus Travisius aan *Davison*, 12 Nov. 1578.
Wilson aan *Davison*, 13 Nov. 1578.
Walsingham aan *denz.*, 13 Nov. 1578.
Schetz aan *Walsingham*, 13 Nov. 1578.
Joan C. aan *Leycester*, 14 Nov. 1578.
Hennin aan *Davison*, 15 Nov. 1578.
Moncheaulx aan *de Vaux*, 16 Nov. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 16 Nov. 1578.
Battista Spinola aan *Davison*, 17 Nov. 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 17 Nov. 1578.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 17 en 22 Nov. 1578.
Hennin aan *Davison*, 22 Nov. 1578.
Rossell aan *Elizabeth*, 23 Nov. 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 23 Nov. 1578.
Davison aan *Wilson* en *Walsingham*, 24 Nov. 1578.
Oranje aan *Davison*, 24 Nov. 1578.
Walsingham aan *denz.*, 27 Nov. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 30 Nov. 1578.

„A note of certain bunds, made by the *Estates-General of the U. P.* for divers sommes of mony lent them by her Mat. to gether with the particular bunds of *Antwerp, Bruges and Gande*". *Elizabeth* leende tegen onderpand van genoemde steden in 't geheel 45000 pond aan *Joan C.* en de *S.-G.*, terwijl deze laatste borg waren voor gelden, door *Elizabeth* geleend bij *Battista Spinola* en *Horatio Pallavicino* te *Antwerpen.*

Walsingham aan *Davison*, 2 Dec 1578.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 3 Dec. 1578.
Dez. aan *Burghley*, 3 Dec. 1578. 2 br.
Ben. Spinola aan *Walsingham*, 4 Dec. 1578.
Walsingham aan *Davison*, 5 Dec. 1578.
W. Blootz (?) aan *denz.*, 5 Dec. 1578.
? aan *denz.*, 7 Dec. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 7 Dec. 1578. 2 br.
Wilson aan *Davison*, 8 Dec. 1578.

Brief van een *Ned.* uit *Lissabon* aan een vriend, *Pieter Lincges* te *Antwerpen*, 8 Dec. 1578.

Davison aan *Walsingham*, 9 Dec. 1578.
Dez. aan *Burghley*, 9 Dec. 1578.
Hennin aan *Davison*, 9 Dec. 1578.
Leycester aan *denz.*, 9 Dec. 1578.

„A draught of Instructions for an answere to be made unto *D. Casimirs* request", 10 Dec. 1578, voor *Rogers; get. Leycester.*

Rossell aan *Walsingham*, 13 Dec. 1578.
Davison aan *Leycester*, z. d.

Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 14 Dec. 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 15 Dec. 1578.
Oranje aan *Davison*, 15 Dec. 1578.
(?) *Celuy que cognoissez* aan *denz.*, 16 Dec. 1578.
Davison aan *Burghley*, 17 Dec. 1578.
Dez. aan *Walsingham* en *Wilson*, 17 Dec. 1578.
V. Zulger aan *Davison*, 17 Dec. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 18 Dec. 1578.
Joan C. aan *Leycester*, 19 Dec. 1578.
Rogers aan *Walsingham*, 20 Dec. 1578.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 21 Dec. 1578.
Rogers aan *Davison*, 21 Dec. 1578.
Rossell aan *Walsingham*, 21 Dec. 1578.
Jacques de Somere aan *Davison*, 21 Dec. 1578.
Walsingham aan *denz.*, 21 Dec. 1578.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 21 Dec. 1578.
Joan C. aan *Leycester*, 28 Dec. 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 28 Dec. 1578.
Rossell aan *denz.*, 28 Dec. 1578.
Davison aan *Burghley*, 29 Dec. 1578.
Dez. aan *Walsingham*, 29 Dec. 1578.
„ „ „ en *Wilson*, 29 Dec. 1578. 2 br.
Rossell aan „ , 29 Dec. 1578.
Davison aan *Leycester*, 29 Dec. 1578.
? aan *Davison*, 31 Dec. 1578.

„Rationes quibus ostenditur nullo niti fundamento recusationem solutionis duarum obligationum *Gherardi Bierboom* civis *Coloniensis*." Z. d.

„*Mr. Wm. Davison*, H. M's Amb. in *Flanders* and *Low Countries* negotiated these severall particularities." Z. d.

„A consideration of ye Articles in an Instruction or answer to be made to Mons. ye Duke of *Alençon*." In *Burghley's* hand. Z. d.

8. *Walsingham* (onder den naam *Wylles*) aan *Davison*, 2 Jan. 1579.
Wilson aan *Davison*, 2 Jan. 1579.
Celuy que cognoissez aan *denz.*, 4 Jan. 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 4 Jan. 1579.
Rogers aan *denz.*, 6 en 9 Jan. 1579.
Copie van de *Unie van Atrecht*.
Hennin aan *Davison*, 9 Jan. 1579.
Th. Egerton aan *Burghley*, 10 Jan. 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 10 Jan. 1579. 2 br.
Davison aan *Leycester*, ± 10 Jan. 1579.
Dez. aan *Walsingham*, 10 Jan. 1579.
Walsingham aan *Davison*, 10 Jan. 1579. 2 br.
Davison aan *Burghley*, 10 Jan. 1579.
Gelijkluidende aan *Walsingham*.
Rogers aan *Walsingham*, 14 Jan. 1579.

Davison aan *denz.*, 15 Jan. 1579.
Walsingham aan *Davison*, 15 Jan. 1579.
Davison aan *Walsingham*, 16 Jan. 1579.
Rudolf II aan *Elizabeth*, 15 Jan. 1579. Cop.
Rossell aan *Walsingham*, 17 Jan. 1579. 2 br.
Fremyn aan *Davison*, 17 Jan. 1579.
Randolph aan *denz.*, 17 Jan. 1579.
Walsingham aan *denz.*, 19 en 24 Jan. 1579.
Thomson aan *denz.*, 24 Jan. 1579.
Davison aan *Leycester*. Z. d.
Dez. aan *Burghley*, 25 Jan. 1579.
Dez. aan *Walsingham*, 25 en 27 Jan. 1579.
" " " en *Wilson*, 25 Jan. 1579.
Nieuwenaer aan *Davison*, 1 Febr. 1579.
Davison aan *Walsingham*, 1 Febr. 1579.
Walsingham aan *Davison*, 3 en 4 Febr. 1579.
Davison aan *Cheeke*, 7 Febr. 1579.
? aan *Sussex*, 12 Febr. 1579.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 12 Febr. 1579.
Dez. aan *Burghley*, 12 Febr. 1579.
Rogers aan *Walsingham*, 15 Oct. 1579.
Rymborch aan *Davison*, 16 Febr. 1579.
Joan C. aan *Walsingham*, 17 Febr. 1579.
Rogers aan *denz.*, 20 Febr. 1579.
Randolph aan *Davison*, 21 Febr. 1579.
Walsingham aan *denz.*, 20 Febr. 1579.
Davison aan *Walsingham*, 21 en 22 Febr. 1579.
N. N. aan *Davison*, z. d.
Rossell aan *Walsingham*, 22 Febr. 1579.
? aan *Davison*, 28 Febr. 1579.
Walsingham aan *denz.*, 28 Febr. 1579.
„Estat des gens de guerre que les *Estats* entretiendront pour ceste année." 1579.

9. *Davison* aan *?*, 1 Maart 1579.
Dez. aan *Walsingham*, 2 Maart 1579.
Rossel aan *denz.*, 1 en 3 Maart 1579.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 1 en 2 Maart 1579.
Dez. aan *Burghley*, 8 Maart 1579.
" " *Walsingham* en *Wilson*, 8 Maart 1579.
" " " , 8 Maart 1579.
Rossell aan " , 8 Maart 1579.
Walsingham aan *Davison*, 11 Maart 1579.
Schetz aan *?*, 15 Maart 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 15 Maart 1579.
Davison aan *denz.*, 15 Maart 1579.
S.-G. aan *Elizabeth*, 15 Maart 1579.

Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 16 Maart 1579.
Ph. Brym uit *Hamburg* aan *Schommrack*, 2 Juni 1589.
Eenige anonyme berichten uit *Brussel*, *Emden*, *Amsterdam*, Oct. 1598.
Wilson aan *Davison*, 21 Maart 1579.
Nieuwenaer aan *denz.*, 24 Maart 1579.
Parma aan de *S.-G.*, 12 Maart 1579; en antwoord daarop, 19 Maart 1579. Gedr. bij *Plantijn*.
Davison aan *Walsingham en Wilson*, 27 Maart 1579.
Dez. aan *Burghley*, 27 Maart 1579.
" " *Leycester*, 28 Maart 1579.
? aan *denz.*, Maart 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 30 Maart 1579.
Davison aan *Ph. Sidney*, 1 April 1579.
Walsingham aan *Davison*, 4 April 1579.
Davison aan *Walsingham* en *Wilson*, 6 April 1579.
Rossell aan *denz.*, 6 April 1579.
Davison aan *Browne*, 6 April 1579.
Elizabeth aan *Davison*, 11 April 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 10 en 12 April 1579,
Tho. Cotton aan *Burghley*, 12 April 1579.
Davison aan *Leycester*, 13 April 1579. 2 br.
Dez. aan *Walsingham* en *Wilson*, 13 April 1579.
" " " , 13 April 1579.
Wilson aan *Davison*, 14 April 1579.
Thomson aan *Davison*, 18 April 1579.
Staat van de leening, door *Elizabeth* aan de *S.-G.* voorgeschoten, 1578.
Thomson aan *Davison*, 2 Mei 1579.
Leycester aan *Tho. Wilkes*, 3 Mei 1579.
Memorie over *Pieter Engenhovens*, die geld van de S.-G. heeft te vorderen, 6 Mei 1579.
Davison aan *Walsingham*, 10 en 17 Mei 1579.
D. T. uit *Parijs* aan *Oranje*, z. d. Cop.
Oranje aan *Elizabeth*, 18 Mei 1579.
Ch. Ph. de Croy aan *dez.*, 24 Mei 1579.
Quitantiën van *Davison*, Mei 1579.
Davison aan *Walsingham*, z. d. en 31 Mei 1579.
„Certaine overtures made by the *Emp's* Embassador at *Collen* about ye treatye of Peace with the Duke of *Terranova*." Meer copieën van gewisselde stukken bij de vredesonderhandelingen te *Keulen*.
Longuet aan *Davison*, 30 Mei 1577.
Jacques de Somere aan *Davison* (?), 31 Mei 1579.

10. *Christ. Carlisle* aan *Walsingham*, 5 Juni 1579.
De Somere aan *Davison*, 7 Juni 1579.
A. Dosson aan *denz.*, 13 Juni 1579.
Villiers aan *Davison*, 20 Juni 1579.
Hoddesdon aan *Burghley*, 20 Juni 1579.

Utenhove aan *Davison*, 21 Juni 1579.
Cobham aan *Burghley*, 21 Juni 1579.
Lijst van gesneuvelden bij *Maastricht*, 22 Juni 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 25 Juni, 5 en 13 Juli 1579.
Buiteux aan *Davison*, 3 Juli 1579.
De Somere aan *denz.*, 12 Juli 1579.
d'Havré aan *denz.*, 17 Juli 1579.
Hennin aan *denz.*, 19 Juli 1579.
„A trew reporte off *Mastricht* sent from *Andwerpe*", 19 Juli 1579.
„Another report", 23 Juli 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 23 en 28 Juli 1579.
H. B. aan *Davison*, 26 Juli 1579.
Villiers aan *Davison*, 26 Juli 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 3 Aug. 1579.
G(ilpin) aan *Thomson*, 9 Aug. 1579.
Fremyn aan *Davison*, 9 Aug. 1579.
Hoddesdon aan *Burghley*, 10 Aug. 1579.
„Brief declaration pourquoi la presente venue du Prince *d'Orange* en la ville de *Gand* n'est pas trouvé convenient." 1579.
Gilpin aan *Thomson*, 16 Aug. 1579.
De Somere aan *Davison*, 18 Aug. 1579.
Cosson de Warnin aan *denz.*, 22 Aug. 1579.
Hoddesdon aan *Burghley*, 23 en 30 Aug. 1579.
Villiers aan *Davison*, 26 Aug. 1579.
Nowere (?) aan *Dannet*, 13 Sept. 1579.
Villiers aan *denz.*, 13 Sept. 1579.
Hoddesdon aan *Burghley* (?), 13 Sept. 1579.
Dez. aan *Walsingham*, 17 Sept. 1579.
Ch. de Beaulieu aan *Davison*, 2 Oct. 1579.
Villiers aan *Davison*, 3 en 17 Oct. 1579.
Mattheus aan *Walsingham*, 16 Oct. 1579.
Hoddesdon aan *Burghley*, 17 en 18 Oct. 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 23 Oct. 1579.
Villiers aan *Davison*, 25 Oct. 1579.
Hoddesdon aan *Burghley*, 25 Oct., 1, 7 en 14 Nov. 1579.
Dez. aan *Mildmay*, 14 Nov. 1579.
Villiers aan *Davison*, 14 Nov. 1579.
Gilpin aan *Walsingham*, 15 Nov. 1579.
? aan *William Pelham*, 16 Nov. 1579.
Villiers aan *Davison*, 20 en 28 Nov. 1579.
Gilpin aan *denz.*, 22 Nov. 1579.
Elizabeth aan *S.-G.*, 24 en 28 Nov. 1579.
Gilpin aan *Walsingham*, 29 Nov. 1579.
Hoddesdon aan *Burghley*, 15 Dec. 1579.
Villiers aan *Davison*, 19 Dec. 1579.
Hennin aan *denz.*, 22 Dec. 1579.
Rossell aan *Walsingham*, 27 Dec. 1579.

Berichten over het leger der *S.-G.*
Copie van de *Unie van Utrecht.*

11. *Rossell* aan *Walsingham*, 3 Jan. 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*, 3 Jan. 1580.
Villiers aan *Davison*, 7 Jan. 1580.
Fremyn aan *denz.*, 17 Jan. 1580.
Hargenlieu aan *Walsingham*, 17 Jan. 1580.
Rossell aan *denz.*, 19 en 23 Jan. 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*. 24 en 31 Jan. 1580.
? aan *Walsingham*, 31 Jan. 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*, 7 Febr. 1580.
Elizabeth aan *Antwerpen*, 19 Febr. 1580. Cop.
De *Council* aan de *S.-G.*, 27 Febr. 1580. Cop.
S.-G. aan *Elizabeth*, 6 Maart 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*, 15 en 22 Maart 1580.
Elizabeth aan de *S.-G.*, 21 Maart 1580.
Rossell aan *Walsingham*, 22 Maart 1580.
Gilpin aan *denz.*, 26 Maart 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*, 2 April 1580.
Villiers aan *Davison*, 15 April 1580.
Oranje aan *Elizabeth*, 16 April 1580.
Cotton aan *Davison*, 30 April 1580.
St. v. Holland aan *Elizabeth*, 21 April 1580.
Villiers aan *Davison*, 30 April 1580.
Oranje aan *Elizabeth*, 5 Mei 1580.
Lijst der troepen in dienst der *S.-G.* met hun gage: 32612 voetknechten en 4750 ruiters. Noot van kosten van het leger. Maandelijks brachten op: *Brabant f* 66666, *Gelder f* 41256, *Vlaanderen f* 187500, *Holland f* 110666, *Zeeland f* 26700, *Utrecht f* 16000, *Friesland f* 32000, *Overijsel f* 20000, *Groningen f* 21334, *Drenthe f* 6000. Samen *f* 524122.
Th. Stokes aan *Walsinyham*, 15 Mei 1580.
Rossell aan *denz.*, 15 Mei 1580.
Cotton aan *Davison*, 21 Mei 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*, 19 en 25 Juni 1580.
Carlisle aan ?, 19 Juni 1580.
Rossell aan *Walsingham*, 19 Juni 1580.
Villiers aan *Davison*, 2 Juli 1580.
Lijst der contributie der steden aan de artillerie in de *Ned.*
„A memoriall for matters of councill", 10 Juli 1580. In *Burghley's* hand.
Walsingham aan *Davison*, 10 Juli 1580.
Hoddesdon aan *Burghley*, 10, 17 en 24 Juli 1580.
„Wayes to prevent the comyng of *Monsieur* into the *Lowe Countries*", 11 Juli 1580.
Stokes aan *Wilson*, 24 Juli 1580.
? aan *Burghley*, Juli 1580.

Concept-Instructiën voor een gezant naar de *Nederlanden* (met kantteekeningen van *Burghley*). Z. d.
***Rossell* aan *Walsingham*, 6 Aug. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 7 Aug. 1580.**
***Gilpin* aan *Walsingham*, 7 Aug. 1580.**
***Cotton* aan *Leycester*, 13 Aug. 1580.**
***Dez.* aan *Burghley*, 23 Aug. 1580.**
Ban van *Philips II* tegen *Oranje*. Cop.
Uittreksel uit de *Apologie* van *Oranje*.
***Stokes* aan *Walsingham*, 5 Sept. 1580.**
***Rossell* aan *denz.*, 17 Sept. 1580.**
***Gilpin* „ „ , 17 Sept. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 18 Sept. 1580.**
***Stokes* aan *Walsingham*, 18 Sept. 1580.**
***Jacq. Imans* aan *denz.*, 18 Sept. 1580.**
***Stokes* aan *Walsingham* en *Wilson*, 19 Sept. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 25 Sept. 1580.**
***Gilpin* aan *Walsingham*, 1 Oct. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 2 Oct. 1580.**
„Le deputé des Estats *d'Utrecht* aiant veu la lettre des Eglises escrite à Mess. le *G. Tresorier* et de *Walsingham* (3 Oct. 1580) dit et respond ce qui s'ensuit."
***Rossell* aan *Walsingham*, 3 Oct. 1580.**
***Cotton* aan *denz.*, 8 Oct. 1580.**
***Hoddesdon* aan *denz.*, 8 Oct. 1580.**
„*Emanuel Erneste*. Dialogue de deux personnages sur l'estat du *Pays-Bas*. *Anvers*, 8 Oct. 1580." Afschrift van een pamflet.
***Gilpin* aan *Walsingham*, 9 Oct. 1580.**
***Saintleger* aan *denz.*, 12 Oct. 1580.**
Verklaring van Burg. en Raad van *Den Briel*, dat *Davison* van deze stad bezit heeft genomen, 12 Oct. 1585.
***Fremyn* aan *Walsingham*, 15 Oct. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 16 Oct. 1580.**
***Rossell* aan *Walsingham*, 16 en 29 Oct. 1580.**
***Norris* aan *denz.*, 20 Oct. 1580.**
***Hoddesdon* aan *denz.*, 22 en 29 Oct. 1580.**
***Stokes* aan *denz.*, 23 Oct. 1580.**
***Gilpin* aan *denz.*, 6 en 19 Nov. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 12 en 19 Nov. 1580.**
***d'Havré* aan *denz.*, 12 Nov. 1580.**
***Browne* aan *Leycester*, 20 Nov. 1580.**
***Rossell* aan *Walsingham*, 24 Nov. 1580.**
***Gilpin* aan *denz.*, 4, 11, 27 en 31 Dec. 1580.**
***Hoddesdon* aan *denz.*, 17 en 24 Dec. 1580. 3 br.**
***Gardiner* aan *Hoddesdon*, 20 Dec. 1580.**
***Hoddesdon* aan *Burghley*, 24 en 31 Dec. 1580.**
Lijst van leeningen, door *Elizabeth* te *Antwerpen* gesloten. 1580.

Lijst van door *Oranje* veroverde steden, 1580.
Staat van het leger in de *Nederlanden*, 1580.
Teekening van een soort eg om rivieren te versperren, 1580.
„Discours contenant les raisons et occasions pour lesquelles nous entrons (nam. de *Staten*) en divorce avec le Roy *d'Espagne*, émané sur la fin de l'an 1580." Uitvoerige memorie van 74 bladzijden.

12. *Stokes* aan *Walsingham*, 1, 8, 15, 16 en 29 Jan. 1581.
Hoddesdon aan *denz.*, 1 en 7 Jan. 1581.
Stokes aan *Walsingham* en *Wilson*, 2 Jan. 1581.
Th. Bruge aan *denz.*, 7 Jan. 1581.
Hoddesdon aan *Burghley*, 7 Jan. 1581.
S.-G. aan *Hoddesdon*, 26 Jan. 1581.
Dez. aan *Walsingham*, 27 Jan. 1581.
Oranje aan *Elizabeth*, 27 Jan. 1581.
De *S.-G.* aan *dez.*, 27 Jan. 1581.
Oranje aan *Walsingham*, 27 Jan. 1581.
De Stad Gent aan *Elizabeth*, 29 Jan. 1581.
Hoddesdon aan *Walsingham*, 2, 18 en 25 Febr. 1581.
Dez. aan *Burghley*, 2, 3 en 25 Febr. 1581.
Rossell aan *Walsingham*, 4 Febr. 1581.
Gilpin aan *denz.*, 4, 19 en 25 Febr. 1581.
Rich. Some aan *denz.*, 4 Febr. 1581.
Stokes aan *denz.*, 5, 12, 19 en 26 Febr. 1581.
Fremyn aan *denz.*, 11 Febr. 1581.
Hoddesdon aan ?, 11 Febr. 1581.
Sabine d'Egmont aan *Hoddesdon*, 1 Febr. 1581.
Oranje aan *Walsingham*, 12 Febr. 1581.
Dez. aan *Elizabeth*, 16 Febr. 1581. (2 br.)
Alençon aan *Burghley*, 24 Febr. 1581.
Norris aan *Walsingham*, 26 Febr. 1581.
Hoddesdon aan *denz.*, 4, 11, 18 en 28 Maart 1581.
Rossell aan *denz.*, 5 Maart 1581.
Hoddesdon aan *Burghley*, 5, 11 en 18 Maart 1581.
Gilpin aan *Walsingham*, 5 Maart 1581.
Stokes aan *denz.*, 5, 19 en 26 Maart 1581.
? aan *Gilpin*, 24 Maart 1581.
Hoddesdon aan *Burghley*, 1 April 1581.
Rossell aan *Walsingham*, 3 April 1581.
? aan *Hoddesdon*, 6 April 1581.
Stewart aan *Walsingham*, 7 en 21 April 1581.
Fremyn aan *denz.*, 10 April 1581.
„Copy of a letter sent from *Antwarppe* (15 April 1581) concerning a certayne conspiracy of the wyfe of mons. *Daussi* brother of *Bossu*."
Hoddesdon aan *Walsingham*, 15 en 22 April 1581.
Duplessis aan *denz.*, 15 April 1581.

Stokes aan *Wilson*, 16 April 1581.
Dez. aan *Walsingham*, 23, 24 en 30 April 1581.
„Draught of Instruction for Mr. *Hoddesdon*", April 1581.

13. *Fremyn* aan *Walsingham*, 6 Mei 1581.
Hoddesdon aan *Burghley*, 6 en 20 Mei 1581.
Dez. aan *Walsingham*, 6, 20 en 27 Mei 1581.
Brieven van *Rogers* uit *Duitschland.*
Stokes aan *Walsingham*, 7, 8 en 14 Mei 1581.
Rossell aan *denz.*, 8 Mei 1581.
Stokes aan *Wilson*, 21 Mei 1581.
Oranje aan *Walsingham*, 25 Mei 1581. (2 br.)
Hoddesdon aan *Walsingham*, 3 Juni 1581.
Stokes aan *denz.*, 4, 6 en 11 Juni 1581.
Cotton aan *Davison*, 9 Juni 1581.
Marnix aan *Walsingham*, 30 Juni 1581.
Walter Williams aan *denz.*, 4 Juli 1581.
Lijst van schulden der *S.-G.* aan *Elizabeth*, 1581.
„*Somers*' negociations with *Anjou*", 17 en 18 Aug. 1581.
Anjou aan *Walsingham*, 29 Aug. 1581. Cop.
Dez. aan *denz.*, Aug. 1581.
Stokes aan *Walsingham*, 3, 10 en 24 Sept. 1581.
Anjou aan *denz.*, 7 Sept. 1581.
Fremyn aan *denz.*, 24 Sept. 1581.
Stokes aan *Walsingham*, 1, 8, 22 en 29 Oct. 1581.
Gilpin aan *denz.*, 2 en 14 Oct. 1581.
Villiers aan *Hoddesdon*, 6 Oct. 1581.
De Raad van State aan *Walsingham*, 30 Oct. 1581.
Gilpin aan *denz.*, 4 Nov. 1581.
Stokes „ „ , 5, 12, 13, 19 en 20 Nov. 1581.
Yorke „ „ , 5 en 27 Nov. 1581.
Fremyn „ „ , 11 Nov. 1581.
De Raad van State aan *Elizabeth*, 14 en 27 Nov. 1581.
Oranje aan *Walsingham*, 15 Nov. 1581.
Amsterdam aan *Elizabeth*, 16 Nov. 1581.
„Promesses de Françoys duc *d'Anjou* à *Elizabeth*, Royne *d'Angleterre.*" Z. d. Cop.
Verdrag tusschen *Elizabeth* en *Anjou*. Z. d. Cop.
„Rules for the rendering of Tournay," 1581. Cop.
Fremyn aan *Walsingham*, 10, 17, 24 en 30 Dec. 1581.
Stokes aan *denz.*, 10, 14, 17, 24 en 29 Dec. 1581.
Norris „ „ , 10 Dec. 1581.
Gilpin „ „ , 10 Dec. 1581.
Eigenhandige memoriën van *Burghley*, over den toestand der *Nederlanden.*

14. *Stokes* aan *Walsingham*, 2, 7, 21 en 28 Jan. 1582.

Oranje aan *Walsingham*, 6 Jan. 1582.
Villiers aan *denz.*, 6 Jan. 1582.
Gilpin „ „ , 8, 13 en 28 Jan. 1582.
Rosseli „ „ , 8 en 19 Jan. 1582.
Fremyn „ „ , 9 Jan. 1582.
Rog. Williams aan *denz.*, 17 Jan. 1582.
Norris aan *denz.*, 29 Jan. 1582.
Stokes aan ?, Jan. 1582.
„Ordres sett downe by the Prince of *Orenge* to be observed by such as should sett fourth to the seas." Z. d.
Stokes aan *Walsingham*, 4, 11 en 25 Febr. 1582.
Gilpin aan *denz.*, 4 Febr. 1582.
Rossell „ „ , 4, 17 en 25 Febr. 1582.
Anjou aan *Burghley*, 6 en 8 Febr. 1582.
Yorke aan *Walsingham*, 7 Febr. 1582.
Bodin aan *denz.*, 9 Febr. 1582.
Hoddesdon aan *denz.*, 18 en 22 Febr. 1582.
Marnix aan *Elizabeth*, 22 Febr. 1582.
Dez. aan *Walsingham*, 22 Febr. 1582.
De S.-G. aan *Elizabeth*, 26 Febr. 1582.
Elizabeth aan *Oranje*, Febr. 1582. Cop.
Herlle aan *Leycester*, 3, 7 en 21 Maart 1582.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 3 Maart 1582.
Yorke aan *denz.*, 4 Maari 1582.
Gilpin „ „ , 4, 17 en 25 Maart 1582.
Rossell „ „ , 4, 10, 18, 25 en 31 Maart 1582.
Stokes „ „ , 4, 13 en 18 Maart 1582.
Fremyn „ „ , 4, 11, 18 en 25 Maart 1582.
Bodin „ „ , 5 Maart 1582.
Oranje „ „ , 6 Maart 1582.
Herlle aan *Burghley*, 6, 7, 11, 18 en 21 Maart 1582.
Dez. aan *Walsingham*, 8 Maart 1582.
? aan *denz.*, 9 Maart 1582.
Mildmay aan *denz.*, 10 Maart 1582.
Stewart „ „ , 11 Maart 1582.
Gilpin aan *Leycester*, 11 Maart 1582.
Dez. aan ?, 11 Maart 1582.
Norris aan *Walsingham*, 11, 20 en 22 Maart 1582.
Hochtmans aan *Fremyn*, 13 Maart 1582.
De la Béthune aan *denz.*, 16 Maart 1582.
Proclamatie te *Antwerpen*, 19 Maart 1582.
? aan *Leycester*, 25 Maart 1582.
Herlle aan *Burghley*, 1 en 2 April 1582. (2 br.)
? aan *Leycester*, 1 April 1582.
Stokes aan *Walsingham*, 1, 3, 8, 15, 22 en 23 April 1582.
Grenvil aan *denz.*, 2 April 1582.
Gilpin „ „ , 2, 8, 21 en 29 April 1582.

Fremyn aan *Walsingham*, 2, 9, 22 en 28 April 1582.
Norris aan *denz.*, 3 en 6 April 1582. (2 br.)
Hennin „ „ , 3 April 1582.
Marnix „ „ , 4 April 1582.
Rossell aan *Leycester*, 8 April 1582.
Anjou aan *Elizabeth*, 12 April 1582.
Rossell aan *Walsingham*, 14 en 22 April 1582.
Du Plessis aan *denz.*, 14 en 21 April 1582.
Ortell aan *denz.*, 14 April 1582.
Herlle aan *denz.*, 21, 25 en 28 April 1582.
Stokes aan *Ryhove*, 23 April 1582.
Cotton aan *Walsingham*, 23 April 1582.
Oranje aan *denz.*, 27 April 1582.
Villiers „ „ , 28 April 1582.
Lijst van generaals in het *Staten*-leger.

15. *Herlle* aan *Walsingham*, 5 en 13 Mei 1582.
Fremyn aan *denz.*, 5, 13 en 28 Mei 1582.
? aan *Gilpin*, 5 Mei 1582.
Gilpin aan *Thomson*, 6, 8 en 13 Mei 1582.
Stokes aan *Walsingham*, 6, 14, 20 en 27 Mei 1582.
Rossell aan *denz.*, 7 en 8 Mei 1582.
Rich. Bowler (namens de *Merchants-adv.*) aan *Walsingham*, 12 Mei 1852. Daarbij een merkwaardige lijst van *Katholieke* boeken, gevonden in *John Billings'* schip, blijkbaar voor *Engeland* bestemd.
Doyley aan *Walsingham*, 13 Mei 1582.
„A collection of certaine thinges from the last of Aprill till the XVI of maie 1582 in *Antwerpe.*" Volgens een noot aan de achterkant copieën van brieven van *Herlle.*
Gilpin aan *Walsingham*, 20 Mei 1582.
Anjou aan *Elizabeth*, 31 Mei 1582.
Longston aan *Thomson*, 2, 9, 16 en 29 Juni 1582.
Marnix aan *Walsingham*, 2 Juni 1582.
Stokes aan *denz.*, 3, 10, 17 en 24 Jan. 1582.
Doyley „ „ , 3 Juni 1582.
Menteth aan *Fremyn*, 4 Juni 1582.
Fremyn aan *Walsingham*, 8, 15, 23 en 30 Juni 1582.
Herlle aan *denz.*, 13, 20, 28 en 30 Juni 1582.
Audley Danett aan *denz.*, 19, 23 en 28 Juni 1582.
Villiers aan *denz.*, 19 Juni 1582.
Norris „ „ , 28 Juni 1582. 2 br.
Etienne Lesieur aan *denz.*, 30 Juni 1582.
Du Plessis aan *denz.*, 30 Juni 1582.
Stokes aan *Walsingham*, 1, 8, (2 br.), 15 en 29 Juli 1582.
Rog. Williams aan *denz.*, 3, 13, 20 en 26 Juli 1582.
Fremyn aan *denz.*, 5, 25, 26 en 29 Juli 1582.
Danett „ „ , 6, 16, 23, 26 en 30 Juli 1582.

Herlle aan *Walsingham*, 8, 12, 16 (2 br.), 18 en 29 Juli 1582.
Doyley aan *denz.*, 14 en 22 Juli 1582.
Longston „ „ , 14 en 28 Juli 1582.
Lesieur „ „ , 14, 20 en 28 Juli 1582.
Danett aan *Norris*, 17 Juli 1582.
d'Havré aan *Walsingham*, 18 Juli 1582.
Marnix aan *denz.*, 23 Juli 1582.
Norris „ „ , 25 en 27 Juli 1582.
Morgan „ „ , 26 Juli 1582.
Norris aan *Edm. Norris*, 28 Juli 1582.
Cobham aan *Walsingham*, 31 Juli 1582.
Lijst van officieren in *Anjou's* leger.
Conché aan *Walsingham*, 1 en 3 Aug. 1582.
Longston aan *denz.*, 2 Aug. 1582.
Cobham aan *Burghley*, 4 Aug. 1582.
Stokes aan *Walsingham*, 5, 12, 19, 26 en 30 Aug. 1582.
Norris aan *denz.*, 5, 24 en 31 Aug. 1582.
Cobham „ „ , 5, 12, 24 en 25 Aug. 1582.
Danett „ „ , 6, 13 en 19 Aug. 1582.
Herlle „ „ , 12 Aug. 1582.
Doyley „ „ , 12 en 26 Aug. 1582.
De Raad van State aan *den Council*, 13 Aug. 1582.
d'Havré aan *Elizabeth*, 13 Aug. 1582.
Lesieur aan *Walsingham*, 15 en 16 Aug. 1582.
Rich. Godard aan *denz.*, 22 Aug. 1582.
Marnix aan *denz.*, 23 Aug. 1582.
Elizabeth aan *Oranje*, 15 Aug. 1582. Cop.
Oranje aan *Elizabeth*, 23 Aug. 1582. Cop.
Henry Astet aan *Walsingham*, 24 Aug. 1582.
Knollys aan *denz.*, 24 Aug. 1582.

16. *Herlle* aan *Walsingham*, 1 en 23 Sept. 1582.
Villiers aan *denz.*, 1 Sept. 1582.
Danett „ „ , 2, 9, 16, 17 en 30 Sept. 1582.
Stokes „ „ , 3, 9, 16, 23 en 30 Sept. 1582.
Saravia „ „ , 3 Sept. 1582.
Cobham „ „ , 4, 5, 12, 16 en 27 Sept. 1582.
Morgan „ „ , 9 Sept. 1582.
Doyley „ „ , 16 en 23 Sept. 1582.
Conché „ „ , 21 Sept. 1582.
Anjou „ „ , 21 Sept. 1582.
Longston „ „ , 28 Sept. 1582.
Bizarri „ „ , 22 en 29 Sept. 1582.
Dez. „ „ , 6, 13 en 20 Oct. 1582.
Stokes „ „ , 7, 14 en 28 Oct. 1582.
Norris „ „ , 7, 13 en 21 Oct. 1582.
Danett „ „ , 7, 14, 20 en 28 Oct. 1582.

Oranje aan *Walsingham*, 9 Oct. 1582.
Longston „ *denz.*, 13 en 28 Oct. 1582.
Cobham „ „ , 14, 21 en 26 Oct. 1582.
Knollys „ „ , 15 Oct. 1582.
Conché „ „ , 20 Oct. 1582.
Anjou „ „ , 25 Oct. 1582.
Meetkerke „ „ , 29 Oct. 1582.
Yorke „ „ , 29 Oct. 1582.
„A note of such townes as holde at this presente for the King of *Spaine*, others for the D. of *Alençon*.... abouth the rivers of *Mose*, *Valle*, *Rhine* and *Isel*." Z. d.
Danett aan *Walsingham*, 4, 11, 14, 18 en 25 Nov. 1582.
Stokes aan *denz.*, 4, 11, 18 en 25 Nov. 1582.
Anjou aan *Elizabeth*, 8 Nov. 1582.
Bizarri aan *Walsingham*, 4 Nov. 1582.
Longston aan *denz.*, 11 Nov. 1582.
Fremyn „ „ , 11 Nov. 1582.
Rog. Williams aan *denz.*, 24 Nov. 1582.
Gilpin aan *denz.*, 25 Nov. 1582.
Doyley „ „ , 26 Nov. 1582.
Fremyn „ „ , 1, 8 en 30 Dec. 1582. (2 br.)
Danett „ „ , 2, 9, 16 en 23 Dec. 1582.
Stokes „ „ , 2, 9, 10, 18, 23 en 30 Dec. 1582. (2 br.)
Norris „ „ , 2, 9 en 30 Dec. 1582.
Gilpin „ „ , 2 en 21 Dec. 1582.
Doyley „ „ , 9 Dec. 1582.
d'Havré aan *Elizabeth*, 12 Dec. 1582.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 15 Dec. 1582.
Bizarri aan *denz.*, 22 en 25 Dec. 1582 en z. d.
Oranje „ „ , 23 Dec. 1582.
Tatani „ „ , 26 Dec. 1582.
Villiers „ „ , 28 en 31 Dec. 1582.
Hochtmans aan *Fremyn*, 25 Dec. 1582.
Lijst van Burg. en Schepenen van *Antwerpen* voor 1582.
Oranje aan *Elizabeth*. Z. d. Copie.
Elizabeth aan de *S.-G.* Z. d. Copie.

17. Omstreeks dezen tijd beginnen de brieven met dubbelen datum (ouden en nieuwen stijl) voorzien te worden. Gemakshalve is in 't vervolg, waar het tegendeel niet uitdrukkelijk is vermeld, steeds de O. S. aangegeven.
Doyley aan *Walsingham*, 1 en 19 Jan. 1583.
Fremyn aan *denz.*, 5, 19 en 24 Jan. 1583.
Danett „ „ , 6, 13, 16, 20 (2 br.) 24 en 28 Jan. 1583.
Stokes „ „ , 9, 13, 16 en 27 Jan. 1583.
Norris „ „ , 6 en 9 Jan. 1583.
Berichten over de *Fransche* furie.

Gilpin aan *Walsingham*, 7 en 30 Jan. 1583.
Rog. Williams aan *denz.*, 16 Jan. 1583.
Bizarri „ „ , 19 Jan. 1583.
G. Leycester „ „ , 30 Jan. 1583.
Norris aan *Walsingham*, 1, 8 en 22 Febr. 1583.
Gilpin aan *denz.*, 2, 5, 16 en 24 Febr. 1583.
Edw. Burnham aan *denz.*, 2 en 10 Febr. 1583.
Bizarri „ „ , 2, 17, 20 en 22 Febr. 1583.
Stokes „ „ , 3, 17, 24, 25 en 26 Febr. 1583.
Danett „ „ , 3, 10, 16, 17 en 24 Febr. 1583.
Fremyn „ „ , 3, 16 en 23 Febr. 1583.
Oranje „ „ , 4 Febr. 1583.
Antwerpen aan *Elizabeth*, 24 Jan. 1583.
Oranje aan *dez.*, 4 en 20 Febr. 1583.
Darcy aan *Walsingham*, 4 Febr. 1583.
Bacqueville aan *?*, 5 Febr. 1583.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 10 Febr. 1583.
Villiers aan *denz.*, 11 Febr. 1583.
Doyley „ „ , 18 en 21 Febr. 1583.
Fred. van der Zande aan *denz.*, 24 Febr. 1583.
Accoord van *Anjou* en de *S.-G.*, 21 Jan. 1583. Cop.
„Articles propounded by the *States* to the *Duke*", 21 Febr. 1583.
„Difficultes faictes par *S. A.*" en meer stukken over de onderhandelingen van *Anjou* en de *S.-G.*
Accoord tusschen *Anjou* en de *S.-G.*, 18 Maart 1583.
Marchaumont aan *Walsingham*, 1 Maart 1583.
Fremyn aan *denz.*, 2 en 24 Maart 1583.
Danett „ „ , 3, 10, 17 en 23 Maart 1583.
Cotton „ „ , 3 Maart 1583.
Gilpin „ „ , 8, 10, 14 en 24 Maart 1583.
Stokes „ „ , 10, 17, 25 en 31 Maart 1583.
Doyley „ „ , 3 en 17 Maart 1583.
Norris „ „ , 14 en 30 Maart 1583.
Oranje „ „ , 21 Maart 1583.
Somers „ „ , 23 en 30 Maart 1583.
De Laval „ „ , 27 Maart 1583.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 27 Maart 1583.
Bizarri aan *Walsingham*, 31 Maart 1583.

18. *Gilpin* aan *Walsingham*, 1, 7, 21 en 28 April 1583. (2 br.)
Doyley aan *denz.*, 4 en 19 April 1583.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 4 April 1583.
Marnix aan *Walsingham*, 4 April 1583.
Somers aan *denz.*, 6 April 1583.
Oranje „ „ , 6 April 1583.
Dez. aan *Elizabeth* (?), 6 April 1583.
Danett aan *Walsingham*, 7, 17, 21 en 27 April 1583.

Morgan aan *denz.*, 7 en 29 April 1583.
Stokes „ „ , 7, 14, 21 en 28 April 1583.
Pelausse „ „ , 9 April 1583.
Fremyn „ „ , 11 en 13 April 1583.
Burnett „ „ , 13 April 1583.
Bacqueville aan *denz.*, 23 April 1583.
Edw. Prynn „ „ , 26 en 27 April 1583.
Geo. Leycester aan *denz.*, 27 April 1583.
Dubex „ „ , 27 April 1583.
Rog. Williams „ „ , 27 April 1583.
Norris „ „ , 28 April 1583.
Pelausse „ „ , 2 en 6 Mei 1583.
Danett „ „ , 3 en 19 Mei 1583.
Gilpin „ „ , 4, 11, 18 en 27 Mei 1583.
Stokes „ „ , 5, 19 en 26 Mei 1583.
Oranje aan *Elizabeth*, 10 Mei 1583.
De *S.-G.* aan *dez.*, 8 Mei 1583.
Norris aan *Walsingham*, 11 Mei 1583. (2 br.)
Edw. Prynn aan *denz.*, 12 Mei 1583.
Fremyn aan *denz.*, 19 Mei 1583.
Geo. Leycester aan *denz.*, 21 Mei 1583.
Morgan „ „ , 27 Mei 1583.
Oranje „ „ , 31 Mei 1583.
Stokes „ „ , 2, 9, 16, 23 en 30 Juni 1583.
Oranje „ „ , 5 en 15 Juni 1583.
Dez. aan den *Council*, 5 Juni 1583.
„ „ *Elizabeth*, 5 Juni 1583.
Gilpin aan *Walsingham*, 9, 16, 23, 24 en 27 Juni 1583.
Zeeland aan *denz.*, 11 Juni 1583.
Jernighem „ „ , 21 Juni 1583.
„Certaine newes of the siege of *Dunkercke*", Juni 1583.
Proclamatie van *Antwerpen*, houdende verbod van uitvoer van granen naar den vijand, 9 Juli 1583. (N. S.). Gedr.
Bizarri aan *Walsingham* (?), 30 Juni 1583.
Dez. aan *denz.* (?), 5, 17 en 21 Juli 1583.
Stokes aan *denz.*, 7, 14, 17, 20, 28 en 29 Juli 1583.
Fremyn aan *denz.*, 7 Juli 1583.
Gilpin „ „ , 14 en 21 Juli 1583.
Jernighem aan *denz.*, 14, 23 en 27 Juli 1583.
Rich. Buser aan *denz.*, 16 Juli 1583.
Francoyse Sabine d'Egmont aan *Elizabeth*, 29 Juli 1583. (N. S.)
Villiers aan *Walsingham*, 28 Juli 1583.
Rog. Williams aan *denz.*, 28 Juli 1583.
Holland aan *Elizabeth*, 29 Juli 1583.
Oranje aan *dez.*, 29 Juli 1583.
Norris „ „ , 30 Juli 1583.
Rog. Williams aan *Norris*, 30 Juli 1583.

19. *Holland* aan *Walsingham*, 2 Aug. 1583.
Stokes aan *denz.*, 4, 11 en 18 Aug. 1583.
Oranje aan *Elizabeth*, 12 Aug. 1583.
? aan *Walsingham*, 5 Aug. 1583.
Norris aan *denz.*, 6 Aug. 1583.
Morgan „ „ , 8 Aug. 1583.
Gilpin „ „ , 9, 11, 17 en 26 Aug. 1583.
Bizarri „ „ , 11 Aug. 1583.
Holland aan *Burghley*, 12 Aug. 1583.
Thompson aan *Reamond*, 13 Aug. 1583.
Anjou aan *Walsingham*, 15 Aug. 1583.
Bates aan *denz.*, 18 Aug. 1583.
Pallavicini aan *denz.*, 19 Aug. 1583.
Jernighem „ „ , 22 Aug. 1583.
Robert de La Marck aan *denz.*, 27 Aug. 1583.
Giustiani aan *denz.*, 29 Aug. 1583.
„Commission from ye *L. Admirall* and Instruction for apprehension of pirates." Z. d.
„A letter to be written from the *L. ties* (d. i. *Low Countries*) unto Mr. Secretary to *George Gilpin*," Aug. 1583.
Stokes aan *Walsingham*, 1 en 8 Sept. 1583.
Gilpin aan *Ro. Beale*, 2, 10 en 16 Sept. 1583.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 13 Sept. 1583. (N. S.)
Valentin de Pardieu aan *Walsingham*, 4 Sept. 1583.
Bizarri aan *denz.*, 5 Sept. 1583.
„Draught of ye declaracion.... for seazing the *Dutch* shipps and goods." Z. d.
„Brevis explicatio earum rationum quibus inducta Ser. *Angliae* Reg. ius suum in *Belgicas* naves mercesque sit executa," 6 Sept. 1583.
Prynn aan *Walsingham*, 6 Sept. 1583.
Fremyn aan *denz.*, 9 Sept. 1583.
Norris aan *Burghley*, 13 Sept. 1583.
Elizabeth aan *Chimay*, 15 Sept. 1583. Cop.
Wilkes aan *Burghley*, 16 Sept. 1583.
Elizabeth aan *Joan Cas.*, 17 Sept. 1583.
Dez. aan de *S.-G.* Z. d. Cop.
Derg. aan *Oranje* en aan *Vlaanderen*. Z. d. Cop.
Gilpin aan *Beale*, 6 en 13 Oct. 1583.
Stokes aan *Walsingham*, 6, 13 en 27 Oct. 1583.
? aan *denz.*, 9 Oct. 1583.
Doyley aan *denz.*, 9 Oct. 1583.
Bizarri aan *Beale*, 12 en 16 Oct. 1583.
Prynn aan *Walsingham*, 12 Oct. 1583.
Rog. Williams aan *denz.*, 12 Oct. 1583.
Stewart aan *denz.*, 19 Oct. 1583.
Bizarri aan *Walsingham*, 20, 22 en 28 Oct. 1583.
Gilpin aan *denz.*, 20 Oct. 1583.

Fitzwilliams aan *Walsingham*, 20 Oct. 1583.
Holland aan den *Council*, ? Oct. 1583.
De Ségur aan *Walsingham*, 24 en 29 Oct. 1583.
Buzanval aan *de la Fontaine*, 25 Oct. 1583.
Dez. aan *Walsingham*, 25 Oct. 1583.
Fremyn aan *denz.*, 27 Oct. 1583.
Chimay „ „ , 30 Oct. 1583.

„A consideracion of the difficulties that may and are likely to insue upon the not aiding and maintaining of the P. of *Orange* and *Estates* in *Holland*." Z. d.

„The effect of the considerations which might move the crowne of *England* to seeke rather to end the troubles of the *Lowe Countries*." Z. d.

Gilpin aan *Walsingham*, 2, 15 en 30 Nov. 1583.
Stokes aan *denz.*, 3, 10, 17 en 24 Nov. 1583.
Bizarri „ „ , 3, 16 en 28 Nov. 1583.
Morgan „ „ , 9, 14 en 26 Nov. 1583.
De Ségur „ „ , 10 Nov. 1583.
Norris „ „ , 12, 20 en 26 Nov. 1583.
Amsterdam aan *denz.*, 14 Nov. 1583.
Instructie voor *Burnham*, agent naar de *Nederlanden*, 23 Nov. 1583.
Rog. Williams aan *denz.*, 27 Nov. 1583.
Jacques de Croy aan *denz.*, 27 Nov. 1583.
Burnham „ „ , 30 Nov. 1583.
Elizabeth aan de *S.-G.*, ? Nov. 1583.
Dez. aan *Oranje*, ? Nov. 1583.
Stokes aan *Walsingham*, 1, 8, 15 en 22 Dec. 1583.
Cromwell aan *denz.*, 2 Dec. 1583.
Bizarri „ „ , 3, 7 en 14 Dec. 1583.
Gilpin „ „ , 6 en 7 Dec. 1583.
Marnix „ „ , 5 en 19 Dec. 1583.
Oranje „ „ , 6 Dec. 1583.
Thos. Morgan aan *denz.*, 10 Dec. 1583.
Matthew Morgan aan *denz.*, 10 Dec. 1583.
Paulus Buys „ „ , 19 Dec. 1583.

20. *Fremyn* aan *Walsingham*, 1 en 12 Jan 1584.
Bizarri aan *denz.*, 5, 12, 22 en 29 Jan. 1584.
Stokes „ „ , 5, 6, 19 en 26 Jan. 1584.
Gilpin „ „ , 13 en 18 Jan. 1584.
Ortell „ ?, 14 Jan. 1584.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 16 Jan. 1584.
Oranje aan *denz.*, 21 Jan. 1584.
De Pardieu aan *denz.*, 24 Jan. 1584.
Marnix „ „ , 27 Jan. 1584.
Stokes „ „ , 2, 22, 24 en 29 Febr. 1584.
Edw. Dyer „ „ , 3 en 11 Febr. 1584.
Rog. Williams „ „ , 4 Febr. 1584.

Norris aan *Walsingham*, 4 Febr. 1584.
Bizarri aan *denz.*, 5 Febr. 1584.
Monty „ „ , 12 Febr. 1584.
Morgan „ „ , 13 Febr. 1584.
Oranje „ „ , 13 en 22 Febr. 1584.
Dez. aan *Elizabeth*, 13 en 22 Febr. 1584.
Villiers aan *Walsingham*, 13 Febr. 1584.
Fremyn aan *denz.*, 14 Febr. 1584.
„Articles presentéz à mons. le P. *d'Orange* par mons. *Dyer*.... avec les responces de Son Excell.", 22 Febr. 1584.
Ch. de Croy aan *Walsingham*, 22 Febr. 1584.
Lesieur aan *denz.*, 1 Maart 1584.
Burnham „ „ , 4, 8, 9, 13, 14, 15 en 23 Maart 1584.
Rog. Williams aan *denz.*, 9 en 24 Maart 1584.
Fremyn aan *denz.*, 11 Maart 1584.
Morgan aan *den Council*, 11 Maart 1584.
Marnix aan *Walsingham*, 11 Maart 1584.
Bizarri aan *denz.*, 15 en 16 Maart 1584.
Gilpin „ „ , 17 Maart 1584.
Ch. de Croy aan *Elizabeth*, 17 en 23 Maart 1584.
Dez. aan *Walsingham*, 17 Maart 1584.
Van Holte aan *denz.*, 18 Maart 1584.
Stokes „ „ , 2, 5, 10, 16, 18, 25 en 30 April 1584.
Ch. de Croy „ „ , 2 April 1584.
Davison „ „ , 3 April 1584. (2 br.)
Dez. aan *Leycester*, 3 April 1584.
„ „ *Burghley*, 3 April 1584.
Overgang van Yperen, April 1584. Copie.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 15 April 1584.
De *S.-G.* aan *denz.*, 19 April 1584.
Lesieur aan *denz.*, 19 April 1584.
Burnham aan *Davison*, 21 April 1584.
Marnix aan *Walsingham*, 19 April 1584.
Bizarri aan *denz.*, 26 April 1584.
Gilpin aan *Browne*, 2 Mei 1584.
Stokes aan *Walsingham*, 5, 8, 12, 15, 17 en 30 Mei 1584.
Oranje aan *denz.*, 7 Mei 1584.
Matth. Morgan aan *denz.*, 9 Mei 1584.
Herbbert aan ?, 11 Mei 1584.
Bizarri aan *Walsingham*, 17 en 20 Mei 1584.
Gilpin aan *denz.*, 17, 21 en 29 Mei 1584.
Haultain „ „ , 21 Mei 1584.
Marie de Brimeu, *pr. de Chimay* aan *Elizabeth*, 31 Mei 1584.
Belangrijke memorie over den toestand der Nederlanden in Mei 1584.

21. *Morgan* aan *Walsingham*, 2 Juni 1584.
Ortell aan *denz.*, 3, 13 en 24 Juni 1584.

Stokes aan *Walsingham*, 7 Juni 1584.
Confessie van *G. Martin*, 10 Juni 1584.
Plakkaat der *S.-G.* „defendant de ne mener aucuns vivres ni marchandises aux villes et pays de l'ennemy", Juni 1584.
Rossell aan *Davison*, 16 Juni 1584.
Gilpin aan *Walsingham*, 20 en 28 Juni 1584.
Carenzon aan *Phil. Sidney*, 21 Juni 1584.
Bizarri aan *Walsingham*, 21 Juni 1584.
? aan *denz.*, 20 Juni 1584.
Rog. Williams aan *denz.*, 26 Juni 1584.
Guicciardini „ „ , 30 Juni 1584.
Villiers „ „ , 1 en ? Juli 1584.
Gilpin „ „ , 2, 3, 6, 11, 15, 19 en 27 Juli 1584.
Verslag der geneesheeren *Forestus* en *Busennius* over *Oranje's* lijkschouwing, 4 Juli 1584. Cop.
Verslag der executie van *Balthazar Gerards*, 4 Juli 1584.
Ortell aan *Walsingham*, 5, 7, 11, 17 en 25 Juli 1584.
Brabant aan *Elizabeth*, 6 Juli 1584.
Instructie voor den gezant *Somers*, 1584. Z. d.
„A memoriall for Mr. *Waad*." Z. d.
Brabant aan *Walsingham*, 7 en 21 Juli 1584.
Marnix aan *denz.*, 7 en 13 Juli 1584.
Ortell aan *Leycester*, 7 Juli 1584.
Dez. aan *Burghley*, 7 Juli 1584.
Calvart aan *Walsingham*, 7 en 13 Juli 1584.
Walsingham aan *Davison*, 12 Juli 1584.
De Coully aan *Walsingham*, 16 Juli 1584.
Bizarri aan *denz.*, 18 en 22 Juli 1584.
Brabant aan *Leycester*, 19 en 24 Juli 1584.
Herlle aan *Elizabeth*, 22 Juli 1584.
Jacques de Gryse aan *Walsingham*, 25 Juli 1584.
Yorke aan *denz.*, 26 Juli 1584.
Carenzon aan *denz.*, 30 Juli 1584.
Marnix „ „ , 1 Aug. 1584.
Staat der garnizoenen in de *Staatsche Nederlanden*, Aug. 1584.
Gilpin aan *Walsingham*, 9, 15 en 29 Aug. 1584.
Yorke aan *denz.*, 10 Aug. 1584.
? „ „ , 16 Aug. 1584.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 17 Aug. 1584.
Ortell aan *Walsingham*, 18 en 29 Aug. 1584.
Treslong aan *denz.*, 18 Aug. 1584.
Maurits „ „ , 20 Aug. 1584.
Lijst der voor 't leger benoodigde gelden. Maandelijks brachten op: *Holland*, *Zeeland* en *Utrecht* te zamen *f* 200,000, *Brabant* *f* 60,000 *Friesland* *f* 36,000, *Gelderland* en *Overijsel* ieder *f* 30,000.
Villiers aan *Walsingham*, 21 Aug. 1584.
Voorstellen van *de Gryse* en *Ortell*, Aug. 1584. Cop.

Remonstrantie van *Ortell*, Aug. 1584. Cop.

„The whole proceedinge betwene the D. of *Alençon* and the *States of the Low Countries* except the soverantie of those countries." Aug. 1584.

„Certaine questions necessarie to be considered and answered in the cases heareafter contingent", Aug. 1584.

22. „The heades of the propositions by *de Grise* and *Ortell.*" Sept. 1584.

Rog. Williams aan *Walsingham*, 4 Sept. 1584.

„Reponce a ce qui a esté proposé par les srs. *de Grise* et *Ortel* au nom et de la part des *Estats gnaux des Provinces Unies.*" 4 Sept. 1584.

Lesieur aan *Walsingham*, 7 Sept. 1584.

Overgang van *Gent*, 17 Sept. 1584. (N. S.)

Yorke aan *Walsingham*, 9, 12, 23 en 27 Sept. 1584.

Richards aan *denz.*, 9 Sept. 1584.

Gilpin „ „ , 12 Sept. 1584.

Gryse en *Ortell* aan *denz.* 16 Sept. 1584.

Dathenus aan *denz.*, 21 Sept. 1584.

Ortell „ „ , 21 en 29 Sept. 1584.

Lovell „ „ , 30 Sept. 1584.

Bizarri „ „ , 2 en 17 Oct. 1584.

Herlle „ „ , 3 Oct. 1584.

Gilpin „ „ , 4, 22 en 25 Oct. 1584.

Prynn „ „ , 4 Oct. 1584.

Ortell „ „ , 4 en 30 Oct. 1584.

Gelekerken „ „ , 5 Oct. 1584.

Norris „ ?, 8 Oct. 1584. Cop.

„Discourses of the present state of the *Lowe Countries*, upon the death of the P. of *Orange*, whether H. M. shall further assist those countries or not", Oct. 1584.

„If H. M. shal not ayd *Holland* and *Zeeland* and the *United Provinces*, then these daungers will follow." Memorie van *Walter Mildmay*, 10 Oct. 1584.

Memorie in *Burghley*'s hand, „whyther H. M. should presently releve the *States* of ye *Low Countries* .... or no." Z. d.

Emanuel Lucar aan *Walsingham*, 14 Oct. 1584.

Rog. Williams aan *denz.*, 18 Oct. 1584.

John Gachill „ „ , 24 Oct. 1584.

Richards „ „ , 26 Oct. 1584.

Instructie voor *Davison*, 13 Nov. 1584.

Lijsten van *Antwerpsche* burgers, die voor vrede waren met *Spanje*.

De Grise en *Ortell* aan *Walsingham*, 27 Oct. 1585.

„A discourse in *English* impugning the election of the *french* king to be governor in ye *low cuntryes*", Oct. 1584.

Walsingham aan *Davison*, 5 Oct. 1584.

De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 1 Nov. 1584.

Ortell aan *Walsingham*, 9 Nov. 1584.

Dez. aan *Davison*, 11 Nov. 1584.
Yorke aan *denz.*, 12 Nov. 1584.
Walsingham aan *Marnix*, 12 Nov. 1584.
De Ségur aan *Davison*, 13 Nov. 1584.
Lovell aan *Walsingham*, 16 Nov. 1584.
Davison aan *denz.*, 21 Nov. 1584.
Prynn „ „ , 22 Nov. 1584.
Norris „ „ , 23 Nov. 1584.
Gilpin „ „ , 24 en 30 Nov. 1584.
Middleton „ „ , 24 Nov. 1584.
Hoddesdon aan *denz.*, 25 Nov. 1584.
Ortell „ „ , 3 en 13 Dec. 1584.
Davison „ „ , 5, 18 en 24 Dec. 1584.
Gelekerken „ „ , 8 Dec. 1584.
Gilpin „ „ , 9 en 27 Dec. 1584.
Walsingham aan *Davison*, 12, 27 en 30 (3 br.) Dec. 1584.
Holland aan *Walsingham*, 12 Dec. 1584.
Hoddesdon aan *denz.*, 18 Dec. 1584.
Antwerpen aan *den Council*, 18 Dec. 1584.
Max. de Hornes aan *Walsingham*, 18 Dec. 1584.
Rissinger aan *Davison*, 18 Dec. 1584.
Instructie der *Ned.* gezanten naar *Frankrijk*, 3 Dec. 1584. Cop.
? aan *Walsingham*, 22 Dec. 1584.
Henny aan *Davison*, 23 Dec. 1584.
Lesieur aan *denz.*, 24 Dec. 1584.
Richards aan *Walsingham*, 24 Dec. 1584.
Davison aan den verjaagden *Abp. van Keulen*, 26 Dec. 1584.
Elizabeth aan *Davison*, 27 Dec. 1584.
Leycester aan *denz.*, 31 Dec. 1584.
Lesieur aan *Walsingham*, 30 Dec. 1584.
Schwartz aan *denz.*, 31 Dec. 1584.
Saravia aan *Davison*, 31 Dec. 1584.
Staat der tractementen van officieren en minderen in het *Staatsche* leger. Z. d.
„Errors in government" (nam. in de *Nederlanden*). Z. d.
„Negociation of Mr. *Davison*", 1584. Resumee van deze onderhandelingen.

23. *Herlle* aan *Davison*, 4 Jan. 1585.
Bruxellanus (?) aan ?, 8 Jan. 1585.
Saravia aan *Davison*, 13 Jan. 1585.
Instructie voor *Davison*, 14 Jan. 1585.
Walsingham aan *Davison*, 14 Jan. 1585.
Gilpin aan *Walsingham*, 16 Jan. 1585.
Fremyn aan *denz.*, 16 Jan. 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 16 Jan. 1585.
Davison aan *Burghley*, 20 Jan. 1585.

Davison aan *Walsingham*, 20 Jan. 1585. (2 br.)
Nedall aan *denz*, 20 Jan. 1585.
Bizarri „ „ , 20 Jan. 1585.
Treslong „ „ , 21 Jan. 1585.
Loncq aan *Davison*, 23 Jan. 1585.
Morgan aan *Walsingham*, 24 Jan. 1585.
Ortell aan *denz.*, 25 en 30 Jan. 1585.

„La bienvenue et grant recueil fait par la personne propre du Roy de *France* à MM. les *Estats* des *P. U.*" Maart 1585.

„Opinion of *John Norris*" 1 Febr. 1585, over de verhouding van *Engeland* tot de *Nederlanden*.

Walsingham aan *Davison*, 2 Febr. 1585.
Hoddesdon aan *denz.*, 4 en 24 Febr. 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *denz.*, 6 en 25 Febr. 1585.
Gilpin aan *Walsingham*, 7, 20 en 21 Febr. 1585.
Plantin aan *Davison*, 8 Febr. 1585.
Davison aan *Walsingham*, 12, 14 en 28 Febr. 1585.
Dez. aan *Burghley*, 14 en 28 Febr. 1585.
Martin aan *Walsingham*, 15 Febr. 1585.
Lovell aan *denz.*, 20 Febr. 1585.
Lucar „ „ , 20 Febr. 1585.
Fremyn „ „ , 23 Febr. 1585.
Lesieur „ „ , 23 en 26 Febr. 1585.
Morgan aan *den Council*, 23 Febr. 1585.
Leycester aan *Davison*. Z. d.
Staat van het leger in de *Nederlanden*, Febr. 1585.
Morgan aan *Walsingham*, 5 Maart 1585.
Littleton aan *denz.*, 1 Maart 1585.
Ph. Sidney aan *denz.*, 4 Maart 1585.
Morison „ „ , 5 Maart 1585.
Louise de Coligny aan *Elizabeth*, 5 Maart 1585.
Gilpin aan *Walsingham*, 6, 15, 21 (2 br.), 25 Maart 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 6 en 28 Maart 1585.
Walsingham aan *denz.*, 7, 13 en 21 Maart 1585.
Leycester aan *denz.*, 8 Maart 1585.
Grunevelt, gouv. van *Sluis*, aan *Walsingham*, 8 Maart 1585.
„Memoriall for *Burnham*", 9 Maart 1585.
Lesieur aan *Walsingham*, 10 Maart 1585.
Lovell aan *denz.*, 10 Maart 1585.
Davison „ „ , 11 en 26 Maart 1585.
Dez. aan *Burghley*, 11 Maart 1585.
De Maulde aan *Davison*, 12 Maart 1585.
Villiers aan *Walsingham*, 14 Maart 1585.
Maurits aan *denz.*, 14 Maart 1585.
Ortell „ „ , 14 en 24 Maart 1585.
Burnham „ „ , 15 Maart 1585.
Chr. Huygens aan *Elizabeth*, 17 Maart 1585.

Hoddesdon aan *Davison*, 18 Maart 1585.
Geteekende en gekleurde kaart van het oorlogsterrein om *Antwerpen*, 1585
Gilpin aan *Davison*, 21 Maart 1585.
Van Dorp c. s. aan *Walsingham*, 21 Maart 1585.

24. *Gilpin* aan *Walsingham*, 4 (2 br.), 24, 26 en 28 April 1585.
Lovell aan *denz.*, 4 April 1585.
Van Affelen aan *denz.*, 8 en 29 April 1585.
Martin „ „, 18 en 27 April 1585.
Joost de Zoete „ „, 9 April 1585.
Nieuwenaer aan *Davison*, 13 April 1585.
Davison aan *Walsingham*, 14 (2 br.), 21 en 28 April 1585.
Walsingham aan *Davison*, 22 April 1585.
Justus Lipsius aan *denz.*, 23 April 1585.
Thos. James aan *Walsingham*, 24 April 1585.
Ortell aan *denz.*, 25 April 1585.
Dez. aan *Davison*, 27 April 1585.
Lesieur aan *Walsingham*, 30 April 1585.
„Considerations of the manner of proceeding with ye Comm. of ye *Low Countries*", April 1585.
Davison aan *Burghley*, 1 Mei 1585.
Gilpin aan *Walsingham*, 1, 9, 14, 17 en 22 Mei 1585.
? aan *Gilpin*, 7 Mei 1585.
Thos. Robinson aan *Walsingham*, 7 Mei 1585.
Walbourg, Comtesse de Neuenar aan *Davison*, 7 Mei 1585.
Van Affelen aan *Walsingham*, 8 Mei 1585.
Lovell aan *denz.*, 9 en 26 Mei 1585.
Van Goor aan *Davison*, 10 Mei 1585.
„Interrogatoires par ceux de l'amirauté à *Rotterdam* à la personne de *Dierick Jan Evertsen d'Amsterdam* prisonnier", 15 Mei 1585.
Meetkerke aan *Walsingham*, 13 Mei 1585.
Thos. James aan *denz.*, 16 Mei 1585.
„Brieve discours de ce quest survenu à lentreprinse sur la dyke de *Cawesteyn*", 26 Mei 1585. (N. S.)
Davison aan ?, ? Mei 1585.
Max. de Hornes aan *Walsingham*, 19 Mei 1585.
Ortell aan *denz.*, 19, 22, 28 en 30 Mei 1585.
Prouninck van Deventer aan *Davison*, 19 Mei 1585.
„Instruction pour le Cap. *Zuderman* allant en *Angleterre* trouver mons. le comte de *Lestre* et mons. de *Walsingham* de la part. de mons. *de Loncq* et de tous les capitaines tenans guarnison en la ville *d'Ostende*," get. *Max. de Hornes*, 19 Mei 1585.
Ostende aan *Leycester*, 20 Mei 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 21 en 29 Mei 1585.
„The effect of ye particular commissions given to the deputies of the *Estates*," Mei 1585.
Tal van berichten over 't beleg van *Antwerpen*.

Maurits aan *Walsingham*, 24 Mei 1585.
De *S.-G* aan *Elizabeth*, 26 Mei 1585.
Rossell aan *Walsingham*, 26 Mei 1585.
? aan *Stokes*, 27 Mei 1585.
„Memoire pour le sieur *Paul Buys* de ce qu'il aura à declarer à S. M. *d'Angleterre* de la part de mons. l'Electeur de *Coloigne*", 28 Mei 1585.
De *S.-G.* aan *Walsingham*, 29 Mei 1585.
„Memoire au sieur *de Grise* de ce qu'il aura à representer à la Mat. de la Reyne *d'Angleterre* de la part de mad. la Princesse de *Chimay*", 10 Juni 1585. (N. S.)
Morgan aan den *Council*, 31 Mei 1585.
Lijst van invloedrijke personen in *Holland*, Mei 1585.
Aanbieding der souvereiniteit aan *Elizabeth*, 25 art., Mei 1585.
„Postills to the offers of the *States*," Mei 1585.
„In what sorte the *U. S.'s* offer is to be communicated to the *Parlement*", 2 Juni 1585.
Schwartz aan *Davison*, 3 Juni 1585.
Treslong aan *denz.*, 4 Juni 1585.
Dez. aan *Walsingham*, 4 Juni 1585.
Ortell aan *denz.*, 7 en 17 Juni 1585.
d'Anré „ „ , 8 Juni 1585.
Saravia aan *Davison*, 8 Juni 1585.
Dez. aan *Walsingham*, 8 Juni 1585.
Loncq aan *Davison*, 14 Juni 1585.
Gryphius aan *denz.*, 20, 28 en 30 Juni 1585.
Rossell aan *Leycester*, 28 Juni 1585.
Hammond aan *Beale*, 29 Juni 1585.
„*Patrick Leighton*'s report of the State of the Prince of *Parma* his camp before *Antwerp*," Juni 1585.
„Abstract of the forces of the *States* with an estimate of the charges and contribution levied for their maintenance", Juni 1585. Het leger beliep 27525 man; maandelijks kostte het *f* 265228—13—4.
„Reasons why *H. M.* should rather accept the title off Protector than of a Soveraign", nam. van de Nederlanden, Juni 1585.
„A note of such thinges as are to be propounded to the Comm. of the *States*", Juni 1585.

25. *Rossell* aan *Walsingham*, 3 Juli 1585.
„Responce des Deputez des *Estatz des Pays-Bas* aux propositions faictes par mess. du Conseil de *S. M.*", 5 Juli 1585.
„Pointes to be resolved uppon by the Comm.", Juli 1585.
„Articles delivered by ye *States-Gnal* to *H. M.*"
„Charges of the whole army." Deze laatste 3 memoriën zijn in *Burghley's* hand.
Staten van het leger in de *Nederlanden*.
„Poincts et articles conclus et arrestés" tusschen *Montigny* en de stad *Mechelen*, 16 Juli 1585.

„Mr. Vice-chamberlains notes touching ye treatie with ye *States* Comm.", 13 Juli 1585.

De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 13 Juli 1585.

„Certen thynges to be considered and communicated with the Deputies of ye estates of *Holland*", 13 Juli 1585. *Burghley*'s hand.

„Consyderations to be had in the treatye with the Comm. of the *States*"; Aug. 1585. *Burghley*'s hand.

Antwerpsche officieren aan *Hohenlohe*, 14 Juli 1585.

„Reasons delivered by the Deputies to move *Her Matie* to accept the souverainity of the *Low Countries*," Juli 1585.

„The project of a Treatie, to ye Comm. by Mr. *Davison*", 14 Juli 1585.

Memorie van *Burghley* over de verhouding tot de *Nederlanden*, 14 Juli 1585.

De Ségur aan *Walsingham*, 14 Juli 1585.

Zeeland aan *denz.*, 15 Juli 1585.

Lesieur „ „ , 16 en 22 Juli 1585.

Staten van het *Nederlandsche* leger, waaronder een in *Burghley*'s hand.

Ortell aan *Walsingham*, 16 Juli 1585.

Van Affelen aan *Davison*, 19 Juli 1585.

Van der Haghe aan *denz.*, 19 en 23 Juli 1585.

Prouninck „ „ , 22 Juli 1585.

Davison aan *Walsingham*, 24 en 29 Juli 1585.

Rossell aan *de Grise*, 25 Juli 1585.

De Maulde aan *Davison*, 28 Juli 1585. (2 br.)

Commissie van *Elizabeth* „to treat with the Debitors of the *Low Countries*", 29 Juli 1585.

Treslong aan *Elizabeth*, 31 Juli 1585.

„Names of the Captaines of the *Low Countries*", 7 Juli 1585.

Rossell aan *Walsingham*, 1, 3, 16 en 21 Aug. 1585.

„Things to be remembred in the treaty with the *States*", 2 Aug. 1585.

„Additions to ye articles by ye Deputies of ye *States*", Aug. 1585.

„Articles de traicté et accord provisionel faict et conclu entre MM. les Deputez de la Reyne *d'Angleterre* et ceulx des *E. G* des *Provinces Unies*, pour le secours de la ville *d'Anvers*." Geteekend en gezegeld door *Burghley*, *Leycester*, *Howard*, *Hownsdon*, *Knollys*, *Hatton* en *Walsingham* van *Engelsche* en *Haersolte*, *Caron*, *van der Does*, *Josse de Menin*, *Oldenbarnevelt*, *Maelson*, *Valcke*, *Buys*, *Sytzema*, *Aysma* en *Jonghema* van *Nederlandsche* zijde, 2 Aug. 1585.

Zeeland aan *Walsingham*, 3 Aug. 1585.

Lesieur aan *denz.*, 3 Aug. 1585.

Treslong „ „ , 7 Aug. 1585.

„The agrements and differences betwene the 4 treaties of the *States* of the *Low Countries* betweene *H. M.* the K. of *Fraunce* and the two treaties with *Monsieur*", Aug. 1585.

„The first draught of ye articles in *Frenche*", 10 Aug. 1585.

„Demaundes to be made to the Deputies of the *Low Countries*", 10 Aug. 1585.

„Project ou formulaire du traicté sur layde durant la guerre", 10 Aug. 1585.
Copieën van de tractaten tusschen *Engeland* en de *Nederlanden*.
Elizabeth aan *Maurits*, 20 Aug. 1585. Cop.
Dez. aan de *S.-G.*, 25 Aug. 1585. Cop.
Uitvoerige memorie over het optreden van *Engeland* in de zaken der *Nederlanden*, Aug. 1585.
„Poyntes of ye treatie which concerne ye governors and towns rendred to *H. M.*", 1585.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 13, 15 en 21 Aug. 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *Buys*, 14 Aug. 1585.
Ned. Comm. aan *Walsingham*, 16 Aug. 1585.
Marnix aan *denz.*, 17 Aug. 1585.
Rog. Williams aan *Elizabeth*, 21 Aug. 1585.
Ortell aan *Walsingham*, 21 Aug. 1585. (2 br.)
Norris aan den *Council*, 21 Aug. 1585.
Walsingham aan *Wilson*, 22 Aug. 1585.
Nieuwenaer aan *Walsingham*, 22 Aug. 1585.
Dez. aan *Davison*, 22 Aug. 1585.
Norris aan *Walsingham*, 23 en 24 (2 br.) Aug. 1585.
Walsingham aan *Davison*, 26 en 27 Aug. 1585.
Rossell aan *Leycester*, 26 Aug. 1585.
Norris aan *Burghley*, 27 Aug. 1585.
Lesieur aan *Phil. Sidney*, 28 Aug. 1585.
Thomson aan *Walsingham*, 29 Aug. 1585.
Geo. Leycester aan *denz.*, 29 Aug. 1585.
„Secret advertissement d'un bon patriot *d'Anvers* envoyé aux *Estats de Hollande et Zelande*, contenant quelques machinations perpetrés par *Ph. de Marnix*, *Sr. de St. Aldegonde* pendant l'assiégement de la ville *d'Anvers*", 1585.
„Differences betwene ye *States* and *H. M's* ministers", Aug. 1585.

26. *Rossell* aan *Walsingham*, 1, 12, 26 en 29 Sept. 1585.
Morgan aan *den Council*, 1 Sept. 1585.
Norris aan *Burghley*, 2, 21 en 28 Sept. 1585.
Dez. aan *Walsingham*, 2, 20, 22 (2 br.) en 28 Sept. 1585.
„A draught touching the assistance of ye 5000 foot and 1000 horse", 4 Sept. 1585.
Elizabeth aan de *S.-G.*, 3 en 26 Sept. 1585.
Davison aan *Walsingham*, 4, 6, 24 en 25 (2 br.) Sept. 1585.
Prouninck aan *Davison*, 5 Sept. 1585.
Walsingham aan *denz.*, 4, 5, 8, 13 (2 br.), 18 (2 br.) en 26 Sept. 1585.
„Commission for the leving and pressinge forthe of alle *Englishe* soldiers servinge in the *Low Countries*." Z. d.
Villiers aan *Walsingham*, 7 Sept. 1585.
Nieuwenaer aan *Davison*, 10 en 19 Sept. 1585.
Valcke aan *Walsingham*, 10 en ? Sept. 1585.

Maurits aan *Elizabeth*, 10 Sept. 1585.
? aan *Davison*, 10 Sept. 1585.
Davison aan ?, 12 Sept. 1585.
Crought aan *Norris*, 12 Sept. 1585.
Dez. aan *Walsingham*, 12 Sept. 1585.
Lijst der *Eng.* troepen in de *Nederlanden*
Ned. Comm. aan *Walsingham*, 16 Sept. 1585.
Davison aan *Norris*, 17 en 28 Sept. 1585.
Norris aan *den Council*, 21 Sept. 1585.
Ratificatie van het *Eng.-Ned.* verdrag, 22 Sept. 1585.
Grunevelt aan *Davison*, 24 Sept. 1585.
Davison aan *Burghley*, 24 Sept. 1585.
Dez. aan *Leycester*, 24 Sept. 1585.
Thos. Digges aan *Walsingham*, 25 Sept. 1585.
Overdracht van *Vlissingen* aan *Engeland*, 25 Sept. 1585.
Elizabeth aan *Nieuwenaer*, 26 Sept. 1585. Cop.
Vlissingen aan *Davison*, 28 Sept. 1585.
„Pointes of Mr. *Norris* letters to be answered," Sept. 1585.
Schwartz aan *Davison*, 29 Sept. 1585.
Rog. Williams aan *Dyer*, 30 Sept. 1585.
Hohenlohe aan *Elizabeth*, 30 Sept. 1585.

27. *Davison* aan *Walsingham*, 1, 13, 14 (2 br.), 17, 18 (3 br.), 19, 20, 22 (2 br.) en 23 Oct. 1585.
Dez. aan *Burghley*, 1, 13, 17 (2 br.) en 20 Oct. 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 1 Oct. 1585.
Valcke aan *denz.*, 1 Oct. 1585.
Request van *Den Briel* aan *Elizabeth*, 1 Oct. 1585.
Maurits aan *Burghley*, 2 Oct. 1585.
Norris aan *Walsingham*, 2, 3, 4, 10, 21 en 31 Oct. 1585.
„Observacions out of the Treatie for the ayde given to the *States*", 6 Juni 1585.
„The headea of Instructions for the Treaseror", 1585.
„Instructions for *Richard Huddelston* appointed thresoror for the forces employed by *hir Matie* in the *Low Countries*", 4 Oct. 1585. Dit is dezelfde persoon als de boven dikwijls genoemde *Hoddesdon*.
De Lyon aan *Walsingham*, 6 Oct. 1585.
Wm. Browne aan *denz.*, 6 Oct. 1585.
Valcke „ „ , 7 Oct. 1585.
Rog. Williams „ „ , 8 en 31 Oct. 1585.
Combes „ „ , 8 Oct. 1585.
Norris aan *Davison*, 10 Oct. 1585.
Rossell aan *Walsingham*, 10, 17, 21 en 31 Oct. 1585.
Van Oncle aan *denz.*, 10 Oct. 1585.
De *S.-G.* aan *Davison*, 12 Oct. 1585.
De *Ned. Comm.* aan *Walsingham*, 13, 18, 22 en 24 Oct. 1585.
Davison aan *Leycester*, 14, 17 en 20 Oct. 1585.

? aan *Davison*, 14 Oct. 1585.
Louise de Coligny aan *Burghley*, 14 Oct. 1585.
Norris aan *den Council*, 14 en 15 Oct. 1585.
Zeeland aan *Walsingham*, 15 Oct. 1585.
Cartwright aan *denz.*, 15 Oct. 1585.
Maurits aan *Davison*, 15 Oct. 1585.
Brielle aan *denz.*, 16 Oct. 1585.
Hennin „ „ , 16 Oct. 1585.
Regeling van financieële zaken voor *Elizabeth* te *Middelburg*, 16 Oct. 1585.
Davison aan *Ph. Sidney*, 17 Oct. 1585.
Hoddesdon aan *Walsingham*, 19 Oct. 1585.
Davison aan *Huntley*, 19 Oct. 1585.
Dez. aan *Rog. Williams*, 19 Oct. 1585.
Gilpin aan *Walsingham*, 19 Oct. 1585.
„Abstract of several things in ye letters brought from *Mr. Davison*", 19 Oct. 1585. In *Burghley*'s hand.
Max. de Hornes aan *Davison*, 20 Oct. 1585.
Holland aan *denz.*, 20 Oct. 1585.
Zeeland „ „ , 20, 22, 27, 29 en 30 Oct. 1585.
Rekening van het *Eng.* leger in de *Nederlanden*.
Punten „to be resolved upon by *H. M.* and my *L. of the Privy Council*", Oct. 1585.
Davison aan *Norris*, 21 Oct. 1585.
Grunevelt aan *Davison*, 21 Oct. 1585.
„A note of such thinges as are to be expounded to ye *Comm.*", 21 Oct. 1585.
De Maulde aan *Davison*, 22 Oct. 1585.
„The entertainment for the Gouvernor off the townes of *Briell* and *Flushinge* ", Oct. 1585.
Walsingham aan *Davison*, 23 Oct. 1585. (2 br.)
? aan *Norris*, 23 Oct. 1585.
„A memoriall of the Tresorer of the armye in the *Low Countries*", 23 Oct. 1585.
Villiers aan *Walsingham*, 23 Oct. 1585.
Lovell aan *denz.*, 24 Oct. 1585.
Leycester aan *Davison*, 25 Oct. 1585.
Wilson aan *Walsingham*, 26 Oct. 1585.
Rossell aan *Davison*, 26 Oct. 1585.
Nieuwenaer aan *Leycester*, 27 Oct. 1585.
Marnix aan *Davison*, 30 Oct. 1585.
Davison aan *Grunevelt*, 30 Oct. 1585.
Instructie van *Maurits*, als stadhouder van *Holland*, 1585. Cop.
„A note howe the officers and souldiers are to be paide", 1585.
Meerdere stukken over de betaling der troepen in de *Nederlanden*.

28. Commissie van *Ph. Sidney* als gouverneur van *Vlissingen*, 1 Nov. 1585.

„Certayn remembrances presentyd by *Sir Thomas Cecyl*, necessary to be allowyd of by *Hyr Matie* as well for the gouvernment as better suertye of ye towne of *B(rielle)*", 1585.

„Instructions given by *H. M's. Privy Council* to *Sir Thos. Cecil*," (gouverneur van *den Briel*), 1 Nov. 1585.

Davison aan *Burghley*, 1, 11, 23 en 29 Nov. 1585.

Dez. aan *Walsingham*, 1, 11, 16, 17, 27 en 29 Nov. 1585.

Davison (?) aan *de Maulde*, 2 Nov. 1585.

„Acte pour la reduction du gouvernement *d'Utrecht* d'avecq celuy *d'Hollande* et *Zelande*", 4 Nov. 1585. Cop.

Hohenlohe aan *Davison*, 4 en 16 Nov. 1585.

Max. de Hornes aan *denz.*, 5 Nov. 1585.

Walsingham „ „ , 6 Nov. 1585.

Cartwright aan *Walsingham*, 6 Nov. 1585.

Valcke e. a. aan *denz.*, 7 Nov. 1585.

De Maulde aan *Davison*, 8, 10 en 12 Nov. 1585.

Van der Aa aan *Walsingham*, 9 Nov. 1585.

Valcke aan *denz.*, 9 en 10 Nov. 1585.

Ortell „ „ , 9 Nov. 1585.

Grunevelt aan *Davison*, 10 Nov. 1585.

Rossell aan *Walsingham*, 10 Nov. 1585.

Breydenstein aan ?, 10 Nov. 1585.

Leycester aan *Davison*, 10 en 18 Nov. 1585.

Davison aan ?, 11 Nov. 1585.

Doyley aan *Walsingham*, 12 Nov. 1585.

Rossell aan *Davison*, 12 en 16 Nov. 1585.

Huntley aan *Walsingham*, 13 Nov. 1585

„A note of receipt" van 't *Eng.* leger in de *Nederlanden.*

Zeeland aan *Davison*, 15 en 22 Nov. 1585.

Norris aan *Walsingham*, 15, 24 en 28 Nov. 1585.

Davison aan *Ph. Sidney*, 16 en 19 Nov. 1585.

Brielle aan *Davison*, 18 Nov. 1585.

Treslong aan *Walsingham*, 19 Nov. 1585.

? aan *Davison*, 19 Nov. 1585.

„New propositions for the Earle of *Leycester*", 19 Nov. 1585.

Digges aan *Walsingham*, 22 en 23 Nov. 1585.

Ph. Sidney aan *denz.*, 23 en 27 Nov. 1585.

Rob. Sidney „ „ , 22 en 29 Nov. 1585.

Wm. Corlar „ „ , 23 Nov. 1585.

„Certaine orders to bee observed and put in execution for the better mustering of the bands under the charge of the Lord Governour of *Flushing*", Nov. 1585.

Lesieur aan *Walsingham*, 25 Nov. 1585.

Balfour aan *Davison*, 26 Nov. 1585.

De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 28 Nov. 1585.

Rob. Sidney aan *Leycester*, 29 Nov. 1585.

Willem Lodewijk aan *Davison*, 30 Nov. 1585.

Elizabeth aan *Grunevelt*, 30 Nov. 1585. Cop.
Dez. aan *Nieuwenaer*. Z. d. Cop.
Leycester aan *Loncq*, 30 Nov. 1585.
Elizabeth aan *Maurits*. Z. d. Cop.
„A memoriall of such thinges as concerne the Earle of *Leycester's* dispatche", Nov. 1585.
„A note of such thinges as are to be propounded to the *Comm.*", nam. van de Republiek, Nov. 1585.

29. Copieën van brieven, die *Leycester* mede naar Nederland nam: zijn instructie; brieven van aanbeveling aan de *S.-G.*, aan *Louise de Coligny*, *Maurits*, *Hohenlohe* („otherwise called conte of *Hollock*"), den *Abp. van Keulen*, aan de Regeeringen van *Vlissingen* en *Brielle*, de gouverneurs van *Sluis* en *Ostende*, aan *Nieuwenaer*. Verder paspoorten voor *Rob. Jermyn*, *Henry Blagg*, *Wm. Jermyn*, *Thos. Pooley*, *Henry Killigrew* en *Capt. Read*.
Jermyn aan *Davison*, 1 Dec. 1585. (2 br.)
Thos. Digges aan *Walsingham*, 2 Dec. 1585.
„The imperfections of the presente fortifications of *Flushing*." Z. d.
Leycester aan *Walsingham*, 3, ? (2 br.), 7, 9 (2 br.), 10, 13, 15 en 17 Dec. 1585.
Dez. aan *Davison*, 3 Dec. 1585.
Ortell aan *Walsingham*, 3 Dec. 1585.
De Combes aan *denz.*, 4 Dec. 1585.
Thos. Bruyne aan *denz.*, 5 Dec. 1585.
Ph. Sidney aan *Burghley*, 6 Dec. 1585.
Morgan aan *Walsingham*, 6 Dec. 1585.
Killigrew aan *Davison*, 6 Dec. 1585.
Randolph aan *denz.*, 6 Dec. 1585.
Norris aan den *Council*, 8 Dec. 1585.
Stukken over de inning van „customs" in *den Briel*.
Leycester aan *Burghley*, 9 en 27 Dec. 1585.
Zeeland aan *Davison*, 9, 27 en 30 Dec. 1585.
Lesieur aan *Walsingham*, 10 en 22 Dec. 1585.
„Remonstrance faite pour *Adolf de Meetkerke* conseiller d'estat au nom. de M. le Conte *Maurice de Nassau*, et autres deputez des *Estats Generaux* a mons. le Conte de *Leycester* le 21 de Decembre 1585." (Stylo novo.).
Staat van het *Nederlandsche* leger met kostenberekening, opgemaakt voor *Leycester*, 1585.
Staat der schulden van *Elizabeth* in de Nederlanden, Dec. 1585.
Burnham aan *Walsingham*, 12 en 27 Dec. 1585.
Digges aan *Burghley*, 12 Dec. 1585.
Leycester aan den *Council*, 14 Dec. 1585.
Ph. Sidney aan *Walsingham*, 14 en 15 Dec. 1585.
Drusius aan *Davison*, 15 Dec. 1585. (Lat.)
Thos. Wilford aan *Walsingham*, 15 Dec. 1585.

Norris aan *Burghley*, 16 Dec. 1585.
Dez. aan *Walsingham*, 16 Dec. 1585.
Valcke aan *denz.*, 17 Dec. 1585.
Rob. Sidney aan *denz.*, 18 Dec. 1585.
Wilford aan *Burghley*, 18 Dec. 1585.
Paspoort aan *Middelburg* om vrijen handel te drijven met *Vlissingen*, 19 Dec. 1585. Cop.
Bosseville aan *Walsingham*, 20 Dec. 1585.
Bizarri aan *denz.*, 20 Dec. 1585.
Punten, die *Elizabeth* onder de oogen gebracht moeten worden, o. a. over de versterking van *Vlissingen* en andere *Nederlandsche* zaken.
Memorie aan *Leycester* aangeboden, 22 Dec. 1585.
Jehan d'Egmont aan *Walsingham*, 25 Dec. 1585.
„Articles of *Ortel's* from ye *Generall Estates* to be considered", 25 Dec. 1585.
„Certein poynctes wherin, the *Generall Estates* desire to know *her Maties* pleasure and resolution with all convenient expedition", 25 Dec. 1585.
„Lawes and ordinances, set downe by *Robert earl of Leycester*", gedr. *London*, *Christ. Barker.*
Jean van de Beke aan *Davison*, 26 Dec. 1585.
Thos. Sherley aan *Burghley*, 26 Dec. 1585.
Dez. aan *Walsingham*, 26 Dec. 1585.
Ortell aan *Burghley*, 26 en 27 Dec. 1585.
Bizarri aan *Davison*, 26 Dec. 1585.
Conway aan ?, 27 Dec. 1585.
North aan *Burghley*, 27 Dec. 1585.
Memorie „touching the payment of the garnison of *Flushing* and *Bril*", 27 Dec. 1585..
Holland aan *Leycester*, 28 Dec. 1585.
„Propositions of *Dr. Leoninus* in the name of the *gnall Estates* uttered the 29 of Dec. 1585." Cop.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 28 Dec. 1585.
Stanley aan *Walsingham*, 29 Dec. 1585.
De *Abp. van Keulen* aan *Davison*, 29 Dec. 1585.
Mansfeld aan *van Hemert*, 29 en 30 Dec. 1585. Cop.
Lijst der troepen „to be sent with *Sir Thos. Cecill.*"
„A profitable plott for the payment of the *Queenes Maties* forces one this side the seas."
Memorie over de „valuwes of *English* and *flemish* coynes."
Lijsten van *Nederlandsche* garnizoenen.
Memorie over „errors in government" in de *Ned.*
Memorie „what commoditie do the *English* receyve by the *Entercourse.*"
Overzicht der *Nederlandsche* provinciën.
Afdruk van 3 medailles in 1585 en '86, geslagen op de hulp, door *Engeland* aan de *Nederlanden* verleend en op *Leycester's* komst.

„Discours de M. *Deventer*". Zeer uitvoerig. Waarschijnlijk tot *Leycester* gehouden. Z. d.

Memorie van 16 blz. „concernant *Hollande*, *Zeelunde* et le pays *d'Utrecht*. Z. d.

„Considerations abouth the Treaty with the *Low Countryes* anno 1585, all drawn and written by the Lord *Burghley* with his own hand."

„A collection of most materiall poyncts." Over de *Nederlanden* en hun verhouding tot *Engeland*. Meerdere memorieën daarover.

30. *Louise de Coligny* aan *Walsingham*, 1 Jan. 1586.
Morgan aan *denz.*, 1, 11 en 13 Jan. 1586.
North aan *Burghley*, 2 en 28 Jan. 1586.
Lesieur aan *Walsingham*, 2 Jan. 1586.
Digges aan *denz.*, 2 Jan. 1586.
Ortell „ „ , 3 en 30 Jan. 1586.
Wynhoff aan *Prouninck*, 6 Jan. 1586.
L. de Coligny aan *Davison*, 7 Jan. 1586.
Grunevelt aan *denz.*, 8 Jan. 1586.
Digges aan *Burghley*, 9 Jan. 1586.
„Requests of the officers of musters for *H. M's* speciall service and benefitt." Z. d.
Prouninck aan *Davison*, 9 Jan. 1586.
De Civille aan *Walsingham*, 10 Jan. 1586.
„The whole number of horsemen at *the Hague*", 10 Jan. 1586.
Leycester aan *Davison*, 11 Jan. 1586.
Walsingham aan *Leycester*, 11 Jan. 1586.
Ortell aan *Burghley*, 11 en 13 Jan. 1586.
Leycester aan *Walsingham*, 12 Jan. 1586.
Staat van *Elizabeth's* schulden in de *Nederlanden*, Dec. 1585.
„Extracte of certen articles delivered off late unto the... *Lord H. Tresorer* and *Sir F. Walsingham* for to knowe *H. M's* and *your. Hon.'s* will and pleasure therein." (Met eigenhandige kantteekingen van *Burghley*). Z. d.
Quitry aan *Burghley*, 14 Jan. 1586.
Ortell aan *Leycester*, 14 Jan. 1586.
„The imperfection of the presente fortifications of *Vlishinge*", get. *T(homas) D(igges)*.
„Inventaire l'artillerie et munitions... en la ville de *Briele*."
„Les poincts que les bourgmestres de la ville de *Briele* ont proposés.
Jacques Gellée aan ?, 15 Jan. 1586.
Davison aan *Walsingham*, 16 Jan. 1586.
„Placcaet en ordinantie" van *Philips II*, tot wering van het bandietenwezen in de *Zuid. Nederlanden*, gedr. *Gent, Jan van der Steene*, 1586.
„Articles of the prohibition of Trafficque with any the *K. of Spaynes* dominions", Jan. 1586.
Aerssen aan *Davison*, 17 Jan. 1586.
De Ségur aan *denz.*, 17 Jan. 1586.

Norris aan *Burghley*, 18 Jan. 1586.
Hoddesdon aan *Walsingham*, 20 Jan. 1586.
„Estat Sommier des revenus procedant des moyens generaulx des *Pays-Bas* pour le temps de six mois", 1 Oct. 1585—1 April 1586.
Hoddesdon aan *Burghley*, 21 Jan. 1586.
Acte, waarbij *Leycester* tot Gouverneur-Generaal wordt aangesteld, 22 Jan. 1586. Cop.
Treslong aan *Davison*, 23 Jan. 1586.
Eed van *Leycester*, 24 Jan. 1586.
Sherley aan *Burghley*, 25 Jan. 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 25 Jan. 1586.
Memorie in *Burghley's* hand, 26 Jan. 1586.
Burghley c. s. aan *Leycester*, 26 Jan. 1586.
Wilford aan *denz.*, 25 en 31 Jan. 1586.
Thos. Cecil aan *Burghley*, 27 Jan. 1586.
„Proposé aux *Estats-Generaulx*", 7 Febr. 1586. (N. S.)
Leycester aan *Burghley*, 27 Jan. 1586.
Essex aan *Burghley*, 29 Jan. 1586.
Doyley aan *denz.*, 29 Jan. 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 29 Jan. 1586.
Quitry aan *denz.*, 29 Jan. 1586.
„Conference with M. *de Quitry*", 30 Jan. 1586. In *Burghley's* hand.
Memoriën over de betaling der *Engelsche* troepen in de *Nederlanden*.
Vorderingen van *Norris* ten laste der *S.-G.*
„A note of thinges to be considered on uppon anewe of the *Tresorers* accompt." Z. d.

31. De *S.-G.* aan *Burghley*, 1 Febr. 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 1 Febr. 1586.
Leycester aan *Burghley*, 1, 2, 3, 6, 7 (2 br.), 12, 14, 15, 18 en 28 (2 br.) Febr. 1586.
„Remembrance for *Mr. Davison.*" Z. d.
Leycester aan *Walsingham*, 2, 27 en ? Febr. 1586.
Nieuwenaer aan *Davison*, 3 Febr. 1586.
Sherley aan *Walsingham*, 4 Febr. 1586.
Norris aan *denz.*, 5 Febr. 1586.
Pallavicino aan ?, 5 Febr. 1586.
Randolph aan *Walsingham*, 5 Febr. 1586.
Marie de Brimeu aan *Davison*, 5 Febr. 1586.
Ortell aan *Walsingham*, 5 Febr. 1586.
Lesieur aan *denz.*, 7 Febr. 1586.
Thos. Cecil aan *Burghley*, 8 en 19 Febr. 1586.
Leycester aan *Davison*, 10 Febr. 1586.
„A draught of Instructions to be sent for *A. B.* into *Holland.*" Z. d.
„Instructions for *Sir Thos. Henneadge*", 10 Febr. 1586.
Sherley aan *Burghley*, 12 Febr. 1586.
Elizabeth aan de *S.-G.*, 13 Febr. 1586. Cop.

Rossell aan *Walsingham*, 14 Febr. 1586.
Hoddesdon aan *Burghley*, 21 Febr. 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 23 Febr. 1586.
Stanley aan *Burghley*, 25 Febr. 1586.
Walsingham aan *Davison*, 25 Febr. 1586.
„The names of the *Councellors of Estate* in the *Low Countries*," Febr. 1586.
? aan *Heneage*, 26 Febr. 1586.
Morgan aan *Walsingham*, 27 Febr. 1586.
North aan *Burghley*, 28 Febr. 1586.
„A draught of a letter to the *Council of State*", Febr. 1586. Met eigenhandige aanteekeningen van *Burghley*.
Memorie in *Burghley's* hand, 2 Maart 1586.
? aan *Ph. Sidney*, 2 Maart 1586.
Ph. Sidney aan *Walsingham*, 3 en 19 Maart 1586.
Digges aan *denz.*, 3 Maart 1586.
„Advertizements of the present state of these *Lowe Contreyes*." Z. d.
Leycester aan *Walsingham*, 4 en 30 Maart 1586.
Hoddesdon aan *denz.*, 4, 5, 12 en 24 Maart 1586.
Heneadge „ „ , 6 Maart 1586.
Villiers „ „ , 7 Maart 1586.
Knollys „ „ , 7 Maart 1586.
Leycester aan den *Council*, 8, 9, 15 en 30 Maart 1586.
Ortell aan *Walsingham*, 11 Maart 1586.
Willoughby aan *denz.*, 12 Maart 1586.
„The course to be heald by the *merchants adventurers* cause with the erl of *Embden*", Maart 1586.
Hoddesdon aan *Burghley*, 12 Maart 1586.
Digges aan *denz.*, 13 Maart 1586.
„Advertizements of the presente state of these *Low Countries*." Z. d.
Danett aan *Wilkes*, 13 Maart 1586.
„The resolution of *my L.* for the speache I shold use to the *Counsell of the States*", 14 Maart 1586. Cop.
Rossell aan *Walsingham*, 16 en 31 Maart 1586.
Leycester aan *Burghley*, 17 (2 br.), 18 en 29 Maart 1586.
Kirkmay aan *Walsingham*, 18 Maart 1586.
Ph. Sidney aan *Burghley*, 18 Maart 1586.
Lytton aan *denz.*, 18 Maart 1586.
Rich. Cavendish aan *denz.*, 18 en 29 Maart 1586.
Stanley aan *Walsingham*, 20 Maart 1586.
De *Council* (?) aan *Leycester*, 20 Maart 1586. Minuut.
Gilpin aan *Walsingham*, 21 Maart 1586.
De *Raad van State* aan *den Council*, 23 Maart 1586.
Staat van *Elizabeth's* schulden in de *Nederlanden*. Z. d.
Lesieur aan *Walsingham*, 24 Maart 1586.
Elizabeth aan de *S.-G.*, 30 en 31 Maart 1586. Cop.
De *Adm. van Zeeland* aan *Leycester*, 25 Maart 1586.

„Placcart par lequel par *S. E.* est defendu l'envoy et emmenement vers l'ennemy, ses associés et places neutrales." Gedr. *Utrecht*, la veusve de *Conrard Henricx*, 1586.

Rekening van *Tho. Cecil*, Maart 1586.

„Allowance to be given to *Mr. Tresoror* for money yssued in *Holland*."

Lijst van garnizoenen in de *Nederlanden*.

Elizabeth aan den *Raad van State*, 31 Maart 1586. Minuut.

„A discours what commodities or discommodities may grow to the *United Provinces* by suffering of victuels to pass to thennemy and continuing of traffic with them," Maart 1586.

32. Commissie van *Norris* als luit.-generaal. Cop.

Overzicht van den opbrengst van de imposten op hoornvee, paarden, etc. in de *Nederlanden*, 1 Oct. 1585—1 April 1586.

Elizabeth aan *Leycester*, 1 en 26 April 1586. Cop.

Dez. aan *Heneage*, 1 en 26 April 1586. Cop.

Leycester aan *Walsingham*, 1 April 1586.

Ortell aan *denz.*, 6 April 1586.

Leycester aan *Burghley*, 6, 7, 17 en 25 April 1586.

Heneage aan *denz.*, 8 April 1586.

Cavendish „ „ , 8 en 9 April 1586.

Hoddesdon „ „ , 8 en 26 April 1586.

North „ „ , 9 en 18 April 1586.

Willoughby aan *denz.*, 9 en 13 April 1586.

Gilpin aan *Walsingham*, 10 April 1586.

Lijst der *Eng.* troepen in de *Nederlanden* en kostenberekening daarvan.

Ph. Sidney aan *Walsingham*, 15 April 1586.

Met de pen geteekende situatiekaart van *Grave* en omstreken.

Doyley aan *Burghley*, 16 April 1586.

Norris aan *denz.*, 16 April 1586.

Marie de Brimeu aan *Davison*, 17 April 1586.

Ph. Sidney aan *Wilkes*, 19 April 1586.

„Certen articles exhibited by *H. M's Tresorer at warres*." Z. d.

Hoddesdon aan *Walsingham*, 27 April 1586.

Leycester aan *Stapleton*, 30 April 1586.

De Louvain aan *Davison*, 1 Mei 1586.

Staat der Cavallerie, Mei 1586.

Ph. Sidney aan *van der Brule*, 1 Mei 1586.

North aan *Burghley*, 2, 7, 23 en 29 Mei 1586.

Leycester aan *Walsingham*, 3 en 17 Mei 1586.

Heneage aan *denz.*, 3, 17, 25 en 28 Mei 1586.

„Articles for explanation of some doubtfull poincts in the contract betwene *H. M.* and ye *States*, 4 Mei 1586.

Ph. Sidney aan *Walsingham*, 6, 10, 25, 26 en 31 Mei 1586.

Marnix aan *denz.*, 6 Mei 1586.

Price „ „ , 6 Mei 1586.

Doyley aan *Burghley*, 7 en 24 Mei 1586.

Lesieur aan *Walsingham*, 7, 15 en 21 Mei 1586.
Leycester aan *Elizabeth*, 8, 21, 23, 27 en 28 Mei 1586.
Stanley aan *Burghley*, 8 Mei 1586.
Danett aan *Wilkes*, 9 Mei 1586.
„A note of the auditors remembrance to Mr. *Killigrew*."
Schulden van *Elizabeth* in de *Nederlanden*, 12 Aug. 1585—12 Mei 1586.
Willoughby aan *Burghley*, 13 Mei 1586.
? aan *Heneage*, 14 Mei 1586. Minuut.
Leycester aan *Davison*, 17 Mei 1586.
Heneage aan *Burghley*, 17 en 25 Mei 1586.
De la Marck aan *Leycester*, 20 Mei 1586.
Dez. aan *Elizabeth*, 21 Mei 1386.
„The earle of *Leycester* demaundes for *H. M's* service in *Holland*." Z. d.
Wilford aan *Burghley*, 23 Mei 1586.
Wilson aan *Walsingham*, 24 Mei 1586.
Norris aan *Burghley*, 25 Mei 1586.
Leycester aan *denz.*, 26 Mei 1586.
„A note of sundrie thinges extracted ont of ltres from my *L. of Leycester*, beginning 1 Febr." (1586).
Lytton aan *Burghley*, 27 Mei 1586.
Digges aan *denz.*, 27 Mei 1586.
„Response de *Son Exc.* sur l'extract des resolutions des *E. G.*" 30 Mei 1586.
Lijst van officieren in het *Ned.* leger.
Leycester aan *den Council*, 30 en 31 Mei 1586.
De Keuvere aan *Walsingham*, 30 Mei 1586.
„A declaracion of the manner of treating of peace underhand to ye *E. of Leycester*." Z. d.
„*Sir John Norris* answers to certaine articles." Z. d.

33. *Leycester* aan *Walsingham*, 1, 14, 15, 20 en 25 Juni 1586.
Dez. aan *Elizabeth*, 6, 20 en 27 Juni 1586.
„State of ye armie from ye 10th of Aprill." (1586.)
Staat van inkomsten en uitgaven der *Eng.* in de *Nederlanden*.
„Allowances unto principall officers in the fielde," Juni 1586.
„The numbers of men in the paie of the *States* in the *Lowe Countries*." Het waren toen 1800 ruiters en 24800 man voetvolk.
Leycester aan *den Council*, 8 Juni 1586.
Treslong aan *Walsingham*, 8 Juni 1586.
Petitie der *Merchants-Adventurers*, „touching the receaving of *H. M's* monies here and answering the value thereoff agayne in the *Lowe Countries*, in the monies there."
De Council aan *Mildmay*, 12 Juni 1586. Cop.
„Somes of mony issued by 3 ltres at warres and out of *H. M's* receipt to be remembered to *H. Highness*."

Elizabeth aan den *Raad van State*, 15 Juni 1586. Cop.
Cavendish aan *Burghley*, 15 en 19 Juni 1586.
North aan *denz.*, 16 en 26 Juni 1586
„A memoriall for the *Lowe Countries*", 16 Juni 1586.
Willoughby aan *Walsingham*, 17 Juni 1586.
Lijst van gages in het leger.
Burghley c. s. aan *Leycester*, 17 Juni 1586. Copie in *Burghley's* hand.
Leycester aan *Burghley*, 18 (2 br.), 26 Juni 1586.
Dez. aan *Hatton* en *Walsingham*, 19 Juni 1582.
Elizabeth aan *Leycester*, 19 en 27 Juni 1586. Minuut.
Lytton aan *Burghley*, 19 Juni 1586.
Cavendish aan *denz.*, 19 Juni 1586.
„Matters to be related to *H. M.* touching the miscontenments and doubtes found in certain of the principall noblemen of the *United Provinces*", Juni 1586.
„A memorial for *Sir Th. Cecile*, Gov. of the towne of *Brielle*", 20 Juni 1586.
„A memoriall for *Mr. Altey*", 20 Juni 1586.
De Burchgrave aan *Davison*, 20 Juni 1586.
Burghley aan *Leycester*, 22 Juni 1586.
„A note of suche somes of mony as the *Tresurer* hathe disbursed to diverse persons", Juni 1586.
Norris aan *Burghley*, 24 Juni 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 24 Juni 1586.
Doyley aan *Burghley*, 24 Juni 1586
„To the costumers, controllers etc. and all H. M.'s officers of the custome House of the Port of *London*." Bevelen omtrent den handel met de *Nederlanden*. Met aanhangsels over vroeger gesloten verdragen, o. a.: „Ex monumentis *Brugensis* colloquii."
Thos. Cecil aan *Burghley*, 26 Juni 1586.
Danett aan *Walsingham*, 27 Juni 1586.
Hoddesdon aan *Burghley*, 27 Juni 1586.
„Some causes for which my L. of *Leycester* disliketh with Mr. *Huddlestone*, H. M's treasurer at warres for the *Lowe Countries*", 28 Juni 1586.
„The answer ot *R. Huddelston*... to the articles exhibited against him by Mr. *Barker* and Mr. *Hancke*, concerning the causes of the E. of *Leycester* his mislikinge of the same *R. Huddleston*", 28 Juni 1586.
„Postills made to certene off the *Thres.*'s articles", 28 Juni 1586.
Ph. Sidney aan *Walsingham*, 28 Juni 1586.
„A memorial", in *Burghley's* hand. Over financieële zaken. Z. d.
Leycester aan *Heneage*, 30 Juni 1586.
Lesieur aan *Walsingham*, 30 Juni 1586.
„Exceptions taken by ye *french* king and his Counsell to ye placcart set fourth by my L. of *Leycester* for restraint of ye transportacion of victals to ye ennemy and the trafficq", Juni 1586.
Digges aan *Harflete*, Juni 1586.
Lijsten der oorlogsschepen van *Holland* en *Zeeland*, Juni 1586.

34. *Jac. Muys van Holy* aan *Heneage*, 3 Juli 1586.
Leycester aan *Elizabeth*, 4 en 8 Juli 1586.
Maurits aan *Walsingham*, 4 Juli 1586.
Bartolo Clerk aan *Burghley*, 4, 6 en 24 Juli 1586.
Memorie over de handelsrelatiën tusschen *Engeland*, *de Nederlanden* en *Frankrijk*, 5 Juli 1586. Titel in *Burghley's* hand.
„Matters wherewith the *Tres.* of the *Lowe Countries* is charged by Mr. *Digges*", 7 Juli 1586.
Thos. Cecil. aan *Burghley*, 8 en 21 Juli 1586.
Situatiekaart van *Axel*, *Hulst* en een deel van *Zeeuwsch Vlaanderen*, 24 Juli 1586.
„Memoriell for *Holland*", in *Burghley's* hand, 8 Juli 1586.
„Certen articles exhibited by *Geo. Leycester* to bee considered off by the Lords. of H. M.'s *privie Councill* for the service of *H. M.* in the *Lowe Countries*", 8 Juli 1586.
Leycester aan *Burghley*, 9, 20 en 29 Juli 1586.
„A breef of the memoriall for *Hollande*." (In *Burghley's* hand is er bij geschreven: This was delivered to Mr. *Wylkes*), 18 Juli 1586.
„A memoriall for *Sir Thomas Sherlie* for certaine thinges to be declared to the erle of *Leicester* on *H. M.'s* behalf concerninge *Rich. Huddlestone*, 9 Juli 1586.
„An instruction for *Rich. Huddlestone* beinge bye *H. M.'s* comandement sent into the *Lowe Countries*, 9 Juli 1586.
„Copie of ye *E. of Leycesters* placcart for *Sir Wm. Knolles* putting to ye seas a ship and a pinasse", 12 Juli 1586.
Lesieur aan *Walsingham*, 13 Juli 1586.
Gachill aan *denz.*, 13 Juli 1586.
„Requests of the *Thresorer* of ye *Lowe Countries* for the more speedy perfecting of his accompt", 16 Juli 1586.
Doyley aan *Burghley*, 16 Juli 1586.
Leycester aan *Walsingham*, 18 en 27 (2 br.) Juli 1586.
Norris aan *Burghley*, 18 Juli 1586.
„Causes of increase of *H. M.'s* rate for her armie", Juli 1586.
Elizabeth aan *Leycester*, 19 Juli 1586.
„The earle of *Leycester's* demaundes for *H. M.*'s service in *Holland*," 20 Juli 1586.
„Postilles to the Earle of *Leycester's* requests", 20 Juli 1586.
„The discourse of the interprise of *Gravelinge*." Z. d.
Ph. Sidney aan *Walsingham*, 25 Juli 1586.
North aan *Burghley*, 26 Juli 1586.
Copieën van brieven van *Leycester* aan den graaf van *Oost-Friesland*.
„An answere of the *States* to such articles as were propounded unto them by *Sir Tho. Cecill* from *H. M.*", Juli 1586.
Lijsten van garnizoenen in de *Nederlanden*.
Schuld van *Elizabeth* bij *Pallavicino*.

35. *Knollys* aan *Burghley c. s.*, 1 Aug. 1586.

Maurits aan *Elizabeth*, 1 Aug. 1586.
Huddleston aan *Burghley*, 2 en 18 Aug. 1586.
„A note of the severall coynes of goulde in the *Lowe Countries* as they were proclaymed these fourthe daye of August 1586."
Sherley aan *Burghley*, 6 en 29 Aug. 1586.
Wilkes aan *denz.*, 7 Aug. 1586.
Dez. aan *Elizabeth*, 7 Aug. 1586.
Digges aan *Burghley*, 7 en 13 Aug. 1586.
Leycester aan *denz.*, 8, 10, 29 (2 br.), 30 Aug. 1586.
Doyely „ „ , 8 Aug. 1586.
Norris „ „ , 8 en 16 Aug. 1586.
„Briefe reasons why as the state now standeth it is not convenient that the whole trade of the *Adventurers* be settled within the *United Provinces*", get. *Wm. Milward*, 9 Aug. 1586.
„Estat des contributions accordées à *Son. Exc* par les *Estats* pour le terme de six mois commencez le X de fevrier 1586."
„A sumarie computation of the receipt and disbursements made by the *States* since the Xth of Februarie." (1586).
Roger Edwardes aan *Walsingham*, 10 Aug. 1586.
Clerk aan *Burghley*, 11 en 16 Aug. 1586.
Sherley aan *Walsingham*, 11 Aug. 1586.
North aan *Burghley*, 12 Aug. 1586.
Cavendish aan *denz.*, 12 Aug. 1586.
„Certen matters moved by ye master to be spedely determyned by *His Exc.* for settlement of good order and avoyding of furder confusyon."
Ph. Sidney aan *den Council*, 14 Aug. 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 14 Aug. 1586. (2 br.)
Rob. Sidney aan *denz.*, 14 Aug. 1586.
„Conference with mons. *Ringoult* (*Rijngoud*). These to be wel perused and considered of", 15 Aug. 1586.
? aan *den Council*, 20 Aug. 1586.
Essex aan *Leycester*, 21 Aug. 1586. Cop.
Pelham aan *denz.*, 21 Aug. 1586. Cop.
Leycester aan *Wilkes*, 22 Aug. 1586.
„Articles du Sr. Ambassadeur *Wilkes* et responces", 24 Aug. 1586.
„Mémoire pour l'Ambassadeur ce que S. S[ries] sera servir de remonstrer à *Son Exc.* de la part du *Conseil d'Estat*", 24 Aug. 1586.
„Memorial of thinges to be remembered at ye camp", 25 Aug. 1586.
Leycester aan *Walsingham*, 29 Aug. 1586.
„Note of mony disbursed by the *States* sithence the 10th of Februarie."
„An abstract of the contributions yeilded upon ye consumptions", Sept. 1586.
Fremyn aan *Davison*, ? Aug. 1586.
Leycester aan *den Council*, 3 Sept. 1586.
Dez. aan *Burghley*, 3, 23, ?, 27 Sept. 1586.
Ryngoud aan ?, 4 Sept. 1586.
Thos. Cecil aan *Burghley*, 4 Sept. 1586.

Norris aan *Wilkes*, 6 Sept. 1586.
Huddleston aan *Burghley*, 6, 27 en 28 Sept. 1586.
Hotman aan *Wilkes*, 6 Sept. 1586.
Leycester aan *Walsingham*, 9, 10 en 20 Sept. 1586.
„Estat de la despense de huict mois de l'ordinaire", Sept. 1586.
Ph. Sidney aan *Walsingham*, 10 en 22 Sept. 1586.
Clerk aan *Wilkes*, 12 Sept. 1586.
Copieën van brieven van *Holland* en *Zeeland* aan *Ortell* en *Leycester;* met de antwoorden van dezen laatste.
Wilkes aan *Norris*, 23 Sept. 1586.
Sherley aan *Burghley*, 24 Sept. 1586.
Killigrew aan *Randolph*, 25 Sept. 1586.
Pelham aan *Burghley*, 26 Sept. 1586.
Dez. aan *Walsingham*, 26 Sept. 1586.
„Bands present in the campe before *Zutphen*", 26 Sept. 1586.
„Notes of memoriall concerning *Thos. Wilkes*", 27 Sept. 1586.
„Matters to be considered of by *H. M.* touching the dispatch of *Thos. Wilkes* into the *Low Countries*", 27 Sept. 1586.
Digges aan *Burghley*, 29 Sept. 1586.
„Notes of remembrance delivered by Mr. *Edw. Norreys*", Sept. 1586.
„The matters to be had in consultacion for the speedie preventing of the dangers like to ensue of the present state of the *United Provinces*", Sept. 1586.
„Notes delivered by Mons. *Ringault* concerning himself", Sept. 1586.
Staat van het leger „in *H. M's* paye", Sept. 1586.
„An estimate of the charges of the whole army in the *Low Countries* per mensem." Sept. 1586.
„Reasons to move *H. M.* to accept of the souverainety of the *United Provinces*", Sept. 1586.
„An abstract of the contributions yeilded uppon ye consumptions."
Namen der gouverneurs van gewesten en steden in de *Nederlanden*, Sept. 1586.
„Brieff notes of the present state of matters heere in theise *United Provynces*", Sept. 1586.
„Orders observed under the *S. Burghley* in *Briell*", Sept. 1586.

36. *Leycester* aan *Walsingham*, 2 en 15 Oct. 1586.
„Placcart of the mynte, published at *Amsterdam*", 2 Oct. 1586.
De *Admir. van Zeeland* aan *Howard* en *Walsingham*, 4 Oct. 1586.
Lijsten van *Engelsche* officieren in de Nederlanden.
Ortell aan *Davison*, 9 en 31 Oct. 1586.
Morgan en *Colman* aan *Davison*, 10 Oct. 1586.
Stanley aan *Walsingham*, 10 Oct. 1586.
Uitvoerige memorie van *Leycester* aan *Elizabeth*, 11 Oct. 1586.
Wilkes aan *Davison*, 11 Oct. 1586.
Digges aan *Walsingham*, 11 Oct. 1586.
„A remayne of monyes dewe to the Infanterye at the XI of Octobre 1586."

„A table declaringe the payments to the companies of Infanterye for six monthes endid the 11th of Oct. 1586."

Leycester aan *Wilkes*, 19 en 21 Oct. 1586.

„List of *H. M.'s* armie in paie in ye *Low Countries*", 20 Oct. 1586.

Leycester aan *Davison*, 22 Oct. 1586.

Dez. aan *den Council*, 22 Oct. 1586.

„*His Exc.'s* warrant to *Thos. Wilkes* to deliver *H. M's* treasure in his handes to ye Treas. at warres", 23 Oct. 1586.

Norris aan *Walsingham*, 25 Oct. 1586.

Edw. Norris aan *denz.*, 25 Oct. 1586.

Wilkes aan *denz.*, 26 Oct. 1586.

„A quittance from Mr. *Huddleston* for the receipt of *H. M.'s* treasure." Z. d.

Huddleston aan *Burghley*, 29 Oct. 1586.

Ortell aan *denz.*, 31 Oct. 1586.

Lipsius „ „ , 23 Sept. 1586.

Ortell en *Buys* aan *Walsingham*, 31 Oct. 1586.

Erington aan *denz.*, 31 Oct. 1586.

Lesieur aan *Ph. Sidney*, 1 Nov. 1586.

Huddleston aan *Burghley*, 3 en 24 Nov. 1586.

Ortell aan *Walsingham*, 3 en 27 Nov. 1586.

Vlissingen aan *denz.*, 3 Nov. 1586.

Hetz. aan *Davison*, 4 Nov. 1586.

Leycester aan *den Council*, 4 Nov. 1586.

„Breve remonstrance du droict par la chevallerie nobles et villes de *Hollande* et *Westfrise* de toute ancienneté usité audict pays pour le maintenement des franchises et preeminences, privileges et louables usances d'iceluy pays." Geschreven *Fransche* vertaling van een *Nedersche* remonstrantie. Toegevoegd is: „Discours de l'origine des *Estats* du *Pays-Bas* et leur authorité."

Brieven van *Bizarri* over financieële zaken in dit evenals in de vorige en volgende deelen.

„The entertainement of the headofficers of the armye." Z. d.

„Necessari thinges to be don hetherto omitted," Nov. 1586.

„A speache used by *His Exc.* to the Deputies of the *States*, a little before his departure toward *England*."

„Remembranches for *His Excellency*." Z. d.

„Memoire exhibé à Mess. les *Estatz-Gen.* de la part de *Son Exc.*", 14 Nov. 1586.

„Mémoire servant sur les apostilles de la Remonstrance des *Estatz d'Hollande et Zelande et Frise* nagueres par eux presentez à *Son Excell.*", 14 Nov. 1586.

Remonstrantie van *Holland* aan *Leycester*, 15 Nov. 1586.

Wilkes aan *Burghley*, 17 Nov. 1586.

Dez. aan *Walsingham*, 17 Nov. 1586.

Norris aan *Burghley*, 17 Nov. 1586.

Nieuwenaer aan *Elizabeth*, 18 Nov. 1586.

Grunevelt aan *Leycester*, 19 Nov. 1586.
Corn. v. d. Nieuwstadt aan *Davison*, 20 Nov. 1586.
Leycester aan *Wilkes*, 20 Nov. 1586.
Norris aan *Hohenlohe*, 21 en ? Nov. 1586. Cop. in *Leycester's* hand.
Marnix aan *Walsingham*, 23 Nov. 1586.
Lesieur aan *denz.*, 24 Nov. 1586.
Norris aan *denz.*, 26 Nov. 1586.
Valcke en *van Zuylen van Nyevelt* aan *Davison*, 28 Nov. 1586.
Stanley aan *Walsingham*, 29 Nov. 1586.
„Opinion geven concerning ye *Queen's* proceding in ye *Low Countries*, nowe she so far embarked", 30 Nov. 1586.
„Names of ye principall officers withe ye allowances." Z. d.

37. Tal van copieën, o. a. van een request uit *Veenendaal* over ongeregeldheden, door *Eng.* troepen gepleegd.
Walsingham aan *Wilkes*, 3 Dec. 1586.
Wilkes aan *Walsingham*, 3 Dec. 1586.
Fremyn aan *denz.*, 4 en 29 Dec. 1586.
Nieuwenaer aan *Wilkes*, 4 Dec. 1586.
Leycester aan *denz.*, 4 Dec. 1586.
Huddleston aan *Burghley*, 5 en 6 Dec. 1586.
Gilpin aan *Walsingham*, 7 Dec. 1586.
Wilkes aan *Burghley*, 9 en 16 Dec. 1586.
Norris aan *Walsingham*, 9, 18 en 30 Dec. 1586.
Edw. Norris aan ?, 9 Dec. 1586.
Zeeland aan *den Raad van State*, 10 Dec. 1586. Copie.
„The names of certaine deputies to come owt of the *Lowe Countries*." Z. d.
Ortell aan *Davison*, 11 Dec. 1586.
Norris aan *Burghley*, 12 en 18 Dec. 1586.
Wilkes aan *Leycester*, 12 en 16 Dec. 1586.
Valcke aan *Davison*, 13 Dec. 1586.
Stanley aan *Norris*, 14 en 25 Dec. 1586. Cop.
Dez. aan *Wilkes*, 14 Dec. 1586.
Hotman aan *denz.*, 16 Dec. 1586.
Van Rijck aan *denz.*, 18 Dec. 1586.
Sonoy „ „ , 19 Dec. 1586.
De *S.-G.* aan *Davison*, 21 Dec. 1586.
Van Corlar aan *Walsingham*, 21 Dec. 1586.
John Price aan *denz.*, 22 Dec. 1586.
Errington aan *Burghley*, 25 Dec. 1586.
Stanley aan *Walsingham*, 25 Dec. 1586.
Lesieur aan *denz.*, 26 en 28 Dec. 1586.
„Poincten die *H. M.* gebeden syn te willen accorderen in de aenneminge van *geünieerde provinciën*", 29 Dec. 1586. Cop.
„An estimate of ye contribution yeilded by ye *provinces* in one year." 1586.
Meer dergelijke begrootingen en rekeningen.

„Mr. *Ortell's* memorial. Remembrance and declaracions of certain merchaunts dampnified by certen disordered freebuters and others." Z. d.

„Memorial et remonstrance pour M. l'Ambass. *d'Angleterre* presentement en *Anvers*." Z. d.

„Summary deduction of what passed ye *Hanse towns*." 1576—1586.

Sherley aan ?. Z. d.

„The L. *Willoughby's* reasons that he hath no grounded offence against (*Leycester*?)". Z. d.

„Memoriall to change the count *Maurice's* government", 1586.

38. *Contributions* 1586.

Dit boek bevat rekeningen: „the rates of the contributions ordinarye and extraordinary in ye *Lowe Countries*." Het geeft een staat der contributiën door de *S.-G.* aan *Leycester* toegestaan van 10 Jan. 1586—11 Jan. 1587, en is zeer belangrijk voor de kennis der financieële verhouding van *Engeland* en de *Nederlanden*, vooral ook van de samenstelling en betaling van het leger.

39. *Thos. Wylkes letters. Entry-book.*

Brieven van *Thomas Wilkes* aan:

Leycester, 3, 6, 9, 12, 13, 16, 18 en 24 Dec. 1586; 4 (2 br.), 12, 19, 24 en 27 Jan.; 6, 8 en 17 Febr.; 10, 12 en 26 Maart; 8 April 1587.

Burghley, 9 Dec. 1586; 12, 24 en 30 Jan.; 17 Febr. 1587.

Stanley, 9, 17 en 18 Dec. 1586.

Elizabeth, 9 en 17 Dec. 1586; 19 en 30 Jan.; 8 en 16 Febr.; 3 Juni 1587.

Walsingham, 14 en 24 Dec. 1586; 12 (2 br.), 19 en 24 Jan.; 17 Febr.; ? Maart; 8, 13, 19 en 29 April; 15 en 17 Mei; 3, 8 en 10 Juni 1587.

the Merchants Adventurers, 22 Jan. 1587.

Hohenlohe, 14 Jan. 1587.

the Vice-Chamberlain (*Burghley*?), 24 Jan.; 26 Maart; 19 April 1587.

Van Deventer, 21 Febr. 1587.

the Council of Holland, 6 Maart 1587.

Nieuwenaer, 8 Maart 1587.

the Council, 17 Mei 1587.

the Lord Chancellor, ? Mei; 3 Juni 1587.

40. *Leycester* aan den *Raad van State*, 3 Jan. 1587. Cop.

De *S.-G.* aan *Burghley*, 4 Jan. 1587.

Vaerheilius aan *Walsingham*, 6 Jan. 1587.

Yorke aan *denz.*, 7 Jan. 1587.

Wilkes aan *Burghley*, 8, 12, 24 en 30 Jan. 1587.

Hoddesdon aan *denz.*, 9 Jan. 1587.

Van Corlar aan *Walsingham*, 9 en 18 Jan. 1587.

Prouninck aan *Wilkes*, 9 Jan. 1587.

Wilkes aan *Walsingham*, 10 Jan. 1587.
Thos. Browne aan *Burghley*, 11 Jan. 1587.
Hotman aan ?, 11 Jan. 1587.
Norris aan *Walsingham*, 15 en 29 Jan. 1587.
Dez. aan *Burghley*, 15 en 21 Jan. 1587.
Nieuwenaer aan *Walsingham*, 17 Jan. 1587.
Fremyn aan *denz.*, 18 Jan. 1587.
Norris aan *Wilkes*, 20 en 31 Jan. 1587.
Leycester aan *denz.*, 21 Jan. 1587.
„The examination of *Thos. Nuton*, taken at *Arnhem* touching the losse of *Deventer*", 21 Jan. 1587.
„Examination of a cannonier touching the treason at the forts before *Zutphen*", Jan. 1587.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 24 (2 br.), 27 en 29 Jan. 1587.
Prouninck aan *Leycester*, 24 Jan. 1587.
Gilpin aan *Walsingham*, 23 en 24 Jan. 1587.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 25 Jan. 1587.
Utrecht aan *denz.*, 25 Jan. 1587.
Randolph „ „ , 26 Jan. 1587.
Conway aan *Walsingham*, 28 Jan. 1587.
Dez. aan *Burghley*, 28 Jan. 1587.
„Estat du changement des garnisons", 1587.
„Argumentes showing the *States* dislike against the Earle of *Leycester*", Jan. 1587.
„Articles et mémoires de contrevention au traicté avec *Angleterre*."
„Certaine iniuries supposed to be done to *H. M.* her subjects and the earl of *Leycester*, presented by one of that country." Beide 1587.
„The first part of the accompt exhibited to the *States Generall* by *Richarde Huddlestone*." Zeer nauwkeurige rekening voor het leger over 4 maanden, 28 Jan. 1587.
Op dit „first part" volgen de „second part", de „thirde part" en „the apostilles made by the *Estates Generall* upon the accountes presented unto them by *Richard Huddlestone*."
Instructie voor *Sir William Russell*, benoemd gouverneur van *Vlissingen*, Jan. 1587.
„Names of the officers of *Sir Wm. Stanley's* regiment", 1587.
„The particular charge of the levyng of 2000 reyters", Jan. 1587.

41. „Responce des députez des *E. G.* sur les articles proposez par mess. du *Conseil de S. M.*", 1 Febr. 1587.
„Estat de guerre" voor de *Nederlanden*." Z. d.
Hohenlohe aan *Wilkes*, 3 Februari 1587.
Melchior de Schenna aan *Walsingham*, 3 en 28 Febr. 1587.
Norris aan *Wilkes*, 4, 9 en 12 Febr. 1587.
Leycester aan *denz.*, 5, 22 en 23 Febr. 1587.
De *Ned. Gedeputeerden* aan *Elizabeth*, 5 Febr. 1587. Cop.
Fremyn aan *Walsingham*, 6 Febr. 1587.

Wilkes aan *denz.*, 8 en 26 Febr. 1587.
Hohenlohe aan *denz.*, 8 Febr. 1587.
„Placcaet van proscriptie tegen *Willem Stanley* en *Roeland Yorck* ende verbodt teghen de calumniateurs der *Engelsche* natie", gedr. *Delft*, *Aelbrecht Hendricksz.*
Walsingham aan *Wilkes*, 10 en 23 (2 br.) Febr. 1587.
Littleton aan *Walsingham*, 10 Febr. 1587.
Memorie in *Burghley's* hand over de kosten der bezetting van *Sluis*, 10 Febr. 1587.
Cartwright aan *Conway*, 10, 17 (2 br.) Febr. 1587.
Norris aan *Barnburgh*, *Marshall of Brill*, 11 Febr. 1587. Cop.
Dethicke aan *Norris*, 14 Febr. 1587. Cop.
De *Ned. Gedeput.* aan *Burghley*, 11 Febr. 1587.
Clarehagen aan *Wilkes*, 13 en 21 Febr. 1587.
Villiers aan *Walsingham*, 14 en 19 Febr. 1587.
Nunne aan *Conway*, 14 Febr. 1587.
„Lettre de *Warmond de Slöchelen*, gentilhomme allemand a un sien amy en *Angleterre* sur les dernières occurences des *Pays-Bas.*" Z. d.
Nieuwenaer aan *Elizabeth*, 15 Febr. 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 15 Febr. 1587.
Bay aan *denz.*, 16 Febr. 1587.
W. Russell aan *denz.*, 15, 16 en 23 Febr. 1587.
„Discours concerning the charging of government in the *United Provinces*", Febr. 1587.
Van de Beke aan *Walsingham*, 16 Febr. 1587.
Fremyn aan *Davison*, 16 Febr. 1587.
Marnix aan *Walsingham*, 17 Febr. 1587.
Van Corlar aan *Conway*, 17 en 26 Febr. 1587.
Ryngoud aan *Wilkes*, 18 Febr. 1587.
„Names of suche as are maliciously affected to *His Exc.* and our whole nation." Bovenaan staat natuurlijk „*Barnevelt*".
Russell aan *Davison*, 18 en 23 Febr. 1587.
Burnham aan *Walsingham*, 20 Febr. 1587.
De *Council* aan *Norris*, 21 Febr. 1587. Cop.
Dez. (?) aan *van Deventer*, 21 Febr. 1587. Cop.
„ aan *Conway*, 21 Febr. 1587.
De Calvart aan *Walsingham*, 22 Febr. 1587.
Dez. aan *Killigrew*, 22 Febr. 1587.
Morgan aan *Wilkes*, 22 Febr. 1587.
Russell aan *Burghley*, 23 Febr. 1587.
„*Wm. Russell's* answere to certaine pointes of his instructions, received from *H. M.*" Febr. 1587.
Leycester aan *Hohenlohe*, 24 Febr. 1587.
Astell aan *Walsingham*, 27 Febr. 1587.
„The allowance and enterteignment of governor and officers of *H. M.'s* 2 garrisontownes *Vlisshing and Briell*", 1587.
Conway aan *Burghley*, 1 en 8 Maart 1587.

Commissie aan *Conway* voor een compagnie voetvolk, 1 **Maart 1587.**
Russell aan *Burghley*, 4, 5, 12 en 13 Maart 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 4, 13 en 28 Maart 1587.
„Memoriall of sundry thinges." Financieële berekeningen, in *Burghley's* hand.
Leycester (?) aan de *S.-G.*, 6 Maart 1587.
Edw. Russell aan *Walsingham*, 6 Maart 1587.
Burnham aan *denz.*, 7 en 31 Maart 1587.
Bay „ „ , 7 en 15 Maart 1587.
Ryngoud aan *Wilkes*, 8 Maart 1587.
Cauwenbourgh aan *Elizabeth*, ? Maart 1587.
Memorie in *Burghley's* hand over financiën, 8 Maart 1587.
„The contributions of ye *States*", 9 Maart 1587. In *Burghley's* hand.
„De la Court *d'Angleterre*", 10 Maart 1587.
„A copy of a wrytyng devised to be notiyed in ye *Low Countries* at the arryvall of ye *L. Buckhurst*", 11 Maart 1587. In *Burghley's* hand.
Erington aan *Wilkes*, 11 Maart 1587.
Lesieur aan *Walsingham*, 12 Maart 1587.
Clarehagen aan *Leycester*, 12 Maart 1587.
„Articles presented to ye *States Gnall* touching ye violation of ye E. of *Leycester's* authority", 12 Maart 1587.
Fransche vert. daarvan.
Culemborch aan *Leycester*, 13 Maart 1587.
Hotman aan *Wilkes*, 13 Maart 1587.
„A docket of the parcels of the Lord *Buckhurst's* dispatche", 13 Maart 1587.
„Heads of the L. *Buckhurst's* instructions", Maart 1587.
„A memoriall for the L. *Buckhurst*", Maart 1587.
Norris aan *Walsingham*, 14 en 25 Maart 1587.
Lesieur aan *Burghley*, 14 Maart 1587.
Staat van het *Engelsche* leger in de *Nederlanden*, 14 Maart 1587.
Fremyn aan *Walsingham*, 15 en 31 Maart 1587.
Norris en *Wilkes* aan *Gorkum*, 15 Maart 1587.
Morgan aan *Walsingham*, 15 Maart 1587.
„Note of the distribution of the money, delivered to me *Sir John Norreys*", 15 Maart 1587.
Gilpin aan *Walsingham*, 16 Maart 1587.
Bergen op Zoom aan *Elizabeth*, 16 Maart 1587.
Ortell aan *Burghley*, 16 Maart 1587.
De *Abp. van Keulen* aan *Leycester*, 17 Maart 1587.
Hohenlohe aan *denz.*, 19 Maart 1587.
Burggrave aan *Walsingham*, 19 Maart 1587.
Willoughby aan *denz.*, 21 Maart 1587.
Van Corlar „ „ , 22 Maart 1587.
Kyrkmay „ „ , 25 Maart 1587.
Doyley „ „ (?), 25 Maart 1587.
Prouninck aan *Leycester*, 25 Maart 1587.

„Rapport faict par *Jean Michiels*, venant de la part du Sr. *de Sonoy*" 25 Maart 1587.

Buckhurst aan *Walsingham*, 26 Maart 1587.

Dez. aan *Elizabeth*, 26 Maart 1587.

Morgan aan *Leycester*, 31 Maart 1587.

42. *Russell* aan *Rogers*, 1 April 1587.

Thos. Bennett aan *Walsingham*, 1 April 1587.

Russell aan *denz.*, 2 en 16 April 1587.

Louise de Coligny aan *denz.*, 2 April 1587.

Burnham „ „ , 2 April 1587.

Ned. predikanten aan *Elizabeth*, 2 April 1587.

„A trewe note of all artillerye and munission in *Ostende*", 2 April 1587.

Sherley aan *Walsingham*, 2 April 1587.

Suderman aan *denz.*, 4 April 1587.

Van Eyck, *receveur de Brabant* aan *Wilkes*, 4 April 1587.

„Proposition delivered to the *S.-G.* by ye L. *Buckhurst*", 4 April 1587.

„Articles presented by the *Consell of State* to my L. *Buckhurst*", April 1587.

Leycester aan *Walsingham*, 5 en 16 April 1587.

„Points et articles touchant la nécessité de la ville *d'Ostende* et garnison d'icelle", 6 April 1587.

Prouninck aan *Norris*, 8 April 1587.

Wilkes aan *Walsingham*, 8 April 1587.

Melvil en *Bourgoing* aan *Paulet*, 9 April 1587. Verkeerd ingedeeld.

Walsingham (?) aan *Leycester*, 10 April 1587. Minuut.

Dez. (?) aan *Buckhurst*, 10 April 1587. Minuut. (2 br.)

Elizabeth aan *Buckhurst*, 10 en 15 April 1587. Cop.

Dez. aan de *S.-G.*, 10 April 1587.

„Monies disbursed by the *Merch. Adv.* for *H. M.'s* service in *Zeeland*", 10 April 1587.

Caron aan *Walsingham*, 10 April 1587.

Valcke aan *denz.*, 11 April 1587.

Norris „ „ , 11 April 1587. (3 br.)

Clerk aan *Burghley*, 12 April 1587.

Calvart aan *Walsingham*, 12 April 1587.

Nieuwenaer aan *Elizabeth*, 12 April 1587.

Walsingham aan *Wilkes*, 13 April 1587.

Digges aan *Walsingham*, 16 April 1587.

Buckhurst c. s. aan *Norris*, 16 April 1587.

De Council aan *Conway*, 17 April 1587.

Wingfield aan *Walsingham*, 18 April 1587.

Buckhurst aan *Elizabeth*, 19 April 1587. Cop.

Dez. aan *Burghley*, 19 en 30 April 1587.

„Abuses offered to *H. M.*, *His Exc.* and her nacion by the *States* and others in these contryes", 19 April 1587.

Hotman aan *Leycester*, 19 en 20 April 1587.
Villiers aan *Walsingham*, 19 April 1587.
Sherley aan *Burghley*, 20 April 1587.
Schenna aan *Walsingham*, 20 April 1587.
Gilpin aan *denz.*, 21 April 1587.
Hoddesdon aan *denz.*, 22 April 1587.
„A note of ye charges in ye *Low Contries*", 24 April 1587. In *Burghley's* hand.
Fremyn aan *Leycester*, 25 April 1587.
Gilpin aan *Wilkes*, 25 April 1587.
Norris aan *Burghley*, 26 April 1587.
Buckhurst aan *Walsingham*, 27, 28, 29 en 30 April 1587.
Lesieur aan *denz.*, 27 April 1587.
Leycester aan *Buckhurst*, 30 April 1587. Cop.
„Proiect of the ordinary charges to be sustained by ye *States* of ye *United Provinces*", April 1587.
„The Deputies of *Flishing* their answer unto my former (d. i. van *Digges*) Remonstrances sent unto your *Lordships* with my Replye therunto", April 1587.
Instructie voor *Henigius* en *Gorobulus*, predikanten, namens de gebannen burgers van *Deventer* naar *Engeland* gezonden, April 1587.
Bonaventura van Onckel aan *Walsingham*, April 1587.
? aan *Joan Casimir*, April 1587.
„Meanes to strengthen the bandes bothe of hors and foot", April 1587.
Meerdere staten der financiën in de *Nederlanden*, waarvan eenige in *Burghley's* hand.
„Coppie of M. *de Buys* certificate of Duke *Casimirs* answere touchinge the Duke of *Pettitperre*", 1 Mei 1587.
Leycester aan *Sonoy*, 1 Mei 1587. Cop.
Walsingham aan *Wilkes*, 2 en 27 Mei 1587.
„An addition to ye L. *Buckhurst's* lettres", 3 Mei 1587.
Elizabeth aan *Buckhurst*, 3, 9 en ? Mei 1587. Minuut.
Lobetius aan *Walsingham*, 3 Mei 1587.
Sherley aan *denz.*, 5 en 24 Mei 1587.
Leycester aan *Buckhurst*, 7 Mei 1587. Cop.
De *Abp. van Keulen* aan *Walsingham*, 7 Mei 1587.
Lesieur aan *denz.*, 7 en 30 Mei 1587.
De *stad Utrecht* aan *Elizabeth*, 8 Mei 1587.
Russell aan *Walsingham*, 9, 18, 21 en 31 Mei 1587.
Morgan aan *denz.*, 9 Mei 1587.
Morgan Wolphe aan *denz.*, 9 Mei 1587.
Situatiekaart der vesting *Ostende*.
Brune aan *Walsingham*, 9 en 13 Mei 1587.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 10 Mei 1587.
Dez. aan *Elizabeth*, 10 Mei 1587.
Prouninck aan *Walsingham*, 11 en 22 Mei 1587.
Conway aan *denz.*, 12 Mei 1587.

Treslong aan *denz.*, 12 Mei 1587.
Sherley aan *Leycester*, 13 Mei 1587.
Russell aan *den Council*, 17 Mei 1587.
Maurits aan *den Koning van Denemarken*, 17 Mei 1587. Cop.
Zeeland aan *Elizabeth*, 18 Mei 1587.
Leycester aan *Walsingham* (?), 19 Mei 1587.
Huntley aan *Burghley*, 19 Mei 1587.
Sherley aan *denz.*, 24 Mei 1587.
Hotman aan *Walsingham*, 26 Mei 1587.
Buckhurst aan *Burghley*, 27 Mei 1587.
Astell aan *Leycester*, 27 Mei 1587.
Gelderland aan *Norris*, 28 Mei 1587. Cop.
Conway aan *den Council*, 29 Mei 1587.
Leycester aan *Conway*, 30 Mei 1587.
Dez. aan *den Raad van State*, 31 Mei 1587.
Grunevelt aan *Walsingham*, 31 Mei 1587.
„Such remembrances as the *Lorde Generall* comaunded me (wien?) especially amongest other matters to referre unto *your Honours* good consideration for *H. M.'s* present service in the *Low Contries*", Mei 1587.
Walsingham (?) aan *Buckhurst*, Mei 1587. Minuut.
„A note of such forces as may be drawen into the field", 1587.

43. *Ryngoud* aan *Wilkes*, 1 Juni 1587.
Russell aan *Leycester*, 1 Juni 1587.
Bannister aan *Walsingham*, 1, 11 en 17 Juni 1587.
Conway aan *denz.*, 1 Juni 1587.
Buckhurst aan *denz.*, 2, 10, 18 (2 br.), 21, 22 (2 br.) en 28 Juni 1587.
Russell aan *denz.*, 2, 5 (2 br.), 12, 14 en ? Juni 1587.
Sherley „ „ , 2 Juni 1587.
Wilkes „ „ , 3 Juni 1587.
Gilpin „ „ , 3 en 13 Juni 1587.
Norris „ „ , 3 en 18 Juni 1587.
Van Corlar aan *denz.*, 5, 6 en 13 Juni 1587.
De Council aan *Conway*, 3 Juni 1587. Cop.
Petre aan *Burghley*, 4 Juni 1587.
Walsingham aan *Buckhurst*, 4, 9, 13 en 15 Juni 1587. Minuten.
Astell aan *Walsingham*, 4 Juni 1587.
„Condicions to be required in the Collonelship generall", 1587.
Elizabeth van Nassau aan *Leycester*, 5 Juni 1587.
Leycester aan *Walsingham*, 7 Juni 1587.
De *Raad van State* aan *Leycester*, 8 Juni 1587.
Norris aan *Burghley*, 8 Juni 1587.
„Names of ye captains apointed to tak charge of the men to be levied and the places for their enbarquement", 9 Juni 1587.
Randolph aan *Conway*, 11 Juni 1587.

Russell aan *den Council*, 12 Juni 1587.
„Extract out of sundrie letters written out of the *Low Countries*" 12 Juli 1587. Zeer uitgebreid.
Morgan aan *Walsingham*, 13 Juni 1587.
Buckhurst aan *Burghley*, 13 en 22 Juni 1587.
Leycester aan *Fr. Junius*, 10 en 29 Juni 1587. Cop.
Walsingham (?) aan *Morgan*, 11 Juni 1587.
James aan *Walsingham*, 11 Juni 1587.
De *Eng. regeering* aan *Hohenlohe*, 11 Juni 1587. Min.
Dez. aan *Russell*, 12 Juni 1587. Min.
„ „ *Buckhurst*, 12 Juni 1587. Min.
Littleton aan *Walsingham*, 12 Juni 1587.
Aldryche aan *denz*, 12 Juni 1587.
Burggrave „ „ , 18 Juni 1587.
Morgan Wolphe aan *denz.*, 19 Juni 1587.
Prouninck „ „ , 19 Juni 1587.
De *stad Utrecht* „ „ , 19 Juni 1587.
Buckhurst aan *Leycester*, 19 Juni 1587.
„A draught of Instructions for the Earle of *Leycester*", 20 Juni 1587.
Leycester aan den *Raad van State*, 20 Juni 1587. Minuut.
Elizabeth aan den *Gouv. van Vlissingen*, 21 Juni 1587. Min.
Dez. aan de *S.-G.*, 22 Juni 1587. Min.
„The effect of that which passed betwene M. *de Villiers* and Mr. *Barth. Clerk* touching the pretended discontent of count *Hohenlo*", 22 Mei 1587.
Leycester aan *Burghley*, 24 Juni 1587.
Wilson aan *Walsingham*, 26 Juni 1587.
„Instruction de ce que le Sr. *de Killigrew* aura à monstrer aux sieurs countes *Maurice* et *Hohenlo*", Juni 1587.
Pryce aan *Walsingham*, 26 Juni 1587.
Prouninck aan *Hotman*, 26 Juni 1587.
„Certaine pointes containing briefly the State of thynges presently in the *Low Countries*, their infirmities and remedies", 27 Juni 1587.
„Points of special consideracion", 27 Juni 1587.
Hotman (?) aan *Prouninck*, 27 Juni 1587. Cop.
Rich. Lloyd aan *Walsingham*, 28 Juni 1587.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 29 Juni 1587.
Plannen van *Engeland* ten opzichte van de *Nederlanden*, Juni 1587.
Van der Myle aan *Wilkes* (?), 30 Juni 1587.

44. „A brief declaracion of the account of *Sir Thomas Sherley*", 1 Juli 1587.
„A note of the particular remains left unpaid by Mr. *Huddleston*", Juli 1587.
Astell aan *Walsingham*, 2 Juli 1587.
Digges aan *Walsingham* (?), 2 Juli 1587.
Lloyd aan *denz.*, 2, 12, 23 en 27 Juli 1587.

Leycester aan *Walsingham*, 4, 20 (2 br.), 25 (2 br.) en 31 Juli 1587.
De *Raad van State* aan *Elizabeth*, 4 Juli 1587.
Thos. Burgh aan *Burghley*, 5 en 12 Juli 1587.
Leycester aan ?, 7 Juli 1587.
Howard aan *Walsingham*, 7 Juli 1587.
Digges aan *Norris*, 8 en 10 Juli 1587. Cop.
Van Corlar aan *Walsingham*, 8 Juli 1587.
„Aulcuns poincts touchant le restablissement au *Conseil d'Etat*, *l'Ecluse* etc. tracté entre les Deputez des *E. G.* et *Son Exc.*", 11 Juli 1587.
Willoughby aan *Burghley*, 11 en 22 Juli 1587.
Norris aan *denz.*, 11 Juli 1587.
Littleton aan *Walsingham*, 11 Juli 1587.
Jos. Digges aan *Thos. Digges*, 11 Juli 1587. Extract.
„Brieff note of reckoning betwixt *H. M.* and *H. Highness* forces in the *Low Countries*", 11 Juli 1587.
Wilkes aan *Elizabeth*, 12 Juli 1587.
Buckhurst aan *Walsingham*, 12 en 24 Juli 1587.
„Speciall causes, why I removed Capt *Sherleyes* company" van *Thos. Burgh*, gouverneur van *den Briel*, 12 Juli 1587.
Burgh aan *Walsingham*, 12 Juli 1587.
Drury aan *denz.*, 12 Juli 1587.
Franckx „ „ , 12 Juli 1587.
Leycester aan *Burghley*, 13 en 27 Juli 1587.
„Les noms des *E. G.* presentement assemblez à *Middelburgh*", 1587.
Drury aan *Burghley*, 13 Juli 1587.
Beale aan *Walsingham*, 13 Juli 1587.
Sherley aan *Burghley*, 13 Juli 1587 (2 br.)
Dez. aan *Walsingham*, 13 Juli 1587.
„Questions to be resolved by *Sir Thos. Norris*", 14 Juli 1587.
Russell aan *Burghley*, 14, 27 en 29 Juli 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 14, 27 en 29 Juli 1587.
Leycester aan *den Council*, 15 en 27 Juli 1587.
Vavaseur aan *Walsingham*, 15 Juli 1587.
Walsingham (?) aan *Leicester*, 16 Juli 1587. Cop.
Norris aan *Walsingham*, 16 Juli 1587.
Wilkes aan *denz.*, 17 Juli 1587.
„Questions to be resolved by Mr. *Wilkes*." Z. d.
„Answers and resolucion of *Tho. Wilkes* upon the questions delivered to the said *Wilkes*." Z. d.
„The poyntes that *Sir John Norreys* must answere unto the *Ls. of H. M.'s Counsell*", 19 Juli 1587.
Wilkes aan *den Council*, 19 Juli 1587.
„A collection of such points as have been misliked in ye *Lord Buckhurst* negociation", 20 Juli 1587.
Wingfield aan *Walsingham*, 21 Juli 1587.
„Thinges meete to be considered of under the good pleasure of *His Exc.*", 22 Juli 1587.

Instructie voor *Sir Richard Brugham*, 23 Juli 1587.
Willoughby aan *Walsingham*, 23 en 28 Juli 1587.
„Notes ont of *Sir John Sherley's* accompt", 23 Juli 1587.
Id. id. van *Huddlestone*. Beide in *Burghley's* hand.
Buckhurst aan *Burghley*, 24 en 28 Juli 1587.
„The L. *Buckhurst's* answeare whereby he stood charged by the L. *Stewards* (*Leycester*) declaration", Juli 1587.
Reedham aan *Walsingham*, 24 Juli 1587.
Burghley aan *Leycester*, 25 Juli 1587. Min.
„A memoriall of the proceading with the L. of *Buckhurst* and *Sir John Norris*", 26 Juli 1587.
„A memoriall upon conferences with the L. of *Buckhurst* and Col. *Norris*", 26 Juli 1587.
„A brief report of *H. Exc.'s* procedings for the releeving of *Sluce*", Juli 1587.
North aan *Walsingham*, 27 Juli 1587.
Morgan Wolphe aan *Walsingham*, 27 Juli 1587.
Pelham aan *Burghley*, 28 Juli 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 28 Juli 1587. (2 br.)
„Observacions collected of such letters as have empeached the present service since our laste comming over", (nam. van *Pelham*). Z. d.
Gilpin aan *Walsingham*, 28 Juli 1587.
Verklaringen der gebroeders *Norris*, 28 Juli 1587. Cop.
„Placcart concerning the musters and other commandements over the men of warre", 28 Sept. 1587, gedr. *Leyden*, *Thomas Basson*.
„Generall instructions of the musters for the men of warre in service", 28 Sept. 1587, gedr. bij *denz.*
Burghley (?) aan *Leycester*, 29 Juli 1587.
Rog. Williams aan *Walsingham*, 30 Juli 1587.
Wilkes aan *Burghley*, 31 Juli 1587.
„A project given to ye E. of *Leycester* touching ye better government of ye *Unyted Provinces*", Juli 1587.
Russell's rekeningen over het ontzet van *Sluis*.

45. *Elizabeth* aan *Killigrew*, 1 Aug. 1587. Min.
Leycester aan *den Council*, 1 (2 br.), 12 (2 br.), 17, 19 (2 br.), 21 en 22 Aug. 1587.
„Remembrance made at *Ostend*", 1 Aug. 1587.
Leycester aan *Hendrik III*, ? Aug. 1587. Cop.
Norris aan *Burghley*, 3 en 13 Aug. 1587.
Francx aan *Walsingham*, 3 en 23 Aug. 1587.
Leycester aan *denz.*, 4, 8, 10, 12, 23 en 28 Aug. 1587.
Dez. aan *Burghley*, 4, 17, 18, 24 en 29 Aug. 1587.
Killigrew en *Beale* aan *Walsingham*, 4 Aug. 1587.
Rekening van *John Norris*, 4 Aug. 1587.
Begrooting tot het uitrusten van 5000 man, 4 Aug. 1587.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 5 Aug. 1587. Cop.

Wingfield aan *Walsingham*, 5 Aug. 1587.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 5 Aug. 1587.
Fletcher aan ?, 5 Aug. 1587.
„Petitions on the behalf of *Rich. Huddleston*", 6 Aug. 1587.
? aan *Leycester*, 8 Aug. 1587. Minuut.
Burghley aan *denz.*, 9 Aug. 1587.
? aan *denz.*, 9 Aug. 1587.
Lloyd aan *Walsingham*, 11 en 20 Aug. 1587.
Pelham c. s. aan *den Council*, 12 Aug. 1587.
Willoughby aan *Walsingham*, 12, 15 en 20 Aug. 1587.
Pelham aan *denz.*, 12 en 24 Aug. 1587.
Reedham „ „ , 12 en 20 Aug. 1587.
Pelham aan *Burghley*, 13 en 18 Aug. 1587.
Champernowne aan *Walsingham*, 13 Aug. 1587.
„*Sir John Norris* answers to that which he is charged by *Jas. Digges*, ltres.", 13 Aug. 1587.
Digges aan *Burghley*, 16 en 20 Aug. 1587.
Doyley aan *Burghley* (?) 18 Aug. 1587.
Memorie van *Whyte*. Z. d.
Buckhurst aan *Walsingham*, 18 Aug. 1587.
Bingham aan *denz.*, 18 Aug. 1587.
Wynter „ „ , 18 Aug. 1587.
„Description of *Oostergoo* ... out of *Lattin* into *English*", 17 Aug. 1587.
„The mustermasters answere to that part of the *L.treas.* letter, 18 Aug. „
Burggrave aan *Walsingham*, 19 Aug. 1587.
„Proceedings of the *States* and others wherby *H. M.* may bee greatly endammaged yf redress bee not speedely had," 1587.
„Articles exhibez par les *Estatz* de la *Hollande*", 20 Aug. 1587.
„Declaracion du Coronel *Grunevelt* sous le fait de *l'Escluse*", met platte grond van *Sluis* en omstreken. 1587.
„State of thinges and proceedings in the *Low Contries*", 21 Aug. 1587.
Russell aan *Walsingham*, 21, 26 en 29 Aug. 1587.
Dez. aan *Burghley*, 21 Aug. 1587.
Whyte aan *Walsingham*, 22 Aug. 1587.
Drury aan *denz.*, 22 Aug. 1587.
Sherley aan *Conway*, 23 Aug. 1587.
„Brief memoriall touching *Sluys*", 27 Aug. 1587.
„*Tom Kardes* declaracion touching ye cartell sent to counte *Hohenlohe* by *Sir Edw. Norris*", 27 Aug. 1587.
Leycester aan de *S.-G.*, 27 Aug. 1587. Cop.
„La Remonstrance de *Son Alt.*", 27 Aug. 1587.
„A collection out of the Erle of *Leicester's* replye of such principall matters as the L. of *Buckhurst* is to be charged withall", 28 Aug. 1587.
Ortell aan *Walsingham*, 29 Aug. 1587.
Russell aan *Wilkes*, 30 Aug. 1587.
„Quelques propos tenuz entre *Son Exc.* et aulcuns de *Gueldres*, *Utrecht* et *Frise*", 30 Aug. 1587.

46. *Elizabeth* aan *de stad Veere*, 1 Sept. 1587. Min.
Dez. aan *Leycester*, 1 Sept. 1587. Min.
„A note of the principall matters wherein *Sir John Norreys* is charged by the Erle of *Leycester*", 27 Juli 1587.
Bingham aan *Walsingham*, 3, 18 en 28 Sept. 1587.
Piper aan *denz.*, 3 Sept. 1587.
Thos. Knyvett aan *denz.*, 3 en 25 Sept. 1587.
Willoughby „ „ , 3, 23 en 26 Sept. 1587.
Thos. Burgh aan *Burghley*, 4 en 12 Sept. 1587.
Russell aan *Walsingham*, 4, 15, 26 (2 br.) en 27 Sept. 1587.
„A coppie of an order for restrayninge off the Dutch", 4 Sept. 1587.
Treslong aan *Walsingham*, 10 Sept. 1587.
Leycester aan *Burghley*, 10 Sept. 1587.
Killigrew en *Beale* aan *den Council*, 17 Sept. 1587.
„*D. Doyley's* answer to certen matters wherin he is charged by on *Wayte*, a servant of ye E. of *Leicester*", 11 Sept. 1587.
Morgan aan *Walsingham*, 11 Sept. 1587.
Digges aan *Burghley*, 12 Sept. 1587.
„A copie of certaine notes dilivered by the mustermaster unto the two assistants in *Council* for *H. M.'s* service."
Burnham aan *Walsingham*, 13, 18, 19, 28 en 30 Sept. 1587.
John Rogers en *Thos. Wyatt* aan *Killigrew* en *Beale*, 13 Sept. 1587.
Leycester aan *Walsingham*, 16 (2 br.) en 23 Sept. 1587.
Pelham aan *Burghley*, 17 Sept. 1587.
Lesieur aan *Walsingham*, 17 Sept. 1587.
„A note of all suche comm. of money as I have delivered in victualls... out off *England*... into the towns of *Sluis*, etc.", van *Mr. Ardens*, 17 Sept. 1587.
Lloyd aan *Walsingham*, 18 Sept. 1587.
Champernowne aan *denz.*, 18 Sept. 1587.
„Placcart concerninge the musters and other commandements over the men of warre, 18 Sept. 1587", gedr. *Leiden*, *Thomas Basson.*
„Instructions of the officers of the musters of the men of warre", gedr. *ibid.* 1587.
Beide in *Fransche* vertaling, *ibidem.*
„Resolutions prinses par *S. Exc.* sur le redres du faict de monstres", gedr. *Delft*, *Albert Henry.*
Digges aan *den Council*, 18 Sept. 1587.
„The causes why the mustermaster hathe not fynished the captains accomptes and detyrmined the checks", 1587.
Punten „to be considered for answer to my L. of *Leycester's* laste lettres of ye 10 and 11 Sept.", 18 Sept. 1587. In *Burghley's* hand.
Celuy que cognoissez aan *Wilkes*, 19 Sept. 1587.
Elizabeth aan de *S.-G.*, 20 Sept. 1587. Min. in *Burghley's* hand.
Drury aan *Walsingham*, 20 Sept. 1587.
Franckx aan *denz.*, 22 Sept. 1587.
Leycester aan den *Raad van State*, 22 Sept. 1587.

Willoughby aan *den Council*, 26 Sept. 1587.
Dez. aan *Burghley*, 26 Sept. 1587.
„Extract du monstre faict par le comm. *van Broecke* en la garnison de *Flissingen*", 26 Sept. 1587.
Leycester aan *Killigrew*, 28 Sept. 1587. Cop.
Dez. aan *Elizabeth*, 29 Sept. 1587.
„ „ *dez.*, 1, 9, 11, 15, 16, 22, 23 en 27 Oct. 1587.
„ „ den *Raad van State*, 2 Oct. 1587. Cop.
„Sommes of monie disbursed out of *H. M.'s* Treasure to the use of the *States.*" Over de jaren 1585 en 1586 beliep dit £ 43588, 3 sh. 9d.
De *Raad van State* aan *Leycester*, 5 Oct. 1587.
Conway aan *Walsingham*, 5 Oct. 1587.
Tho. Frent aan *denz.*, 6 Oct. 1587.
Pelham aan *denz.*, 6 en 30 Oct. 1587.
„Aunswere of the nobles, gent., and most townes of *Hollande* and *Westfrieslande* to the declaracion of *His Exc.* made to the *S.-G.* at *Dordrecht*", 7 Sept. 1587. Cop.
Willoughby aan *Walsingham*, 7, 18 en 24 Oct. 1587.
„The protestacion of *John Baxter*, trumpet to the Lord *Willoughby.*"
Norris aan *den Council*, 8 Oct. 1587.
Lancelot Parasis aan *Wilkes*, 8 Oct. 1587.
Leycester aan *Walsingham*, 10, 22 en 28 Oct. 1587.
Ortell aan de *S.-G.*, 10 Oct. 1587. Cop.
Rekening van kosten der garnizoenen van *Vlissingen* en *den Briel.*
„A letter out of *Zelland* of intelligences ageynst ye Erl of *Leicester*", 12 Oct. 1587.
„A memoriall for Mr. *Herbert*", 12 Oct. 1587.
Leycester aan *Burghley*, 13 Oct. 1587.
Burnham aan *Walsingham*, 14 (2 br.) en 27 Oct. 1587.
Sherley aan *Burghley*, 14 Oct. 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 14 Oct. 1587.
Lloyd aan *denz.*, 15 Oct. 1587.
Burgh „ „ (?), 15 Oct. 1587.
Lesieur „ „ , 16 Oct. 1587.
Leycester aan *Russell*, 16 Oct. 1587.
Harry Whyte aan *Walsingham*, 17 Oct. 1587.
John Giles aan *denz.*, 17 Oct. 1587.
Russell aan *denz.*, 20 en 24 Oct. 1587.
„A note taken of such disbursements as have byne made for defraye of *H. M.'s* armye in the *Low Countries*", 2 Aug.—20 Oct. 1587.
Champernowne aan *Walsingham*, 21 Oct. 1587.
Russell aan *Burghley*, 22 Oct. 1587.
Van Corlar aan *Walsingham*, 25 Oct. 1587.
Pelham aan *Burghley*, 31 Oct. 1587.
„Rolle de la Comp. du Capit. *Anthony Dophem.*" Z. d.

47. *Leycester* aan *Elizabeth*, 1 en 5 Nov. 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 2, 7, 22 (2 br.) Nov. 1587.
Fremyn aan *denz.*, 2 Nov. 1587.
Russell aan *Burghley*, 4, 8 en 30 Nov. 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 4, 8, 22 en 29 Nov. 1587.
„Occurences from the L. *Governor* of *Vlissingen*." Z. d.
Leycester aan *Burghley*, 5, 7, 17 en 21 Nov. 1587.
Killigrew en *Gilpin* aan *Leycester*, 12 Nov. 1587.
Conway aan *den Council*, 6 Nov. 1587.
Sherley aan *denz.*, 6 Nov. 1587.
Dez. aan *Burghley*, 6 Nov. 1587.
„ „ *Walsingham*, 6 Nov. 1587.
„A memoriall of thinges to be imparted to ye E. of *Leicester* by Mr. *Herbert*", ? Nov. 1587. In *Burghley's* hand.
Van Corlar aan *Walsingham*, 7 en 24 Nov. 1587.
Elizabeth aan de *S.-G.*, 7 Nov. 1587.
„*Sir Rich. Byngham's* report of 3 poynts sent from ye Erl of *Lecester*." 8 Nov. 1587. Gedeeltelijk in *Burghley's* hand.
„The names of suche as are best affected to *H. M.*", nam. in de *Nederlanden*, 1587.
Burghley aan *Leycester*, 8 Nov. 1587.
„Considerations verie mete to be wel disgested and presently resolved touching *Ostende*", 1587.
Pelham aan *Walsingham*, 8 Nov. 1587.
„Revocation of *Leycester* from the *Low Contries*." Z. d.
„A commission for the L. *Willoughby* to bee *H. M.'s* lieutenant and lt. general in the *Low Countries*", 10 Nov. 1587.
Willoughby aan *Walsingham*, 14 Nov. 1587.
Wylsford aan *Burghley*, 15 Nov. 1587.
Leycester aan de *S.-G.*, 16 Nov. 1587.
Herbert aan *Burghley*, 17 Nov. 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 16 en 17 Nov. 1587.
„A briefe accompt of the 30000 ℔ received by *Sir Thos. Sherley*", 21 Nov. 1587.
De S.-G. aan *Leycester*, 28 Nov. 1587. Cop.
Giles aan *Walsingham*, 24 Nov. 1587.
Villiers aan *Wilkes*, 1 Dec. 1587.
„Memoir of certen pointes wheruppon is to be considered concerninge the Treatie of peace with the K. of *Spaine* ore Duke of *Parma*", 1 Dec. 1587.
Lesieur aan *Walsingham*, 3 Dec. 1587.
Leycester aan *Conway*, 3 Dec. 1587. Cop.
Digges aan *Burghley*, 3 Dec. 1587.
„The occasions why the checks were not determyned tyll Oct. 1587."
Willoughby aan *Burghley*, 4, 6, 8, 23 en 29 Dec. 1587.
Killigrew aan *denz.*, 5 en 28 Dec. 1587.
Dez. aan *Walsingham*, 5 en 20 Dec. 1587.

Joost de Zoete aan *Walsingham*, 6 Dec. 1587.
Knyvett aan *Walsingham*, 6 en 20 Dec. 1587.
Gilpin aan *denz.*, 6 Dec. 1587.
Maurits „ „ , 9 Dec. 1587.
Botnia c. s. aan *Herbert*, 9 Dec. 1587.
Russell aan *Walsingham*, 10, 15, 18, 25 en 26 Dec. 1587.
Wylsford aan *Burghley*, 12 Dec. 1587.
Willoughby aan *Walsingham*, 15 Dec. 1587.
Elizabeth aan *Herbert*, 16 Dec. 1587. Cop.
Wingfield aan *Walsingham*, 16 Dec. 1587.
„Draught of an instrument of resignation for the E. of *Leycester*", 18 Dec. 1587.
Conway aan *Sherley*, 18 Dec. 1587.
Corn. Coele aan *Elizabeth*, 19 Dec. 1587.
Champernowne aan *Walsingham*, 20 Dec. 1587.
Conway aan *Burghley*, 21 Dec. 1587.
De *S.-G.* aan *?*, 22 Dec. 1587.
„Articles off Instruction to be putt in execution by the L. *Willoughby*", 24 Dec. 1587.
Russell aan *Burghley*, 31 Dec. 1587.
De Council aan *Conway*, 31 Dec. 1587.
„A proiect to shewe how the most presente off *H. M.*'s treasure maie be kepte within the Realme", 1587.
Rogers aan de *S. G.* Z. d.
Elizabeth aan *dez.* Z. d. Cop.
„The effect and process of the suit of *Ferdinand's* Poynts against ye *States-Generall*", 1587.

48. *Leycester's Entry-book.*
Dit deel omvat stukken uit de jaren 1586 en 1587.
Lijst der *Ned.* provinciën en hare voornaamste steden.
„Acte de *S. Exc.* pour l'observacion des articles conclus au synode des ministres", 6 Nov. 1586.
„Remonstrance fait à *Son Exc.* par les *Estats Gnaux* sur quelques abus durant son gouvernement et presentée an mois de Nov. 1586."
„Mémoire servante sur les apostilles de la Remonstrance des *Estatz d'Hollande*, *Zeelande* et *Frize* naguaires par eux presentée à *Son Exc.*", 1587.
„Restriction de l'autorité donnée au *Conseil d'Estat* par *Son Exc.*", 24 Nov. 1586.
„Patente de *S. Exc.* contenant l'autorité qu'elle donne et laisse pendant son absence au *Conseil d'Etat*", 24 Nov. 1586.
„Responce des *E. G.* touchant la demande d'argent et reduction des gens de guerre", 5 Dec. 1586.
„Contract avecq le colonel *Schenck*", 7 Dec. 1586.
„Remonstrance aux *Estats Gen.* par M.M. du *Conseil d'Estat*", 11 Dec. 1586.

Antwoord der *S.-G.* daarop, 19 Dec. 1586.
Utrecht aan de *S.-G.*, 4 Jan. 1587.
„Autre proposition faite par le *Conseil d'Estat* aux *E. G.*", 6 Jan 1587.
Antwoord der *S.-G.*, 7 Jan. 1587.
„Reglement de *Son Exc.* sur le fait des gens de guerre", 18 Nov. 1586.
„Etat de guerre... arresté par *Son Exc.* devant son partement vers *Angleterre*", 1586.
„Somme totale des gens que *S. Exc.* entend estre necessaire d'être tenuz en service", 1586.
„Instruction pour les *Comm.* des monstres", 24 Nov. 1586.
„Memoires exhibez à mess. les *Estatz Gnaux* de la part de *Son Exc.*", 23 Nov. 1586.
De *S. G.* aan *Elizabeth*, 25 Nov. 1586.
De *Raad van State* aan *Hamburg*, 18 Dec. 1587.
Parma aan den *K. van Denemarken*, 17 Jan. 1587.
„Estat des contributions ordinaires et extraordinaires accordées à *Son Exc.*", 11 Jan. 1586 tot 10 Jan. 1587.
„Dettes faictz depuis le Gouvernement de *Son Exc.*, dont le pay demeure redebvable", 1587.
De Raad van State aan *Leycester*, 14 en 28 Jan. 1587. (2 br.)
De *S.-G.* aan den *Onderschout van Utrecht*, 17 Jan. 1587 „pour l'eslargissement de M. *Paul Buys.*"
De *Raad van State* aan de *S.-G.*, 16 Jan. 1587.
Instructie voor *Thierry van der Does*, „comm. de la tresorie", 9 Jan. 1587.
„Difficultéz proposées par le *Conseil d'Etat* sur le placart du transport de vivres", 28 Jan. 1587.
„Prometz et articlez concluz et accordez entre le *Conseil d'Etat* et *M.* le Comte *de Nieuwenaer* etc.", 1 Febr. 1587.
De *Raad van State* aan *Leycester*, 1 en 5 Febr. 1587.
Dez. aan *Denemarken*, ? Febr. 1587.
„ „ *Polen*, 5 Febr. 1587.
„ „ *Nieuwenaer*, 8 Febr. 1587.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 4 Febr. 1587.
Dez. aan *Elizabeth*, 6 en 8 Febr. 1587.
Plakkaat tegen *Stanley* en *York*, 9 Febr. 1587.
„ van *Holland* „sur le reglement des gens de guerre et de pais", 6 Maart 1587.
De *Raad van State* aan *Leycester*, 24 Maart 1587.
Dez. aan *denz.*, 8 April 1587.
Plakkaat van *Leycester* „pour empêcher les blasmes et reproches tant de bouche et escrit", 10 April 1587.
„Memoire touchant le gouvernement du pays de *Hollande*", 1587.
„Declaration sur la convocation des *E. G.* et particuliers des *Provinces-Unies*", 1587.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 20 April 1587.

Acte der *S.-G.* „sur le fait de l'Admirauté", 31 Jan. 1587.
Hamburg aan *Leycester*, 10 Febr. 1587.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 20 April 1587.
De *Raad van State* aan *Buckhurst*. Z. d.
Maurits en *Wilkes* aan *Denemarken*, 27 Mei 1587.
De *Raad van State* aan *Leycester*, 5 Juni 1587.
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 6 Juni 1587.
„Propositions exhibez par M. de *Buckhurst*.
„Responce donnée par *les E. G.* à M. de *Buckhurst*", 31 Mei 1587.
„Remonstrance à Milord de *Buckhurst* par ceux du *Conseil d'Estat*."
De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 18 Juni 1587.
Dez. aan *Leycester*, 18 Juni 1587.
Leycester aan de *S.-G.*, 31 Mei 1587.
Dez. aan den *Raad van State*, 31 Mei 1587.
„Exposition de la lettre du 4 de Février 1587 faite par les *E. G.*" (aan *Buckhurst*).
Leycester aan de *S.-G.*, 5 Febr. 1587.
„Responce sur la susdite lettre", 21 Juni 1587.
„Rapport de M.M. *Guill. Bardese*, *Jacques Valcke*, deputez du *Cons. d'Etat*, les Srs. *Cappelle*, *Nortwyck*, *Copes* et *Caminga*, deputez de M.M. les *E. G.* de leur besoigne avecq le sr. comte de *Hohenlo*", 8 Aug. 1587.
De *S.-G.* aan *Leycester*, 15 Aug. 1587.
Dez. aan *Elizabeth*. Z. d.
Holland aan *Leycester*. Z. d.
Marnix aan *Meetkerke*, 24 Aug. 1587, „contenant un discours sur l'estat de ce pais."
„Lordre ecclesiastique des *Eglises reformées* en *Pays-Bas*, conclu au sinode nationale convocquée par *Son Exc. à la Haye*", 20 Juni 1587.
„Poincts ou formulaires du traicté de layde durant la guerre", 10 Aug. 1587.
„Acte de délation du gouvernement général", 1 Febr. 1586.
„Commission et patente des *Estats* sur l'autorité donée à *Son Exc.*", 1 Febr. 1586.
„Serment fait par *S. Exc.*", 4 Febr. 1586.
„Serment des *E. G.*", 4 Febr. 1586.
„Acte des contributions", 1 Febr. 1586.
„Serment de M.M. du *Conseil d'Estat*", 4 Febr. 1586.
„Propositions de *Son Exc.* à M.M. les *Estatz-Gen.*", 7 Febr. 1586.
Antwoord daarop, 15 Febr. 1586.
Instructie van den *Raad van State*, 10 Febr. 1587.
„Ampliation du traitté fait entre *S. M.* et les deputez des *E. G.*"
„Estat en masse du revenu" van alle *Nederlandsche* gewesten, 1568, 1569 en 1570.
„Brevis deductio ac coniectio causae quae controvertitur inter *Guillelmum Colston* mercatorem civitatis *Briston* in regno *Angliae* actorem in causa revisionis et propositionis erroris ab una parte, contra capitaneum

Everhardum Henrici et *D. Ad. Nicolai*, advocatum fiscalem Admiralitatis in *Zeelandia* reos in eadem causa ab altera parte", 1587.

Het is onmogelijk de geheele collectie „*Holland*" op de wijze, zooals boven is geschiedt, stuk voor stuk na te gaan. Er zijn te zamen ± 750 portefeuilles, vol brieven en stukken. Dat daaruit door mij een keuze moest worden gedaan, ligt voor de hand. Wij vestigen daarom de aandacht nog slechts op de volgende deelen.

97. *James I*, 1603 en 1604.

„The battaile of *Newport* by *Sir Francis Vere.*" Belangrijk verslag.

Memorie „concerning the impost upon clothe and how the same hath been raysed from tyme to tyme since the year 1577 when the said impost first began", nam. in *Holland.*

„A note what shipping the king hathe in theise countries."

De *S.-G.* aan *Cecil*, 8 en 29 April 1603.

Wm. Brown aan *denz.*, 4 April, 2 Mei en 18 Juli 1603.

Vere aan *Jakob I*, 5 April 1603. Cop.

Dez. aan *zijn broeder*, 5 en 24 April 1603.

De *S.-G.* aan *Jakob I*, 29 April 1603.

Winwood aan de *S.-G.*, 6 Juni 1603.

• *Caron* aan *Aerssen*, 7 Juni 1603.

Jakob I aan de *S.-G.*, 7 Juni 1603.

„Accord fait entre *Son Exc.* et l'esquadron electo et conseilée de l'Union de *Hoochstraten.*" Goedgekeurd ter *S.-G.*, 1 Aug. 1603.

Winwood aan *Cecil*, 24 en 29 Juli, 2, 5 en 21 Aug., 5, 20 en 28 Sept., 13 en 23 Oct., 4 en 17 Nov., 1 en 15 Dec. 1603.

Vere aan *Cecil*, 2 Aug. en 15 Oct. 1603. De eerste copie.

Cecil aan *Winwood*, 12 Aug. 1603.

Propositie van *Winwood* aan de *S.-G.*, 17 Aug. 1603.

Caron aan *den Council*, 25 Sept. en 8 Oct. 1603.

„Poincts et articles sur lesquels M.M. les *Etatz-Gnaulx* et *Sa Exc.* ont accordé de prester la ville de *Grave* a l'esquadron electo et conseil." Cop.

Winwood aan *Carleton*, 16 Nov. 1603.

De *Council* aan *Winwood*, 3 Oct. 1603.

Cecil (?) aan *denz.* (?), 30 Nov. 1603. Cop.

Memorie van *Winwood* over het plakkaat van 1591 en de verzachting daarvan. Het betrof invoerrechten op „cloths".

Winwood aan *Cecil*, 11 Jan., 6, 25 en 26 Febr., 3, 11 en 14 Mei, 7, 15 en 27 Juni, 12 en 24 Juli, 5 en 12 Sept., ? en 30 Oct., 16 Nov. 1604.

„A note of certen shippes of *Holland*, *Sealand*, taken in ye *King* Maties rivers and waters by ye shippes of warr of *Dunkerk.*"

Winwood aan den *Council*, 31 Jan., 6 Febr. 1604.

Propositie aan de *S.-G.* in zake *Vere*, Jan. 1604.

? aan *Jakob I*, 22 Febr. 1604.

Caron aan *Cecil*, 10 en 14 Maart 1604.
Winwood aan *Carleton*, 21 Maart, 2 April en 10 Mei 1604.
Sir John Ogle aan *Cecil*, 31 Maart en 20 Oct. 1604.
Cecil aan *Winwood*, 12 April en 13 Juni 1604.
Dez. aan *Buckhighe*, 12 April 1604.
Winwood aan *Northumberland*, 10 Mei 1604.
Muiters te *Grave* aan de *S.-G.*, 29 Mei 1604. Cop.
Copie van een memorie van 7 vorsten aan *Aremberg*, admiraal der *Aartshertogen*, over de kaperij der *Duinkerkers*, 1 Juni 1604.
Memorie over den *Ned.* handel, 1604 (?).
Fairfax aan *Northumberland*, 14 Juni 1604.
De *S.-G.* aan *Jakob I*, 21 Aug. en 23 Nov. 1604.
Winwood aan *Cranbourne* (*Cecil*), 28 Sept., 30 Oct., 5 en 23 Dec. 1604.
Caron aan *Winwood*, 29 Sept. 1604. Minuut.
Memorie der *S.-G.*, 20 Oct. 1604.
Cranbourne c. s. aan *Winwood*, 25 Oct. 1604.
Winwood (?) aan *Caron*, 23 Oct. 1604.
De *S.-G.* aan *Cecil*, 6 Nov. 1604.
Ph. Willem van Oranje aan *Jakob I*, 20 Nov. 1604, waarin hij zijn diensten aan den *Eng.* koning aanbiedt.
De *S.-G.* aan *Cranbourne*, 23 Nov. 1604.
Caron aan *denz.*, 16 Nov. 1604.
Ogle „ „ , 17 en 20 Nov. 1604.
Winwood aan *Carleton*, 27 Dec. 1604.
Instructie van *Winwood* „about ye *Merch. Adventurers*", 1604.
„Proposition for the Souverainitie of the *Low Countries* delivered to Mr. *Hawkesworth.*" Z. d.
Voor de jaren van het twaalfjarig bestand zijn van belang:

110—116	over het jaar 1616.
116—123	„ „ „ 1617.
123—129	„ „ „ 1618.
129—135	„ „ „ 1619.
135—139	„ „ „ 1620.
139—145	„ „ „ 1621.

Wij onderzochten daarvan enkele.

123. Tal van brieven van *Carleton* aan de *Eng.* regeering over de partijen hier te lande tijdens het bestand, en zijn rol in dien tijd gespeeld; ook veel over de *Paltzische* verwikkelingen en de verhouding der *Republiek* tot deze. Copieën van de brieven van den *Eng.* staatssecretaris *Sir Thomas Lakes* aan *Carleton.*
Propositie van *Carleton* aan de *S.-G.*, 20 Jan. 1618.
Brieven van *Matthew Slade*, van lord *Harrington* en van *Paul Pynder.*

„Verbael op tgene ghepasseert is, doen *Zijne Ex*^cie^ procedeerde tot vernieuwinghe vanden magistraet der Stadt *Nymweghem*", 12 Jan. 1618.
Middelburg aan *Lakes*, 22 Jan. 1618. Over de *Merch. Advent.*
Brieven van *William Becker*, *Throckmorton*, *Capt. Cooke*, *Colford*, *Gerard Herbert*, *Capt. Goldwell*, *Thomas Boys*, *den hertog van Nevers*, *Peyton*, *Alex. Williams*, *John Ogle*, voor een groot deel met allerlei nieuws uit *Nederland.*
„Verclaringhe van *Cappitein John Koninck* in guarnisoen leggende tot *Oudewater*, vantgeene aldaer tsedert den 1 Januarij is ghepasseert."
De *Stad Wezel* aan *Carleton*, 1 Febr. 1618.
Helena Velyncks aan *Jakob I*, 2 Febr. 1618, waarin zij den ondergang der wereld voorspelt.
Brieven van *Henry Theobald*, *John Wolley*, *Dewhurst*, *Clyve* e. a., ged. over particuliere zaken.
Memorie van *de la Noue* aan de *S.-G.*, 10 Febr. 1618. Cop.
Maurits aan *Jakob I*, 15 April 1618.
Eenige brieven van *de la Noue*, *du Maurier* en *Sir H. Vere.*
„Copie of the will of *Philip William*, *Prince of Orange*", 1618.
„Project of Febr. 1617 (d. i. 1618), framed by ye *States of Holland*, concerning ye *sinode.*"

124. Vervolg der correspondentie van *Carleton* met copieën van de antwoorden uit *Engeland.*
Verder brieven, aan *Carleton en* de *Eng.* regeering gericht door tal van personen, o. a. van *du Plessis*, *Matth. Slade*, *Veyvas* (secretaris van den paltsgraaf *Frederik V*), lord *Harrington*, *Festus Hommius*, *Cooke*, *graaf Edzard van Oostfriesland*, *Throckmorton*, *Vere*, *Rubens*, *Naunton* en *Morton.*
Brieven van de *S.-G.* en van die van *Holland.*
„Afscheydt der predicanten van *Nimwegen* ghegheven by den Raedt derzelver stede", 8 April 1618, gedr. met *Eng.* vert.
Maurits aan *Jakob I*, 17 April 1618. Identificeering van 2 gezanten uit *Wezel.*
Tal van stukken betreffende onze commerciëele betrekkingen met *Engeland*, over de zeevisscherij, enz.
„Advertissement gedaen maecken ende den *Ho. Mo. Heeren S. G.*... overgegeven by *Willhelm Carmichel Schotman*, requirent... jegens de bewinthebbers vande *Oostindische Compaignie.*" Lijvig stuk van 72 blz. d. d. 29 Maart 1618.
Verhoor en verdere processtukken van dezen *Schotman.* Uitvoerig dossier.
Uytenboogaert aan *Episcopius*, 23 Maart 1618. Cop.
„Bedenckinge op zeecker concept vant placcaet aengaende het prediken ende schrijven vande verschillende poincten, 23 Maart 1618", get. *Polyander* en *Hommius.*
„Copie d'une lettre escrite de S. M.... *Jaques I* aux H. et P. S. M.M. *les Estats des Provinces Unies*..., contenant declaration de ses

lettres precedentes touchant les differens ecclesiastiques ès dits pays, avec l'advis pour les assopir", gedr. 1617.

Justinus van Nassau aan *Carleton*, 18 Maart 1618.

Propositie van *du Maurier* aan *Holland*, 18 Maart 1618. Cop.

Brieven van *Jakob I*, waaronder eigenhandige.

Polyander en *Episcopius* aan de *Staten van Holland*, 10 Maart 1618. Cop.

„Reasons of the fellowshipp of *Merchants Adventurers* for remove of their residence from the city of *Middelburgh*, into some part of *Holland*", 9 Maart 1618.

Brieven gewisseld tusschen *de la Noue* en de *S.-G.*

129. Besluit der *S.-G.*, betreffende de oprichting van een *West-Indische Compagnie*, te beginnen 1 Juli 1619. 53 Art. *Fra.* vertaling.

Vervolg der correspondentie van *Carleton.*

Brieven van *Naunton*, *Throckmorton*, *Morton*, *Edzard van Oostfriesland*, *Rob. Bell*, *John Lewe*, *Gerardus Bool*, *van Landas* e. a.

Stukken betreffende de *Merchants-Adventurers* te *Middelburg.*

„Proposition du sieur *Dudley Carleton*, aupres M.M. les *Estats Gen.*", 12 Jan. 1619.

„Reponse du *Conseil* aux propositions des Comm. des *Estats.*" Z. d.

Brieven van *Suriano*, *Edmonds*, *Coldwell*, *Th. Boys*, *John Skylle*, *Caron*, *van Landas*, e. a.

Maurits aan *Jakob I*, 6 Febr. 1619.

Memorie van *Godefroy Boot's* vrouw, betreffende diens lotgevallen. (Hij zat toen in *den Haag* gevangen), 31 Jan 1619.

Verslag over het gebeurde te *Oudewater*, bij de verkiezing van den magistraat, Jan. 1619.

„Extraict d'un traicte imprimé au mois de Janvier 1618" (d. i. 1619). Boek met citaten uit *Erasmus*, *Bucerus*, *Eduard VI*, enz., ter verdediging der *Remonstrantsche* leer.

„Reponse des *Estats* à la proposition de *l'Amb.* de S. M. de la *Grande Bret.*, 13 Febr. 1619.

„Descriptum eorum quae Satrapa, Consules, superioris et hujus anni Senatores civibus *Brielanis* veterem reformatam religionem obtulerant", 9 Febr. 1618. st. novo.

Stukken over den handel.

„Speech of *Sir D. Carleton* in the *S.-G.* about a libellous publication." Z. d.

130. Vervolg der correspondentie van *Carleton.*

Verder brieven van allerlei bekende personen uit dezen tijd: *Trumbull*, *Henry Weston*, *Robert Naunton*, baron *Dohna*, *Hor. Vere*, *Buckingham*, *Slade*, *Ernst Casimir van Nassau*, *Coldwell*, *Löwenstein*, *Henry de la Tour*, *Paget*, *Edw. Bennett*, *Henry Wotton*, *Peter Buys.*

Propositie der *Comm.* van *de Staten* aan *den Council* over de zeerooverij, 5 Maart 1619.

Gedep. Staten van Friesland aan *Carleton*, 6 Maart 1619.
Tal van copieën van brieven der *S.-G.*, van de *Staten van Holland*, van *Gelderland*, etc.
„Sommaire de pretension du Roy de la *Grande Bret.* à charge des *E. G.*", 3 April 1619.
Extracten uit brieven van *Langerak*, gezant te *Parijs.*
Beaumont aan *Middelburg*, 9 April 1619. Over de zeerooverij.
Brieven van *Henry Carew* en *Montague.*
Memorie van *Carleton* aan de *S.-G.*, 16 April 1619. Over questiën van zeerecht, koophandel, enz.
Veel over de *Boheemsche* questie.
Maurits aan *Jakob I*, 30 April 1619.
Brieven van *Johannes Becius* (*ecclesiastes Dordrechtanus*), *Wm. Sadler*, *Algernon Percy* en *lord Pembroke.*
Request van *P. van Brederode* aan de *S.-G.*, 27 April 1619. Cop.
Brieven van *Jakob I* aan de *S.-G.*

131. Vervolg der correspondentie van *Carleton.* Deze is van overwegend belang voor de geschiedenis dezer jaren, daar *Carleton* een voorname rol speelde bij den coup d'état van 1618 en de catastrophe van 1619.
Propositie van *Dumaurier* aan de *S.-G.*, 1 Mei 1619, over het lot van *Oldenbarnevelt.*
Verder brieven van *Horace Vere*, *Henderson*, *Naunton*, *Geo. Calvert*, *Buckingham*, *lord Donchester*, *Thos. Pott*, *Ch. Parkins*, *Rubens*, *Douglas*, *Landas*, *Montgomery*, *Th. Boys*, *Edmonds*. *Killigrew*, *Carey*, *Edw. Herbert*, *lord Zouche*, *Gen. Cecil*, *Trumbull*, *Morton*, *Coldwell*, *John Ogle*, *Shelton* e. a.
Maurits aan *Zouche*, 3 Mei 1619. Zeezaken.
Copieën van brieven van *du Maurier.*
Rekening van *Carleton.*
Holland aan *Lodewijk XIII*, „touchant le faict de *Barnevelt*", 6 Mei 1619. Cop.
„Judicium Synodi de Theologica seu doctrina *Conradi Vorstii.*" Cop.
Eng. vert. van *Oldenbarnevelt's* brief uit de gevangenis, 12 Mei 1619.
Brieven van *Boetselaer* aan de *S.-G.*
Verdrag tusschen *Engeland* en *Nederland*, „concerning the *East-India* trade", 12 Juni 1619. 31 artikels. In een noot: „The original of this treaty was in ye custody of Mr. *Blackburn* (secretary to ye *East-India Company*) in ye year 1679."
Brieven van *Jakob I.*
„Poincten daerop de Heeren Ridderschap, Edelen ende Steden van *Hollandt ende Westvrieslandt* staetsgewijse vergaderen sullen in *den Hage*," 11 Juni 1619. Cop.

174. *Entry-book* of *James I.*
Wij vinden hier 2 repartitiën van oorlog uit het begin der 17de eeuw als volgt:

Gelderlandt	*f*	22831— 4—2½
Hollandt ende Zeeland . .	„	355152—10—4½
Utrecht	„	29173— 4—7
Vrieslandt	„	58346— 9—2
Overijssel.	„	13952— 7—1
Stadt en Lande	„	29173— 4—7
Te zamen . . .	*f*	508629— 0—0

„Staet ende Repartitie van het Crijchtsvolck ende andere lasten van der oerloge."

Op 't einde nog een repartitie als 't volgt:

		Int hondert.
Gelderlandt	29010—19—4	5—10—0
Holland	300000— 0—0	56—17—6
Zeland	60000— 0—0	11— 7—6
Utrecht	30000— 0—0	5—13—9
Friseland	60000— 0—0	11— 7—6
Overissel.	18461— 2—2	3—10—0
Stadt en Lande . .	30000 — 0—0	5 — 13—9
	f 527472— 1—6	100

175. Bundel gedrukte plakkaten op de belastingen in *Holland* van 1616 en volgende jaren. Wij vinden hier ordonnantiën over de verpachting der „ghemeene imposten", over den impost op bier, azijn, hoornbeesten, zeep, steur en zalm, zout, brandhout, fruit, „keerssen roet ofte smeer, midtsgaders van waschkeersen, groot ende cleyn, toortsen, flambeaux ende diergelycke", boom- en traanolie, kolen, „ontgrondinge", „wtvoeringe" en „consumptie" „van den turf", 't gemaal, wijnen en gebrande wijnen, wollen laken, haring en zoute visch, grove waren (d. i. lood, steen, pannen, kalk, tras, enz.),

„tot betalinge van de ghemeene Landts renten", op de „ronde mate", over het straffen van „onghefondeerde processen", op den 40sten penning van onroerend goed (verkocht wordende) en op alle „custinghbrieven, los- ende lyfrenten" (verkocht wordende), op den 30sten penning van onroerende goederen, die geërfd worden,

op 't verpachten van de helft van „'t derde paert" van de te innen boeten,

op den verkoop van paarden en op goud- en zilverlaken en passementwerk,

„op 't stuck van den opheve van de Generale ende gemeene middelen",

op het waaggeld,

op den 40sten penning van alle verkochte schepen.

211. Dit deel omvat de correspondentie van *William Boswell*, gezant

in *den Haag*, van het jaar 1641 af, benevens copieën van zijne missives aan de *S.-G.*

Verder origineele brieven van *de Beringhen*, *Tristan de Furtado*, *lord New Castle*, *Rich. Browne*, *Gwynne*, *Wicquefort*, *Koningin Elizabeth van Bohemen*, *John Webster*, *Vavaseur*, *Norgate*, *Ralph Brookes*.

Tal van brieven van *John Constable* aan *den burggraaf van Dumbar*.

Bericht over de rede van *d'Amandot* in de *S.-G.*, 9 Febr. 1640.

Correspondentie van *Robert Honeywood*.

Huwelijkscontract van *den Prins van Oranje* en *de Princess Royal*, 15 Maart 1641. Cop.

„Supplementary instructions for *Sir William Boswell* in the *East India* cause", April 1641.

„Extract uyt d'Articulen van het Tractaet van Bestant ende ophoudinghe van alle acten van vyantschap, alsoock van traffycq ende commercie, mitsgaders van secours" tusschen *Portugal* en de *Republiek*, 12 Juni 1641, gedr. te *'s Gravenhage* 1641.

Brieven der *S.-G.* en copiën daarvan.

Ontwerp-tractaat tusschen *Portugal* en *de Paltz*, 31 Juli 1641.

Brieven van *Karel I* aan de *S. G.*

„Articulen van *Syn Hoogheyt*, gheaccordeert aen den Heere *Preston*, gouv. vant stercke huys te *Gennep*", gedr. te *'s Gravenhage* 1641.

Memorie aan de *S.-G.* over de rebellie der *Schotten*.

Instructie van wege het *Parlement* aan *Walter Strickland*, 1641. Cop.

„Copyen van drie missiven: Een door den *Marquis de Montusse*, viceroy... gheschreven... aen S. Exc. Grave *Mauritius van Nassau* tot *Fernambock*. Mitsgaders: Noch een van den Colonel *Henderson* ende Capiteyn *Day* aen *S. Exc.* voorsz. Inhoudende in wat manieren den voorsz. *Vice-Roy* sich verclaert den Koninck van *Portugael* aen te nemen... Noch een missive gheschreven van *Fernambock*, dat van daer gheordineert... waren gecomm. aen den voorsz. *Marquis*, om met denselven te handelen", gedr. *Amsterdam*, 1641.

„Liste pour le sieur *van Dorp*, maistre d'hotel de *S. A.* des Domestiques de *S. A. R.*" Z. d.

„Advertissements sur la resolution des *E. G.* du 1 Nov. 1642 contre l'exportation d'armes et ammunition de guerre vers *l'Angleterre*."

Rekeningen van het fregat „called the *Trow van Help*, Capt. *Anthony Carston*", 1643.

Memorie van *Boswell* aan de *S.-G.*, 6 Nov. 1643.

Contract van *Karel I* met *Jan van Haesdoncks* betreffende de uitrusting van een vloot. Z. d.

„Newes out of the *Low Contries*, sent in two letters; the one to the earle of *New-Castle*, the other to *Captaine Crispe*; declaring the likelihood of civill warres to be betwixt the *P. of Orange* and *the States*." gedr. *Londen* 1641.

Rekening van in *Holland* gekochte wapenen, door *James Percy*.

„Declaratie van S. Exc. *Johan Mauritius* nopens 'twerck van *Brasil*," 12 Maart 1644. Zeer lijvig stuk.

Lijst van het personeel van Prinses *Mary*.

„The humble advice of *H. M.'s* Council for Trade in relation to the *S.-G.*" Bevat een historisch overzicht van de handelsbetrekkingen met *Nederland* tot 1644.

Rapport van de Commissie ad hoc aan beide Huizen, betreffende den handel met *de Republiek*, 23 Juni 1645.

213. Manifest der *S.-G.*, 2 Aug. 1652. *Eng.* vert.

„A brief narrative of the Treatie ad *the Hague* between the Hon. *Oliver St. John* ... and *Walter Strickland* Esq. Emb. Extra-ordinary ... to the *Great Assembly*... begon upon the 20th of March and continued untill the 20th of June 1651 and then broken of re infecta." Omvangrijk verslag van deze onderhandelingen van 108 bladzijden.

Latijnsch gedicht op den dood van *Dorislaus*.

Memorie van *Middleton* aan de *S.-G.* namens *Karel II*. Z. d.

Berichten uit *den Haag*.

„Aen myn Edele Heeren de Rechters van d'admiraliteyt 's Coninex binnen *Brugghe*." Benevens verdere stukken, betreffende een fregat, dat voor *Karel II* was uitgerust en vastgehouden te *Brugge*, 1651.

Reclames over schade, door *Hollanders* aan *Engelsche* kooplieden toegebracht.

Verhaal van de begrafenis van *Willem II*, vertaald uit *Aitzema*.

Verdrag tusschen *Nederland* en *Spanje*, 1650. *Eng.* vert.

„Traicté de la marine faict, conclu et arresté à *la Haye*... le 17de Décembre 1650 entre... *l'Espagne* d'une et les... *E. G.*... d'autre part", gedr. *den Haag* 1657.

Schuldbekentenis van *Karel II*, voor *f* 11655 aan *Martin de Reus* te *Rotterdam*. Cop.

„Tractatus Commercii" tusschen *Spanje* en *Nederland* „conventus die 22 Jan. 1650."

Commissie der *S.-G.* aan alle zeekapiteins, omtrent hun houding tegenover *Engeland*. Cop.

Kwitantiën van namens *Karel II* in Nederland opgenomen geld.

Joachimi aan den *Staatsraad*, 29 Juni 1649.

„Articuli pacis unionis et confederationis perpetuo duraturae inter... *Olivarium*, D. Protectoren ab una et... *Ordines Generales*... ab altera parte conclusa." 32 art. Z. d. Cop. van den vrede van *Westminster*.

Michiel Goedhaert van Leyden aan *Princess Mary*, 6 Sept. 1653. Raad om niet te hertrouwen.

Klachten van *Eng.* schippers over de *Hollanders*.

„Memorie ofte Staet van tgene syne Hoochh. den *P. van Orange* noch is competerende tot laste van syne maj. van *Spaignen*, soo uyttet gnael tractaet van vrede als uyt de twee particuliere tractaeten van den 8 Jan. ende 27 Dec. 1647, mitsgaders het ander tractaet van den 12 October 1651." Dit bedroeg te samen *f* 4,472,500.

214. *Negotiations of Deputies of the States-Generall. Entry-book.* Met een register.

Brief van *Holland* aan 't *Parlement*, inhoudende bereidwilligheid om te onderhandelen, 18 Maart 1653.

Parlementsbesluit daarover, 24 Maart 1653 en brief van het *Parlement* in antwoord op den vorigen, 1 April 1653.

Brief der *S.-G.*, bevattende vredesvoorstellen, 30 April 1653. Antwoord van het *Parlement* daarop, 6 Mei 1653.

Eerste memorie van *Beverningck*, 20/30 Juni 1553. Zijn rede op de eerste audientie met voorstellen.

Rede van de 4 gezanten (*Beverningck*, *Nieuwpoort*, *van der Perre* en *Jongestal*) bij hun eerste audientie. Z. d.

Antwoord van *den Council* op de voorstellen van *Beverningck*, z. d.; der *gezanten*, 1/11 Juli; van den *Council*, 13 Juli; der *gezanten*, 15/25 Juli 1653.

Brief der *gezanten*, vragende definitief antwoord, 17/27 Juli. Antwoord van den *Council*, 21 Juli; der *gezanten*, 22 Juli; van den *Council*, 22 Juli; der *gezanten*, 23 Juli; van den *Council*, 25 Juli; der *gezanten*, 27 Juli/6 Aug.; van den *Council*, 1 Aug.; der *gezanten*, 2 Aug.; van den *Council*, 3 Aug. 1653.

Brieven der *gezanten* aan den *Council*, 28 Oct., 3, 7, 9 en 27 Nov. 1653.

Voorloopige artikelen, door de „Commiss. for the *Dutch* treaty" overgegeven aan de *Ned.* gezanten, 18 Nov. 1650.

„A draught of articles of peace to be made between *England* and the *United Provinces.*" Z. d.

Brieven der *Ned. gezanten*, 22 en 25 Nov., 28 Dec. 1653.

De *Conncil* aan de *gezanten*, Nov. 1653.

Memoriën over de schade, door de *Eng. O. Ind. Comp.* geleden van de *Ned.* en door de *Ned. O. I. C.* geleden van de *Eng.*

Brief der *gezanten*, betreffende de toetreding van *Denemarken* en *Frankrijk*, 28 Dec. 1653.

Verzoek om een pas voor de *Ned. gezanten*, 28 en 29 Dec. 1653.

Antwoord van den *Council*, 29 Dec. 1653.

215. Dit deel bevat stukken omtrent de vrede van *Westminster.* Als inleiding art. 30 van gemeld verdrag, dat handelt over het vergoeden van schade, door de *Ned.* aan de *Eng.* toegebracht; met besluiten van *Cromwell* en der *S.-G.* naar aanleiding daarvan. Als commissarissen tot regeling van deze zaak fungeerden voor *Engeland*: *Exton*, *Turner*, *Thompson* en *Kendall*, voor de *Republiek*: *Almonde*, *Rodenburg*, *Houwens* en *Oysel.*

„Processus et Acta habita et facta" van die commissarissen, 31 Mei—30 Aug. 1654. Op dezen laatsten datum kwam men tot de overeenkomst, waarmede deze bundel sluit.

216. „Treaty of peace, union and alliance between *Oliver*, *Lord Protector of England* and the *States Generall. Westminster*, 6 April 1654." Bevat het officieële vredesverdrag, geteekend en gezegeld door *Laurence*, *Lambert*, *Mountagu*, *Lisle Pickering* en *Strickland* voor

Engeland en door *Beverningck*, *Nieuwpoort* en *Jongestal* voor de *Republiek*. De zegels zijn meest in den loop der tijden afgevallen.

217. Stukken uit het jaar 1654.

Gerard Pelgrom aan de *Zeventienen*, betreffende de schade door *Engeland* aan de schepen der *Comp.* toegebracht, 25 Jan. 1654.

„Extract of goods plundered outt of ye ship „*Schaep van Edam*"" Meerdere daarop betrekking hebbende stukken.

Bezwaarschriften van *Ned.* schippers over dergelijke zaken.

Gedrukte proclamatiën over den gesloten vrede.

Copiëen van brieven en proclamatiën van *Cromwell.*

„*Wm. Wood* his papers touching his shipp taken in *Norway* by the *Dutch.*"

Rapport van *Strickland* over de *Nederlandsche* zaken. 12 Juli 1654.

„Certificate touching the same case of Mr. *Keeling*" 12 Juli 1654. Meerdere stukken daarover. Plundering van *Eng.* schepen door *Ned.*

Tal van Brieven van *Dorislaus* over dergelijke zaken, over de door *Eng.* aan *Ned.* ontroofde schepen *St. Johannes* en *Koning Salomon.* (vóór 1649).

Beveringck, *Nieuwpoort* en *Jongestal* aan *Cromwell*, over dezelfde zaak, 21/31 Aug. 1654.

Stukken van het schip *De Vrede* van *Amsterdam*, eveneens geroofd.

Brieven van *Beverningck* over de zeerooverij.

Dossier van stukken over het schip *Concordia*, Oct. 1654; id. over het schip *De Hoop*; id. over het schip *Het Zeepaurd*; etc. etc.

232A. *Printed Matters.*

Verdere Aenteyckeninge of Duplyque op seeckere replyque van den Heer George Downing... jegens de remarques vande Gedep. van de Ho. Mo. H. Staten-Generael... inghestelt op deszelfs ingediende memorie van den 31 *Dec.* 1664, gedr. *'s Hage*, *Hill. van Wouw*, 1666. 98 blz. text met 10 bijlagen (blz. 99—257) Daarachter: *Aenwysinge van eenige voornaemste poincten die in desen werden verhandelt.* Pamflet, waarschijnlijk namens de *S.-G.* uitgegeven, om het goed recht der *Republiek* tegenover *Engeland* in 't licht te stellen.

Den Vlaemsen Achitoffel, vertoont onder den schyn en tytel van Hollandsen Raatsheer of polityke disputatie van zekeren Hollandschen Raatsheere inde Bourgons-Hollandsche vergaderinge genoemt Chambre mi-partie.... waarin gedisputeert en onderzocht werd wat van de Hollanders met den Engelsman staet te bemerken en te doen. Door eenen Spaanschen Vlaming, welkers valsheid en bedrog is bewezen en wederleid door H. V. V., gedr. *Rotterdam*, *Joannes Naeranus*, 1666. 64 blz.

238A. *Printed Tracts of the war with Holland.*

Wij vermelden in 't vervolg alleen pamfletten en dergelijke stukken. Daarentegen hebben wij de gedrukte verdragen, resolutiën en proclamatiën in den regel achterwege gelaten, daar deze toch algemeen bekend kunnen worden geacht.

Informatiën, confessiën ende sententiën van Jan Muller en Heinrich in de Velden, twee verraders ende conspirateurs te Arnhem en Doesburg. Arnhem 1665.

Nieuwejaers-gift aen Hollandt. Anno 1666. Gesprek tusschen een „*Hagenaer*" en een „*Ritmeester*" over den toestand des lands.

Reflections sur les remarques des députés de Hollande au mois de mars 1665.

De ambiguo belli eventu inter Britanniam et Belgam... a J. T. Sp. 1665. Opgedr. aan „*Johanni Gasparo, administratori archimagisterii in Borussia.*"

Batavus somnians de Bello Anglico-Batavico, sumptibus civitatis Amstelodamensis, 1665.

Lettre d'un marchand de Londres à un marchand d'Amsterdam sur le sujet de la guerre, Londen, 1665.

Journael ofte Dagh-register over de Reyse, gedaen door de Heer Lt.-Adm. M. A. de Ruyter in de West-Indies, door A. F. Amsterdam, Sam. Imbrechts, 1665.

Meditationes pacificae Jasperi Könckenii, Amsterdam, 1665.

Pacifica Belgis,... ad Carolum II Oratio Jasperi Könckenii, den Haag, Joh. Ramezeyn, 1665.

Den Hollandschen Nabuchodonosor. Ten toogh gestelt int jaer 1665. Verhaal in den vorm van een droom door *N.*, over den toestand van *Europa.*

Syllogismus orbis terrarum practicus, Hamburgi apud Gervasium Joannidis, 1665.

A catalogue of the damages for which the English demand reparation from the United Netherlands, as also a list of the damages... for which those of the U. P. demand reparation from the English, Londen, 1664. 75 blz.

Den onvervalschten Hollantschen Waerseggher. Dat is een oprechte Almanach ofte voor-segghinghe voort jaer O. H. 1666. *Eertijds ghepractiseert door den Hooghgel. D. Joannes Calvinus. Den tweeden druck. Tot Geneve bij de wed. ende erfgen. van Mr. Jan Calvyn, in de Doolwegh-straet, teghen over den Dwaelgheest, aldernaest het Mis-verstant in den nieuwen vervalschten Bijbel.*

238B. *Printed tracts of the war with Holland.*

Den onvervalschten Hollantsche waersegger, eerste druk (zie boven), 23 blz.

Den oprechten Hollandsen bootsgesel, vertoond in een zamenspraak tusschen drie persoonen. Een van Delf, Een van Amsterdam, En eenen Bootsgezel, geweest zynde in de laatste zeeslag... door H. v. V. Rotterdam, Jan Izaakse, Leenestraat, 1666, 40 bladz.

Vervolgh historis geschiedenis van de gepasseerde dingen omtrent den oorlogh te lande, (nam. met *Munster*), *Schoonhoven, Sam. Samuelis*, 1666. 34 blz.

Copye van een missive aen een goet vrient geschreven. Over de jongste gebeurtenissen ter zee, 30 Dec. 1665. *Delft* 1666.

„Liste ou seconde partie des lettres authentiques." Hierbij brieven van *de Witt*, *de Ruyter* e. a.

Oprecht ende niet min zedigh verhael van 't gene is geremarqueert onder het bloedigh gevecht... voorgevallen op den 11, 12, 13 *en* 14 *Junius* 1666. *Middelburg*, *Jacobus Noenaert.*

Korte aenmerckinge ende aenwysinghe (op de missive van Karel II van 4 Oct. 1666). *'s Hage*, *Erven van Wouw*, 1666.

Pacifica Belgis. (Zie boven.)

De ambiguo belli eventu a J. T. Sp. (Zie boven.)

Onpartijdige samenspraeck tusschen drie persoonen, voorgevallen op de wacht tot Amsterdam. Zynde het eenen Assistent, en het ander een gemeen soldaet, genaemt Harmen: ende de derde een Liefhebber van de Vryheyt, genaemt de Wit. Over en aangaende de onlanghs uytgekoomen Oprechte Hollandschen Bootsgesel. Amsterdam, *Jan Goethart*, *woonende in de Vrijstraet* 1666.

„Recit de ce qui s'est passé en la bataille navale de 24 *Juin* 1666." *'s Hage*, 1666.

„Historia rerum gestarum, in naumachia die XXIIII Junii 1666." *'s Hage* 1666.

„Oprecht verhael", van 't zelfde. *den Haag* 1666.

„La nouvelle relation", van 't zelfde. *Parys* 1666.

„Breve e distinta relatione della famosa vittoria." Over hetz. feit.

Vervolgh tweede deel vant discours over den tegenwoordigen toestant ende apparentiën van vrede tusschen Engeland ende de Vereende Provintiën. Verhandelt met een Fransman, Engelsman, Hollander, Sweed ende Deen. Rotterdam, *Floris Thyssen*, 1667.

Het rechte tweede deel van den Oprechten Hollandschen bootsgesel. Zijnde een tzamenspraak tusschen vier personen in een Herberg, een van Delf, een van Amsterdam, een waert en een bootsgesel. Rotterdam, *Jan Isaakse*, 1667. (Zie boven.)

Schuytpraetje gehouden tusschen een student, een Geldersman en een Vlaming... over de twee boekjens... „den oprechten Hollandschen Bootsgezel" en... „Onpartydige tzamenspraak." Door D. V., patriot des vaderlands. Utrecht, *S. van Korteweg*, 1666.

Wagendiscours op dese tegenwoordigen tydt raeckende de subjecten ende het verhandelen van een neutrale plaets, 1667. Samenspraak tusschen een *Koopman*, een *Student* en een *Burger.*

Prognosticatie voor het jaer ons Heeren MDCLXVI.... Door Mr. Julius de Beaupré, Mathematicus. Gent, *wed. van de Kerckove*, 1666.

Discours over den tegenwoordighen toestant ende geruchten van vrede... verhandelt met een Fransman, Engelsman, Hollander, Sweet en Deen. Rotterdam, *Fl. Tyssen*, 1667. (Vgl. boven.)

„Lettre d'un marchand de Londres à son amy d'Amsterdam depuis la dernière bataille de mer." Z. j. (Vgl. boven.)

„Les particularitez de la défaite des Anglois... dans l'isle de St. Christophe." Z. j.

250. *Papers of the Dutch East India Company.*
Bevat rekeningen der *O. I. Comp.* Zeer merkwaardig voor de geschiedenis van onzen handel in de Oost. Wij vinden hier „Aangebrachte Coopmans in *Japan*", zoowel „door de *Generale Compagnie*" als „door de *Chineezen*", over de jaren 1666 tot en met 1670.

251. Bevat tal van brieven uit het jaar 1667.
Anonyme berichten uit *Holland.*
Brieven van *Wm. Davison* uit *Antwerpen* aan *Williamson*, den secretaris van *Arlington.*
Brieven van de *S.-G.* aan *Karel II*, ook in copie.
Bernard van Galen aan *Temple*, 15 Jan. 1667.
Brieven van *Downing*, meest aan *Arlington.*
„ „ *Samuel Tucker*, *Theodore de Ruyven*, *Jacob Tomus* en *graaf de Marchin*, met tal van berichten uit de *Nederlanden.* Vooral die van den eerste zijn zeer belangrijk.
Overeenkomst van *Brandenburg* en de *S.-G.*, Jan. 1667. Cop.
Extracten uit de resolutiën der *Admiraliteit van Rotterdam.*
„Elucidations of the treaty of 1647, made ye 11 Febr. 1666/7", tusschen de *Republiek* en *Denemarken.*
Brief van een goedt vriendt, *geschreven uyt Londen*, 11 Febr. 1667. Gedr.
Joh. Heinsius aan *Downing*, 13 Febr. 1667.
Besluiten van de *Admiraliteit van Zeeland* over *Heinsius*, dien *Downing* had belasterd.
Huygens aan *Arlington* (?), 24 Febr. 1667. Over de belangen van *Willem III.*
Besluit der *Admiraliteit van Zeeland* van 14 Febr. 1667. Officieële copie.
„Articlos concluded upon between Commander *Abraham Crynsens*... and *Wm. Byam*, late lt. Gouv. of *Guyana*, 6 Maart 1667, 21 art. Dan volgen: „Besides these there were others which the Comm. would not have placed in the Generall articles for the performance of which they engaged their honours. 6 art.
Lijst van *Ned.* oorlogsschepen, 1667.
De *Adm. van Zeeland* aan *Downing* (?), 28 Febr. 1667. Over *Heinsius.*
„Liste des vaisseaux de guerre qui ont passé montré à *Amsterdam*"; tot 21 Maart 1667.
Memorie over de *Fransch-Spaansche* quaestie. *Spaansch*, 21 Maart 1667.
Sententie van *Dirck van Ruyven.* Leeuwarden, 26 Maart 1667 (V. S.). Gedr.
Memorie van ?, aan *van Beuningen*, 19 Maart 1667. Cop.
Dossier stukken over de vredesonderhandelingen te *Breda*, met concept van het vredesverdrag, 15 April 1667.
Instructie van *lord Hollis* en *Henry Coventry*, *Eng.* gezanten te *Breda*, 18 April 1667.

252. Tal van berichten omtrent de vredesonderhandelingen te *Breda* en de andere loopende quaestiën.

Brieven van *M. Jager*, *Boeckell* (uit *Brunswijk*), *Sam. Tucker*, *J. Andringa*, *George Fleming*, *Chr. Dury*, *Henchman*, *Arthurs*, *Charnock*, *J. Brown* en *W. Miller*. Deze, waarvan die van *Tucker* de belangrijkste zijn, bevatten allerlei nieuws uit de Nederlanden.

Gedrukt verslag van den tocht naar *Chatham*, door *van Gent* aan de *Adm. van Amsterdam* uitgebracht.

Gedrukte brieven van *Corn. de Witt* over dezelfde onderneming, doch ook:

C. de Witt aan den *Franschen admiraal de Beaufort*, 16 Juni 1667.
Jan de Liefde aan *zijn vrouw*, 16 Juni 1667.
C. de Witt aan *zijn vrouw*, 16 Juni 1667.
De Ruyter aan *de Beaufort*, 16 Juni 1667.
C. de Witt aan *van Beuningen*, 16 Juni 1667.
Dez. aan de *Staten van Holland*, 16 Juni 1667.
de Liefde aan de *Adm. van Rotterdam*, 16 Juni 1667.
M. Jager (op 's lands vloot) aan zijn moeder, 16 Juni 1667.
C. de Witt aan *van Beuningen*, 16 Juni 1667.
Andringa aan een „*heer agent de charges*", 16 Juni 1667.
C. de Witt aan de *Adm. van Amsterdam*, 16 Juni 1667.
Sweerts aan *P. van Lodenstein*, 16 Juni 1667.
C. de Witt aan de *S.-G.*, 16 Juni 1667.
Dez. aan ?, 16 Juni 1667.
„ „ *Joh. de Witt*, 16 Juni 1667.
Middelkamp aan *zijn zuster*, 15 Juni 1667.
Dez. aan *mej. van Saxen*, 14 Juni 1667.
„ „ *Maria van Reijgersberg*, 14 Juni 1667.

Al deze origineele brieven, die betrekking hebben op den tocht naar *Chatham* en hoogst belangrijk zijn voor onze geschiedenis, verdienen ten zeerste de aandacht. Hoe zij te *Londen* in het *Record Office* zijn geraakt, is mij onbekend. Mogelijk zijn zij door *Eng.* kruisers onderschept.

Huygens aan *Arlington* (?). Z. d. Financieële omstandigheden van *Willem III.*

Decreet van *C. de Witt*, 7 Juni 1667.

C. de Witt aan de *Staten van Holland*, 16 Juni 1667.

Brieven van *P. du Moulin*, *Jo. Smyth* en *Davison*.

Verslag van de eerste bijeenkomst der gezanten te *Breda*, 24 Mei 1667, gedr.

Lijst der *Amsterdamsche* oorlogsschepen, 11 Juni 1667.

Toestand van „*the Dutch fleet*", 19/29 Mei 1667.

„Articulas Secretas" van het *Spaansch-Engelsche* verdrag „de non praestando hostibus alterutrius auxilium." Z. d.

Project van de acte van garantie tusschen *Frankrijk*, *Denemarken* en *Nederland*, 11 Mei 1667.

253. Kort overzicht van het verdrag van *Engeland* met *Spanje*, in 40 artikelen, 1667.

Dossier stukken over dat verdrag.

Brieven van *Johnson*, *Dury*, *Smith*, den *Chev. de Boley*.

Germain (op 's lands vloot) aan *zijn vader*, 18 Juli 1667.

Anonyme berichten uit de *Nederlanden*.

Tractaat van *Zweden* en de *Republiek*, 16 Juli 1667. Cop.

Missive van den *Lt.-Adm. van Meppelen*, over 't voorgevallene „omtrent de rivier van *Londen*", 2, 3 en 5 Aug. 1667, gedr.

Ad. de Haese aan *zijn broeder*, 9 Juli 1667.

Missive van den krijgsraad aan den Comm. van *Breda*, waar een soldaat zich onbehoorlijk tegen de vreemde gezanten gedragen had, 19 Juli 1667.

Extracten uit het vredesverdrag van *Breda*, 21/31 Juli 1667.

Evenzoo uit het verdrag van *Nederland* met *Makassar*, 18 Nov. 1667.

„Projet de traité d'alliance defensive avec les ligues *Grises*", 1667.

Ned. declaratie omtrent het teruggeven der veroverde plaatsen. Z. d.

De Ruyter aan de *Adm. van Amsterdam* (?), 24 Juli 1667.

C. de Witt aan de *S.-G.*, 24 Juli 1667.

Jean de Witte aan *zijn vrouw*, 24 Juli 1667.

C. de Witt aan de *Staten van Holland* (?), 24 Juli 1667.

Dez. aan de *Adm. van Amsterdam* (?), 24 Juli 1667.

254. Tal van anonyme berichten uit de *Nederlanden* uit het jaar 1667.

Lijst van gevangenen, op de *Franschen* gemaakt door den prins *de Ligny*, 3 Aug. 1667.

„Relacion de lo succedido desde 5 hasta 9 de Agosto 1667." Nam. in de *Zuid Ned.*

Davison aan *Williamson*, 12 Aug. (*Breda*), 7 Oct. 1667. (*den Haag*).

„Publication of the peace between *England* and the *United Provinces*", 14/24 Aug. 1667.

Copieën der brieven van de *Eng.* gezanten uit *Breda*.

Publicatie als boven, onderteekend door *Ripperda*, *Beverningk*, *de Huybert*, *Jongestall* en *van Starckenborch* voor *Nederland*, door *Hollis* en *Coventry* voor *Engeland* en met hun zegels voorzien.

„Memoriall of the unjust and arbytrary proceedings of the maiestrates of *Amsterdam*... against *Sir Wm. Davidson*", 16 Aug. 1667.

Garantie door *Zweden* van het *Eng.-Ned.* vredesverdrag, 17/27 Aug. 1667. Cop.

Gedrukte proclamatiën over den vrede.

Brieven van *den Graaf de Hornes* en *John Custis*.

Amsterdam aan *Arlington*, 9 Sept. 1667.

Joan Maurits aan *denz.* (?), 15 Sept. 1667. Cop.

Eenige brieven van *Temple*, waarschijnlijk aan de *Eng.* reg. Oct. 1668, door een vergissing hier verzeild.

Davison aan *Williamson*, 14 Oct. 1667.

De *S.-G.* aan den *Port. gezant*, 31 Oct. 1667. Gedr.

Memoriael versoeck vanden Lantgraef van Hessen, wegens de Maltesche goederen, 1667. Gedr.
Huygens aan *Arlington* (?), 1/11 Nov. 1667. Belangen van *Willem III.*
Oudart aan ?, 9/19 Nov. 1667.
Amalia van Solms aan *Karel II*, 11 Nov. 1667.
Blathwayt aan *Williamson*, 31 Dec. 1667.
„Queries for Mr. *Williamson* and to be communicated to my *Lord Arlington*", 1667 of '68. Loopt meest over *Holl.* zaken.
Memorie van *Downing*, 25 Maart 1665.

255. Memorie over art. 6, 7 en 8 van het *Eng.-Ned.* tractaat van 1662, betreffende rebellen en vluchtelingen, 31 Juli 1667.
Tal van anonyme berichten uit *Holland.*
Stukken over den vrede van *Breda.*
Verhaal van de onderhandelingen te *Breda*, get. *G. Charnock.*
Extraordinaire tydinghe omtrent tgevecht van Thienen, Judoigne en Hoegaerde, 6 Aug. 1667. Gedr.
Kort vertoogh van eenen vriendt aen den anderen, hoe dat... de Geunieerde Provinciën schuldich... syn, de Spaensche Nederlanden te hulpe te komen. Rotterdam, Jac. Nederwaert, 1667. 35 blz.
Fransman-Hollander. Dialoog. Gedr. 1667. 24 blz.
Discours d'un véritable Hollandois sur les affaires presentes de la guerre et de la paix avec l'Angleterre. Leyden, 1667. 16 blz.
Missive geschreven van een Heer uyt Middelburgh aen een Heer in den Haegh. Rotterdam, Joh. Redelyckhuysen. Get. *H. T.*, 10 Dec. 1667.
Brieven van *Mello* en *Middelkamp.*
Huygens aan *Karel II.* Z. d. Dankt hem voor zijn welwillendheid jegens den prins.
Plakkaat der *S.-G.*, waarschuwende tegen peper, die geleden heeft bij den brand van *Londen*, 16 Sept. 1667. Gedr.
Dubbel victorie, verkregen door de wapenen, over Raad en beleid der... S.-G., vertoond in een tzamenspraak van drie personen, varende van Leyden op Haarlem. By malcanderen gesteld door H. van V. L. Amsterdam, by Libertas Ergo en Pugno pro Patria, 1667. De drie personen zijn een *Amsterdammer*, een *Rotterdammer* en een *Fries.*
Zeejournael. Brieven van *C. de Witt* van 20 en 22 Juni 1667. Gedr. *Amsterdam*, 1667.
Lijst van de *Ned.* vloot, 1667.
Vreede-gezand, bootschappende de ratificatie der Engelsche en Nederlandsche vreede, 24 Aug. 1667. Allegorische voorstelling met een toepasselijk gedicht van *G. van Eeckhout. Amsterdam, M. W. Doorninck.*
Korte aenmerckinge, dienende tot een naecte wederlegginghe van twee (alhier geinsereerde) missiven van dHeeren Staten van Vrieslant ende Groeningen, raeckende de admissie van alle provinciale Stadthouders in den Raedt van Staten, 1668.
Publicatie van *Amsterdam* op het begraven, 1 Febr. 1667. Cop.
Stukken over de zaak van *Ruyven.*

Den grooten wonderlycken Italiaenschen waer-segger, synde een beschryvinge over ... geheel Christenryck ... over anno 1666. *Beschreven door den Hoog-geleerden Doctor Antonio Magino ... midsgaders de vijf eclipsz op het jaer* 1667.*Beschreven door Dirk Rembrantz van Nierop.* gedr.

Discours van een oprecht Hollander, raeckende den tegenwoordighen toestant van der oorlogh ende vrede met Engelandt. Te Rotterdam gedruckt in de Camer van Overlegginge by Jan den Oordeelder, 1667.

Namen der leden der Regeering van *Amsterdam*, gedr. *Amsterdam, Otto Barentz. Smient*, 1667.

„Reglement for the Comp[ys] of *England* and *Holland*", 1667.

„Liste de tous les vaisseaux de l'armée navale commandée par M. le duc de *Beaufort.*

Dat nieuwe Engels verkeerbert. Gespeelt voor de Vlamingen op de Rivier van Londen en Chattam ... Gedruct voor de Vlaamse profeten, 1667.

Den Vlaamschen boer, den Brugschen stedeling en den Hollandschen vrager ... rakende de tyden die nu loopen en der Franse oorlog ... door H. v. V.. Amsterdam, Jac. Vinckel, 1667.

Kort verhaal van de wisseling der ratificatiën, 1667.

Meer lijsten der Fransche vloot, 1667.

Waerachtich verhael van de Heerlyke overwinning van Permeribo ende de Riviere Seraname ..., 29 *Mei* 1667. *den Haag, Joh. Rammezyn.*

Relaes ... van de voyagie gedaen door den Heer Jacob van Dam, aengesteld consul tot Smirna. Amsterdam, J. v. d. Bergh, 1667.

256. Wederom tal van anonyme berichten uit de *Republiek.*

Huygens aan *Arlington* (?), 8/18 Jan. 1668. Financieële zaken.

Brieven van *Glanville, baron de Triesheim, Rob. Yard, Joh. Boeckel, Justus de Fuyter, Chr. Poleman, Davison, de Hornes.*

Ned.-Eng. tractaat van 23 Jan. 1668; benevens eenige stukken daarover.

Instructiën over de toetreding van *Zweden.*

Copieën van het verdrag van 23 Jan. 1668 en van de articuli separati.

Temple aan *Williamson*, 3 Febr. 1668

Dez. aan *Arlington* (?), 10 (3 br.), 17 Febr. en 10 Aug. 1668.

„Articles touching navigation and commerce between ... *Charles II* and ... the *S.-G.*, 7/17 Febr. 1668.

Copieën van brieven van de *S.-G.* aan *Karel II* e. a.

Defensief tractaat van *Engeland* met *Holland*, 3/13 Maart 1668. Met articles séparés.

Voorloopig verdrag van *Nederland, Engeland* en *Frankryk*, 5 April 1668.

De *Abp. van Mainz* aan *Temple*, 12 April 1668. Cop.

De *Prins van Oranje* aan *Karel II*, 18 Aug. 1668.

Klachten van *Veere* over de *Schotsche* soldaten.

Vrede van *Aken*, 2 Mei 1668; geteekend en gezegeld door *Colbert-Croissy, Temple* en *Beverningk.*

Separatum instrumentum tusschen *Engeland*, *Zweden* en *Nederland*, 25 April 1668. Cop.

„Some propositions differing from those which H. Exc. the L. *Arlington* pleased to propound to the Lords of *Amsterdam*"; met een brief van *Amsterdam* aan *Arlington*, 3 Mei 1668.

Oranje aan *Arlington*, 18 Mei 1668.

Rekening van *Temple*, Mei 1668.

„Catalogue de raretez... de feu *Sr. Pierre Stevens... d'Anvers*", 1668. Merkwaardige schilderijencatalogus, met nauwkeurige beschrijvingen der schilderijen.

Oranje aan *Karel II*, 30 Aug. 1668. Wederom quaestie van *Veere*.

Instructiën voor *Temple*, Aug. 1668.

257. Wederom talrijke anonyme berichten.

Verder brieven van *Evremont*, *Dounton*, *Davison*, *de Hornes*, *Blaithwayt* en *Edmond Custis*.

Brieven van *Temple* aan *Williamson*, 18 Sept., 5, 16, 23, 30 Oct., 27 Nov. 1668 en 1 Jan. 1669.

Consideratiën op de harangue by den Heere Prince van Oraniën den 19 *Sept.* 1668 *in de... Staten van Zeeland... gedaan. Gedrukt in Vrystaet by Libertatis ergo*, 1668.

Relatie van het gepasseerde op de inhalinghe van... den Prince van Orangiën binnen Middelburgh, 18 Sept. 1668, gedr.

Korte aenmerckinge (op het gedrag van *Friesland* en *Groningen*.) (Zie boven blz. 133.)

Amalia van Solms aan *Karel II*, Sept. 1668. Zij legt de voogdij neer.

Copieën van de brieven door de *Engelsche* reg. aan *Temple* gericht.

Memorial van de... princesse... douairière, waarby H.H. afleyt de tutelen over den Heer P. van Orangiën, 26 Oct. 1668, gedr.

Den herlevenden Cromwel met alle zijne Macchiavellisten en Macchiavellistische listigheden ende praktyken: Sulx qualificeerende Protector ofte jegenwoordig president van de Provintie van Overyssel. gedr. *Munster*, 1668. 55 blz.

Gravamina ofte 17 *pointen van bezwaernis by de HH. Regeerders der Stadt Ziericzee tegens de HH. Staten van Zeelant, waervan de* 8, 9 *en* 10 *articulen concerneren en refuseren d'admissie van d'Heer van Odyck.* 24 Nov. 1668, gedr.

Dagh-register van 'tgene de Heere Juscoljer, resident... is gherencontreert op de reyse tot Constantinopolen. den Haag, 1668.

Opmerkingen over het tractaat met *Zweden* van Juli 1668.

Een klaer vertoogh der raetspleginge van het hof van Engeland..., waeruyt gesien kan worden, hoe dat de gedaente van dat Hof... nu in desen oorlogh verandert is. Ned. vert. van een Eng. origineel, *Amsterdam*, 1668.

„Treaties between *England* and *Holland*". Deze lijst begint met 1585 en loopt tot 1668.

265. Jan.—Maart 1672.

Brieven van *John Ellis*, *Vernon*, *Silvius*, *Chr. Parker*, *Tho. Wil-*

liamson, *Sam. Tucker*, *Jan van Driessen*, *Longley*, *John Jones*, *Taylor*, *John Laurence*, met min of meer belangrijke berichten uit de *Republiek*.

Bovendien tal van anonyme berichten.

Downing aan *Williamson*, 2, 5, 12, 19, 23, 26 Jan. en 2 Febr. 1672.

Copieën van brieven van de *S.-G.*, *Lodewijk XIV* e. a.

" " " " *R. van Goens* uit *Ceylon*, Jan. 1672.

Memorie van *Downing*, 21 Jan. 1672. Cop.

Boreel aan *Karel II*, 21 en 28 Jan. en 14 Febr. 1672.

Positie van de Gerechtigheyt en het recht van oorloge ... dewelke ... heeft voorgenomen te sustineeren Lodewijk XIV ... gedr. 1672.

Arlington aan *Boreel*, 18 Jan. en 3 Febr. 1672. Cop.

Boreel aan *Arlington*, 28 Jan. 1672.

Huygens aan *Arlington* (?), 1/11 Febr., 21/31 Maart 1672. Over de zaken van *Willem III*.

Lisola aan *Arlington*, 4 Maart 1672.

Boreel en *Meerman* aan *Karel II*, 10/20 Maart 1672.

Copieën van brieven van *Boreel*.

De *S.-G.* aan *Karel II*, 11 Maart 1672.

Relation of the engagement with the Dutch Smirna fleet by Sir Rob. Holweys, 12 Maart 1672. gedr.

Memorie van *Boreel* en *Meerman*, 17/27 Maart 1672. Cop.

Publicatie van *Karel II* tegen de *Republiek*, 17 Maart 1672.

„Relation of one *Sir G. Downing's* domesticks," 1672.

Rekening van *Downing's* gezantschap, 1672.

266. Wederom tal van anonyme berichten, waaronder een zeer uitvoerig van 18/28 Maart 1672.

Eng.-Zweedsch verdrag, 2 April 1672.

Brieven van *François de Vlieger*, *John Sampson*, *Joan Brinck*, *S. Tucker*, *John Jones*, *Gelson*, *Quentin Bern*, *Roger Clifford*, *Jean Gabriel*, *J. B. du Rie*, *Th. Custis* e. a.

Proclamatie van *Lodewijk XIV*, houdende verbod van communicatie met de *Republiek*, 6 April 1672. Cop.

Boreel aan *Karel II*, 11/21 April, 23 April/3 Mei (2 br.), 13/23 en 14/24 Mei 1672.

Dez. aan *Arlington*, 11/21 April 1672.

Kinsale aan *Lauderdale*, 22 April 1672.

Brieven van *John Smith*, *Jermin*, *Rich. Ford*, *Henry Dale*, *Arn. de Cock*, *Jacobson*, *Tho. Williamson* en *baron de Vique*.

Considerations upon the present state of affaires in ye United Netherlands, *published by a lover of his Country*, 42 blz. Eng. vert. van een Ned. pamflet.

Van Bystervelt aan *Wichelhuysen*, *Makassar*, 2 Mei 1672. Waarschijnlijk onderschept.

Bericht uit *den Haag*, bevattende een overzicht van de bevelhebbers der *Ned* vloot, 7 Mei 1672.

Munster aan *Coeverden* (*Ned. gezant* aldaar), 8 Mei 1672. Cop.

Berichten van *Dirk Wilree* uit *St. George del Mina*, 15 en 22 Mei 1672.

Lijst der oorlogsschepen der Admiraliteit van *Amsterdam*. Deze lijst, die 65 schepen heeft, vermeldt nauwkeurig „langde", „wijde" en „hochte" van ieder schip, het nummer, den naam en het getal stukken, en ten slotte het jaar, waarin het gebouwd is. Op 't slot staat: „Hier woorden noch bij 5 à 6 van de groeste en 10 van de geringste gesien, waeraen daeglycks gewerckt wordt," 1672.

„Notitie van de Lantsbehoeften op *St. George del Mina*", 31 April 1672.

Lijst der schepen van de *Ned.* vloot, 1672.

C. de Witt aan ?, 29 Mei/8 Juni 1672. Over den slag bij *Solebay*. Cop.

267. Wederom tal van anonyme berichten, 1672.

Tal van brieven van *J. G(abriel)* uit *Middelburg*.

„*Major Scott's* relation taken June 30 1672." Deze had te *Ostende* „one *Roosse*" gesproken, „a deputy of *Zealand*", die hem allerlei nieuws uit de *Republiek* mededeelde.

„Shipps making ready for the recruites of the *Holland* fleet." Lijst van 40 schepen in aanbouw, met opgave van bemanning en kanonnen.

„Fireships making ready." 20 in getal.

Platte grond van de vesting *Wezel* met omstreken, „gaigné par *S. M. tres Chrestien*, le 4 Juin 1672."

Meerdere lijsten van *Ned.* schepen.

Brieven uit *Bantam* (onderschept).

Brieven van *J. Gabriel*, *H. Robinson*, *Oudart*, *John Armiger*, *Nic. Reve*, *Nath. Herne*, *Pelham*, *S. Tucker*, *Pieter Claessen*, *Jermin*, *Daniels*, *Jos. Williamson*, *Hendr. Bogaert*, *de Ruyven*, *Silvius*, *Tho. Ross* en *Hartopp*.

Boreel aan *Karel II*, 10/20 Juni 1672 (2 br.).

„Genadige verklaringe van *S. Con. M. van Groot-Bretagniën* tot aenmoedinge... om sigh te transporteren... binnen *S. M.'s* Coninckrijke", 12/22 Juni 1672. Cop. van een gedr. stuk.

„Memoires et Instructions pour les réformés françois refugiés." Door „*M. de la Sauvagerie de la Place, ministre François exilé à Rotterdam.*"

Arlington aan *Karel II*, *den Haag*, 15/25 Juni 1672.

Buckingham aan *denz.*, „ „ „ „

Halewyn, *Boreel* en *van Weede* aan de *Eng. reg.*, 18/28 Juni 1672.

Uitvoerig bericht (ged. in cijfers) van *Arlington* en *Buckingham* aan de *Eng. reg.* uit het kamp van *Zeist*.

„Articles du *Roy de France*, lesquels il demande des *E. G.*", gedr.

Benoeming van *Joseph Williamson* tot secretaris van *Buckingham*, *Arlington* en *Halifax*, 21 Juni 1672.

Benoeming van *Monmouth* als gezant bij *Lodewijk XIV*, 22 Juni 1672.

Machtiging aan *Buckingham c. s.*, om allen in de *Ned.* aan te nemen,

die zich onder de bescherming des konings willen stellen, 21 Juni 1672. Deze drie laatste stukken geteekend door *Karel II*, op perkament en met het grootzegel voorzien.

Instructie voor *Buckingham c. s.*, 21 Juni 1672.

Arlington aan *Clifford*, *den Haag*, 25 en 27 Juni 1672.

Halifax aan *denz.*, *ibid.* 25 Juni 1672.

Williamson aan *denz.*, 27 en 29 Juni, 8 en 9 Juli 1672.

Copiëen van brieven uit *Zeist*.

Sleutel tot het geheimschrift van *Buckingham*.

Dossier stukken over de onderhandelingen in *Holland*, bevattende afschriften van *Eng.* kon. besluiten, van brieven van *Arlington*, *Willem III*, etc.

„Presents made by the Embassador in *Holland*," 1672.

268. *Arlington's Embassy and negotiacions. Entry-book;* met index.

Bevat copieën van brieven van *Arlington c. s.*, *Clifford*, *Willem III*, *Karel II*, *Lodewijk XIV*, de *S.-G.* enz ; ook:

„Conditions sous lesquelles de *Roy Treschrestien* consentiroit de faire la paix avec les *E. G.*"

„Conditions sous lesquelles *le Roy de la Grande Bretagne* consentiroit de faire la paix avec les *E. G.*"

Copie van het verdrag van *Heeswijk*.

Dit boek is zeer belangrijk voor de kennis der onderhandelingen in den zomer van 1672.

269. Wederom tal van anonyme berichten. 1672.

Brieven van *Godolphin*, *Tucker*, *John Jones*, *Toron*, *Vernon*, *d'Ossory*, *Geo. Goring*, *Jan Janssen oft Sluys*, *Reve*, *Jannick*, *Robinson*, *Bulstrode*, *Dale*, *lord Seymour*, *Shaw*.

Arlington aan *Louvois*, 10/20 Juli 1672. Cop.

Journaal der ambassade van *Buckingham c. s.*, 5—8 Juli 1672.

Tal van brieven van de secretaris *Williamson* aan *Clifford*.

„ „ „ „ *Buckingham* en *Arlington* aan *Willem III*. Cop.

Copieën van het verdrag van *Heeswijk*.

„Names of English merchants in *Rotterdam* who receave protection from the *English* Embassadors," 1672.

Halifax aan *Arlington*, 8 Juli 1672.

Copieën van brieven van *Karel II* aan *Willem III*.

Arlington c. s. aan *Clifford*, 11/21 Juli 1672.

„Register der papieren gaende op heden den 31 July van hier nae *Bantam* en van daer p. *Engels* schip d'advance over *Engelandt* naer 't *Patria*, voortgesonden te worden ende geconsigneert aen . . . de *Seventhienen* tot *Middelburgh*." Onderschept pakket uit *Batavia*.

Namen der steden en sterkten die bij den Koning van Vranckryck zijn ingenomen, 2 Juni—20 Juli 1672, gedr. Er worden hier 74 steden genoemd.

Nu volgen allerlei onderschepte brieven uit *Oost-Indië:*

Herman van Kleve aan zijn broeder, 23 Juli 1672.

A. van Hillweyn aan drie verschillende personen, 25 Juli 1672.

Talrijke brieven van *Daniel Wickelhuysen* uit *Batavia* aan de *Compagnie.*

Joan Maetsuycker aan *Pieter de Graaf*, 29 Juli; aan *Sibrant Abbema*, 29 Juli (met een brief van zijn vrouw aan denz.); aan *Mr. P. van Dam*, 30 Juli; aan zijn zuster, 30 Juli; aan *Jan Harmens*, 30 Juli; aan *M. van den Broeck*, 30 Juli 1672.

Dergelijke lijst van steden als boven.

270. *Five manuscript pamflets*, 1672.

Deze titel is onjuist. Wij vinden:

1. Copieën van tal van brieven en stukken uit *Trinquenemale* van 3 April tot 2 Juni 1672. Daarbij is gevoegd deze aant.: „Dese voorenstaende stucken tegen haare overgekomene authenticque copiën gecollationeert, daermede van woort tot woort accorderende bevonden. Int casteel *Batavia*, den 30 July 1672", (get.) *Jan van Riebeeck.*

2. Dergelijke bundel copieën van stukken uit *Colombo* en *Trinquenemale*, van 25 April tot 19 Juni 1672. Evenals de vorige 30 Juli 1672 gecollationeerd door *Jan van Riebeeck.*

3. Verslag over den toestand van de landen der *O. I. Comp.*, aan *Zeeland* uitgebracht, 31 Juli 1672. Geteekend door de leden van den *Raad van Indie*, onder presidium van *Joan Maetsuycker.*

4. Dergelijk verslag, aan *Amsterdam* uitgebracht, 31 Juli 1672.

5. Dergelijk verslag, aan *Delft* uitgebracht, 31 Juli 1672.

Deze stukken zijn blijkbaar, op hun reis naar 't moederland, door *Engelschen* in beslag genomen.

271. Wederom vele anonyme berichten uit de *Republiek.* Wij zullen deze in 't vervolg niet weder telkens memoreeren; ze komen in alle bundels in grooten getale voor. 1672.

Brieven van *John Jaques*, *Sara van Hoorn*, *Silvius*, *H. Styrum*, *Tucker*, *Dale*, *de Vlieger*, *John Newman*, *P. Claessen*, *Reve*, *Anth. de Graeve*, *Gabriel*, *W. Blathwayt*, *Bogaert*, *Roelof Lourentz.*

Brief uit *Whitehall* (van *Arlington*?) van 2/12 Aug. 1672 aan *Willem III* („cito, cito").

„Copie-translaet" van een contract over „pacquetbooten" van *Harwich* naar *Hellevoetsluis.*

Copieën van brieven uit *Holland.*

Brieven van *Pedro de Vallo* en *Roger Meredith.*

„*Epitaphium Hollandiae sepulchri*", Lat. gedicht, d. d. *Dantzick*, 30 Aug. 1672.

De *Keurvorst* van *Brandenburg* aan *Karel II*, 31 Aug. 1672. Cop.

272. Brieven van *Newman*, *Johnson*, *de Vallo*, *Geo. Carew*, *Joan de Brune*, *Alex. Merchand*, *de Vlieger*, *Tucker*, *Jan Crans*, *de Graeve*, *Antonissen*, *Wigbolt Meulman*, *Reve*, *John Jones*, *d'Ablain*, *Gabriel*, *Ballantyne*, *de Hornes*, *Joan Pieters.* 1672.

Lijst van de verkooren vroetschappen van 's Gravenhage, gedaen by S. H. de P. van Orangiën, gedr. 1672.

Willem III aan *Amsterdam*, 10 Sept. 1672, gedr.

Verdrag tusschen *den Keizer*, *Denemarken*, *Brandenburg*, *Brunswijk* en *Hessen-Kassel*, 12/22 Sept. 1672. *Eng.*, *Duitsche* en *Fransche* text.

De *S.-G.* aan *Karel II*, 27 Sept. 1672.

Waerachtigh verhael van de France wreedtheyt binnen Woerden onder 't beleydt van den verrader Momba, 23 Sept. 1672, gedr.

Bundel rekeningen van het gezantschap van *Buckingham c. s.* in den zomer van 1672 in *Holland.* Daaronder komen voor:

To Mr. *Maurice* at *Antwerp* for jewells, £ 610.
To Mr. *Duarte* for like jewells, £ 282, 16 sh.
To My. *L. Halifax* for the like, £ 220.

Deze werden als geschenken gebruikt, waarvan een gedetailleerde opgave aanwezig is.

„A list of 7 *English* prices brought op to *Helvoetsluys* by a *Zealand* capa." 1672.

Willem III aan *Arlington* (?), 7 Oct. 1672.

Dez. aan *Karel II*, 7 Oct. 1672.

La levée du siége de Woerden par le P. d'Orange, gedr. *Parys*, 1672.

„An extrait of certain *Dutch* pamphlets":

Wij vinden hier extracten van de volgende gedrukte stukken:

1. *Spectacles for all kinds of sights, being the second part.*

2. Het vonnis van *C. de Witt.*

3. Kort overzicht van de gebeurtenissen in de *Nederlanden*, 5 Aug.—1 Dec. 1672.

4. Brief van *Veere* aan *Willem III*, met gelukwenschen wegens zijn benoeming tot Stadhouder.

5. *The politick cloake, lifted up in the Princes leager or an army-chat between a Hollander, Zelander, man of Utrecht and man of Friesland.*

6. *Elaborate and learned defense in Law after the manner of the civilians practise in Holland on the behalf of Mr. C. de Witt.*

Wij wijzen nog op de volgende Nos. (De andere zijn gedrukte resolutiën en derg.)

9. *The deceived Englishman scratching where it does not itch or a dialogue twixt a French, an Englishman and a Hollander.*

12. *A short poem in way of expostulacion by the ghost of Buat against the ghosts of the de Wits.*

13. *A double poem: the first part presents C. and J. de Wits ghosts pleading their merits: the next accusing and impeaching them.*

14. *A draught of a speedy way to compose matters twixt the K. of Great Britain and the S.-G.*

16. *A merry pasquil against both de Wits, making Hell, Heaven and Purgatory refuse them.*

17. *Unpartiall consideration upon H. H. the Prince of Orange's letter to the Burghers of Holland.*

18. *Lewis his golden holyday to catch rotten hearts in and about the low grounds of Holland.*

19. *Short dialogue to animate the people of Holland to orderly prosecucion of the work against English and French invasion.*

22. *A large deduction against the Loevestein party.*

23. *A journal of the seidge and deliverance of Groeningen and of the supposed magical spels found upon iron plates in the granadoes shot into the town from the Bp. of Munster.*

24. *Printed large letter to the same purpose.*

25. *Tedious exhortacion of Holland's hope to stand.*

26, 27, 28, 29. Verhalen van den dood der *de Witten.*

Mr. Puckles account, who came from *Middleburgh* the last of October 1672."

273. Brieven van *Tucker*, *Reve*, *Corn. Aberdaen*, *de Grave*, *Th. Hartopp*, *Joh. van der Monde*, *de Vlieger*, *J. van der Plancken*, *Dale*, *Jones*, *Carew*, *Bulstrode*, *John Ogden*, *Vernon* en *J. van Dam*. 1672.

„Liste de l'armée de l'electeur de *Brandenbourg* se trouvant sur *le Rhin*", Oct. en Nov. 1672.

Copieën van brieven van *Karel II.*

Keulen en *Munster* aan *Karel II*, 29 Dec. 1672.

Rekening van de ambassade van *Buckingham c. s.*

Tal van brieven over quaestiën van kaperij.

„A project how to increase the publick revenues without any further burdhen to the communalty" (nam. in de *Nederlanden*). 1672.

274. 1672. Undated.

Huygens aan *Arlington*, z. d. Over de belangen van den Prins van *Oranje.*

Stamboom der familie *Nassau*, na 1672 opgemaakt.

Appendix ad fabulas Phaedri. De fabel *Sol et Ranae*, toegepast op *Lodewijk XIV* en de *Republiek.*

Lijst van Nederlandsche pamfletten:

1. *Holland's venison, baked up in England and served up to the lovers of their native country.*

2. *Relation of the wonderful tumult hapned in the Province of Malambruino... in a dialogue between three having the guard: Arent, Gysbert and Dirck.*

3. *Necessary consideracions about the present times.*

4. *An honest schuyt-dialogue in the boat twixt a Haghe and a Rotterdam man.*

5. *The dirty calumny of treason cast upon the magistrates, diverted and tramped underfoot.*

6. *The life and actions of Mr. John of Oldenbarnevelt, compared with those of Mr. John de Witt.*

7. *Lanterlui of judgements or Pen, Inck, Spectacle and Pamphlet cryers with some old prophecies.*

8. Lijst van *Haagsche* magistraten.
9. Gedicht ter eere der *de Witten*.
10. *The revolves of the mad-calfe, broken forth of the Burgerstyl of Delft*, 31 Aug. 1672.
11. *A wondrous authentick letter written from the lowest pit of Hell or Beëlzebub ... to the clergy at Pins.*
12. *The ambassade of De Groot ... layd open.*
13. *Conference in the army between six persons: three countrymen, two pessengers and a messenger*, 1672.

The substance of 3 *Dutch* pamphlets.

1. *The life and death of C. and J. de Witt.*
2. *Embleme upon the Bp. of Munster.*
3. *Journal of what hapned in the seidge and deliverance of Groeningen.*

„Conditions sous lesquelles *le Roy Tres Chrestien* consentiroit de faire la paix avec les *E. G.*"

Evenzoo van *Engeland*. Van beide stukken talrijke afschriften.

Instructie van *Buckingham* en *Arlington*, z. d.

Memorie van *Silvius*, z. d.

„Contract van vreede en vrundschap gemaeckt uyt den naem ... der *E. Comp.* ..., ter eenre ende den *groot Samoryn van Calicoet* ter andere zijde, mitsgaders een stilstant van wapenen tusschen gemelde Coningh en den Coning van *Cochin*", 11 Febr. 1672.

Staat der *Fransche* troepen in 1672.

„Papers relating to the *Triple alliance* on the part of *Spain.*"

Eenige *Eng.* vertalingen van *Ned.* pamfletten:

Greeting to the worship Mr. C. de Wit.

The mysteries of the Masse or the cristal spectacles ... represented in a dialogue between a Counsellor and a loyal-hearted burger, 1672.

A discourse concerning the present Interesse of the State and land; between one of Zeland, one of Holland, and a Cornell.

A dialogue between Jaep and Teun, two Holland boores, a French Soldier and Nicklas, an Englishman.

Dutch verses rendred into English prose. Many hounds are the hare's death.

A strange lanterluy of five great potentats: the K. of France, the States of Holland, the K. of England, the bishop alias the little man of Galen, the prince of Orange.

Upon the declaracion of warre of the two Kings against the United Provinces.

Intelligence from England and France of one he-devil and three she-devils.

The right foundacions of the late reestablished old Holland's rights or of the burghers legal freedom ... by H. B. and L. K.

Van Ruyven aan „*myn Edelen Heer en Patroon.*" Z. d.

Lijst der schepen, die 28 Juli 1672 van *Batavia* naar *Ceylon* zijn uitgezeild.

Brieven van *Wichelhuysen* als boven.

The Batavian Muster or the undertaking of the Batavians for the freedom of their country. Berekening van de vrijwillige schattingen, 1672.

Several consideracions touching the present condicion of our beloved native country. Eng. vert.

Peticion on behalf of the Grand Assembly of the people of this land. Eng. vert.

The gold mine of France opened and stopt by Gerard van Wassenbergh. Eng. vert.

Verzen op *C.* en *J. de Witt.*

275. *Printed papers*, 1672.

Waerachtighe ... verklaringhe van hetgene gepasseert is int attaqueren door de Engelsche op de Smirnasche vloote, 1672.

Grafschrift in rijm op de *de Witten.*

Devise pour le Roy. Sonnet.

Derde verhael ofte vervolgh van tgeene in de belegeringe van Groningen is voorgevallen.

Natuurlycke echo uytgegalmt over 't Eynde van C. en J. de Witt. Waer by gevoegd is de verhemelde geest van ... Buat. Amsterdam 1672.

Resolutie van 't Hollende Kalf, losgebroken uyt het Delfse Burgerhock, 31 Aug. 1672.

Eysch van de Burgery van Amsterdam. 6 art. op rijm.

Tooneel der wereldsche verandering. En meer andere verhalen van den moord der *de Witten.*

Omstandig verhaal van de gebeurtenissen ter zee, 23 tot 26 Maart 1672.

Positie van de gerechtigheyt en het recht van oorloge ... gedisputeert in het Kon. Paleis, 14 Jan. 1672.

Lettre aux Hollandois ... par M. P. Op rijm.

Traduction de la fable latine du Soleil et des grenouilles par mons. du Perier.

De rodomontade van Beuskop Beernhart met zijn lijfknecht Hans Jurgen. Met een spotprent op den *bisschop van Munster.*

Gedichten, tot lof en tot blaam der *de Witten*, eenige met platen.

Echo's echo. Lat. gedicht.

Dit heeft een rave, roepende: Cras, cras uyt haren beck door den schoorsteen van de H.H. Statenkamer in Hollandt laten vallen, op die tydt als de Koning van Engelandt uyt syn ballinghschap geroepen wierdt en in 's Gravenhage wel onthaelt wierdt.

Aanspraak aan den gestrengen Heer K. de Witt ... in zyn gevangenis. Spotdicht.

Platte grond van 't slot te *Woerden.*

Id. van *Koeverden*, met beschrijving van de inneming, door *Eybergen*, 30 Dec. 1672.

De geest van Willem I, verschenen aan Willem III. Lat. ged., get. *G. B.*

Ned. vert. van de fabel van de *Zon* en de *Kikvorschen.*

tZamenspraek tusschen Jaep en Teun, zynde Holl. boeren, een Fransman, zynde een soldaet, ende Nickles, een Engelsman.

Bondich bescheit uyt Engelant en Vrankryk, van een duivel en dry duivelinnen. Gedrukt voor den metaelen Erasmus tot Rotterdam.

Over de declaratie van oorlogh, gedicht.

Wonderlyck lunterluy van vyf groote potentaten: Frankryk, Holland, Engelant, Munster en Oranje.

Missive uyt Groningen van den 9/19 *Aug.... aan den Heer van Gockinga*, van *S. G.*

Nader verhael van tgeene in de belegeringe van Groningen is voorgevallen.

De onvermaeckelycke wandelwegh nae den Hemel of de Hel en Hemel.

Reys van J. en C. de Witt en haer wedervaren int Vagevier.

276. *Printed tracts*, 1672.

Optocht der Batavieren voor de vryheyt des Vaderlants. Dordrecht, S. onder de Linde.

Coffo Phillo or the coffyhouse. Dialogue between Phillonen Britannicus, a Englishman, M. le Docteur, a German, M. le Statest, a Hollander, and M. le Brave, a French Capt., Jan. 1672.

Consideratiën over den tegenwoordigen toestant van het vereenigde Nederland, gestelt door een liefhebber van 't Vaderland, 1672. 34 blz.

De Goudmyn van Vranckryck voor de Staten en standen van 't Roomsche Keyserryck geopent en gestopt door Gerard van Wassenbergh... uyt het Latyn vertaelt, 1672. 32 blz.

Het rechte fondament van het nieuwe herstelde Oudt-Hollands regt ofte de wettige vryheydt der Borgeren, door H. B. en L. K., 1672. 16 blz.

Voorstel hoe men de 100,000 *Batavieren sal gebruycken om in korten tydt van den vyant verlost te zyn. Amsterdam, J. C. T. H.* 8 blz.

tSecreet van de Mis of kristalyne bril... vertoont in een tsamenspraeck tusschen een Raedtsheer en een Goedhartigh burger, 1672. 16 blz.

Hollants venezoen in Engelandt gebacken en geopent voor de liefhebbers van 't Vaderlandt, 1672. Gedicht.

Verscheyde consideratiën over den tegenwoordigen toestant van ons lieve vaderlant, 1672. 12 blz.

A letter out of Hollant,... with a prophecie inclosed, made by one of their astrologues, 30 April 1672. 6 blz.

Den grooten en witten duyvel, dat is een klaer vertoon en aenwyzinge, ged.

Verhael van der wonderlyker oproer... in de provincie van Mallobruino; tzamenspraeck tusschen... Arent, Gysbert en Dirck, 1672.

Nodige consideratiën op den tegenwoordige tydt.

Krachtige beweeghreden, dienende tot opweckinge van alle vaderlandtlievende.

Motive, waerom alle patriotten... S. H.... tot Grave van Hollandt helpen verclaeren.

De ontdeckte Pot... tegens den fenynigen dootstuyp van den stervende Loevesteynsche Schorpioen.

Wonderlycke authentycke missive geschreven uyt het diepste der helsche afgront door Beëlzebub. Gedruckt in de Brouwery van de werelt, daer de verraders haer loon ontfangen.

De Lasterkladde der Landverraderie op de H.H. Magistraten uytgeworpen, afgekeert en neergetreden, gedicht van *R. D. N.*, 1672.

Trits van verstanden, pen en inkt, Brillaris en Pasquillus, met zijn oude profecyen, 11 blz.

The Dutch usurpation, Londen 1672.

Journaal ofte daaglykse aenteykeninge van 'tgene ontrent de Belegering van de Stadt Groningen... gepasseert is. Gehouden door A. Eldercampius, predikant op Lutkegast. Amsterdam 1672.

Geneesmiddelen voor Hollants qualen. Gedicht.

Vertoog ofte consideratiën, den Hove van Hollandt... gesuggereert 1672.

Den val van de de Witten in een tsamenspraek tusschen Pieter en Klaes.

Consideratiën over den tyegenwoordighen toestant, 1672. 27 blz.

Some prophecies and revelations of God... translated, 1672. 8 blz.

Het geding ofte proces der geesten van Mr. K. en J. de Witt, met des volx replycq. Gedicht.

Legerpraetje tusschen ses personen, Jaep Soet, Klaes Swaerhooft en Jan Goethart, zijnde drie boeren met Keesje Maet en Broer Jochem, varende luyden, met een Bode. 24 blz.

Den bedrogen Engelsman, tzamenspraeck tusschen Daniël, een Fransman, Robbert, een Engelsman en Jan, een Hollander.

Vrymoedige aenspraeck... ofte een samenspraeck tusschen een oprecht Hollander, een soldaat, een bootsgesel, een inwoonder van desen staat.

Den politiquen mantel, opgeligt int Princeleger of Legerpraetjen tusschen een Hollander, een Zeeuw, een Utrechtsman en een Vries, 1672.

Eenvoudigh schuytpraetje tusschen een Haegenaer en een Rotterdammer. Gedr. door *Placker Plackatis*, 1672.

d'Ontdeckte ambassade van de Groot, 1672. Samenspraak van een Hollander en een Franschman.

't Leven en bedryf van Mr. Jan van Oldenbarnevelt, overeengebraght met dat van Mr. Jan de Witt, 1672.

Appendix van de Boecke van Mr. Joan de Witt. Ironische boekenlijst.

Brillerus Sondagspraetje.

Discoursen over den tegenwoordigen interest van het landt tusschen een Zeeuw, Hollander en Raedsheer, 1672.

Kort en waerachtigh vertoogh. (Overzicht der gebeurtenissen van 5 Aug.—1 Dec. 1672.) *tZamengestelt door I. V. H.*

Louys gulde Hartjensdagh... gedruckt intjaer van de Hollantsche malmoolens, 1672.

Onpartydige consideratiën... over de missive van Z. H., 1672.

Algemeene Hollandsze Kerk-mis... Gedruckt in Vreugdenstadt in verlaag van Hilarius Probus. 1672.

Oprechte vermeerderde Brillen voor alderhande gesichten, 2*de deel. Sprekende persoonen: De Brilleman*, *Een Amsterdammer*, *Dirck Theunisz* (*een Oudt Hollander*), *Aernout Goetbloet. tUytrecht gedruckt voor Klaes Kyck-uyt.* 1672.

Van vele dezer pamfletten is meer dan één exemplaar voorhanden.

277. „Summ of ye discourse of the *Suedish* Ambassadors to the Commissioners of the *S.-G.*", 2 12 Jan. 1673.

„Memoriall by ye Lords the Amb. Extr. of *H. M. of Sweden*, presented to the Comm. of ye Lords the *S.-G.*", 2/12 Jan. 1673.

Brieven van *J. W. Graeff*, *A. de Grave*, *Tucker*, *J. Jones*, *P. van der Brugge*, *Reve*, *E. Harry*, *Rosmale*, *Seamen*, *Ph. Stafford*, *Dale*, *Vernon*, *Hartopp.*

Bentinck aan *P. Maghew*, 12 Jan. 1673. Particuliere zaken.

Concept-vredesverdrag tusschen *Engeland* en *de Republiek*, 14/24 Jan. 1673.

„The concessions from *H. M.* to the *Dutch* fishers." Meerdere stukken over de quaestie van de visscherij.

„Memoriall by the L. ye Amb. Extr. of *Sueden*, presented to the *S.-G.*, 16/26 Jan. 1673.

Tal van copieën van brieven der *Zweedsche* gezanten aan de *Eng.* regeering.

Buysero aan *zijn zoon*, 20 Jan. 1673.

„Generaal cort register van alle de stucken en pampieren, soo die in dese drie bysondere packetten onder lett. AA, BB, CC, bij ons overgesonden zijn, 20 Jan. 1673." (get.) *D. Wichelhuysen.*

Jacob Cops aan de *XVII*, 3 Febr. 1673. Zeer uitvoerig met tal van bijlagen en afschriften.

„Vierde ende laetste remonstrantie offte verhael van gepasseerde saacken, voorgevallen sedert het vertreck der laatste vloote op 20 Dec. 1671 tot ultimo Januari 1672."

Deze laatste stukken zijn blijkbaar op hun reis van *Indië* naar het vaderland door *Engelschen* onderschept.

278. Brieven van *Edmund Custis*, *Claessen*, *S. de Geer*, *de Vlieger*, *Rich. Wilkinson*, *Th. Johnson*, *Jean de Wistman*, *Wm. Johnson*, *John Scott*, *Geo. Shaw* en *Jas. Read.*

Mich. Hore en 13 *anderen* aan *Williamson. Bilbao*, 2 Febr. 1673.

Extract uit het besluit van *Karel II* over de visscherij.

Sparre en Ehrenstein (*de Zweedsche Comm.*) aan *Karel II*, 4/14 Febr. 1673.

Lijst der *Eng.* schepen, 14 Febr. 1673.

Memorie over den *Eng.-Ned.* oorlog, Febr. 1673.

Bundel „extracts out of the *Harlem Gazets.*" Febr. 1673.

„Instructions for *Robert Earl of Sunderland*, *sir Leoline Jenkins*,

and *sir Joseph Williamson*", die naar *Keulen* of *Aken* gaan om te onderhandelen, 4 Maart 1673. Cop.

Copieën van missives der *Zweedsche* gezanten.

„State of the *Zealand* squadron", 26 April 1673.

Rupert aan *Arlington*, 25 en 26 April 1673

„Instructions to the prince (d. i. *Rupert*) in order to a descent in *Zealand*", April 1673.

279. Brieven van *prins Rupert* aan *Arlington*. Z. d., 2, 4, 5, 8, 9, 10 (2 br.), 11, 27, 29, 31 Mei, 1, 3, 6, 9, en 26 Juni 1673.

Dez. aan *Karel II*, 4, 5, 9, 10, 27 en 29 Mei 1673.

Brieven van *Baron*, *Darrell*, *Rich. Ford*, *Littleton*, *Bulstrode*, *Hamilton*, *Th. Eliott*, *Ossory*, *Jehan de Bloys*, *T. van de Water*, *Tucker*, *Rich. Dutton*, *Sherland*, *Lockhart* en *Bedford*.

„Relation contenant ce qui s'est passé en la reprise de l'Isle de *Sainte Hélène*." 1673.

Commissie voor *Sunderland*, *Jenkins* en *Williamson*, 4 Mei 1673, met het grootzegel voorzien.

Copieën der brieven van de *Zweedsche* gezanten.

d'Estrées aan *Karel II*, 17 en 19 Mei 1673.

„Interrogatoir ende vraaghpointen van *Daniel Wichelhuysen*, in den Raat van Justitie, om daar op d'onderstaande vraagpunten te examineeren ende te hooren de persoon van *Helena de Wolff*", 10 Mei 1673. Onderschept.

Rupert aan *Robert Carr*, *chancellor*, 18 Mei 1673.

Deze brieven van *Rupert* zijn zeer belangrijk voor de geschiedenis van den zeeoorlog in dat jaar.

Arlington aan *Rupert* (?), 26 Mei 1673.

„Relation de la bataille de *Sentzem*", 6/16 Juni 1673.

De Ruyter aan de *S.-G.*, 7/17 Juni 1673.

Dez. aan *Willem III*, 9 Juni 1673. Beide *Fransche* vertalingen.

Spragg aan *Arlington*, 30 Juni 1673.

Afbeelding van de zeeslagen van 7 en 14 Juni 1673 met verklaring.

De *Ned. gezanten* aan den *Bp. van Londen*, Juni 1673.

280. Bestaat niet.

281. Brieven van *Vernon*, *Widrington*, *Crosse*, *Tucker*, *Egmond*, *Jacob de Harlem*, *Paulus Blanckaert*, *Claessens*, *Jacob de Graef*, *B. de Haes*, *Arn. Schwartz*, *Bulstrode*, *Edw. Carleton*, *Hartopp*, *Jan van Kempen*, *Reinst*, *Beyenberg*, *Sackville en Casteels*.

„Traité d'alliance entre *l'Empereur*, le Roy *d'Espagne*, les *E. G.* et le duc de *Lorraine*", Juli 1673. Cop.

Brieven van *prins Rupert* aan *Arlington*, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 18, 22 en 27 Juli, 3, 6, 10, 12, 14, 17, 20 (2 br.), 23 en 24 Aug. 1673.

Dez. aan *Karel II*, 2, 13, 17 en 27 Juli, 10, 14, 17, 24 en 26 Aug. 1673.

Bernardo de Salinas aan *Williamson*, 10 Juli 1673.

Copieën van brieven van *Arlington*, o. a. aan de gezanten te *Keulen*.
Lijst der troepen van *Willem III* in de *Langstraat*, 12/22 Juli 1673.
Schomberg aan ?. *Yarmouth*, 21 en 23 Juli 1673.
Lijst der *Munstersche* troepen, Juli 1673.
„Relation du combat donné entre les flottes *Royales* et celle de *Hollande*, le 21 août 1673."
Spaansch-Nederlandsch verdrag, 30 Aug. 1673. Cop.
d'Estrées aan *Arlington*, 22 Aug. 1673.
Geteekend plan van den slag bij *Kijkduin*.
Verdrag van de *Republiek* met den *Keizer*, 30 Aug. 1673. Cop.
„Remarques sur le traitté d'alliance entre *le Roy d'Espagne* et les *Etats*", 30 Aug. 1673.
„Relation of the *French* squadron sent to *prince Rupert* by Mr. *Martell*, admirall of *France*." 1673.

282. Brieven van *Tucker*, *Robinson*, *Beyenbergh*, *de Crackow*, *Ossory*, *van Straelen*, *Puckle*, *Hohenlo*, *Hartopp*, *de Castro*, *Reve*, *Kick* en *Chaumont*.
Rupert aan *Karel II*, 5, 6, en 12 Sept. 1673.
Dez. aan *Arlington*, 6 en 9 Sept., 11 en 12 Nov. 1673.
d'Estrées aan *Karel II*, 8 en 14 Sept. 1673.
Dez. aan *Arlington*, 8 Sept. 1673.
De *S.-G.* aan *Karel II*, 25 Oct. 1673. Cop.
Troonrede van *Karel II*, 4 Nov. 1673.
Arlington's antwoord op een memorie van *Spanje*, 16 Dec. 1673.
Opgave der strijdkrachten van *Zweden*, *Beieren*, *Brandenburg*, *Neuburg* en *Hannover*. 1673.
Temple aan *Arlington* (?), 22 Dec. 1673.
„Poincts de deliberation sur les quels M.M. *les Estatz d'Hollande* doibvent prendre une resolution finale dans l'assemblée de Décembre 1673."
Tafel van de quotificatie van 't familiegeldt, namentlyck wat yeder, naer proportie van syn winste 's daegs zal moeten geven. gedr.

283. Brieven der *Zweedsche* gezanten *Sparre* en *Ehrenstein* aan *Karel II*, meest in *Eng.* vert.
„A narrative the state of *Holland* and their preparations for sea." In de hand van *Bulstrade*, 1673.
Theologi Batavi epistoliani ad *Episc. Lond.*, z. d.
The Turckdom of France, represented by two grand statesman, Ariante and Polidor. Eng. vert. van een *Ned.* pamflet.
„Reponse au mémoire du duc de *Fresno*, 1673."
„A list of papers of complaints against *the Dutch*."
„The case of *Mr. Nich. Reve.*"
„*Rest for the unquiet in our native country, being a dialogue betwixt two North Hollanders, two one a burger, the other a husbandman.*" *Eng.* resumé van een *Ned.* pamflet.
„A reply to your particularities, inquired into *Holland*", 1673.

„The present state of *Holland* as to sea affaires."
„ „ „ „ „ „ „ „ land „ "
Lijst van *Engelsche* gevangenen te *Middelburg.*
„ „ *Ned.* „ „ *Plymouth.*
„Memoriall for Mess. *Couttin* and *Barrillon*, amb. extr. *H. M.* in the treaty of peace at *Cologne.*" 1673.
Staat der *Fransche* vloot in 1673.
„Reflection sur la question qu'on propose aujourdhuy si l'on doit rompre ou demeurer seulement en la guerre auxiliaire." Z. d.
Instructie voor *prins Rupert.* Z. d. Cop.
Instructie voor *Sunderland c. s.*, gezanten naar *Keulen.* Cop.
Brieven van *Eeckhout* en *W. Carew.*
„Relation exacte des divers combats et actions sur mer de la Flotte de *S. M. de la Grande Bretagne* soubs le commandement de S. A. *le prince Rupert*, anno 1673. Escrite par une personne ayant commission dans la dite flotte." Zeer belangrijk en uitvoerig bericht.

284. *Printed Tracts and Papers*, 1673.
Pertinente afbeeldinge ende beschryvinge van 't beleg en overgaen der stadt Naarden, 12 Sept. 1673. Met platte grond.
In victoriam Confoederatorum Belgarum. Zegezang op den slag bij *Kijkduin.*
Situatiekaart van *Koeverden.*
Derde deel van Engelandts Apèl en Beroep aan de Gemeente tegen den Koning. Ned. vert. van een *Eng.* pamflet.
Het tweede cabinet, behelsende de Handeling der Eng. en Ned. gezanten tot Ceulen... door H. Salicetus. Tot Ceulen by Lieve van Vrede. 1673. 34 blz.
Almanach voor het jaar O. H. 1673.
Optogt der Batavieren voor de vryheyt des vaderlants. (Zie boven).
Tractatus historico-politici, qui hic in universali belli pacisque theatro proponantur... ab anno 1618 *in annum* 1673... *per D.D. Adolphum Bruchelium, C. A. Thaldenum, H. Brewer. Keulen* 1673.
Tweede deel van Engelandts apèl. (Zie boven).
Remarques... op de missive... van den K. van Engelandt, Amsterdam 1673.
De geest van Jan de Witt aan den Heer van Beverningk. Gedicht.
Het France Turckye, toegestelt door Ariante en Polidor, de groote staetsmannen... kortelyk ontdeckt door Alex. Chr. de Metre. Rotterdam 1673. 34 blz.
Appendix van Engelands Apel. (Zie boven).
Gesprek tusschen Huysman en Borger.

285. Een alphabetisch register van eigennamen, misschien voor een minister of ander hoog staatsambtenaar bestemd. Wij vinden bijv.:
Amsterdam. „The particular revenue of ye towne of *Amsterdam* is this yeare 1674 16 millions, commonly calculated, arising for ye most part out of Impositions, taxes etc."

Allemonde „is Schout by Nacht. 1674."
Het register bevat natuurlijk meest bekende zaken.

286. „A breviate of the discourse held by the Lords ye Amb. of *Sweden* to the Commiss. of ye *S.-G.* at *the Hague*", 2/12 Jan. 1674.
Brieven van *Puckle*, *Tucker*, *Beyenberg*, *Edw. Hart*, *Rob. Southwell*, *Custis*, *Ballantyne*, *Wm. Lockhart*, *Silvius* en *Hartopp*.
„Remarques sur la lettre du *Roy d'Angleterre* qui a esté dernièrement écrite", Jan. 1674.
Copieën van de brieven der gezanten *Sparre* en *Ehrenstein* aan de *Eng.* regeering.
Memorie der *Eng.* gezanten te *Keulen*, 19/29 Jan. 1674.
„Sommaire des articles secrets" (tusschen *Engeland* en *Frankrijk*), Jan. 1674.
„The nuncio's memoriall to ye Queen of *Spaine*, offering ye *Pope's* mediation of a peace", 16 Febr. 1674.
Karel II aan de *S.-G.*, 9/19 Febr. 1674.
„Articulus secretus (tusschen *Nederland* en *Engeland*), 9/19 Febr. 1674.
Copieën, extracten en resumés van den vrede van *Westminster*, 9/19 Febr. 1674.
Concept-tractaat over den *O. I. handel*, Febr. 1674.
Karel II aan de *vreemde gezanten*, 14/24 Febr. 1674. Copie. Over den vrede.
Dossier stukken en papieren (copieën) betreffende de onderhandelingen te *Keulen* met een lijst van die papieren.
Lijst der schepen en bevelhebbers van de Admiraliteit van *Amsterdam*, Maart 1674.
Karel van Lotharingen aan *Karel II*, 22 Maart 1674.
Dossier stukken over nog hangende quaestiën tusschen *Engeland* en de *Republiek*, April en Mei 1674.

287. Brieven van *Tucker*, *Bulstrode*, *Bellot*, *de Wicquefort*, *Chaumont*, *Campion*, *Bodham*, *Ant. Isaacson*, *Custis*, *Flocquet*, *Kick*, *de Merlebeque*, *John Cooke*, *John Field*, *Coventry* en *St. Albans*.
„Relation de cequi s'est passé à *la Brille* entre la *Cleveland* et un navire de guerre des *E. G.*", 7/17 Mei 1674.
De *S.-G.* aan *Karel II*, 16 Mei 1674.
„The concerned in the landinge of the shipp, called the *St. Francis* of *Nieuport*", Mei 1674.
Verdrag tusschen den *Keizer*, *Spanje*, de *S.-G.* en *Brunswijk*, 18/28 Juni 1674. Cop.
Temple aan *Karel II*, 14 Juli 1674.
Tractaat tusschen den *Keizer*, *Denemarken*, *Spanje* en de *S.-G.*, 10 Juli 1674. Cop.
Antwoord van *Engeland* op de voorstellen der *Republiek* over den *O. I. handel*, 17 Juli 1674. (get.) *Coventry*.
„Articles relating to ye two *East India Compagnies*", 31 Maart 1674.

„Articles of trade, offered by ye *East India Comp.*", 27 Juli 1674.
„Articles selected out of the project offered by ye *East India Comp.*", 30 Juli 1674.
Verhaal vau het gebeurde bij *Martinique*, Juli 1674.
„A list of H.H. the *Pr. of Orange's* army", Juli 1674.
„The *K. of France's* declaration on what conditions he will make a peace with the *Elector Palatine*", Juli 1674.

288. Brieven van *John Field*, *Dan. Janning*, *Jo. Cooke*, *Dale*, *Hotherne*, *H. Tynne* en *Roger Meredith*.
Lijst van gesneuvelde en gewonde officieren bij *Senef*, 1/11 Aug. 1674.
„Copie du mémoire presenté au *Roy de la Grande-Bretaigne*", door *Reede*, *van Beuningen* en *van Haren*, 5/15 Aug. 1674.
Reede, *van Beuningen* en *van Haren* aan *Jenkins*, 3/13 Aug. 1674.
Coventry aan *Downing*, 9 Aug. 1674; aan *Bedford*, 21 Aug. 1674; aan *zijn vader*, 19 Sept. 1674.
Willem III aan de *S.-G.*, 14 Aug. 1674. Cop.
„An account of the alterations in the project of the treatie of marine", 16 Aug. 1674.
Project-marine-tractaat, 16 Aug. 1674.
Commissie der *Ned.* afgevaardigden, 22 Aug. 1674. Cop.
Coventry aan *Culpepper*, 19 en 21 Sept. 1674.
Temple aan *Williamson*, 28 Sept., 5, en 9 Oct. 1674. N.S.
Ontwerp-tractaat over *Indië*, 28 Sept. 1674.

289. Brieven van *Temple* aan *Williamson*, 2, 6, 13 en 30 Oct., 6, 9, 13, 16, 20, 23 en 27 Nov., 4 en 7 Dec. 1674.
„Remarques faites par M.M. les deputés des *E. G.* sur le projet de la marine", 7 Oct. 1674.
Brieven van *Rich. Lloyd*, *Bodham*, *Meredith*, *Butler*, *Tucker*, *Jenning*, *Rob. Ellis*, *Carew*, *Sandys*, *Kick*, *lord Clare*, *Richards* en *Johan Kievit*.
Coventry aan de *Ned. Comm.*..., 19 en 21 Oct. 1674.
„Answer to the *Dutch* remarques", 19 Oct. 1674.
Van Beuningen aan *Williamson*, 18 Nov. 1674.
Antwoord der *Ned. Comm.* omtrent de drie nieuwe artikels van het marineverdrag, 9 Nov. 1674.
Arlington aan de *Ned. Comm.* (?), 24 Nov. 1674.
Karel II aan *dez.*, 21 Nov. 1674.
„Reasons enforcing the articles proposed", 25 Nov. 1674.
„Answers of the *Comm.* for the *East India Comp.*" 25 Nov. 1674.
Antwoord der *Engelschen* daarop, 26 Nov. 1674.
Jenkins aan *Williamson*, 27 Nov. 1674.
Lijst der voorgestelde veranderingen in het marineverdrag. Z. d.
Memorie der *Ned. Comm.*, 30 Nov. 1674.
Engelsch-Ned. marineverdrag, 1 Dec. 1674. (V. S.) Gedr.

290. Extracten uit en afschriften van bovenvermeld verdrag met daarbij behoorende stukken. *Eng.* commissarissen waren daarbij: *Culpepper*, *Downing*, *Ford*, *Thompson*, *Tollife* en *Buckworth*; en *Nederlandsche*: *Corver*, *Sautin*, *Beyer*, *van Vierssen*, *Duvelaar* en *Michielszen*.

Brieven van *Blackbourne*, *Meredith*, *Budgeman*, *Beason* en *Cooke*.

Verklaring der *Ned. Comm.* en *van Beuningen*, 2 Dec. 1674, houdende, dat het scheepvaartverdrag gesloten is.

Temple aan *Williamson*, 14, 18, 21, 25 en 28 Dec. 1674.

Arlington aan *Williamson*, 15, 18 en 25 Dec. 1674.

Van Beuningen aan *Karel II*, 20 Dec. 1674.

Overeenkomst tot verlenging van het verdrag van 1668 voor 2 maanden, 21 Dec. 1674. Geteekend en gezegeld te *den Haag* door *Temple*, *Fagel*, *Mauregnault*, *van Vierssen*, *Reede van Renswoude* en *Gruys*.

Memorie van *Tasson*, secret. der *Ned.* ambassade, over krijgsgevangenen, 21/31 Dec. 1674.

Temple en *Jenkins* aan *Arlington* (?), 28 Dec. 1674.

„Places and contracts which ye *Dutch* have in ye *East Indies*", 28 Dec. 1674.

Temple aan *Williamson*, 8 en 10 Jan. 1675.

291. Uitvoerige beschrijving van het beleg van *Grave*, 1674.

Plan „om de *Franse Caribes* eilanden te brengen onder de gehoorsaemheit van Staet der *Geuniëerde Provintiën*." 1674.

Abrégé des dernières guerres des Provinces Unies. gedr. *Amsterdam* 1674.

Brieven van *Henry Dale*.

Lijst van oorlogsschepen met bevelhebbers van de admiraliteit van *Amsterdam*, „dewelcke het jaer van 1674 sullen in see gaen."

„Monture van 's lants schepen van oorloge, staende op de repartitie van... de Adm. op de *Maze*, 1674." Deze beide staten geven nauwkeurig den toestand der vloten van *Tromp* en *de Ruyter*.

„Staet van oorlogh van den jaere 1674."

Memorie „if ye mediators be not usually included in an express article and in what words." Z. d.

„Matters to be debated with the *Dutch Comm.*" *Eng.* vertaling van een *Ned.* memorie over het scheepvaartverdrag van 1674.

Meerdere concept-verdragen.

„An account of the alteration made in the project of the treaty abouth the *East India* trade." 1674.

292. *Printed papers*, 1674.

Seste Maandagrelaes, *zynde een polityke... brief over de zaken van Vrankryk met Hollandt...*, uitg. 15 Jan. 1674.

De France bedriegeryen van S. M. van Grootbritanje en de natie gepleegt. Uit het *Eng.* vert., 1674.

Reflexions sur la politique de France, la bataille de Sintzheim et celle de Seneffe.

Den welgedischten Olipadrigo 't Amsterdam gelardeert met Engels, Frans, Spaans, Hollants, Zeeuwsch en Westfaels speck, 1674. 40 blz.

Kort en bondigh Bewijs, dat het beter was geweest op de aenkomst van de Koningh van Vranckryk in... Utrecht... alle van daer waren geweken.

Negende Maandagsrelaes over een verhaal van de zaken, betreffende het geschil der Spanjaarden met d'Engelschen in America, 5 Febr. 1674.

Thomas Cliffords Engelsche en Schotse gravamina, rakende den oorlog met Hollandt. Ned. vert., 1674.

Allegorisch tafereel van den vrede van *Westminster.*

Princelycke Almanak voor 1674, met portretten en medaillons.

4 Platen, voorstellende dierengeschiedenissen, met versjes, toepasselijk op de tijdsomstandigheden.

Discours van den bisschop van Munster of schriftmatige vergelyckinge van desen tegenwoordigen oorlog. Met toepasselijke plaat.

Almanak voor 1674. Met platen.

Kaart van den slag bij *Sasbach*, 24 Juli 1674.

293. „A journall or narrative of the proceedings between the Commissioners appointed by *H. M.* and ye Commissioners deputed by the *S. G.*, persuant to the Treaty of Peace, made at *Westminster.* 9/19 February 1674, concerning a Treaty-marine to be observed throughout all the world; and also an Article particularly relating to the *English* and *Dutch East India Companyes*, concluded in the year 1674."

294. *Entrybook*, omvattende brieven van 15 Sept. 1674—7 Februari 1679.

Wij vinden hier tal van brieven van den staatssecretaris *Williamson* aan *Willem III*, *Temple*, *Kievit*, *Tucker*, *Custis*, *Ehrenstein*, *Amalia van Solms*, den *lord Chamberlain* (*Arlington*), de *S.-G.*, de *Staten van Zeeland*, *Meredith*, de *Ned. gezanten* te *Londen*, *Silvius*, *Backwell*, *Kick*, *de Groot*, *Odyck*, *Thynne*, *Carew*, *Godolphin* en *Aglionby.*

De *S.-G.* aan *Karel II*, 11 Febr. 1675.

Instructie van *Temple*, 25 Juni 1675.

Volmacht der plenipotentiarissen naar *Nijmegen*, 13 Dec. 1675.

Instructie voor *dez.* (*Berkeley*, *Temple en Jenkins*), 16 Dec. 1675.

„List of papers relating to the mediation, delivered to *Sir L. Jenkins*," 18 Dec. 1675.

Memoriën der *Ned.* gezanten te *Nijmegen*, 20 Jan. en 10 Febr. 1677.

Antwoorden daarop van *Engeland*, 4 en 12 Mei 1677.

Huwelijkscontract van *Willem* en *Mary*, 4 Nov. 1677.

Instructie voor *Altenburg*, 4 Dec. 1677.

299. *Printed papers and tracts.*

De Sweedsche bedrieg-stucken (*beneffens de gronden van Vranckrycks monarchie*) *ontdeckt*, 1ste deel. *Amsterdam* 1675. 40 blz.

Mazarynische kaertenspel, vertoonende hoedanigh den oorlogh door de Koninck van Vranckryck en syn adherenten a°. 1672 heeft begonnen. Gedr. na de Hgd. Copie. 1675.

Hannibal noch in onse landen. Keulen 1675.

Het bedrogh en verkeert voornemen van de prins van Oranje ontdeckt, 1675, door *J. Rothé.* Over de *Geldersche* hertogsquaestie. Dit pamflet werd bij Resol. van 24 April 1675 in *Holland* verboden.

Eer en vryheytslievende gedachten over de vraye, met wien van de tegenwoordighe strydende partyen, Oostenryck ende Vranckryck, een... Duitsch vorst soude kunnen houden, 1675.

Biechte van den Koning van Vranckryck aen den Keyser, Spangjen en prins van Orangiën, 1675.

Plaat van de lijkstaatsie van *de Ruyter.*

A representation of the present affairs of Europe, especially of... the Netherlands, 1677.

Sommair verhael ofte recueil van vragen en antwoorden, voorgevallen in de examinibus met Jr. Osebrand Jan Rengers van Slochteren, Amsterdam 1677.

Uitvaert van den Ed. Heere Michael de Ruyter, van *Antonides van der Goes.* Zie ed. *Bilderdijk, I*, 297.

Afbeelding van de nieuwe medailje; een met de beeltenissen van J. en C. de Witt en op de andere zijde een allegorisch tafereel van hun dood. Met gedichten.

Balans van affaires van staet en oorlogh in 't Christenryck. Plaat met verklaring.

Sinnebeeld op d'Engelsche brandstichters. Plaat met gedicht van *P. D. la Croix*, over de verwoesting op *Terschelling in* 1667 en den daarmede in verband gebrachten brand van *Londen.*

Afteeckeninge van de veroverde scheepen en forten door des Lants vloot op de rivier van Chattam. Met bijschrift.

Beeltenissen van *J. en C. de Witt.* Met bijschriften.

Sinnebeeld ter eeren van S. D. H. Willem de III. Allegorie met bijschrift.

Plaat van het beleg van *Grave.* 1674.

Neerlandt's eer gedaen aan Karel II. Gedicht in Alexandrijnen.

Op J. N. maecker van 't bootgesels praetje, alias pasquil en courant drucker tot Rotterdam. Gedicht.

311 = *Foreign Entrybooks*, 41. Vgl. boven blz. 41.

312 = „ „ , 48. „ „ „ 42.

313. *Sir L. Jenkins* collection, 1681 en '82.

Dit deel bevat tal van berichten uit de *Republiek*, aan *Jenkins* gericht. Wij vinden anonyme berichten uit *Amsterdam* en *den Haag.* Verder brieven van *Carew, H. Sidney, d'Avaux, Custis, Chas. Bertie, Phil. Macdonald, Thos. Platt, Chudleigh, Bamfield, de Fuen Mayor, J. L. Fabritius, Thos. Hughes, Borglaid, Wm. Waters* en *G. van den Bussche.*

Copiëen van brieven van *van Beuningen* en van *Citters* aan *Karel II* en van brieven van de *S.-G.*, *Lodewijk XIV* en *Karel II.*

Deze brieven bevatten ook veel over de *Eng.* ballingen in *Nederland.*

Lodewijk XIV aan *Karel II*, 8 Febr. 1682.

Deze bundel is, even als de volgende, van veel belang voor onze geschiedenis. Vooral de berichten van *Chudleigh*, *Bamfield* en *Hughes*, mogen door den geschiedschrijver van dit tijdperk niet worden verwaarloosd.

314. *Sir L. Jenkins* collection, 1683 en '84.

Van gelijksoortige inhoud als de vorige.

Brieven van *Cramprich*, *Bamfield*, *Chudleigh*, *Edw. Carew*, *Swaanswyk*, *Beyenberg*, *Hughes*, *Reve*, *de Castel*, *Moncayo* (*Spaansch* gezant in *den Haag*), *Sunderland* en *Barillon.*

Copieën van brieven van *van Citters*, de *S.-G.*, *Lodewijk XIV*, *Karel II* en *d'Avaux.*

„Conditions, aux quelles *le Roy Tres-Chrestien* consent que ses différends avec *le Roy Catholique* soient terminez", 25 Oct. 1683.

„Instructions for *Mr. Hughes* in his applications to Col. *Bamfield.*" Z. d.

Van Citters aan *Jenkins*, 1 April 1684.

Temple aan *denz.*, 18 Aug. (1683).

Lijst van *Fransche* troepen „pres de *Bouquenon.*" 1684.

318A. *Printed papers and Tracts.*

Consideratiën over de tegenwoordige conjuncturen des tyts ... rakende den inval der Sweden in ... Brandenburgh, 1675. 23 blz.

Motus animorum circa motum armorum Svecicorum in Germaniam, 1675. 23 blz.

Brief van een Hooghduyts edelman, 1667.

Het onbevleckte wit of het doel van Hollandts ware interest. Tegens zeeker libel genaemt Consideratien over den tegenwoordigen toestandt van ons lieve vaderland, 1672, door *Frank Fryling.* 15 blz.

Een beweeggelyck Klaeg-liedt ofte een lamentabel Choor-sangh ... ghesonghen door ... Chr. B. van Gaelen, 1666.

Den Hollandsen Vraag-al aan de Vliegende faam. Rotterdam, *Naeranus*, 1666.

tSamenspraeck tusschen een Fransman, *Brabander en Hollander*, 1667.

Wonnerlyck gespalck van gelauven ond itsigen krygsweesen ... gehol-den tusschen het gespens van John Beukelsz van Leyen ... onde Barents von Gaelen, 1666.

Brief van Cato-Batavus aan zijn vriend den Grijzen Hollander in de onlangs voorgevallen Rencontre tusschen het esquader van den Schout by Nagt Grave van Bylandt en dat van den Commodor Fielding. Incompleet.

Verhael van 'tgene (gedurende de tegenwoordige belegering) tot noch toe in de stadt Groningen gepasseert is.

Het tweede deel van het Engelsche verkeerbert, *nieuwelyckx gespeelt in 't ghesicht van diversche personen. Flissingen* 1666.

Consideratien ende redenen daerby de nootsaeckelykheyt van de stadthouderlycke regeeringe... 's Hage 1677.

Platte grond van *Grave*, met een relaas van het beleg, 1674.

Den grooten Hollandtschen Hoofd-Smit. Gedicht met plaat.

Allegorische voorstelling van *Engeland's* aanmatigingen; met verklaring.

Op 't uytloopen van de Vloote, 4 Juli 1666. Gedicht van *R. B.*

Allegorische voorstelling van de vloot, met gedicht.

De zeetriomf der vrije Nederlanden van *Vondel.*

Het triumphante Pinkster-feest of zegenprael over de bevogte victorie der Nederlantsche vloot, 1666. Van *Cornelia van der Veer.*

Op d'afbeeldinge van den onsterflyke zeeheld Kornelis Tromp... door Jan Lievens geschildert, door *Vondel.*

Plaat van den 4-daagschen zeeslag.

Almanak voor 1673, met plaat.

Weeckregister, zynde het vervolg van 't Aanmerkenswaardigste voorgevallene in de Belegering van Groningen, 1672.

A hue and ay after the Dutch fleet.

319. 1685—1691.

De *S.-G.* aan *Sunderland*, 6 Maart 1685.

Brieven van *Hodgson*, *Rob. Wood*, *Skelton* (*Eng.* agent te *den Haag*), *Middelkamp*, *Bilderbeek*, *Thos. Moore*, *d'Hervart*, *Thos. Smith*, *Rich. Collinge*, *de Bostel*, *J. B. de Wassenaer*, *Schuylenburch*, *Hendr. van Tol*, *de Wilde* en *Collyer.*

Eng.-Ned. „traité de renouvellement d'alliance", 17 Aug. 1685. Cop.

De *S.-G.* aan den *Privy Council*, 10/20 Jan. 1687.

Memorie van *d'Albyville*, *Eng.* gezant te *den Haag*, 24 Febr. 1688, gedr.

Antwoord van *Fagel*, 9 April 1688, gedr.

De *S.-G.* aan *Willem III*, 25 Febr., 26 Sept. 1689, 5 Jan. en 6 Oct. 1690.

„Treaty between *the King* and the *States-Generall*", 29 April 1689. Cop.

Witsen c. s. aan *Willem III*, 27, 29 Juni en 25 Oct. 1689.

Tal van brieven van *van Citters* aan *Willem III*, voor en na diens komst in *Engeland*, zeer belangrijk voor de kennis van de revolutie van 1688.

Ned.-Eng. verdrag van 12 Aug. 1689, verbiedende allen handel op *Frankrijk.* Cop.

Ander verdrag van 24 Aug. 1689. Cop.

Tractaat van 22 Oct. 1689 „about ships retaken from ye ennemy." Cop.

„Remarques welke in achting dienen genomen te worden in negotiatie van een tol tractaet met de croon *Denemarken* en welke gemoveert kunnen worden op het project dieswegen door den *Deense* minister in *den Hage* overgelevert, inmiddels van de syde van *Ha. Ho. Mo.* een contraproject word geformeert", 1689.

De *S.-G.* aan *Mary*, 4 Aug. 1691.

320. Brieven van *Kick*, *Dr. Aglionby*, *Prior*, *van der Heym*, *de Langes-Montmiral*, *Wm. Carr* (consul te *Amsterdam*) en *Dursley*, 1688.
„Mémoire des offres faites de la part du *Roy* an *duc de Savoy*." Cop.
Copieën van tal van stukken uit *Weenen* en van de kleinere *Duitsche* hoven.
Eenige stukken, getiteld: „Continuation du journal du camp *Impérial*".

321. Correspondentie van *lord Dursley*, gezant in *den Haag*, 1688 en vlg.
Brieven van *Blisson*, *de Flessen*, *Douglas*, *A. van der Meer*, *la Tour*, *Sidney*, *Prior* en *Trenchard*.
Opmerkingen gemaakt „dans la conférence tenue avec le Sr. Comte *d'Oxenstern*, sur les articles et points presentez par le dit Sr. Comte."
„Projet de traité d'alliance presenté par l'envoyé de S. A. de *Savoye*." Met antwoord der *Staten-Generaal*.
Verdrag met *Savoye*, 20 Oct. 1690. Cop.
Rekening van *lord Dursley*.
„Reponse au projet donné de M. l'envoyé Extr. de *S. M. de la Grande Bretagne* et les Deputez de M.M. les *E. G.* pour le commerce et la navigation de *Suède* en *France*."
Willem III aan ?, 23 Sept. 1692.
„Relation du procédé de *Mr. Joung*, armateur de *Douvres* contre le vaisseau nommé le *Charles de Suède*." Z. d.
Althusius aan de *S.-G.* Z. d.
„Acte van cessie en opdracht der *Comerdeuse Stratterre Pequinene* en den aencleven van die. Gedaen by den Coninck... *Aguasso* ten profyte van de... *W. I. Comp.*" Z. d.

322. *Entry-book*, 1689—1703.
Commissie van 2 April 1689 voor *Nottingham*, *Carbery*, *Herbert*, *Edw. Russell*, om met de *Ned.* gezanten te onderhandelen.
Brieven van den staatssecretaris *Shrewsbury* aan *Kick*, *d'Hervart*, *lord Dursley*, *van der Meer* („comm. about the *Vaudois*"), *Wolseley* en *van Citters*.
Brieven van *Trumbull* aan *Prior*, *Kick*, *lord Villiers*, *Blaythwayt*, *Pembroke*, *Essex*, *Stepney*, *Williamson* en *Jersey*.
Commissie van *Blaythwayt*, gezant naar *Duitschland*, 10 Mei 1694.
Brieven van *van Citters*.
Commissie van *Wolseley*, gezant naar *Brunswijk*, 2 Juli 1694.
„Memorial of the *Dutch* ambassadour about the ship *Fayer*", 19 Juli 1694.
Antwoord daarop, 27 Juli 1694.
Mary aan de *S.-G.*, 2 July 1694.
Instructie voor *Edward Villiers*, gezant naar de *S.-G.*, 8 Mei 1695.
„The *Dutch* amb. concerning the ship „*Nostra Signora*", 28 Aug. 1695.
Meerdere stukken over die zaak.

Ned.-Eng. tractaat, 8 Aug. 1695.
„Memoriall to have the custom's officers to be saffered on board the *Dutch* men of war", 30 Dec. 1695.
Insttuctie voor *Williamson*, gezant naar *den Haag*, 12 Sept. 1698.
Instructie voor *Stanhope*, gezant naar *den Haag*, 25 Maart 1700, 25 Febr. en 17 Juni 1701.
Sir Chas. Hedges, staatssecretaris, aan *Marlborough*, *Blaythwayt*, *Stanhope*, *Mitchell*, *Winchester*, *Cutts*, *Cockburne*, *Cardowell* en *Hill*.
Commissie voor *Marlborough*, om te onderhandelen met *Frankrijk* en *Spanje*, 27 Juni 1701.
Ratificatie van het verdrag tusschen *Engeland*, de *S.-G.* en *Trier*, 19 Mei 1702.

322. *Entry-book*, 1690—1698.
Brieven van *Sidney*, staatssecretaris, aan *Dursley*, *Nottingham*, *Eckart*, *Heinsius*, *van der Pole*, *de la Tour* en *Behagell*.
Commissie voor *Nottingham* en *Dursley*, 29 Dec. 1690.
Brieven van *Trenchard*, staatssecretaris, aan *Dursley*, de *S,-G.*, *Prior* en *Kick*.
Brieven van *Hedges* aan *Stanhope*.

331. 1700—1704.
Brieven van *Sir Ch. Cottrell*, *Wm. Hogg* en *Vryberge*.
Tractaat tusschen de *S.-G.* en *Pruisen*, 31 Aug. 1700. Cop.
Benoeming van *Marlborough* tot bevelhebber, ook der *Ned.* troepen, 1 Juni 1701. Cop.
Ned.-Eng. verdrag, 11 Nov. 1701. Cop.
De *S.-G.* aan *Anna*, 27 Maart 1702. Gelukwensch bij haar troonsbeklimming.
„The maine pointes where up on the Deduction and resolution of the *S.-G.*, are framed, are in the manner following etc.," 27 Maart 1702.
Copieën van verdragen van de *S.-G.* met andere staten.
Brieven van *Cardowell*, *Ph. Warre*, *van Reede*, *Nottingham*, *Heinsius*, *Norfolk*, *Valkenier*, *Cutts*, *Stanhope*, *Boufflers*, *Hedges*, *de Hertoghe* en *Mitchell;* zeer belangrijk voor de eerste jaren van den *Spaanschen* successieoorlog en de daaraan voorafgegane onderhandelingen.
De *S.-G.* aan *Nottingham*, 21 Mei 1702.
Van Haren c. s. aan *Anna*, 13/24 Dec. 1702 en 22 Jan.—2 Febr. 1703.
Eng.-Ned. verdragen, 15 Maart en 9 Juni 1703.
Eng.-Ned.-Zweedsch verdrag, 5/16 Aug. 1703, geteekend en gezegeld door alle gevolmachtigden.
Uittreksels uit den staat der *Eng.* legers in de *Nederlanden* in 1704.

332. 1701—1703.
Brieven van *Stanhope*, *Rich. Warre*, *Lilienrot*, *Dayrolle*, *Mitchell*, *de Mendoça*, *Aldersey*, *Edw. Halley* en *Raby*.
Memorie van graaf de *Goessen* aan de *S.-G.*, 22 Sept. 1702.
Capitulatie van *la Chartreuse*, 29 Oct. 1702.

Nottingham aan *Stanhope*, 30 Juli 1702.
Heinsius aan *Nottingham*, 20 Aug. 1702.
Reede, *van Haren* en *Vryberge* aan *Anna*, 16/27 Nov. 1702.
Memoriën van *Stanhope* aan de *S.-G.*
Lijsten van troepen.
Onderhandelingen met *Munster*.
Concept-tractaat van *Engeland* met de *Republiek*, Maart 1703.
Brieven van *Portechartrain*, *generaal Goor*, *Kaysersfelt*, *Stepney* en *Hill*.
Vooral de correspondentie van *Stanhope* is voor de geschiedenis van dezen tijd van belang.

343. *Entry-book*, 1707—1713.
Brieven van den staatssecretaris *Harley* aan *Dayrolle*, *Stepney*, *Vryberge* (*Ned.* gezant te *Londen*) en *Cadogan*.
Brieven van de staatssecretaris *Henry Boyle* aan *Dayrolle*, *Cadogan*, *Vryberge*, *Maj.-Gen. Palmers*, *Flotard*, *Townshend*, *Marlborough* en *Rivers*.
Brieven van *Sunderland* aan *Dayrolle*, *Cadogan*, *Vryberge* en *Burchet*, secr. der Admiraliteit.
Brieven van *Walpole*, *Tilson*, *Hedges en Shepheard* aan *dez.*
„Memoire touchant les preparatifs de *l'Empire* pour le campagne prochaine", 1708.
Brieven van *St. John* aan *Walpole*, *Watkins*, *Harrison*, *Drummond*, *Townshend*, *Dayrolle*, *Jas. Wishart*, *Raby*, *Ossory* en *Strafford*.
Tal van petitien van kooplieden, die lijden onder den oorlog.

344. Correspondentie van *Dayrolle*, gezant in *den Haag*, 1708.
Brieven van *Hunnicken* (gezant der *Hanzesteden*), *Kaysersfelt*, *de Quiro*, *veldmaarschalk de Thungen*, *Heespen* (gezant van *Wurtemberg*), *Fagel*, en *de Matved* (gezant van *Rusland*).
Lijsten van de vloot en het leger der zeemogendheden.
Tal van stukken over juweelen, toen in het bezit van Koningin *Anna*, waarop de prinses-weduwe van *Nassau* aanspraak maakte.
Berichten (waaronder gedrukte) over den slag bij *Oudenaarden*.
„Journal de l'armée de S. A. le duc. de *Savoye*, depuis le 16 juillet 1708 jusques au 23 au camp *d'Ossoy*."
Copie van de capitulatie van *Exilles*.
„Relation véritable du combat et le victoire du 9 Sept. 1708 (N. S.) près de *Malalize* dans *le Palatinat de Milezislawe* en *Lithuanie*."
Groningen aan *Holland*, 26 Oct. 1708, gedr.

344A was tijdens mijn verblijf in *Engeland* „in use at the foreign office" en dus niet disponibel.

345. Correspondentie van *Dayrolle*, 1 Juni—17 Dec. 1709.
Brieven van *Schmettau*, *Henry Watkins*, *de Matved*, *Fagel*, *Pittenius*, *Jan van Gent*, *Wm. Sloper*, *van der Poot* en *Dan. Champernown*.

„Proposition faite par M. *Prince d'Issenguen*, M. *d'Aubigny* et M. *Cavaut* de la part de M. *le comte de la Mothe*." Z. d.

„Projet d'une loterie de deux millions de livres à fonds perdu, erigée par le *Conseil d'Etat* des *Provinces-Unies*." Z. d.

„Points sur lesquels la deputation de *l'Empire* aura a traitter à la paix prochaine.

Relation du combat donné entre l'Armee du *Roy* et celle des *Alliés*, le 11 Sept. 1709. (Slag bij *Malplaquet*).

Tal van gedrukte capitulatiën van steden in de *Zuid. Nederlanden*.

346. Jan.—Juni 1709.

Brieven van *Vryberge* (ook aan Koningin *Anna*), *Cadogan* (uit *den Haag*), *Jean Cossart*, *Jean Bénion*, *D. von Heck*, *Hallungius*, *Henry Watkins* (uit *den Haag*), *Cardowell* (evenzoo).

Instructie voor *Marlborough* en *Townshend*, om een tractaat met de *S.-G.* te sluiten tot verzekering van de opvolging der *Hannoveranen* in *Engeland* en over de barrière, 2 Mei 1709.

Correspondentie van *Dayrolle*.

Brieven van *Laws*, *Walpole*, *de Sande* en *H. W. Rumpf*.

Anna aan de *S.-G.*, 29 Mei 1709. Cop.

347. Juni—Dec. 1709.

Bezwaren van den *Keizer* tegen de praeliminairen van 1709.

Brieven van *Vryberge*, *Dayrolle*, *Walpole*, *D. von Heck*, *St. John*, *Hallungius* en *Boyle*.

Eng-Ned. verdrag van 29 Oct. 1709. Cop. Geheime artikelen daarvan.

„Observations on ye barrier-treaty", 29 Oct. 1709.

„Some observations on ye treaty of barrier." Z. d.

„An extract of the votes of the Hon. *House of Commons* relating to the 13 *Dutch* regiments, stile in arrear of pay for their service during the former war with *France*", 1707—'09.

348. 1709 en 1710.

Brieven van *Marlborough*, *Townshend*, *Walpole*, *Streatham*, *Stair* en *Blencow*.

Declaratie van *de Rouillé*, 6 Juni 1709.

„Project of a seperate article by *Mons. Pettekom*."

„Forces de la garnison de *Tournay*."

„Copie d'une lettre que *Mad. de Maintenon* a trouvé sur sa toilette, quelques jours après l'action du 11" (Sept. 1709).

„The *Moscovite* Amb's memoriall, presented to the *Grandpensionary*," 18 Nov. 1709.

„Declaration que les ministres de *S. M. Czarienne*... ont ordre très positif de faire à *l'Empereur*, à la Reine de la *Grande Bretagne*, aux *E. G.* etc.", 6 Dec. 1709.

De Matved aan de *S.-G.*, 1/12 Dec. 1709, 21 Dec./1 Jan. 1709/10.

„The proposals made by *France*", 14 Jan. 1710.

Memorie van *Schmettau*, 11 Febr. 1710. Cop.

349. Correspondentie van *Dayrolle*, 1710.

Brieven van *Tronchin de Breuil.*

„Liste des troupes ennemis en garnison à *Douay*", 6 Mei 1710.

„Liste des vaisseaux qu'on arme a *Toulon* et a *Marseilles*", 24 Oct. 1710.

Lijsten der troepen, die van *Frankrijk* naar *Spanje* vertrekken, 31 Oct. 1710.

„Declaration du *Roy de France* pour la levee du dixième du revenu des biens de son royaume", 31 Oct. 1710.

350. Brieven der *Ned.* gezanten te *Londen*, 1710 tot 1715.

Brieven van *de l'Hermitage* (gezant der *Nassau's*), *Vryberge*, *de Salis* (gezant van *Graubunderland*), de *S.-G.*, *Willem Buys*, *Hallungius*, *de Meulemeester*, *ter Looven*, *van Borssele van der Hooghe*, *Lloyd*, *'s Gravemoer*, *Heinsius* en *van Wassenaer van Duvenvoorde.*

Copieën van brieven van *Anna*, *Sunderland*, *Townshend* en *Boyle.*

Regeling tusschen *Engeland* en de *Republiek* over de belastingen in de *Zuid. Nederlanden*, 20 Febr. 1712 en 14 Dec. 1711.

Zeer uitvoerige memorie van *de Meulemeester*, 13 Maart 1712.

„Un état montrant les forces que la *Reine* a fourni de tems en tems pour le service de *Flandres* depuis le commencement de cette guerre." Daarnaast een derg. lijst der *S.-G.*

Lijst der troepen, door de *S.-G.* naar *Portugal* gezonden sedert 1703.

„Etat des subsides annuellement accordés par *le Parlement*, comme ils sont payés aux princes étrangers", 1702—1707.

„Sommier rapport van de besoignes, gehouden met de heer *de Meulemeester* van *Ghent* op 't stuk van de administratie der finantiën in *Vlaenderen*", 30 Juli 1706.

„Mémoire servant à montrer que c'est à tort que les *E. G.* sont chargés par les resolutions... de la *Chambre des Communes*... d'avoir manqué à divers égards pendant le cours de la présente guerre à fournir ce qu'ils doivent pour leur quotepart." Deze Parlementsbesluiten zijn van 5/16 Febr. 1712. Zeer uitvoerige memorie.

Reglement „touchant la direction générale des subsides tant ordinaires qu' extraordinaires de la province de *Flandre*", 6 Oct. 1706. Meer derg. stukken.

„Reflexions ultérieures" daarover, 24 Nov. 1710.

„Projet des ordres pour le contre-amiral *de Gith* (?), comm. l'esquadre pour la *mer Baltique.*" Z. d.

„Raport van *Sir Nathanael Lloyd*, adv.-gen.... in een affaire van marine", 10 Dec. 1712.

„Memoire des négociations faites à la réquisition de S. M. Catholique *Charles II.*" Z. d.

„Articles concernant la religion et privilèges des habitants dans le haut quartier de *Gueldre*", 22 Sept. 1715.

351. Brieven van *Townshend*, *Marlborough*, *Frederik I van Pruisen*,

Polignac, *Ch. Withworth*, *van Heespen*, *de Matved*, *Bothmer* en *d'Uxelles*, voornamelijk aan de *Eng.* regeering, zeer belangrijk voor de kennis van oorlog en diplomatie in 1710.

„Manuscrit du Resident *Goulmann* du 9 février 1710."

„The true state of the *Moscovite* ambass.'s affair sett down by his (*Marlborough's*) commands by *James Dayrolle*", 25 Maart 1710.

„Minutes des articles pour faire une alliance défensive entre L.L. M.M. la Reine de *la Grande Bretagne* et le Roy de *Pologne*", 15 April 1710.

Project-alliantie van *Engeland* met de *Duitsche* kreitsen, 1710.

„Conditiones quibus 8 mille milites *Svecici*... *Britanniae* Reginae et... *Ord. Gen*.... militaturi sunt", 1710.

Deze en vorige bundels zijn zeer belangrijk voor de kennis der verhouding van de zeemogendheden tot de oorlogvoerende mogendheden in het *Noorden* en *Oosten* van *Europa*.

352. Vervolg der brieven van *Townshend*, *John Norris* en *Marlborough*.

„Additional artt. to the treaty with *Poland*", 20 Sept. 1710.

„Memoire au sujet des trouppes que les *Prov. Unies* ont eu en *Portugal* et en *Espagne* depuis l'an 1703", 1710.

„Relation de la bataille... le 10 Dec. 1710 près de *Brihuega*."

„Projet d'augmentation des troupes des deux cercles de *Franconie* et de *Suabe*", Jan. 1711.

„Avertissements de ce que M. *de Staremberg* suppose convenable pour le bien commun des *Hauts Alliés* en continuant la guerre en *Espagne* avantageusement." Jan. 1711.

„Points nécessaires pour le rétablissement de l'armée en *Espagne*." Jan. 1711.

Memorie van *Rusland*, 23 Febr. 1711.

Protest van *Karel XII* uit *Bender* tegen het verbond van *Engeland*, de *Republiek* en den *Keizer* met zijn vijanden, 30 Nov. 1710. Cop.

„Ce que l'envoyé de *Suède* a eu l'honneur d'exposer... aux Deputez des *E. G.*", 3 Maart 1711.

351A. }
352A. } „in use at the *Foreign Office*."

353. Brieven van *Marlborough*, *Cadogan*, *Walpole*, *Caillaud*, *Rob. de Neufville*, *baron de Begue*, *Cardowell*, *le Cock*, *Watkins*, *St. John*, *Ossory*, *Crabeels*, *Marsault*, *Raby*, *Harrison*, *Nugent*, *d'Ursel*, *Petkum*, *de S.-G.* en *Strafford* over de jaren 1710 en '11.

Conventie tusschen den *Keizer*, *Engeland* en de *S.-G.* om de neutraliteit van *Duitschland* te handhaven, 4 Aug. 1710; geteekend en gezegeld door *Sinzendorf*, *Townshend*, *Duyck*, *Merens*, *Heinsius*, *Goslinga*, *van Ittersum* en *van Nyeveen*.

Memorie van den *Council* aan *Gallas*, 29 Sept. 1710.
Petitie van oorlog van den *Raad van State*, 13 Nov. 1711. Cop.
Nadere petitie, 30 Nov. 1711. Cop.
Garantieverdrag tusschen *Engeland* en de *S.-G.*, 18/29 Dec. 1711, geteekend en gezegeld door *Bristol*, *Dartmouth*, *St. John* en *W. Buys.*

354. Brieven van *adm. Wishart*, *C. Mitchell* en *Davenant.*
Regeling van de verhouding der marine van *Nederland* en *Engeland*, 1711.
Memorie van *Wishart* aan de *S.-G.*, 23 Maart 1711.
„Formula foederis post tempora pacis continuandi" (nam. met de *Duitsche* kreitsen), 1711.
„Articulus separatus" daarvan.

360. *Letters from Lord Strafford to ye Secretary of State*, 1712.
Verder brieven van *Heinsius*, *Broeckhuysen*, *Laws*, *Fagel*, *Frederik I van Pruisen* en *Barner.*
„Projet de convention fait avec le *prince Eugène* pour les troupes du *Roy de Prusse*", 12 April 1710.
Een en ander over het leger in de *Zuid. Ned.*
„Mémoire de ce que les Deputez des... *E. G.* ont proposé au Sr. *Comte d'Avaux*", 1712.
„Articles envoyés par *M. de Broeckhuysen* au Comte de *Strafford*", Febr. 1712.
Contract van den *Raad van State* met *Salomon en Juda Pereira*, tot leverantie van brood aan het leger, 27 Juni 1712.
„Memorial sent from the *Council of State* by their secrets to *M. van den Bergh*", 11 Maart 1712.
„Offres de *France* à *l'Angleterre*, à *M. le Duc de Savoye*, pour *la Prusse*, pour *le Portugal*, *l'Empereur* et *l'Empire*, pour les *E. G.*" Z. d.
Ontwerp-tractaat met *Denemarken*, 13 Mei 1712.
„Sentiment du Comte de *Sinzendorf* sur la conjoncture présenté le 28 Jan. 1712."

361, **362** en **363**, die het vervolg van deze correspondentiën over den vrede in 1712 en '13 bevatten, waren tijdens mijn aanwezigheid op het *Record Office* „in use at the *Foreign Office.*"

565. Brieven van *lord Sandwich* (gezant in *den Haag*) aan zijn regeering met copieën van zijn missives aan de *S.-G.*, 1747.
Verder brieven van *B. Reynders*, *Onslow*, *Bunish*, *Chesterfield*, *J. Gray*, *den hertog van Huescar*, *Batthiany*, *Hollis New-Castle*, *Robinson*, *A. Morton*, *B. Keene*, *de Macanar* en *den prins van Hessen-Philipsthal.*
„Articles pour le commandement de l'armée alliée", Jan. 1747.
„Resultat des conférences tenues entre les ministres de *S. M. Britannique*, *l'Impératrice* et des deputés de *LL. Hautes Puissances*", Jan. 1747.

„Autre résultat des conférences tenues entre le ministre de *S. M. Brit.* et les deputés de *LL. Hautes Puissances.*" 1747.

Ontwerp-conventie voor den veldtocht van 1747.

Indeeling der *Eng.*, *Hannoveraansche*, *Hessische*, *Keizerlijke* en *Staatsche* troepen, 1747.

Eng.-Ned. overeenkomsten, Jan. en Febr. 1747.

Instructie voor *Benjamin Keene*, gezant naar *Spanje*, 3 Febr. 1747.

„Acte de déclarations données par le *Comte de la Chavanne* à MM. les ministres Plen. de S. M. *l'Impératrice*, qui ont signé la convention de *la Haye* pour la campagne de 1747."

„Acte de déclaration donné par le *Comte de la Chavanne* à M. le *Comte de Sandwich*", Febr. 1747.

566. Vervolg der correspondentie van *Sandwich* met de antwoorden daarop van *Chesterfield*, 1747.

Brieven van *Rob. Keith*, *P. de la Rocque*, *B. Keene*, *den prins van Hessen-Philipsthal*, *M. Mitchell* en *van Wassenaer*.

„Declaration communiquée par ordre du *Roy* aux Seign. *E. G.*", 17 April 1747.

„Articles préliminaires accordés entre les ministres plén. de *S. M. Catholique* et de *S. M. Brit.* aux conférences de *Bréda*", 21 April 1747.

„Articles secrètes" daarbij.

„Liste des forces sous les ordres de M. le général *Smissaert*, actuellement en *Zélande.*" 1747.

567. Vervolg der correspondentie van *Sandwich.* 1747.

Brieven van *Chesterfield* aan *Sandwich*; verder van *W. van Haren*, *d'Ammon*, *Cronstrom*, *Pouchoud*, *Dayrolle*, *van Schoonhoven*, (burgem. van *Rotterdam*), *Daneau*, *Binet*, *Kinschot*, *Batthiany*, *Mark. del Puerto*, *Mark. de Puysieulx*, *Mitchell*, *de la Ville* en *Adolphus*, 1747.

„List of troops under the command of General *Cronstrom* in the field at *Bergen-op-Zoom.*"

Situatiekaart van *Bergen-op-Zoom.*

Lijsten van troepen in de *Zuid. Nederlanden.*

„A list of the *Dutch* ships of war, now in commission." 1747.

Lijst van krijgsgevangenen in de Republiek, 11 Oct. 1747.

„Propositions de paix, faites par le *Marq. de Puysieulx.*"

„*M. Reischachs* project", Oct. 1747.

„Project of a convention as far as it relates to the *Austrians*", Oct. 1747.

„Opinion of the *Council of war*, concerning the precautions that should be taken against all attempts of the enemy upon the province of *Zeeland*", 25 Oct. 1747.

Willem IV aan *Sandwich*, 31 Oct. 1747.

„List of the ships and vessels of war, appointed for the safety of *Zeeland*... in 1747 under admiral *Wilschut.*

„Proposition de M. *de Chavannes*" 4 Nov. 1747.

„Projet de convention pour la campagne de 1748", (tusschen *Engeland*, de *Keizerin*, *Sardinië* en de *S.-G.*)

568. Vervolg der correspondentie van *Sandwich* en *Chesterfield*, 1747.
Brieven van *de Puysieulx*, *François Schilmans*, *Hessen-Philipsthal van Wassenaer* (gezant te *Madrid*), *graaf Gronsveld* en *Hyndford*.
Concept-tractaat met *Wolfenbuttel* tot levering van troepen, Dec. 1747.
„Mémoire pour servir d'éclaircissements au traité projetté avec S. A. *le Duc de Bronswyck-Wolfenbuttel*", Dec. 1747.
„Manifeste du navire, nommé *le Postillon*." 1747.
„Manifeste ou spécification des effets embarqués dans le vaisseau *la Petronella* parti de *Malaga* pour *Amsterdam*", Oct. 1747.

569. Correspondentie van *Dayrolle*, gezant in *den Haag*, met *Chesterfield*, 1747.
Brieven van *Walter Grosett*, *del Puerto*, *d'Ammon*, *den prins van Waldeck*, *van Schoonhoven*, *J. Potter* en *D. Palairet*.
Memorie van *d'Ammon*, pruisisch gezant te *Aken*, 15 Juni 1747.
„Relation de l'action du 2e cour. N. S. envoyé par M. le *Maréchal Batthyani* au *Baron de Reischach*", 5 Juli 1747. (slag bij *Laafeld*).
Memorie van *Generaal Dabrell*, Juli 1747.
Lijst van krijgsgevangen officieren. Gedr.
Situatiekaart van *Bergen-op-Zoom*.
„Copie de la Requeste des bourgeois de *Rotterdam*, presenté au Conseil et Magistrat de cette ville", 6 Nov. 1747.

570. *Letters and Advices from M. Wolters at Rotterdam to the undersecretary of State*, 1 Jan.—28 Juli 1747.
Deze brieven van *Wolters* bevatten allerlei berichten uit de *Republiek* en ook uit het buitenland, die door het kanaal van *Wolters* de *Eng.* regeering bereikten. Een onderzoek van deze berichten zou zeker de moeite ruimschoots loonen.

571. Vervolg van het vorige deel. Deze correspondentie loopt van 1 Aug. tot 29 Dec. 1747. Daarin ook:
La republique sauvée du péril où elle se trouve. Gedr. *Londen*, 1747, 37 blz.
Eenige brieven van *Andrew Forbes*.
Wolters aan *Willem IV*, 17 Dec. 1747.

572. Stukken over den vredehandel te *Aken*. 1748.
Brieven van *lord Sandwich*.
Daarin copieën van brieven van *Sottomayor*, *de Puysieulx*, *Kaunitz-Rittberg*, *Byng*, *Doria*, *Severin d'Arragon*, *de Monzoni* en *Wm. Bentinck*.
Minuten van brieven van *Bedford* aan *Sandwich*.

Brieven van *Montagu*, *Gorver*, *Matth. Shiffner*, *Joel Watson* en *John Cooke.*

Ontwerp-tractaat, 17 Juli 1748.

Concept-tractaat tusschen *Frankrijk* en *Oostenrijk* „communiquée par M. le *Comte de Kaunitz.*" Juli 1748.

„List of papers, sent to *lord Sandwich*", Juli 1748.

573. Vervolg der correspondentie van *Sandwich* uit *Aken*, met de antwoorden van *Bedford*, 1748.

Copieën van brieven van *Sottomayor*, *Doria*, *d'Arragon*, *Worthey*, *Montagu*, *Robinson* en *Mordaunt.*

„List of papers relating to *H. M.'s* title to aw the evacuation of the Islands of *St. Lucia*, *St. Vincent* and *Dominica*, *etc.*" 1748.

„Projet de traité définitif de M. *le Comte de Kaunitz*", Juli 1748.

„Projet d'acte de cession des Duchés de *Parme*, *Plaisance* et *Guastalle*", Aug. 1748.

Voorloopig tractaat tusschen *Engeland*, *Frankrijk* en de *S.-G.*, 2 Aug. 1748.

„Projet de traité définitif", Aug. 1748.

Beschouwingen daarover.

„Memoire sur la forme observée à la signature des preliminaires *d'Aix-la-Chapelle.*"

574. Vervolg der correspondentie van *Sandwich* en *Robinson* met *Bedford*, 1748.

„Projet de traité définitif Aug. 1748."

Opmerkingen daarover.

Brieven van *Aldworth* en *Maurepas.*

„Remarques sur les deux projets de traité définitif et les observations y relatives qui ont été communiquées au *Comte de Kaunitz* par MM. les plénip. de *S. M. Britannique.*" 21 Aug. 1748.

„Formulaire pour éviter la grande multiplication des copies dans le traité général à faire." 1748.

575. Vervolg der correspondentie van *Sandwich* en *Robinson* met *Bedford*, 1748.

Fransch ontwerp-verdrag. Sept. 1748.

Brieven (ook copieën) van *J. Potter* (uit *Whitehall*), *Ossory*, *Kaunitz* en *de la Chavanne.*

„Remarques sur la convention signée le 25 sept. 1748 par le min. plenip. de *l'Impératrice* avec *S. M. Tres-Chrestienne* pour le renvoy d'un corps de 30,000 hommes.

576. Vervolg en slot der correspondentie van *Sandwich* en *Robinson* uit *Aken* met *Bedford*, 1748.

Vredesverdrag van *Aken*, gesloten tusschen *Engeland*, *Frankrijk* en de *S.-G.* Benevens „ articles séparés" daarvan. Cop.

Copieën van brieven van *Kaunitz*, *Doria*, *d'Arragon*, *den doge van Genua*, *Lodewijk XV*, *W. Bentinck c. s.* en *Sottomayor.*

„Etat des vaisseaux appartenans à la *Compagnie des Indes*.., qui sont partis depuis la signature des préliminaires avec un passeport *d'Angleterre*," 1748.

577. Correspondentie van *Dayrolle* en *Chesterfield* uit *den Haag* met de *Eng.* reg., 1748.

Brieven van *keurvorst Karl Theodor van Beieren*, *Jac. van de Poll*, *Jan van Loon Jr.* en *Daniel Hooft.*

„Liste des débris de regimens, qui doivent être incorporez ensemble soit de 2 ou de 3 pour former un bataillon" (*Ned.* regimenten).

Lijst van in *Nederland* teruggekomen krijgsgevangenen.

„Reglement pour les Equipages des Generaux qui doivent faire la campagne."

„Liste des généraux qui doivent aller en campagne."

Lijst der *Keizerlijke* troepen in de *Zuid. Ned.* en in *Italië.*

Specificatie der *Britsche* regimenten.

Lijst der *Staatsche* troepen.

„Ordre de bataille des alliés dans la baronie de *Bréda.*"

„Route de S. M. le *Roy de la Grande-Bretagne*", 1745.

„Liste des droits et péages payez par le batelier *Gerrit Schaap*..., sur 57 lastes d'avoine transporté de *Dort* à *Venlo.*" Dit bedroeg te zamen *f.* 355-14-6.

„Onze articles fondez sur les Immunitez de la ville *d'Amsterdam*, exhibez par les bourgeois de la dite ville", 1748. Cop.

Request van *Amsterdamsche* burgers aan *Willem IV*, Sept. 1748. Cop.

Declaratie van *Amsterdamsche* burgers, 13 Aug. 1748. Cop.

Ander request. Z. d. Cop.

Willem IV aan *Amsterdam*, 10 Sept. 1748. Cop.

Memorie van *Brunswijk-Luneburg* aan den *Raad van State*, 26 Sept. 1748. Cop.

„Notice des portions de fourage pour les régimens", 1748.

Staat der *Ned.* cavallerie, 1748.

578. Brieven van *Rob. Keith* met minuten van de antwoorden van *New Castle*, 1748.

„Mémoire succinct des vaisseaux apartenant à des habitans des *Prov. Unies*, pris depuis quelques années par les *Anglais.*" Maart 1748. Deze memorie handelt over niet minder dan 167 schepen.

Meerdere stukken over deze quaestie.

Kaart van het oorlogsterrein in *Brabant*, Maart 1748, met de standplaatsen der troepen in verschillende kleuren.

Aan 't einde van dit deel staat: „*Mr. Keith's* correspondance is continued in *Germany* n°. 375 et seq."

579. Correspondentie van *Wolters* te *Rotterdam* (soms ook van elders) met *lord Bedford*, Juni—Dec. 1748.

„Abstract of the answers made by the magistrates of *Amsterdam* to the three articles of the Petition presented to them by the citizens of the said city", 19 Aug. 1748.

Proclamatie van *Willem IV*, 10 Sept. 1748.

„Proposition delivered in writing on the 7 Sept., by Mr. *R. T. van Cunen* (?), councellor and scheepen of *Haerlem*."

„Report made to the merchants of the city of *Amsterdam*", 11 Sept. 1748.

Memorie van *Wolters* aan *Willem IV*, over de *Schotsche* troepen, 21 Sept. 1748.

„Abstract of a petition to the *Prince of Orenge* (published in name of the burgers of *Amsterdam*)", Sept. 1748.

580. *Letters and Advices from Mr. Wolters at Rotterdam to the undersecretary of State*, Jan.—Juli 1748. Dit deel behoorde aan het vorige vooraf te gaan.

Ook brieven van *New-Castle* (minuten).

581. Vervolg der correspondentie van *Wolters* te *Rotterdam* met *New-Castle*, Juli—Dec. 1748.

Eenige stukken, boven onder 579 genoemd.

„Conditions which the Directors of the *East India Comp.* are resolved to grant to such farmers, their wifes and families as shall be willing to go to the *East Indies*", Oct. 1748.

Bij de brieven van *Wolters* worden steeds couranten gevoegd, o. a. *Le Courier de Mardi*, enz.

582. *Letters from the Prince of Orange to the King and from Mons. Fagel at the Hague to the secretary of State with draughts to them*, 1748.

Eigenhandige brieven van *Willem IV* aan *George II* en aan *New-Castle* met minuut-antwoorden.

Brieven van *Fagel* aan *New-Castle*, met minuut-antwoorden aan *Fagel* en *Charles Bentinck*.

Copieën van brieven van *Willem IV* aan *gen. Tuyll van Serooskerken;* evenzoo van *Wm. Bentinck*.

583. Brieven van *Dayrolle* aan *New Castle* en *Bedford;* met minuten van de antwoorden, 1748.

„Liste des quotes-parts ou taxes generales qui doivent fournir les principales villes pour former la somme de dix millions de florins", 6 Juli 1748.

„Convention additionelle pour la campagne de 1748." Cop.

„Copie des 3 articles dressez dans le *Doele* à *Amsterdam*", Aug. 1748.

Meer proclamatiën en declaratiën uit dezen woeligen tijd te *Amsterdam*. Cop.

Memorie van *Dencken*, resident van *Brunswijk*, aan de *Raad van State*, 25 Sept. 1748. Cop.

Requesten van *Amsterdamsche* burgers aan *Willem IV*. Cop.
Memorie van *Dencken* aan de *S.-G.*, 20 Oct. 1748. Cop.
Staat der *Ned.* cavallerie, 1748.
Brieven van *Keith* aan *New-Castle*, *van Cressener* aan *denz.* en aan *Bedford.*

584. Brieven van *Sandwich* aan *de Puysieulx*, van *Pouchoud* aan *Chesterfield*, 1748—'50.
„Convention for the campaign of 1748."
Brieven van *Chesterfield* aan *Sandwich.*
Militaire overeenkomst van *Engeland* en de *Republiek* met *Brunswijk*, 1 Febr. 1748. Cop.
Brieven van *Rambouillet*, *J. H. Alt*, *Dayrolle*, *Champigney*, *Keith*, *Aldworth*, *Hunter*, *New Castle*, *Louise de Marolles*, *D. van Heck* en *Holdernesse.*
„Compte général des droits, péages, tols, etc., payés par les entrepreneurs des vivres pour les troupes de *S. M. Britanique*", 1748.
Overzicht van het leger der *Republiek.*
„Etat de ce que coutera le retablissement des places de la *Barrière* selon le calcul des Ingénieurs de l'Etat qui ont été ou qui se trouvent sur les lieux." Dit beliep *f.* 1,717,000.
„A relation of what passed upon the severall points of business, with *the prince of Orange* and the *Dutch* ministers at *Loo* and the *Hague.*"

585. Instructie voor *Holdernesse*, gezant te *den Haag*, 19 Mei 1749. Cop.
Dan volgt de correspondentie van *Holdernesse* met *New-Castle*, 1749.
Enkele brieven van *Gobler* (uit *Berlijn*), *de la Calmette*, *Wartensleben* (uit *Bonn*), *de Watteville*, *Wolters* (uit *Rotterdam*), *Woronzow* (uit *Moskau*), *de Swart* (uit *Moskau*, gez. der *S.-G.*), *Wm. Bentinck* en *Willem IV.*
„Staet van de troupes van *de Republicq* na de reductie", Jan.—Mei 1749.
Memoriën over de *Barrière*, o. a. van *Kinschot*, *Ned.* gez. te *Brussel.*
Memorie over „le vaisseau *le Willem Galen*", 1749.
„Plan van reforme" (van het *Ned.* leger), 1749.
„State of the arrears of subsidy due from the *S.-G.* to the *Elector of Cologne.*" 1749.
Petitie der *Eng. O. I. Comp.* aan *George II*, over geschillen met de *Ned. O. I. Comp.*, 31 Oct. 1749. Met bijlagen.

586. Correspondentie van *Dayrolle* met *New-Castle*, met minuten van diens antwoorden, Jan.—Mei 1749.
Stukken over de reductie van het leger der *Republiek.*
„Etat de l'épargne, provenant de la cassation et reduction." Dit werd jaarlijks getaxeerd op *f.* 4,410,679—1—0.
„Compte de ce que a été payé pour les pilotes", 1744—1749.

Stukken over de quaestie met *Engeland* over de *O. I. Comp.*

„Propositions faites aux *Etats d'Hollande* par *S. A.* pour remplacer à perpétuité les formes abolies en établissant une capitation générale", 2 Mei 1749. Cop.

Memorie van *de Chavanne*, gezant van *Sardinië*, 7 Mei 1749.

Ordre en reglement op de wagten, gedr. 1749.

Copieën van brieven van *de Larrey* en *de Puysieulx*.

587. Vervolg der correspondentie van *Wolters* met de *Eng.* regeering, 1749. De brieven zijn gericht aan *New-Castle*.

Lijst der *Fransche* schepen te *Toulon*, 10 Aug. 1749.

Id. id. te *Brest*, 11 Aug. 1749.

Id. id. te *Rochefort*, 10 Aug. 1749.

588. Correspondentie van *Dayrolle* met *New-Castle*, Juni 1749—Mei 1750.

„Memoire des gages extraordinaires... pour le quote part de la *Republique* aux troupes de... *Brunswick-Lunebourg*." 1749.

„Requête des baillifs... de *Rhynlandt*, *Delfland* et *Schieland*... aux *E. G.*", Juni 1749.

Nauwkeurige beschrijving van het vuurwerk op 13 Juni 1749 te *den Haag* afgestoken, met plaat.

„Projet d'instruction pour le *Conseiller pensionaire*", Juli 1749.

„A computation of the present state of the province of *Holland's* debt." *Holland* betaalde jaarlijks aan rente *f* 17,093,650 van een schuld van *f* 429,840,000.

Brieven van *Calckoen* (uit *Leipzig*), *de St. Contest* en *Keith*.

Stukken over de quaestiën met de *Engelschen* in *Indië*.

„Mémoire des augmentations des droits d'entrée imposez par ordre du 9 juillet 1751."

„A short account of the Government of the *United Provinces* and of the several colleges, which compose it." Zeer uitvoerig en duidelijk overzicht van den regeeringsvorm der *Republiek* in de 18de eeuw.

589. Correspondentie van *Dayrolle* met *Bedford*, Mei—Juni 1750.

Brieven van *Wolters* aan *Bedford*, Mei—Oct. 1750.

Staat der *Fransche* marine, April 1750.

590. Vervolg der brieven van *Wolters* aan *Bedford*, 1750.

591. Correspondentie van *Holdernesse* met *New-Castle* met antwoorden van dezen laatste, Jan.—Juni 1750.

Copieën van brieven van *Brühl* en *de Larrey*.

Memorie van *Keyserling*, *Saksisch* gezant, 28 Jan. 1750. Cop.

Memorie van *Panin*, *Zweedsch* gezant, 28 Jan. 1750. Copie.

592. Vervolg der correspondentie van *Holdernesse* met *New-Castle*, Juni—Dec. 1750.

Memorie van *Dencken* aan de *S.-G.*, 4 Maart 1748. Cop.
Sommen, betaald aan *Wolfenbuttel* voor door de *S.-G.* gehuurde troepen, 1750.
„Etat général des revenus des *Pays-Bas* (nam. de *Oostenrijksche*) avant les troubles." 1750.
„Etat général des dépenses en charge dudit pays avant les troubles."
Eenige andere stukken daarover.
Achterstallig subsidie aan den *Keurvorst van Beieren.*
Willem IV aan *Holdernesse*, 9 Dec. 1750. Cop.
De *Raad van Indië* aan de Comm. van 't *Eng.* eskader bij *Coromandel*, 18 Aug. 1749. Cop.

593 Correspondentie van *Holdernesse* met *New-Castle* en *Bedford*, Mei—Oct. 1750.
Bentinck aan *Willem IV*, 6 Juni 1750. Cop.
Memorie van *Dencken* aan de *S.-G.*
Rekeningen over de betaling der *Wolfenbuttelsche* en *Luneburgsche* troepen door de *S.-G.*
„Quelques reflexions sur l'état des *pais-bas autrichiens* en 1750."
Stukken over een *Pruisische* compagnie, te vestigen te *Canton*, (ook in het vorige deel).
Brieven van *Potenger* aan *Aldworth* en van *Gobler.*

594. Vervolg der correspondentie van *Holdernesse* met *New-Castle*, Jan.—Oct. 1751.
Copieën van brieven van *Th. Jones*, *Welf Metternich*, *H. Fagel*, *de Swart*, *Willem IV*, *de St. Contest*, *de Larrey* en *Potenger.*
„Note d'authorisation pour le *Sr. Cornabé*, gen.-maj.", 27 Jan. 1751.
„Instruction pour M. *Cornabé*", 27 Jan. 1751.
Memoriën en brieven van dezen.
„Idée de quelques points préliminaires à arrêter entre S. M. *l'Impératrice* et les puissances maritimes pour parvenir à remettre les villes de la *Barrière* en état de défense", Febr. 1751.
„Protocol du voyage du Gen.-maj. *Cornabé* à *Munich* et à *Ratisbonne*", Maart 1751.

595. Instructie voor *Sir Joseph Yorke*, 21 Nov. 1751; met begeleidende brieven van *George II* aan de *S.-G.* en *Anna.*
„Private instructions" voor *denz.*, 21 Nov. 1751.
„Very secret „ " „ „ , 21 Nov. 1751.
„Projet de réponse á faire au sieur *Michel* sur la Declaration au sujet du nouvel établissement d'une *Comp. Asiatique* à *Embden*", Dec. 1751.
Dan volgt geregeld de correspondentie van *Yorke* met *New-Castle*, Nov. 1751—Juni 1752.
„Etat de la reduction en hommes et chevaux avec l'épargne en argent."
„Pensions à déduire de l'épargne susdite."
Natuurlijk is hier sprake van het *Ned.* leger.

Brieven van *Elsacker*, *Panin*, *B. Keene*, *Burmania*, *de Swart*, *van Haren*, *Fagel* en *Dayrolle*. Meest copieën.

Concept-verdrag van *Spanje*, *Oostenrijk* en *Sardinië*, Jan. 1752. Meerdere stukken daarop betrekking hebbende.

Bundel gedrukte stukken over de reductie van het leger in de *Republiek*.

Tal van stukken over *Sleeswijk-Holstein*.

596. Vervolg van de brieven van *Wolters* te *Rotterdam* aan *New-Castle*, Jan. 1751—Jan. 1753. Met copieën van allerlei berichten, die hij van elders ontving.

Minuten der antwoorden van *New-Castle*.

Rivierkaart van *Nederland*.

Eenige brieven van *Ducellier* en *Holdernesse*.

597. Brieven van *Pouchoud* (uit *Utrecht*) en *Wolters* (uit *Rotterdam*), 1751 en '52.

„Geredresseerde staat van de uitgaven, gedaan door *W. H. Ravens*, in qualiteit als administrateur van de tusschen *Groot-Britanje* en de *Republiek* gemeene kassen." Meer derg. staten.

Willem IV aan *Maria Theresia*, 24 Mei 1751. Cop.

Maria Theresia aan *Willem IV*, 26 Juni 1751. Cop.

Tal van kostenberekeningen van het pragmatieke leger, 1745—1752.

„Liste des troupes *Hollandaises*", 20 April 1752.

Brunswijk aan *New-Castle*, 25 April 1752.

„Etat effectif des trouppes de la *République* qui se trouvent dans les places de la *Barrière*", April 1752.

„Etat des troupes de la *République*", April 1752.

De *State papers* uit de jaren na 1760 moeten op het *Record Office* worden onderzocht in den *Government search room*. Inzage van deze stukken wordt slechts verleend met speciaal verlof van het *Foreign Office*, dat echter door bemiddeling van een vreemde Legatie gemakkelijk te verkrijgen is.

Hierbij nog de opmerking dat na Sept. 1752 ook in *Engelsche* staatsstukken de *Nieuwe Stijl* wordt gebezigd.

717. Brieven van *Rotterdam* uit gericht aan lord *Stormont* door *James Crawfurd* en aan *Wm. Fraser* door *Wolters*, 1780.

Zij bevatten tal van berichten over de gebeurtenissen en de stemming van het volk hier te lande. Na de oorlogsverklaring gingen de brieven eerst naar *Ostende*, vanwaar zij door een vertrouwd persoon verder naar *Engeland* werden geëxpedieerd. (*Wolters* aan *Fraser*, 28 Dec. 1780.) Behalve deze brieven:

Rekeningen van personen, van wie *Wolters* zijn berichten ontving. Daaronder de meeste in het buitenland: *Weenen*, *Brussel*, *etc.*

Deze brieven zijn ook van groot belang voor de kennis der internationale verhoudingen.

718. Correspondentie van *Yorke* met den *Eng.* minister *Stormont*, Jan.—April 1780.

Overeenkomst tusschen *Yorke* en *Lavaughuyon* van 25 Dec. 1779, bevestigd 3 Jan. 1780, over het uitwisselen van krijgsgevangenen. Geteekend en gezegeld door *Yorke* en *Lavaughuyon*.

Verder brieven van *Ch. Fielding* (van de vloot), *Sandwich* (van de Admiralty) en de kapiteins *Goodall* en *Sadler*.

„A list of *Dutch* vessels, taken possession of by *H. M.'s* ships under the command of comm. *Fielding*", 31 Dec. 1779—1 Febr. 1780.

„Rapport sur le mémoire de M. de *Thulemeyer*,... contenant des nouvelles instances au sujet de l'exemption de l'augmentation du droit de tonnage (lastgeld) en faveur des commerçans *Prussiens*", 25 Dec. 1779.

Tal van brieven van het *Admiralty Office* betreffende buitgemaakte schepen.

„Pétition générale du *Conseil d'Etat* pour l'année 1780."

Klachten van *van Welderen* (*Ned.* gezant te *Londen*), over vastgehouden schepen.

Request van *Amsterdamsche* kooplieden daarover, Jan. 1780.

Antwoorden van *Stormont* aan *van Welderen*.

Brieven van *van Lelyveld* en *Fraser* over dezelfde quaestie.

Amsterdamsche kooplieden aan *Yorke*, 28 Febr. 1780. Cop.

Staten der *Nederlandsche* vloot. 1780.

Brieven van *Stuart* uit *Veere*. 1780.

719. Vervolg der correspondentie van *Yorke* met *Stormont*, April—Juni 1780.

Desgelijks van *van Welderen* met *Stormont*, April—Juni 1780. Meest klachten over aangehouden schepen.

Brieven van *Hyde Parker* (van de vloot) en van *Stuart* uit *Veere*.

„Reglement *d'Espagne* concernant la navigation des neutres", 13 Maart 1780.

Lijsten van opgebrachte *Ned.* schepen.

„Extract from the protest and affidavit of Capt. *Frans Smeer* and two of his mariners belonging to the *Dutch* ship „*de Jonge Adriaen*".... carried into *Plymouth*", 12 Mei 1780.

Galitzin aan de *S.-G.*, 3 April 1780. Cop.

Bevel van *George III* om alle schepen van *Frankrijk* en *Spanje* aan te houden, 19 April 1780.

Zweden's antwoord op het voorstel van *Rusland* over een gewapende neutraliteit, 11 April 1780. Cop.

720. Correspondentie van *van Welderen* met *Stormont*, Juli en Aug. 1780.

Brieven van *Elliot* (uit *Gibraltar*) en van *Ph. Cresspryng* (rechtsgeleerde uit *Doctors Commons*) over buitgemaakte *Ned.* schepen.

Brieven van *Stuart* en *L. E. Hake* (uit *Rotterdam*).

Vervolg der correspondentie van *Yorke* met *Stormont*, Juli en Aug. 1780.

Lijsten van buitgemaakte *Ned.* schepen.

721. Vervolg der correspondentie van *Yorke* met *Stormont*, Sept. en Oct. 1780.

Evenzoo van *van Welderen* met *Stormont*, Sept. en Oct. 1780.

Brieven van *Hillsborough* aan *Yorke* en van *Stuart*.

Lijsten van buitgemaakte *Ned.* schepen.

Plan van handelsverdrag tusschen de *Republiek* en de 13 Staten van *Amerika*. 24 artikels; was get. door *Jean de Neufville*. Copie gewaarmerkt door *Sam. W. Stockton*.

Verklaring van 2 matrozen te *Amsterdam*, 13 Juli 1780. Fransche vert.

Protest van *Amsterdam* tegen de instructie voor de *Ned.* gezant naar *Petersburg*, 1 Juli 1780. Fransche vert.

Evenzoo van de ridderschap van *Holland*, 19 Oct. 1780.

722. Vervolg der correspondentie van *Yorke* met *Stormont*, Nov. en Dec. 1780.

Missive van Heeren Burg. en Reg. der stad Amsterdam, houdende derselver berigt op zeekere papieren door den Heer Ridder Yorke... aan Z. H. ter hand gestelt en door Hoogstderzelven ter vergadering van *H. Ed. Groot Mo. overgegeeven*. Gedr. *Amsterdam*.

Brieven van *Homrigh* (*Amsterdam*), *Murray* (*Eng.* command. op *Minorca*) en *J. Collins*.

Yorke aan de *Eng.* gezanten te *Weenen*, *Petersburg*, *Kopenhagen* en *Stockholm*, 10 Nov. 1780. Cop.

Zeeburgh aan *Yorke*, 24 Nov. 1780.

Brieven van den commandant van *St. Martin*, 9 Aug. 1780, betreffende door de *Eng.* gemaakte veroveringen.

Rapport van de *Adm. van de Maas* „touchant l'état de l'embouchure de *Goerée* et les moyens d'en prévenir la déteriation", 24 Nov. 1780. Fransche vert.

Brieven van *Geo. Maddison* aan *Fraser*, Dec. 1780.

Oorlogsverklaring aan de *Republiek*, geteekend door *George III*, 20 Dec. 1780.

De laatste brief van *Yorke* (29 Dec.) is uit *Antwerpen* geschreven.

723. *Letters and papers from lord St. Helens at the Hague to the secretary of State with draughts*, 4 Mei—18 Juli 1794. De secretary of State was *lord Granville*.

Verder brieven van *van Nagell* (*Ned.* gezant te *Londen*). Dat alles is van groot belang voor de kennis van den langzamen ondergang der *Republiek*. die toen zeer nauw met *Engeland* verbonden was. Bovendien zijn deze brieven vol van klachten over *Ned.* krijgsgevangenen in *Frankrijk*, voor wie *Engeland* niets wilde doen.

Brieven van *van de Spieghel* aan de *Eng.* ministers; van *de Kinckel* (uit *Mainz*), van den *bisschop van Luik*, de *prinses van Oranje*, *Hutchinson* (uit *den Briel*), *Elgin* (*den Haag*) *d'Audibert Caille* (comm. pour la marine et le commerce de la *République françoise* en *Hollande*, détenu dans les prisons de *la Haye*), *Henry Rich* (uit *Amsterdam*, met tal van inlichtingen over den toestand aldaar), *Henry Dundas*, *Kingsmill* en *H. Fagel*.

„Price of Corn at *Amsterdam*", 20 Juni 1794.

Dergelijke prijslijsten komen in de volgende deelen zeer talrijk voor.

724. Vervolg der correspondentie van *St. Helens* met *Granville*, 18 Juli—23 Sept. 1794.

Brieven van *van Nagell*, *Henry Rich*, *H. Fagel*, *Dundas*, *van de Spieghel*, *Crawfurd*, *Edw. Fisher*, *Mercy-Argenteau*, *Frederik van Oranje* en *Hutchinson*.

Eigenhandige brief van *Willem V* aan *George III*, 23 Juli 1794; over de „situation critique" en „état déplorable" der *Republiek*.

Copieën van brieven van den prins van *Koburg*.

Verslag der conferentie van den hertog van *York* en den *erfprins van Oranje* te *Breda*, 27 Juli 1794. Cop.

Copie van brieven van *Willem V* aan *St. Helens*.

George III aan *Willem V*, z. d. Cop. Geeft weinig hoop op ondersteuning van *Engeland*, met verzekeringen van „amitié invariable" en „desir constant de contribuer de plus en plus à la prospérité de votre maison."

„Minute de la conférence avec *Mr. Pelser*", 5 Aug. 1794 (van baron *Nagell*.)

„Plan pour une prompte levée des habitans de *la Hollande* et de *la Westfrise* pour la défense de la patrie", Aug. 1794.

Capitulatie van *Sluis*, 25 Aug. 1794.

725. Vervolg der corresp. van *St. Helens* met *Granville*, 23 Sept.—10 Nov. 1794.

Memoriën van *Willem V* aan *St. Helens*.

Brieven van *Clerfait*, *Nagell*, *Dundas*, *Crawfurd*, *Hutchinson*, *Frederik Willem II van Pruisen* (copieën), *van de Spieghel*, *Brunswijk* (cop.) en *Rich. Muelman*.

„Sur la position à prendre pour couvrir *la Hollande* après la prise de *Crevecoeur* et la retraite des *Autrichiens* sur le *Rhin*", 1 Oct. 1794. Zeer uitvoerig.

„Plan général défensif" (van *Holland*), 20 Oct. 1794.

„Conférence avec *Beaumarchais* chez le *Conseiller-pensionaire*", 20 Aug. 1794.

Proclamatie van den *erfprins van Oranje* „aux braves bourgeois, citoyens et habitans de *la Gueldre* et de *la Hollande* demeurant le long des frontières menacées", Oct. 1794.

Capitulatie van *den Bosch*, 9 Oct. 1794.

Memorie van *van Reede*, gezant te *Berlijn*, 9 Oct. 1794.

„Mémoire rélatif aux efforts et à la coopération de *la République*... dans la guerre actuelle et à sa situation à la fin d'octobre 1794." Zeer uitvoerig.

„Sur le besoin ou se trouve *l'Angleterre* de prendre sur elle seule la défense de *la Hollande*", 4 Oct. 1794. Zeer uitvoerig.

Capitulatie van *Maastricht*.

Willem V aan *George III*, 24 Oct. 1794.

726. Vervolg der correspondentie van *St. Helens* met *Granville*, 11 Nov.—30 Dec. 1794.

Brieven van *Harward* (*Rotterdam*), *Fagel* (*Londen*), *Nagell* (*ibid.*) *Wassenaer*, *erfprins Willem* en *Brunswijk*.

Memorie van *St. Helens* aan de *S.-G.*, 18 Nov. 1794.

Willem V aan *den hertog van York*, 19 Nov. 1794.

„Projet de propositions à remettre aux représentans de la nation française", Nov. 1794.

Memoriën van *Nagell* en van *van de Spieghel*.

„Extrait du journal de *M. de Rypelaer*", Dec. 1794.

Memorie van majoor *J. P. Worell*, 2 Dec. 1794.

Instructie voor *Brantsen* en *Repelaer*, „pour conférer du rétablissement de la paix et d'une cessation d'hostilités avec l'agent ou le commissaire de *la Convention Nationale*", 16 Dec. 1794.

Brieven van *La Combe* (Fransch gedeputeerde) aan *van Breugel* en *Repelaer*. Cop.

Willem V aan *St. Helens*, 20 Dec. 1794.

Dez. aan *George III*, 26 Dec. 1794.

Brieven van generaal *Harcourt* uit *Arnhem* aan *Willem V* en *York*. Cop.

727. *Letters and papers from lord St. Helens and Mr. Elliot of the Hague to the secretary of State with drafts, 2 to 28th of January 1795, at which period their mission was at an end, the Prince and Princess of Orange arriving at Kew, and the French taking possession of Holland; rendering all political measures on the part of Great-Britain ineffectual. The remainder of this volume is composed of sundry domestic communications viz. of Baron Nagel the Dutch minister, the Home Department, the Admiralty Office, the War-Department, etc. on points regarding Holland.*

Behalve dat nog:

Brieven van den *erfprins van Oranje*, *Walmoden*, *Harcourt*, *Willem V*, *Ch. Bentinck*, *Parkins*, de *O. I. Comp.*, de *S.-G.*, *Fagel*, *Pasteur* en *Vitriarius* (gezanten der *S.-G.*, na den val der *Republiek*), *Henry Rich*, *Frederik Willem II* (cop.) en *Frederik van Oranje*.

Deze brieven loopen over het geheele jaar 1795 en bevatten veel, dat licht geeft omtrent de houding der *Oranje's* na hun komst in *Engeland*.

„Minute d'une conférence entre LL. SS. *le prince héréditaire et le prince Frederick d'Orange* et les généraux des armées alliées à *Utrecht*", 7 Jan. 1795.

„Mémoire sur la position actuelle de l'armée et la nécessité d'un changement de position" 31 Dec. 1794. Get. door *Walmoden*, *Harcourt*, *Abercrombie*, *Fox* en *Don*.

Instructie voor *Vitriarius*, die voor de *O. I. Comp.* naar *Engeland* werd gezonden, 9 Febr. 1795.

„Minute of a conference", 21 Maart 1795.

De Mey, comm. van *St. George del Mina* aan *Willem V*, 18 April 1795.

Willem V aan *Granville*, 28 Mei 1795.

Dez. aan *George III*, 28 Mei 1795.

Memorie van den *prins van Oranje* over de door de *S.-G.* tegen hem ingebrachte grieve, dat hij van zijn post was gedeserteerd, 1795.

„Articles de capitulation, proposés par le *prince d'Orange*, pour les militaires au service de la *République*, qui sont sortis du territoire de l'Etat." Z. d.

De bundels „*Holland*" houden zich voor de volgende jaren bijna uitsluitend op met het huis van *Oranje* en zijn dus voor onze geschiedenis niet van belang. Ook over 1799 is weinig te vinden.

De lezer zal hebben opgemerkt, dat tusschen n°. 722 en 723 een tijdsbestek van 14 jaren ligt (1780—1794). Deze gaping wordt aangevuld door de volgende bundels, die afzonderlijk gecatalogiseerd zijn als „*Foreign Office*" (F. O.). Zij zijn dus niet onder de rubriek „*Holland*" opgenomen; de reden daarvan is niet duidelijk. Wij wijzen op:

F. O. 1. *Holland. Letters and Papers, Advices, Intelligences and Communications from various persons — at the Hague etc. — regarding the internal State and situation of Holland and the proceedings of the leading parties there at this juncture — in correspondance with Sir Joseph Yorke and others in this country and communicated through that channel to Lord Stormont, Secretary of State.* Jan.—Juli 1781.

De meeste berichten zijn anoniem, andere van *Cornwall*, *John Robinson* en *Thomas Peirson* (*Eng.* predikant te *Amsterdam*). Zij werden van *Holland* naar *Amsterdam* gezonden en vandaar naar *Antwerpen*.

Memoriën der *S.-G.* Cop.

Uitvoerige staat van het eskader van *Texel*, 28 April 1781.

Proposition de MM. les Députés de la ville d'Amsterdam sur les mesures nécessaires à prendre pour délivrer la Patrie des maux qui la menacent, 18 Mei 1781, gedr.

Memorie over de vraag: „Is it more adventageous to continue the war against *Holland* or to be reconciled," 7 Juni 1781.

Kaart van het westelijk deel van *Zeeland*.

Tal van brieven van den gouverneur van *St. George del Mina*, over den toestand dier kolonie. Onderschept.

F. O. 2. Titel als boven, Juli—Dec. 1781.
Brieven van *J. B. Weures*. Onderschepte brieven uit *Elmina*.
„Liste des vaisseaux de guerre, sortis du *Texel* le 20 juillet sous les ordres du contre-amiral *Soutmann*"
Brieven van *Marg. Wolters*, die haar vader is opgevolgd als corpondent der *Eng*. regeering te *Rotterdam*.
Thulemeyer aan de *S.-G.*, 30 Juli 1781. Cop.
Lijsten van de *Ned*. vloot.
„Articles séparés" van het *Pruisisch-Russisch* verdrag, 8 Mei 1781.
Lettre de M. le baron de Lynden à L.L. H.H. P.P. les E. G. Resolution des E. G. sur cette lettre. Lettre d'un ex-regent Zelandois à M. l'ex-amb. de Lynden, gedr. 1781.
Brief van een Heer uit Leeuwaarden aan Z. H. den Hertog van Brunswijk, 30 Maart 1781. Gedr.
Rendorp aan *Yorke*, 20 Dec. 1781.

F. O. 3. Titel als boven. Bovendien nog: *Also drafts to and letters from Mr. Wentworth, employed upon an ostensible commission to treat for an exchange of prisoners of war. Also upon a secret commission of a difficult and delicate nature — no less then the discovery of the real sentiments and intentions of the leading men at Amsterdam — to keep up the appearance of a negociation with Holland, whatever be the final issue and to employ his utmost dexterity to keep the negociation alive, without giving any advantage to those he may treat with in the course of it*, 8 Jan.—31 Maart 1782.
Ook vertalingen van officieële stukken uit de *Republiek*.
Brieven van *Stormont* aan *Rendorp* en omgekeerd. Hieruit blijkt, dat *Wentworth* voornamelijk met *Rendorp* onderhandelde.
„Communication confidentielle des principaux points pour servir de base à une réconciliation entre la *Grande Bretagne* et les *E. Gen.*", z. d.
„Plan pour mettre fin aux délibérations sur l'extension de la minute de la réponse à l'insinuation verbale de *la Russie* touchant une negociation pour une paix particulière entre *la République et l'Angleterre*", Febr. 1782.
Zeer uitvoerige (42 blz.) memorie van *Wentworth* van 11 Febr. 1782, over zijn onderhandelingen in *Holland*.
Memorie van *Wentworth*, 23 Febr. 1782. (25 blz.)
Memorie van *Lavaughuyon* aan de *S.-G.*, 18 Maart 1782.
Staten van de marine der *Republiek*, waaronder één zeer uitvoerig.

F. O. 4. Titel als boven, 2 April—31 Dec. 1782.
Secretarissen van Staat zijn nu *Fox* en *lord Grantham*. Daarbij deze opmerking:
In this volume are several papers in correspondance with the secretary of State, regarding the Scotch Brigade, in the service of the States-General.
Memorie van *Galitzin* aan de *S.-G.*, 3 April 1782. Cop.

Brieven van *Stuart* uit *Veere*, van *Dan. Mackay* uit *Maastricht*.

Petitie van *James Laman* aan *Fox*, met klachten over hem in *Suriname* aangedaan onrecht, 18 April 1782.

Handelsverdrag van de *S.-G.* met de *Vereen. Staten*, Juni 1782. Cop.

Willem V aan de *S.-G.*, 5 Oct. 1782. Cop.

F. O. 5. *Letters and papers, Advices and Intelligences from various persons in Holland*... (gelijk boven, maar ook:) *particularly correspondence between M. le Greffier Fagel and the Secretary of State with drafts to him.*" 1 Jan. 1783—Nov. 1784. *Also letters and papers from Sir James Harris, appointed Envoy Extraordinary to the S.-G. to the secretary of State with drafts of Instructions to him*, 26 Nov.—28 Dec. 1784.

Wederom veel over de *Schotsche* brigade. Adressen van officieren daarvan aan de *Eng.* regeering. Lijsten van de sterkte dezer brigade.

„Memoire de *la Comp. des Indes Occidentales* présenté à *LL. Hautes Puiss.* et reçu dans l'assemblée du 11 juin 1783." Cop.

„Pro memoria, contenant un exposé des droits de la Couronne de *Portugal* à la navigation libre de la *Cote de Guinée*, pour servir de refutation au mémoire ci-joint", 11 Juni 1783.

Brieven van *Heycop* uit *Elmina* (onderschept), van *Rich* (*Amsterdam*), *Nucella* (vertegenwoordiger der *O. I. C.* te *Londen*), *van Lynden* (gez. te *Londen*) en *Crawfurd*.

„Memorandum for *Sir James Harris*. 1. to the governing party and patriots. 2. to the more moderate part of the *Republic*. 3. to those who may be looked upon as the real friends of *England* and as such entitled to our confidence." Z. d.

Memorie van *van Lynden* aan *George III* over de rechten der *Republiek* in de *Oost*, 20 Nov. 1784.

Instructie van *Harris*, 26 Nov. 1784.

Geheime instructie van *Harris*, 26 Nov. 1784. Hij moet onderzoeken, wie den stadhouder slechts uit eigenbelang steunen, om hem tot een werktuig te maken van *Frankrijk* of *Pruisen*. Dan uitvorschen de juiste kracht der oppositie tegen den stadhouder en haar kansen op succes.

Daarop volgt geregeld de correspondentie van *Harris* met *Carmarthen*, waarvan de belangrijkheid hier niet nader in 't licht gesteld behoeft te worden.

F. O. 13. Correspondentie van *Harris* met *Carmarthen*, Jan.—April 1787.

De brieven van *Harris* vermelden de gewichtige gebeurtenissen van het veelbewogen jaar 1787 van dag tot dag. Zijn rol, in dezen tijd gespeeld, komt helder aan het licht. Deze correspondentie verdiende zeker een nauwkeuriger onderzoek, dan wij er aan hebben kunnen wijden. De aard van ons onderzoek vergunde evenwel niet er langer bij stil te staan.

Memoriën van *van Lynden*.

„Acte de confédération de quelques membres et ministres de la Régence et de la Justice en *Zélande* pour le maintien de la vraie constitution républicaine, forme de Régence actuelle et de la liberté civile", Febr. 1787.

Willem V aan *George III*, 7 Febr. 1787. Over zijn onderhandelingen met *Rayneval* en *Goertz*.

Copieën van nota's van *Rayneval*, *Thulemeyer*, *Goertz* en *Vérac*.

„Regents dismissed from the Council of *Amsterdam* and *Rotterdam*", April 1787.

F. O. 14. Vervolg van *Harris*' correspondentie, 1 Mei—12 Juni 1787.

Willem V aan *George III*. 14 Mei 1787.

Wilhelmina aan *denz.*, 14 Mei 1787. Eigenhandig. Beide roepen de hulp des *Konings* in, nu de *Republiek* door de patriotten aan den rand van den afgrond is gebracht.

Memoriën van *van Lynden*, meest over marinequaestiën.

Tal van stukken, over door *Eng.* tijdens den oorlog aangehouden schepen.

W. Bentinck aan *Harris*, 24 Mei 1787.

Memorie over den toestand des lands, einde Mei 1787.

„Considérations sur la mémoire ci-joint." Mei 1787.

„Reflexions" (volgens aant. van *Royer*, secret. van *Gecomm. Raden*), einde Mei 1787.

„Memoire" (volgens aant. van *Ruygersman*, thesaurier van *Willem V*), Mei 1787.

„Traduction du promemoria de M. *van de Spieghel*, grandpens. de *Zélande*."

George III aan *Willem V*, 28 Mei 1787.

Dez. aan *Wilhelmina*, 28 Mei 1787. De *Koning* wil geen verandering in den staatsvorm der *Republiek*. *Harris* zal *Willem V* en *Wilhelmina* in alles raad geven.

Willem V aan de *S.-G.*, 26 Mei 1787. Cop.

Dez. aan *Harris*, 4 Juni 1787. } Dankbetuigingen.
Wilhelmina aan *denz.*, 4 Juni 1787. }

Willem V aan *George III*, 5 Juni 1787.

Lijsten van de vloot der *Republiek*, 12 Juni 1787.

F. O. 15. Vervolg der correspondentie van *Harris* met *Carmarthen*, 12 Juni—19 Juli 1787.

Memorie uit *den Haag* over den toestand der *Republiek*, 14 Juni 1787.

Copieën van brieven van *Wilhelmina*, naar aanleiding van haar aanhouding te *Goejanverwellesluis*. Evenzoo van *Willem V*, *Thulemeyer*, *Hooft van Freyland*, *de Witt* en *van Berckel*.

Verslag van de reis van *Wilhelmina* naar *Goejanverwellesluis*. Begin: „Nous partimes incessamment et *S. A. R.* commença l'histoire de son voyage d'un air si composé et même enjoué, dont on ferait le récit

d'une partie de plaisir." Daarop volgt het verhaal zelve. Wij hebben hier dus een copie van een door de prinses zelve opgesteld verslag.

Supplément aux pièces authentiques relatives a la négociation confiée à M. le Comte de Goertz et M. de Rayneval, gedr. 1787. *Second supplément*, gedr. 1787.

Alliantieverdrag van *Holland* en *Frankrijk*, 10 Nov. 1787.

Tableau, vergelijkende den stand der *Fransche* en der *Eng.* partij in de *Republiek.*

F. O. 16. Vervolg der correspondentie van *Harris* met *Carmarthen*, 10 Juli—14 Aug. 1787.

Memoriën van *van Lynden.*

Pièces relatives aux empêchemens que S. A. R. mad. la princesse d'Orange... a éprouvés dans le voyage, qu'Elle avoit entrepris de faire le 28 juin 1787 de Nimègue à sa Maison du Bois près de la Haye, gedr. 1787.

Copie van brieven van *Vérac* en *Thulemeyer.*

Memorie over den toestand des lands, midden Juli 1789.

„Articles qui forment l'instruction des Députés des Prov. *Belgiques* à *Vienne*", 1 Aug. 1787.

Harris aan de *S.-G.*, begin Aug. 1787. Cop.

Memoriën van *Reede* aan *Harris*, 31 Juli en 7 Aug. 1787. Cop.

F. O. 17. Vervolg der correspondentie van *Harris*, 14 Aug.—7 Sept. 1787.

„Projet du parti *Français* relatif *à la Frise*", Aug. 1787. Cop.

Berichten over aangehouden *Ned.* schepen.

Berichten uit *Duinkerken*, over de oorlogstoebereidselen der *Franschen* ter zee; uit *den Bosch*, over die te land.

„Lettre relative à la note de la Cour de *Berlin* à celle de *Versailles*", 10 Aug. 1787.

„Avis des seigneurs de l'ordre equestre de *Hollande* sur le dernier mémoire de M. *de Thulemeyer*", 23 Aug. 1787. Cop.

„Projet de réponse au second mémoire de M. *de Thulemeyer*", 29 Aug. 1787.

F. O. 18. Vervolg der correspondentie van *Harris*, 7 Sept.—5 Oct. 1587.

In dezen tijd valt de komst der *Pruisen. Harris* zag den toestand vóór de invasie zeer ernstig in, daar hij verzet der patriotten verwachtte. Weldra was zijn vrees evenwel geweken, toen hij de weifeling en zwakheid der staatsgezinden zag, nog vóór de *Pruisen Holland* bezet hadden.

Copieën van nota's van *Thulemeyer.*

Plan van een leening van 2 millioen voor de Kamer *Zeeland* der *O. I. Comp.*, 27 Aug. 1787.

Proclamatie van *Brunswijk*, gedr. z. d.

„Nader déclaratoir" van *Willem V*, 11 Sept. 1787, gedr.
Propositie van *Dordt* in de *Staten van Holland* tot intrekking van de resolutie van 9 Sept. j.l. om *Frankrijk* om hulp te verzoeken, 21 Sept. 1787.
Willem V aan *George III*, 21 Sept. 1787. Meldende zijn terugkomst in *den Haag*.
Brieven van *Hutchinson*.
Brieven gewisseld tusschen *Amsterdam* en den hertog van *Brunswyk*. Cop.
Brunswyk aan *Harris*, 30 Sept. 1787.
Brieven gewisseld tusschen *Amsterdam* en *prinses Wilhelmina*.

F. O. 19. Vervolg der correspondentie van *Harris*, 5 Oct.—9 Nov. 1787.
Fagel aan *Harris*, 5 Oct. 1787.
Capitulatie van *Amsterdam*, 7 Oct. 1787.
Lijsten van de hoofden der patriotsche partij.
„Memoire sur les projets que la *France* et *la Hollande* peuvent former relativement à *l'Asie* et sur les motifs qui doivent engager les deux puissances à unir pour y opérer une révolution." Zeer uitvoerig, einde 1787.
„Examen du mémoire précédent."
Nadere memorie daarover.
Declaratie van den *Rijngraaf van Salm* en tal van andere stukken, betrekking hebbende op de onderhandelingen van den *Rijngraaf* met *Frankrijk* over een *Ned.-Fransch* verbond, dat vooral in *Indië* krachtig tegen *Engeland* zou optreden.
„Liste des papiers concernant un détachement de canoniers *français* passé au service *d'Hollande*", Aug. 1787. Gewaarmerkte copieën.
Lijst der garnizoenen in *Holland*.
„Note de ce qui s'est passé dans la conférence chez S. A. R. *la princesse* et la présence de S. A. *le prince d'Orange*, de M. le chevalier *Harris*, du lieut.-gen. *Fawcett* et de moi (*Fagel?*). Over huren van troepen.
Serrurier aan *van der Hoop*, 2 Nov. 1787. met antwoord. Over den *Levanthandel*.
„Hints by Col. *Fernier* on the subject of reestablishing the *Scotch* brigade in *Holland*."
Brieven van *Henry Rich*.
Concept-alliantie tusschen *Engeland* en de *S.-G.* Z. d.

F. O. 20. Vervolg der correspondentie van *Harris*, 13 Nov.—28 Dec. 1787.
Brief van *van Haeften* uit *Weenen*, 31 Oct. 1787. Cop.
„Principes selon lesquelles on conseille à *la République* un traité de subside; note présenté par S. A. S. *le Duc de Saxe-Weimar*, à S. A. R. *la princesse d'Orange*." Z. d.
Saksen-Weimar aan *Harris*, 21 Dec. 1787.

Nota van *Harris* over het *Eng.-Ned.* ontwerp-tractaat.
Memorie van *Henry Dundas* over hetzelfde, 21 Dec. 1787.
„Extract of *Bengal* General consultations", nam. over de verhouding der *Republiek* tot *Engeland* in *Indië*.
„Claims of the *Dutch East India Comp.* to export merchandize from *Surat* free from the payment of export duties after haying paid import duties", 21 Nov. 1787.
Memorie over den „*Dutch* spice trade".

F. O. 43. Correspondentie van *lord Auckland*, gezant in *den Haag*, met *lord Granville*, Secretary of State, 1—29 Jan 1793. De brieven van den laatste in minuut.
Deze correspondentie is van het hoogste belang voor de kennis van den eersten coalitieoorlog, den strijd in de *Zuid. Ned.* en den val der *Republiek*.
Copieën van brieven van *Auckland* aan *van de Spiegel*; verder brieven van *Steengracht* (*Middelburg*), *Crawfurd* (*Dusseldorf*), *Murray* (*Vlissingen*), *van Eupen* (*Antwerpen*) en *van Lynden van Blitterswyk* (*Middelburg*).
Fagel aan *Auckland*, 1 en 7 Jan. 1793.
Auckland aan *Fagel*, 2 Jan. 1793. Minuut.
Dez. aan *Willem V*, 3 Jan. 1793. Minuut.
W. Bentinck aan *Auckland*, 1 Jan. 1793.
Berichten uit de *Zuid. Ned.* over de vorderingen der *Fransche* troepen.
Memorie over het recht der *Republiek* om de *Schelde* gesloten te houden.
„Manifeste adressée à la nation des *Pays-Bas*" (van de *Bataafsche* uitgewekenen). Cop.
Aanspraak aan de *Bataven* door *Condorcet*, lid der *Nationale Conventie*. *Ned.* vert., gedr. *Duinkerken*, 1793.
Willem V aan *Auckland*, 13 Jan. 1793.
Le Brun (*Fransch* min. van Buit. zaken) aan *van de Spiegel*, 30 Dec. 1792. Cop.
Zaamenspraak tusschen twee soldaten van de Hollandsche Gardes, *Klaas Regthart* en *Jan Ernst en twee van de Zwitsersche Gardes*, *George Schuber* en *Jokli Eiselstech*. Gedr. *'s Hage*, 1793.
Tal van berichten uit *Polen*, waar juist de tweede deeling voltrokken werd.
Staat der *Ned.* vloot, 17 Jan. 1793.
Memorie van *Auckland* aan de *S.-G.*, 25 Jan. 1793.
Dumouriez aan *Auckland*, 23 Jan. 1793. Cop.

F. O. 44. Vervolg der correspondentie van *Auckland* en *Granville*, 29 Jan.—20 Februari 1793.
Brieven van *van de Spiegel* en van *Fagel* aan *Auckland*.
De *S.-G.* aan *Auckland*, Febr. 1793. Zij zullen zich met allen spoed te land en ter zee wapenen.
Gedrukte correspondentie van *Chauvelin* (*Fransch* gezant te *Londen*)

en *Granville*, 31 Dec. 1792—20 Jan. 1793. Belangrijk voor de kennis van hetgeen de oorlogsverklaring (1 Febr.) voorafging.

Auckland aan de *S.-G.*, 28 Jan. 1793.

Dumouriez aan *Auckland*, 23 Jan. 1793.

Dez. aan *de Maulde* (*Fransch* gezant in *den Haag*), 4 Febr. 1793. Cop.

Brieven van *van Eupen* (uit *Antwerpen*) en van *Rich. Crawfurd* (*Dusseldorf*).

„Troupes *Autrichiennes* destinées pour *le Rhin*", Febr. 1793.

Hope (*Amsterdam*) aan *Harris*. Z. d.

De graaf van Provence aan *Auckland*, 30 Jan. 1793.

Copieën van brieven van *Auckland* aan de *S.-G.* en *Willem V*.

Berichten van het oorlogsterrein.

Memorie over het „*Comité Batave*." Desgelijks over het „*Legion Batave*." Febr. 1793.

Memorie van *Auckland* aan de *S.-G.*, 10 Febr. 1793.

Proclamatie van *Dumouriez* aan de *Bataven*, Febr. 1793.

Missive van de *S.-G.* aan de *Staten* der provinciën, 10 Febr. 1793, gedr.

Willem V aan *Auckland*, 20 Febr. 1793. Meldt de genomen maatregelen tegen den inval der *Franschen*.

Memorie van *van Nagell*, 20 Febr. 1793.

„Vessels that are expected from the *West-Indies*." Z. d.

F. O. 45. Vervolg der correspondentie van *Auckland* en *Granville*, 21 Febr.—12 Maart 1793.

Brieven van *Joubert* aan *Auckland*.

Manifest der *S.-G.*, 20 Febr. 1793, gedr.

Staten van de legers der geallieerden.

Memoriën van *van Nagell*.

„Substance de la dépêche, adressée par *LL. Hautes Puiss*, le 21 may 1793 à leurs ministres aux cours de *Vienne*, de *Londres* et de *Berlin*."

Brieven van *van de Spiegel* en van *Fagel* aan *Auckland*.

Willem V aan *Auckland*, 23 Febr., 3, 4 en 7 Maart 1793.

Brieven van *Mercy-Argenteau*, *Bouillé*, *Crawfurd*, *Melville* (*Hollandsch diep*), *Tho. Wilson* en *Stahremberg*.

Declaratie van *Willem V* aan de *S.-G.*, 28 Febr. 1793.

Lijsten van de schepen der *Ned.* vloot.

„Noms des différens endroits qui doivent être défendus."

„Plan général de défense."

Wilhelmina aan *Auckland*, 6 Maart 1793.

Uitvoerige memorie van *Coburg* aan *Auckland*, 5 Maart 1793.

Groote correspondentie over den veldtocht in de *Zuid. Ned.* Brieven van *Frederik van Oranje*, den *hertog van York*, den *prins van Hessen* (comm. van *Maastricht*), *Mack* en *van Bylandt* (comm. van *Breda*), gedeeltelijk in cop.

Proclamatie van het „*Comité Batave*", 26 Febr. 1793.

F. O. 46. Vervolg der correspondentie van *Auckland* met *Granville*, 12—31 Maart 1793.

„Substance of the *Stadhouder's* answer to the *Prince of Cobourg*", Maart 1793.

Brieven van *van Eupen*, *Coburg*, *York*, *Duncan* (*Sluis*), *Gunn* (*Dordt*), *Crawfurd*, *Taylor* (*Frankfort*), *Lucius* (*Mannheim*), *Steengracht*, *Gregory* (*Ostende*), *Rich.* en *Stahremberg*.

Lijsten van leger en vloot.

Maastricht aan de *S.-G.*, 9 Maart 1793, gedr.

Willem V aan *Auckland*, 17 Maart 1793.

Talrijke legerbulletins.

Auckland aan de *S.-G.*, 18 Maart 1793, gedr.

„Adresse des habitants de *la Haye* à S. A. S. *mgr. le prince d'Orange*", 8 Maart 1793.

Veel over de verdediging van de *Willemstad*.

Briefwisseling van *Boetzelaar* met *Willem V*, gedr.

De *S.-G.* aan *Auckland*, Maart 1793, gedr.

„Projet d'une croisière à établir sur les côtes de *France*." Nota van *Bouillé*. Maart 1793.

F. O. 47. Vervolg der correspondentie van *Auckland* met *Granville*, 2—25 April 1793.

„Placard contenant prohibition de ce pays (*de Republiek*), pour importer en *France*, etc.... des munitions de guerre et autre objets; et Lois contre l'exportation d'objets de contrabande par des puissances neutres dans les dits pays", April 1793.

Nota van *Guepin*, „avocat de la *Comp. des Indes Orientales*", 30 Maart 1793.

Brieven van 't oorlogsterrein.

Brieven, proclamatiën, etc. van *York*. Talrijke legerbulletins.

Uitvoerig verslag van de verrichtingen van het *Oostenrijksche* leger in de *Zuid. Ned.* van begin November 1792 af.

Nog een dergelijk verslag.

Willem V aan *Auckland*, 2 April 1793.

Clerfait aan *Metternich*, 2 April 1793.

Memoriën van *Nagell* en van *Stahrenberg*.

Capitulatie van *Breda*, 5 April 1793.

Id. van *Geertruidenberg*, 5 April 1793.

Gedrukte proclamatiën van *Dumouriez* en *Coburg*.

„Protocole des conférences *d'Anvers*," 1793.

Brieven van *Berkeley* (*Rotterdam*), *Valence* (*Mechelen*), *Steengracht*, *Guepin*, *Stahremberg*, *Wm. Bentinck*, *Kinckel* (*Mannheim*) en *Middleton*.

Mémoire succinct (van *Mack*) sur les opérations avec le Généra *Dumouriez*."

„Notes sur le point le plus commode pour la descente que l'on se propose d'effectuer sur la côte de la *basse Normandie*. Projet de descente."

Antwoorden der *S.-G.* op de memorie van 5 April 1793 van *Auckland* en *Stahremberg*.

Memorie van *Gecomm.* aan de respectieve collegiën van *Admiraliteit*, 4 April 1793, gedr.

„Points généraux sur lesquels il me (*Auckland?*) semble qu'on devrait s'éclaircir avec M. *le Comte Mercy-Argenteau.*" Z. d. In *Auckland's* brieven.

Gedrukte lijst van de leden der *Nat. Conv.* met vermelding van hun stem vóór of tegen de veroordeeling van *Lodewijk XVI.*

Memorie van *Auckland* en *Stahremberg* aan de *S.-G.*, 5 April 1793.

F. O. 48. Vervolg der correspondentie van *Auckland* met *Granville*, 26 April—28 Mei 1793.

Nota's van *van Nagell.*

Brieven van *Mack*, *Lampsins*, *Tho. Walpole* (*München*), *Bouillé*, *Crawfurd*, *Daudibert Caille*, *Le Brun*, *Guepin*, *Lowenhielm* (Zweedsch gezant.)

„Memoire suscinct sur la négociation avec le général *Dumouriez*", 8 April 1793. (Get.) *Mack.*

„Journal général de la guerre" en andere bulletins van het oorlogsterrein.

Willem V aan *Auckland*, 1 Mei 1793.

„Idées générales sur la situation du *Cap de Bonne Esperance*", Mei 1793.

„Mémoire sur les places fortes des Provinces *françaises* voisines des possessions de *l'Empereur* dans les *Pays-Bas*", Mei 1793.

Depêche van *H.Ho. Mo.* aan de hoven van *Londen*, *Weenen* en *Berlijn*, 21 Mei 1793.

„Extrait d'un memoire sur la soumission de *la France*", Mei 1793.

Memoriën van *van Reede*, uit *Berlijn.*

De *erfprins van Oranje* aan de *S.-G.*, 24 en 26 Mei 1793. Cop.

Wilhelmina aan *Auckland*, 26 Mei 1793.

Copieën van brieven van gevangen conventieleden te *Maastricht* (*Camus*, *Bancal*, *Guinette* en *Lamarque*) aan de *S.-G.* en *den Keizer*, 17 Mei 1793.

Brieven van *Mercy-Argenteau* en extracten daaruit.

Van de Spiegel aan *Auckland*, 25 Mei 1793.

F. O. 49. *Letters and Papers from Lord Henry John Spencer at the Hague to the Secretary of State* (*Granville*), 31 Mei—26 Juli 1793.

Uitvoerige nota van *Guepin*, over den toestand onzer koloniën, 23 Mei 1793.

Bulletins uit het leger.

Copieën van brieven van *Mercy-Argenteau.*

De *Erfprins* aan de *S.-G.*, 8, 10, 12, 14, 22 Juni en 9 Juli 1793. Cop.

Schetskaart in kleuren van *Mainz* en omgeving.

Memorie van *Lowenhielm* aan de *S.-G.*, 11 Juni 1793.

„Requête de plusieurs négociants *d'Amsterdam* faisant la commerce avec *l'Espagne* à *LL. Hautes Puiss.*", Juni 1793.

Van de Spiegel aan *Spencer*, 14 Juni 1793.

Brieven van *Rich* (*Amsterdam*).

„Relations détaillés de l'attaque des *Français* sur le village de *Watrelos*", 10 Juni 1793.

„Relation de la prise de *Warwich* sur *la Lys*", 12 Juni 1793.

Middleton (*Poolsch* gezant) aan de *S.-G.*, 12 Juli 1793. Cop.

F. O. 50. *Letters and Papers from Mr. William Elliot at the Hague to the Secretary of State* (*Granville*), 27 Juli—14 Dec. 1793.

„Relation de l'attaque générale des *François* sur nos postes avancés dépuis *Turcoing* jusqu'à *Commines*", 22 Juli 1793.

Brieven van *Rich* en *Crawfurd.*

Hop (uit *Luik*) aan de *S.-G.*, 23 Juli 1793. Cop.

„Report of a person lately returned from *Paris.*" Z. d.

Nota der *S.-G.* aan *Denemarken*, 19 Aug. 1793.

Stukken over de oprichting van een corps *Duitsche* jagers, 27 Aug. 1793.

Concept-capitulatie van *Quesnoy*, 16 Sept. 1793.

De *Erfprins* aan de *S.-G.*, 16 Sept. en 16 Oct. 1793. Cop.

„An official account of the operations of the *Imperial* army ... the 12 Sept before *Quesnoy.*"

„Relation de ce qui s'est passé entre les armées *Hollandoises* et *françoises*", 12 en 13 Sept. 1793.

Fagel aan *Granville*, 18 Oct. 1793.

„Compte rendu de mon voyage en *France.*" Uitvoerig rapport van *d'Angely*, *Engelsch* agent.

Brieven van *Coburg*, *Willem V* en *prins Frederik.*

Memoriën van *Reede* uit *Berlijn.*

F. O. 51. Vervolg der correspondentie van *Wm. Elliot* met *lord Granville*, 1 Jan.—17 Febr. 1794.

Extract uit een memorie van *Pruisen*, over zijn houding in de coalitie, Jan. 1794.

Nota's van *van Nagell.*

Brieven van *George Rose* aan den *Privy Council* over vastgehouden schepen. Meer stukken daarover.

Van de Spiegel aan *Elliott*, 24 Jan en 3 Febr. 1794.

„Extrait du plan proposé aux *E. G.* par le *Prince d'Orange*", 8 Jan. 1794. Dit plan bedoelde versterking van het leger.

Brieven van *Rich* en *Hutchinson.*

F. O. 52. Vervolg der correspondentie van *Wm. Elliott* met *Granville*, 17 Febr.—3 Juni 1794.

Stukken over in *Engeland* vastgehouden schepen.

Elliott aan de *S.-G.*, Febr. 1794. Cop.

Memoriën van *van Nagell.*

Brieven van *Rich* (*Amsterdam*).

„Extrait de la publication provisoire arrêtés par les Etats *de Hollande* au sujet des propriétés *françoises* en pays étranger." Z. d.

„Extract du rapport envoyé par *LL. Hautes Puiss.* aux Etats des provinces, relativement à la demande faite à *la République* de contribuer pour sa part au subside à fournir à *S. M. Prussienne.*" Z. d.

Rapport van de kommandant van de vloot bij *Texel*, 19 Maart 1794.

Zweedsch-Deensche conventie „pour la deffense commune de la liberté et de la sureté du commerce et de la navigation", 27 Maart 1794.

Memorie van *van Haeften*, *Ned.* gezant te *Weenen*, 25 Nov. 1793.

„ „ *Thugut*, 10 April 1794.

„ „ *Lowenhielm* aan de *S.-G.*, 1 Mei 1794.

Hierbij sluiten zich de bundels 723 en volg. aan. (Vgl. boven blz. 429).

734. *Holland. Domestic Various*, Jan. 1811—Dec. 1813.

„Expédition *d'Anvers.*" Zeer uitvoerige beschrijving van den inval in *Zeeland*, 1809.

Brieven van het *Admiralty Office* over de smokkelarij op de *Hollandsche* kust.

Memorie „on the *prince of Orange's* request to serve under *Lord Wellington*," 1809.

Tal van brieven over het vertrek van den *prins van Oranje* naar *Spanje.*

Brieven van *Fagel* en *Constant.*

Veel particuliere brieven van *Nederlanders*, die in *Eng.* dienst willen gaan.

„Minute des principaux points touchés par le *Prince d'Orange* dans son entretien avec *lord Castlereagh*", 27 April 1813. (Get.) *G. P. d'Orange.* Deze conferentie liep over de uitbreiding van *Nederland* „par une sorte de nouvelle barrière" of „par la réunion de quelques portions de territoire voisin"; ook over de teruggave der Koloniën, benevens over de positie van het huis van *Oranje* in den nieuwen staat.

Tal van brieven van den *Prins van Oranje* aan *Castlereagh:* veel berichten uit *Holland;* aanbevelingen van personen: de stemming is in *Holland* zeer verbitterd, maar zal zonder prikkel van buiten niet tot uitbarsting komen.

Memorie over de toekomst van *Holland*, 9 Nov. 1813.

Berichten over de revolutie in *Holland.*

Proclamatie van *Willem I*, Nov. 1813, gedr.

Meer derg. gedrukte stukken uit dien tijd.

Berichten over den overtocht van *Willem I.*

Van der Duyn aan *Fagel*, 19 Dec. 1813. Over onze verhouding tot *Amerika.*

„Mémoire sur les intérêts communs de *l'Angleterre* et de *la Hollande*", 1812.

„Memorandum respecting *Holland*", 1813.

Ontwerp-Grondwet. Gedrukt met geschreven veranderingen.

735. Bijna onmiddellijk na de revolutie van 1813 werd de *Earl of Clancarty Eng.* gezant in *den Haag.* Dit deel bevat zijn correspondentie van Nov. en Dec. 1813. Secretary of State was *Castlereagh.*

Veel over de ontvangst van *Willem I* in *Holland* en de verdere gebeurtenissen van 1813.

Gedrukte en geschreven proclamatiën.

„*French* naval force at *Antwerp* in the *Basin*", 1 Dec. 1813.

„Memorandum of what passed at a meeting held at the *Prince of Orange's. Hague*, 5 Dec. 1813." Daar waren tegenwoordig: *Oranje*, *Clancarty*, *Bülow*, *Binkendorff* (*Russisch* generaal), *Pfuhl*, *Taylor* en de chef van *Bülow's* staf (ongenoemd).

Staten van het *Ned.* leger en vloot.

Overzicht der ontruiming van *Nederland* door de *Franschen*.

„Report addressed to H. R. H *the Prince of Orange*... concerning the situation and military movements of the enemy", 19 Dec. 1813.

Missive van *Hogendorp*, 24 Dec. 1813.

Brieven van den *erfprins* en *Hardenberg*.

736. *Drafts to Lord Clancarty*, Jan.—Sept. 1814. Copieën van de missives van *Bathurst*, later van *Liverpool* en *Castlereagh* aan *Clancarty*. Voornamelijk over de militaire hulp, aan *de Nederlanden* verleend, over de handelsquaestiën, de teruggave der Koloniën, de loslating van *Ned.* krijgsgevangenen in *Engeland*, de teruggave van verbeurdverklaarde goederen, de overdracht der *Belgische* provinciën aan *Willem I*, de *Fransch-Belgische* grenz, e. a.

737. Brieven van *Clancarty*, Jan. en Febr. 1814. Bevat natuurlijk weer allerbelangrijkste berichten uit *Nederland*, vooral over de ontruiming van ons land door de *Franschen*.

Brieven van *gen. Graham* (*de Klundert*), *gen. van der Plaats* (*Breda*), *gen. Stewart* (*Kiel*), *Constant* (*Berlijn*) en *d'Yvoy* (*Breda*).

Proclamatie en besluiten van *Willem I*.

Brieven van *Th. de Hogendorp* over *Suriname* en andere koloniën, over *Hollandsche* troepen in *Eng.* dienst, etc.

Brieven van *Castlereagh* uit *Langres*, van *Metternich*, *Stein* e. a. over de vereeniging met *België*.

„State of the *Dutch Orange* legion", 9 Jan. 1814.

738. Vervolg der brieven van *Clancarty*, Febr. en Maart 1814.

Brieven van *Bülow* uit *België*, *d'Yvoy* e. a. (Met tal van overzichten over de gebeurtenissen in *België*).

Brieven van *van Hogendorp* aan *Clancarty* over den *Nederlandschen Levanthandel* en de bescherming daarvan door *Eng.* consuls.

Brieven van *Castlereagh*, *Hardenberg*, *Metternich* en *Stein* uit *Châtillon*, over de vereeniging met *België*.

Brieven van *Nesselrode*, die er tegen was, tenzij *Holland* en *Engeland* voor *Rusland* 80 mill. betaalden aan schuldbrieven in *Holland*.

Nota over de vereeniging met *België*.

„Revertissement and plan of the Chartered *African fishing Company*", 1802. Er is een *Ned. Comp.* bedoeld.

„Principes généraux sur l'organisation des autorités administratives des provinces occupées par les troupes alliées", 12 Jan. 1814.

739. Correspondentie van *Clancarty*, Maart tot Mei 1814.
Memoriën van *G. K. van Hogendorp*.
Brieven van *Tets van Goudriaan*, van *Castlereagh* en *prof Brugmans*.
Publicatiën etc. van *Willem I*.
„Charter of the *Bank of the Netherlands*", 25 Maart 1814.
Memoriën over de financiëele gevolgen van de verovering van *Java* door de *Engelschen*.
Capitulatie van *Deventer*, 21 April 1814.
„ „ *Maastricht*, 19 April 1814.
Nota's van *van Nagell*, staatssecret. voor buit. zaken.

740. Vervolg der correspondentie van *Clancarty*, Mei—Sept. 1814.
Tal van brieven uit *België* over de invoering van het *Nederlandsche* bestuur aldaar, de stemming der bevolking en de versterking van *Antwerpen*.
Brieven van *Castlereagh*, *Metternich*, *Hardenberg* en *Stein*, o. a. over de ontruiming van *Antwerpen* door de geallieërden, de opening van de *Schelde* etc.
Brieven van *van Nagell*, *gen. Johnson*, *lord Lynedoch*, *gen. Ferguson*, *van de Capellen* en *baron St. Vincent*, *Oost.* geuverneur van *België*.
Memorie over de vereeniging van *Holland* met *België*, 25 Mei 1814.
„Paper delivered by H. R. H. *the Prince of Orange* to the *Earl of Clancarty*, 30 May 1814." Hetzelfde onderwerp.
„Propositions resultant du mémoire sur la réunion de *la Hollande* et de *la Belgique*" van *Willem I* aan *Clancarty*.
Nota's over de financiën van *België*.
Gedrukte stukken over de aanvaarding van het bestuur over *België* door *Willem I*, Aug. 1814.

V. *Kings Letters*.
Dit zijn alle *Entry-books*, waarin brieven van en aan *Engelsche* koningen, benevens andere stukken van hen uitgaande, werden opgeteekend. De volgende zijn voor ons van belang.

32. *Holland*, 1714—1733.
Wij vinden hier tal van brieven van *George I* en *II*, de *S.-G.* en de leden van het huis van *Oranje: Willem IV* en *Maria Louise*. Het zijn meest brieven over familiezaken, felicitatiën en condoleantiën, van geen politiek belang.
Geloofsbrieven van *Cadogan* en van tal van andere *Engelsche* gezanten in *den Haag*.
De *S.-G.* aan *George I*, 2 Mei 1715. Zij vragen om hooger subsidie voor de *Barrièresteden*.

George I aan de *S.-G.*, 6 en 21 Mei 1715. Hij kan aan hun verzoek niet voldoen.

De *S.-G.* aan *George I*, 24 Mei 1715. Nadere uiteenzetting van deze zaak.

Commissie van *Cowper c. s.* om met de *S.-G.* te onderhandelen, 24 Mei 1715.

Volmacht voor *Walpole*, om een alliantie tot stand te brengen tusschen *Engeland*, de *Republiek* en den *Keizer*, 23 Maart 1715.

Instructie voor *Cadogan*, *Eng.* gezant te *den Haag*, 4 Juli 1716.

Id. van *Whitworth*, 19 Maart 1717.

Tal van brieven van *George I* en de *S.G.* over geldzaken, gevolgen van den jongsten oorlog.

Instructie van *Dayrolle*, 10 October 1717.

Id. van *Cadogan*, 21 Aug. 1717, 18 April 1718 en 2 Mei 1719.

„Private" id. van *denz.*, 18 en 24 April 1718.

Id. van *John Huske*, 14 Maart 1719.

Id. van *Finch*, 7 Sept. 1724.

Id. van *Chesterfield*, 11 April 1728.

Maria Louise aan *George II*, 21 Febr. 1728. Zinspelende op een huwelijk van haar zoon met prinses *Anna*.

George II aan *Maria Louise*, 5 April 1728.

Instructie voor *Dayrolle*, 28 Mei 1728.

Id. van *Finch*, 30 Dec. 1732.

Eenige brieven van *George II* en *Willem IV*, over het aanstaand huwelijk van deze laatste.

De *S.-G.* aan *George II*, 18 Febr. 1732. Over het verdrag van *Weenen*.

33. *Holland*, 1733—1751.

Gelijksoortige inhoud als 't vorige deel.

Brieven van *George II*, *Maria Louise* en *Willem IV* over het huwelijk van dezen laatste.

Brieven van *Willem IV* aan *Harrington*.

Instructie van *Walpale*, 9 Juli en 3 Mei 1734.

Id. van *Walpole* en *Dayrolle*, 16 Sept 1734.

George II aan de *S.-G.*, 4 Sept. 1736. Over de bemachtiging van *Veere*, dat *Willem IV*'s eigendom was, door *Zeeland*.

Willem IV aan *Walpole*, 28 Dec. 1736. Over dezelfde zaak.

Instructie vau *Walpole*, 12 Juni 1739.

Id. van *Trevor*, 13 Sept. 1739.

Brieven van *George II*, *Willem IV* en *Harrington*, over de betaling van *Anna's* bruidschat.

Instructie van *lord Stair*, 23 Maart 1742.

Op deze gewone instructiën volgen nog: „Secret", „Additional Secret", „Further Additional Secret" en „Seperate and most Secret Instructions."

George II aan de *S.-G.*, 13 April 1744. Hij heeft den oorlog aan *Frankrijk* verklaard en roept de hulp der *S.-G.* in.

De *S.-G.* aan *George II*, 30 April 1744. Zij zeggen die hulp toe.

Instructie van *Chesterfield*, 9 Jan 1745.

Id. voor *Sandwich*, 11 Aug. en 25 Nov. 1746.

Id. voor *Cumberland*, 20 Nov. 1746.

Zeeland aan *George II*, 14 April 1747. Verzoekt bescherming van de *Eng.* vloot.

De *S.-G.* aan *George II*, 2 Mei 1747. Roepen zijn hulp in in deze benarde omstandigheden.

Zeeland aan *George II*, 5 Mei 1747. Dankt voor de gezonden schepen. Vraagt meer bescherming.

Instructie voor *Dayrolle*, 8 Mei 1747.

Willem IV aan *Chesterfield*, 12 Juli 1747. Zeer uitvoerig. Men moet zich niet door *Frankrijk* om den tuin laten leiden en geen afzonderlijken vrede sluiten.

Chesterfield aan *Willem IV*, 10 Juli 1747. *George II* acht den vrede wenschelijk en wil daarom *Frankrijk's* nadere voorstellen afwachten.

Additioneele instructiën voor *Sandwich*, 18 Juli 1747.

De *S.-G.* aan *George II*, 11 Aug. 1747. Hulp is dringend noodig.

George II aan de *S.-G.*, z. d. Vraagt vrijen doortocht voor de *Russische* troepen.

Instructie voor *Holdernesse*, 19 Mei 1749.

Id. voor *Yorke*, 21 Nov. 1751.

34. *Holland*, 1760 –1793.

Gelijksoortige inhoud als 't vorige deel.

Brieven van *Brunswijk* aan *George III*, over de voogdij van *Willem V.*

Instructie van *Yorke*, 4 Aug. 1761.

De *S.-G.* aan *George III*, 24 Juni 1762. Over geschillen tusschen de beide *O. I. Compagniën* in *Bengalen.*

Willem V aan *George III*, 18 April 1772. Over de *Schotsche* brigade.

Memorie van *Yorke* daarover, 20 April 1772.

George III aan *Willem V*, 15 Aug. 1772. Zelfde onderwerp.

Willem V aan *George III*, 29 Mei 1774. Over een bastaard, die aanspraak maakt op de goederen der *Oranje's.*

George III aan *Willem V*, 7 Juni 1774. Antwoord daarop.

Brieven van *Willem V* en *Wilhelmina* aan *George III*, over de aanhouding bij *Goejanverwellesluis.*

35. *Holland*, 1794—1799.

Instructie van *St. Helens*, 4 April 1794.

Dit deel is grootendeels wit papier.

36. *Holland*, 1800—1828.

Brieven van *Granville* aan *Willem V*, over, op verzoek van den laatste, losgelaten *Holl.* visschers.

Brieven van *Willem I* over de gebeurtenissen van 1813.

„Commission for a judge, an arbitrator and a secretary, a registrar to reside at *Sierra Leone* under the treaty between *H. M.* and *the King of the Netherlands* for preventing the traffic in slaves", 11 Mei 1819.

Dezelfde commissie voor *Suriname*, 11 Mei 1819.

Geloofsbrief voor *Elout* en *Fagel* „for signing a treaty relative to *East India* affairs", 8 Juli 1824.

„*John Henry Lance Esq.'s* commission as arbitrator at *Surinam* under the treaty with the *Netherlands* for the prevention of slave trade", 27 April 1822.

Volmacht van *Clancarty* „to conclude additional articles to the treaty with the *Netherlands* for the prevent of the slave trade", 29 Nov. 1822.

„*Mr. Falck's* credentials on a special mission to treat on *Indian* affairs", 22 Nov. 1823.

Dit deel is voorzien van een register.

Wat te *Windsor* wordt bewaard aan Archivalia betreft, volgens door mij ingewonnen inlichtingen, slechts de particuliere, meest financiëele zaken der koninklijke familie. Alles wat op „*foreign affairs*" betrekking heeft, berust op het *Public Record Office.*

VI. *Military Auxiliary Expeditions.*

1. 1695—1697. Van weinig belang.

2. Deze bundel bevat een groote menigte brieven van *Marlborough* uit de jaren 1702 tot 1708. Daar deze niet alleen veldheer, maar ook eerste minister van *Engeland* was, zijn deze brieven ook van zeer veel gewicht voor de kennis van de diplomatie in die jaren. Wij volgen in deze brieven *Marlborough* op al zijn tochten, van het oorlogstooneel naar de kabinetten, van het kamp in de *Zuid. Ned.* naar *den Haag*, *Hannover*, *Berlijn* en *Weenen.*

Lijsten van het leger der gealliëerden.

Berlepsch aan *Marlborough*, 23 Juni 1704.

„Prétensions de M. *l'Electeur de Bavière.*" Z. d.

Lijst van dooden en gewonden bij *Blenheim.*

„Propositions to the *Electrice of Bavaria*", 31 Aug. 1704.

Brieven van *Emanuel, électeur* (van *Beieren*), *Terèse, électrice*, *Leopold I* (cop.), *prins Salm*, *Jean Guillaume*, *électeur* (van de *Paltz*), *Cardowell* en *Frederik I van Pruisen.*

„Memoire de my Lord le duc de *Marlborough* pour servir de réponse aux points qui luy ont été proposés de la part de *S. M. le Roy de Prusse*", 24 Nov. 1704.

Brieven van *Ludwig van Baden* (cop.), de *S.-G.*, *markies Deynse*, *George Louis*, *électeur* (van *Hannover*), den *Keurvorst van Mainz* en *Stepney.*

„Memoire qui indique les raisons qui doivent porter les H. alliés à entreprendre la conquête de *la Franche Comté*", 1707.

„Relation de la victoire, remportée sur l'Armée des Alliez en *Espagne* par celle ... de M. le duc de *Barwick*", 25 April 1707. (Slag bij *Almanza*).
Memorie over den slechten toestand van *Frankrijk*.

3. Vervolg der correspondentie van *Marlborough*, 1708 en 1709.
Project van den veldtocht van 1708, met bijlagen.
Brieven van *Matved*, de *Gedeputeerden te velde*, *Frederik I van Pruisen*, de *S.-G.* en markies *de Prie*.
„Conditions sur lesquelles *S. A. S. de Hesse-Cassel* a déclaré ... de faire marcher ses troupes ... sur la *Moselle*", 3 Mei 1708.
„Extraits des avis de divers endroits, écrits à un ministre de distinction." 4 Mei 1708 vlg. Gedr.
Proclamatie van *Marlborough*, belovende vrijheid aan alle *Spanjaarden*, die uit het *Fransche* leger overloopen, 16 Dec. 1708.
Request van *Athlone c. s.*, vragende betaling van hun soldij van „la guerre passée". Z. d.
Conventie van *Engeland* en *de Republiek* met *August den Sterke* „pour une augmentation de ses troupes dans *les Pays-Bas*", 23 Jan. 1709. Cop.
„Convention pour une augmentation du corps des troupes de *S. M. le Roy de Prusse* dans *les Pays-Bas*." Project. Z. d.

4. Brieven van *Santini*, *Rantzau*, *Dr. Hare*, *Savary*, *Rechberg* en *Cadogan*, 1710—12.
Brieven van *Cardowell*, April 1708—Nov. 1710. Deze was waarschijnlijk *Marlborough*'s secretaris, daar hij dezen overal op zijn marschen vergezelt. Hij schrijft aan *Tylson*, „Secretary of State's office."
Bulletins uit het leger.
Lijsten van het leger; o. a. van de gewonden en dooden bij *Malplaquet*.
„Projet pour assembler un corps de trouppes aux environs de *Binch*, 1711.

5. Vervolg der correspondentie van *Marlborough*, April 1709—Dec. 1710.
Lijsten van troepen.
Capitulatie van *Doornik*, 4 en 31 Aug. 1709.
Brieven van *Alva* aan *Bergeyck*, van *A. Strachan* (*Dresden*), *Cardowell*, *Montbéliard*, *Philips V van Spanje* (cop.) en *Norris*.
„Proposition de M. le Marquis de *Surville*", 8 Sept. 1709. Antwoord daarop.
Plan van aanval op *Mons*, Sept. 1709.
„Les chefs de mon discours à l'ouverture d'une conférence tenue ce 12 dec. 1710 dans la Chambre du Conseil avec *le feldmarshall M. d'Ilgen* et *le Comm.-Géneral*.

6. Van ondergeschikt belang.

7. Vervolg der correspondentie van *Marlborough*, Maart—Nov. 1711.

De meeste van deze brieven zijn tevens door *Townshend* geteekend.
Brieven van *Jan Willem van de Paltz* (cop.), *Frederik I van Pruisen*, *Zinsendorf*, *Eugenius van Savoye*, *Fleming*, *Max Emanuel van Beieren*, *Ernest Louys de Saxe* en *Cardowell*.
Memorie van *Grumbkow* aan *Marlborough* en *Zinsendorf*, 31 Maart 1711.
Plan tot aanwerving van 4 bataillons in *Duitschland*, 11 Aug. 1711.
Aanbod van *Saksen-Meiningen* tot hulp aan *Engeland*.
Kostenberekening van een regiment huzaren.
Memorie der *Eng.* reg. aan *Emanuel Théodor de la Tour d'Auvergne*.
„Mémoire de ce qui s'est passé concernant la reddition de *Bouchain* depuis le 12 Sept. 1711." Zeer uitvoerig.
Memorie van kolonel *Paynies*, comm. der *Hollandsche* gardes. Z. d.

8. Correspondentie van *Ormond*, April—Aug. 1712.
Brieven van dezen aan *Villars* (cop.). Daaruit blijkt, dat *Ormond* en *Villars* het volkomen eens waren. *Duinkerken* b.v. werd op bevel van *Lodewijk XIV* door de *Franschen* ontruimd. *Ormond* belette elken aanval op de *Franschen* en gaf *Villars* kennis van zijn positie en zijn sterkte.
Brieven van *Cadogan*, *du Chastellet-Loméni*, *Barner*, *Albemarle* en *Watkins*.
„Ordres de bataille", lijsten van troepen, etc.
„Mémoire pour M. le comte de *Nassau-Woudenberg*, qui est chargé de la part de M. *le Prince de Savoye* et MM. les *Deputez de l'Armée* pour se rendre au Camp d'*Orchies*, pour representer de leur part dans les termes les plus convainquants à mylord duc *d'Ormond*", 21 Juli 1712.
Verslag van den slag bij *Dénain*, Aug. 1712.
Extract uit de conventie met *Hessen-Kassel*, Aug. 1712.

9. Instructiën van lord *Stair* en *Trevor*, 23 Maart 1742.
Brieven van kolonel *Bland*, gen. *Honywood*, *Hyndford* (*Breslau*), *Thos. Villiers* (*Dresden*), *von dem Busch*, *Robinson* en *Podewils*.
Lijsten van het *Eng.* en *Ned.* leger.
Memoriën over den toestand van die legers.
Correspondentie van *Stair*, die opperbevelhebber was van het *Eng.* leger, met *Carteret*.
Reglementen voor de troepen, hun logies, voeding, etc.
„Mémoire contenant des certaines remarques sur la resolution des *E. G.*, 19 Mei 1742."
Plan van het kamp bij *Duinkerken*, 22 Mei 1742.
„Project of a memorial" (van *Trevor* aan de *S.-G.*) Juni 1742.
Staten van het *Fransche* leger.

10. Vervolg der correspondentie van *Stair* en *Trevor* met *Carteret*, Juni—Aug. 1742.
Van der Heim aan *Stair*, 2 Juli 1742.

Brieven van *Renard* (*Amsterdam*), *Howard*, *Frederik II* (cop.), *François George*, *électeur* (van *Keulen*) (cop.), *Philippe*, *électeur* (van *Mainz*) (cop.), *Honywood* en *Wm. Groeme*.
Lijsten van het *Fransche* leger, der *Ned.* en der *Eng.* troepen.
Memorie van *Stair* aan *Sintsheim* (Keiz. gezant), 24 Juli 1742.
Request van eenige kooplieden aan *Stair* over de schade, die zij van de *Franschen* lijden, 30 Juli 1742.
Request van officieren aan *Stair* over de betaling der troepen, 31 Juli 1742.

11. Vervolg der corresp. van *Stair* met *Carteret*, Aug.—Dec. 1742.
Memorie van *Stair*, *Neipperg* en *Aremberg*, 1 Sept. 1742.
Kostenberekeningen der troepen.
Brieven van *St. Gil* (Cop.), *Königsegg*, gen. *Ligonier*, *Wm. Groeme*, *Onslow*, *Harrach*, *Edw. Weston*, *Rich. Bastett* en *Clayton*.
Willem IV aan *Aylva*, 29 Aug. 1742. Cop.
„Remarques sur la memoire de *M. Fénélon*", 3 Sept. 1742.
Hop aan *Stair*, 1 Sept. 1742.
Project-verdrag tusschen *Karel VII* en *Maria Theresia*, Oct. 1742.
„Rapport des environs de *Dunquerque* et autres villes." 15—25 Dec. 1742.
„Remarques sur le projet de la marche de l'Armée de S. M. *Britannique* du *Brabant* et de *la Flandre* au pays de *Juliers*." Z. d.

12. Vervolg der corresp. van *Stair* met *Carteret*, Jan.—Maart 1743.
Brieven van gen. *Clayton*, den *prins van Hessen* (cop.), *Clément Auguste électeur*, *bisschop van Luik* (cop.), *Samuel Sandys* en *Aremberg* (cop.).
Staten van en stukken over het leger; marschorders en bulletins.
„Reponse faite par les soussignés le 9me janvier 1743 aux mémoires que S. E. M. *Stair* avait donné le jour précédent." (get.) *Aremberg* en *Neipperg*.
Stukken over de betaling der troepen.
Plan de campagne van *Aremberg* en *Stair*, 21 Maart 1743.
Leferre aan *Stair*, 28 Maart 1743.

13. Vervolg der corresp. van *Stair* met *Carteret*, April 1743—Jan. 1744.
Brieven van *Sommerfeldt*, *Bland*, *Chaurelin*, *Neipperg*, *Ligonier*, *Daloudel* en *de la Fontaine*.
Lijsten en stukken als boven.
Reisroutes van *Utrecht* naar *Mainz* en van *Hannover* naar *Friedberg*.

14. 1743—1746.
Memoriën van *Neipperg*.
Reglementen, marschorders, enz. als boven.
Correspondentie van *Stair* met *New-Castle*.
Brieven van *Chaurelin*, *Loudon*, *Richmond*, *Weston*, *Jo. Richardson*,

Neipperg, *Ro. Munro*, *Ranby*, *Garnier*, *Brown*, *Khevenhüller*, *Hyndford*, *Bland* en *W. Elliott*.

„Relation of the battle near *Braunau*", 15 Mei 1743.

Lijsten van troepen, marschroutes enz.

Een en ander over den slag bij *Dettingen*, 16/27 Juni 1743.

„Relation d'un officier principal qui étoit dans *Pragues* durant le siége et qui ayant appris à *Dresde* tout ce que l'ennemy a débité à ce sujet a bien voulu donner au public un détail simple et exact des faits dont il a été le témoin." Uitvoerig bericht.

„Memoire donné au duc *d'Aremberg* par mylord *Stair*", z. d. Antwoord daarop, z. d.

„Resultats d'une conférence faite entre MM. *de Munchhausen* et *de Heinberg*, min. d'Etat de S. M. *Brit.* et MM. le comte de *Khevenhüller* et le Baron *d'Esthal*, min. de S. M. la Reine de *Hongrie* et de S. A. E. *de Mayence*, 24 Juli/4 Aug. 1745.

15. Correspondentie van maarschalk *Wade* met *Carteret*, Maart—Juli 1744.

Brieven van *Honywood*, *Pulteney*, *Ligonier*, *Rothes* (alle uit het *Eng.* leger), gen. *Smissaert*, gen. *Chanclos*, *Lamb* (cop.), *Hawley*, *Maurits van Saksen* (cop.), *Winchelsea*, *Lee*, *Hardy* en *Phillipson*. Veel over den veldtocht in de *Zuid. Ned.*

Willem IV aan *Wade*, Mei 1744.

Tal van militaire acten, gelijk steeds in 't vervolg.

16. Vervolg der corresp. van *Wade* met *Weston* en *Carteret*, Aug.—Dec. 1744.

Brieven van *Ligonier*, *Willem IV*, *Cronstrom*, *Winchelsea*, *Cockbourne*, *Lee*, *Hardy*, *Jas. Campbell* en *Honywood*.

„Observations on the project of a sea cartel. delivered by M. *de Givry* to Marshall *Wade*." Z. d.

„Avis des généraux soussignées", 8 Sept. 1744. Dit zijn *Aremberg*, *Cronstrom*, *de Wendt*, *Wade*, *Reede-Ginkel* en *Honywood*.

„Some observations... upon the Report of a conference, which Mr. *Hume* had with M. *de Givry*, 28 Aug. 1744 upon the subject of a cartel between *Great Britain* and *France*."

„Memoire... touchant l'entreprise d'un siége", 14 Sept. 1744.

Meer „observations" over het bovengenoemde „subject of a cartel."

Conferentie van *Aremberg*, *Ligonier*, *van der Duyn* en *Crawfurd* te *Brussel*, 10 Dec. 1744.

„Opinion of the several general officers with their reasons," 12 Dec. 1744. N. S.

17. Correspondentie van gen. *Ligonier* met *Harrington*, Jan.—April 1745.

Brieven van *Wm. Halton*, *Hawley*, *Kaunitz* en *Fawkener*.

Correspondentie van den hertog van *Cumberland* met *Harrington*, April 1745.

Conferentie van *Kaunitz*, *Aremberg*, *Königsegg*, *van der Duyn*, *Zastrow*, *Molek* en *Crawfurd*. 14 Jan. 1745, met tal van bijlagen.

Conferentie van *Ligonier*, *Kaunitz*, *van der Duyn* en *Crawfurd*, 27 Jan. 1745.

Conferentie van *Ligonier*, *van der Duyn*, *Molek*, *Crawfurd* en *Kaunitz*, 28 Jan. 1745.

„Reflexions sur un plan pour les campagnes prochains de 1745 aux *Pais-Bas*."

Memoriën over den toestand van het leger, 1745.

Platte grond der vesting *Ostende*; met stukken daarover.

Oostenrijksch-Eng. militaire conventie, 15 April 1745, geteekend en gezegeld door *Kaunitz* en *Ligonier*.

18. Vervolg der corresp. van *Cumberland* met *Harrington*, April—Juli 1745.

Brieven van gen. *Fawkener*, gen. *Dunmore*, *Maurits van Saksen* (cop.), *Ligonier*, *Abercromby*, *Bligh* en *Edw. Mason*.

„A relation of the action between the allied army and that of *France* near *Tournay*", 1' Mei 1745. (Slag bij *Fontenoy*).

Capitulatie van *Doornik*, z. d. Cop.

„Depositions of *Wm. Coupland* and *Alex Frazier*, who came from *Tournay* on Wednesday last", 10 Juni 1745.

Instructie voor *Albemarle*, 8 Juni 1745.

Capitulatie van *Gent*, Juli 1745.

19. Vervolg der corresp. van *Cumberland* met *New-Castle* en *Harrington*, Aug.—Oct. 1745.

Brieven van *Fawkener*, *de Chanclos*, *Geo. Churchill*, *Crawfurd*, *Andrew Stone*, *Königsegg*, *Jas. Campbell*, *Dunmore*, *Geo. Stanhope*, *Albemarle*, *Hume* en *John Stewart*.

Instructie voor *Crawfurd* en *Mordaunt*, betreffende het beleg van *Ostende*, 18 Aug. 1745.

Capitulatie van *Ostende*. Z. d.

20. Correspondentie van *Fawkener* met *New-Castle*, van *Cumberland* met *Harrington* en *New-Castle*, Mei—Aug. 1745.

Brieven van *Maurits van Saksen* (cop.), *van Dorth* (cop) en *Tho. Bligh*.

„A relation of the action between the allied army and that of *France*, 11 Mei 1745." (Slag bij *Fontenoy*).

Meer dergelijke berichten daarover.

„Journal of the proceedings of the allied army", 13—21 Mei 1745.

„Declaration des commissaires *François* à l'entrevue pour le cartel à *Courtray*", 12 Juni 1745.

„Propositions et Réponses" aldaar.

21. Correspondentie van gen. *Dunmore* met *Harrington*, Jan.—April 1746; van *Rothes* met *Ligonier*, April—Juli 1746

Brieven van *Frederik van Hessen*, kol. *Stuart*, *Cussener*, *Orby*, *Hunter*, *Hatton*, *Willaert*, *lord Rothes*, *Crawfurd*, *Ligonier*, *Thos. Jones* en *Batthiany*.

„Vers adressées au *Maréchal de Saxe.*" Z. d.

„Relation de la bataille sanglante et victoire complette remportée le 16e de juin 1746 pas l'armée *Imp.-Royale* sur celles *d'Espagne*, de *France* etc. au près de la ville de *Plaisance.*"

„Plan du campement des alliés devant *Namur* et celui des *François*, 2 Aug. 1746.

22. Correspondentie van *Ligonier* met *Harrington*, Aug.—Oct. 1746; van *Rothes* met *Chesterfield*, Oct.—Dec. 1746.

Brieven van *Houghton* (*Willemstad*), *Rich. Cox*, *Maurits van Saksen* (cop.) en *R. Wolters*.

„Ordres de bataille"... van het geallieërde leger. Geteekend.

„Sentimens" van de generaals van 't geallieerde leger.

23. Vervolg der correspondentie van *Cumberland* met *Chesterfield*, 24 Jan. - 8 Juli 1747.

Brieven van *Ligonier*, *de Séchelles*, *Hunter*, *Morton*, *Hessen-Philipsthal*, *Fawkener*, *de la Rocque*, *Fuller*, de *S.-G.*, *John Huske* en *Stuart*.

Instructie voor *Waldeck* „qui commandera... comme général en chef les troupes de la *Republique* destinées pour le secours de S. M. *l'Impératrice*", 25 Febr. 1747.

„Subsides de *la Hollande*, restantes de 1742 et 1743." Het *Veluwe Kwartier* was toen achterop *f* 42621—5—8; *Utrecht* *f* 142182—10—0; *Zeeland* *f* 73466—13—4; *Friesland* *f* 88627—1—8; *Overijsel* *f* 32476—18—8.

Situatiekaart van *Hulst* en omstreken, 4 Mei 1747.

„Idées du *prince d'Orange* pour servir de réponse sur les points qui lui ont été remis de la part de S. A. R. (*Cumberland*) par M. le gén. *Ligonier.*" Z. d.

„Points sur lesquels j'ai (*Ligonier*) à prendre les idées de S. A. R. *le Prince d'Orange.*" Z. d.

24. Vervolg der corresp. van *Cumberland* met *Chesterfield*, Juli—Nov. 1747.

Brieven van *Ligonier*, *John Huske*, *Fawkener*, *Stuart*, *W. Bentinck*, *de Chanclos*, *Barker*, *du Mesnil* en *Batthiany*.

Copieën van brieven van *Byng*, *Maurits van Saksen*, *Yorke*, *W. van Haren*, *Willem IV* en *Cronstrom*.

Copie van een correspondentie van *Cumberland* met *Willem IV*, Juli 1747.

„Relation de l'action près de *Col della Sietta*", 20 Juli 1747.

Veel over het beleg van *Bergen-op-Zoom*.

Platte grond van de werken van *Bergen-op-Zoom*, 29 Aug. 1747.

„A report of the condition of *Bergen-op-Zoom*", 6 Sept. 1747.

25. Correspondentie van *Cumberland* met *New-Castle*, Febr.—Mei 1748.
Instructie voor *C. Bentinck*, 28 Febr. 1748.
„Answers to the Queries which Maj. Gen. *Mordaunt* has layd before the Duke of *New-Castle*", 1/12 Maart 1748.
„Relation de l'attaque du grand convoi *français* près de *Bergen-op-Zoom* le 15 mars 1748", get. *Louis de Brunswick*.
Brieven van *Yorke*, *Ligonier*, *Dosson* (uit *Wezel*), *Chanclos* en *Aylva*. (Cop.)
„Projet de cantonnement dans la baronie de *Bréda*." 1748.
„Scetch of te camp of the allied army ... on the side of the *Roer*". 19 April 1748.
Ontwerp-capitulatie van *Maastricht*, April 1748.
Platte grond van het beleg van *Maastricht*.

26. Vervolg der corresp. van *Cumberland* met *New-Castle*, *Bedford* en *Harrington*, Mei-Dec. 1748.
Brieven van *Legge*, *Geo. Preston*, *Albemarle* (cop.) *Fawkener*, *Batthiany* (cop.), *Maurits van Saksen* (cop.), *Ligonier*, *de Podewils* (cop.), *Yorke* (cop.), *Sandwich* (cop.) en *Robinson*.
Veel staten van het leger van *de Republiek*.
Repartitie van de garnizoenen binnen de provinciën; id. id. op de grenzen en in de steden van de oude *Barrière*.

27. Correspondentie van *Cumberland* met *Bedford*, Jan.—Nov. 1748.
Brieven van *Fawkener*, *Ligonier*, *Edw. Mason*, *Sandwich* (cop.) en *Robinson* (cop.)

De volgende deelen handelen over den zevenjarigen oorlog waaraan door de *Republiek* niet onmiddellijk werd deelgenomen.

VII. *Confidential Miscellaneous*.
Deze bundels worden door den catalogus niet nader aangeduid. Ik onderzocht er eenige van; tot nadere inlichting geef ik de lijst der voorhanden nummers:

1.	1726.	2.	1730.	3 en 4.	1731.
5—7.	1732.	8—18.	1733.	19—20.	1734.
21.	1736.	22.	1738.	23—36.	1739.
37—48.	1740.	49—51.	1741.	52—54.	1742.
55—60.	1743.	61.	1744.	62.	1745.
63.	1745—1755.	64—68.	1755.	69—76.	1756.
77—80.	1757.	81—83.	1758.	84.	1759.
85—90.	1760.				

Deze portefeuilles bevatten allerlei brieven en stukken in chaotische verwarring. De titel luidt: *Copies*, *Foreign ambassadors* (*Intercepted*),

also translations. Wij vinden hier in n°. 37 en vlg. de correspondentie van *Hop* (gezant te *Londen*) met *Fagel* en van den eerste met zijn broeder, den burg. van *Amsterdam*. Verder tal van brieven van *Eng.* agenten en anderen. met berichten uit *den Haag* en andere steden der *Republiek* en het buitenland. Zoo van *de Brosse*, *Burmania* (uit *Weenen*), *van der Meer* (*Madrid*), *de la Ville* (*den Haag*), *van Hoey* (*Parijs*), *Chavanne* (*den Haag*), *Fogliani* (*ibid.*), *Richemont* (*ibid.*), *de St. Gil* (*ibid.*), *van der Heim*, *Raesfeldt*, *du Berty* (*Amsterdam*), *Podewils* (*den Haag*), *Reischach* (*ibid.*), *Lascaris*, *de Castelar* (*ibid.*), *Stein* (raadp.). *W. van Haren* (*Brussel*), *Grimaldi* (*den Haag*), *Cornet* (*ibid.*), *Carpentier* (*ibid.*), de *S.-G.*, *Mauritius* (*Hamburg*), *Boreel*, *Meerman*, *Berkenrode* (*Parijs*), en *Wassenaar* (*Madrid*). 1740 vlg.

In n°. 80: „Projet pour empêcher les corsaires *Anglois* de prendre les vaisseaux marchands", (nam. *Nederlandsche*). 1757.

VIII. *Foreign Various.*

Alles wat vroeger onder dezen titel voorhanden was, is nu ingedeeld onder de *Foreign Entry-books*. Wij verwijzen dus daarheen (zie boven Rubriek II, blz. 37 vlg.).

IX. *Royal Letters.*

Deze bundels zijn voor onze geschiedenis van geen belang. Slechts wijs ik op:

3. 1710—1712.

Anna aan den *Keizer*, 6 Jan. 1710. Krachtig optreden tegen *Frankrijk* is noodig, nu *Lodewijk XIV* de aanbiedingen der geallieerden heeft afgewezen.

Evenzoo aan *Frederik I van Pruisen*, *George van Hannover* en andere vorsten.

Instructiën voor *Francis Palmers*, gezant naar *Weenen*, 24 Jan. 1710.

Briefwisseling van *Anna* met *George van Hannover*, over het commando van het *Rijnleger*, dat laatstgenoemde had neergelegd, 1710

Anna aan den *Keizer*, 18 April 1710. Over de geschillen met *Savoye*. Meer brieven daarover.

Tal van instructiën voor gezanten naar *Zweden*, *Hannover*, *Brunswijk*, enz.

Anna aan den *Keizer*, 5 Sept. 1710. Over de onrust in *Hongarijë*.

Instructie voor *Peterborough*, gezant naar *Weenen*, 6 Dec. 1710.

Anna aan den *Keizer*, 26 Dec. 1710. Zij verliest den moed niet, hoewel *Karel* in *Spanje* de nederlaag lijdt.

Anna aan de *S.-G.*, 26 Dec. 1710. Hetz. onderwerp.

Instructie voor *Ossory*, gezant naar *den Haag* en *Brussel*, 8 Jan. 1711.

Instructie voor *sir James Wishart*, „whom we have appointed to go into *Holland* to regulate and settle the marine quota's between us and the *S.-G.*", 14 Jan. 1711 en 5 Febr. 1712.

Anna aan de *S.-G.*, 21 Jan. 1711. Over *Marlborough's* terugkeer naar *Holland*.

De *S.-G.* aan *Anna*, 27 Jan. 1711. Zij vragen, dat *Marlborough* naar *Holland* komt.

Dez. aan *dez.*, 20 Jan. 1711. Krachtig optreden van *Spanje* is noodig.

Anna aan de *S.-G.*, 7 Oct. 1711. „about the arrears due to the 13 *Dutch* regiments."

Dez. aan *dez.*, 21 Maart 1712. *Engeland* is volstrekt niet nalatig in het nakomen zijner verplichtingen. Zij zal in de *Zuid. Ned.* met kracht den oorlog voortzetten.

De *S.-G.* aan *Anna*, 19 Febr. 1712. Zij wijzen op het *Barrièretractaat* van 1709 en dringen aan op de uitvoering daarvan.

Dez. aan *dez.*, 14 Maart 1712. Zij dringen aan op krachtig optreden in de *Zuid. Ned.*

Instructie voor *Ormond*, 7 April 1712.

Anna aan de *S.-G.*, 9 Juni 1712. Algemeene verzekeringen van samenwerking.

De overige bundels „*Royal Lettres*", die voor ons van belang zijn, staan onder „*Holland*". Zie *Blok*. Voorl. Verslag, blz. 6 en vlg.

X. *Treaty Papers.*

Hier vinden wij een groote collectie stukken over de onderhandelingen, die aan verschillende vredesverdragen zijn voorafgegaan. Wij vinden hier een 1 deel over den vrede van *Breda* (2 A); 2 over de *Triple alliantie* (3 en 4); 32 over de onderhandelingen te *Keulen* in 1675 en volg. jaren (5—36); niet minder dan 43 over den vrede van *Nijmegen* (37—79); 3 over dien van *Rijswijk* (80—82); 47 over dien van *Utrecht* (83—134) en 15 over dien van *Aken* (135—150).

Deze collectie was voor mij te omvangrijk om nader te onderzoeken. De geschiedschrijver van de diplomatie van die dagen evenwel mag deze bundels niet onopgemerkt laten voorbijgaan.

XI. *Treaties.*

Groote verzameling copieën van verdragen, door *Engeland* met vreemde mogendheden gesloten in de 17de en 18de eeuw. Het is voldoende in 't algemeen de aandacht hierop te vestigen.

XII. *Netherlands.*

Wat onder deze rubriek staat, is reeds boven onder „*Holland*" opgenomen en besproken. Deze rubriek staat alleen in den catalogus, om naar „*Holland*" te kunnen verwijzen. Zie boven Rubriek IV, blz. 47 vlg.

XIII. *Frontiers of Holland.*

Deze collectie vormt een soort aanvulling op de verzameling „*Holland*" over den *Franschen* tijd.

868. *Secret communications, letters and papers, advices and intelligences from various persons, employed by the British Government*

in the frontiers of Holland, to carry on communications with such inhabitants of Brabant as are inclined to throw of the system of French tyranny and oppression, under which they labour — and to afford as much effectual and as possible to their proceedings whenever a favorable change of circumstances may take place and render that object practicable — to the secretary of State, with drafts and directions as to the line of conduct to be followed by them from time to time, 25 **Maart 1795**—26 Dec. 1796.

Wij vinden hier berichten van *Ch. Rich. Hake* uit *Rotterdam*, *Lestevenon* en *Barclay* uit *den Haag* en *d'Hamecourt* uit *Amsterdam*. Ook zeer veel anonyme of alleen met de initialen onderteekende brieven. Deze brieven zijn gericht aan *Geo. Canning* of aan *Geo. Hammond*, beide van het *Foreign Office*. De voornaamste correspondent echter is *C. B.*, d. i. *C. Bentinck*, gelijk hij eenmaal onderteekent. Deze had te *Varel* tal van kanalen, waardoor hij in betrekking stond met de *Nederlanden*.

Lijsten der signalen op de *Bataafsche* vloot, 1796.

869. Titel als boven. 2 Jan.—30 Dec. 1797. De correspondentie van *Bentinck* gaat voort en is zeer uitgebreid. Het blijkt, dat hij in relatie stond met den agent *Fraser* te *Hamburg*, met wien hij van tijd tot tijd ook mondeling de zaken besprak. *Fraser* stond verder in geregelde briefwisseling met het *Foreign Office* te *Londen*.

„An explanatory account of money disbursed on *H. M.*'s service by *John Mitchell*, *H. M.*'s consul at *Christiansand*" in 1795 en 1796. Deze was daar bezig de *Ned.* vloot ten gunste van het huis van *Oranje* te bewerken.

De berichten uit *den Haag* geven een geregeld verslag van de gebeurtenissen aldaar op staatkundig gebied.

„Memorial relative to the conduct and correspondence of certain persons concerned in the affairs of the *United Provinces*", 12 Oct. 1797. In *Bentinck*'s hand, met een uitvoerige brief van hem tot toelichting.

Kostenberekening van een regiment infanterie.

„Reflections on the effect which Lord *Malmesbury*'s negociations have produced or are likely to produce on publick opinion within the *United Provinces*." *Eng.* vert. van een *Ned.* origineel, get. *v. d. H.*

870. Titel als boven. 4 Jan.—27 Dec. 1798. Voortzetting der corresp. van *Bentinck*. Memoriën over de mogelijkheid van een landing in *Holland*.

„An accurate rapport of the state of the navy and Dockyards at *Amsterdam*." Z. d.

„Note au sujet du commerce dans la mer *Baltique*."

Brieven van *M.* uit *Leer*. Volgens een noot in margine is dit *Munniks*.

Memorie over de verhouding van *Engeland* en *Frankrijk*, 17 Juni 1798.

Overzicht der *Friesche* en *Groninger* kusten.

Kaart van het oostelijk gedeelte van *Groningen*, 1798.

„Remarques sur la défense des frontières de la *Groningue* du côté de *l'Ostfrise*."

„Considérations sur un traité de paix avec la *France* avant ou après l'époque des élections prochaines."

Overzicht der garnizoenen in *Groningen* en *Friesland*.

Lijst der regeeringsmannen in die provinciën.

871. Titel als boven 3 Jan.—13 Dec. 1799. Zie *Blok*, Voorl. Verslag, blz. 11.

872. Titel als boven. 24 Jan.—31 Dec. 1800. Nog steeds brieven van *Bentinck* uit *Varel*.

Brieven van *Munniks*, *van der Haer* (*Varel*), *Fagel* en *Willem V*.

„Translation of a report at *Eindhoven*", 10 Juli 1800.

„Memorandum of the sums advanced by me since the 14th Nov. 1799" (get.) *Bentinck*.

„A list of persons etc., recommended to *Government*." nam. het *Engelsche*.

Tal van quitantiën van personen, die geld of wapenen van *Bentinck* hadden ontvangen.

„Memorandum relative to the ships in the *Eems*", Juli 1800.

„Generale afrekening der scheepen, ten dienste van *Zijne Groot-Brittannische Majesteit* aangenomen in *Emden* door onderteekende." Zij bedraagt *f* 22,123. get. *J. Munniks*, 1 Dec. 1799.

Rapport over de sterkte van *Zeeland*.

„Translation of a Report of the lines of *Castricum* in front of *Beverwyck* and of the state of defence in *Northholland*", Aug. 1800.

„Report of the force and defence of the province of *Holland*", Aug. 1800.

„Garnisons and Cantonement of the *Batavian* army", 31 Nov. 1800.

873. Titel als boven, 7 Jan. 1801—Dec. 1802. De pogingen om in de *Bataafsche Republiek* een restauratie van het huis van *Oranje* te bewerken, verslappen langzamerhand.

Gelijk in de vorige deelen is een der voornaamste agenten *Chas. Gordon*, die echter steeds verder van de grenzen van *Holland* terugwijkt.

In Nov. 1802 reisde hij geheel *Holland* door om alles op te nemen.

„Ships now at *Helvoet*."

Brieven van *Heeckeren van Suideras* aan *Gordon*.

Lijsten van regeeringsleden.

Brieven van *Fagel*.

Memorie „sur l'état des finances des *Provinces Unies* depuis l'invasion des *Français*."

874. Titel als boven. 4 Jan. 1803—31 Dec. 1804. De correspondentie van *Gordon* gaat voort. Hij zetelde toen in *den Haag*. Hij verschafte de *Eng.* regeering tal van inlichtingen, voornamelijk over de verdediging van de *Holl.* kust. Of zijn zending nog een ander doel had, kan eerst een nauwkeurig onderzoek der documenten aan het licht brengen.

Hij stond in betrekking met *van Lynden*, *van de Poll*, *Snouckaert*, *Adm. Rietveld* en *Suideras*.

Positie van de *Bataafsche* en *Fransche* legers.
Kaart van *Maas* en *Waal* en *het Rijk van Nijmegen*, 1799.
Lijsten der *Bataafsche* vloot.

875. Titel als boven. 11 Jan.—17 Dec. 1805. Vervolg der corresp. van *Gordon* met tal van berichten uit de *Nederlanden*.
Ontwerp van Staatsregeling des Bataafschen volks, gedr. 1805.
Brief van *M. J. de Jonge* daarover. Z. d.
Copieën van requesten etc.

876. Titel als boven. 10 Jan.—26 Dec. 1806. De corresp. van *Gordon* gaat voort. Zijn brieven zijn ongeteekend, doch het schrift wijst uit, dat ze van zijn hand zijn.
Tal van berichten uit *Holland*, o. a. brieven van *Suideras*.

877. Titel als boven. 2 Jan.—26 Dec. 1807. De deelen worden steeds dunner, een gevolg van het verslappen van de pogingen van *Engeland* om in *Holland* een contra-revolutie in 't leven te roepen. De corresp. van *Gordon* gaat voort. Zijn brieven dragen geen plaats van afzending meer, maar behandelen bijna uitsluitend *Ned.* toestanden en gebeurtenissen, zoodat ze waarschijnlijk van *Nederland* uit geschreven zijn. Zijn brieven zijn ongeteekend, maar, gelijk boven is opgemerkt, het schrift verraadt de herkomst. Een bewijs te meer zijn de aanteekeningen, op den achterkant der brieven in *Downingstreet* na ontvangst gemaakt. In Sept. 1807 verhuisde *Gordon* naar *Altona* en daarna naar *Karlskrona* „that I might not be shut up in *Germany* or in a part of *Denmark* from whence it was likely to be soon impossible for me to have the honor of continuing my correspondance wit you." In Nov. vinden wij hem te *Malmöe*. Hij behield evenwel zijn relatiën met *Holland*. Dat de berichten uit ons land steeds schaarscher worden, kan ons niet verwonderen.

878 en volgende deelen bevatten de corresp. van *Gordon* uit *Zweden* en bevatten geen voor ons belangrijke berichten.

XIV. *Spain*.
De onder dit hoofd voorhanden documenten gaven niet zooveel voor de geschiedenis van onze gewesten, als allicht kon worden verwacht. De correspondentie der *Engelsche* gezanten te *Madrid* met hun regeering betreft voor het grootste deel specifieke quaestiën tusschen *Engeland* en *Spanje*. Van de *Nederlanden* is daarin weinig sprake. De reden daarvan is zeker te zoeken in de omstandigheid, dat de uitsluitend de *Nederlanden* betreffende zaken, te *Brussel* werden behandeld. Die stukken hebben wij dan ook reeds boven onder de rubriek „*Flanders*" aangetroffen. Van den *Calendar of State Papers* loopt de rubriek „*Englanp and Spain*" in 6 deelen van 1485 tot 1542; de rubriek „*Foreign*", van 1509 tot '37 en van 1547 tot 1577. Zie boven blz. 9.

17. O. a. Volledige beschrijving van den toestand van *Spanje* in 1580.

Losse aanteekeningen over de betrekkingen van *Engeland* en de *Nederlanden* tot 1594.

„A declaracion of ye yearly revenewe of the *K. of Spaine.*" Einde 16e eeuw.

18. „The heades of certaine speaches, delivered by *H. M.* into ye Amb. of *Spayne* (10 Juli 1580), charging with his entention to invade this realme uppon a league concluded between him and ye *Pope.*"

„The principall points" van geschil tusschen *Engeland* en *Spanje*, 1580. Zeer duidelijk overzicht.

Plannen van een aanval op *Engeland.*

N°. 18—20 bevatten de correspondentie van den *Eng.* gezant *Bodenham*, 1580—1584.

19. Een en ander over *Spanje's* krijgstoerustingen, 1581.

Philips II aan *Parma*. 20 Maart 1581. Cop.

„Confession of *Caspar de Gusman*, Spaniard, taken at *Vlisching,*" 23 Juni 1581. Zeerooverij.

Brieven van *Taxis* aan *Philips II* over handelszaken.

Ch. de Croy aan *Walsingham*, 10 Dec. 1582. Betuigingen van vriendschap.

20. Stukken over de uitlevering van *Jehon Wolters* en *Nicolas Hausman*, wier uitlevering door *Spanje* werd gevraagd, maar die door *Elizabeth* als *Nederlandsche* onderdanen werden aangemerkt, 1583.

„A short treatise concerning this present tyme", door *Gourlie*; opgedragen aan *Elizabeth*. Voornamelijk over de plannen van *Spanje* tegen *Engeland*, zijn kansen op succes, etc. Geschreven exemplaar van 64 blz. 1585.

21. 1586 en 87. Hierin veel over de vredesonderhandelingen in dien tijd tusschen *Engeland* en *Spanje*. Tevens velerlei over de toebereidselen tot de *Spaansche Armada*, die intusschen werden voortgezet.

22. Jan.—Maart 1588.

„The *L. tresorer*'s opinion touching ye cours to be held with *the D. of Parma* uppon the contrariety of ye treaty", 7 Jan 1588.

„Certen doubts to be resolved on for ye meetings of ye *Commis.*" nam. over den vrede. Jan. 1588.

„Instruction for *Henry earle of Derby*, *William lord Cobham*, *sir James Croftes*, *sir Amyas Paulet*, *Dr. Dale*, comm. for *H. M.'s* enterprise to treate of a peace, betwixt *H. M.* and the *K. of Spayne*", 17 Juni 1588.

Opmerkingen daarover en extracten daaruit.

Brieven van deze comm. aan *Burgley*.

Berichten over *Spanje's* dreigenden aanval.

„Raisons par ou *S. M. d'Angleterre* doibt être estudié de point passer oultre au traicté de paix." Febr. 1588.

Instructie voor Mr. *Spencer*, gezant naar *Parma*, 27 Febr. 1588. Brieven van dezen en van *Rob. Cecil* aan *Walsingham.*

23. April 1588.
Vervolg der correspondentie der gezanten ten vredehandel.
Enkele brieven van *Richardot* en *Maes.*
Resumé over de onderhandelingen, April 1588.
„Collection of such delayes as have ben used by ye *D. of Parma*, wherby ye treaty hath had hinderance", 28 April 1588.

24. Vervolg van 't voorgaande deel, Mei 1588. Ook brieven van *Champagney*, *van Loo*, *Aremberg*, *Richardot* en *Maes.*
Overzicht der *Armada* bij *Lissabon*, Mei 1588.

25. Juni 1588. Vervolg van het voorafgaande.
„Report touching the *Spanish* navy" en andere berichten over de *Armada.*

26. Juli– Dec. 1588. Vervolg der vredesonderhandelingen, die eindelijk in Juli afbraken.
Medina Sidonia aan *de Marcado*, 2 Aug. 1588. Cop.
„Relatione del viaggio della *armata Spagnola*", 4 Aug. 1588.
Stukken over de vrijlating van *de la Noue*. Z. d.
In deze portefeuille eenige stukken uit vroegeren tijd, o. a.:
„The substance of the answer given by the *Great Commendador of Castilia*, governor of the *Low Countries* unto *H. M.'s* Amb. upon certain points conteyned in his writing." Z. d. 1573—1576.
„Matters alledged to those of *Sandwich*, in their owne defence against those of *Ostend* and *Zeland.*" Z. d.
„Apologie de ceux de *Dunkirk.*" Z. d.
„An answer to the *Spanish* amb.'s request in the behalf of *Wolters* and *Hausman.*" Z. d. (Zie boven onder n°. 20.)

31. 1596, o. a.:
„Advis de *Lyon* du succès de l'armée *Anglaise* en *Espagne*", 19 Juli 1596. Over de verovering van *Cadix.*
„Relation of the wealth of *Cales*" (*Cadix*), Sept. 1596.

32. 1597, o. a:
Eenige berichten uit *Middelburg.*
Brieven van *Hendryck Haest* aan zijn vriend *Hans van Berghen* te *Emden.*

33. Memoriën over de noodzakelijkheid voor *Elizabeth* om vrede met *Spanje* te sluiten, 1598.
Balth. de Moucheron aan *Cecil*, 2 Aug. 1598. Hij dankt voor bewezen gunsten.

„Instructions given by *Philip the second*, *King of Spaine* to his sonne, *King Philip the third*", 3/13 Sept. 1598. *Eng.* vert.
Lat. gedicht op *Philips II.*

XV *France.*
Deze bundels geven zeer veel over allerlei onderhandelingen tusschen *Engeland* en *Frankrijk*, waarbij de *Nederlanden* niet direct betrokken waren. Ook tal van gegevens voor de kennis van *Frankrijk's* binnenlandschen toestand tijdens de godsdienstoorlogen. Ik wijs op het volgende:

64. 1577.
Hendrik III aan *Joan Casimir*, 1 Sept. 1577.
In 't algemeen zijn de bundels uit dezen tijd zeer interessant voor de kennis van de verhouding van *Engeland* tot de strijdvoerende partijen in *Frankrijk.* Of er iets uit te halen is voor de *Ned.* geschiedenis, kan eerst een nauwkeurig onderzoek der brieven (vooral van die van *Paulett*) aan het licht breugen.

65. 1578.
Veel over het ontworpen huwelijk van *Anjou* met *Elizabeth.*

66. 1579.
Anjou aan *Elizabeth*, 4 Jan. 1579. Eigenhandig. Vleierijen en liefdesbetuigingen.
Elizabeth aan *Anjou*, 9 Maart 1579. Zij is bevreesd, dat zijn krijgszuchtige plannen in de *Nederlanden*, in verband met zijn aanstaand bezoek aan *Engeland*, haar zullen compromitteeren. Cop.
Memoriën over *Elizabeth*'s huwelijk, waaronder van *Burgley*; concept-tractaat daarover van 1 Nov. 1579.

67. Jan—Juni 1580, o. a.:
„Certayne demands after the *States Generall* of the *Lowe Countries* and *Monsieurs* answere therunto."
Stukken over *Elizabeth*'s huwelijk.

68. Juli—Dec. 1580; o. a.:
Anjou aan *Cobham*, 17 Aug. 1580.
Dez. aan *Walsingham*, 5 Sept. 1580.

69. Jan.—Mei 1581; o. a.:
Brieven van *Anjou*, *Hendrik III* en *Catharina de Medici.*
„Capitulation faicte entre *Monseigneur*, par l'entremise de *M. le Prince de Condé* et de *M. la Noue*, et *MM. magistrats et officiers* de la ville de *Cambray.*" Extract.

70. Tal van stukken over onderhandelingen tusschen *Engeland* en *Frankrijk* gevoerd over een of- en defensief verbond. Juni—Sept. 1581.

71. Oct.—Dec. 1581.
Voortzetting dezer onderhandelingen.

72—76. Id. id. 1582 en 1583.

77. Oct.—Dec. 1583; o. a.:
„A brief of the *D. of Anjou's* receipts from the 1 of May 1581 to the last of Oct. 1583." Hij ontving: 1581, van *Elizabeth* 278,340 livres, van *Hendrik III* 240,000, *„otherwise"* 336,000; 1582, van *Elizabeth* 253,732, van *Hendrik III* 493,500, van de *Staten* 32,528, *„otherwise"* 7,840; 1583, van *Hendrik III* 279,000, van de *Staten* 128,451, *„otherwhise"* 363,532. Zijne uitgaven bedroegen 100,622 livres meer dan dat alles te zamen.

„Estat de la recepte des finances de *Monseigneur*", 1583. Meer derg. staten, zeer belangrijk voor de kennis van de financiëele zijde van het optreden van *Anjou* in de *Nederlanden*.

78. Bevat een overzicht der *Fransche* geschiedenis van *Pharamond* tot *Philippe de Valois*. Daarin ook overzichten der middeleeuwsche geschiedenis van *Vlaanderen*, *Holland*, *Brabant*, *Luxemburg*, *Gelderland* en *Bourgondië*, alles met de stamboomen der vorstenhuizen. 16de eeuw.

---

b. War office.

Op het *Public Record Office* berusten ook de zeer omvangrijke collectiën archivalia van het *Ministerie van Oorlog*. Daarbij is natuurlijk zeer veel, dat slechts den inwendigen toestand van het *Eng.* leger betreft (voeding, kleeding, betaling etc. van den soldaat). Er zijn echter ook tal van stukken van meer politieken aard, brieven van generaals en bevelhebbers van *Eng.* legers buiten *Engeland*, zoo bijv. uit de *Zuid. Nederlanden*. Deze bundels zijn van gelijksoortigen aard als de boven onder *„Military auxiliary expeditions"* besprokene (Zie blz. 193 vlg.). De documenten van het *War office* van vóór 1837 kunnen door iedereen worden ingezien en gecopiëerd; voor die na dat jaar is verlof van den *Minister van Oorlog* noodig.

I. *British army on the Continent*, **1793** en **1794**. 3 dln.

1. Deze bundel bevat de correspondentie der *Eng.* legerhoofden in de *Zuid. Ned.* met den *Secretary of State for War* te *Londen* (*Dundas*). Wij vinden allerlei berichten over den veldtocht van 1793. Daar het *Eng.* leger met dat der *Republiek* samenwerkte, vindt men daarin ook

veel, dat voor onze militaire geschiedenis van belang is. Er zijn brieven van *Lake*, *Ainslie*, *Abercromby*, *Murray*, den hertog van *York*, *Ross*, *Crawfurd* en *Congreve*.

Ook veel over vervoer etc. der troepen.

Instructie van *Crawfurd*, gedelegeerde naar den prins van *Coburg*, 31 Maart 1793.

Brieven van *Frederik van Brunswyk*, den prins van *Coburg* en *Knobelsdorf*.

Berichten van scheepsbevelhebbers van de *Eng.* vloot voor *Hellevoetsluis*.

Brieven uit het hoofdkwartier der geallieerden aan den *Rijn*; o. a. van *Wm. Gunn*, „commissary for mustering the *German* troops in the service of *Great-Britain*."

„Report of Capt. *Crawfurd*, who was sent by H. R. H. the Duke of *York* to the Prince of *Cobourg* on the 31th of March and returned to *Bergen-op-Zoom* in the 4th of April" (1793).

„Protocole des conferences *d'Anvers*", 1793.

„Articles que S. A. le prince de *Cobourg* a dicté à M. de *Meetfeldt*", 19 April 1793.

„Report of Capt. *Crawfurd*, who was sent to the *Russian* and *Austrian* corps, the former commanded by Lt.Gen. *Knobelsdorf*, the latter by Lt.Gen. *Clairfait*", 1 Mei 1793.

„Considérations secrètes sur les opérations des armées combinées déjà rassemblées en partie et qui continuaient leurs rassemblemens sur les frontières de *France* aux *Pays-Bas*", 1 Mei 1793.

Stukken betreffende de overgave van *Valenciennes*.

„Considérations, quelles sont les opérations qui d'après les principes et uniquement sous les rapports militaires, pourroient être entreprises après la conquête de *Valenciennes* et de *Condé*", 1 Juli 1793.

„Disposition générale pour l'attaque de l'armée ennemie", Juli 1793.

2. 1793. Bevat soortgelijke berichten als 't vorige deel. Wij volgen het *Britsche* leger op den voet op zijn tocht in 't Noorden van *Frankrijk*.

Berichten van de vloot als boven.

Briefwisseling tusschen *Coburg* en *Houchard*, comm. van het Fransche leger.

Veel over het beleg van *Ostende* en van *Nieuwpoort*.

Troepenlijsten, etc.

Brieven van de onder n°. 1 genoemde legerbevelhebbers.

Merkwaardig is het verschijnsel, dat van het *Nederl.* leger zoo goed als niet gerept wordt. Ik meen dat hieraan te moeten toeschrijven, dat ons leger niet in *Engelsche* soldij stond.

3. Allerlei militaire bijzonderheden als boven.

Instructie van *York*, 23 Febr. 1793.

Geheime instructie van dezen, 23 Febr. 1793.

Instructie van gen. *Lake*, 23 Febr. 1793.

Verder bevat deze bundel de minuten van de brieven, uit het *War office* gezonden aan de commandanten op het vaste land: *Lake*, *Ainslie*, *Abercromby* en *Murray*. (*Murray* voerde de pen voor den hertog van *York*).

Situatieteekening van *Duinkerken*, Mei 1792.

Op deze wijze zijn er nog tallooze documenten. Ook over den ongelukkigen veldtocht van 1794 is hier nog vrij wat te vinden.

II. *Projected expedition to destroy the Dutch fleet in the Texel*, 1796. Eén deel.

Brieven van het *War office* aan de *Lords Comm. of the Admiralty* en aan Col. *Doyle* over die expeditie, Sept. 1796.

„Remarks and suggestions on the probability of capturing the *Dutch* fleet by attaching it at anchor in the *Texel* roads", 24 Sept. 1796.

„Statement of Vessels, which have sailed from the *Zuidersea* between the 1th Febr. 1795 and the 1 Sept. 1796."

Brieven van *Doyle* uit *Chatham* en van boord.

Deze expeditie is volkomen mislukt.

III. *Helder*, 1799. 4 dln.

1. Bevat de correspondentie van *sir Ralph Abercromby*, bevelhebber der *Eng.* troepen bij den bekenden inval in *Noord-Holland*, 20 Juni—19 Oct. 1799.

Nota's van 6 en 20 Juli 1799 over doel en kansen der expeditie. (get.) *R. Abercromby.*

„State of the troops under the command of Lt. Gen. *sir Ralph Abercromby*", 31 Juli 1799.

„Minute of a conversation at *Canterbury*", 6 Aug. 1799; tusschen *Dundas* (secret. of State), gen. *Abercromby* en adm. *Mitchell.*

Uitvoerige instructiën van *Abercromby*, 3 Aug. 1799.

„Estimate of the reinforcements that may be sent to the army in *Holland* in the course of the campaign", 3 Aug. 1799.

Gedr. proclamatie van *Abercromby* en *Willem V*, 28 Juli 1799.

„Report relative to the Island of *Ameland*", 27 Juli 1799.

„Plans of attack and defence" (van *Ameland*).

Een en ander over „the action of the *Helder*", 27 Aug. 1799.

Kaart van de *Noord-Holl.* kust van *den Helder* tot *Kijkduin.*

Brieven van *Abercromby's* secretaris, *Fred. Maitland.*

„Remarks and observations made in the southern channels of the entrance of the *Texel* collected from the information of *Dutch* pilots", met kaart.

Brieven van den prins van *Oranje* aan *Abercromby.*

Een en ander over „the action of *the Zyp*", 10 Sept. 1799.

2. Dit deel bevat de correspondentie van *York*, 14 Sept.—Nov. 1799.

Instructie van dezen, 5 Sept. 1799.

Brieven van het *War office* aan *York.*

„Liste des officiers *hollandais* qui ont reçu l'ordre de se rendre à *Cuxhaven*, pour être embarqués et transportés en *Angleterre* sous les ordres du Gen. Maj. baron *Bentinck*." (get.) *C. Bentinck.*

Fagel aan *Willem V. Lingen*, 5 Sept. 1799.

Brieven van *Eyre Coote* en *Pulteney*.

Kaart van het terrein van den slag bij *Bergen*.

Rapport van de actie der *Russen* onder *Hermann*, 19 Sept. 1799.

Meer stukken over dien slag.

Memorandum van den prins van *Oranje*, 16 en 25 Sept. 1799. Met antwoorden van *York*.

Lijst van vrijwilligers, die zich onder het commando van den prins van *Oranje* hebben gesteld.

„Report of the Lt. Col. *Sontag*, mil. com. to the *Dutch* troops."

Overeenkomst van *York* en *Brune*, Oct. 1799.

Brieven van *Pitt*.

Tal van stukken over de inscheping en terugreis der *Eng.* troepen.

3. Dit deel bevat de correspondentie „at home" over de expeditie van 1799. Brieven van het *War office* aan *Lt. Gen. and board of ordinance* en de *Lords Comm. of the Admiralty*. Antwoorden van deze colleges.

Lijsten van oorlogs- en transportschepen.

Brieven van *Spencer* en *Pitt*.

Veel over de proviandeering van het leger in *Noord-Holland*.

Correspondentie van *Granville* en den prins van *Oranje* over de oprichting van een *Nederlandsch* corps onder bevel van dezen laatste, dat door *Engeland* zou worden betaald. Tal van berekeningen en plannen daarover.

4. Bevat nog tal van memoriën en staten.

„Notes respecting the conduct of our generals in *Holland*."

„A list of *Dutch* ships and vessels, taken and destroyed in the late expedition against *Holland*."

Tal van memoriën over doel en middelen der expeditie van 1799.

Memorie over den toestand, 10 Oct. 1799.

Zeer uitvoerige memorie over het plan, den voortgang en het einde der expeditie naar *Noord-Holland*, gevolgd door kostenberekening.

IV. *Journal of preceedings of the army under the command of Lt. Gen. the Earl of Chatham. K. G.* Geregeld verhaal van de expeditie tegen *Walcheren*. Het loopt van 26 Juli tot 10 Sept. 1809 en is van de hand van *Robert Brownrigg*, quartermaster-general. Cop. Op fol. 91 een gedrukte kaart van *Zeeland* en het westelijk gedeelte van *Noord-Brabant* met *Antwerpen*. Eén deel.

V. *Scheldt*, 1809. 5 dln.

1. *Lord Chatham*.

Instructie van lord *Chatham*, 16 Juli 1809.

Daarop volgt geregeld de correspondentie van het *War office* met *Chatham*.

Plannen en beschrijvingen van *Walcheren*.

Lijsten van regimenten enz.

Capitulatie van *Middelburg*, 31 Juli 1809.

Id. van *Veere*, 1 Aug. 1809.

Id. van *Rammekens*, 3 Aug. 1809.

Id. van *Vlissingen*, 16 Aug. 1809.

Id. van *Zierikzee*, *Brouwershaven*, *Schouwen* en *Duiveland*, 15 Aug. 1809.

„Statement of the taxes and revenues as they have been established in this department (nam. *Zeeland*) by the *Dutch* government, the manner in which they are collected etc." 1809.

Uitvoerig verslag der expeditie door *Chatham*, 15 Oct. 1809.

2. *Sir Eyre Coote.*

Brieven van sir *Eyre Coote* uit *Zeeland*, van 22 Juli tot het einde der expeditie.

Brieven van *Castlereagh* (van het *War office*) aan *Coote*.

„The substance of Mr. *Schorer*'s application to Lt.-Gen. *Sontag* for money to repair the Dykes." Sept. 1809.

Request van gepensioneerden der *O. I. Comp.* te *Middelburg*, die sedert eenige maanden geen pensioen hebben ontvangen, 18 Sept. 1809.

Requesten van *Eng.* kooplieden te *Middelburg* en *Vlissingen*, Sept. 1809.

„List of the population of the *Island* of *Walcheren*." *Middelburg* 14,570. *Vlissingen* 5054, *Veere* 1720 and *Walcheren* 32,240.

Lijst van het vee op *Walcheren*. Er waren in 1809: 62 ossen, 340 melkkoeien, 48 stierkalveren, 82 kalveren, 125 schapen en 159 varkens.

Inkomsten van *Walcheren*.

Voorraad koren op *Walcheren*.

3. *Lt.-Gen. Don.*

Correspondentie van *Don*, die *Chatham* opvolgde, met *Castlereagh* van 27 Oct. af.

„Report on the *Island* of *Walcheren*", 3 Nov. 1809.

Proclamatie tot instelling van een provisioneele, militaire regeering op *Walcheren*, 11 Nov. 1809. Gedr.

Berichten omtrent de nadering der *Franschen*.

Brieven van *Schorer*, burgemeester van *Middelburg*, over den ongelukkigen toestand van het eiland *Walcheren*.

11 Dec. 1809 was *Don* weer aan boord op weg naar *Engeland*.

4. *Lt.-Gen. Don.*

Correspondentie van *Don* met *lord Liverpool* na zijn aankomst in *Engeland*.

Nog tal van stukken uit *Walcheren*; requesten van gemeentebesturen enz.

Brieven van *Pilkington*, comm. van *Vlissingen*.

5. *Miscellaneous.*

Brieven, ged. van vóór de expeditie. Praeparatieven, overleggingen.

„Abstract of Intelligences received respecting the State of the Enemy's force in the River *Scheldt*", 6 Juli 1809.

„Intelligences respecting *Flushing.*"

Instructie van Rear-adm. *sir Rich. John Strackan*, comm. der *Eng.* transportvloot.

„Notes on the Isle of *Walcheren*, *the Sloe* etc."

Kaart van *Walcheren*, 1806.

VI. *British Army in Holland*, 1813 en 1814.

1. Brieven van *Cooke*, *Gibbs* en *Graham*. Instructiën van deze officieren.

Depêches van lord *Bathurst* aan genoemde bevelhebbers.

Brieven van *von Bülow.*

Overzicht der werken te *Antwerpen.*

Situatiekaart van *Zeeland* en *Brabant.*

Brieven van *Clancarty* uit *den Haag.*

De correspondentie voor *Graham* is zeer uitgebreid en zeer belangrijk voor de kennis van het aandeel, dat de *Engelschen* gehad hebben in de bevrijding van *Nederland* in 1813 en '14.

2. Brieven van het *Admiralty office.*

Veel over de bewegingen der *Eng.* vloot in 1813, het overbrengen van ammunitie naar *Holland*, de landing van den prins van *Oranje*, etc.

Veel over den toestand der *Ned.* marine, havenwerken, arsenalen etc.

3. Lijst der troepen, die gereed staan „for embarkation for *Holland.*"

Veel over de inscheping, commandement, verpleging en voeding dier troepen.

Depêches van *Hamilton*, secretaris van *Castlereagh* aan kolonel *Banbury*, aan *Clancarty* en *Henry Goldburn.*

Er volgt in de andere deelen natuurlijk nog veel over de veldtochten van 1814 en vooral over dien van 1815 (*Quatre Bras* en *Waterloo*). Het is voldoende daarop ter loops de aandacht te vestigen, daar deze gebeurtenissen meer van algemeen *Europeesch* dan van specifiek *Nederlandsch* belang zijn.

---

c. Colonial office.

Evenals de papieren van het *War office* zijn ook die van het *Colonial office* op het *Public Record office.* Raadpleging van deze documenten

kan geschieden alleen na verkregen verlof van het *Ministerie van Koloniën*, dat meestal wordt gegeven. De tijd ontbrak mij een onderzoek naar deze stukken in te stellen. Ik geef daarom hieronder een uittreksel uit den *Catalogus*. Ik moet echter vooraf opmerken, dat zeer veel documenten reeds zijn uitgegeven in de *Colonial series* van den *Calendar of State Papers*, nam.:

1. *America and West-Indies*, 1574—1660
2. *East Indies*, *China and Japan*, 1513—1616.
3. *China and Japan*, 1617—1621.
4. *East Indies*, *China and Japan*, 1622—1624.
5. *America and West-Indies*, 1661—1668.
6. *East Indies*, *China and Persia*, 1625—1629.
7. *America and West Indies*, 1669—1674.
8. *East Indies*, 1630 enz. is in bewerking.

Wij vestigen de aandacht op de volgende portefeuilles, die waarschijnlijk nog zeer veel bevatten ook voor onze koloniale geschiedenis.

I. *Colonial Entry-Books.*

68. 1664—1687, *New-York.*
77. 1667—1674, *Surinam.*
78. 1668—1677, „
632. 1728—1760, „ , *America and West-Indies.*

II. *Gibraltar.*

14 portefeuilles, waarvan de eerste voor ons van belang kunnen zijn voor de kennis van onze samenwerking met *Engeland* bij de verovering van deze vesting:

1. 1705—1728. 2. 1705—1725.

III. *Colonial office transmissions.*

408. 1799—1800. *Cape of Good Hope. Accounts.*

409. 1801—1802. „ „ „ „ *Protector's Reports.*

931—980. Bundels over *Ceylon*, 1802—1806. Onderverdeeld in: *Secret diary; military diary; public diary*; *revenue and commerce; revenue*; *committee of superintendance* etc.

392, 665—685. *Curaçao*, (tijdens de *Eng.* bezetting).

779. 1817—1822. *French, Dutch* and *Danish* ceded *West-India Islands. Guadaloupe*, *Surinam*, *St. Croix*, *Martinique* and *Curaçao.*

780—783. 1811—1816, *Java.*

400—404; 549—561; 716—730, *Surinam* **1790—1816.**

247. 1795—1797. *Agent to retain Dutch ships.*

513—524. 1796—1814. *Dutch rassemblement.*

525. 1798—1802. *Dutch troops.*

371. 1814—1816. *Military Returns. Army in Holland, Flanders and France.*

372. 1811—1812. Id. id. *Army in Curaçao.*

542, 543. 1795—1805. *Dutch prisoners of War.*

IV. *Cape of Good Hope.*

1—20. 1795—1806.

V. *Ceylon.*

1—25. 1795—1806.

VI. *Curaçao.*

1 en **2.** 1800—1816.

VII. *Précis of Despatches to and from Governors.*

127—129. 1800—1806. *Ceylon.*

135. 1800—1807. *Curaçao.*

213. 1793. *Précis of Correspondance: Duke of York, Expedition to Holland.*

Van deze portefeuilles zijn blijkbaar eenige ten onrechte op het *Colonial office* terecht gekomen, nam. *Colonial office transmissions*, nos 513—524, 525 en 371 en *Précis of Despatches*. 213. Wij vestigen daarop de aandacht.

---

d. Admiralty.

Ook de papieren van de *Admiralty* (het *Ministerie van Marine*) berusten op het *Public Record office.* De toegang tot de documenten tot het jaar 1800 staat voor een ieder open; voor het onderzoek van de documenten uit de 19de eeuw is voorafgaand verlof van de *Admiralty*

noodig. Evenals in die van het *War office*, vinden wij ook in de papieren der *Admiralty* geheele collectiën, die alleen van belang zijn voor den geschiedschrijver der *Engelsche* vloot. Zij behandelen de meer intieme geschiedenis der vloot en betreffen de uitrusting, bemanning, proviandeering etc. van de krijgsmacht ter zee. Er zijn echter eenige rubrieken, die ook voor de geschiedenis van „*Neerlands* heldendaden ter zee" van groot belang zijn. Daar mij de tijd ontbrak een gedetailleerd onderzoek in te stellen, geef ik beneden een uittreksel uit den *Catalogus*.

I. *Orders and Instructions*, 17de en 18de eeuw.
In grooten getale voorhanden; zij kunnen natuurlijk van groot belang zijn voor de kennis van het plan de campagne der *Eng.* vloot in de jaren, dat zij met de onze hetzij vijandig, hetzij als bondgenoote in aanraking kwam.

II. *Lords Letter Books*, eod. temp.
Dit zijn copieboeken, waarin de brieven van den *First Lord of the Admiralty* werden opgeteekend.

III. *Daily returns to the First Lord*, eod. temp.
Dit gaat natuurlijk over belangrijke en onbelangrijke dingen.

IV. *Secretarys Letters.* Daarbij is een groote collectie: *To Commanders in Chief*, eod. temp.

V. *Admiral's dispatches.* Wij geven daarvan de voornaamste:

a. Cape of Good Hoope.

1. 1758—1786. 2. 1786—1796. 3. 1797—1798.
4. 1799—1803. 5. 1805—1806.

b. North Sea.

1. 1759—1782. *Admirals: Lord Anson, Sir John L. Ross, Sir John Byng, Hon. A. Keppel, Hyde Parker, Thomas Smyth, Chas. Holmes.*

2. 1759—1782. *Commodores: Hon. Keith Stewart, Wm. Boys.*

3. 1794. *Adm. H. Harvey.*

4. 1795. *Adm.: Henry Harvey, Ad. Duncan, Thos. Pringle, P. Hanicoff.*

5. 1796. *Adm.: Ad. Duncan, Rich. Onslow, Thos. Pringle, John Macbride.*

6. 1797. *Adm.: Lord Duncan, Sir Rich. Onslow.*

7. 1798. }
8 en 9. 1799. } *Adm.: Lord Duncan, Archibald Dickson, Andrew Mitchell.*

43 en **44.** 1809. *Adm.*: *Lord Gardner*, *Sir R. J. Strachan*, *Wm. Otway*, *Sir R. G. Keats.*

VI. *Admirals Journals.* }
VII. *Captains Journals.* } 17[de] en 18[de] eeuw.

Deze beide rubrieken kunnen evenzeer nog vrij wat opleveren.

VIII. *Admiralty Records.*

Daaronder: *Letters from Dutch Commanders*, 2 dln., 1744—1748 en 1795—1796.

Het is opmerkelijk, dat de archieven van de *Admiralty* betrekkelijk zeer weinig geven voor de 17[de] eeuw, terwijl daarentegen de bronnen voor de 18[de] eeuw rijkelijk vloeien. Het schijnt, dat eerst toen het archief goed is geregeld.

---

e. Rolls en andere documenten uit de middeleeuwen.

Alle stukken, die wij tot hiertoe hebben behandeld, vallen in het tijdvak der *Nieuwe Geschiedenis.* In *Engeland* laat men den nieuwen tijd gewoonlijk aanvangen met de troonsbeklimming van *Hendrik VIII* (1509). Met dat jaar beginnen ook de *State Papers.* Wat ouder dan 1509 is, wordt afzonderlijk bewaard en draagt ook inderdaad een geheel ander karakter dan de archiefstukken uit de 16de en volgende eeuwen. Wij geven een overzicht van het voorhandene.

I. *Close and Patent Rolls.*

Rolls zijn op het *Record office* aanwezige copieën van door den Koning van *Engeland* of anderen uitgevaardigde oorkonden. Zij zijn natuurlijk van perkament. De documenten, die tot eenzelfde regeeringsjaar behooren, worden aaneengenaaid en daarna tot een rol opgerold; vandaar de naam.

Het origineele verschil tusschen *Close* and *Patent Roll* bestond hierin, dat de eerste in gesloten vorm, de tweede geopend aan de belanghebbende werd overhandigd. Dat onderscheid wijzigde zich in den loop der tijden zoodanig, dat men onder *Close Rolls* de copieën van oorkonden van privaatrechterlijken aard, onder *Patent Rolls* de copieën van oorkonden van publiekrechterlijken aard verstaat. Wij zullen ons in 't vervolg dus meest met de *Patent Rolls* hebben bezig te houden.

Van de *Rolls* zijn reeds verschillende uitgegeven, andere zijn op dit oogenblik in bewerking. Uitgegeven zijn allereerst de volgende:

Rotuli literarum clausarum (uit den *Tower*) 1204—1227. 2 dln. met register.

Rotuli literarum patentium (uit den *Tower*), 1201—1216. 1 dl. met register.

Calendarium rotulorum patentium, 1202—1483. 1 dl. Niets dan een namenregister.

Rotuli chartarum in Turri Londinensi, 1199—1216. 1 dl. met register.

Calendarium rotulorum chartarum, 1199—1461. 1 dl. Een namenregister.

Al deze stukken, vroeger in den *Tower* aanwezig, zijn nu op het *Public Record office*.

De *Calendar of the Patent Rolls of the reign of Henry III* (1216—1272) is om mij onbekende redenen ongedrukt gebleven. Hij is evenwel in manuscript aanwezig in de *Literary Search room* van het *Public Record office*, in 3 deelen. Daar hij niet alphabetisch is en er evenmin een index aan is toegevoegd, is het een zeer tijdroovende arbeid uit de regeering van *Hendrik III* iets op te sporen. Zoekt men een edict of verdrag, waarvan het jaar bekend is, dan is het niet moeilijk dat te vinden. Is dat evenwel niet het geval, dan zijn de drie lijvige folianten vrijwel onbruikbaar, gelijk ook de ambtenaren zelve moeten erkennen. Zeer veel van het hier voorhandene is evenwel bij *Rymer*, *Foedera* gedrukt.

Bij de bovengenoemde uitgaven sluit zich aan de *Calendar of Patent Rolls*. Deze is echter niet afzonderlijk uitgegeven, maar afgedrukt achter eenige nummers van het zoogenaamde *Annual Report of the Deputy-Keeper*. Daar deze *Reports*, voor zoover mij bekend is, in *Nederland* in geen openbare bibliotheek voorhanden zijn [1]), acht ik het niet ondienstig daaruit eenige stukken aan te halen. Ik laat natuurlijk alles buiten bespreking, wat reeds in het groote werk van *Rymer* is afgedrukt.

42th Annual Report (over 1880). *Appendix*, blz. 473 vlg.

Roll 1. *Edward I.*

Membraan 20. Mandaat van *Eduard I* aan *William de la Corner* en *Thomas de Windesor* ter continuatie van deze in den last, hun door *Hendrik III* gegeven, om een onderzoek in te stellen naar de bezittingen en schulden van de inwoners van *Vlaanderen Henegouwen* en andere landen van gravin *Margareta* in *Engeland*, tevens met bevel tot inbeslagneming. *Westminster*, 9 Dec. 1272.

Gelijk mandaat aan *Nic. de la Pole* en 4 anderen.

M. 19. Vergunning van *Eduard I* aan *Isabella Bakerel* om wol in te voeren te *Londen*, behalve uit *Vlaanderen* en *Henegouwen*; hebbende gez. *Isabella* beloofd geen wol naar genoemde landen uit te zullen voeren. *Westminster*, 15 Dec. 1272.

M. 15. Brief van *Eduard I* aan de „barons and bailiffs" van *Dover*,

---

[1]) Niet in de *Kon. Bibliotheek*, gelijk *Dr. Knuttel* zoo welwillend was mij te melden en evenmin op het Rijks-Archief, gelijk *Mr. van Riemsdijk* mij mededeelde.

betreffende de verhoudingen tot *Vlaanderen*. *St. Martin-le-Grand*, 21 Aug. 1273.

M. 18. Brief van *Eduard I* aan de gezanten van *Floris V*, berichtende, dat de koning zijn gezanten naar *St. Omer* zal zenden 15 dagen na Purificatie. *Westminster*, 8 Febr. 1273.

M. 20. Benoeming van *Walter Aubertun* en 3 anderen, om te *St. Omer* te onderhandelen betreffende goederen van *Eng.* kooplieden, door onderdanen van *Floris V* geroofd. *Westminster*, 8 Dec. 1272.

M. 14. Vergunning aan tal van kooplieden om wol uit te voeren, behalve naar *Vlaanderen* en *Holland*. *Westminster*, 17 Jan. 1273. Op M. 8 en 7 meer derg. verloven. Wij vinden hier kooplieden uit *St. Quentin*, *St. Omer*, *Mechelen*, *Leuven*, *Kamerijk*, *Brussel*, *Atrecht*, *Huy*, *Luik*, *Antwerpen* en *Dinant*, aan wie zulk een verlof wordt gegeven.

43th Annual Report (over 1881). *Appendix* I blz. 371 vlg.
Roll 2. Edward I.

M. 18 (24). Vergunning aan *Ingram de Mercato*, koopman te *Rouen*, om in *Engeland* handel te drijven, mits niets uitvoerende naar *Vlaanderen*, 6 Mei 1274.

M. 18 (25, 26 en 27). Gelijke vergunningen aan 3 andere kooplieden, waaronder *Walter Clut* te *Leuven*, eod. die.

M. 5 (9). Benoeming van *Fulk Lovel* en *John Beke*, om onderzoek te doen naar de eischen der *Vlaamsche* kooplieden om schadevergoeding op *Engeland*, 16 Oct. 1274.

M. 18 (9). Vrijgeleide in *Engeland* voor de burgers van het bisdom *Luik*, mits zij niet met *Vlaanderen* handel drijven. *Westminster*, 9 Juni 1274.

M. 19 (18). Benoeming van *John de St. Valery* en *Luke de Lucca*, om onderzoek te doen in *Somerset*, *Dorset* en *Gloucester*, naar eventueele overtredingen van het verbod van uitvoer van wol naar *Vlaanderen*, en om allen te arresteeren, die zich daaraan hebben schuldig gemaakt. *Westminster*, 18 April 1274.

M. 19 (20—24). Gelijke benoemingen voor *Northumberland*, *Westmoreland*, *Lancaster*, *Cornwall*, *Devon*, *Lincoln*, *Kent*, *Sussex*, *Surrey*, *York*, *Norfolk* en *Suffolk*.

M. 19 (26). Bevel aan „barons and bailiffs" van *Faversham*, om alle schepen aan te houden, die in strijd met het verbod, naar *Vlaanderen* uitvoeren en om verder de gravin van *Vlaanderen* zooveel mogelijk overlast aan te doen. *Westminster*, 21 April 1274.

M. 19 (27—31). Gelijk bevel voor *Romney*, *Sandwich*, *Winchelsea*, *Dover* en *Rye*.

M. 18 (22). Benoeming van *John de Oketon* en *Luke de Lucca*, om een onderzoek in te stellen te *Hull* naar den uitvoer van wol naar *Vlaanderen*. *Westminster*, 28 Mei 1274.

M. 18 (23). Bevel aan alle baljuwen om genoemde commissarissen te steunen. *Westminster*, 28 Mei 1274.

M. 18 (29). Benoeming van *John de Oketon*, tot het doen van een dergelijk onderzoek te *Hedon*. *Westminster*, 4 Juni 1274.

M. 15 (1). Vergunning aan *Walter de Aketon* van *Rouen*, om handel in *Engeland* te drijven, mits niet met de *Vlamingen*. *Westminster*, 30 Mei 1274.

Gelijke brieven aan tal van kooplieden, o. a. uit *Huy*, *Luik*, *Mechelen* en *Kamerijk*.

M. 12. Evenzoo derg. vergunningen.

M. 12 (23). Verlof aan *Henry de la Lake* van *Gent*, om wol uit te voeren naar *Gent* na St. Laurentius. *Windsor*, 28 Aug. 1274.

M. 12 (30). Vergunning aan *Peter Bonyn* van *Brugge*, om al zijn aangehouden goederen weer op te mogen vragen; dit op grond, dat hij speciaal door *Hendrik III* van het bevel tot aanhouding van *Vlaamsche* goederen was uitgezonderd. *Windsor*, 28 Aug. 1274.

M. 1 (40). Benoeming van *Wm. de Arundel* en *John de Yarmouth*, om in *Eng.* havens een onderzoek in te stellen naar de naleving van het verbod van uitvoer naar *Vlaanderen*. *Northampton*, 10 Nov. 1274.

M. 13 (15, 18—21). Gelijke benoemingen.

M. 15 (1). Vergunning aan *Thomas de Basing* te *Londen* om handel te drijven, mits niet met *Vlaanderen*. *Westminster*, 30 Mei 1274.

Gelijke vergunningen aan tal van kooplieden, waaronder vele uit *Brabant*.

44th Annual Report (over 1882). *Appendix*, blz. 1 vlg.

Roll 3. Edward I.

M. 9 (17). Pardon verleend aan de onderdanen van *Jan I van Brabant* voor alle overtredingen door hen gepleegd, daar zij naar *Vlaanderen* uit *Engeland* koopwaren hebben uitgevoerd. *Westminster*, 22 Oct. 1275.

M. 19 (8). Mandaat aan „mayor and sheriffs" van *Londen*, om aan *Thomas de Basinge* en *John de Yarmouth* uit te leveren 730 mark voor de in beslag genomen *Vlaamsche* goederen, ten behoeve van *Engelsche* kooplieden. *Westminster*, 16 Juni 1275.

M. 26 (21). Aanbeveling aan alle baljuwen van *Fulk Lovel* en *John Beke*, aangesteld om onderzoek te doen naar alle koopwaren, die naar *Vlaanderen* zullen worden uitgevoerd. *Westminster*, 10 Mei 1275.

M. 29 (26). Verlof aan *Vlaamsche* kooplieden om in *Engeland* handel te drijven. *Lavenham*, 19 April 1275.

M. 29 (6). Vergunning aan Abt en Convent van *St. Pieter* te *Gent* om den bisschop van *Rochester* het goed *Lewisham* te verkoopen. *Westminster*, 3 Mei 1275.

M. 26 (14). Bevestiging daarvan, 5 Mei 1275.

M. 34 (7). Intrekking op verzoek van den paus, van het beslag gelegd ten behoeve van *Hugh Pape* e. a., kooplieden te *Florence*, op goederen van *Luiksche* kooplieden, ter voldoening van een schuld van 400 mark, door gezegden *Pape* c. s. geleend aan *Willem*, elect van *Luik*. *Woodstock*, 28 Dec. 1274.

M. 12 (54). Benoeming van *Guichard de Charran* en *John de Lidegreynes*, om allen in *Northumberland* te vervolgen, die wol hebben uitgevoerd na Hemelvaart. *Woodstock*, 8 Aug. 1275.

M. 34 (29). Gelijk bevel voor het land benoorden de *Trent. Aldbourn*, 4 Jan. 1275.

M. 34 (30). Evenzoo voor het land bezuiden de *Trent. Aldbourn*, 4 Jan. 1275.

45th Annual Report (over 1883). *Appendix* II, blz. 69 vlg.
Roll 4. *Edward I.*

M. 6 (1). Vrijgeleide voor *Brugsche* kooplieden, die in *Engeland* handel drijven. *Westminster*, 20 Oct. 1276.

M. 6 (2, 3 en 4). Gelijk vrijgeleide voor kooplieden uit *Yperen*, *Douay* en *Gent*. eod. die.

M. 36 (13). Pardon aan *Luke de Lucca* en anderen, die tegen 's konings bevel met *Vlaanderen* handel hebben gedreven. *Tower of London*, 26 Nov. 1275.

M. 23 (2). Vrijgeleide aan de onderdanen van *Floris V*, tengevolge van een overeenkomst van den koning met dezen, dat de gepleegde overtredingen zullen worden onderzocht te *Dover* op St. Michiel door comm. van beide partijen, 13 Mei 1276.

M. 11 (9). Pardon aan *Wm. Fitzwilliam* e. a., voor de overtreding van het verbod van uitvoer naar *Vlaanderen*. *Odiham*, 10 Aug. 1276.

46th Annual Report (over 1884). *Appendix* II, blz. 77 vlg.
Roll 5. *Edward I.*

M. 26 (7). Benoeming van *Nich. de Ludlowe* en *Thom. de Basinge*, om aan *Guy van Vlaanderen* en *Boudewijn van Avennes* zekerheid te vragen voor 4755 ℔, 17 sh., zijnde het verschil van de vastgehouden goederen der *Engelschen* in *Vlaanderen* en der *Vlamingen* in *Engeland*. *Cirencester*, 26 Dec. 1276.

M. 18 (2). Verlof, op verzoek van *Floris V*, aan zijn onderdanen om in de eerste 2 jaren in *Engeland* handel te mogen drijven, mits *Floris* tegen *Paschen* 2 van zijn raad naar *Westminster* zendt met volmacht om schade, door *Hollanders* aan *Engelschen* toegebracht, te vervolgen; de koning zal van zijn kant hetzelfde doen. *Westminster*, 1 Mei 1277.

47th Annual Report (over 1885). *Appendix*, blz. 139 vlg.
Roll 6. *Edward I.*

M. 7 (29). Quitantie voor 2022 ℔, betaald door *Guy van Vlaanderen* op de som van 4755 ℔ 17 sh. *Montgomery*, 28 Nov. 1277.

M. 26 (1). Vrijgeleide voor de kooplieden van *Yperen*, *Douay*, *Dixmuden* en *Poperinghe* om in *Engeland* te handelen, mits niet in naam en voor anderen. *Montgomery*, 28 Nov. 1277.

M. 22 (10). Bevestiging daarin. *Dover*, 4 Febr. 1278.

M. 19 (7). Vrijgeleide voor *Floris V*, om in *Engeland* te komen onderhandelen over de geschillen tusschen *Eng.* en *Holl.* kooplieden; met dien verstande, dat, terwijl de graaf in *Engeland* is, de *Hollanders* daar vrijen handel hebben. *Devizes*, 4 April 1278.

48th Annual Report (over 1886). *Appendix* blz. 1 vlg.
Roll 7. *Edward I.*

M. 5 (35). Vrijgeleide voor kooplieden, onderdanen van *Jan I* van *Brabant*. *Westminster*, 3 Nov. 1279.

M. 4. (9). Mandaat aan alle baljuwen, om de *Brabantsche* kooplieden bij te staan bij de invordering van hun verschuldigde gelden. *Westminster*, 13 Nov. 1279.

M. 25 (8). Bescherming aan *Antony* en *Evernod le Brun* tegen alle molestatie, die hun mocht worden aangedaan ter wille van schulden van *Vlaanderen* in *Engeland*; verder voorrecht van 40 dagen uittocht, ingeval van verbanning van *Vlaansche* kooplieden uit *Engeland*; zij mogen evenwel niet handelen voor andere *Vlamingen*. *Windsor*, 9 Jan. 1279.

M. 19 (1). Verzoek voor *Guy van Vlaanderen*, om vrijstelling van schadevergoeding, die hij aan den koning schuldig is. Z. d.

M. 4 (1). Toekenning van een jaargeld van 300 mark voor zijn leven aan *Guy van Vlaanderen* voor zijn leenhulde. *Westminster*, 5 Nov. 1279.

M. 1 (2). Toekenning aan *denz.* van een ander jaargeld van 200 ℔. *Westminster*, 15 Nov. 1279.

49th Annual Report (over 1887). *Appendix* blz. 1 vlg.
Roll 8. *Edward I.*

M. 2. Vergiffenis aan alle *Brabantsche* kooplieden voor alle overtredingen begaan op Hemelvaart bij een twist tusschen *Eng.* en *Brab.* kooplieden. *Westminster*, 12 Nov. 1280.

M. 7 (28). Toekenning, op verzoek van *Floris V*, aan *Hollandsche* en *Zeeuwsche* kooplieden van een bestand, opdat zij in *Engeland* kunnen komen, daar de graaf tweemaal verklaard heeft, dat de koning schadeloosstelling zou hebben voor alle onrecht den *Eng.* kooplieden aangedaan. *Newstead-in-Sherwood*, 3 Aug. 1280.

M. 9 (21). Mandaat aan alle baljuwen, om de kooplieden van *Holland* en *Zeeland* te beschermen, daar de graaf schadeloosstelling beloofd heeft; tevens bevel om aangehouden goederen los te laten. *Langley*, 17 Juli 1280.

50th Annual Report (over 1888). *Appendix* blz. 1 vlg.
Roll 9. *Edward I.*

M. 19 (27). Benoeming van *John de Yarmouth* en *Richard de Aras*, om van *Guy van Vlaanderen* het geld te ontvangen, dat deze den koning schuldig is, overeenkomstig gesloten verdrag. (Deze benoeming is later vernietigd, blijkens de aant. in margine „crossed out".)

M. 10 (3). Vrijgeleide voor de onderdanen van *Floris V*. *Westminster*, 12 Juli 1281.

M. 10 (6) Dergelijk vrijgeleide, *Westminster*, 12 Juli 1281.

De volgende *Reports* bevatten geen *Calendars* meer. De *Patent Rolls van Eduard I* zullen, volgens door mij ingewonnen inlichtingen, afzon-

derlijk worden uitgegeven in den *Calendar of Patent Rolls*. Reeds is de *Calendar* over het 10[de] tot en met het 17[de] jaar van *Eduard I* (1281—1288) in manuscript aanwezig in de *Literary Search room* van het *Record office*. Ik doorzocht den volgenden bundel.

Roll 10. *Edward I.*

M. 13. Benoeming van *Boudewijn de Witsand* en *Henry de la Mote*, ter zake van de betaling van 50 ponden Vlaamsch door *Guy van Vlaanderen*. Z. d.

M. 6. Vrijgeleide voor de mannen van *Guy*, welke diens dochter begeleiden als bruid van koning *Alexander* van *Schotland*. Z. d.

M. 5. Overeenkomst tusschen *Guy* en *Eduard I*, betreffende geschillen tusschen *Vlaamsche* en *Engelsche* kooplieden. Z. d.

De gelegenheid ontbrak mij, nog meer van dezen *Calendar* door te zien. Het is te verwachten, dat hij spoedig zal worden gedrukt. Met betrekkelijk weinig moeite, hoewel met vrij wat tijdverlies, kan men in dezen *Calendar* een gezocht document opsporen. Voor de latere regeeringsjaren van *Eduard I* (1288—1307) bestaat zelfs geen geschreven Catalogus. Het onderzoek voor die jaren moet dus op de *Rolls* zelve berusten, iets waartoe mij de tijd ten eenenmale ontbrak.

De *Calendar of the Patent Rolls of the reign of Edward II*, (1307—1327) is „in the press", zoodat ook daarvan de uitgave binnen korteren of langeren tijd kan worden tegemoet gezien.

Van den *Calendar of the Patent Rolls of the reign of Edward III* (1327—1377), is het eerste deel verschenen, dat loopt over de jaren 1327—1330. Het is voortreffelijk bewerkt, van een register voorzien en dus zeer gemakkelijk te gebruiken. De uitgave der *Patent Rolls* zal zooveel mogelijk worden bespoedigd, daar het wenschelijk wordt geacht, dat de *Rolls* zelve zoo weinig mogelijk door het publiek worden geraadpleegd, vooral met het oog op slijtage en beschadiging bij het in- en uitrollen.

Van de *Rolls* over de regeeringen der volgende Engelsche koningen (*Richard II* (1277—1299) — *Hendrik IV* (1299—1413) — *Hendrik V* (1413—1422) — *Hendrik VI* (1422—1461) — *Eduard IV* (1461—1483) — *Eduard V* (1483) — *Richard III* (1483—1485) en *Hendrik VII* (1485—1509) bestaat geen *Catalogus*. Voor deze jaren zijn slechts de bovengenoemde *Calendaria* (blz. 219) voorhanden.

II. *Charters.*

45th Annual Report (over 1883). *Appendix* I, blz. 283 vlg.

Calendar of diplomatic documents, *formerly in the treasury of the receipt of the Exchequer*, *Chapterhouse*, *Westminster*. Deze zijn thans op het *Record office*. De meeste hier vermelde charters zijn bij *Rymer* gedrukt. De volgende stukken evenwel ontbreken daar.

Box 1 n°. 8. Brieven van burgers van *Rijssel*, *Yperen* en *St. Omer*, aan *Jan Zonder Land*, hem steun belovende tegen zijn vijanden, behalve tegen den graaf van *Vlaanderen*, hun heer. Z. d.

2. 51. 8 quitantiën voor sommen, door *Guy van Vlaanderen* van *Eduard I* ontvangen. Z. d.

2. 34. Quitantie van *Ernolphus de Isk* voor 4000 p. st., die hij van *Eduard I* ontvangen heeft ten behoeve van *Jan II van Brabant*, 21 Dec. 1295.

2. 38. Transcript van het verdrag van *Eduard I* en *Guy van Vlaanderen*, 6 Jan. 1296/7.

2. 40. Brief van *Guy*, waarin hij aan *Engelsche* kooplieden vrijheid van handel in zijn gebied verleent, 7 Jan. 1296/7.

2. 36. Brief van *Guy*, waarin hij belooft alle in beslag genomen goederen terug te geven, mits *Eduard I* hetzelfde doet, 7 Jan. 1296/7.

2. 29. Verklaring van *Henry de Blaumont* en anderen, dat *Guy* het verdrag zal nakomen betreffende een huwelijk van *Eduard*, zoon van *Eduard I*, met *Philippa* of *Isabella*, 's graven dochter, 5 Febr. 1296/7.

2. 33 en 30. Quitantiën van *Guy* voor 6000 en 800 p. st., ontvangen van *Eduard I*, 19 Febr. en 24 Maart 1296/7.

2. 35. Verklaring van *Guy*, dat, zoo het huwelijk van *Eduard* met zijn dochter *Philippa* niet doorgaat, hij zich niet zal verzetten tegen dat van *Eduard* met zijn dochter *Isabella*, 6 April 1297.

2. 43. Verklaring van *Guy*, dat *Jean de Tournay* en *Bauduin le Artisien* procuratoren zijn van *Douay*, om 16,000 livres te ontvangen, uitgegeven door gen. stad voor *Willem*, *Guy*'s zoon, op order van *Eduard I*, 23 Nov. 1297.

2. 42, 45, 46 en 47. Quitantiën van genoemde gezanten, 24 Dec. 1297, 14 Febr. 1297/8, 2 April en 27 Mei 1298 en 1 Juni 1299.

2. 51[a]. Antwoord van *Eduard I* aan de *Vlaamsche* gezanten te *Ogierestone*, waarom hij weigert zich met *Jan van Namen* en *Guy*, zijn broeder, te verbinden tegen *Frankrijk*, 25 Maart, z. j.

3. 57. Quitantie van *Vlaamsche* kooplieden voor 266 £ 13 sh. 4 d., ontvangen van den *Koning* voor geleden schade in de haven van *New-Castle on Tyne*, 3 Juni 1325.

3. 57[a]. Lijst van eischen, door *Vlaanderen* aan *Engeland* gesteld, met antwoorden van den *Koning* en zijn *Council*. Z. d.

3. 68. Overeenkomst van *Eduard III* met de kooplieden van *Luk* (*Luik* of *Lucca?*) tot betaling van zijn schulden, 1 Juni 1352.

8. 208. Overeenkomst tusschen gemachtigden van *Engeland* en *Vlaanderen* tot een huwelijk van *Edmund of Cambridge*, zoon van *Eduard III*, en *Margareta*, dochter van *Lodewijk II van Vlaanderen*, 7 Sept. 1364.

8. 205. Besluit van *Lodewijk II van Vlaanderen*, om met toestemming van *Eduard III* het bedoelde huwelijk uit te stellen tot 6 Mei e. k. 31 Dec. 1364.

9. 266. Verdrag van *Engeland* en *Vlaanderen* ter bevestiging van het verdrag van 24 Juli 1370, 20 Maart 1371/2.

10. 277. *Gerard de Rassynghem* en 6 andere gezanten van den graaf van *Vlaanderen*, benevens de steden *Gent*, *Brugge* en *Yperen* aan den *Koning* over door de *Engelschen* bemachtigde *Vlaamsche* schepen en goederen, 26 Mei 1374.

15. 448. Ratificatie van wege *Vlaanderen* van een wapenstilstand voor 2 maanden tusschen *Isabella*, hertogin van *Bourgondië* en *Henry*, kardinaal van *Engeland*, 8 Febr. 1438/9.

36. 1072. Tal van copieën van commissiën van *Philips van Bourgondië* en zijne vrouw *Isabella van Portugal*, en van tractaten, tusschen *Engeland* en *Bourgondië* gesloten, 1439—1449. Geverifieerd 15 Maart 1461/2 door *Turgis*, notarius publicus.

16. 477. Brief der vroedschap van *Haarlem*, klagende over gewelddadigheden, bedreven tegen hun kooplieden door *Engelschen* in *Ierland*, *Hull*, *Londen*, *Queensborough* etc. sedert 1420; tevens met aanstelling van procuratoren om het geld te ontvangen, dat de *Koning* eenigen hunner nog schuldig is, 5 Febr. 1441/2.

15. 427. Brief van *Rotterdam* met dergelijke klachten, 8 Dec. 1442.

17. 498. Verdrag van vrijen handelsintercursus tusschen *Engeland* en *Holland*, *Zeeland* en *Friesland*, 10 April 1445.

36. 1072. 8. Commissie van *Philips van Bourgondië* aan zijn vrouw *Isabella*, tot hernieuwde onderhandelingen met *Engeland* over den handel, 14 Mei 1447.

36. 1073. 3. Commissie van *Eduard IV* aan den bisschop van *Salisbury* en 3 anderen, om te onderhandelen over een verdrag met *Bourgondië*, 5 Jan. 1467/8. Cop.

In 't algemeen bevat n°. 36.1073 tal van dergelijke commissiën tot onderhandelingen tusschen *Engeland* en *Bourgondie* uit de jaren 1468—1472. Het is onnoodig die alle hier op te noemen.

20. 594. Commissie van *Maximiliaan* aan den bisschop van *Kamerijk*, om met *Hendrik VII* te onderhandelen over een tractaat van vrede, alliantie en handelsintercursus, 11 Dec. 1488.

20. 595. Bevestiging door *Maximiliaan* van het handelstractaat, den 28 Febr. met *Engeland* te *Mechelen* gesloten, 15 Maart 1488/9.

20. 599. Offensieve alliantie van *Maximiliaan* met *Hendrik VII* tegen *Frankrijk*, 6 April 1490.

22. 638, 639, 663 en 664. Bevestiging van den *Intercursus Magnus* door *Leiden*, *Jean* heer van *Bergen*, *Willem van Croy*, heer van *Chièvres* en door *Brugge*, 8 April 1496.

23. 678. Ratificatie door *Philips den Schoone* van een verdrag met *Engeland* betreffende den wolstapel te *Calais* en het handelsverkeer tusschen *Engeland* en de *Nederlanden*, 25 April 1499.

23. 689. Ratificatie door *Maximiliaan* van een verdrag met *Engeland* tot eeuwige alliantie, 20 Juni 1502.

De stukken uit de 16de eeuw, die nog volgen, zijn slechts commissiën voor gezanten en ratificatiën van bekende verdragen. Het meeste daarvan staat gedrukt bij *Rymer* of in den *Calendar of State Papers*, voor dezen tijd: *Foreign and Domestic*, *Letters and Papers of the reign of Henry VIII*, by *Brewer* and *Gairdner*, 12 deelen. 1509—1537.

Wat daar niet is opgenomen, is van weinig beteekenis.

48th Annual Reporth (over 1886). *Appendix* blz. 561. *Calendar of Diplomatic Documents.*

Veel daarvan is bij *Rymer* gedrukt. Niet de volgende stukken:

50. 1366. Volmacht aan de baronnen om te onderhandelen met de gezanten van *Guy van Vlaanderen*, die komen met het verzoek, dat *Eduard I* de loslating zal bewerkstelligen van zijn (*Guy's*) gijzelaars, die in *Monstroyl* gevangen worden gehouden. *Michaelmas term* 1285/6.

50. 1366. Overeenkomst van *Guy* met *Eng.* kooplieden, waarbij de eerste zich verbindt een som van 113 p. st. 11 sh. 6½ d. in 4 termijnen te betalen. *Westminster*, 18 Febr. 1285/6.

50. 1366. Ratificatie van die overeenkomst door *Guy*, 2 Juni 1286.

50. 1376. *Jan II van Brabant* benoemt *Ernolph de Isk* tot zijn gevolmachtigde tot ontvangst van 4000 livres van *Eduard I*, 3 Sept. 1295.

46. 1211. Quitantie van *Jan van Kuyk* voor 250 pond als deel van een som van 1000 pond, die *Eduard I* hem schuldig was, en van een obligatie van 500 p. *Westminster*, 22 Maart 1304/5.

50. 1340. Quitantie van *Reinoud II van Gelder* voor 5000 £ als deel van de 10,000 £ bruidschat van *Alianor*, 's konings zuster. *Brugge*, 8 Mei 1332. Aanhangend: quitantie voor de andere helft, 22 Dec. 1333.

46. 1219. Benoeming van *Brugge* en 2 andere *Vlaamsche* steden om van *Eduard III* vergoeding te ontvangen voor schade, aan eenige kooplieden te *La Rochelle* toegebracht, ten bedrage van 775 p. st. 4 sh. 2 d. 16 Juni 1343.

50. 1432. 8 quitantiën van *Vlaamsche* bankiers voor van *Eduard III* ontvangen gelden, ± 1345.

50. 1363. Quitantie van *Gent* voor 2000 goudguldens, door *Eduard III* haar verleend, 14 Juni 1348.

50. 1334. Evenzoo van *Yperen* voor 100 gouden nobels, 16 Juni 1348.

50. 1420. Verklaring van *Gent*, dat *Jehan de la Cour*, kanunnik te *Doornik*, heeft verklaard van *Eduard III* 100 gouden kronen ontvangen te hebben. Z. d.

50. 1433. Quitantie van *Willem van Gulik* voor 1000 £, ontvangen van *Eduard III*, 25 Juli 1369.

46. 1226. Lijst van klachten, bij *Lodewijk II van Vlaanderen* ingediend door kooplieden uit *Gent*, *Brugge* etc. over schade hun door *Engelschen* toegebracht, 1370—1372.

48. 1275. Meer dergelijke klachten.

49. 1302. *Willem van Gelder-Gulik* beklaagt zich bij *Richard II* over last, aan burgers van *Elburg* door *Eng.* aangedaan, 27 Aug.?

46. 1233. Quitantie van *Willem van Gelder-Gulik* voor 500 £, ontvangen van *Richard II*, als deel van zijn jaarlijksch pensioen, 22 Oct. 1395.

46. 1235. *Willem van Gelder-Gulik* bericht aan *Richard II*, dat hij *Hermanus Udo* heeft aangewezen om 500 £ voor hem te ontvangen, 22 Febr. 1396/7.

48. 1280. „Memoire des domages fais par les *Englais* aux habitans

de *Flandres* sur la mer desquelx restitution ou amende n'est encore fait." Februari 1403/4.

50. 1336. Handelsverdrag tusschen *Vlaanderen* en *Engeland*, 20 Juli 1403.

48. 1281. Uitvoerige lijst van klachten van *Vlaamsche* kooplieden, 1404.

46. 1245. Eisch van *Hendrik V* aan de *Vlaamsche* conservatoren tot onmiddellijke restitutie van goederen, te *Sluis* op Goeden Vrijdag 1402 aangehouden, ter waarde van 10,000 £. *Westminster*, 27 Juli 1413.

48. 1286. Klachten van *Amsterdam*, over schade door *Engelschen* aan *Amsterdamsche* kooplieden toegebracht sedert 1414, 18 Jan. 1442/3.

48. 1287. Dergelijke klacht van *Hoorn*, 22 Jan. 1442/3.

50. 1419, 1428, 1434 etc. etc. Reeks van bekrachtigingen van den *Intercursus Magnus* door tal van hooge edelen en steden van de *Nederlanden*.

III. *Rekeningen*.

A. Exchequer. Realm of France.

Hierin zeer veel over *Calais* als *Engelsche* bezitting. De stukken beginnen met het jaar 1348. Daar *Calais* de stapel van *Engeland* op het vasteland was, is deze vestiging ook voor onze handelsgeschiedenis van belang. Wij vinden o. a. hier de rekeningboeken van *Calais* van 1348 tot 1557, toen de stad door de *Franschen* werd heroverd.

Bovendien treffen wij hier aan de rekeningboeken van *Doornik* tijdens de *Engelsche* bezetting aldaar. (1516—1519.)

B. Exchequer. Army.

E. B. 2236. „Memoranda of corn and provision for the *King*'s use received by masters of ships and conveyed to the parts of *Flanders*." 25. *Edward I*. (1296/97).

W. N. 2146. „Empcio instaur. domini *E.* (*dwardi*) *Reg. Angl.* illustr. aput *Bruges* in *Flandr.* contra advent. suum cum excercitu suo contra *Regem. Franc.* facta per *Robertum de Segrave* clericum dicti domini *Regis Anglie*." 25. *Edward I* (1296/7).

E. B. 2053. „Emptio frumenti, vinorum, bucini etc. etc. apud *Bruges*." 25. *Edward I* (1296/7).

E. B. 2170. „Recepti *Roberti de Segre* clerici domini *E. Regis Angl.* illustr. de instauro suo recipiend. venient. de *Angl.* de deversis locis usque *Andwerp* in *Brabanc*." 25/26. *Edward I* (1297).

E. B. 3103. „Memoranda of provisions received by *Robert de Segre* at *Sluys* and *Antwerp*." 25. *Edward I* (1296/7).

E. B. 2950. Blada et instaur. domini *R. Angl.* rem apud *Brug.* in recessu eiusdem." 25. *Edward I* (1296/7).

E. B. 2752. „Account of the *Kings* victualie at *Bruges*." 25. *Edward I* (1296/7).

W. N. 2040. „Recept. de *Blithe* avenar. *Regis* apud *Bruges*." 25. *Edward I* (1296/7).

E. B. 2762. „Comp. in grosso factus sub compenda de blad. et aliis

victualibus recept. tam de emptione computat. et allocat..... ad opus *Regis* pro guerra *Flandr.*" 25/26. *Edward I* (1297).

E. B. 2555 „Roll of the valuation of horses of knights and others of the *Kings* household employed in *Flanders*." 25/26. *Edward I* (1297).

E. B. 1999. Derg. rekening. 26. *Edward I* (1297/8).

F. L. H. 363. „Particule computi. *Johannis Charnels* nuper clerici magne garderobe *R.* eunt. in comitiva ipsius *R.* versus partes de *Lescluse*." 19. *Edward III* (1345/6).

F. G. 24913. „*Ghent.* A writ and 2 acquittances subsidiary to the accounts of *Walter de Chiriton* and *Gilbert de Wendlyngburgh* merchants of *London* for monies paid by them to persons of the town of *Gaunt* for the *Kings* service." 21. *Edward III.* 1347/48.

F. G. 6668. „Memorandum, that 10 July 43. *Elizabeth* (1602) *Sir Wm. Ryder*, Lord-mayor of the *City of London* etc., have delivered 130 soldiers levyed in *London* for the relief of *Oastend in Flanders*."

H. C. H. 5523. Evenzoo van 150 soldaten, 10 Juli 1602.

H. C. H. 5528. Evenzoo van 450 soldaten, 10 Juli 1602.

H. C. H. 5529. Evenzoo van 70 soldaten, 11 Juli 1602.

H. C. H. 5530. Evenzoo van 50 soldaten, 11 Juli 1602.

C. Exchequer. Navy.

J. P. R. 6043. Quitantiën van ontvangst van *Thomas de Sueteskam*, betaalmeester, voor schippers, die soldaten gebracht hebben „vers les parties de *Antwerp* en *Brabant*", 3 Dec. 1339.

T. G. 25054. Dergelijke quitantiën voor gelijke diensten, z. d. 14. *Edward III.* (1340/41.)

T. G. 23264. Dergelijke quitantiën voor gelijke diensten. 14. *Edward III.* (1340/41.)

T. G. 13468. Lijst van personen, die hun schepen hebben verhuurd aan *Hendrik V* bij zijn tocht naar *Frankrijk.* Daaronder zijn: *Petrus Dane* van *Middelburg*, *Nicholas Parson* van *Rotterdam*, *Adriaan Clayson* van *Bergen-op-Zoom* (er staat: *up Sande*), *Tylman* van *Dordrecht*, *Hisbrant Garetson* van *Haarlem*, *Clays Vankirke* van *Amsterdam*, *Henry Adrian* van *Zierikzee* (er staat: *Serise in Selond*), *Adrian Shelle* van *Middelburg*, *Henry Potter* van *Bergen-op-Zoom.* Z. d. 4 en 5. *Henry V* (1417).

D. Exchequer. Nuncii Regis.

Onder dit hoofd vinden wij tal van rekeningen van gezanten, door den koning van *Engeland* met speciale zendingen belast. Dat daarbij ook vele te vinden zijn, die de *Nederlanden* betreffen, zal niemand verwonderen. Eigenaardig is, dat eenige dezer rekeningen op het *Record office* nog bewaard worden in den leeren buidel, die indertijd den gezant waarschijnlijk als geldtasch heeft gediend.

622/8. R. van *magister Johannes de Otheleth* „in negociis domine *Elyzabeth comit. Holland. Zeland. ac dne Frys.* illust. *Reg. Angl.* fil. versus *Regem Romanorum* eundo, morando et redeundo .... ad faciendum homag. pro Duario seu Dotalicio comitisse memorate", 25 Sept. 1300—

2 Febr. 1300/1. De „comitissa" is natuurlijk de weduwe van *Jan I van Holland*.

634/14. R. van *Walter Bacon*, afgevaardigd naar *Holland* en *Zeeland*, 24 Febr.—13 Oct. 1301.

624/11. R. van *Johannes de Hildesle* „nuper missi una cum *Regin. de Cobham* ad partes *Brabanc.* pro quibusdam negociis *Regis* ibidem expediend. facti circa passagium suum hominum et equorum suorum eundo versus partes et redeundo", 22 Aug.—29 Dec. 1328.

624/30. R. van den abt van *Langedon* „eundo in obsequium *Regis* ad partes *Hanon.*, *Brabant.* et *Alemann.*", 18 Aug.—23 Oct. 1331.

624/55. R. van *William Fox* „eundo versus partes *Flandriae*." 8 Febr.—16 April 1334.

624/56. Andere r. van *Fox* „ad partes *Flandriae* ad inquirendum super quibusdam contentionibus, roberiis et aliis maleficiis per gentes et habitatores regni *Angliae* et terre *Flandrie* perpetratis", 16 Mei—7 Juli 1335.

624/57. R. van *Henricus de Colecestre* „notarii publici missi per consilium *Dom. Regis* ad partes *Flandriae* una cum magistro *Simone de Stanes* et *Simone Fraunceys*", 5 Aug.—8 Sept. 1334.

625/6. R. van *Wilhelmus Fitz Waryn* „eundo in servic. *R.* ad partes de *Holand* et *Zelandt*, *Gelr. Hanon. Brabant* et *Flandr.* una cum magistro *Johanne de Lengetoft* etc.", 11 Jan. 1337.

Ibid. R. van *denz.* „eundo .... ad partes *Hanon.* una cum magistro *Johanne de Ufford* ad quendum locum in dictis partibus *Hanon.* vocat. *Coundue*", April 1342.

625/12. R. van *William Fox* „euntis de *Ebor.* versus partes *Flandr.* pro quibusdam negociis *Regis*." 25 Maart—12 Juli 1336.

625/15. R. van *William de Monte Acuto Comit. Sarum* „eundo ad partes *Holand*, *Seland* et *Alemann.*", 1337.

625/17. R. van *Johan de Worne* „de son aler de la mier par comandement le *Roi*", 9 Juni 1337. Hij ging naar *Holland*, *Vlaanderen* en *Brabant*.

625/19. R. „dom. *Henrici Linc. episcopi* ... missi una cum nob. viris dominis comitibus *Northl.* et *Suffalc*, dino. *Johan-e Darey* .... pro quibusdam urgentissimis ipsius dni *Regis* ibidem expediendis factis apud *Dordraght*", 1337/8. Gelijke r. van de anderen.

625,20. R. van *John de Thrandeston*, gezant naar „*Alemaigne*, *Brabant*, *Holand* et *Zeland*, *Namur* et *Leges*, *Henaud* et *Flandr.*", 1337—1342.

626/2. R. van *Philip de Weston* „ad partes *Flandrie*, *Brabantie* et *Almanie et Gelrie*", 24 Juli— 1 Nov. 1344.

626/6. R. van *Rudulph Shygornel* „versus *Brabanciam*", 1345.

626/11. R. van *Ivo de Glynton*, gezonden „una cum *Dom. Johanne de Levedale* et aliis .... ad partes *Hanoniae*, *Holandiae* et *Zelandiae*", vandaar „*ad Lodiwicum de Bavaria* qui se dicit *Romanorum Imperatorem*." 11 Oct.—22 Dec. 1345.

626/18. R. van *Andr. de Offord* „eundo versus partes *Flandr.*" 26 April—1 Juli 1346.

627/3. R. van *Ivo de Glynton* „ad partes *Brabanc.* et ad *civitatem Colonie*", 12 Mei—20 Juni 1348.

627/4. R. van *Hugo de Neville*, die met hetzelfde doel uitging in denzelfden tijd.

627/13. R. van magister *Johannes de Carleton* „versus partes *Frandr.* in comitiva domini *Ricardi Talbot*", daarna „versus *Curiam Romanam*", 11 Maart—5 Mei en 19 Juni—7 Sept. 1349.

627/16. R. van *Ricardus de Totesham* „versus partes *Flandrie*", 18 Juli—20 Aug. 1350.

627/17. R. van *Ivo de Glinton* „per duas vices... ad partes *Hanonie* et *Brabancie* usque *Andwerpiam*... Et alia vice ad partes *Middelburgh* in *Selandia* usque *Cirice* (*Zierikzee*) in *Celandia*", 23 Oct.—13 Dec. 1350; 19 Dec. 1350—2 Febr. 1350/51.

628/3. R. van *Wilhelmus de Burton* „missi per *Regem* de *Caleys* usque ad partes *Flandr.*", 1351.

628/3. R. van *denz.* „euntis... versus partes de *Seland* et *Holand*", 3 Mei—14 Juni en 14 Juni—15 Nov. 1351.

628/5. R. van *denz.* „vers les parties de *Holand*", 6 Dec. 1351—26 Febr. 1351/2.

628/7. R. van *Johannes Avenel* „versus *Caleys* et *Seland*", 4 Febr. 1352—29 Jan. 1353.

628/8. R. van *Andr. de Offord* „ad partes *Holand* et *Zeland*", 17 Dec. 1352—30 Jan. 1353.

628/24. R. van *Thomas de Hoggeshawe* „versus partes *Flandr.* una vice", 17 Febr.—27 Maart 1357.

628/30. R. van *Joh. de Bello Campo* „ad partes *Flandr. Brabanc. Holand* et *Seland*, videlicet seipso uno milite, tribus scut. et XIII val. equit. et III gars.", 7 Juni—2 Aug. 1358.

628/31. R. van *Stephanus Romylow*, die *Beauchamp* vergezelde, 1358.

629/1. R. van *Johannes Barnet*, bisschop van *Winchester*, „versus partes *Flandr.*" 10 Febr.—5 Maart 1362.

629/2. R. van *Robertus de Ufford*, comitis de *Suff.*, „versus partes *Flandr.*", 9 Febr.—5 Maart 1362.

629/12. R. van *Rogerus de Bello Campo*, „missi in secretis negociis *Dom. Reg.* versus partes *Flandriae*", 6 April—29 Mei 1364.

629/13. R. van *Stephen de Syngton*, die den vorige vergezelde, 13 April—29 Mei 1364.

629/14 R. van den bisschop van *Londen*, „euntis versus *Brugis*", 9 Juli—13 Sept. 1364.

629/15. R. van *Wilhelmus de Monte Acuto* „*comitis Sar*, super tribus viagiis que fecit... versus partes *Flandriae*", 19 Juli—11 Aug., 24 Aug.—13 Sept., 24 Sept.—12 Oct. 1364.

629/16. R· van *Johannes* „*ducis Lanc.* versus partes *Flandriae*", 24 Sept.—12 Oct. 1364.

629/17. R. van *Stephanus Romylowe*, „versus partes *Flandriae* et ibidem morando causa tractatus maritagii inter *Edmundum Comitem*

Cantebr. fil. *Regis Angl.* et dominam filiam *Comitis Flandr.*" 7 Juni—14 Sept. 1364.

629/22. R. van *Johannes de Branketre* „eundo in quodam viagio versus partes *Flandr.*" 12—26 Febr. 1365. Hij verdiende per dag 20 sh.

629/23. R. van den *bisschop van Londen*, „versus partes *Flandriae* in comitiva dom. *Bartholomei de Burghershham*", 21 Febr.—26 Maart 1365.

629/24. R. van *Nikolas de Tamworth* naar *Vlaanderen* en daarna naar *Rome*, over de dispensatie van het bovengenoemde huwelijk van *Edmund van Cambridge*, 29 Mei—7 Juni, 19 Juni—7 Sept. 1365.

629/25. R. van *Edmund Rose* naar *Vlaanderen*, 17 Mei—30 Juni 1365.

629/26. R. van *Rogerus de Bello Campo*, „versus partes *Flandrie* et *Francie*", 5 Juli—27 Aug. 1365.

629/27 en 629/28. R. van *Thomas de Balston* en *Thomas de Uvedale*, die *Rogerus* vergezelden.

629/36. R. van *Richard de Stafford*, naar *Vlaanderen*, 20 Oct.—5 Nov. 1366.

630/4. R. van *Thomas de Bello Campo*, „euntis in partibus *Flandrie*", 20 Oct.—5 Nov. 1367. Hij kreeg per dag 66 sh., 8 d. „et de rewardo" per dag 23 sh. 4 d.

630/7. R. van *Thomas de la Dale* naar *Vlaanderen*, 18 Febr.—25 April 1368.

630/11. R. van *Richard Stury* naar *Vlaanderen*, 1—25 Dec. 1368.

630/13. R. van *William de Burton*, „missi in secretis *Regis* versus partes de *Geldr.*, *Brabanc.* et *Henaud*", 26 Juli—13 Sept. 1369.

630/20. R. van *Ade de Bury* naar *Vlaanderen*, 6 Febr.—9 Maart 1371, 8—16 Juli 1371 en 18—25 Juni 1373.

630/21. R. van *Richard Stury* naar *Vlaanderen*, 1371.

630/23. R. van *Johannes de Schepeye*, „clerici versus partes *Flandrie*", 6 Febr.—30 Maart 1371.

630/24. R. van *Robertus de Wykford*, „clerici euntis in negociis *Regis* tam versus partes *Flandr.* quam versus partes de *Holand* et *Zeland* et *Hanone*", 30 Jan.—5 April 1272.

630/28. R. van *Joh. de ?* naar „*Seland*, *Holand* et *Gelre*", 1371. Zeer verminkt.

630/29. R. van *Galfridus de Styvecle*, „in ultimo viagio suo versus partes de *Holand*, *Zeland* et *Hanon.*", 1 Maart—3 April 1372.

630/31. R. van *Joh. de Horp*, „missi in secretis nunc. dom. *Regis* versus partes *Hannoniae* pro quodam tractatu inter ipsum *Regem* et *Albertum Ducem Bavariae* et *com. Hannoniae*", 18 Juni—1 Aug. 1372.

630/32. Evenzoo van *Joh. de Appelby*.

630/35. R. van den *bisschop van Londen* naar *Vlaanderen*, 7 Jan—24 Febr. 1373.

630/48. R. van *Johannes Wyclyff*, „professoris theologiae, eundo versus partes *Flandrie*", 1374.

631/2. R. van *Johannes Pyel*, „versus villam de *Brugges* in *Flandria*

in comitiva magistri *Johannis Stepey* ad tractandum de quibusdam articulis pendentibus inter *Regem* et certos mercatores de *Flandr.*", 28 Febr.—9 Mei 1375.

In dit jaar zijn ook tal van gezanten naar *Vlaanderen* gezonden, echter met het doel vrede te sluiten tusschen *Engeland* en *Frankrijk.*

231/16. R. van den *bisschop van Hereford* naar *Vlaanderen*, 7 Juli—15 Sept. 1376.

631/17. R. van *Henry Lescrop* naar *Vlaanderen*, 7 Juli—13 Sept. 1376. Hij ontving 152 £ en verteerde daarvan 147 £, 17 sh. 10 d.

631/18. R. van *Johannes de Cobham* naar *Vlaanderen*, 6 Juli—13 Sept. 1376.

631/20. R. van *Joh. Schepeye* naar *Vlaanderen*, 8 Juli--15 Sept. 1376.

631/21. R. van *Reginald Neuport* naar *Vlaanderen*, 22 Juni—23 Juli 1376.

631/22 en 631/23. R. van *denz.*, 6 Oct.—14 Nov. 1276 en 23 Febr.—10 Maart 1377.

631/25. R. van *Joh. Schepeye* naar *Vlaanderen*, 2 Nov. 1376—27 Jan. 1377.

631/26. R. van *George de Flebrugg* naar *Brugge*, 1—18 ? 1376.

631/30. R. van *Richard Hereford*, 1376/7.

631/31. R. van *Rich. Stury*, 17 Febr.—25 Maart 1377.

632/2. R. van *Reginald Neuport*, „scutiferi, eundo versus partes *Flandriae*", 31 Oct.—15 Nov. 1377.

632/3. R. van *Robertus Rous*, „militis defuncti eundo versis comitem *Flandriae*", 3 Nov. 1377—2 Jan. 1378..

632/4. R. van *Walter Shirlawe*, „doctoris in legibus versus partes *Flandrie* ad tractandum de pace inter Dominum *Regem Angl.* et adversarium suum *Franc.*", 22 Jan.—30 Mei 1378.

632/5. R. van *Guychard Dangle*, *comitis Hunt.* „versus partes *Flandr.*" 26 Jan.—30 Mei 1378.

662/14. R. van *Wm. Sturmy*, „missi duabus vicibus versus partes *Gelr.* et *Almann.* in secretis negociis *Regis*", 12 Mei—12 Sept. 1279 en 12 Sept.—5 Dec. 1379.

632/23. R. van *Walter de Skirlawe*, „legum doctoris proficiscendo ad partes *Flandriae* in comitiva *Simonis de Burleet*, *Roberti Braybroke*", 3 Mei 1380.

632/40. R. van *Edmund Halsted*, „civis *Lond.* in tribus viagiis versus partes *Flandriae*", 1381 en 82.

632/41. R. van *Thos. Stanley* „versus partes *Flandr.* pro secreto negocio *Regis*", 23 Juni—20 Juli 1382.

633/2. R. van *Richard Hereford* van verschillende reizen naar *Duitschland* en *Vlaanderen*, 1378—'84.

633/12. R. van *George de Felbrigg*, „eundo versus consanguineos *Reg. Duces Aubert* et de *Gelre*", 11 Febr.- 13 April 1385.

633/13. R. van *Hugo Fastolff*, „eundo in comitiva *Georgii Felbrygg* versus partes de *Zeland*. *Holand* et *Hanenia*", 11 Febr.—13 April 1385.

633/18. R. van *George Felbrygg*, „euntis cum *Dionisio Lopham* clerico versus Ducem de *Geldre*", 19 Oct. 1387—3 Maart 1388.

633/19. R. van *denz.*, „eundo, morando et redeundo versus *Ducem de Gelre*", 19 Oct. 1387—9 Maart 1388.

634/4. R. van *Robert Waterton*, „scutiferi versus partes *Holand.* et *Geldr.*", 12 Mei—12 Aug. 1401.

634/7. R. van Mr. *Johannes Barell*, „inceptoris legum in comitiva *Johannis Colvyle* versus comitem *Holand.* ac etiam comitem de *Cleve*", 26 Juli—16 Sept. 1401.

634/30. R. van *Joh. Drax*, gezant naar *Holland*, 2—20 Sept. ?.

635/7. R. van *Philippus Morgan*, „doctoris utriusque iuris, proficiscendo... versus partes exteras ad tractandum et communicandum cum *Ducibus Burg.* et *Holand.* de certis articulis et materiis secretis comodum domini *Regis* et utilitatem Regni tangent.", 26 Juni—4 Oct. 1414.

636/7. R. van *Wm. Oldhall*, „nuper missi cum magistro *Johanne Escourt* clerico, *Ricardo Wydeville* et *Nicholao Hurley* armigeris... versus *Ducissam Gloucestri* et *Ducem Burgundie* pro certis materiis eisdem Ducisse et Duci exponendis", 1 Aug.—10 Oct. 1426.

636/8, 636/9 en 636/10. R. van de 3 anderen.

637/1. R. van *Stephanus Wilton*, „Legum doctoris, missi cum aliis personis versus villam *Regis Calesiam* et villam de *Bruges* ac *Ducem de Bavaria* avunculi *Regis*", 21 Maart—23 Mei 1435.

637/33. R. van *Johannes Stokes*, „doctoris Legibus nuper missi versus consilium de *Holand* apud *Haga*", 29 Dec. 1439—3 Mei 1440.

636/28. R. van *Richard Warwick*, „nuper missi in duobus viagiis *Regis* versus altum et potentem *Principem* amicum et consanguineum Regis *Ducem Burgund.*", 47 Juni—5 Aug. 1464.

E. Exchequer. Treasury of the receipt.

Deze afdeeling levert weinig op. Wij vonden:

18/19. Petitie aan de kanselier van de schatkist, met verzoek de kooplieden van *Rouen* te ondersteunen in hun eischen tegen *Holland* en *Zeeland*. Z. d., tijd van *Hendrik VI*.

18/14. Petitie van kooplieden uit *Londen*, *Hull* en andere steden, naar aanleiding van schade, hun toegebracht door *Hollanders* en *Zeeuwen*, 1476 en '77.

16/10. Erkenning door *Jan II van Brabant* van de ontvangst van 4000 £, hem toegekend door den koning van *Engeland* uit de rechten op de wol, 21 Dec. 1294.

18/3. Klachten van *Franschen* en andere vreemdelingen over de door *Engelschen* buitgemaakte goederen en schepen. Z. d. Tijd van *Richard II* en *Hendrik IV*. Onder deze komen voor kooplieden uit *Sluis*, *Rijssel* en *Nieuwpoort*.

Van al deze rekeningen zijn MSS. Catalogi voorhanden in den *Literary Search room* van het *Public Record office.*

B.

BRITISH MUSEUM.

Great-Russellstreet. Bloomsbury.

W. C.

Over deze verzameling in 't algemeen en de wijze van onderzoek aldaar, zie *Blok*, *Voorl. Verslag blz.* 14 *vlg.*

---

a. Netherlands.

I. *Topography.* (*Class. Catal. vol.* 58, *blz.* 315.)

Harleian 1877. fol. 67. „Reasons, why *England* should protect the *Low Countries.*" Zie *Blok*, *Voorl. Verslag* blz. 14.
Fol. 68. „Note concerning *Spaine* and the *Low Countries.*" Z. d. Na 1648.
Fol. 78. „The *King of Spaynes* yearly revenue out of all his dominions." 17de eeuw.

Egerton 805. „Pièces concernant plusieurs familles des *Pays-Bas.*" 1577—1764. Verzameling attestatiën, testamenten, contracten etc. van *Zuid-Nederlandsche* familiën.

Lansdowne 841. Brieven uit de 16de, 17de en 18de eeuw, voor ons van geen belang, behalve:
Fol. 10. „On the mode of distributing alms in *Holland*"; in de hand van *Dr. Bagley.* 16de eeuw.

Lansd. 1054, fol 94. „The magistrats of *Amsterdam* are chosen ut sequitur." 17de eeuw.

Additional 20915, fol. 334. Beschrijving van branden in *Valladolid*, *Rome* en andere steden en watervloeden in *Holland* in 1561—1595." *Spaansch.*

Add. 14310. „Sommige costuymen oock die namen der magistraten van *Amstelredam*; mitsgaders de beschrijvinge en etlike geschiedenissen

int corte derselver stede", door *Lambertus Cornelius Optius*, 1610. Bevat lijsten der burgem., schouten, raden etc. sedert 1413, met een korte geschiedenis, voorafgegaan door: „Ceremoniën die gehouden plachten te worden binnen *Amstelredam* op de principaelste heyliche daghen bij die van de roomsche religie, genomen uyt boeck en voorrede van *Walich Syvertsz*, gheïntituleert: roomsche misteriën, ontdeckt in een klein tractaetken." MS. pap.

Add. 25050. „Cronycke van *St. Ursulaas* kerk binnen de stad *Delft*." Geschiedenis van de stichting dezer kerk en haar lotgevallen in *Lat.* en *Ned.* Geschreven in 1513 met gekleurde initialen. Perk. 4°. Een vervolg zet de kroniek voort tot 1559. Dit vervolg en ook aanteekeningen op de kroniek in margine zijn van *M. Vosmer*, 1616.

Eg. 678. „Coustumen, ordonnantiën, statuten der steede *Vlissingen*." Pap. folio. 1743. Volledige compilatie van alle keuren, reglementen etc. van *Vlissingen*.

Harl. 7570. Memorie van de oprichting van een bank te *Middelburg*, 1659.

Add. 22366. „De graven van *Hollant* mitsgaders de Privilegiën der stadt *Rotterdam*." Prachtig uitgevoerd H.S., blijkens fol 1 in 1665 door of voor *Jacob van Wouw* geschreven. Papier 4°. Bevat een lijst der *Holl.* graven (met portretten). Achter iederen graaf de privilegiën door hem aan *Rotterdam* verleend in copie of regest. Daarop volgen privilegiën en octroyen door de *Staten van Holland* aan *Rotterdam* geschonken. Voorin, behalve wapen en zegel, ook eenige platte gronden van *Rotterdam* (1490, 16de en 17de eeuw van *J. Blaeu*). Op fol. 165: „Finis coronat opus, anno 1665."

Add. 6394. „A collection of original letters to and from *Sir Dudley Carleton*, ambassador and *Sir Wm Boswell*, resident of the *King of England* to the *States-General* of the U. P. and several other persons in the government of the State and Church, during the residence of those ministers in *Holland*."

Deze titel is bedriegelijk. Werkelijk zijn er slechts 2 br. van *Carleton*. De bundel bevat zeer veel over de *Eng.* kerken in *Holland*, haar bestuur en haar synode. Ook stukken over de merchants-adventurers te *Delft*. B.v.

Fol. 19. *Carleton* aan de *Staten van Utrecht*, 20 April 1622, ter aanbeveling van eenige *Engelschen*, die te *Utrecht* een kerk willen stichten.

Fol. 33. „Articles exhibited unto the *Synod* of the *English* and *Scotch* ministers in the *Netherlands* by my *Ld. Carleton*", 29 Mei 1628.

Uitvoerige correspondentie van *Boswell* met den *Eng.* predikant *Misselden* en andere *Eng.* predikanten. (1632—1649).

Fol. 161. „List of *English* congregations in the *United Provinces* in 1633."

Fol. 169. „List of *English* preachers in the *Netherlands* with observations", 1633.

Extracten uii de acten van gehouden synoden te *Woerden*, *Middelburg* en *Utrecht*, alle in 1635.

Fol. 251. *Carleton* aan *Boswell*, 25 April 1637. Over de *Eng.* kerk en haar roeping in de Republiek.

Lansd. 214. Handschrift, gecompileerd voor *Charles de Croy*, prins van *Chimay* (± 1455); later in 't bezit der familie *Aerschot.* Perk. folio.
Fol. 1. *Lucius Tungrensis.* „Des antiquités des *Belges.*"
„ 78. *Eiusd.* „De antiquitatibus *Galliae.*" Fragm.
„ 83. Fransche vert. van *Geoffrey of Monmouth* in 1445 vervaardigd door *Waulin* te *Mons.*
Fol. 192. „Les merveilles de l'île de *Bretangie*, que nous disons *Engleterre.*"
Fol. 195. „Le testament de maistre *Jean de Meung* en vers."
„ 200. „L'apparition de maistre *Jean de Meung*, poeme par *Honoré Bonnor.*"
Fol. 219. „La declaracion et significance des lunes et des nativitez des persouns."

Harl. 541, fol. 119. *Fransche* brief aan de *S.-G.*, 20 April 1579, hen waarschuwende voor koning *Philips'* plannen in *Italië* en de *Nederlanden.*

Fol. 174. „A description of *Hollande* withe her usuall places of trade and traffique; and therein also the subtill practizes of that people to their owne excedinge, advantage and our dangerous losse, by *John Keymer*", opgedragen aan *Elizabeth.* Z. j.

Add. 20785. „Descripcion de *Flandes.*" Beschrijving van de *Zuid.* en *Noord. Ned.*, de bewoners, hun zeden en gebruiken etc., opgedragen aan den hertog van *Lerma.* Get. door den auteur *Christovao d'Andrade*, d. d. *Coïmbra*, 10 April 1611. Papier 8°.

Add. 5957. Fol. 49. „A vieuw of *Holland*, *Flanders* and some parts of *France.* By a Gentleman, who took his Doctor of Physick Degree at the University of *Rheims* in or about 1719." (Volgens den Catal. *Dr. Zach. Grey.*)

Add. 14000. Collectie papieren (meest copieën) in 't *Spaansch*, ook vertalingen uit het *Fransch*; van weinig belang o. a.:
Fol. 3. Iets over de *Nederlanden* in 1685.
„ 9. „ „ „ „ „ 1671/2.
„ 34. Over den vrede van *Nijmegen.*
„ 53. „ „ „ „ *Aken*, 1668.
„ 463. „ „ „ „ *Cateau Cambresis.*

Add. 15866—15875. Deze 10 deelen omvatten de officiëele brieven van *James Dayrolle*, *Engelsch* resident in verschillende hoofdsteden van *Europa.* In *den Haag* resideerde hij: Sept. 1706—Nov. 1712 en Nov. 1717—Oct. 1738. De brieven uit *den Haag* zijn te vinden in Add. 15866

fol. 1—229* en Add. 15867 fol 26—15869 fol. 61. Daarop volgen de brieven van zijn neef *Solomon Dayrolle*, resident te *den Haag* en *Brussel*, Mei 1747—Aug. 1757. (Add. 15869 fol. 95—15875).

Deze correspondentie bevat bovendien tal van memoriën, copieën van officieele stukken etc. Het groote belang dezer gewichtige correspondentie behoeft hier niet nader in het licht te worden gesteld.

Add. 15876—15882. Deze portefeuilles bevatten copieën van de correspondentie van *James* en *Solomon Dayrolle*, 1706—1757. Het grootste gedeelte dezer *Entry-books* omvat natuurlijk de correspondentie uit *den Haag*. Vgl. boven de jaartallen.

Add. 15883. „Copybook of Memorials addressed to the *S.-G.* by the Envoy Extraordinary at *the Hague* (*Stanhope*) from 1 June 1700—16 Sept. 1706 and by the secretary and resident there (*Jas. Dayrolle*) from 4 Oct. 1706—12 Oct. 1711 and from May 1722 to Dec. 1736."

Add. 15884. „Copies of various memorials, resolutions, letters and political papers, made for *Solomon Dayrolle*, during his Residency at *the Hague* from 1747—1756."

Lansd. 213, fol. 34. „A breife discourse touchinge the charge and employment of a Colonell in ye warres. Written by an officer serving in ye late warres in the *United Provinces*." ± 1600.

Fol. 77. „A description of the *United Provinces of the Netherlands*; also the politia thereof" ± 1600.

Fol. 83. „A brief description of the *Low Countries* especially *Holland*, observed in a three month's abode in those parts. Bij *J. S.*" 17de eeuw.

Sloane 2572, fol. 24. „A short description and vieuw of the recent history of the *Low Countries*." Eerste kwart 17de eeuw.

Lansd. 775. Bevat allerlei stukken en memoriën uit den tijd van *Elizabeth* en was in 1590 in 't bezit van *John Levytt* te *Purleigh* in *Essex*. o. a.

Fol. 134. „A discourse of the present government of the *United Provinces* in the *Lowe Countryes* by the *States*."

Fol. 139. „A breef description of the *Lower Germany*, touching the aforesayd seventeen provinces."

Harl. 2334. Een boekje in 16°, bevattende allerlei beschrijvingen van bijbelschen, mythologischen en geographischen aard. 16de eeuw.

Fol. 57. „Off. *Belgia* or the *Netherlands*."

In 1662 werd een register toegevoegd.

Eg. 1750. *Bentinck papers.* Dit deel bevat tal van quitantiën en requesten van kooplieden, die hunne belangen bepleiten bij de regeering hunner stad (*Dordrecht*, *Rotterdam*, *Gouda*), de *S.-G.*, den *Stadhouder* en de *Gouvernante*, van 1747 en volgende jaren. Op blz. 2 staat een (niet-alphabetische) lijst dezer requestranten. Daartusschen enkele gedrukte stukken.

Fol. 4. *Gedicht van Willem Hofman, schoolmeester te Dordrecht, „Op de verkiezinge van Z. Allerd. H. den Heer Willem Carel Hendrik Friso.*" *Dordrecht* 1747.

Fol. 78. *Sommatiebillet wegens de taxatie in plaatse van de afgeschafte Pachten*, gedr.

Fol. 88. *Ordonnantiën van het houtkoopersgilde te Dordrecht*, 13 Sept. 1678, gedr.

Fol. 110. „Quelques anecdotes sur ce qui s'est passé à *Rotterdam* depuis le mois d'avril 1747 jusques au mois d'octobre 1750."

Fol. 121. „Relaas van hetgeene door den Heere *Grave van Bentinck* aan de Heer *Burg. de Groot* is geseyt, als de Heer *de Groot* in *den Haag* was gekomen om het goeddunken van *Zyn Hoogheydt* te weeten op het stuck van de pagten en de daer overgekomene troubles", 23 Juni 1748.

Fol. 125. „Relation de ce qui s'est passé entre M. le *Comte de Bentinck* et l'agent *Wolters* (21—26 Juni) au sujet des troubles excités par rapport aux pagters." 1748.

Fol. 189. „Memorie wegens disrespectueuse discoursen als enorme gehouden conduitens van den *Burgemeester Hasselaer*", 21 Mei 1750. Meerdere stukken over hem.

Fol. 31 vlg. Tal van brieven (MSS.) van een vurig prinsgezinde, die zich teekent *Pro Patria et Principe*, over de omwenteling te *Dordrecht* in 1747.

Fol. 46. Brief van *„een patriot"* aan *Charles Bentinck*, 21 Aug. 1750 uit *Amsterdam*, eveneens over de *Dordrechtsche* gebeurtenissen. Meer derg. anonyme brieven van *„een vriendt die U bekent is.*"

Eg. 1851. „Jornael van 't jaer ons Heeren anno 1613... van mijn *Pieter Harmansen*, stuerman op het schip genaempt *Amsterdam*, daer schipper op was *Jan Cornelis Maey* ende die Heer *gouverneur-generael Reynst*", fol. 1—54.

Daarachter volgen, met een andere hand, allerlei raadgevingen bij de vaart naar *Indië*, reisroutes, beschrijvingen etc. Zij werden in 1662 in het journaal geschreven door *„Johannes Ottes Meurs*, schoolmeester, residerende toe *Medenblik.*"

Eg. 783, fol. 14. „Some reasons why *England* should continue the protection of the *United Provinces* of the *Low Countries.*" Dezelfde memorie als Harl. 1877. Zie boven blz. 235 en *Blok, Voorl. Verslag*, blz. 14.

Harl. 1230, fol. 235. „Advis sur le subject des divisions de *Hollande*, 1618. Verhandeling van de *Duc de Rohan*, gelijk alles in dezen bundel.

Harl. 7017. Lijst van steden in de *Nederlanden*, z. d., 17de eeuw.

Add. 15885. Journaal der conferentie te *Brussel*, door *Daniel Laval*, secretaris van *Dayrolle*, Maart 1752—Mei 1755.

Bovendien copieën van diens correspondentie met *New-Castle* en *Holdernesse*, Nov. 1752—Febr. 1753.

Brieven van *Sir Joseph Yorke.*

Fol. 98. „Precis des arrengemens pris par les provinces de *Gueldre* et d'*Utrecht* au sujet de l'exercise du *Stadhoudérat* et de la tutelle du jeune *Prince*" (*Willem V*).

Fol. 101. „Computation à combien pourroit monter le 50e denier qu'on demande des habitans de la province de *Hollande* par forme de don gratuit."

Fol. 102. Overzicht der belastingen in *Holland*, 1746.

Fol. 144. Verschillende stukken over de *Hollandsche schuld.*

Harl. 6893 o. a. „A journal of a traveller in *Holland*", 1669.

„Three weeks observations of the *States Countries*, especially *Holland*." 17de eeuw.

Een verhandeling over de groote liefdadigheid in *Holland*. 17de eeuw.

Add. 16993. Compilatie uit het begin der 18de eeuw. O. a.

Fol. 17. „Gouverneurs-généraux qui ont gouverné les *Pays-Bas*", van 1530 af met hun wapens.

Fol. 35b. „Comtes de *Hollande*" met hun wapens.

„ 46. Lijst van ridders van het *Gulden Vlies*.

Zoo ook lijsten van de hertogen van *Brabant* en andere vorsten in de *Nederlanden*. Een register sluit dit deel.

Add. 32686—32992. Omvatten in 307 deelen de correspondentie van den hertog van *New-Castle*, 1697—1768. Daar deze staatssecretaris ook met den *Engelschen* gezant te *den Haag* correspondeerde, is het gewenscht de aandacht kortelijk op deze verzameling te vestigen, daar een dieper ingaan hierop door den respectabelen omvang der correspondentie ondoenlijk is.

Add. 32686. *General Correspondance* 1697—1723 is van weinig belang.

Add. 32687—32737 vormen de *Home Correspondance*, 1723—1754 en is natuurlijk alleen voor de binnenlandsche geschiedenis van *Engeland* van belang.

Add. 32738—32851 omvatten de geheele *Diplomatieke Correspondentie* van *New-Castle* als volgt:

Add. 32738—32741, 1724.	**Add. 32742– 32744**, 1725.
„ **32745—32748**, 1726.	„ **32749—32753**, 1727.
„ **32754—32759**, 1728.	„ **32760—32764**, 1729.
„ **32765—32770**, 1730.	„ **32771—32775**, 1731.
„ **32776—32779**, 1732.	„ **35780—32783**, 1733.

Add. **32784—32786**,	1734.	Add. **32787—32789**,	1735.
„ **32790—32793**,	1736.	„ **32794—32796**,	1737.
„ **32797—32799**,	1738.	„ **32800—32801**,	1739.
„ **32802**,	1740—1742.	„ **32803**,	1743.
„ **32804**,	1744, 1745.	„ **32805—32806**,	1746.
„ **32807—32810**,	1747.	„ **32811—32815**,	1748.
„ **32816—32819**,	1749.	„ **32820—32825**,	1750.
„ **32826—32832**,	1751.	„ **32833—32841**,	1752.
„ **32842—32847**,	1753.	„ **32848—32851**,	1754.

Daarop volgt dan weer de *General Correspondance*:

Add. **32852—32861**,	1755.	Add. **32862—32869**,	1756.
„ **32870—32876**,	1757.	„ **32877—32886**,	1758.
„ **32887—32900**,	1759.	„ **32901—32916**,	1760.
„ **32917—32932**,	1761.	„ **32933—32945**,	1762.
„ **32946—32954**,	1763.	„ **32955—32964**,	1764.
„ **32965—32972**,	1765.	„ **32973—32978**,	1766.
„ **32979—32987**,	1767.	„ **32988—32991*b***,	1768.
„ **32992**. — Undated.			

Het was voor mij onmogelijk, uit deze uitgebreide collectie alles bijeen te zoeken, wat op de *Nederlandsche* geschiedenis betrekking heeft. Daar de relatiën van de *Republiek* met *Engeland* in de 18de eeuw zeer intiem waren, zullen deze bundels zeer veel bevatten, wat daarover een helder licht verspreidt. De geschiedschrijver van onze buitenlandsche betrekkingen in de 18de eeuw zal deze deelen aan een nauwkeurig onderzoek dienen te onderwerpen. Voorloopig wijs ik op de volgende stukken:

Correspondentie van *Frans van der Meer* (*Ned.* gezant te *Madrid*), met *Horace Walpole*, 1727 en 1728. Add. 32749, fol. 408, 410; Add. 32751, fol. 100—460 passim; Add. 32752, fol. 127; Add. 32753, fol. 16; Add. 32755, fol. 268.

Corr. van *denz.* met den *markies de la Paz*, 1727—1731. Add. 32750, fol. 541; Add. 32763, fol. 338; Add. 32764, fol. 8—47 passim; Add. 32775, fol. 148.

Brieven gericht aan *van der Meer*, 1727—1736. Add. 32752, fol. 445; Add. 32777, fol. 25; Add. 32790, fol. 460; Add. 32791, fol. 158.

Brieven van *van Hoey* (*Ned.* gezant te *Parijs*), aan *Chauvelin*, 1728. Add. 32754, fol. 118; Add. 32756, fol. 506.

Stukken over de betrekkingen der *Republiek* tot *Oost-Friesland*, 1728 en '29. Add. 32759, fol. 26, 311, 313, 391; Add. 32761, fol. 367—381.

Correspondentie van den raadpensionaris *Slingelandt* met *Lord Harrington*, 1733—1734. Add. 32784, fol. 244—260 passim.

Memoriën van *Jakob Hop* (*Ned.* gezant te *Londen*), aan *George II*, 1734. Add. 32784, fol. 227, 229, 233, 240. Cop.

Brieven aan *D. van Heck* te *Leiden*, 1745—48. Add. 32804, fol. 441; Add. 32806, fol. 223; Add. 32814, fol. 178.

Verder passim staten der troepen in de *Ned.* en cop. van resolutiën der *S.-G.*

Correspondentie van *Willem IV* met *New-Castle*, 1736—1751. Add. 32791, fol. 341, 404; Add. 32792, fol. 141, 146; Add. 32793, fol. 124; Add. 32799, fol. 188—321 passim; Add. 32800, fol. 211—437 passim; Add. 32801, fol. 75, 100; Add. 32802, fol. 151, 249, 339, 359, 385; Add. 32808, fol. 144, 184, 240; Add. 32809, fol. 32—290 passim; Add. 32813, fol. 104; Add. 32821, fol. 117, 224; Add. 32822, fol. 117, 130; Add. 32823, fol. 149, 153, 215, 231; Add. 32827, fol. 110.

Correspondentie van *Bentinck-Rhoon* met *New-Castle*, 1743—1766. Add. 32701, fol. 294, 331; Add. 32808, fol. 141, 225; Add. 32809, fol. 93, 113, 223, 292; Add. 32810, fol. 114—403 passim; Add. 32811, fol. 50, 245, 251, 283; Add. 32812, fol. 240, 267, 401; Add. 32813, fol. 83—361 pass.; Add. 32815, fol. 57, 59, 118, 122, 143, 163; Add. 32816, fol. 60—419 pass.; Add. 32817, fol. 11—424 pass.; Add. 32818, fol. 115, 293; Add. 32819, fol. 7, 15, 21, 305; Add. 32820, fol. 5—339 passim; Add. 32821, fol. 257, 289, 357, 476; Add. 32823, fol. 94, 141; Add. 32824, fol. 25, 147; Add. 32826, fol. 75, 245; Add. 32827, fol. 140, 175, 274; Add. 32828, fol. 226, 235, 254, 256, 258; Add. 32829, fol. 37—225 passim; Add. 32830, fol. 276, 280; Add. 32831, fol. 51, 315; Add. 32832, fol. 1, 21, 80, 99; Add. 32835, fol. 386; Add. 32836, fol. 229, 290, 303, 305, 386; Add. 32837, fol. 142; Add. 32838, fol. 12, 96; Add. 32839, fol. 352; Add. 32842, fol. 268, 315, 341; Add. 32843, fol. 3, 350; Add. 32844, fol. 12, 46, 108, 119, 176; Add. 32845, fol. 377, 472; Add. 32846, fol. 110—441 passim; Add. 32847, fol. 1, 24, 28, 40, 263; Add. 32848, fol. 75, 267; Add. 32849, fol. 11—402 passim; Add. 32850, fol. 17, 279, 283; Add. 32851, fol. 150, 164, 215, 303, 325, 37 ; Add. 32853, fol. 193, 336, 338; Add. 32854, fol. 161, 210; Add. 32856, fol. 138, 237; Add. 32859, fol. 456; Add. 32860, fol. 64, 258; Add. 32862, fol. 187, 433; Add. 32863, fol. 165; Add. 32864, fol. 409, 466, 480; Add. 32866, fol. 3, 44, 183, 253; Add. 32869, fol. 63, 138, 225; Add. 32871, fol. 327; Add. 32876, fol. 9, 307; Add. 32878, fol. 10; Add. 32886, fol. 163, 321; Add. 32887, fol. 189, 193, 291, 461; Add. 32890, fol. 411; Add. 32892, fol. 9, 299; Add. 32894, fol. 264; Add. 32906, fol. 307; Add. 32907, fol. 28, 300; Add. 32909, fol. 72; Add. 32910, fol. 52, 348; Add. 32912, fol. 86; Add. 32914, fol. 161; Add. 32916, fol. 6, 8; Add. 32917, fol. 139, 278; Add. 32918, fol. 21; Add.

32920, fol. 261; Add. 32921, fol. 37; Add. 32932, fol. 70; Add. 32934, fol. 377; Add. 32935, fol. 25, 264, 461; Add. 32936, fol. 78; Add. 32939, fol. 175, 223; Add. 32942, fol. 372; Add. 32943, fol. 103, 160; Add. 32944, fol. 346; Add. 32949, fol. 330; Add. 32950, fol. 39, 373; Add. 32955, fol. 44; Add. 32959, fol. 160; Add. 32960, fol. 105, 107, 372; Add. 32964, fol. 187; Add. 32965, fol. 107, 406; Add. 32968, fol. 120, 150; Add. 32975, fol. 174; Add. 32977, fol. 230.

Corresp. van *denz.* met *Sandwich*, 1747 en '48. Add. 32808, fol. 191, 197; Add. 32812, fol. 139. Cop.

Corresp. van *denz.* met den *hertog van Cumberland*, 1747 en '48. Add. 32810, fol. 321; Add. 32813, fol. 314, 338. Cop.

Corresp. van *denz.* met den *griffier Fagel*, 1748. Add. 32811, fol. 387, 443, 444; Add. 32814, fol. 333; Add. 32815, fol. 78, 80. Cop.

Corresp. van *Bentinck-Nieuwhuys* met *New-Castle*, 1748—1761. Add. 32812, fol. 238, 269, 425; Add. 32814, fol. 263, 284, 329, 370; Add. 32815, fol. 181, 266; Add. 32816, fol. 403; Add 32817, fol. 133, 246; Add. 32818, fol. 119—303 passim; Add. 32819, fol. 3—301 passim; Add. 32820, fol. 25—389 passim; Add. 32821, fol. 369; Add. 32822, fol. 189; Add. 32829, fol. 223; Add. 32831, fol. 198, 242; Add. 32834, fol. 60, 192, 275; Add. 32836, fol. 124; Add 32838, fol. 14, 358; Add. 32927, fol. 396; Add. 32929, fol. 33, 397, 466.

Corresp. van den *griffier H. Fagel* met *New-Castle*, 1750—1764. Add. 32820, fol. 85, 126; Add. 32828, fol. 28, 87; Add. 32829, fol. 111—298 passim; Add. 32830, fol. 242, 286; Add. 32869, fol. 134, 199; Add. 32871, fol. 362; Add. 32878, fol. 245; Add. 32889, fol. 209, 380; Add. 32890, fol. 60; Add. 32914, fol. 229; Add. 32924, fol. 116; Add. 32925, fol. 95, 229; Add. 32959, fol. 162; Add. 32960, fol. 212, 347.

Brieven van *D. van Heck* te *Leiden* aan *New-Castle*, 1751 en '52. Add. 32831, fol. 267; Add. 32833, fol. 315.

Eng. vert. van brieven van *Hop* aan *Fagel*, 1750—1753. Add. 32826, fol. 329: Add. 32827, fol. 5; Add. 32843, fol. 77.

Brieven van *de Champigny* aan *graaf Huslany* 1753. Add. 32843, fol. 278; Add. 32846, fol. 189

Brieven van *denz.* aan *lord Granville*, 1749—1752. Add. 32419, fol. 92—332 passim; Add. 32825, fol. 74; Add. 32838, fol. 18; Add. 32841, fol. 386; Add. 32842, fol. 78; Add. 32940, fol. 14.

Memorie over de rechten en de functiën van den *Stadhouder*. Add. 32887, fol. 457.

Add. 32442 en **32443**. Deze portefeuilles bevatten het verhaal van reizen gedaan door *Wm. Geo. Maton*, *M.D.*, vice-president of the *Linnaean Society*, 1799—1829. Hij bezocht *Vlaanderen* in 1799 (Add. 32442, fol. 77), en *Holland* in 1826 (Add. 32443, fol. 1.)

Add. 32346. „*Holländische* Tonkünstler Lexikon oder Biographisch-Bibliographisches Verzeichniss aller Tonkünstler und Schriftsteller über Musik, welche bis zum Anfange des XVIII-Jahrhunderts in dem Nörd-

lichen Theile der *Niederlande* (dem jetzigen Königreiche *Holland*) geboren sind, oder daselbst gelebt haben", door *Robert Eitner*, 1867. Zeer uitvoerig repertorium.

Add. 24666.

Tal van stukken betreffende de *Eng.* kerk te *Amsterdam*, o. a.

Fol. 33. *The churches plea for due libertee... by Wm. Best*, gedr. 1635.

„ 39. *A trew report of passage betweene mr. Paget and me* (*John Davenport*, *B. D.*), gedr. 1634.

Fol. 46. *On the lawfulness of hearing the ministers of the Church of England*, *by John Robinson at Leyden*, gedr. 1634.

Add. 5489, fol. 34. Fragment uit een brief uit *Amsterdam*, 1655.

Fol. 35. *Sam. Hill* aan zijn broeder *Thos.*, 22 Aug. 1664, met mededeelingen omtrent de pest te *Amsterdam* in dat jaar.

Fol. 36. *Dez.* aan *denz.*, 29 Sept. 1664. Over dezelfde zaak.

„ 55. „Legal opinion", get. *G. Palmer*; over de quaestie of het noodzakelijk is voor den zoon van een burger van *Londen*, die geboren is te *Amsterdam*, om te worden genaturaliseerd. 17de eeuw.

Kings 176. Verzameling kaarten van de *Nederlandsche* kusten, benevens teekeningen van sluizen, havens en andere waterstaatswerken in *Nederland*, met eene verklaring van *J. C.* en *A. H. Daunnert*, 1787.

Harl 285. Bevat tal van voor ons belangrijke stukken.

Fol. 4. „By what order the restrainte for carrying over of clothes etc. into the *Lowe Countries* and bringing comodities thence maye best be observed and putt in execution", 24 Febr. 1568.

Fol. 6. *Fitzwilliams* aan *Cecil*, 4 Jan. 1570.

„ 8. *Dez.* aan *Leycester* en *Cecil*, 11 Febr. 1571. Rel. pol. VI n°. 2154.

Fol. 12. „The *Queenes* Majesties answere made into such requests as weare propounded into her bye the *Marquis of Havrech* and *Adolf de Meedkerke*, deputyes of the *States*", 1577.

Fol. 14. ? aan *Elizabeth*, z. d. Zeer uitvoerig.

„ 18. „Distribution of the garnisons and forts in *Hollande* and *Sticht* of *Utrecht*", z. d.

Fol. 22. „Instructions for *John Hastings* to be sent out into *Holland* to the prince of *Orange*", 29 Oct. 1575.

Fol. 26. „Instruction for *Mr. Robart Corbet*... beinge sent from *H. M.* to the *Governor* for the *King* of *Spaine* in the *Lowe Countries*", 29 Oct. 1575.

Fol. 30. Extracten uit zijn brieven, o. a. t. a. p. VIII, n°. 3007 en 3028.

Fol. 32. „These be the answers and allegacions made to the points of the Instructions and speaches", 2 Dec. 1575, get. *J. Hastings*. t. a. p. VIII, n°. 3022.

Fol. 40. „Minute of my answer to the negociations," 16 April 1576 van ?. t. a. p. VIII, n°. 3138.

Fol. 42. ? aan *Burghley*, 21 April 1576.
„ 44. Instr. van *Wm. Davison*, „sent to the *Lowe Countries* to reside ther for affairs", 27 Juni 1577. t. a. p. IX, n°. 3502.
Fol. 46. Instr. voor *Gilpin*, 11 Aug. 1577. t. a. p. IX, n°. 3515.
„ 48. „The advice of my Lord *The Prince of Orange* touching the acceptation of the *Archduke Matthias*", 1577.
Fol. 52. „Advice touching the *Kinges* acceptation of the offers of the *Estates*", 1577.
Fol. 54. „A note of the conference betweene *H. M.*'s ambassador and the Deputies of the *Estates*... in the *English* house at *Antwerp*", Juli 1578.
Fol. 62. „A memoriall for *Mr. Davison* to confer with *the Prince*", 1578.
Fol. 65. *Leicester* aan *Davison*, 2 Dec. 1578.
„ 71. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 29 Dec. 1578.
„ 72. *Dez.* aan *Rijhove*, 30 Dec. 1578.
„ 73. *Leycester* aan *Davison*, 31 Dec. 1578.
„ 75. *Dez.* aan *denz.*, 12 Febr. 1579.
„ 77. „ „ „ , 26 Febr. 1579.
„ 81. *Thos. Cotton* aan *Leycester*, 22 Juni 1579.
„ 92. „A briefe relation of ye beginning of the troubles in ye *Netherlands.*"
Fol. 99. Instructie voor *Dan. Rogers*, „being then dispatched into *Holland* to the *Prince of Orange*", 8 Juni 1584.
Fol. 102. „Rehersall of the murther don on the person of the *Prince of Orange*... according to the certificate thereoff sent to the *States of Zealand*", 1584.
Fol. 104. Eng. vert. van een brief uit *Vlissingen* van 14 Juli 1584, over den moord van *Oranje*.
Fol. 117. „Sommier estat des necessaires garnisons pour les provinces de *Brabant* etc.... avecq les traictements et fraicts necessaires d'iceulx."
Fol. 122. *Elizabeth* aan *Davison*, 29 Dec. 1584.
„ 123. „A memorial for *Burnham* of thinges to be comunicated unto *Mr. Davison* and *Mr. Gilpin*", 9 Maart 1585.
Fol. 125. „Reasons to move *H. M.* to aide the *Lowe Countries*", 1585.
„ 127. *Leycester* aan *Davison*, 24 April 1585.
„ 129. *Elizabeth* aan *denz.*, 27 April 1585.
„ 131. *Leycester* aan *Walsingham*, 17 Aug. 1585.
„ 133. *Walsingham* aan *Leycester*, 11 Sept. 1585. *Leyc. Corresp.* blz. 8.
Fol. 135. *Leycester* aan *Walsingham*, 27 Sept. 1585. *Leyc. Corresp.* blz. 5.
Fol. 137. „The Commissioners of the *Lowe Countryes* advise", 1585. *Leyc. Corresp.* blz. 15.
Fol. 140. „Things to be considered in the present deliberacion for *Vlissingen*", 1585. ged. in *Burghley*'s hand.
Fol. 142. *Wm. Pekott* aan *Berney*, z. d.

Fol. 144. „Thinges most necessarie to be understoode touching ye estate of theise *Lowe Countries*. *Leyc. Corresp.* blz. 19.

Fol. 146 vlg. Brieven van en aan *Leycester*. *Leyc. Corresp.* blz. 7, 10, 34, 202 en 467.

Fol. 158. *Lovel* aan den *Eng.* gezant te *Vlissingen*, 24 Oct. 1585.

„ 160. *Leycester* aan *Walsingham*, 31 Dec. 1585. *Leyc. Corresp.* blz. 46.

„ 162. *Ph. Sidney* aan de *Eng.* gezant te *Vlissingen*, 7 Dec. 1585.

„ 164, 169. *Ph. Sidney* aan *Walsingham*, 14 en 16 Dec. 1585.

„ 167, 171. *Leycester* aan *Walsingham*, 15 en 26 Dec. 1585. *Leyc. Corresp.* blz. 25 en 29.

„ 174 vlg. *Leycester* aan *Walsingham*, 2, 14, 15, 22 en 31 Jan. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 49, 57, 64, 67 en 76.

Fol. 190, 223 vlg. *Dez.* aan *denz.*, 1, 3, 9 en 17 Maart 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 83, 148, 165 en 177.

Fol. 192 vlg. *Dez.* aan *denz.*, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 18, 21, 22, 24, 26 en 27 Febr. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 86, 87, 89, 92, 95, 99, 114, 116, 126, 128, 131, 134, 137 en 139.

Fol. 196. „An memoriall of the tymes of treaties with the *Estates* off the *Lowe Countries*, 6 Juli 1585—5 Febr. 1586.

Fol. 205. *Leycester* aan *Burghley*, 8 Febr. 1586.

„ 228, 234. *Dez.* aan den *Privy Council*, 9 en 27 Maart 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 162 en 188.

Fol. 230. *Dez.* aan *Davison*, 10 Maart 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 168.

„ 237. *Ph. Sidney* aan *Davison*, 14 April 1586.

„ 239. *Pelham* aan *Leycester*, 26 April 1586.

„ 241. „The *State* of *Utrecht*." Overzicht van den regeeringsvorm met opgave van de namen van de leden der colleges. Z. d.

Fol. 243. *Ph. Sidney* aan *Davison*, 2 Juli 1586.

„ 248. Geteekende kaart van *Oostelijk Groningen* en *Westelijk Oostfriesland* in kleuren. Z. d.

Fol. 249. „A briefe estimate of *H. M.*'s charges in the *Lowe Countries*."

Fol. 250. Lijst van *Staatsche* en *Spaansche* steden in de *Nederlanden*.

„ 251. „Bandes present in the campe before *Zutphen*," 4 Oct. 1586.

„ 253. *Leycester* aan *Walsingham*, 2 Oct. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 421.

Fol. 256. *Merch. Adv. te Middelburg* aan *Leycester*, 18 Oct. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 439.

Fol. 258. *Chr. Baker* aan *Leycester*, 22 Oct. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 444.

Fol. 260. *Thos. Knollys* aan *denz.*, 26 Oct. 1586.

„ 264. *Archer* aan *Heneage*. Z. d. *Leyc. Corresp.* blz. 478.

„ 266. *Leycester* aan *Walsingham*, 22 en 23 Dec. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 480 en 481.

Fol. 270. „Acta delationis Regiminis", 1 Febr. 1586.

„ 272. *Leycester* aan *Norris*, 21 Febr. 1586. (3 br.)

„ 278. *Dez.* aan den *Privy Council*, 1 Maart 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 145.

Fol. 280. *Leycester* aan *Walsingham*, 1 Maart 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 147.

Fol. 282. *Paulet* aan *denz.*, 9 Maart 1587.

„ 284. Instructie voor *Buckhurst*, 3 Maart 1587.

„ 292. Overzicht van de „abuses by ye *States* committed agaynst my *L. of Leycester*", 12 Maart 1587.

Fol. 293. *Ph. Sidney* aan *Davison*, 19 Maart 1587.

Fol. 295. „Advise touchinge the Comm. of the *States* and theyre manner of proceedinge." Z. d.

Add. 26048. Beschrijving van *Purmerend* van 1427 tot 1727, met copieën van charters, stamboomen en portretten van Heeren van *Purmerend*, platte gronden, wapens, privilegieën en keuren. Toegevoegd is een beschrijving van *Waterland* met kaart; ook kaarten van de *Wormer* en *Beemster*. Volgens een aanteekening op het schutblad zijn de 7 eerste en de 8 laatste bladen geschreven door *Frans van Mieris*, gelijk ook vele aanteekeningen in het werk van zijn hand zijn. Folio pap. 18[de] eeuw.

Add. 28093, fol. 168. „Deduction of what hath passed in the negociation touching the marine treaty in *Holland.*" 18 Maart 1669 N. S. Van de hand van *Temple.*

Fol. 174. Lijst der steden, door de *Franschen* in Mei en Juni 1672 genomen; met opmerkingen over den oorlog, de stemming der bevolking etc.

Fol. 222. „Mémoire présenté à MM. les médiateurs à *Nimègue* par les plenipotentiaires de S. A. S. de *Holstein*", 7 Jan. 1678.

Fol. 271. „Remarque des Resolutions prises à *la Haye* le 16 Avril (1706) entre Myl. *duc de Marlborough*, MM. les *Etats-Généraux* et le *Prince Eugène.*"

Fol. 279—286. Vijf gegraveerde kaarten van *Amsterdam*, *Holland* en *Vlaanderen*, ± 1700.

Add. 11666. „Chronologie historiques des *Chanceliers* de *Brabant* et des *Conseillers du Conseil souverein* de *Brabant.*" (1326—1794).

Meer derg. lijsten over *Brabant.*

Add. 16990. „Basilica *Andernachtensis* sive Busta, monumenta antiqua, Inscriptiones et coenotaphia Aedis *Scto Petro* dicatae." Fraai geïllumineerd H.S., dat loopt tot 1747 (Folio pap.) Voorin staat: „Ce livre appartient à la tresorerie du chapitre de *St. Pierre* à *Anderleght* près *Bruxelles.*"

Sloane 1009, fol. 378. Fragment van een beschrijving van *Antwerpen*, z. d. 17de eeuw.

Add. 32618. Plannen van veldslagen en berekeningen van Lt.-Kol. *Ch. Hamilton Smith.*

Wij vinden hier o. a. plannen van de slagen van *Camper* in *Noord-Holland*, 2 Oct. 1799. (Fol. 6), *Algiers*, 27 Aug. 1816 (fol. 33), *Kam-*

perduin, 11 Oct. 1797 (fol. 36), *Hochstädt*, 14 Aug. 1704 (fol. 52), *Malplaquet*, 11 Sept. 1709 (fol. 53, 79*b* en 81), *Ramillies*, 22 Mei 1706 (fol. 58), *Oudenaarde*, 11 Juli 1708 (fol. 59), *la Hogue*, 29 Mei 1692 (fol. 66). Plannen van de stelling van *Breda* in 1794 (fol. 56), *Curaçao* (fol. 84*b*—87), *Antwerpen* (fol. 90*b*). Verder:

Fol. 10*b*. „Position of the British troops at *Cape Town*", 8 Juli 1806.

„ 26. „Sketch of part of the Island of *St. Lucia* with the operations between the *Dutch* and *French*", Dec. 1778.

Fol. 28. „Plan of the operations of the *British* and *Dutch* forces and the *French* army in the *North*", 9 Juli—3 Nov. 1794.

Fol 68. „Storming of the Camp of *Cornelis* near *Batavia* in *Java*", 1811.

Add. 21387. Als aanhangsel van een lijst van *Britsche* oorlogsschepen vindt men hier tevens eene der *Nederlandsche*, 1688—1692.

Add. 6759. Reeksen van grondplannen van kerken; daaronder verscheidene in de *Nederlanden*. 19[de] eeuw.

Add. 25052. „Historia celebris et antiqui Coenobii *Sancti Jacobi* de *Coudenberga* (vulgo *Coudenberg*) *Bruxellis* in *Monte Frigido*, olim conscripta per *R.D. Balduinum de Backer* praedicti coenobii canonicum nuperrime usque ad huius monasterii suppressionem continuate." Copie door *J. B. Th. de Jonghe*. *Backer* schreef zijn werk tusschen 1640 en 1660, terwijl het klooster in 1786 door *Jozef II* werd opgeheven.

Sl. 1519. O. a. *Philips II* aan *Elizabeth*, 8 Mei 1574; betreffende een vloot, die hij zal uitzenden tegen de *Nederlandsche* rebellen.

Add. 4104. Bevat copieën, o. a.:

Fol. 3. „A brief declaration made by the Burgomasters, Aldermen and other councillors of the Town of *Antwerp* touching the late interprise against the said town", 17 Jan. 1582/'3.

Fol. 10 vlg. *Herlle* aan *Leycester*, 20, 25 en 31 Maart 1582.

„ 22 en 26. *Cotton* aan *denz.*, 2 en 14 April 1582.

„ 24. *Gilpin* aan *denz.*, 9 April 1582.

„ 265*b*. *Cobham* aan *Burghley*, 6 April 1576.

„ 276*b*. *Grey* aan *denz.*, 22 April 1576.

Lansd. 1238, fol. 11. *Edw. Norgate* aan *Sir Abrah. Williams*; *Breda*, 22 Sept. 1646; over de inwijding van de nieuwe academie aldaar.

Fol. 48. *Karel II van Spanje* aan *Willem III*, 7 Sept. 1693.

Add. 25061. „Annales Ecclesiae *Beatae Mariae* Virginis de Capella *Bruxellis*... ab anno 1134 ad annum 1794." Copie van *J. B. Th. de Jonghe*.

Add. 24968, fol. 1. Brieven van *Marlborough* en de *Ned.* gedep. te velde aan den magistraat van *Brussel* (26 Mei 1706) en aan de *Staten* van *Brabant* (31 Juli 1706).

Fol. 71. „Nouveau Reglement pour le Gouvernement des *Pays-Bas Espagnols.*" Goedgekeurd door *Engeland* en de *S.-G.*, 5 Oct. 1711.

Fol. 79. Brief der *S.-G.* aan de *Staten* der provinciën over het *barrièretractaat*, 3 Febr. 1716.

Fol. 101. *Strafford* aan de *S.-G.* (?), over de bestendiging van het verblijf der keizerlijke troepen in de *Nederlanden*, 4 Maart 1712.

Fol. 103. Volmacht van *Marlborough* aan Lt.-Gen. *Pascal*, om krijgsraden bijeen te roepen, 31 Aug. 1707.

Add. 15910, fol. 15 vlg. Tal van bevelen, marschorders etc., uitgevaardigd door den *Board of Admiralty* aan vice-admiraal *Mitchell*, 30 Juli 1799 vlg.

Fol. 30 vlg. Brieven van den *Russ.* vice-admiraal *Makaroff* aan *Mitchell*, 1799.

Fol. 43 vlg. De *Prins van Oranje* aan *Mitchell*, 9 en 10 Sept. 1799.

Dez. aan *denz.*, 21 Aug. 1799. *Eng.* vert.

Fol. 81. Request van vijf inwoners van *Enkhuizen* aan *Mitchell*, 30 Nov. 1799. *Ned.* met *Eng.* vert.

Harl. 4405. *Fransche* verhandelingen, 17de eeuw.

Fol. 102. „De la principauté *d'Aurenge.*"

„ 137. „Comte de *Flandre.*"

„ 192. „Droit du *Roi* sur *Lisle*, *Douay*, *Tournay*, *Tournésis*, *Mortagne* et *St. Amand.*" Deze verhandelingen zijn geteekend: *P. Dupuy*.

Eg. 1845. Lijsten van acten („deeds") betreffende
Holland (1281—1509).
Gelder en *Zutfen* (1274—1522).
Friesland (1479—1520).
Sluis (1300—1504).
Alles berustende in de *Chambres des Comptes* te *Lille*.

Sl. 1039. MS. 17de eeuw, o. a.:

Fol. 38. Opmerkingen over *Friesland*.

„ 129. Schets van een lezing van *Dr. Hooke* over *Huygens' Horologium oscillatorium*.

Fol. 134. *Dr. Hooke* aan *Leeuwenhoek*, 8 Maart 1682 cop.

„ 172. *Dez.* aan *denz.*, 23 Jan. 1679. Extract.

„ 179. Uittreksels uit *Ned.* couranten, 1686/87.

Add. 29313. Origineele brieven, waaronder:

Fol. 1. *Vlaanderen* aan *de la Motte*, 21 April 1578.

„ 3. *Parma* aan *de Capres* (gentilh. de la bouche du *Roy*), 30 Oct. 1578.

Fol. 5. *Dez.* aan *de Hèze*, 30 Oct. 1578.

„ 7. „ „ *Auberlieu*, 22 Dec. 1578.

„ 9. „ „ *Montigny*, 22 Dec. 1578.

Fol. 11. Verklaring, geteekend door *Moullart*, *Noircarmes* en *le Vasseur*, 6 April 1579.
Fol. 12, 14 en 15. Verklaringen van *Emanuel de Lalaing*, z. d. 23 en 26 Mei 1579.
Fol. 17. Memorie over de handhaving van den *Kath.* godsdienst in de *Nederlanden*. Z. d.

Lansd. 150. Origineele brieven, waarvan op fol. 1 een inhoudsopgave, welker pagineering ik volg, o. a.:
Fol. 59. *Noel de Caron* aan *Cecil*, 8 Jan. 1603, betreffende een schip door *Hollanders* genomen
Fol. 65. Stuk over te *Dover* vastgehouden *Vlaamsche* koopmansgoederen, 7 Dec. 1585.
Fol. 68. *Davison* aan *Walsingham*, 31 Oct. 1585.
„ 74. Klachten van *Vlissingen* over *Eng.* oorlogsschepen, 1585.
„ 85. Verhoor van *John Peterson* e. a. uit *Vlissingen*, 25 Oct. 1585.
Fol. 101. *Sir Jul. Caesar* aan *Walsingham*, 30 Nov. 1585; over een op de kust van *Engeland* gestrand *Zeeuwsch* schip.
Fol. 103. Antwoord daarop, 25 Nov. 1585. O. S.
„ 109. Onderhandelingen van *Caesar* en *Ortell*, 6 Maart 1588.
„ 112. Klachten der Gedeput. van *Holland* en *Zeeland*, 5 Juli 1589.
„ 114. Klachten van *Caron*, 1589.
„ 125. *John Norris* aan *Caesar*, 25 Oct. 1589. Over de klachten der Nederlanders.
Fol. 151. Geroofde goederen van *Veere*, *Amsterdam* en *Middelburg*, 6 Oct. 1592.
Fol. 152. *Caron* aan *Caesar*, 9 Febr. 1594. Id. id.
„ 160. Proces tegen *Sir John Gilbert* e. a. wegens benadeeling van *Nederlandsche* schepen, 5 Dec. 1599.
Fol. 163. *Burghley* aan de *S.-G.*, 18 Oct. 1596.
„ 165. De *Privy Council* aan *dez.*, 15 Oct. 1596.
„ 172. *Maurits* aan den *Council*, 27 Maart 1599. Over dergel. zaken.
„ 182. Lijst van geroofde goederen. Z. d.
„ 215. De *Council* aan *Caesar*, 15 Aug. 1602. Nieuwe rooverijen.
„ 226. „A report of the *Dutchmens* demaunds and what they have received of the same", 18 Juni 1603.
Fol. 227. *Caron* aan *Caesar*, 4 Maart 1603.
„ 237. „A note of retained ships off *Holland* and *Zealand*", 19 Jan. 1603.
Fol. 253. Klacht over een te *Dartmouth* opgebracht *Hollandsch* schip, 23 Dec. 1603.
Fol. 256. *Maurits* aan *Caesar*, 25 Jan. 1603.
„ 272. *Caron* aan *denz.*, 23 Maart 1604. Steeds dergelijke klachten.

Add. 21570. „Rekeninghe van *Hanthem*", over de jaren 1551, '53, '54, '56, '63 en '64.

Harl. 3975. „Historia obsidionis et interceptionis urbis *Silvae-Ducis*, sub *Grobendonckio*, a°. 1629." Pap. HS. 17de eeuw.

Add. 32450. Verzameling kaarten, waaronder van de *Schelde* en het *Zuidergat*, 1863—1870.

Add. 33231. O. a. Teekening. „Sorte de ponton que les *Holandais* apele chameau, dont ils se serve pour paser leurs vaisseaux par desus le banc apelé le *Pampus*", 18de eeuw.

Add. 32343, fol. 1, 2 en 3. *Jan van Bronkhorst*, de schilder, aan *Const. Huygens*, 9 en 22 Dec. 1637, 12 Mei 1638.

Add. 25459. Copieën van oorkonden, o. a.:
Fol. 40. Privilegiën, door *Eduard I* geschonken aan *Mechelsche* kooplieden, 13 Maart en 13 Nov. 1290.

Add. 25065. „Ordonnantieboeck van der Stadt rechten van *Loven* mette afkompste vanden Hertoghen van *Brabant* ende den privilegiën bij hen der voerscreven stadt verleent met allen tgene de stadt aengaet int corte." Pap. folio. Voorin staat met een andere hand: „*Guilielmus Boonen* me fecit anno 1611—1616." Dit deel is slechts een gedeelte van het geheele werk, daar het 12 hoofdstukken telt, terwijl de inhoudsopgave 22 aanwijst.

Add. 25064. *Inscriptions gravées sur les monumens érigés à Waterloo et sur le champ de bataille en mémoire du* 18 *juin* 1815, gedr. *Brussel* 1838. Met MS. aanteekeningen van *J. B. Th. de Jonghe.*

Add. 21936. „Chartres, Loix et Coutumes de *Hainault*", 15 Maart 1533. Pap. folio. 2 dln.

Eg. 1754. *Bentinck papers.* Dit nummer bestaat uit 3 deelen.
A. „Dagverhaal van de *Sweedsche* Rijksdag, beginnende met den 13 Januarij 1765."
B. Stukken van allerlei aard. „Papers relating to the internal affairs of the *United Provinces*", 1686—1785.
Fol. 1. „Interrogatoire omme daerop te cooren *Mr. Cornelis de Rovere*, dienende schepen der Stat *Dordrecht*." Z. d.
Fol. 7. *Advys van S. H. ende Gecomm. Raden op den Staet van Oorlogh voor den jaere* 1686, gedr.
Fol. 11. Lijst van predikantstractementen, 23 Jan. 1686.
Beschrijvingsbrieven van *Wm. Bentinck* als lid der ridderschap van *Holland.*
Fol. 34, 53 en 71. Korte aanteekeningen omtrent het verhandelde ter dagvaart van *Holland*, 1686 vlg.
Brieven van de steden *Gouda*, *Haarlem* en *Dordrecht.*
Huurcontract van *Villiers*, *Eng.* gezant te *Rijswijk*, voor het huis van den Heer van *Sommelsdyck* in 't *Voorhout*, 1697.
Tal van adviezen en voorstellen aan de *S.-G.*, begin 18de eeuw.

Fol. 298. Korte memorie over het toenemen der Oranjeliefde in *Friesland*, 18de eeuw.

Fol. 326. „Memoire touchant *la Compagnie des Indes*", April 1749.

„ 335. „Mémorie rakende den *Hoogen Krijgsraed*."

Dit deel bevat ongeveer alle officieele stukken, die *Bentinck Rhom.* ontving als lid der Ridderschap van *Holland*.

C. „Papers relating to the regency of the *United Provinces*." 1751—1755.

Bevat derg. papieren als *B*. Veel over de quaestie van het vervullen der hooge ambten, zoo *Anna* voor de meerderjarigheid van *Willem V* kwam te overlijden.

In dit deel ook losse aanteekeningen van *Bentinck* omtrent het in de *Staten* verhandelde.

Fol. 113. „Consideratiën over eenige veranderingen, die in de propositie van de Ridderschap van *Holland* met opzicht tot de Resolutie in *Zeeland* over datselve point te neemen souden kunnen en behooren te worden gemaeckt." Daarby is geschreven in dezelfde land, die de zooeven genoemde aanteekeningen neerschreef: „Door den Heer *van Borselen* aan mij (d. i.: *Bentinck*) in confidentie gecommuniceert."

Add. 25681. „Het nieuwe gecorrigeerde Stadtsboeck van *Groningen*. Begrepen in negen Boecken, achter ijder Boeck een Appendix. Geschreven in 't jaer anno 1699. Door *Claes Woldendorp*."

Op fol. 185 begint een uitvoerige inhoudsopgave.

Fol. 203. „Keurwetten voor die Heeren Borgemesteren ende Raedt sampt taelmannen ende Gesworen Meente in dato den 26 Augusti 1668."

Zeer duidelijk geschreven HS. Klein 4°. pap.

Add. 14027. Dergelijk boek als boven *Lansdowne* 150 (blz. 250) en evenzoo afkomstig van den rechter *Sir Julius Caesar*. Evenzoo een inhoudsopgave voorin. O. a.

Fol. 116. De *S.-G.* aan den *Privy Council*, 7 Nov. 1601. Geroofde goederen van *de Mercado* te *Amsterdam*.

Fol. 184. „The question touching the compounding for the 2 cautionary townes of *Briel* and *Flushing*", 19 April 1616.

Fol. 189. „The totall of the debt acknowledged by the Lords ye *States* due to *H. M.*" Z. d.

Fol. 192. „An answere to complaint of the *Lowe Countries* touching the newe fishing off the whales uppon the Coast of *Greneland* by the *English* marchants off the mustory Company", 13 Jan. 1613.

Fol. 211. „Touching the aydes to bee sent to the *Lowe Countries* from *England* and the conditions thereoff", 12 Dec. 1607.

Fol. 212. *Caesar* aan *Pr. Maurits*. Febr. 1589. Over de vrijbuiterij. Cop.

Fol. 221. „Un projet à montrer aux députés des *Eslats*", 7 Sept. 1589.

Fol. 223. Antwoord der gedeput., 13 Sept. 1589.

Fol. 224. *Elizabeth* aan *Willoughby*, 26 April 1588.
„ 269. Vertoog aan de *S.-G.*, 1595.
„ 315. Verbod der *S.-G.* tot handel met den vijand, 1584.
„ 319. Rapport van *Justinus van Nassau*, 7 October 1585.

Add. 23100. „Miscellaneous *French* letters to various persons", o. a.:
Fol. 1. *Van Heuvel* aan *Maurits*, 23 Maart 1621 (?)
„ 3. *Frederik Hendrik* aan *Huygens*, 9 Aug. [1633].
„ 5. Fragment in dez. hand, 4 April 1639.
„ 6. *Frederik Hendrik* aan *Huygens*, 14 Oct. 1639.
„ 7. *Dez.* aan *denz.*, 29 Oct. 1639.
„ 10. Fragment in dez. hand. Z. d.
„ 15. De Magistraat van *den Haag* aan ?, 23 Nov. 1644.
„ 16. ? aan *Christ. Huygens Sr.*, 27 Dec. 1614.

Add. 24428. „Beschrijving der Tooneelen en Decoratiën benevens de verdeeling der Rollen van Tooneelstukken, dewelke op den Schouwburg buiten *Rotterdam* vertoond zijn in de jaren MDCCLXXIV à MDCCLXXX." Volgens een aant. op 't schutblad geschreven door *Gelinus van Spaen*, commissaris van den Schouwburg. Op fol. 291 een Bladwijzer der Tooneelstukken. Pap. folio.

Add. 22960—22962. Deze drie deelen bevatten de zeer omvangrijke verzameling brieven, geschreven aan den bekenden *Franeker* Hoogleeraar *Sibrandus Lubbertus*. Zij loopen over de jaren 1577—1607 (22960), 1608—1612 (22961) en 1613—1625 (22962). *Lubbertus* stond met ongeveer alle geleerden van zijnen tijd in betrekking; van velen vinden wij hier brieven. In 22960 fol. 4 staat een alphabetische index der namen, en op fol. 8 een chronologische lijst der brieven. Wij laten hier de namen volgen van hen, van wier hand hier brieven aanwezig zijn. Het cijfer wijst het aantal der brieven aan; waar dat is weggelaten, is slechts één brief voorhanden.

Abraha (?), *Joh. Acronius* (4), *God. Aeltius*, *Joh. Allenson*, *Joh. Althusius* (9), *Henr. Alting* (3), *Menso Alting* (18), *S. V. Anama*, *J. Th. Arcerius* (3), *Dom. Arumaeus*, *Wilh. Baudartius*, *J. Becius* (5), *Rutg. Beerman*, *J. Bogermann* (12), *Joh. Jac. Breitinger* (11), *F. Broeckerus*, *Hugo Brockthon*, *G. Bucerus* (met *E. Potteius*), *P. Buys*, *Edw. Bulberus*, *B. Buning* (2), *Ger. Buning* (6), *Aeg. Bursius* (3), *J. Chabeljavius* (3), *Arn. Cornely*, *Jac. Covetius*, *Mich. Cramerus*, *H. Creffung*, *Lud. Crocius* (2), *Petr. Cunaeus* (4), *Hier. Curio*, *Matth. Damius* (2), *Sextus Dekama*, *Reg. Deuterke* (2), *Joh. Dibbenius*, *E. Dan. Eishemius* (2), *Ubbo Emmius* (64), *G. Esenreich*, *Jac. Fabricius*, *Ant. Fagus* (3), *Joh. Fontanus* (7), *Is. Genius*, *Fr. Gomarus* (6), *F. F. Gomarus*, *D. Gothofredus*, *Sim. Goulart* (4), *J. Grynaeus* (5), *Reg. Hachtingius*, *G. Hart* (6), *de Academie van Heidelberg* (2), *Heinr. Heiningius*, *Dan. Heinsius* (3), *Gillius Hellama* (2), *Wern. Helmichius* (4), *Joh. Hermannus*, *Casp. Heydanus* (3), *Mat. Heyden*, *Edw. Hildericus* (3), *Thom.*

Hollandus, *Fest. Hommius* (92), *P. Hondius* (13), *J. C. Hormannus*, *Joh. Pont. Isacius* (2) *Fr. Junius* (5), *Joh. C. Junius* (22), *Barth. Keckerman*, *Rad. Kraski*, *Joh. de Laet* (2), *Lamotius* (4), *Lampadius*, *Joh. Langius*, *Jod. Larenus* (7), *R. Lubbaeus* (2), *Balth. Lydius* (8), *Joh. Lydius* (2), *Mart. Lydius*, *Ass. Matthisius*, *Joh. Matthisius* (2), *Menancellus*, *Joh. Molanus* (2), *Joh. Moltherus*, *Sam. Nebeltharius*, *Idr. Nicolai*, *Jac. S. Naevius*, *Conr. Ochsnerus* (3), *Nic. Olivarius*, *Conr. C. Oossner*, *Joh. Paludanus*, *Petr. Pappus van Tratzberg*, *Dav. Pareus* (21), *Joh. Ph. Pareus* (2), *Parijsche predikanten*, *P. Pais*, *Petr. Petreius*, *Chr. Pezelius* (2), *Urb. Pierius* (2), *Joh. Piscator* (2), *Ph. Lud. Piscator*, *Dan. Plancius*, *Petrus Plancius*, *Joh. Polyander* (13), *Jac. ad Portum* (3), *Joh. Rainoldeus*, *Herm. Ravensperg* (13), *Joh. Regius* (3), *Ev. Reidanus* (18), *Joh. Rengherus*, *Quir. Renternijp*, *E. Ringnalda*, *J. Rhetig*, *Rogge*, *Arn. Rusius*, *Sym. Ruytingius* (11), *Fred. Salmut*, *Fred. Sandius* (19), *Joh. van Sansen*, *Ger. Sartorius* (4), *Jac. Schickhardus*, *Apoll. Schott*, *A. Scultetus* (5), *Agg. Simondus*, *Dan. Sinapius*, *K Sixtus* (11), *Paul Skinner*, *Matth. Sladus* (91), *Henr. Smetius*, *Paul. Joh. Snecanus*, *Ad. Sopingius*, *Gotf. Sopingius* (6), *Herm. Strickius*, *Joh. Sylvius* (3), *Arn. Tebbingh*, *Ant. Thysius* (13), *Dan. Tossanus* (5), *Jac. Triglandius* (4), *Huld. Trogus* (2), *Joh. O. Tyrschenfeld* (2), *Joh. Utenboogaert*, *Ell. van Mesen*, *Joh. Vassanius* (7), *J. Vetterus*, *Hadr. Visserus*, *Vulcanius* (14), *Ant. Walaeus* (5), *Henr. B. Willemsonius*, *Herm. Witekindus* (2), *Imm. Zeender*, *Vigl. ab Aytta de Zwichum* (3).

In 22962, fol. 54, „Ratio studiorum ex decreto Dom. Deputatorum Tetr. *Geldro-Velavicae*, Curatorum et Scholarchorum Gymnasii *Hardrovicensi*", get. door *Ant. Thysius* en *Jod. Holingius*.

Lansd. 18, n°. 24. *Scheyfve* aan *Burghley*, 16 Jan. 1574, *Rel. pol.* VII, n°. 2664.

N°. 31, *Ch. Boisot* aan *denz.*, 8 Mei 1574, t. a. p. VII. n°. 2727.

Harl. 286. Memorie van *Burghley* aan *Elizabeth*, 15 Sept. 1577. *Rel. pol.* IX, fol. 31.

Harl. 378, fol. 23. Ontwerp-contract, waarbij *Louis van Egmond* aan *Sir Simonds d'Ewes Kessel* afstaat, zoo hij of zijn familie dat van *Spanje* terug krijgt, 19 Oct. 1642.

Verder vinden wij hier 11 brieven van *d'Ewes* aan *Johannes de Laet* te *Leiden*, 5 „*Ludovico, duci Gelriae*" (de bovengen. *Louis van Egmond*), 3 aan *Anna Maria Schurmans* en één aan *A. Rivetus*, *Chr. Ravius*, *Henricus Laurentius* „armiger" te *Arnhem* en *Willem II van Oranje*, 1640—1650.

Harl. 1233. Bevat stamboomen, o. a.:

Fol. 4b. Van het *Oostenrijksche* huis.

„ 7b. Van *Don Jan* en *Margareta van Parma*.

„ 7b. Van de Graven van *Holland*.

„ 20b en 54. Van het huis van *Oranje*.

Fol. 22. Van den hertog aan *Alva.*
„ 22b. Van de hertogen van *Brabant.*
„ 27. Van de hertogen van *Kleef* en *Gelder.*

Harl. 4994. Bevat copieën op perkament van brieven.
Fol. 3. *Karel van Gelder* aan *Keizer Frederik III*, 1492.
„ 4b. *Maximiliaan* aan de *Staten van Vlaanderen*, 1488.
Veel brieven van *Karel V*, die echter geen betrekking hebben op de *Nederlanden.*

Lansd. 96. O. a.: Petitie der Universiteit van *Leuven* aan *Philips II* en *Alva*, om vrijstelling van den 10den penning, gedr.
Bevestiging door *Philips II* van de privilegiën van de Universiteit te *Leuven*, Mei 1556. Gedr.

Eg. 992. Register van charters en andere documenten, betrekking hebbende op het bisdom *Luik*, 1255—1480. Incompleet, daar het eerste stuk het nummer 233 draagt. 4°. 16de eeuw.

Add. 21527. Dit deel bevat brieven van leden van het huis van *Oranje.* Het is bijeengebracht door een verzamelaar, die van alle leden van het huis van *Oranje* brieven wilde bezitten. Dikwijls was hem de handteekening voldoende. Vandaar, dat wij meest onbelangrijke stukken (passen, aanbevelingen etc.) aantreffen en ook brieven van prinsessen van *Oranje*, die nooit een politieke rol hebben gespeeld, o. a. dochters van *Willem I*, *Jan den Oude*, *Frederik Hendrik* etc. Evenwel ook:
Fol. 7. *Maurits* aan ?, 9 Sept. 1596. Raadt aan, geen waardgelders aan te nemen.
Fol. 9. *Dez.* aan *Rob. Sidney*, 9 Jan. 1598.
„ 12. Plan van *Liefkenshoek* en omgeving, 27 April 1612. Met bijschrift, onderteekend door *Maurits.*
Fol. 13 vlg. *Maurits* aan de *Staten van Utrecht*, 24 Aug. 1607 en 28 Oct. 1606.
Fol. 17. *Dez.* aan *Zeeland*, 27 Jan. 1615.
„ 19. *Dez.* aan ?, 26 Juli 1622.
„ 21. *Justinus van Nassau* aan *Leycester Jr.*, 22 Oct. 1622.
„ 25. *Maurice de Nassau* (*Nassau-la Lecq*, zn van *Beverweert*) aan de *Staten van Holland*, 27 Jan. 1643.
Fol. 27. *Joan Maurits* aan ?, 29 Aug. 1675.
„ 30 vlg. *Frederik Hendrik* aan *Huygens*, 1 Sept. (du quartier près de *Rees*), 28 Oct. (du camp), 5 Nov. (de quartier près de *Rees*), 21 Nov. (*Walwick*). Dit alles valt dus in het jaar 1639. Vgl. boven Add. 23100 blz. 253). *Dez.* aan *denz.*, 18 Jan. 1636 en ? Jan. 1636.
Fol. 44. *Dez.* aan *Maria de Medici*, 22 Jan. 1639.
„ 48 en 50. *Willem II* aan *Holland*, 13 Maart 1649 en 7 Aug. 1650.
Fol. 52 en 54. *Mary* aan *Dr. Brown*, 26 Febr. z. j. en 13 April 1660.

Fol. 61. *Willem Frederik* aan de *Staten van Friesland*, 17/27 Dec. 1650.

Fol. 62. *Dez.* aan ?, 17/27 Dec. 1650.

„ 64. *Dez.* aan *Mazarin*, 18/28 Nov. 1658.

„ 66. *Albertine Agnes* aan ?, 3/13 Maart 1665.

„ 75. *George Friedrich van Waldeck* aan ?, 11 Juli 1673.

„ 89. *Maria Louise* aan *prof.* ?, 1 Juni 1754.

„ 94. *Willem V* aan *Ds. J. W. te Water* te *Vlissingen*, 14 Mei 1772.

Fol. 97. De *Erfprins van Oranje* aan *denz.*, 15 Jan. 1791.

„ 99. *Frederik van Oranje* aan ?, 7 Sept. 1799.

Add. 21528. Van zeer gemengden inhoud, o. a.:

Fol. 10. *Karel van Gelder* aan *Wouter van Mynden*, lesten dach Marie, 1529.

Fol. 14. De *Abt van Middelburg* aan den *pensionaris van Veere*, 15 Juli 1558.

Fol. 17. *Egmond* aan den *baljuw* te *Salence*, 23 Nov. 1566.

„ 20. *Dez.* aan *Alva*, 6 Juli 1567.

„ 23. *Requesens* aan de *stadhouders*, 6 Aug. 1574.

„ 26. De *S.-G.* aan ?, 20 Oct. 1599.

„ 28. *Aerssen* aan ?, 6 Febr. 1592.

„ 29. *Dez.* aan de *Staten* (*van Holland?*), 6 Aug. 1603.

„ 31. *Aremberg* aan ?, 25 Febr. 1609.

„ 40. *Anthony Gunther van Holstein* aan de *S.-G.*, 10 Juni 1715.

„ 45. *Brederode* aan *Prof. te Water*, 25 Mei 1796.

Lansd. 112. *Burghley papers.* Op fol. 1 een inhoudsopgave. O. a.

N°. 1. „Thoughts in permitting the *Quenes* subjects to trade in the *Lowe Countries.*" Z. d.

N°. 3. „Treaty with the *Low Countries.* A proposition by ye *Emperor* for ye proceeding of ye troubles in ye *Lowe Countries.*" Z. d.

N°. 15. „Account of *Antwerp.*" *Leyc. Corresp.* blz. 475.

„ 48. „Petition of *Harman van Otten.*" Z. d.

„ 55. „ „ „ *Gerardt Hoenrick* to import horses and mares from *Friesland* and *Holland.*" Z. d.

Harl. 1582. „Original letters and papers on State affairs." O. a.

Fol. 38. „Whether it be good for *H. M.* to assist ye *D. d'Aniou* in his enterprise of the *Lowe Countryes*", Nov. 1581.

Bovendien tal van stukken betreffende de huwelijksplannen van *Elisabeth* en *Anjou.*

Fol. 128. „La requeste de *S. M.* à M. le *Duc Jean Casimir* sur les moyens de prester secourz aux *Estatz des Pais-Bas*", 8 Maart 1577, get. *Walsingham* en *Wilson.* Rel. pol. X, n°. 3809.

Fol. 130. *Oranje* aan *Joan Cas.*, 27 Juli 1577. Cop. t. a. p. IX, n°. 3505.

Fol. 132. *Joan Cas.* aan *Walsingham*, 24 Aug. 1577.
„ 133. *Dez.* aan *Ph. Sidney*, 24 Aug· 1577, t. a. p. IX, n°. 3530.
„ 134. „Instruction which the *Duke Casimir* gave me (*Rogers?*) to deal with his brother the *Elector*", 31 Aug. 1577.
Fol. 137. *Elizabeth* aan *Joan Cas.*, 31 Oct. 1577, t. a. p. X, n°. 3637.
„ 140. „Conventiones inter Ser. *Reginam* ac Ill. Pr. *Ducem Joh. Casimirum.*" (get.) *Walsingham.* Z. d.
Fol. 142. *Elizabeth* aan *Joan Cas.*, 8 April 1588. Cop.
Ook een en ander over *Joan Casimir*'s optreden in *Frankrijk* en over *Elizabeth*'s betrekkingen tot de *Duitsche* Prot. vorsten.
Fol. 152. *Dathenus* aan *Walsingham*, 27 Dec. 1577, t. a. p. X, n°. 3710.
Fol. 154. *Matthias* aan *Joan Cas.*, 25 Maart 1578. Cop.
„ 165. *Joan Cas.* aan *Matthias*, 20 Juli 1578. Cop.
„ 167. „Certayn memories for Mr. *Ortell*", get. *Chr. Huygens.*
„ 169. „Discussion touching the *Lowe Countries.*" Z. d.
„ 177. „Discours véritable sur ce qui est advenu touchant le esmotion des *espaignolz* mutinez es Isles de *Zelande* incontinent après la prinse de *Ziericzee*", 2 Juli 1576.
Fol. 180. Cop. van brieven van *Elizabeth*, de *S.-G.* en *Oranje*, 1577 vlg. o. a. t. a. p. X, n°. 3744.
Fol. 188. „What course were fit for *H. M.* to hold in mediating the accord between the *States.*" Z. d.
Fol. 194. „Certen generall propositions most probable to be manteaned." In *Burghley*'s hand.
Fol. 196. „Certen discourses which the *P. of Orange* held had with me at sundry times touching the State of the *Lowe Countries*", 11 Juni 1573. Van *Herlle.* Vgl. *Blok*, *Voorl. Versl.* blz. 16. Rel. pol. VI, n°. 2599.
Fol. 224. „Ordenance, munition and habiliaments . . . in the expedition of *Cadiz*, a°. 1596."
Fol. 226. „A list of all the attendants uppon 4 cannons and two whole culverniges in the voyage to *Cadiz*," 1596.

Harl. 4520, o. a. fol. 10. „Extrait de certain Regles . . . contenant les privilèges de la ville de *Lille.*" 16de eeuw.
Fol. 20. „Traictez des droix et actions que ont les Princes de *Bourgoigne* tant contre le Roi de *France* que Ducs de *Gheldres* et de *Zutphen* ante annum 1538."
Fol. 40 vlg. Eenige stukken over den vrede van *Nijmegen.*
„ 89. *Philips II* aan *Mansfeldt*, 25 Febr. 1593 en 18 Jan. 1595.
„ 188. Proclamatie van den magistraat van *Brussel*, 3 Mei 1581.
„ 326. De *S.-G.* aan *Karel II*, 16 Sept. 1671.
„ 330. *Dez.* aan *Lodewijk XIV*, 10 Oct. 1671.
„ 335. *Willem III* aan *Luik*, 9 Nov. 1672.

Add. 10617. O. a, „The controversies arising amongst the persons concerned in the government of the town of *Goes*, having been occa-

sioned by the chusing of Rentmeesters for the town upon the 26th Dec. 1691."

Add. 10019. Perk. HS. 4°., 15de eeuw, o. a.:
„Schisma quod fuit in *Leodio* inter *Johannem de Bavaria*, electum *Leodiensem* et *Theodoricum de Perwies*, intrusum per populum anno 1406."

Add. 10020. Perk. HS. folio, 15de eeuw, o. a.:
„Tractatus varii de ecclesia *Leodiensi.*"

Add. 11431. Lijst van renten van landerijen in *Woubrechteghem* in *Vlaanderen*. *Nederl.* Perk. HS. 4°, 14de eeuw.

Add. 11432. *Nederlandsch* getijboek. Perk., klein 4°., 14de eeuw.

Add. 14007. Onder allerlei stukken over de *Zuid. Ned.*:
Fol. 292. Iets over het beleg van *Kamerijk*, 1400.
„ 292. Ontzet van *Mons*, 1678. Gedr.
„ 302. „La importancia de la villa de *Breda*", ± 1678.
„ 329. Papieren betreffende den vrede van *Aken*, 1668.
„ 333 „Advantages of the Duke of *Neuburg* being governor of *Flanders*," (1678?).
Fol. 337. „Disadventages of appointing the Duke of *York* Governor of *Flanders*", (1678?).
Fol. 350. „Noticias de las cosas de *Flandes*, *Olanda* y *Inglaterra*, que el Cardenal de *Borja* dio al Duque de *Albuquerque*", 1619.
Fol. 353. Rapport van *Francisco Ramos del Mançano* over het voortzetten van *Strada*'s werk door de *Jezuïten*, 1665.
Fol. 360. Over de *Engelsche* „clothiers" in *Holland*. Z. d.
„ 371. „Discurso de las yuvençiones y aparatos de guerra que para gañar el castillo de *Amberes* (*Antwerpen*) trayan los *Holandeses*", 1624.
Fol. 377. Capitulatie van *Breda*, 1625.
„ 395. Instructie van *Albertus*, 1595. Cop.
„ 408. *Parma* aan *Philips II* (?), 23 Juli 1579, over de malcontenten in *Vlaanderen*.
Fol. 411. Instructie voor *Juan Pacheco*, *Marques de Zerralvo*, 1592/3, naar de *Ned.* gezonden. Cop.
Fol. 421. Plan van *Ostende*.
„ 461. Over den handel van *Holland* met *Noorwegen*, ± 1600.

Add. charters 27655. Belofte van *Philips van Bourgondië* om een leening van den „Bailli des Quartres Mestiers" te *Hulst* terug te betalen. Paaschavond 1449. *Fransch*.

Add. ch. 29251. Charter betreffende de opbrengst van een stuk land in de parochie *St. Gertrude* te *Luik*. 2 Aug. 1449. *Ned.* met 6 zegels.

Harl. 4521. Eenige copieën van oorkonden uit de 17de eeuw, „de jure academiarum cathedralium in *Belgia*."

Harl. 6993, n°. 66. *Leycester* aan Lord Mayor en Aldermen van *Londen*. 3 Febr. 1585/6. Cop. *Leyc. corresp.* blz. 83.

Fol. 119. *Dez.* aan *Burghley*, 5 Dec. 1585. *Leyc. corresp.* blz. 21.

Add. 8161. „Keuren der stad *Leyden*." Groot 8°, pap. HS., zeer fraai geschreven. De eerste blz. van elk hoofdstuk is op perkament geschreven. ± 1500. Begin:

„In den name Goids amen. Dit sijn sulke kuren als die rechters mit achte scepene ghekuert hebben te rechte. Ende wat in dit boeck niet gescreven en staet, dat en syn gheen kuren, noch die en selmen niet rechten."

Fol. 76 vlg. „Dit sijn die vonnissen van den waterrechte ten *Damme* in *Vlaenderen*."

II. *Travels. Class. Cat.* Vol. 58, blz. 89.

Lansd. 254, fol. 179. „Three weekes observations of the *States* countries, especially *Holland*", 17de eeuw.

Lansd. 777, fol. 82. „Three moneths observations of the *Lowe Countries* especially *Holland*", eerste helft 17de eeuw.

Lansd. 722, fol. 115. „*Sir Thomas Overburie*'s observations of the *Low Countryes* and Kingdom of *France*." Begin 17de eeuw.

Harl. 290, fol. 262. „Three months observations of te *Lowe Countryes* especially *Holland*." 17de eeuw. Defect.

Harl. 6824, fol. 90. *A. M. Schurmans* aan *Rivetus*, Maart 1638.

Fol. 196. „Three weeks observation of the *States* countries especially *Holland*", 17de eeuw.

Harl. 5111, fol. 1. „Three moneths observation of the *Lowe Countries* especiallee *Holland*." Vooraf gaat een brief get. *J. S.*, d.d. *Aegipt* this 22 Januar. 17de eeuw.

Fol. 25. „Voyage en *Hollande* fait par *Mad.* et *Madelle de Longueville* en 1646."

Fol. 70. „Proposition des plenip. de *France* à ceux de *Holande*." Z. d. (1647).

Fol. 76. „Responce à cette proposition", 31 Jan. 1647.

„ 78. „Autre escrit de la part des plenip. de *France* à ceux des *Pays-Bas*", 7 Jan. 1647.

Fol. 329. „Proposition de MM. les Amb. de *France* en l'Assemblée de MM. les *E. G.*", Maart 1644.

Fol. 333. „Proposition faite par M. *de la Thuillerie*... touchant la restitution... des pays de *Lorraine* à M. le Duc *Charles*", 1648.

Fol. 343. „Instructions des Estats de *Holande* touchant le pouvoir de leurs deputez aux *Estats-Gen.*", Sept. 1643.

Fol. 349. *Fransch-Ned.* verdrag, 15 April 1634.

Harl. 3516. „*Tho. Penson* (armspainter) his progress into *Holland*, *Flanders* and *France*, a°. 1690." De reis duurde werkelijk van 30 Juni—20 Nov. 1687.

Harl. 6427. Reis van een onbekende door *Duitschland* en *Holland*, waarschijnlijk 17de eeuw.

Sl. 1504. „Memoranda rept by *Latimer Ridley*, chiefly during his journey in the *Netherlands* and *France*," 1679.

Sl. 1818. Fol. 170. „Two months observations of the *Low Countries* especially *Holland*"; daarbij een brief van *J. S.*, 17de eeuw.

Sl. 3213, fol. 1. „Three months observation of the *Low Countries* especially *Holland*", get. *J. S. Egypt*, 22 Jan. Zie boven blz. 259.

Add. 18648. „Three moneths observation of the *Low Countries* especially *Holland*", get. *J. S.*, 22 Jan.
Dit reisjournaal was, blijkens de talrijke afschriften, zeer verspreid en is volgens den catalogus in 1691 gedrukt.

Add. 19212, fol. 1. „Journal of a tour throug *Holland*, *Flanders* and part of *France* in two volumes by *Gervaise Leveland*", vol. 2nd. Loopt van 10—20 Aug. 1767 en handelt alleen over *Parijs* en omstreken.
Fol. 48. „Remarks on a tour" (over *Holland* naar *Aken*), Juli 1769.

Add. 18722. „Iter breve or a short and plain narrative of a journey from *London* to *Antwerp* in *Flanders*... compleatt by *Th. Scott*", 2 Sept.—2 Oct. 1672.

Add. 22591, fol. 320. „Three monthes observations" etc. Zie boven.

Add. 20705. „A journal of my travels", van een onbekende. 24 Juni—20 Aug. 1691. Over *Holland*.

Add. 21495. „Journal of a tour in *Holland*", 1 Mei—17 Juni 1696.

Add. 22984 en **22985**. Reizen door *Holland* en *Vlaanderen*, 1736. 2 deelen van eene groote serie reizen, die loopt van Add. 22978—22998.

Add. 24013. „Itinerarium oder Kurtze Beschreibung aller derenjenigen Merckwürdigkeiten welche auf der mit dem Reichs-fray-wohlgeb. Herrn *Ludwig Chr. von Vohenstein*... in *Holland* und von da wieder zurück nach hausse als Hoffmeister glücklich vollzogenen Reysse zu beobachten vorkommen. Zusammen getragen von *C. F. Sibern*." 1709.

Add. 29492, fol. 7b. Kort verhaal van een excursie in *Holland*, 17de eeuw.

Add. 30949. „The excursion to *Holland* and the *German Spa*", van *Edmund Bott*, 1767.

Add. 31029. Derg. journaal van *John Barak Swaine*, 1834.

Add. 15570. „An account of a journey through *Holland*, *Frizeland*, *Westphalia* etc. in severall letters to *Mr. N. H.*" Aug.—Dec. 1710.

Eg. 2165. Reisverhaal van *sir Joshua Reynolds* van een reis door *Holland* en *België* in 1781, ged. autograaf, ged. copie met verbeteringen van *Reynolds*. Nadere verbeteringen van *Edm. Malone*. (Gedr. 1797.)

Add. 6136. „Voyage de *Hollande* par *M. Diderot*." Copie. 18de eeuw.

Add. 6235. „A journal of a short excursion from *London* through the province of *Holland* and part of *Flanders* to *Paris*", 28 Aug.— 12 Oct. 1733. Van Prof. *John Ward*.

III. *History. Class. Cat.* Vol. 3, blz. 377.

Add. 20048. „De la source et commencement des troubles suscités aux *Pays-Bas* soubs le gouvernement de la *Duchesse de Parma*." *Fransch* verhaal van den opstand, dat loopt van 1559—1567. Zeer uitvoerig. Pap. 8°., 17de eeuw. Hoogstwaarschijnlijk van *Hopperus*.

Eg. 991. „Chronologie des gouverneurs des *pais-bas*." Namen en titels, regeeringsjaren en fraai uitgevoerde wapens der hertogen van *Brabant* en der gouverneurs der *Nederlanden* tot 1794. Folio pap.

Eg. 2252. „Recueil et memorial des troubles des *Pays-Bas*... depuis le partement du *Roy*... jusques à la resolution de l'allée de *S. M.* en ses *Pays-Bas*, 1559—1566. Pap. folio, 17de eeuw. In 1634 was het HS. in handen van *J. Godin*. Een later bezitter schreef op het eerste blad: „Memories de mess. *Joachim Hopperus*, *sieur de Daelhem* etc." (Vgl. boven Add. 20048.)

Harl. 6798. O. a. n°. 9. Memorie van *Ch. Davenant* aan *Godolphin*, 29 Mei 1705. Over vrijen handel tusschen *Frankrijk* en *Holland*.
N°. 10. „The slaughter of *Turneholt* the first winter that *sir Francis Veere* was by *H. M.* made Governor of *Brill*." (1597.)
N°. 12. Beschrijving van den slag bij *Nieuwpoort*.
„ 13. „ „ het beleg van *Ostende*.
„ 25. „A discourse showing how necessary it is for the quiet of Christendome that the *United Provinces* fall into the hands of some *Prince* less powerfull than the King of *Spaine*", einde 16de eeuw.
N°. 26. „A discourse upon the *Low Countries* 1596, by *Mr. Alford*."
„ 27. „An opinion for the form and manner of argument to move *H. M.* to the acceptation of the sovereignty of the *Low Countries*, by *Mr. Alford*."
N°. 28. Onderzoek naar het goed recht van *Oranje* om de wapenen tegen zijn wettigen vorst op te nemen, 1575.
N°. 29. „A brief note to shewe to your honnor how dangerous it is

for *Inglande* if King *Philippe* possesse the *Low Countries* by conquest as he purposeth to doo." ± 1578.

N°. 30. Redenen, waarom *Elizabeth* de *Nederlanden* helpt, 1585.

„ 31. „Things sodainely conceaved, why *England* should protect the *Hollanders*." Einde 16de eeuw.

N°. 32. Betoog tot het voortgaan met het verleenen van steun aan de *Nederlanden*. eod. temp.

N°. 35. Eenige verhandelingen over den afstand der *Nederlanden* aan de *Aartshertogen*, 1598.

N°. 36. „Reasons of conjecture for the present affaires betweene *England*, *Spaine* and the *United Provinces*", ± 1600.

N°. 37. „The politia of the *United Provinces*", begin 17de eeuw. Daartusschen 2 epigrammen van *Hugo de Groot* op het beleg vau *Ostende*.

N°. 40. Fragment uit een gesprek van een *Zeelander* en een *Vlaming* over de voortzetting van den oorlog. Gedr. 1615.

N°. 48. Uitvoerige verhandeling over de *Nederlanden* in 86 hoofdstukken. Begin 17de eeuw.

N°. 49. *Burnet's* verhaal van de landing van *Willem III*. 27 Nov. 1688.

N°. 50. *Eng.-Ned.* verdrag van 29 April 1689. Authentieke copie.

Harl. 6994, n°. 2. *Raleigh* aan *Leycester*, 29 Maart 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 193.

Fol. 37. *Leycester* aan *Burghley*, 29 Sept. 1586. *Leyc. Corresp.* blz. 418.

Harl. 6992, n°. 36 en 37. *Wilson* aan *Burghley*, 5 April en 19 Juni 1577. Rel. pol. IX, n°. 3401 en 3456.

Harl. 4268. Uittreksel uit de geschiedenis van *Nederland*, 1600.

Harl. 588. Lijsten, waaronder:

Fol. 49b. „Principes papistici pro *Rege Hispano* in *Belgia*", 1567.

„ 50. „Principes Protestantes et Papistici contra *Hispano* in *Belgia*", 1567/8.

Sl. 3441. „History of the revolt of the *United Provinces* from the dominion of *Spain*; with an account of their form of government and institutions." 15 blz. 17de eeuw.

Add. 17898 en **17899**. „De Princelycke Historie van haer leven ende daden van pausen, keysers, koningen en hertogen, door *Jean Jaquinet*." 2 dln. met portretten. Add. 17898 bevat de *Ned.* geschiedenis van de vroegste tijden tot 1653. Add. 17899 de buitenlandsche geschiedenis der Republiek, 1621—1647.

Add. 18290. „La cronique de *Brabant*," 615—1288. Opgedragen aan *Philips den Schoone* door *Jean d'Enghien*, *seign. de Kestergate*, *vicomte du pays de Grimberg*." Fol. pap. 15de eeuw.

Add. 19473. „Collectanea *Nassovica* oder Beyträge zu einer mehr vollständigen genealogie und Historie des uralten Grafen und Fürstenhauses *Nassau*." 18de eeuw.

Add. 22872. „Fragmentos para a explicaçao dos tratados feitos em *Utrecht*." Bevat een kort begrip der *Ned.* geschiedenis van 775—1713 en vertalingen van stukken over den vrede van *Utrecht*, 1713.

Add. 22727. „De praecipuis rebus gestis *Frisiorum Septentrionalium* breviter descripti et iconice adumbratii libri sex e summis antiquitatum tenebris producti per *Petrum Sax ab Egdora Frisium*, A. C. MDCLVI," opgedr. aan *Jan Samuel Heistermann*, gouv. van *Heyde* in *Holstein*.

Add. 16451—16468. „Relazioni e scritture della successione del *Duca d'Angio* di *Francia*, chiamato *Filippo V*, alla corona di *Spagna* e della guerre e di quanto e seguito per il testamento e morte di *Carlo II* di *Spagna*, fiu le Potenze d'*Europa*", 18 dln. Copieën van allerlei stukken uit dien tijd.

Harl. 287, fol. 1. *Ph. Sidney* aan *Walsingham*, 24 Maart 1585.

Fol. 5. *Huntley* aan *Burghley*, 13 Nov. 1585. Cop

„ 6. „A brefe note of ye rulynge and government in *Friesland*, after ye old maner and costome with ye government nowe at this present", ± 1585.

Fol. 9. „An awntser to ye questions by postill (over de *Nederlanden*). A direction for one sent to the *Prince of Parma*." Z. d.

Fol. 12. Uitvoerige memorie over de *Nederlanden*, ged. in *Burghley*'s hand, 1585

Fol. 20. *Elizabeth* aan *Buckhurst*, 10 April 1587. Cop.

„ 22 en 24. *Leycester* aan *Walsingham*, 11 en 18 April 1587.

„ 26. *Ever. Reidanus* aan *Herlle*, 28 April 1587.

„ 32. *Walsingham* aan *Leycester*, 14 Juli 1587. Minuut.

„ 35. *Killigrew* „ „ , 22 Juli 1587.

„ 37 vlg. *Needham* aan *Walsingham*, 26, 28 en 29 Juli 1587.

„ 43. *Russell* aan *denz.*, 30 Aug. 1587.

„ 47. ? aan *denz*, 5 Sept. 1587.

„ 48. „Le nouveau *Conseil d'Estat*, esleu par les *Estatz-Gnaulx*," 8 Oct. 1577.

Fol. 49. *Davison* aan *Leycester*, 28 Oct. 1577. Rel. pol. X, n°. 3618 (daar aan *Burghley* gericht).

Fol. 53. *Holland* en *Zeeland* aan *Leycester* (?), 3 Dec. 1587. Cop.

„ 55. *A. B.* aan *Walsingham*, 2 Jan. 1587/78.

„ 57. „A note of points to bee resolved", 28 Jan. 1588.

„ 59. „*Th. Shurley*'s memoriall", Febr. 1588.

„ 63 en verder passim. Tal van brieven van *Cobham* c. s., over de onderhandelingen te *Bourbour*, in het voorjaar van 1588.

Fol. 65. Interrogatoir van *John Flowde* (betrokken in het verraad van *Stanley* en *York*), 11 Maart 1587.

Fol. 82. *Conway* aan *Walsingham*, ? Mei 1588.

Fol. 99. *Killigrew* aan *Burghley*, 30 Juni en 6 Juli 1588.
„ 103. *Conway* aan *Walsingham*, 8 Sept. 1588.
„ 104. *Drury* aan *denz.* 19 Sept. 1588.
„ 106 en 112. *Russell* aan *denz.*, 20 Sept. en 14 Nov. [1588].
„ 108. *Barnett* „ „ , 29 Nov. 1588.
„ 110. *Ortell* „ „ , 9 Nov. 1588.
„ 114. „Response de MM. les *E. G.* sur la déclaration de conseiller *Bodley*, touchante les Instructions luy données de par *S. M.*", 18 Jan. 1588/9.

Fol. 126. „Mémoire pour *M. Caron*", 28 Maart 1589.
„ 139. „*Burghley* his report of the State of the *Low Countries*", Jan. 1589.

Fol. 147. „Déclaration du Conseiller *Bodley*", 22 Febr. 1588/9.
„ 151. *Aldryche* aan *Walsingham*, 12 Maart 1589.
„ 153. *Rob. Duckomb* aan *denz.*, 12 Maart 1589.
„ 157. „Suche grievances and miserye as our souldiourye have suffered more then any other nation in the *Low Countries*." Z. d.

Fol. 160 vlg. *Bodley* aan *Burghley*, 28 April 1590. (2 br.)
„ 176 vlg. *Wilkes* en *Bodley* aan de *S.-G.*, 27 en 30 Juli, 4 Aug. 1590.

Fol. 187. *Bodley*'s cijferschrift.
„ 188. *Burghley* aan *Bodley*, Febr. 1590/1.
„ 192. Memorie over de *Nederlanden*, Nov. 1591.
„ 198. *Norris* aan den *Raad van State*, 6 Jan. 1591/2. Cop.
„ 200. „The differenciall poincts referred to ye *States*", 1592.
„ 213. *Bodley* aan *Burghley*, 10 en 21 Juli 1594. Cop.
„ 216. *Burghley* aan *Bodley*, 7 Juli en 3 Aug. 1594. Cop.
„ 222. *Bodley* aan *Burghley*, 14 en 27 Aug. 1594. De eerste is copie.

Fol. 226. *Ned.-Schotsch* verdrag, Sept. 1594.
„ 229. „*Barnevelt*'s overtures to Mr. *Bodley*", 1595.
„ 231. „A note of some exceptions that by coniecture will be made to ye accountes of *H. M.* with the *S. G.*" 1595.

Fol. 233. Uittreksel uit het rapport der gedeputeerden der *S. G.* naar *Engeland*, 1585.

Fol. 235. *Bodley* aan de *S.-G.*, 4 Febr. 1595/6.
„ 244. „The battayle of *Newporte*, written by *sir Francis Vere*."
„ 256. Résumé der onderhandelingen in 1609 over het Bestand.
„ 263. Rede van *Joachim* tot *Karel I*, 11 Sept. 1627.
„ 270. „Reasons by the *Dutche* brewers shoulde not serve straingers with the foeringe beer." Z. d.

Fol. 272. „The politia of the *United Provinces*." Begin 17de eeuw.

De copieën in dezen bundel voorkomende, zijn uit denzelfden tijd als de origineelen, einde 16de en begin 17de eeuw.

Add. 22873. „Cronycke van *Cleve*", door *Gerrit van der Schuyren*. Fol. pap. 15de eeuw. Behandelt de *Kleefsche* geschiedenis van 1000 af

tot 1450. Opgedragen aan *Johan*, graaf van *Kleef*. Nederrijnsch. Goed bewaard, duidelijk geschreven HS.

Lansd. 16, n°. 17. *Oranje* aan *Burghley*, 21 Febr. 1573. *Rel. pol.* VI, n°. 2545.

N°. 62. De *Commissarissen* der *Merch. Adv.* aan hun *Gouverneur*, 12 Mei 1573. t. a. p. VI, n°. 2578.

N°. 93. Aangehouden *Ned.* goederen in *Engeland*, 7 Juli 1573. t. a. p. VI, n°. 2608.

Caligula C. II, fol. 132. *Alva* aan *Elizabeth*, 5 Febr. 1571. t. a. p. VI, n°. 2148.

Vitellius F. XV. „Cronycke van *Hollandt* van *Jan van Naeldwyck*." Loopt van de vroegste tijden tot 1514. Op het eerste blad staat: *Hollandiae* cronicon sive Historia ideomate eodem ... (*Theo*)*dorico* primo comite ad annum 1514. Quae *Theodoricum* ante ... prefiguntur ab autore et huius autore *Johanne a Naldwicke* senius ex ipsius cum in prefatione verbis tum ex subscriptione ad ...." Waarschijnlijk hebben wij hier dus met een bewerking en vervolg op *Naeldwyck* te doen. Pap. groot 4°. HS. 16de eeuw. Vgl. *Muller*, *Lijst van N.N. Kronieken*. Werken Hist. Gen. N. R. n°. 31, blz. 23.

Tiberius C. IV. „Historie ofte Cronycke van *Hollant* ende *Zeelant*, daer den Autheur in seyt een vermeerderinge te syn van syn eerste Cronycke al beschreven by *Jan van Naeldwyck*, edelman van *Hollant*, eyndende A. D. 1461." Voorafgegaan door een Proëmium en een Tabula.

Fol. 268. „Dit syn die wonderlycke oorloghen van den doorluchtighen hoochgheboren prince keyser *Maximiliaen*, hoe hi hier eerst int lant quam. Ende hoe hi vrou *Marien* troude. Gedrukt cum privilegio." Met platen. Pap. groot 4° HS. 16de eeuw. Vgl. *Muller*, *Lijst* blz. 23.

Add. 8761. „Storia della *Fiandra*, *Germania* etc.... del anno 1500 al fine 1670 ', 17de eeuw.

Add. 5959. Passim. Memoranda betrekkelijk de geschiedenis van *Holland*, getrokken uit *Scribanius*. „Origines *Antverpiensium*", 17de eeuw.

Eg. 794. „Historia *Cliviae* et viciniae ex MS. Bibliothecae quondam *Henrici ab Hanseler*, judicis in *Dingden*, qui obiit anno 1617, de scripta ab *Henrico Petri Hinsend*, anno 1677."

Add. 25492. Regesten van privilegiën, door de hertogen van *Kleef* aan *Wezel* verleend, 1277—1489, met een lijst dier hertogen. Klein folio pap. HS. ± 1500.

Add. 25417. „Recueil de antiquitez de *Flandres*", kroniek tot 1509, geschreven door *Philippe Wielant*, president du Conseil de *Flandre* (+ 1519). Fol. pap. HS. 16de eeuw. In 1630 was het HS. in 't bezit van *Philippe de Lespinoy*, die het gekocht had uit de verzameling van *Anthoine Sanderus*, kanunnik te *Yperen*.

Add. 32094, fol. 17. „Considerations in order to a *Dutch* warre. (24 April 1664). Copie delivered to his *R(oyal) H(ighness)*" (*York*). *Coventry*'s hand.

Fol. 21. „Considerations about ye warre with *Argiers* with some regard to the warre likely to bee with ye *Dutche*", 25 Juni 1664. *Coventry*'s hand

Fol. 50. „A paper about the *Dutch* warre shewed once to my Ld. *Falmouth* and to none else." Z. d. *Coventry*'s hand.

Deze bundel bevat verder nog memoriën over den 2den *Eng.* oorlog, bevelen aan de *Admiraliteit*, etc.

Fol. 162—195. Stukken over de vredesonderhandelingen te *Breda*.

„ 196 vlg. Rapporten van *Monk*, over misbruiken bij de *Admiraliteit*, 1667.

Add. 33052, fol. 140. Verhaal van de ontvangst van *Willem IV van Oranje* te *Oxford*, 27 April 1733.

Eg. 2209. „Diverses matières et antiquitez de *Flandres* depuis qu elle at recheu la sainte foy ascavoir a l'an VI^c et quatre jusq'à l'an 1506, rescript hors d'un livre ayant la date dudit année 1506." Verkorting door *Phil. Huylaert* van het werk van *Wielant*. (Vgl. boven Add. 25417, blz. 265). Pap. folio HS. 18de eeuw.

Eg. 2242. „Beschrijving van de belegering en wonderlijke ontheffinge van d'stat *Leyde*, geleegen in *Hollandt*, voorgevalle in den jaere 1574, door *Jan Fruytiers*." Pap. fol. HS. 16de eeuw. Gedr. te *Delft* in 1577.

Add. 24651. „Die Cronyck van *Brabant* ende van *Grimberghen*, daer inne ghestelt worden de orloghen, die de Hertoghen van *Brabant* hadden teghen de Heeren van *Grimberghen* ende es wt een cronycke in Ryme in prose verandert." Prozabewerking van *Jan van Heelu*, met in kleuren uitgevoerde wapens in margine. Pap. 4° HS. 16de eeuw.

Vespasianus D. IX, fol. 503 vlg. „Historia in lingua *Belgica*, de *Hollandia* et *Zelandia*." Prozakroniek van den tijd van *Brutus* tot 1476. De wapens der graven van *Holland* zijn toegevoegd. Zeer duidelijk, maar hier en daar beschadigd HS. Klein 4° pap. 15de eeuw. Vgl. *Muller*, *Lijst* blz. 26.

Vit. E VI. 4° papieren HS. 15de eeuw, zeer beschadigd door brand.

Fol. 1. „Catalogus tractatuum in isto volumine."

„ 2. „Ex cronicis *Hollandiae* excerpta quedam."

„ 4. „*Hollandorum* seu *Hollandinorum* cronica, sive Historia quibus in convexandis operam navabant *Ihoanes Beeck* et *Jhoanes Gerbrandus* libris decem ad annum 1470."

Vgl. *Muller*, *Lijst* blz. 24, waar deze kroniek als die van *Frederik van Sevender* genoemd staat.

Harl. 1886, fol. 3. „Prologe van acten bij den gemeenen stemmen van *Vrieslandt* opt stuck van een Annael oft *Landtboeck* te doen maecken

ende wat persoonen bevolen zijn tselve te maecken, 27 Febr. 1528."

Daarop volgt het bekende Landboek, gemaakt door *Kempo van Martena*, „Doctoor, Ridder ende Keiz. Mat. raedt alhier in Zijne Mat. Hove van *Vrieslandt*." Het bevat afschriften van oorkonden van 1498 af, en daarbij allerlei historische bijzonderheden. Het werk is voortgezet tot 1545 en eindigt fol. 236^{b}. Op fol. 243 nog een copie van een oorkonde van *Caspar Robles*, 21 Jan. 1566. Folio pap. HS. 16de eeuw. Zie *Muller*, Lijst blz. 59.

Add. 9259. „Papers relative to *Holland*."

Fol. 2. Overzicht van de samenstelling en de macht der *S.-G.* 18de eeuw.

Fol. 21. Evenzoo van den *Stadhouder*, 18de eeuw. Met potlood is bijgeschreven: „*Lord Sandwich*", die onder *Willem IV* gezant in *den Haag* was.

Fol. 32. „Voilà quelques étoient les dispositions des *Hollandois* quelques années avant la conclusion du traîté de *Munster*." Z. d.

Fol. 35. Opbrengst der domeinen in de *Republiek*, 1702—1730.

„ 39. „Troubles de *Hollande* de les années 1786/7.

„ 53. „History of the late Revolution in the *Dutch Republick*." Copie naar een gedr. werk, 1789.

Lijsten van troepen etc.

Tib. A. IX. „Miscellanea Historica", o. a.:

Fol. 20^{b}. „De Comitibus *Flandrensibus*." Groot 8° perk. 14de eeuw. Zeer door brand beschadigd.

Nero E. III. „Les anciennes chroniques de *Flandres*." De kroniek begint met den mythischen *Lydrik* (721) en loopt tot 1382. Prachtig uitgevoerd HS. met miniaturen, initialen en groote illustratiën. Fol. perk. 15de eeuw. Op fol. 2 een inhoudsopgave.

Kings 187—180. „Jaerboecken der Stadt van *Antwerpen*. Bijeenvergadert door *Joan. Franc. Verbruggen*" Opgedragen aan *Petrus Josephus*, elfden bisschop van *Antwerpen* († 1727), met platte gronden, portretten, afbeeldingen en tal van wapens. De kroniek begint met de stichting van *Blandinium* door *St. Amand* en loopt tot 1725.

Kings 181—183. Bevat het vervolg dezer Jaerboecken tot 1730.

Tib. C. XI. Bevat onder meer:

Fol. 45. „Commemoratio de rebus *Sctae Traiectensis* ecclesiae quae olim a Regibus et ab aliis Dui nri Jesu Chri. fedelibus eidem ecclesiae traditae sunt." Afschriften van oorkonden van schenkingen aan de *Utrechtsche* kerk. Uitg. *Muller*, *Werken Hist. Gen.*

Fol. 125^{b}. „Cronicon ab anno 640 usque ad 1189 conscriptum ut videtur a *Belga* aliquo, quin ni fallor, a *Batavo*." Voortgezet tot 1248. (*Annates Egmundani*). Perk. fol. HS. 12de en 13de eeuw; Vgl. *Muller*, *Lijst*, blz. 9 en *Pols* in Geschiedkundige opstellen aan prof. *Fruin* aangeb.

Royal 16. F. III. „Anciennes croniques de *Flandre.*" Loopt van de vroegste tijden... „jusques àtat que le Roy *Edouard d'Angleterre* eut concquis par la faveur et ayde de d'iceulx flamens la ville de *Callaix.*" (1347). Fraai exemplaar met platen en andere versieringen. Fol. perk. HS. 15de eeuw.

IV. *Church History*, *Class. Cat.* vol. 5, blz. 53 *en* 99.

Titus D. XXV. Klein 4° HS. pap. 16de eeuw, o. a.

Fol. 90. „Cronicon in quo varia de rebus *Germanicis* Episcoporum *Tongrensium*, *Traiectensium* et *Leodiensium* ad anum 1486 ex autoribus *Haringero*, *Abbate Anselmo*, *Egideo*, *Johanne presb.* et *Joh. Sct. Stabul.*"

Fol. 186. „De cladibus *Leodinensium* authore *Henrico de Oeschot*, Priore in *Bethlem* iuxta *Lovanium*, anno 1393."

Fol. 222. „Cronicon episcoporum *Traiecti* inferioris destructura cum ruina urbis *Antoninae*, 1393." Alles proza.

Dit alles betreft *Luik*. Met *Traiectum* is natuurlijk *Maastricht* bedoeld, waar de bisschop zetelde, voordat hij zich naar *Luik* verplaatste.

Burn. 347. Eenige korte heiligenlegenden in 't Lat., waaronder *St. Amand* (fol. 48) en *St. Egidius* (fol. 91). Pap. groot 8°. 17de eeuw.

Eg. 275. „Gesta pontificum *Tungrensium*, *Traiectensium* et *Leodiensium.*" Lat. kroniek der *Luiksche* bisschoppen, van den eersten bisschop tot het einde der 15de eeuw. Groot 8° pap. 15de eeuw. Een 16de-eeuwsche hand voegde er een voorrede, aanteekeningen in margine en een vervolg tot 1554 aan toe. Op fol. 16 een lijst der bisschoppen op perkament.

Add. 29587, fol. 51. *Lodewijk XIV* aan *Mary van Oranje*, 24 Maart 1660. Cop.

Fol. 85 en 87. Verdragen tusschen *Engeland*, *Nederland*, *Zweden* en den *Keizer*, 1701.

Fol. 101. Concept-instructie voor *Mitchell*, gezant naar *Holland*, om de *S.-G.* over te halen tot een expeditie naar *West-Indië*, 29 Sept. 1702.

Fol. 176. „The politia of the *Netherlands.*" Begin 17de eeuw.

Add. 22635. Onder allerlei andere kronieken:

Fol. 56. „Annales breves Episcoporum *Tungrensium* et *Leodiensium* usque ad 1251." Met vervolgen tot 1364. Perk. folio HS. 14de eeuw. Het boek was het eigendom van *Amelius de Schonouwen* (*Schoonhoven*). abt van *St. Truyen* (1331—1351).

Add. 25721. „Repertorium ofte register van alle de Acten der Particuliere *Noorthollantsche* synoden. Beginnende vant jaar MDLXXII. Mitsgaders van seecker Provintiael Synodus van *Zuythollandt* en *Noorthollandt* gehouden binnen *Haerlem*. Anno MDLXXXII." Het repertorium

loopt tot 1671 en geeft de behandelde onderwerpen in alphabetische volgorde.

Add. 16469—16478. „Scritture varie concernenti la successione di *Spagna* e le guerre seguïté doppo la morte de *Carlo II*; raccolta dal canonico *Antonio Francesco Ghiselli*, nobile *Bolognese*." Copieën van tal van stukken over den *Spaanschen* Successieoorlog.

Add. 14292. „L'ordre et suite des Evesques de *Tongres*, *Mastrecht* et *Liege*." Fraai folio HS., dat de bisschoppen van 1014 tot 1621 vermeldt en versierd is met hun wapens en stamboomen.

Harl. 424, o. a. fol. 66. Verbod van uitvoer van „clothes" naar de *Nederlanden* en van invoer van *Ned.* producten, 30 Maart 1563. Cop.
Fol. 67. „A true narrative and writinge, defensive of things happened, in the *Base Countries* touching the cause of relligione the yeare of our Lord, 1566." *Eng.* vert. van de „Vraye narration" van *Marnix.*

Harl. 6827, n°. 15. „Apographum judicii Facultatis Theologicae Academiae *Ultrajectinae*", 1656.

Harl. 3710, n°. 16. Proclamatie der *S.-G.* tot banning van alle *Jezuïeten* uit de *Republiek*, 1622. *Eng.* vert.

Lansd. 9, n°. 2. Copie van het request tegen de *Inquisitie*. *Antwerpen*, Jan. 1565.
Fol. 30. *Abel Sylvius Frisius* aan *Cecil*, betreffende de opvoeding van familieleden van dezen. 7 April 1566. Lat.
Fol. 31. Lijst van *Nederlanders*, die te *Londen* een *Protestantsche* gemeente hebben gesticht, 1566.

Lansd. 12, n°. 8. *Gresham* aan *Cecil*, 14 Aug. 1569.
N°. 10. *Cecil* aan de *Merch. Adv.*, 10 Sept. 1569. Minuut.
„ 11. *Gresham* aan *Cecil*, 15 Sept. 1569.
„ 49. Eischen der *Eng.* kooplieden tegenover de *Ned.*, 13 Febr. 1569. *Rel. pol.* V., n°. 1844.
N°. 58. Adres van eenige *Vlamingen* aan *Elizabeth* over een monopolie van geglazuurde pannen, 1570.
N°. 59. Brieven van de kerk te *Noordwijk* tot aanbeveling van deze *Vlamingen*, nam *Jasper*, *Andreas* en *Jacob Janssen* van *Antwerpen*, 24 Jan. 1570.

Vesp. C. VIII. „Acte inter *Angliam* et *Hispaniam*", 1588—1607.
In dit deel vinden wij een groote verzameling brieven, memoriën etc., van en over de vredesonderhandelingen van *Spanje* en *Engeland* te *Bourbourg* in het voorjaar van 1588. Op fol. 209 vlg. een reeks van onderschepte brieven van *Aartshertog Ernst*, *Philips II*, *Feria* en *Fuentes*, 1594.

Fol. 231 vlg. Brieven van *Ernst*, *Richardot*, *Fuentes*, *Tassis*, *Verreycken* en *Albertus* aan de *Eng.* staatslieden, 1594.

Julius F. VI, fol. 218. Overzicht van de macht van den pauselijken legaat in de *Nederlanden*, 16de eeuw.

Cott. App. XXVII, fol. 66. „Ordinum Foederatorum ac nominatim *Hollandiae* et *Westfrisiae* orthodoxia a *Sibrandi Lubberti* et aliorum iniuriis vindicata." Uitvoerig betoog. 17de eeuw.

V. *Transactions with Great Britain. Class. Catal.* vol. 7, blz. 209.

Add. 28173. Copieën uit het Rijksarchief te *Brussel*, 16de eeuw.

Add. 17677. Copieën uit het Rijksarchief te *'s Gravenhage*, 1576—1702.

Tit. F. III, fol. 6. „Discourses" van *W. Herlle.* (Zie Harl. 1582 fol. 196, boven blz. 257.)

Add. 32091, fol. 83. Brieven van *Eng.* gezanten in de *Nederlanden*, Juni 1512—Aug. 1514. Cop. Vgl. *Galba*, B. III. Dit deel is het eerste van de *Mallet-papers* (Add. 32091—32096), die beschreven zijn in het 5th *Report of the Hist. Comm. App.* blz. 308 en 7th *Report. App.* blz. 428.

Harl. 134. „An Ephemeris or Diarie conteining the Itinerairie of our Lords Comm. sent by *H. M.* into *Flaunders* to treate with the *K. of Spayne* his Comm." Februari—einde Juli 1588.

Harl. 1217. Bevat een oude lijst van papieren, voorhanden in het *State Paper office.* Van geen belang.

Harl. 7010, fol. 561. Verhaal van den slag bij *Lowestoff*, 1 Juni 1665.

Harl. 4464. „Les lettres de la Reyne *Elizabeth* et Roy *Jacques I* aux *Estats des Provinces Unies d'Holland*, *Roy de France*, etc." 1596—1606. *Entry-book.*

Sl. 262, fol. 1. „An Ephemeris or Diarie. (Vgl. Harl. 134, Vesp. C. VII. fol. 444 en Vesp. C. VIII, fol. 1.)
Nog eenige stukken over de onderhandelingen in 1588.
Fol. 69. Overzicht der schepen, munitie, bewapening etc. van de *Armada*, 1588.
Fol. 71. Overzicht van het leger in *Nederland*, 1588.

Add. 5935. Dit boek bevat ontcijferde, gecopieerde brieven ten gebruike van den diplomaat *Beale.* Op fol. 1 de sleutel tot het geheimschrift.

Fol. 3. *Beale* aan *Leycester*, 29 Mei ?.

„ 5 vlg. *Wilkes* aan *Walsingham*, 27 Jan., 13, 19 en 30 April 1587.

Fol. 14. „A memoriall for Mr. *Atey* of certain necessary things to be imparted by him to the *Lt.-Gen.*" 21 Juni 1586.

Fol. 16. *Norris* aan *Walsingham*, 28 Juli 1587.

„ 17. *Wilkes* aan *denz*, 25 Maart 1587.

„ 20. *Dez.* aan *Elizabeth*, 21 Febr. 1587.

„ 21. *Norris* aan *denz.*, 24 Aug. 1585.

„ 23. *Wilkes* aan *Walsingham*, 26 Febr. 1586.

„ 25. *Clerk* aan *denz.*, 12 April 1587.

„ 26 vlg. *Beale* aan *denz.*, 4, 13 Juni, 21, 2 Mei, 4 Juni en 29 Mei 1576. De eerste *Rel. pol.* VIII, n°. 3167; de laatste ibid n°. 3159.

Fol. 43. *Vaudimont* aan *denz.*, 7 Mei 1590.

„ 45. *Giraldi* aan *denz.*, 2 Juni 1576.

„ 46. „Memoire pour MM. de *Kilgrewe* et de *Beale*, conseillers de la part de *S. M.* au *Conseil d'Etat*", 1586.

Fol. 48. *Castelnau* aan *Beale*, 6 Sept. 1583.

„ 72. „Remonstrance du comte *Maurice de Nassau* au baron *de Buchorst*", 22 April 1587.

Fol. 75. *Vlissingen* aan *Leycester*. Z. d.

„ 77. De *S.-G.* aan *Buckhurst*. Z. d.

„ 86. Instructie voor *Thomas Chambellain*, gezant naar *Brussel*, 20 Juni 1550.

Fol. 174b. Instructie voor *John Hastings*, „being sent into *Holland* and to ye *Prince of Orange*", 29 Oct. 1575.

Fol. 178b. Instructie voor *Corbett*, gezant naar *Requesens*, 29 Oct. 1575.

Fol. 183b. Id. van *Davison*, 29 Maart 1576.

„ 191. Id. van *Gresham*, 20 Dec. 1563.

Eg. 1694, fol. 3. *Walsingham* aan *Beale*, 25 Mei 1575.

Fol. 5. *Horsey* aan ?, 19 April 1576.

„ 6. *Huntingdon* aan *Beale*, 19 April 1576.

„ 8. *Hastings* aan *denz.*, 20 April 1576.

„ 10 vlg. *Walsingham* aan *denz.*, 22 April, 28 Mei en 3 Juni 1576.

Fol. 16. *L. T.* aan *Marnix*, 3 Juni 1576. *Rel. pol.* VIII, n°. 3166.

„ 18. *Th. Castebye* aan *Beale*. 4 Juni 1576.

„ 19. *Wilkes* aan ?, 18 Juni 1576.

„ 20. *Arundell* c. s. aan ?, 29 Juni 1576.

„ 22. Behandelde op de vergadering van de *Privy Council*. *Hampton Court*, 19 Dec. 1576.

Fol. 23 vlg. Stukken over klachten der *Merch. Adv.* te *Vlissingen*, 1576.

Fol. 28. „A memoriall for our verie good Lord the Earle of *Leycester*", 28 Nov. 1585.

Fol. 32. *Wilkes* aan *Leycester*, 27 April 1586.
„ 34. „Articles for explanation of some doubtfull poincts in the Contract betwene *H. M.* and the *States*", 4 Mei 1586.
Fol. 36. *Digges* aan *Leycester*, 10 Juni 1586.
„ 37, 41, 44, 45, 49, 58, 62, 64, 70, 74 en 75. *Wilkes* **aan** *Leycester*, 11 Aug., 4, 16, 25 Sept., 3 Oct., 3, 6, 9, 12, 23 en 24 Dec. 1586.
Fol. 39. *Van Zuylen* aan *Leycester*, 14 Aug. 1586.
„ 42. *Killigrew* c. s. aan *denz.*, 13 Sept. 1586.
„ 47. *Digges* „ „ , 28 Sept. 1586.
„ 51. *Russell* c. s. „ „ , z. d.
„ 53. Memorie over de *Nederlanden*, Nov. 1596.
„ 56, 66 en 68. *Norris* aan *Leycester*, 3, 9 en 12 Dec. 1586.
„ 72 en 79. *Gilpin* aan *Leycester*, 16 en 26 Dec. 1586.
„ 77. *Leycester* aan *Wilkes*, 24 Dec. 1586. Cop.
„ 81, 86, 87, 93, 97, 101, 102, 104, 105, 116, 124. *Wilkes* **aan** *Leycester*, 4, 12, 19, 23, 24, 26, 27 Jan., 6, 8 Febr., 12 **Maart en 13** April 1587.
Fol. 84, 91, 106, 108, 110, 112 en 122. *Norris* aan *Leycester*, 11, 23 Jan., 13, 17, 24 Febr., 5 Maart en 2 April 1587.
Fol. 89. De *Raad van State* aan *Leycester*, 20 Jan. 1587.
, 95 en 114. *Gilpin* aan *denz*, 23 Jan. en 7 Maart 1587.
„ 99. *Henry Norris* „ „ , 25 Jan. 1587.
„ 118. „Extracts of articles presented to the *States Gen.* by Mr. *Wilkes*, shewinge wherein they have violated *his Exc's* authoritie", Maart 1587.
Fol. 120 en 125. *Digges* aan *Leycester*, z. d., 5 Mei 1587.
„ 127. Verhandelde in den *Privy Council* te *Greenwich*, 21 Juni 1587.
Fol. 128 en 130. *Walsingham* aan *Beale*, 20 Juni en 4 Juli 1587.
„ 132. *Wilkes* aan *Beale*, 4 Juli 1587.
„ 134. *Ortell* aan *Leycester*, 8 Juli 1587.
„ 136. „An answere unto certaine articles of the *States* of the *Lowe Countries*", 10 Juli 1587. (get.) *Digges*.
Fol. 140. *Atye* aan *Beale*, 20 Juli 1587.
„ 143, 145 en 147. *Leycester* aan *Killigrew*, 22 en 25 (2 br.) Juli 1587.
Fol. 151. *Killigrew* aan *Beale*, 26 Juli 1587.
„ 153. *Leycester* aan *Walsingham*, 26 Juli 1587.
„ 159. *Huntley* aan *Leycester*, 28 Juli 1587.
„ 161. *Leycester* aan *Killigrew* en *Beale*, 29 Juli 1587.
„ 163. *Walsingham* aan *Beale*, 7 Juli 1587.
„ 165. *Killigrew* aan *Leycester*, 12 Oct. 1587.
„ 170. *Burghley* aan *Walsingham*, 20 Sept. 1587.

Eg. 1943. Brieven aan *Willoughby*, 1588 en '89. Deze brieven werden hem geschreven door *Edm. Bannister* (*Bergen-op-Zoom*), *Mynars* (*Utrecht*), *John Prye* (*den Briel*), *Thos. Burgh* (*ibid.*), *Rich. Hall* (*Utrecht*

en *Bergen-op-Zoom*), *Henry Buck* (*Bergen op-Zoom*), *Anth. Brakenbury* (*ibid.*) en *Morgan* (*ibid.*). Behalve deze brieven:

Fol. 77. „My Lords discourse of the preparation against the *Spaniards*", 1588.

„ 81. Memorie over de mogelijkheid van een invasie, 1588.

„ 83. Memorie „concerning the levee of forces agaynst the *Spaniards*", 1588.

Fol. 85. „Mylords discourse concerning artyllerye." eod. temp.

„ 88. „The articles objected by the *E.* of *Essex*, concerning the *Spaniards.*" eod. temp.

Fol. 91. „Questions politiques et militaires du Comte *Essex.*" eod. temp.

„ 92. „The answere unto certen articles concerning the *Spaniards* invasion." eod. temp.

Add. 14028. Brieven van *Robert Beale*, 1576—1594.

Fol. 2 vlg. „Acta in *Zelandia*, 1576." Daarin zeer veel over handelsquaestiën van *Engeland* en *Zeeland*, aangehouden schepen enz. Verder:

Fol. 60. De *Raad van State* aan *Leycester*, 28 Mei 1586.

„ 66. Instructie van *Thos. Wilkes*, Oct. 1586.

„ 70. Speech van *Leycester* tot de *Staten*, 3 Dec. 1586.

„ 72. *Van Zuylen* aan *Leycester*, 12 Dec. 1586.

„ 76. Memorie van *Leycester*. Z. d.

„ 78. Remonstrantie van *Jehan van der Beke* van *Vlissingen*, 1586.

Fol. 86. „Particuliers requestes à M. le *Prince d'Orange*", 1586.

„ 87. Remonstrantie van *Maurits*, 21 April 1587.

„ 94. „Rapport de MM. *Guill. Bardes* et *Valcke* etc. de leur besogne avec le Comte de *Hohenlohe*", 8 Aug. 1587.

Fol. 100. „Certains poincts et difficultez trouvez par la communication qu'à eu le comm. *van der Does* avecq le comm. gnal des monstres *Digges.*" Z. d.

Lansd. 46. *Burghley papers.* n°. 62. *Leycester* aan *Burghley*, 7 Febr. 1585/6. *Leyc. Corresp.* blz. 90.

Harl. 295. „Tracts and Papers relating to *Spain.*"

Fol. 2. Instructie van *Maria van Hongarije* als landvoogdes, 7 Oct. 1531. Cop.

Fol. 5. Instructie van den *Raad van State*, 1531. Cop.

„ 9. Instelling van den *Geheimen Raad*, 1531. Cop.

„ 13. Instructie voor *Marg. van Parma*, 8 Aug. 1559. Cop.

„ 17. Geheime id. van „ „ „ , 8 Aug. 1559. Cop.

„ 21. „Discourse wheather it be expedient for *H. M.* to take parte with those of *Flanders* agaynste the Duke of *Alva.*" Z. d.

Fol. 25. „Coppie de l'instruction, comme l'on se doibt gouverner envers *Don Juan d'Austria*", 1576.

Fol. 27. „*Don Juan d'Austria* his project about 1577."

Fol. 28. „The justification of *his Exc.* made since the last trobles the year 1577." In *Davison's* hand.

Copieën van instructiën van *Ned.* gezanten.

Fol. 43. Eed van *Matthias.* Cop.

„ 52. „Cause per loquale la *Fiandra* tumultuo et si ribello al *Re Cast.* con una breve discrittione de costumi, richezze, forze, ovalita, sito et modo di governo di essi *paesi bassi*", 1586.

Fol. 67 vlg. Veel over de verhouding van *Spanje* en *Engeland* in 1588 en volgende jaren.

Fol. 180. „An originall sent from *Lisbon*, April 10 1587, shewing that the *Lowe Countries* are the staffe where with *England* must looke to beate *Spaine.*"

Fol. 186 vlg. Veel over de *Armada.*

Harl. 4298. „Memoire of *sir Henry Wotton* during his Ambassages into *Italye* and *Holland*, a°. 1611, 1612, 1617 en 1618." Met den ambassadeur in *Holland* in 1617 en '18 is natuurlijk *Carleton* bedoeld. Zijn naam schijnt door een vergissing te zijn weggelaten.

Harl. 7015. Berichten uit *den Haag* van alle oorden van *Europa*, 1620—1623. Van weinig belang.

Add. 32095, fol. 42. Brieven van *Shynne*, „clerck" van den *Privy Council* aan zijn broeder, over het huwelijk van *Willem III* met *Mary*, 13 en 23 Oct. 1677.

Fol. 83. Verslag van *Coventry* over de onderhandelingen van *Engeland* met de *S.-G.*, Oct. 1677—April 1678.

Fol. 116. *Lodewijk XIV* aan *Karel II*, 17 Aug. 1678. Gelukwensch met den vrede van *Nijmegen.*

Fol. 283. Gedrukt verzoekschrift der *Eng. Protestanten* aan *Willem III* en *Mary*, 1688.

Add. 32680 en **32681**. Correspondentie van kol. *Henry Sidney* (later *Earl of Romney*), agent in *Holland*, 1674—1691. Add. 32680, 1674—1680. Add. 32681, 1680—1691, met index. De meeste dezer brieven zijn gedrukt in het

Diary of the times of Charles II by the Hon. Henry Sidney, *London*, 1843.

Add. 15915, fol. 3. *George van Denemarken* en *Anna* aan de *S.-G.*, 9 Oct. 1685.

Fol. 7. *Karel XII* aan *Willem III*, 30 Dec. 1701.

„ 13. *Caroline van Wales* aan de *S.-G.*, 13 April 1716.

„ 20. *Louis van Asturië* aan *dez.*, 5 Maart 1718.

„ 23. „Requête on demande générale du *Conseil d'Etat* présenté aux *Etats-Généraux*", 4 Febr. 1719.

Fol. 55. Memorie der *S.-G.* over de *Engelsch-Fransche* quaestiën, 9 Febr. 1756.

Fol. 56. Memorie van *Yorke* aan de *S.-G.*, 13 Febr. 1756.
„ 58. *d'Affry* aan het *Secreet Besoigne*, 4 Maart 1756.
„ 64. *George II* aan de *S.-G.*, Mei 1756.
„ 70 vlg. Memoriën van *Engeland* en *Frankrijk* over de passage van de *Maas*, 1756.
Fol. 73. Declaratie van *Lodewijk XV* over de neutraliteit der *S.-G.*, Juni 1756.

Add. 10452. Brieven van *Hendrik*, *graaf van Solms*, opperbevelhebber in de *Zuid. Nederl.* in 1692 aan *Wm. Blathwayt*, „secretary at war." Zeer belangrijk voor de kennis van den veldtocht van 1692.

Add. 31131. Brieven van *James Dayrolle*, *Eng.* gezant in *den Haag*, aan *lord Raby*, gezant te *Berlijn*, 3 Jan. 1707—29 Maart 1712. Zeer belangrijk voor de geschiedenis van den *Spaanschen* successieoorlog.

Add. 31133. Tal van brieven van *Fransche* refugiés uit het prinsdom *Oranje* aan *Lord Raby* en aan de *S.-G.*, 1704—1713.

Add. 31135. Correspondentie van *lord Raby* uit *Berlijn* (Jan. 1709—Maart 1711) en *den Haag* (April—Sept. 1711).

Add. 31136—31138. Deze drie deelen bevatten de correspondentie der *Eng.* plenipotentiarissen te *Utrecht*, *Robinson*, *Bolingbroke*, *Dartmouth* en *lord Strafford* (vroeger *lord Raby*) met gezanten van andere staten, 9 Oct. 1711—29 Juni 1712, Juli—Dec. 1712 en Jan.—Dec. 1713.

Add. 31139. Correspondentie van *lord Strafford*, gezant in *den Haag*, met *Wm. Bromley*, staatssecretaris, Jan.—Nov. 1714.

Add. 31146—31149. Politieke stukken van *lord Strafford* over den vrede van *Utrecht* en hetgeen daaraan vooratging en daarop volgde.

Add. 18606. Copieën van dépêches van *Edward Villiers*, *Earl of Jersey*, gezant in *den Haag*, 18 Jan.—12 Nov. 1697.

Add. 5124—5129. Bevatten extracten uit de notulen der *S.-G*, 1701– 1709. Ned.

Add. 5130—5136. „Authentic extracts sent to *Marinus van Vrijberge*, Envoy to the Court of *London*. Most of them duplicates of what is contained in the other volumes (d. i. 5124–5129). Also sundry original letters, the whole appearing to be some of the papers of the said *mr. van Vrijbergen*." Wij vestigen de aandacht op de volgende:
Brieven van *Nassau Ouwerkerk* aan den griffier *Fagel*, 1705—1708. Add. 5130, fol. 124 en 265; Add. 5131, fol. 5, 11 en 25; Add. 5132,

fol. 35^b, 122, 130, 132, 134, 136, 143, 146, 148, 150, 153, 156, 157, 165 en 249.

Brieven van *denz.* aan de *S.-G.*, 1706—1708. Add. 5134 passim Add. 5135 passim; Add. 5136 passim.

Brieven van *Cadogan* aan *Ouwerkerk*, 1708. Add. 5132, fol. 156 en 157; Add. 5136, fol. 55 en 57.

Brieven van *Kol. de Caris* aan *denz.*, 1708. Add. 5132, fol. 131 en 136.

„ „ *Marlborough* aan *denz.* Add. 5132, fol. 130^b.

„ „ *Bilderbeek* uit *Keulen* aan de *S.-G.*, 1701—1708. Add. 5133—5136 passim.

Brieven van *denz.* aan *Fagel*, Add. 5131, fol. 199, 275, 282, 291, 325, 373 en 391.

Brieven van *van Hamel Bruyninx*, *Ned.* gezant te *Weenen*, aan *Fagel*, 1706—1708. Add. 5131 en 5132 passim.

Dez. aan *Göes*, 10 Maart 1708. Add. 5132, fol. 152.

Brieven van *denz.* aan *graaf Lamberg*, 1707. Add. 5131, fol. 260^b, 272^b en 366.

Brieven van *denz.* aan *prins* en *prinses Racoczi*, 1706 en '07. Add. 5131, fol 192 en 309.

Brieven van *denz.* aan den *prins van Salm*, 1706 en 1707. Add. 5131, fol. 235^b, 237^b, 260^b, 273, 295 en 300^b. Add. 5132, fol. 71^b.

Brieven van *denz.* aan de *S.-G.*, 1701, 1702 en 1705. Add. 5133 en 5134 passim; Add. 5135, fol. 1—28^b. Adv. 5136, fol. 1—88.

Brieven van *denz.* aan *Sinzendorff*, 1707. Add. 5131, fol. 287^b, 308 en 367.

Dez. aan *van Vrijbergen*, 8 Febr. 1708. Add. 5130, fol. 102.

Brieven aan *van Hamel Bruyninx*, Add. 5131, fol. 307^b, 373^b, en 469.

„ van *Coehoorn* aan de *S.-G.*, 1701 en 1702. Add. 5133, fol. 30, 168 en 184^b.

Brieven van *de la Motte* en *de Vassy* aan *Coehoorn*, 1701 en 1702. Add. 5133, fol. 30 en 168^b.

Brieven van *Colier*, *Ned.* gezant te *Konstantinopel*, aan de *S.-G.*, 1701—1708. Add. 5132, fol. 170 en 212; Add. 5133, fol. 30, 116, 141^b, 166, 187, 226, 240^b en 269; Add. 5134, fol. 37 en 193; Add. 5135, fol. 66 en 135; Add. 5136, fol. 13^b, 35, 63, 131, 161, 187^b en 201^b.

Brieven van *denz.* aan *Fagel*, 1706/7. Add. 5131, fol. 348, 444 en 518.

Brieven van *D. van Domburgh* aan de *S.-G.*, Nov. 1708. Add. 5131, fol. 440; Add. 5133 passim; Add. 5134 passim; Add. 5135 passim; Add. 5136 passim.

Brieven van den *griffier Fagel* aan de *Ned.* gezanten in den vreemde, 1701—1708. Add. 5130—5136 passim.

Brieven van *de Famars*, *Ned.* gezant te *Lissabon* aan de *S.-G.*, 1701 en '02. Add. 5133 passim.

Brieven van *Goes van Boekhorstenburg*, gezant te *Kopenhagen*, aan *Fagel*, 1705—1708. Add. 5130, fol. 230; Add. 5131 passim; Add. 5132 passim.

Brieven van *denz.* aan de *S.-G.*, Add. 5133 passim; Add. 5134, fol. 8^b; Add. 5135, fol. 6^b, 9, 15, 49, 62, 190, 220; Add. 5136, fol. 21^b, 25, 108, 111, 118, 119^b, 200, 204 en 208.

Brieven van *van Haersolte*, agent te *Leipzig*, *Riga* en *Hamburg*, aan *Fagel*, 1706—1708. Add. 5131 passim; Add. 5132 passim.

Brieven van *denz.* aan de *S.-G.*, 1701—1708. Add 5133 passim; Add. 5134 passim; Add. 5135 passim; Add. 5136, fol. 47, 88, 100, 118, 200^b, 208 en 212^b.

Brief van *denz.* aan *van Rechteren*, Sept. 1707. Add. 5131, fol. 452^b.

Brieven van *Hulft*, *Ned.* agent te *Brussel*, aan de *S.-G.*, 1701—1708. Add. 5133—5136 passim.

Brieven van *Knysten*, *Ned.* agent te *Hamburg*, aan de *S.-G.*, 1701 en '02. Add. 5133, fol. 14, 55, 110^b, 123^b; Add. 5134, fol. 144^b, 164^b, 178^b; Add. 5135, fol. 15, 17^b, 26, 170^b, 185; Add. 5136, fol. 6^b.

Brieven van *A. van der Meer*, *Ned.* gezant te *Turin*, aan de *S.-G.*, 1701/2. Add. 5133, fol. 193^b—271 passim; Add. 5134, fol. 3—197 passim; Add. 5135, fol. 12—284 passim; Add. 5136, fol. 3^b—231 passim.

Brieven van *denz.* aan *Fagel*, 1705—1708. Add. 5130, fol. 244; Add. 5131, fol. 79—551 passim; Add. 5132, fol. 1—284 passim.

Brieven van *Mortaigne*, secretaris der *Ned.* ambassade te *Berlijn*, aan de *S.-G.*, 1701, 1702, 1705; Add. 5133, fol. 48—290 passim; Add. 5134, fol. 5 - 203^b passim.

Brieven van *denz.* als resident te *Regensburg*, 1706—1708. Add. 5135, fol. 3—282^b passim; Add. 5136, fol. 4—214 passim.

Brieven van *Pesters* aan de *S.-G.*, 1701, 1702, 1708. Add. 5133, fol. 13—187 passim; Add. 5136, fol. 55.

Brieven van *Rumpf* uit *Stockholm* aan de *S.-G.*, 1701—1707. Add. 5133, fol. 40, 45, 117, 132, 152, 254^b; Add. 5135, fol. 70, 179^b, 190; Add. 5136, fol. 6, 62, 204^b, 212 en 215.

Brieven van *J. L. Runckel* aan de *S.-G.*, 1701—1708. Add. 5133, fol. 1^b—197 passim; Add. 5134, fol. 3—202 passim; Add. 5135, fol. 1—28^b passim; Add. 5136, fol. 3—231^b passim.

Brieven van *denz.* aan *Fagel*, 1707/8. Add. 5131, fol. 441, 488; Add. 5132, fol. 8—117 passim.

Extracten uit dépêches van *Schonenberg* uit *Lissabon* en *Madrid*, 1701—1707. Add. 5131, fol. 219, 305; Add. 5133, fol. 49, 60, 117 en 146.

Brieven van *Spanheym* uit *Regensburg* aan de *S.-G.*, 1701/2. Add. 5133, fol. 1—238^b passim.

Brieven van *P. Spina* uit *Frankfort* aan de *S.-G.*, 1701—1708. Add. 5133, fol. 1—290^b passim; Add. 5134, fol. 1—129 passim; Add. 5135, fol. 70—286 passim; Add. 5136, fol. 1—231^b passim.

Brieven van *Strycker* uit *Venetië* aan de *S.-G.*, 1702/2. Add. 5133, fol. 4^b—233 passim.

Brieven van *Vroesom*, secretaris der *Ned.* legatie te *Parijs*, aan de *S.-G.*, 1701/2. Add. 5133, fol. 3—188^b passim.

Brieven van *Wassenaer* aan de *S.-G.*, 1701/2., Add. 5133, fol. 8, 11, 64, 100 en 130.

Brieven van Adm. *Almonde* aan de *S.-G.*, 1702. Add. 5133, fol. 167, 169 en 178b.

Brieven van *van Borselen* aan de *S.-G.*, 1702 en 1708. Add. 5133, fol. 186, 231; Add. 5136, fol. 235.

Brieven van *Bosch* uit *Genua* aan de *S.-G.*, 1702 en 1708. Add. 5133, fol. 159, 177b; Add. 5136, fol. 14b.

Brieven van *Hermes* uit *Brussel* aan de *S.-G.*, 1702. Add. 5133, fol. 154 en 156.

Brieven van *Linteloo*, *Ned.* gez. te *Berlijn*, aan *Fagel*, 1706—1708. Add. 5131, fol. 131—535 passim; Add. 5132, fol. 3, 96, 173, 176 en 183.

Brieven van *denz.* aan de *S.-G.* 1702, 1706—1708. Add. 5133, fol. 149, 156b; Add. 5134, fol. 55—199 passim; Add. 5135, fol. 7b—286b passim; Add. 5136, fol. 4b—226 passim.

Brieven van *Veldmaarschalk Nassau-Usingen* aan de *S.-G.*, 1702. Add. 5133, fol. 144—242 passim.

Brieven van *Slingelandt* uit *Berlijn* aan de *S.-G.*, 1702. Add. 5133, fol. 149 en 156b.

Brieven van *du Tour* aan de *S.-G.*, 1702. Add. 5133, fol. 149 en 156b.

" " *Valkenier* uit *Kassel* aan de *S.-G.*, 1702. Add. 5133, fol. 193—282b passim.

Brieven van *van Rechteren* aan de *S.-G.*, 1705—1708; Add. 5131, fol. 69—486 passim; Add. 5134, fol. 18—187b passim; Add. 5135, fol. 113b—274 passim; Add. 5136, fol. 30.

Brieven van *denz.* aan *Brunswijk*, 1708. Add. 5132, fol. 52 en 77b.

" " " " *Fagel*, 1705, 1707, 1708. Add. 5131, fol. 45—452 passim; Add. 5132, fol. 3b—237 passim.

Brieven van *denz.* aan *Duitsche vorsten*, 1707/8. Add. 5131, fol. 334b, 452b; Add. 5132, fol. 92, 128b, 184b, 216b.

Brieven van *Ancillon* aan de *S.-G.*, 1706. Add. 5134, fol. 152, 154b en 156.

Brieven van *Bette* aan de *S.-G.*, 1706. Add. 5134, fol. 105, 114b, 124 en 130.

Brieven van *Cronstrom* aan de *S.-G.*, 1706/7. Add. 5134, fol. 72b, 107b, 178; Add. 5135, fol. 77b, 131b en 284.

Brieven van *Gallieris* (secr. van *Hulft*) aan de *S.-G.*, 1706, 1708. Add. 5134, fol. 144b, 164b, 169b; Add. 5136, fol. 52—247 passim.

Brieven van *Hochepied* uit *Smyrna* aan *Fagel*, 1706, 1708. Add. 5131, fol. 147.

Brieven van *denz.* aan de *S.-G.*, 1706—1708. Add. 5134, fol. 189: Add. 5135, fol. 56b. 98b, 171, 240b, 268b; Add. 5136, fol. 144 en 195.

Brieven van *Reboulet* uit *Bazel* aan de *S.-G.*, 1706—1708; Add. 5134, fol. 197, 203; Add. 5135, fol. 11—251b passim; Add. 5136, fol. 29b en 114.

Brieven van *Kapit. van Convent* aan de *S.-G.*, 1707; Add. 5135, fol. 161 en 183.

Brieven van *denz.* aan *Fagel*, 3 Sept. 1707. Add. 5131, fol. 467.

Brieven van *Jan Willem Friso* aan de *S.-G.*, 1707/8; Add. 5132, fol. 276; Add. 5135, fol. 181; Add. 5136, fol. 150—228 passim.

Brieven van *Slicher* uit *Livorno* aan de *S.-G.*, 1707/8; Add. 5135, fol. 76b, 172; Add. 5136, fol. 209.

Brieven van de *Rekenkamer* aan *van Vrijbergen*, 1708; Add. 5130, fol. 26—371 passim.

Brieven van *Kol. de Caris* uit *Ostende* aan de *S.-G.*, 1708; Add. 5132, fol. 266; Add. 5136, fol. 51—200 passim; van *denz.* aan *Ouwerkerk*, 1708; Add. 5132, fol. 123, 131, 136 en 146b.

Brieven van *van Ittersum* uit *Bremen* aan de *S.-G.*, 1708; Add. 5136, fol. 44 en 49b.

Brieven van *H. van Lohe* (secr. van *Hulft*), aan de *S.-G.*, 1708; Add. 5136, fol. 193b—215 passim.

Brieven van *Schenckbergh*, secr. van *Hamel Bruyninx*, aan de *S.-G.*, 1708; Add. 5136, fol. 93—231b passim.

Brieven van *Tilly* aan de *S.-G.*, 1708. Add. 5136, fol. 212—233 passim.

Brief van *Vrijbergen* uit *Londen* aan de *O.-I. Comp.*, 2 Maart 1708. Add. 5130, fol. 117.

Al deze brieven zijn ged. origineel, ged. officieele copieën, die *Vrijbergen* van *den Haag* uit werden toegezonden. Men kan uit deze deelen ongeveer de geheele politieke geschiedenis van 1700—1708 beschrijven.

Add. 4127. Bevat brieven van *John Throckmorton* uit *Vlissingen*, waarschijnlijk aan *Robert Cecil*, later *Lord Salisbury*, 1602—1626. Zij bevatten allerlei berichten uit *Nederland.*

Add. 4148. Brieven van en aan *sir Dudley Carleton*, 1622—1624. Deze verzameling wordt voorafgegaan door een „*Historical Preface*", bevattende een overzicht van *Carleton*'s leven. Het is een Entry-book, waarin wij de corresp. van *Carleton* met den secretaris *George Calvert* vinden. Verder brieven van *Lord Middlesex*, van *Jakob I* en *Conway*.

Add. 4149. „Instructions of ambassadors, State Papers etc.", o. a.

Fol. 35. Instructie voor *Bedford* en *Fitzwaters*, om met *Philips* te onderhandelen over zijn huwelijk met *Mary*, 12 Maart 1553/4.

Fol. 104. Verslag der conferentie van 4 Oct. 1579, over *Elizabeth*'s huwelijk met *Anjou.*

Fol. 105b. Verslagen van conferentiën over de verhouding van *Engeland* tot *Frankrijk* en *Spanje*, 6 Oct. 1579.

Harl. 5212. Bevat de brieven van *Arlington* in copie, 1665—1670. Verder brieven van *Temple* aan *Arlington* en van *Castel Rodrigo.*

Fol. 31. Instructie voor *Temple* „returning from *the Hague* to *Brussel*", 24 Jan. 1668. Deze verzameling is zeer belangrijk.

Add. 22919. Dit deel bevat de eerste helft van de brieven van *sir*

George Downing, 16 Dec. 1644—31 Dec. 1662. Op fol. 1 **komt een lijst der voorhanden brieven voor.**

Fol. 11, 25, 44, 51, 52, 54, 57, 59, 61, 66, 68, 72, 75, 81, 86, 96, 100 en 110. *Thurloe* aan *Downing*, 28 Jan., 14 April, 4 Sept., 1, ?, 15, 29 Oct., 5, 16 Nov., 3, 24 Dec. 1658; 7 Jan., 4, 18 Febr., 4 Maart, 29 April, 8 en 27 Mei 1659.

Fol. 14 en 78. *Andrew Marvell* aan *denz.*, z. d. en 11 Febr. 1658.

„ 16. *Joh. Rulicius* aan *denz.*, 15 Febr. 1658.

Copieën van brieven van den *Franschen* gezant *de Thou* en den *Zweedschen Appelboom* aan de *S.-G.*, 1658 en '59, passim. Evenzoo van de koningen van *Denemarken* en *Portugal.*

Fol. 27. De *S.-G.* aan *Downing*, 3 Mei 1658.

„ 63. *Morland* aan *denz*„ 20 Nov. 1658.

„ 80. *John Clerke* aan *denz.*, 11 Febr. 1659

„ 83. *Nieuwpoort* aan *Rich. Cromwell*, 21 Febr. 1659.

„ 89 en 91. *R. Cromwell* aan *Downing*, 1 en ? April 1659.

„ 97. „Propositions to be treated upon with the Ambass. from the *S.-G.*", April 1659.

Fol. 132. *Lodewijk XIV* aan *Mary van Oranje*, 24 Maart 1660. Cop.

„ 136. De *Council* aan *Downing*, 4 April 1660.

„ 142, 148, 166, 168, 180, 190, 193, 203, 213, 221, 332, 234, 237, 246 en 253. *Morris* aan *Downing*, 6 Sept. 1660; 20 Juni, 4, 25 Oct., 30 Dec. 1661; z. d., 14 Febr., 21 Maart, 9 Mei, 13, 20 Juni, 4, 25 Juli, 12 en 19 Sept. 1662.

Fol. 160, 162, 164, 174, 182, 188, 191, 199, 205, 215, 217, 229 en 241. *Edw. Nicholas* aan *denz.*, 9, 16 Aug., 6 Sept., 29 Nov. 1661; 10, 24 Jan., 14, 17 Febr., 4 April, 9, 23 Aug, 15 Juni en 8 Aug. 1662.

Fol. 170. *Prins Rupert* aan *denz.*, 14 Oct. 1661.

„ 178. *Cornbury* aan *denz.*, 27 Dec. 1661.

„ 184. „Feyten ende positiven, die van de syde van de H. *Staten-Gen.* voorgesteld ende geëmployeert werden, tot bewijs dat de plaetsen *Couchin* ende *Cunanor* moeten verblijven aende Staet der *Vereenigde Nederlanden*", 1662.

Fol. 186 en 219. *Coventry* aan *Downing*, 17 Jan. en 13 Juni 1662.

„ 195. *Thos. Breton* aan *denz.*, 14 Febr. 1662.

„ 201. *Williamson* aan *denz.*, 28 Febr. 1662.

„ 223. Instructie voor *Downing*, 1663.

„ 236. *Rich. Ford* aan *Downing*, 11 Juli 1662.

Add. 22920. Vervolg der correspondentie van *Downing* (1662—1687), waarvan slechts het eerste gedeelte voor ons van belang is.

Fol. 4, 32, 33, 110, 122, 127 en 160. *Morris* aan *Downing*, 3 Jan. 1663; 17 Febr., 1 April 1664; 7, 24 April, 1 Mei en 21 Juli 1665.

Fol. 17. *Frederik III* van *Denemarken* aan *Downing*, 15 Dec. 1663.

„ 19, 35, 44, 46, 51, 55, 57, 63, 80 en 147, *Hollis* uit *Parijs* aan *denz.*, 1/9 Jan., 7/17 April, 12/22 Aug., 2/12 Sept., 17/27 Oct., 7 Nov., 21/2 Dec., 23 Dec./2 Jan. 1664; 27 Jan./6 Febr. en 7/17 Juni 1665.

Fol. 22. *Rich. Ford* aan *denz.*, 23 Sept. 1663.
„ 26. *Hannibal Schester* aan *denz.*, 10 Febr. 1664.
„ 37. Memorie der *Eng.* regeering, 13 Mei 1664.
„ 40. Memorie der *Ned.* gezanten *van Gogh* c. s., 30 Mei 1664.
„ 50 en 162. *Swann* aan *Downing*, 14 Oct. 1664 en 22 Juli 1665.
„ 59 en 121. *John Webster* aan *denz.*, 7/17 Dec. 1664 en 23 April 1665.
Fol. 61. *Clarendon* aan *denz.*, 23 Dec. 1664.
„ 67. Memorie van *van Gogh* c. s., 31 Dec. 1664.
„ 78, 132, 134, 152 en 166. *Bennet-Arlington* aan *Downing*, 6 Febr., 26 Mei, 2 Juni, 21 en 24 Juli 1665.
Fol. 112. *Fanshaw* aan *denz.*, 29 Maart 1665.
„ 119, 124 en 129. *Talbot* uit *Kopenhagen* aan *denz.*. 15 April z. d. en 6 Mei 1565.
Fol. 150 en 170. *Coventry* aan *denz.*, 21 en 28 Juli 1665.
„ 158 en 168. *Williamson* aan *denz.*, 21 en 26 Juli 1665.
„ 192. „*Sir George Downing* his extraordinary charges in his going into *Holland*, 1571."
Fol. 194. „*Sir Wm. Temple*'s extraordinarie upon ye ending of his Embassy", Aug. 1671.
Bovendien copieën van brieven van *van Gogh*, de *S.-G.*, *Denemarken* etc.

Add. 21486. Brieven gericht aan *Wm. Blathwayt*, secretary at war. O. a. van *Abraham Kick*, consul te *den Haag*, 6 Sept. 1692 –4 Dec. 1693 (fol. 2—16).

Add. 21493. Brieven van *Willem III* aan den prins *de Vaudemont*, 5/15 Febr. 1695—9/19 Febr. 1697. Veel over de veldtochten van *Willem III*, voornamelijk het beleg van *Namen*.

Add. 22201. Brieven van *Henry Watkins*, secretaris van *Ormond*, aan *Lord Strafford*, *Eng.* gezant in *den Haag*, e. a., 19 Oct. 1711—6 Nov. 1712.

Add. 22211. Brieven gericht aan *Strafford*, 1710—1714, met de minuten van de antwoorden van dezen. Wij vinden hier brieven van *Dartmouth*, *Clarendon*, *Albemarle*, *Shrewsbury* e. a.

Add. 22212. Brieven van *Markies Paleotti*, officier in dienst van *Engeland*, aan *Strafford*, 10 Juli 1712—23 April 1714. Daarbij enkele brieven van de markiezin van *Shrewsbury* en *Lord Ossory*.

Add. 22220. Brieven van *Lord Berkeley* aan *Strafford*, 6 Jan. 1712—13 Jan. 1737. Alleen het eerste gedeelte is van belang, daar *Strafford* toen gezant in *den Haag* was.

Add. 21503. Correspondentie van *Conway*, secretary of State; o. a. een brief van *Rich. Wolters* uit *Brussel*, 17 Oct. 1766.

Add. 23652. Corresp. van *Yorke* met generaal *Rainsford*, Maart 1776—Dec. 1778.

Add. 22532. Corresp. van *lord Stair* en *Mr. Trevor*, gezanten in den *Haag*, met den staatssecretaris *Lord Carteret*; met minuten van diens depêches, 1742 en 1743.

Add. 22533. Vervolg der corresp. van *Trevor* met *Carteret*, 1743 en '44,

Add. 23630. o. a. *Trevor* aan *Tyrawley*, gezant te *Petersburg*, 20 Maart—31 Juli 1744, passim.

Add. 9735. O. a. fol. 1—12. Brieven van *Bentinck* aan een hooggeplaatst *Engelschman* („mylord"), 1676—1680.
Fol. 47. *Willem III* aan *Godolphin*, 28 Maart 1692.
„ 46, 48 vlg. Tal van brieven van een ongenoemde (die naar het schrift te oordeelen, mij voorkomt *Bentinck* te zijn) aan *Godolphin*, Maart 1692—1701.
Brieven van *Godolphin* aan *Blathwayt* en van den *Council* aan *Willem III*, 1693—1701.

Add. 9731. Correspondentie van *Wm. Blathwayt*, *Eng.* secretary at war, met *Ned.* en *Eng.* generaals, 1692—1699. Zeer belangrijk voor de militaire geschiedenis van den 9-jarigen oorlog.

Add. 9723. Bevat een groote verzameling brieven van allerlei personen, voornamelijk militairen, aan *Blathwayt*. 1690—1692.

Add. 9724. Vervolg dezer brieven aan *Blathwayt*, 1692—1695. Daartusschen ook enkele brieven van *Blathwayt* zelve.

Add. 9725 en 9726. Vervolg daarvan over de jaren 1696 en 1697. Het hooge belang dezer correspondentie behoeft niet nader in het licht te worden gesteld.

Sl. 1003. *Entry-book.* Copieën van brieven van den staatssecretaris *Sir John Trevor* aan *Temple*, 1669 en 1670.
Fol. 8. „A paper sent at the same time (Juni 1669) to *sir Wm. Temple* inclosed, concerning the *East India trade* and the crescence of *Suriname*." Meerdere stukken daarover.

Eg. 1172. Eigenhandige brieven van *Willem III* aan den prins *de Vaudemont*, 29 Mei 1694—3 Jan. 1698. Voorin een lijst van de brieven,

chronologisch gerangschikt met korte regesten. Veel over den oorlog, maar ook zeer vertrouwelijke, o. a. na den dood van *Mary*. Vgl. boven Add. 21493 blz. 281.

Eg. 892. Brieven van *Lord Townshend*, gezant in *den Haag*, aan secretary *Boyle*. Vele zijn ook door *Marlborough* geteekend. *Entry-book* Mei—Dec. 1709. Behalve deze:

Fol. 13. „Result of a conference with *M. de Rouillé*", 6 Juni 1709.

„ 18. „Project of a secret article proposed as expedient by M. *Petkum*", Juni 1709.

Eg. 893. Vervolg van het vorige deel, Jan.—April 1710. De corresp. wordt nu ook gevoerd met *Sunderland*. Behalve deze:

Fol. 18^{b}. „The proposals made by *France*, 1710."

Hierin ook tal van memoriën over de verbindingen van *Engeland* en de *Republiek* met *Pruisen* en *Rusland*.

Eg. 894. Vervolg daarvan, Mei—Sept. 1710. Zeer veel over de vredesonderhandelingen met *Frankrijk*. Memoriën der *Eng.*, *Ned.*, *Fransche, Pruisische* en andere gezanten.

Eg. 1707. „*Bentinck papers.* Letters of various persons to *William III* and the *Earl of Portland*, 1679—1708." Aan den eerste vinden wij slechts weinig brieven; de groote meerderheid is aan den laatste gericht. Wij vinden hier brieven van *Pesters*, *Callenburgh*, *van Haersolte*, *Somers*, *van Oosthuysen*, *Roosmale*, *J. H. Fabricius*, *van Scaeghen*, *Rosenboom*, *Goor* e. a.

Verder eenige kostenberekeningen, reglementen over het leger enz.

Eg. 1717. „Miscellaneous papers, 1686—1761." Bevat meest onbelangrijke zaken. Brieven van ongenoemden, losse aanteekeningen, korte dialogen, gedichtjes etc., maar ook:

Fol. 95. „Memorie van *Cornelis Segewaert*, gaende na de *Canarische eylanden*." Z. d.

Fol. 97 „Memorie van *Cornelis Segewaert* tot seyne reyse naer de *Canarische eylande*." Z. d.

Fol. 108. „Journal d'un voyage du *Cap de Bonne Espérance* à *Batavia* à bord du vaisseau le *Jérusalem*", 25 Nov. 1753.

Eg. 1733. Minuten van memoriën, door *Bentinck* aangeboden aan *Willem IV*, 1738—1751. Zij handelen over de belangrijkste vraagstukken van binnen- en buitenlandsche politiek der *Republiek*.

Zeer merkwaardige korte aanteekeningen omtrent stemmingen en uitgebrachte adviezen in de *S.-G.* en die van *Holland*, in *Bentinck*'s hand, passim.

Aanteekeningen omtrent door hem gehouden gesprekken met den prins. Voorbeelden:

Fol. 29. „Quaeritur s'il convient mieux à la *République* de **déclarer la** guerre à la *France* ou de la lui faire simplement comme alliée." Z. d.

Fol. 50. „Recapitulation de ce que j'ai dit au *Prince* **sur la disposition** touchant la Direction des postes", 5 Jan. 1751.

Fol. 152. Memorie over het krijgswezen „door my aan den *Raadpens.* gegeven", 4 Nov. 1751.

Fol. 171. Memorie over den toestand der *O. I. Comp.*, 29 Nov. 1751.

Bovendien nog eenige brieven van *Fagel* en enkele aanteekeningen van *Ch. Bentinck.*

Add. 7068. Dit bevat (te beginnen fol. 112) belangrijke brieven van den *Eng.* gezant *Stanhope* aan den ondersecretaris van staat *Stepney*, 5 Juli 1701—29 Dec. 1702.

Add. 4344. Onder allerlei ook (fol. 85) bedreigingen van *Engelschen* tegen *Holland*, 1750. Onbelangrijk.

Add. 6836. Brieven van *Yorke* aan den staatssecretaris *Andrew Mitchell*, 31 Mei 1756—21 April 1770. Zij beginnen op fol. 52.

Add. 17497. Minuten en regesten van brieven door *Conway* gericht aan *Yorke*, 6 Juni—26 Dec. 1766. Bovendien regesten van brieven in *Engeland* ontvangen van *Wolters* uit *Rotterdam* en van *Yorke*, 3 Juni—29 Dec. 1766.

Add. 17386 en **17387.** Correspondentie van *Yorke* met *sir James Marriott*, 1776 - 1781. Copieën.

Deze *Marriott* was „H. M.'s Advocate General". De correspondentie loopt dan ook over onderwerpen van rechtskundigen aard, het opbrengen van *Ned.* schepen door *Eng.*, de smokkelarij op *St. Eustatius*, de hulp, door *Amsterdam* aan *Amerika* verleend, etc.

Eg. 2157. Brieven aan *sir James Porter*, *Eng.* gezant te *Konstantinopel* en te *Brussel*, 1758 -1776.

Meer dan de helft van dezen bundel wordt ingenomen door brieven van *Yorke*, die meest van particulieren aard zijn, maar ook tal van nieuws bevatten uit de *Nederlanden.*

Brieven van *Hochepied*, *van Goor* en *Grovestins.*

Add. 15887. Copieën van brieven uit de correspondentie van *Solomon Dayrolle*, 1747—1757, 1766, 1772 en 1773. Zij zijn voor 't overgroote deel in de bovengenoemde correspondentie van de *Dayrolle*'s te vinden (Add. 15866—15875, boven blz. 237). Wij vinden daar als hier brieven van *Dayrolle* aan *Richmond*, *New-Castle*, *Hyndford*, *Sandwich*, *Bedford* en andere *Eng.* staatslieden.

Add. 15888. Dergelijke verzameling als de voorafgaande, uit dezelfde

jaren. Evenzoo brieven van *Dayrolle* aan *Holdernesse*, *New-Castle*, *Grafton*, *Yorke*, *Albemarle* e. a.

Add. 32417. Zeer bonte verzameling brieven uit de jaren 1743—1745, die echter meest van privaten aard zijn. Daaronder eenige met berichten uit *Holland*, o. a. van *Wolters* uit *Rotterdam*.

Add. 32418—32420 bevatten het vervolg daarop, 1746—1758. Van weinig belang.

Add. 4163. Bevat o. a. extracten uit brieven van Koningin *Maria van Modena* (vrouw van *Jakob II*) aan *Mary van Oranje*.

Brieven van prinses *Anna* aan *dez.*

Copieën van brieven van *Strafford* aan *Bolingbroke* en omgekeerd, 1711. De origineelen daarvan in Add. 4293.

Add. 4199. Brieven van den *Eng.* gezant te *Brussel*, *Hill* aan zijn regeering, 1698 en '99.

Add. 4203, fol. 1. „Reponse à faire sur la proposition des ministres d'*Angleterre* et de *Hollande*." Z. d.

Verder brieven van Adm. *Rooke* aan de *Eng.* regeering, 1697—1700.

Galba. B. I. „Acta inter *Angliam* et *Belgium*, *Edw. III—Edw. IV*."

Dit deel bevat tal van geloofsbrieven voor gezanten, die naar de *Nederlanden* vertrokken. Behalve deze:

Fol. 4. *Engelbert*, bisschop van *Luik*, aan *Eduard III*. Crastino Phil. et Jac. 28 *Edw III*. (1355).

Fol. 6. *Eng.-Vlaamsche* overeenkomst over 't huwelijk van *Edmund*, zoon van *Eduard III* en *madame de Bourgoigne*, 5 Aug. 1364.

Fol. 7. *Eng.-Vlaamsch* verdrag, Jan. 1339.

Tal van andere overeenkomsten tusschen *Engeland* en *Vlaanderen*, passim.

Fol. 10. *Amsterdam* aan *Eduard III*, 11 Mei, z. j.

„ 16. *Dordrecht* aan *denz.*, 34 *Edw. III* (1360/1).

Brieven van allerlei *Ned.* vorsten en heeren aan *Eduard III*, o. a. van den *abt van Middelburg* (St. Bartholomeus z. j.), van *Jan Zonder Vrees* (12 Juni 1411).

Tal van instructiën van gezanten.

Vele brieven van den *Eng.* commandant van *Calais* en de *Merch. Advent.* aldaar.

Brieven van *Eng.* kooplieden over last, hun door de *Ned.* aangedaan.

Fol. 31. *Gent*, *Brugge* en *Yperen* aan de *Eng.* koning (*Eduard III?*) 6 Mei z. j.

Groote collectie brieven gewisseld tusschen *Philips van Bourgondië* en de *Eng.* koningen *Hendrik V* en *VI*. Daaronder ook copieën.

Fol. 131. *Willem van Gelre* aan *Hendrik V*, 4 Sept., z. j.
„ 143. *Zaandam* aan *Hendrik V*, 26 April 4 *Henry V* (1417).
„ 144. *Willem van Gelre* aan *Richard II*, z. j.
Verzameling van brieven van *Karel den Stoute* aan *Eduard IV*.

Galba B. II. Titel als boven. 1499—1508.
Dit deel heeft zeer veel geleden door den bekenden brand van de *Cottonian library* in *Ashburnham house*, 23 Oct. 1731, zoodat de documenten voor een groot deel óf zeer verminkt, óf onleesbaar zijn geworden. Bij het doorbladeren bleek mij, dat wij hier veel documenten vinden over den handel tusschen *Engeland* en de *Nederlanden* en de daarover ontstane geschillen. Ook zeer veel over den stapel van *Calais*.
Tal van instructiën voor gezanten.
Reeks van verdragen, door *Engeland* met *Maximiliaan* en *Philips den Schoone* gesloten.

Galba B. III. Titel als boven. 1510—1520.
Eveneens zeer door den brand beschadigd. Zeer veel over handelsquaestiën, maar ook veel, dat voor ons van weinig belang is. Een gevolg van de omstandigheid, dat de onderhandelingen en overeenkomsten tusschen *Hendrik VIII* en *Karel V* gewoonlijk meer algemeen *Europeesche* dan speciaal *Nederlandsche* belangen betreffen.

Galba B. IV. Titel als boven. 1516.
Heeft eveneens door brand geleden. Bevat evenals 't vorige deel weer tal van stukken omtrent de onderhandelingen tusschen *Hendrik VIII* en *Karel V* in dat jaar. Tractaten. Brieven van *de Hesdin*, *Spinelli*, *Cuthbert Tunstall*, *Margareta van Oostenrijk*, *Wingfield* en *Karel V*.

Galba B. V. Titel als boven. 1517.
Een weinig beschadigd. Inhoud soortgelijk als het vorige deel. Brieven van *Tunstall*, *Worteston*, *Spinelli*, *Thomas More*, *Wm. Knights*, *Margareta van Oostenrijk* en *Karel V*.
De wereldpolitiek van *Karel V* maakt ook weder den inhoud van dit deel uit.

Galba B. VI. Titel als boven. 1518—1521.
Eenigszins beschadigd. Brieven van *Karel V*, *Margareta*, *de Hesdin*, *de Coligny*, *Spinelli*, *Jacques de Hornes*, *Knights*, *Tunstall*, *Ch. de Croy*, *Guyot*, *de Heulle* en *Adrien de Croy*.
Fol. 169. Tractaat tusschen *Karel V* en *Hendrik VIII*, 20 April 1520.
Fol. 260. Copie van den *Magnus Intercursus* van 1495, gevolgd door een reeks van verdragen, eveneens over den handel, van 1499, 1502, 1515, 1516 en 1520.

Galba B. VII. Titel als boven. 1521—1522.

Gelijksoortige inhoud als 't vorige deel. Brieven van *Karel V*, *Margareta*, *Wingfield*, *Spinelli*, *Tunstall* en *de Hesdin*. Deze brieven zijn evenals die in de vorige en in de volgende deelen, voor 't grootste deel gericht aan kardinaal *Wolsey*.

Fol. 32. Instructie voor *Wingfield*, 1521.

„ 109. *Eng.-Keizerlijk* tractaat, tot invasie van *Frankrijk*, 1521.

„ 215. Dergelijk tractaat „contra *Franciscum primum Gallorum* regem", 1521. Ook dit deel is eenigszins beschadigd.

Galba B. VIII. Titel als boven. 1523—1526.

Eenigszins beschadigd. Brieven van *Karel V*, *Margareta*, *Knights*, *Wingfield*, *Th. More* en *Spinelli*.

Fol. 161. Instructie voor *Wm. Fitzwilliams* en *Rob. Wingfield*, 1525.

Galba B. IX. Titel als boven. 1526—1531.

Brieven van *Karel V*, *Margareta*, *John Hacket*, *Wingfield*, *Rich. Gresham*, *de Luxembourg* en *Ortenburg*.

Galba B. X. Titel als boven. 1531—1546.

Brieven van *G. Vaughan* aan *Thomas Cromwell*. Brieven van *Cromwell*, *Villa Nueva*, *Karel V*, *Maria van Hongarije*, *Tho. Weston*, *Ch. de Croy*, *Wm. Paget*, *J. Russell*, *J. Browne* en *Wm. Burton*, gedeeltelijk aan *Th. Cromwell*.

Fol. 12. Instructie voor *Maria van Hongarije*, 1531. Cop.

Veel over aan *Ned.* schepen door *Engelschen* toegebrachte schade.

Tal van documenten over de vredesonderhandelingen tusschen *Engeland* en *Frankrijk* te *Gravelines*, 1545.

Galba B. XI. Titel als boven. 1490—1586.

Copieën van verdragen tusschen *Eng.* koningen en *Bourg.* vorsten en uittreksels daaruit.

Fol. 30. Verdrag van *Engeland* en *Luik*, 1502.

Brieven van *Granvelle*, *Nic. Wotton* en *Christ. Mont.*

In 't algemeen bevindt zich in dezen bundel veel, dat alleen betrekking heeft op *Duitschland*, den voortgang der Hervorming aldaar en de betrekkingen van *Engeland* tot dat alles. Bovendien een en ander over de verhouding van *Engeland* tot de *Hanzesteden*, maar ook:

Fol. 165. „Privilegia *Bergentia*", cop. van eenige privilegiën van *Bergen-op-Zoom*.

Fol. 241. *Clough* aan *Gresham*, z. d. *R. P.* III blz. 661.

„ 281. Instructie voor *Henry Killigrew*, gezant naar den *Paltsgraaf*.

Fol. 298. *Joan Cas.* aan *Elizabeth*, 7 Aug. 1569.

„ 346. *Lumbres* aan *Leycester*, 17 Juli 1574 t. a. p. VII n°. 2776.

„ 360. Extract uit de conventie van *Elizabeth* met *Joan Casimir*, z. d.

Fol. 369. *Dathenus* aan *Leycester*, 17 Dec. 1573 t. a. p. VII n°. 2653

Fol. 384. *Joan Cas.* aan *Elizabeth*, 12 Febr. 1579.
„ 385. *Dez.* aan *Burghley*, 2 Oct. 1579.
Memoriën van *Burghley* over de *Duitsche* zaken.

Galba B. XII. Titel als boven. 1546—1557.
Dit deel sluit zich weer bij X aan.
Veel over de verhoudingen van *Engeland* tot *Karel V* en *Philips II*. Het huwelijk van *Philips* met *Mary* en het daarop gevolgde *Engelsch-Spaansche* verbond, de gemeenschappelijke oorlog met *Frankrijk* en het verlies van *Calais* vormen den hoofdinhoud.

Galba C. I. Titel als boven. 1558—1564.
Fol. 2. Instructie voor *Gresham*. Dec. 1558. *Rel. pol.* I, blz. 457.
„ 4. *Wotton* aan *Cecil*, 9 Jan. 1559. *Rel. pol.* I, blz. 389.
„ 10. *Howard* c. s. aan *Elizabeth*, 14 Febr. 1559. *Rel. pol.* I, blz. 419.
Fol. 22. Instructie voor *Howard* c. s., 19 Febr. 1559. *Rel. pol.* I, blz. 437.
Fol. 27. Id. voor *Challoner*, 1559.
„ 28. Id. voor *Cobham*, 23 Nov. 1558.
„ 29. *Cobham* en *Wotton* aan *Elizabeth*, 13 Dec. 1559. Excerpt.
„ 31. Instructie voor *Montague* en *Chamberlain*, 23 Jan. 1559.
„ 39. *Challoner* aan *Elizabeth*, 3 Aug. 1559—29 Jan. 1560. Extracten. *R. P.* II, blz. 43.
Fol. 44. Instructie van *Challoner*, 17 Juli 1559. *R. P.* II, blz. 143 (aldaar op 23 Dec. gesteld).
Fol. 47. *Elizabeth* aan *Philips II*, 6 Juli 1557. *R. P.* I, blz. 551.
„ 50. *Challoner* aan den *Koning*, Aug. 1559. *R. P.* I, blz. 586.
„ 51. *Dez.* aan *Elizabeth*, 3 Aug. 1559. *R. P.* I, blz. 579.
„ 57. *Middelburg* aan *Elizabeth*, 19 Aug. 1559. *R. P.* I, blz. 657.
„ 58. Instructie van *Margareta van Parma*, 1559. Cop.
„ 63. Id. voor *Barlaymont*, 20 Aug. 1559. Cop.
„ 69. Instr. particulière voor *Margareta*, 8 Aug. 1559. Cop.
„ 73. *Challoner* aan *Cecil*, 6 Dec. 1559. *R. P.* II, blz. 116.
„ 75 en 82. *Margareta* aan *denz.*, 21 Maart en 30 April 1561. *R. P.* II, blz. 542 en 562.
Fol. 76. Klachten der *Ned.* kooplieden. *R. P.* II, blz. 540.
„ 84. Memorie der *Merch. Adv.*, Oct. 1561.
„ 87. *Dale* aan *Cecil*, 23 Jan. 1563/4. *R. P.* III, blz. 616.
„ 88. *Mason* aan *Challoner*, 27 Febr. 1563/4.
„ 92. *Marg.* aan *Elizabeth*, 7 Febr. 1563/4.
„ 93. De *Council* aan *Challoner*, 29 Mei 1563.
„ 95. Requesten aan *Elizabeth*. Z. d.
„ 97. *Elizabeth* aan ?, 16 Juli 1563.
„ 101. „Artycles by *M. Assonville* to the *Queen*." Z. d.
„ 109. Antwoord daarop. Z. d.
„ 119, 120, 123 en 135. Memoriën van *d'Assonleville*, 1563.

Fol. 130. De *Council* aan *d'Assonleville*. Z. d.

„ 138. „What commoditie doth *Englande* receyve by the *entercourse*." Z. d.

Fol. 139b. „Wares to be brought out of the *Lowe Countries* necessarie and superfluous." Z. d.

Fol. 144. Memorie over den *Eng.-Ned.* handel.

„ 148. Memorie van *Cecil*. Z. d.

„ 149. „Wares and marchandise out off the *Low Countries*."

„ 151. „The old rates of the customes."

„ 153. „Les presentes ... de la coustume du port de *Londres* des marchans estrangier."

Fol. 154. Nota over de kwellingen, door de *Admiraliteit* den vreemden kooplieden aangedaan.

Fol. 156. „Marchandyze as may not passe this *Realme*."

„ 159. *Herlle* aan ?, 17 Nov. 1563. *R. P.* III, blz. 550.

„ 161. Memorie over de *Engelsche* handelsgeschillen.

„ 163. Andere memoriën daarover.

„ 164, 167. Memoriën over de klachten der *Eng.* kooplieden.

„ 168. Nota over de zending van *d'Assonleville*.

„ 175. *Mason* aan *Cecil*, 12 Sept 1563.

„ 176. Brieven van *Elizabeth* en *Margareta*. Z. d. Cop.

„ 183. Eenige gecopieerde stukken over de zending van *Sheres*. Z. d.

„ 191. Proclamatiën van *Philips II* (1 Jan., 28 Febr.) en *Elizabeth* (6 Maart 1564).

Fol. 196, 208. *Marg.* aan *Elizabeth*, 29 Febr. en 16 April 1564.

„ 200. *Cecil* aan *Challoner*, 19 Maart 1564.

„ 203. *Sheres* aan *Cecil*, 29 Maart 1564. *R. P.* IV, blz. 497.

„ 208. *Margareta* aan *Elizabeth*, 16 April 1564. *R. P.* IV, blz. 505.

„ 209. ? aan *Challoner*, 25 April (1564).

„ 212. „Whether it be beste to sett traphyque ... betwene the *Lowe Countries* and this realm or nott."

Fol. 215. Memorie van den *Council* over de handelsquaestiën. Z. d.

„ 217. Proclamatie van *Marg.*, 30 Nov. 1564.

„ 218. *Bristolsche* kooplieden aan *Cecil*, 30 Nov. 1564.

„ 221. Proclamatie van *Elizabeth*, 29 Dec. 1564. Gedr.

„ 223. *Marg.* aan *Elizabeth*, 3 Juni 1564. Excerpt.

„ 226. Nadere instructie van *Sheres*. Z. d.

„ 229. „A note declaring what merchants ... are to paye for custome and subside." Meer derg. lijsten.

De laatste folio's van dit HS. zijn zeer beschadigd.

Galba C. II. Titel als boven. 1564—1567.

Fol. 2. „A memoriall for thyngs apperteing to ye colloquy." In *Burghley*'s hand.

Fol. 4. „A collection of certayne reasons which maye be used in the question of the *entercourse* as well for the restoring thereof presently as for the staye and reformation thereof." Z. d. (1564.)

Fol. 18. „A memoriall of the matters to be intreated at the Colloquy at *Bruges*." Met verbeteringen in *Burhgley*'s hand. 1564.

Fol. 25. Memoriën over hetzelfde. Gedeeltelijk in *Burghley*'s hand.

„ 30. „Answers to the answers." Ged. in *Burghley*'s hand.

„ 35. *Elizabeth* aan de *Comm.* (?), 20 Maart 1565.

„ 36. „Generalia gravamina per mercatores Ser. Reg. *Angliae* subditos conventu *Brugensi*... exhibita", 28 Maart 1565.

Fol. 43. Memorie der *Ned.* gezanten. Z. d.

„ 48. „Justificationes gravaminum per mercatores *Angliae* primo loco datorum." Z. d.

Fol. 55. „Note quedam rerum tractaram V Julii 1565."

„ 56. „Responsio legatorum Regis *Cath.*"

„ 58. „Replicatio oratorum Ser. Reg. *Angliae.*"

„ 59. Memorie van *Spaansche* kooplieden.

„ 61. „Restitutiones infrascripte subditis Regis *Cath.* ab anno Dni 1560 usque ad annum Dni 1564 in *Anglia* fuerant decrete et facte."

Fol. 63. „Responsio Reg. *Angliae* ad textos articulos Legatis Reg. *Cath.*"

Fol. 64. „Responsio Legatorum Ser. Reg. *Angl.* ad gravamina mercatorum et subditorum Reg. *Cath.*

Fol. 68. „Brevis ac succincta enarratio gravaminum de quibus plerique ex incolis comitatus *Hollandie* conqueruntur."

Fol. 71. „Responsa mercatorum Stapule *Anglie* apud *Brugas* site."

„ 73. „Responsio Legat. Ser. Reg. *Angl.* ad reliquas *Hollandorum* querelas."

Fol. 75. „Articuli quidam", waarin *Elizabeth* iets kan toegeven.

„ 76. „Brevis eorum annotatio, quae Legati Regis *Cath.* sibi exponi petierint a Clar. *Anglie* Regin. Legatis", 22 Juli (1565).

Fol. 77. „Summa posteriorum probatorum per *Anglos* exhib."

„ 84. „Summa contro(versiae) inter *Flandres* et *Anglos.*"

„ 90. Statuten, waarover de *Ned.* zich beklagen bij *Elizabeth.*

„ 92. Antwoord der *Eng* regeering op deze klachten. Z. d.

„ 95. „Brevis repetitio certorum argumentorum utrinque propositorum in *Brugensi* Colloquio."

Fol. 99. Punten, waarin *Elizabeth* de *Ned* wil tegemoet komen. (Vgl. boven fol. 75).

Fol. 101. „Responsio Leg. Reg. *Anglie* ad articulos."

„ 106. „Brevis eorum annotatio quae legati Reg. *Cath.* sibi exponi petierunt." (Vgl. boven fol. 76).

Fol. 107. „Generalia gravamina" der *Eng.* kooplieden.

„ 108. Antwoord der *Ned.* gezanten daarop.

„ 109. Andere grieven der *Nederlanders.*

„ 114. „Relationes quibus posteriores mercatorum *Anglie*... date utuntur."

Fol. 117, 120. Grieven van *Antwerpen* en *Vlissingen* tegen de *Engelschen.*

Fol. 125. Vergelijking der *Ned.* en der *Eng.* grieven.

Fol. 128. Uiteenzetting door de *Ned.* afgev. van hun grieven tegen *Engeland.*
Fol. 130. Gelijke uiteenzetting door de *Eng.* afgev., met kantteekeningen der *Ned.*
Fol. 134. Nieuwe memoriën der *Engelschen.*
„ 141. „Responsa Leg. Ser. Reg. *Angl.* ad secundum librum generalium gravaminum."
Fol. 143. „Gravamina aliquot quibus mercatores et subditi Ser. Reg. *Cath.* in *Anglia* affectos conqueruntur."
Fol. 154. „Causae sive Justificationes gravaminum a *Cath.* Reg. legatis exhibitorum."
Fol. 157. „Apostile oratorum *Anglie* ad scriptum postremo loco per oratores Reg. *Cath.* traditum."
Fol. 160. Verklaring omtrent *Jehan Aux Truis* c. s., die de documenten in de *Guildhall* hebben gezien, 1565.
Fol. 162. *Montague* c. s. aan *Cecil*, 6 Aug. 1565.
„ 166. *Margareta* aan *Elizabeth*, 2 Aug. 1565. *R. P.* IV, blz. 231.
„ 167. „Matters wherupon wytnesses are exaild by vertewe of the *Q. Mat's* commission to *Dr. Hewe, Dr. Mowse* and others" 2 Aug. 1565.
Fol. 170, 175. *Elizabeth* aan de *Comm.*, Aug. 1565.
„ 183. *Montague* c. s. aan *Cecil*, 17 Aug. 1565.
„ 185, 202. Artikelen, waarin de koningin zal toestemmen.
„ 188. „Directorium prolationum per legatos Reg. *Anglie*", 28 Aug. 1565.
Fol. 199. *Eng.* memorie, Aug. 1565.
„ 206. „The trafficq of *English* clothes is suche as dothe great augment all other trafficq in these *base countries*" etc. Memorie.
Fol. 209. Memorie der *Ned.* gezanten, 3 Sept. 1565.
„ 210, 215. ? aan den *Council*, Sept. 1565.
„ 212, 214, 220. *Montague* c. s. aan *Burghley*, 4, 9 en 24 Sept. 1565.
Fol. 216. Overeenkomst van *Brugge*, 20 Sept. 1565.
„ 222. Gedr. proclamatiën van *Elizabeth* en *Philips II*, Oct. 1565.
„ 224. „Summary of things remayning in quaestion betwixt the *Comm.* att *Bruges.*"
Fol. 241. Vergelijking der geschilpunten.
„ 245. „Wares and Commodities off this *Realme* the whych mete to be transported."
Fol. 251. Extracten en memoriën over den *Intercursus.*
„ 257. Extracten uit het verhandelde te *Brugge.*
„ 270. Proclamatie „sur le faict des salpetres et poudres", 25 Maart 1566.
Fol. 274. Memorie over het opbreken der conferentie.
„ 285. „Exemplum libelli supplicis *Christianorum* in *Germania inferiore* propter veram religionem afflictorum *Imperatori* in comitiis *Augustanis* exhibiti", 1566.

Fol. 293. „Responsio ad petitiones *D. Glasionis*, episc. *Aquilae*." Z. d.
„ 303. „Protestationibus prius factis, praemissis et pro repetitis habitis vectigal Pondagii."
Fol. 305. Copieën van het Request der Edelen en van andere stukken uit dien tijd, April etc. 1566.
Fol. 311. „Primi articuli conventionum per Ser. Reg. *Anglie* Oratores exhibiti", 27 Mei 1566.
Fol. 325. „Certen new complaints by them off *Flanders*."
„ 326. Antwoord der *Ned.* gezanten. Z. d.
„ 330. Brieven en verslagen van *John Man* over zijne legatie in *Spanje*, 1566/7.
Fol. 337. Discussie over het tolrecht der *Eng.*, 5 Mei 1566.
Meerdere memoriën daarover van *Eng.* en *Ned.* zijde.
Fol. 371. *Cecil* (?) aan *Montague* c. s. Z. d.
„ 373. „Responsio S. Reg. *Angl.* oratorum ad assecuratorum *Antverp.* querelas secundo loco datas."
Fol. 374. „Summa posteriorum probationum per *Anglos* exhibitorum."
„ 385. „Articuli ex omnibus conventionum articulis ultro citroque exhibitis." Meer derg. uiteenzettingen der geschilpunten.
Fol. 432. „Conclusio Recessus Colloquii *Brugensis*", 21 Juni 1566.
Zeer merkwaardig voor de geschiedenis van den handelsstrijd tusschen *Engeland* en de *Nederlanden*, 1563—1566. Zie daarover mijn: *Engeland en de Nederlanden in de eerste jaren van Elizabeth's regeering. Groningen*, 1892.

Galba C. III. Titel als boven. 1566—1570.
In dit deel een groote collectie anonyme berichten uit de *Nederlanden*, copieën van officieële stukken, proclamatiën, requesten etc., uit dezen veelbewogen tijd. Vooral veel over den beeldenstorm, de troebelen te *Doornik* en *Valenciennes*, het eerste verzet, het gewapend optreden van *Oranje* etc.
Het zal niet noodig zijn deze stukken één voor één na te gaan, daar de origineelen wel te *Brussel* op het *Rijksarchief* aanwezig zullen zijn.
Fol. 25. *Egmond* aan *d'Odrignies* en *Lumbres*, 9 Oct. 1566.
„ 86. „Discours contre les persécutions, placcars, mesme modération, conceue anno 1566, au *pays-bas*."
Fol. 92. „State of *Antwerp*", 1566.
„ 99. „A remonstrance .. that they (de *Bourg.* vorsten) ... ruled accordinge there priviledges."
Fol. 118. „Remonstrance contre les persécutions et justification de la requeste des villes", 1566.
Fol. 127. „Tyranniques actes et vilaines des *Espagnols* à *Torney* au temps du *Duc Dalve*."
Fol. 142. „Des horribles poincts et articles concluz par le Duc *d'Albe* et son nouveau *Conseil*", 1567.
Fol. 147. *Vitelli* aan *Cecil*, 4 Dec. 1569, t. a. p. V, n°. 2003.

Fol. 148. *Junius* aan *Elizabeth*, 5 Jan. 1569. *Rel. pol.* V. n°. 1786.
„ 149. „The some of that whych was declared to the *Sp.* Ambass. by the *Lord Adm.* and *Sir Wm. Cecil* written by my *Lo. Thres.* with his owne hand", 8 Jan. (1568/9), t. a. p. V, n°. 1793.

Fol. 152b. „A remembrance of the *Lord Mayor* and other touching the arrest of the withouts borne within the obedience of *King Philip*, 8 Jan. 1568/9. t. a. p. V, n°. 1794.

Fol. 152. „Interpretatio Latina Epistole ad *Hier. Curielem*", 1568.
„ 155. De *Council* aan *Despès* (*Sp.* gezant te *Londen*), 14 Jan. 1568/9. Cop.

Fol. 156. *Despès* aan den *Council*, 16 Jan. 1568/9.
„ 157. „Matters to heall of with *d'Assonleville*", 29 Jan. 1568/9. Memorie in *Burghley*'s hand, t. a. p. V, n°. 1829.

Fol. 158. Memorie over de *Nederlanden* („out of a copy in my *Lord Tresurer*'s hand"), 18 Jan. 1568/9, t. a. p. V, n°. 1817.

Fol. 177. *Despès* aan *Alva*, 10 Jan. 1568/9, t. a. p. n°. 1801.
„ 181. *Dez.* aan *Elizabeth*. Z. d.
„ 185. Instructie voor *Winchester* c. s., gezanten naar *Spanje*, 28 Febr. 1568/9.

Fol. 187. *d'Assonleville* aan *Elizabeth*, 5 Febr. 1568/9. t. a. p. V, n°. 1839.

Fol. 188. *Winchester* c. s. aan *Burghley*, 10 Febr. 1568/9.
„ 189. „*Dassonleville*'s answer . . . to *Sir Wm. Cecill* and *Sir Walter Mildmay*", 22 Febr. 1568/9, t. a. p. V, n°. 1851.

Fol. 190. Memorie over de zending van *d'Assonleville* met aanteekeningen van *Burghley*, 26 Febr. 1568/9, t. a. p. V, n°. 1835.

Copieën van stukken uit het proces van *Egmond* en *Hoorne*, 1568.

Fol. 227. *De Sylva* aan *Burghley*, 5 Juli 1568. *Rel. pol.* V, n°. 1697.
„ 227b. *Dez.* aan *Elizabeth*, 14 Juli 1568, t. a. p. V, n°. 1701.
„ 228. *Scheyfve* aan *denz.*, 6 Aug. 1568, t. a. p. V, n°. 1715.
„ 229. *Oranje* aan *Elizabeth*, 21 Aug. 1568, t. a. p. V, n°. 1727.
„ 232. *Despès* aan *Burghley*, 27 Sept. 1568, t. a. p. V, n°. 1742.
„ 235. Memorie over de *Sp.-Eng.* verhouding, 1568.
„ 237. *Alva* aan *Elizabeth*, 1 Dec. 1568, t. a. p. V, n°. 1766.
„ 244. „Interrogatoires to be mynistered to the . . . carrying good outwardes", 1568,

Brieven van *Winchester* c. s. uit *Spanje*.

Fol. 248. *Alex. Skynner* c. s. aan *Cecil*, 29 Maart 1569.
„ 269. *Alva* aan *Elizabeth*, 30 Sept. 1569, t. a. p. V, n°. 1964.
„ 271. *Cobham* aan *Burghley*, 2 April 1569.
„ 306. *Lod. van Nassau* aan *Burghley* (?), 17 Oct. 1569.
„ 324. Memorie over den toestand der *Nederlanden* en de dwinglandij van *Alva*, 1569.

Fol. 330. Klachten der *Ned.* over geweldenarijen van *Engelsche* schippers, 1569.

Fol. 337. *Elizabeth* aan *Philips II*, 18 Jan. 1570. Cop.
„ 339. „Defenses pour M. le *Comte d'Egmont*", 1569.

Fol. 378. Memorie over de vraag: „Utrum princeps *Auraicae* profugorum exercitum contra *Albanum* ac vero etiam *Hispaniam* possit suscipere." Zeer beschadigd, t. a. p. VI, n°. 2272.

Galba C. IV. Titel als boven. 1570—1574.

Tal van anonyme berichten uit de *Nederlanden*.

Fol. 3, 5, 7. *Fitzwilliams* aan *Burghley*, 27 Jan., 11 Febr., 4 Jan. 1570/1. *Rel. pol.* VI, n°. 2144, 2154 en 2135.

Fol. 8. Proclamatie van *Oranje*, 22 April 1570. *Oud-Holl.* X, 2, n°. 3.

„ 10. *Oranje* aan *Wesembeke*, 11 Mei 1570, t. a. p. X, 2, n°. 4.

„ 13. *Cater* aan *Wesembeke*, 22 Maart 1570, t. a. p. X, 2, n°. 2.

„ 15. „The Pr. of *Aurenge*'s letter for contributions", 1570.

„ 19. Commissie van *Oranje* aan *van Gendt* e. a., 15 Juni 1570. Cop. t. a. p. X, 2, n°. 5 en t. a. p. X, 3, n°. 6.

Fol. 21. *Dathenus* en *Alostanus* aan het consistorie van *Emden*, 15 Juni 1570. Cop. t. a. p. X, 3, n°. 8.

Fol. 35. *Oranje*'s credietbrief op *Wesembeke*, 1 Juli 1573, t. a. p. X, 3, n°. 10.

Fol. 36. Instructie voor *Wesembeke*, get. door *Oranje*, 1 Juli 1570, t. a. p. X, 3, n°. 9.

Fol. 37. *Laurens Jacobsz.* aan *Dirck Cater*, 7 Juli 1570, t. a. p. X, 3, n°. 14.

Fol. 39. *Coornhert* aan *zijn broeder*, 19 Juli 1570, t. a. p. X, 3; n°. 15.

„ 43. De Gemeente te *Emden* aan die te *Heidelberg*, 19 Juli 1570, Cop. t. a. p. X, 3, n°. 16.

Fol. 46. „A Journal of *Wesembeke*'s negotiation", Mei 1570, t. a. p. X, 3, n°. 11.

Fol. 49. „Of divers entreprises of tounes and castles", Juli 1570, t. a. p. X, 3, n°. 12.

Fol. 53. *Joh. Knijff*, over een paus. brief over indulgentiën, 1 Aug. 1570.

Fol. 55. Proclamatie van *Oranje*, 9 Aug. 1570. Eigenhandig geteekend, t. a. p. X, 3, n°. 17.

Fol. 56. Instructie voor *Wesembeke*, 19 Aug. 1570, get. door *Oranje*, t. a. p. X, 3, n°. 19.

Fol. 57. „Certains points proposez pour y résoudre", van *Wesenbeke*, t. a. p. X, 3, n°. 18.

Fol. 58, 64, 76, 78, 83, 87, 88, 92. *Oranje* aan *Wesembeke*, 22, 30 Aug., 12 Sept., z. d., 11, 22 (2 br.), 30 Oct. 1570, t. a. p. XI, 1, n°. 21, 22, 24, 29, 31 en 32.

Fol. 60. Extract uit *Wesembeke*'s instructie, 9 Aug. 1570.

„ 65. *Cobham* aan *Cecil*, 31 Aug. 1570 vlg. Copieën.

„ 74. Verklaringen van *Wesembeke*, *Dirck Cater* en *Frans Volkertsz. Coornhert* betreffende *Dolhain*, 12 en 13 Sept. 1570, t. a. p. XI, 1, n°. 23 en 25.

Fol. 79. Instructie en commissie voor *Wesembeke*, 26 en 27 Sept. 1570, t. a. p. XI, 1, n°. 26 en 27.

Fol. 84. Instructie voor *Joncker Godefroy van Haestrecht*, *heer van Druynen*, 11 Oct. 1570, t. a. p. XI, 1, n°. 28.

Fol. 86. Overeenkomst van *Wesembeke* c. s. over de leverantie van vuurroeren. Z. d. Copie., t. a. p. XI, 1, n°. 30.

Fol. 94, 97, 104, 113 en 117. *Oranje* aan *Wesembeke*, 26, 31 Oct., 5, 13 en 15 Nov. 1570.

Fol. 111. „Advis pour surprendre la ville d'*Amsterdam*", 21 Nov. 1570, t. a. p. X, 3, n°. 13.

De uitgave van de stukken, *Wesembeke* betreffende, wordt voortgezet.

Fol. 114. Instructie voor *graaf van den Bergh*, 14 Nov. 1570.

„ 118, 122, 125, 129, 131, 140, 143, 144, 152, 155, 163 en 166. *Oranje* aan *Wesembeke*, 18, 23, 24, 25, 27 Nov., 3, 4, 6, 8, 14, 16 en 20 Dec. 1570.

Fol. 126. „Instructie van weghen mijn Heeren des *Princen van Orangiën*... volgens die welcke *N. N.* schuldich sal sijn hem te reguleren, indien Godt die Heere hem die genade gheeft dat hij die stadt *N. N.* inne neemt."

Copieën van brieven van *Oranje*, oproepingen om hulp, om geld etc., quitantiën, borgstellingen, adressen van toegenegenheid aan *Oranje* etc.

Fol. 135. *Corn. Boomgaart* aan *Nathan Simons*, 28 Nov. 1570.

„ 139. Memorie van *Boisot*, begin Oct. 1572. *Rel. pol.* VI, n°. 2480.

„ 147. „Justification de *Son Excellence*", 1570.

„ 154, 161. *Wesembeke* aan *Oranje*, 14 en 15 Dec. 1570.

Brieven aan *Oranje* van allerlei personen, met aanbiedingen van geld en hulp.

Fol. 171, 175, 191 en 193. *Oranje* aan *Wesembeke*, 24, 28 Dec. 1570, 8 en 3 Jan. 1571.

Fol. 173. De *Council* aan *Oranje* (?), 23 Dec. 1570.

„ 176. „Persuasie totte X^e^ pennynck", 1570.

Copieën van memoriën over den 10^en^ penning.

Fol. 194. *Wesembeke* aan *Oranje*, 6 Jan. 1571.

„ 195. *Elizabeth* aan *Alva*, 4 Jan. 1571/2. Cop., t. a. p. VI, n°. 2311.

Fol. 196. Convocatie van een synode te *Antwerpen* door *Sonnius*, 19 Jan. 1571.

Fol. 199. *Philips II* aan *Elizabeth*, 4 Juni 1571.

„ 204. „The waies howe to anoye the Kinge of *Spayn* and his subiects be as followeth", 1571.

Fol. 214^b^. „Les causes de la maladie du duc *d'Albe* à *Bruxelles*."

„ 229. De *Geuzen* aan *Elizabeth*, einde April 1572, t. a. p. VI, n°. 2391.

Fol. 232. Verkorte instructie van *Oranje* aan *Wesembeke*, Oct. 1570.

„ 235. „A taux or rate for a contribution for expulsion of the *Spaniarts*", 1571.

Fol. 240, 241, 242, 249 en 256. *Oranje* aan *Wesenbeke*, 10 Jan., 6, 20 Maart (deze laatste t. a. p. VI, blz. 350, noot), 25 April en 30 Mei 1572.

Fol. 243, 255. *Vlissingen* aan *Elizabeth*, 2 April en 9 Mei 1572.
„ 244. „*M. de Zweveghem* his requests to the *Queenes Mat.*," 10 April 1572. Met eigenh. noten van *Burghley*.
Fol. 247. „Responce ce que *M. de Zweveghem* ... de bouche a M.M. du *Conseil* et *S. M.* et baillé aussi par escript", 19 April 1572.
Fol. 254. *Alva* aan *Elizabeth*, 22 Juni 1572., t. a. p. VI, n°. 2417. Tal van in 't *Spaansch* geschreven brieven van *Fogaça* aan *Alva* over *Elizabeth*'s verbindingen met de rebellen, Juli 1572 vlg., t. a. p. VI, n°. 2441, 2447, 2452, 2457, 2462, 2465, 2468, 2483, 2488, 2489, 2492, 2498, 2501, 2503, 2511, 2523, 2529, 2535, 2541, 2543, 2546, 2565 en 2598.
Fol. 267. *Gresham* aan *Cecil*, 23 Aug. 1572, t. a. p. VI, n°. 2454 (daar aan *Cotton* toegeschreven).
Fol. 298. Memoriën over de privilegiën van *Brabant*.
„ 303. Capitulatie tusschen *sir Humfrey Gilbert* en „govern. and borowmasters of *Flushinge*", 11 Juli 1572.
Fol. 304. Instructie voor *Gilbert* „and the *Englishe* in the *Low Countries*", t. a. p. VI, n°. 2449.
Fol. 308. Memorie over *Haarlem*, 1572.
„ 309. Lijst van *Duitsche* vorsten, die *Oranje* welgezind zijn.
„ 313. Uitvoerige brief van *P de Iniose* aan *Alva* (?), Z. d.
„ 326. Excerpten uit brieven van *Vlissingen* en *Oranje* aan *Cecil*, Mei—Sept. 1572, t. a. p. VI, n°. 2406, 2407 en 2413.
Fol. 331. Memorie van *Lumey van der Marck*, z. d., t. a. p. VI, n°. 2350.
Fol. 332. *Lumey* aan *Elizabeth*, z. d., t. a. p. VI, n°. 2377.
„ 333. „Discours" tegen de pogingen van *Oranje* „pour persuader la *Reyne* à la guerre", 1572.
Fol. 347. *Philips II* aan *Alva*, 4 Febr. 1573.
„ 352. „The copy of the *Q. Maties* ltre to *mr. Attorney Goodall* sent in the tyme of the Colloqui at *Bruges*", 1573.
Fol. 353. „The petition of the Comm." (te *Londen*), 5 Maart (1573).
„ 358. „Responsum Comm. Reg. *Anglie* ad primum scriptum Comm. Regis *Cath.*", Maart (1573).
Fol. 360. Antwoord der *Eng.* „ad secundum scriptum oblatum ab orat. Regis *Cath.*," 16 Maart 1573.
Nog tal van dergelijke memoriën in copie (tot fol. 373).
Fol. 381. Zeer uitvoerige memorie over het optreden van *Oranje* in *Holland* in 1573, van *William Herlle*.
Fol. 390. *Jewsk* aan *Herlle*, 11 Juli 1573.
„ 393. „Utrum princeps *Auriacae* profugorum ... exercitum contra *Albanum* ac vero etiam .. regem possit suscipere (vgl. Galba C. III, fol 378), t. a. p. VI, n°. 2272.
Fol. 400. Memorie in *Burghley*'s hand over de verhouding met *Spanje*, vooral in handelszaken.
Fol. 407. *Alva* aan *Elizabeth*, 15 April 1573, t. a. p. VI, n°. 2568.
„ 408. *Spaansch-Eng.* verdrag. 1573. Gedr.

Fol. 410. „Permission des *Anglois* pour pouvoir passer la rivière de *Sheldt* vers *Anvers*", 25 Mei 1573, t. a. p. VI, n°. 2583 en 2586.

Fol. 412. Ratificatie door *Philips II* van het door *Burghley* en *Alva* gesloten verdrag, 1573. Cop.

Fol. 416. Petitie der *S.-G.* aan *Elizabeth*, z. j.

„ 418. *Alva* aan *Elizabeth*, 30 Juni 1573, t. a. p. VI, n°. 2601 (daar op 17 Juni gedateerd).

Fol. 420. *Philips II* aan *Elizabeth*, 19 Oct. 1573.

Galba C V. Titel als boven. 1574—1577.

Fol. 1. *Oranje* aan *Burghley*, 4 Jan. 1574. *Rel. pol.* VII, n°. 2661.

„ 3. *Ph. de Croy* aan *Leycester* (?), 7 Febr. 1574.

Brieven van *Spinelli* en andere Italianen te *Antwerpen* over financiëele zaken, t. a. p. VII, n°. 2683 en 2889.

Brieven als boven van *Fogaça* uit *Londen* aan *Requesens*, t. a. p. no. 2696, 2703, 2711, 2714, 2723, 2729, 2731 en 2742.

Fol. 11. „Request exhibited by the *Comm.* of the *Low Countries*", 21 April 1574.

Fol. 15. „Responsum aliud oratorum *Belgarum* ad querelas mercatorum *Anglorum*", 23 Mei 1574, t. a. p. VII, n°. 2734.

Fol. 17 vlg. Tal van derg. gewisselde nota's over handelsquaestiën, t. a. p. VII, n°. 2738.

Fol. 44. *Roger Edwards* aan *Burghley* (?), 13 Aug. 1574.

„ 45. „Conclusio Colloquii habiti *Londini* de compensatione bonorum arrestorum", 21 Aug. 1574.

Fol. 50, 51 en 53. *Boisot* aan *Leycester*, 4, 7, Oct. 9 Nov. 1574. Onmiddellijk na de verlossing van *Leiden*, t. a. p. VII, n°. 2828, 2830 en 2837.

Fol. 54. *Bern. de Mendoza* aan *Sussex*, 6 Dec. 1574, t. a. p. VII, n°. 2846.

Fol. 55. *Wilson* aan *Burghley*, 11 Dec. 1574, t. a. p. VII, n°. 2851.

„ 60. Memorie van *Requesens* over de *Sp.* vloot, Juli 1574, t. a. p. VII, n°. 2785.

Fol. 62. Omstandigheden „to be consydered in the matters of *Holland* and *Zealand*", 12 Jan. 1575/6.

Fol. 66. „To be answeared of them of *Hollande*", 15 Jan. 1575/6. Mem. in *Burghley*'s hand, t. a. p. VIII, n°. 3045.

Fol. 70. „Answers to be given to the *Hollanders*", 16 Jan. 1575/6, t. a. p. VIII, n°. 3047.

Fol. 71. „The some of the opinion of ye counsell uppon ye request of ye *Hollanders*" etc., 16 Jan. 1575/6. „Out of a copy in the *L. Burghley*'s hand", t. a. p. VIII, n°. 3046.

Fol. 76. „Considerations of ye case of ye *Hollanders* ", 20 Jan. 1575/6, „Out of a copy in my *L. Burghley*'s hand", t. a. p. VIII, n°. 3050.

Fol. 81. „Things to be considered yff ye *Q. Mat.* shall intend to ayd ye *Hollanders* in case yff she cannot procure the accord betwixt ye *K. of Spayne* and them", 21 Jan. 1575/6, t. a. p. VIII, n°. 3051.

Fol. 83. *Wilson* aan *Elizabeth*, z. d. Waarsch. t. a. p. VII, n°. 2903 (waar deze brief aan *Leycester* gericht heet).

Fol. 86. „The some of the opinion", 16 Jan. 1575/6. In *Burghley*'s hand. (Zie boven fol. 71).

Fol. 93. „The somme of the speech that passed betweene *Champagney* and *H. M.* at the time of his access", 12 Febr. 1575/6.

Fol. 96. „The *Hollanders* answer", 26 Febr. 1575/6, t. a. p. VIII, n°. 3081.

Fol. 100. *Champagney* aan *Burghley*, 3 Maart 1575/6.

„ 104. „Of the war by sea to be mad by te *K. of Spayn* agaynst *Holland* and *Zeland*", April 1575. Uitvoerige *Fransche* memorie, t. a. p. VII, n°. 2786.

Fol. 112 vlg. Memoriën over de zending van *Boschot*, gezant van *Philips II*, om te onderhandelen „de rebellibus", Mei 1575, t. a. p. VII, n°. 2922.

Fol. 130. „The amb. of the *Lowe Countries* request", 25 April 1575, „touching pelts", t. a. p. VII, n°. 2919.

Fol. 132. „A declaration made by *M. Boisot* (*Boschot?*) to *H. M.*", 28 Mei 1575. *Fransch.*

Fol. 143, 148 en 152. Instructie voor *Dan. Rogers*, „dispatched into *Holland* to the *P. of Orange*", 8 Juni 1575.

Fol. 146. *Ph. de Croy* aan *Leycester* (?), 16 Juni 1574.

„ 156. „An abreviate of *Daniele Rogers* his journey into *Holland* and *Zeland*", 1575.

Fol. 162. *Requesens* aan *Elizabeth*, Juni 1575.

„ 165. *Rogers* aan *Oranje*, z. d. Zeer uitvoerig over de grieven der *Eng.* schippers.

Fol. 173. Instructie van *Corbett*, gezant naar *Requesens*, 21 Oct. 1575. Cop. naar eene „written by the *L. Tres.*'s own hand."

Fol. 186. „A consideration of the difficulties that maye and are likely to ensew uppon the not ayding and ministring of ye *Prince of Orange* and *Estats of Holland*", 17 Oct. 1575. Copie in „my *L. Tres.*'s own hand."

Fol. 191. Instructie voor *Thomas Hastings* „to be sent into *Hollandt* to the *Prynce of Orenge*", 22 Oct. 1575.

Fol. 201. Instructie voor *Corbett*, 29 Oct. 1575.

„ 212. *Tho. Coppley* aan *Elizabeth*, 18 Nov. 1575.

„ 215. *Schetz* aan *Gresham*, 13 Dec. 1576, t. a. p. IX, n°. 3272.

„ 219. „A consultation touching the Colloquy of the Comm. for the *King of Spayne* and the Deputies for the *Prince of Orange*", 1575.

Fol. 224. Instructie van *Oranje*'s gezanten ter onderhandeling te *Breda*, 1575. Cop.

Fol. 226—253. „Brief discours des choses advenues au Gouv. du gran commandador de *Castille* (*Requesens*) jusques a la venue de *Don Johan d'Austria.*"

Fol. 254. *Beale* aan *Burghley*, 5 Jan. 1576/7, t. a. p. VIII, n°. 3168 (daar op 5 Juni gedateerd).

Fol. 257. „Certaine articles to be preserved by the *States* for such somes of money as shall be by them borrowed."

Fol. 260. Verklaring der *S.-G.*, 18 Jan. 1577, t. a. p. IX, no. 3320.

„ 262. „A brief note to shewe to your Hon. howe dangerous it is to *England* of King *Phillip* possesse the *Lowe Countries* by conqueste as he purposeth to doo", Jan. 1576/7.

Fol. 264. „Charge of those ships and men which are sufficient to be advenged off the *King*", Jan. 1576/7.

Fol. 266. Instructie voor *Davison* „sent into the *Lowe Countries*", 29 Maart 1576.

Fol. 269. *Ro. Alexander* uit *Antwerpen* aan *Leycester*, 6 April 1576, t. a. p. VIII, n°. 3132.

Fol. 271. *Davison* aan *Burghley*, April 1576.

„ 274. Instructie voor *Robert Beale* „dispatched to the *P. of Orange*", 16 April 1576.

Fol. 275b. Id. voor *Wilson* „sente into the *Lowe Countries* to the *States* there", 22 Oct. 1576.

Fol. 279. „The full state of the matter dependinge before *H. M.* touchinge the affaires of the *Lowe Countries*", April 1576.

Fol. 282. *Davison* aan *Burghley*, 21 April 1576.

„ 283. *Rogers* aan *Oranje*, 24 April 1576, t. a. p. VIII, n°. 3145.

„ 287. Overeenkomst tusschen *Oranje*, *Winters* en *Beale*, 21 Juli 1576, t. a. p. VIII, n°. 3177.

Fol. 289. „An agreement of . . . the *Prince of Orenge* and the *English merchants adventurers Wm. Goltrop* and *Rich. Goddard*", z. d.

Fol. 290b. „Instruction pour *M. Bartley*, de ce qu'il aura à dire à la Mat. de la S. Reyne *d'Angleterre* de la part de M. *le Prince d'Oranges*", 5 Sept. 1576.

Fol. 293b. „Mémoire pour M. *Bartley*, allant en *Angleterre*", 5 Sept. 1576.

Fol. 295. „Considerations of ye cause betwixt the *Q.'s Matie* and hir subjects and ye *Prince of Orenge* for ye countries of *Zelland* and *Holland* under his rule", 1 Aug. 1576. *Burghley*'s hand, t. a. p. VIII, n°. 3126 (aldaar gedateerd op April).

Fol. 297. *Herlle* aan *Edw. Chester*, 7 Aug. 1576, t. a. p. VIII, n°. 3182.

„ 300. *Walsingham* aan *Burghley*, 17 Aug. 1576, t. a. p. X, n°. 4092. (daar aan *Leycester* gericht en gedateerd 1578.)

Fol. 302. *Oranje* aan *Burghley* (?), 23 Aug. 1576.

„ 307 en 312. *Walsingham* aan *Leycester*, 20 en 25 Nov. 1576, t. a. p. IX, blz. 65 noot, blz. 69 noot.

Fol. 310. *Wilson* aan *Elizabeth*, 20 Nov. 1576, t. a. p. IX, n°. 3249.

„ 314. *Wilson* aan *Burghley* (?), 30 Nov. 1576.

Veel copieën uit de onderhandelingen van *Don Jan*, de *S.-G.* en *Oranje*.

Fol. 328b. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 4 Dec. 1576.

„ 329, 331 en 340. *Wilson* aan *Leycester*, 3, 5 en 6 Dec. 1576, t. a. p. IX, n°. 3260, 3264 en 3265.

Fol. 342. *Rogers* aan *denz.*, 12 Dec. 1576.

„ 344. „Negotiation of M. *Sweveghem*, amb. of the ***Estates* of *Brabant***, *Flanders* etc. in *England*", Dec. 1576. Zeer uitvoerig verslag.

Fol. 355. Instructie van *Edward Horsey*, „being sente to ***Don John*** *d'Austria*", 14 Dec. 1576.

Fol. 363, 365. *Wilson* aan *Leycester*, 27 en 30 Dec. 1576, t. a. p. IX, n°. 3286 en 3293.

Fol. 367. „A discourse made by the Lord ***Champagney*** **touching the** present troubles in ye *Lowe Countries*", Dec. 1576.

Fol. 374. „Ce que sa correction semble *Sa M.* faire pour remedier aux affaires . . . en l'Estat quelles sont presentement", 1576.

Fol. 376. „Advertissement pour M. de *Rassinghem*", 1576.

„ 377. „A memoriall for *Dan. Rogers* to deale with the ***Prince of*** *Orange* and *Duke Casimir*", t. a. p. IX, n°. 3460.

Fol. 386. Lijst van *Eng.-Ned.* tractaten.

„ 391. „Copy of a proposition to the *States* touching orders to be taken for ye pay of the *English* compagnies", 1576.

Galba C. VI. Titel als boven. 1577—1580.

Pars. 1, fol. 1. Excerpten uit brieven van de *S.-G.*, ***Walsingham***, *Wilson*, *Sweveghem*, *Philips II*, *Davison* en *Charlotte de Bourbon* e. a., meest aan *Burghley* gericht, o. a. *Rel. pol.* X, n°. 3609.

Fol. 3. Instructie voor *Dan. Rogers*, „being presentlie in *Germany* with *D. Cassimir*", 30 Juli 1577.

Copieën van officiëele stukken uit de *Nederlanden*.

Fol. 18. „Certaine condicions which the *Prince of Orange* proposeth into your Exc. *Matie* for the making off a farther amitye betwixt the Realme of *Ingland* and the countries of *Holland* and *Zeland*." *Rel. pol.* VIII, n°. 3020.

Fol. 20. *Agylaeus* aan *Elizabeth*, 5 Febr. 1577. Lat. *Rel. pol.* IX, n°. 3346.

Fol. 22. „Sommaire du rapport fait de M. *de Sweveghem* de son ambassade en *Angleterre* en la Assemblee des *E. G.*", 15 Jan. 1577.

Fol. 24. Instructie voor *Leighton* „to be sent to the *States* of the *Low Countries* and to *Don John* to procure an abstinence of armes", 22 Dec. 1577. t. a. p. X, n°. 3707.

Fol. 27. „A memoriall for Mr. *Leighton* „sent to the *States* and the *Prince of Orange*." Z. d. t. a. p. X, n°. 3776.

Fol. 30. Korte memorie in *Burghley*'s hand daarover. t. a. p. X, n°. 3765.

Fol. 43. *Leycester* aan *Ch. de Bourbon*, 8 Mei 1577, t. a. p. IX, n°. 3419.

Fol. 43ª en 44. *Dez.* aan *Oranje*", 8 en 12 Mei 1577, t. a. p. IX, n°. 3418 en 3422.

Fol. 51. „Certen notes concerning the present estate of the *Prince of Orenge* and the Provinces of *Holland* and *Zeland*, as they were in the moneth of May 1577", van *Ph. Sidney*, t. a. p. X, n°. 3429.

Fol. 55. Korte memorie over den toestand der *Spaansche* monarchie Juni 1577.

Fol. 72. *Rogers* aan *Burghley* (?), 20 Juli 1577.

„ 75. *Dez.* aan *Leycester*, 20 Juli 1577, t. a. p. IX, n°. 3493.

„ 78. „Escript de ce qui est advenu principalement en ... *Anvers* depuis la retraite de *Don Joan*", 12 Aug. 1577, t. a. p. IX, n°. 3516.

Fol. 89. *Burghley* aan *d'Havré*, 19 Sept. 1577.

„ 95, 97b en 99. *Davison* aan *Leycester* en *Burghley*, 3, 10 en 20 Oct. 1577. Cop., o. a. t. a. p. X, n°. 3595 en 3620.

Fol. 109. Lat. verslag over het gebeurde te *Gent*, 28 Oct. 1577.

„ 115. *Davison* aan *Burghley*, 30 Oct. 1577, t. a. p. X, n°. 3636.

„ 119, 120. Memoriën in *Burghley*'s hand over den politieken toestand der *Nederlanden*, t. a. p. X, n°. 3676 en 3677.

Fol. 121. „Points to be answered by *mr. Leighton*", 20 Dec. 1577. In *Burghley*'s hand, t. a. p. X, n°. 3704.

Fol. 122. „There are II causes to move ye *Q.*'s *Matie* to gyve ayde to ye *Lowe Countreys* ageynst *Don Jhon*", 1577, t. a. p. X, n°. 3691.

Fol. 126. „An admonition to the *Netherlands* how to governe them selves", 1577.

Fol. 147. „A serious remonstrance to the people for to take authoritie against usurpers", 1577.

Fol. 165. „Discours of what passed at *Bridges* for the acceptation of *Archid. Matthias* and to oppose them agaynst the *Pr. of Orenge.*" Nederl.

Fol. 170. *d'Havré* aan *Elizabeth*, 1577, t. a. p. X, n°. 3662 en 3663.

„ 176. „Remonstrance sur les troubles de 1577."

Pars. 2, fol. 2. Lijst van *Ned.* gewesten en steden met hun quoten in de generale lasten.

Fol. 4. Lijst van aanhangers van *Don Jan*, t. a. p. X, n°. 3758.

„ 5. Troepenmacht der *S.-G.* met kostenberekening, t. a. p. X, n°. 3759.

Fol. 7. Verdrag van *d'Havré* en *Meetkerke* met *Elizabeth*, 7 Jan. 1578.

Copieën als voren van officiëele stukken uit de *Nederlanden*.

Fol. 28. *Matthias* aan *Elizabeth*, *Antwerpen*, 21 Maart 1578. Lat. cop. t. a. p. X, n°. 3824.

Fol. 30. „Responce sur les poincts proposez par M. *Davison* pour la satisfaction", t. a. p. X, n°. 3716.

Fol. 64. „Sommaire des articles proposés aux *E. G.* au nom et de la part de la S. Reyne *d'Angleterre* par le Sr. *Davison*", 20 Mei 1578.

Fol. 66. *Elizabeth* aan *Davison*, 22 Mei 1578, t. a. p. X, n°. 3924.

„ 68, 82. *Walsingham* aan *Burghley*, 6 en 23 Juli 1578, t. a. p. X, n°. 3985 (daar aan *Leycester*).

Fol. 69. *Cobham* aan *Leycester*, 6 Juli 1578, t. a. p. X, n°. 3984.

„ 71. De *S.-G.* aan *Davison*, 8 Juli 1578, t a. p. X, n°. 3986.

„ 75, 83, 90, 94 en 98. *Walsingham* aan *Leycester*, 19, 23 Juli,

3, 18 en 28 Aug. 1578, t. a. p. X, n°. 3993, 3998, 4015, 4034, 4052, 4095 en 4121.

Fol. 89, 92b, 93, 97, 109. *Davison* aan *Leycester*, 2, 8, 17, 24 Aug. en 5 Nov. 1578, o. a. t. a. p. X, n°. 4050, 4068 en 4111.

Fol. 110. *Ro. Williams* aan *Leycester*, 8 Nov. 1578.

„ 112. *Wilson* aan *Burghley* (?), 9 Nov. 1578.

„ 114. Memorie van *Davison*, 10 Nov. 1578.

„ 119. Extracten uit brieven van *Joan Casimir*, 1578.

„ 134. „ „ „ „ *Rogers*, *Davison*, *Elizabeth* en de *S.-G.*, 1578.

Fol. 136b. „An abstract of *H. M.*'s proceedinges touching the ayde off *Lowe Countries* to the *States* in the yeares 1577 and 1578."

Fol. 138. „Touching the loan of monie to the *States*."

„ 140. Lijst van door *Eng.* aan de *S.-G.* geleende sommen.

„ 146. „Memoriall for Mr. *Davison* to confere with the *Prince of Orenge*", 1578.

Fol. 148. „Memoriall for Mr. *Rogers*", t. a. p. X, n°. 3639.

„ 150b. „A draught of instructions for an answere to be made to *Duke Casimires* request", 1578, t. a. p. X, n°. 3850.

Fol. 157. Instructie voor *Dan. Rogers* „being sent to the *States* of the *Lowe Countries*", 10 Maart 1577/8, t. a. p. X, n°. 3812.

Fol. 160. „A note of thyngs of importance passed in *Flanders* since 1 Jan. 1578 to the last of Dec."

Fol. 170. „Substance of the articles propounded unto the *S.-G.*... by Mr. *Davison*", 20 Mei 1578.

Fol. 172. Memorie over *Davison*'s zending, 1578.

„ 174. Instructie voor *Walsingham* en *Cobham*, gezonden naar de *Nederlanden*, 1578, t. a. p. X, n°. 3948.

Fol. 176. Id. voor *Killigrew* c. s., 1578, t. a. p. X, n°. 3959.

„ 176b. „Mr. *Killigrew*'s report", 1578, t. a. p. X, n°. 3974.

„ 180. „Report of *sir George Carie* and Mr. *Wm. Pelham*, t. a. p. X, n°. 3975.

Fol. 181b. „The substance of *H. M.*'s Emb.'s negociations with the *P. of Orenge* and other deputies by the *States*", t. a. p. X, n°. 3979.

Fol. 185, 200. *Cobham* en *Walsingham* aan *Elizabeth*, 6 en 20 Juli 1578. Cop., t. a. p. X, n°. 3983 en 3008.

Fol. 189. Instructie voor *Ant. Mildmay* „sent to *D. Casimir*", 21 Juli 1578.

Fol. 195, 197. *Walsingham* aan *Wilson*, 13 en 14 Juli 1578. Cop., t. a. p. X, n°. 3990 en 3992.

Fol. 198. *Dez.* aan den *Ld. Chamberlain* (*Leycester*), z. d. Copie.

„ 198b. *Dez.* aan *Leycester*, z. d. Cop., t. a. p., n°. 4002.

„ 201b. Rapport van *Mildmay*, 22 Juli 1578, t. a. p. X, n°. 4005.

Verder tal van copieën en brieven van *Burghley*, *Walsingham*, *Cobham*, *Davison*, *Rogers*, de *S.-G.*, *Elizabeth*, *Joan Casimir*, *Alençon*, *Matthias* etc., o. a. t. a. p. X, n°. 4000, 4001, 4013, 4020, 4021, 4043, 4046,

4047, 4049, 4055, 4056, 4063, 4067, 4071, 4083, 4084, 4091, 4103, 4112, 4115 en 4116.

Fol. 209. „Memoriall for Mr. *Somers* being sent to the *Duke of Alençon*", 25 Juli 1578, t. a. p. X, n°. 4022.

Daarop volgen brieven van *Somers*, t. a. p. X, n°. 4025, 4026 en 4082.

Fol. 265. Lang verhaal van de ambassade van *Cobham* en *Walsingham*, met copieën der gewisselde stukken.

Behalve de boven aangegevene vindt men hier nog t. a. p. X, n°. 4117, 4124, 4137, 4145, 4147, 4155, 4157, 4159, 4160, 4165, 4178, 4183, 4189, 4190 en 4197.

Fol. 316. *Davison* aan *Burghley*, 27 Maart 1579.

„ 317, 330, 332, 333, 335. *Cotton* aan *Leycester*, 28 Maart, 14 en 20 Juni, z. d. (2 br.) 1579.

Fol. 325. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 22 Mei 1579.

„ 337. „Acta van 'tgeen er te *Oudenaerde* gebeurd is", 1565 en volgende jaren. Zeer omstandig verhaal.

Galba C. VII. Titel als boven. 1580—1585.

Tal van copieën van officiëele stukken uit de *Nederlanden*.

Fol. 16. „Instruttioni del Card. *Sermoneta* al *Sr. Pietro Gaetano* suo nepote nella prima andato in *Fiandra*", 1580.

Fol. 18. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 26 Jan. 1580.

„ 19. „Exhibitum oratoribus *Statuum-Generalium*", 29 Jan. 1580.

„ 21, 23, 25, 32, 33, 35, 38, 39, 43, 46, 48, 49, 56, 58, 59, 82, 84, 85, 90, 92, 95. *Cotton* aan *Leycester*, 8, 14, 21, 28 (2 br.) Febr.; 13 Maart; 8, 15, 20 Mei; 19, 25 Juni; 29 Mei; 2, 8, 28 Aug.; 8 (2 br.), 19, 22, 25 Oct. en 20 Nov. 1580.

Fol. 27. *Norris* aan *Burghley* (?), 28 Febr. 1580.

„ 29. *G(ilpin)* aan *Herlle*, 9 Maart 1580.

„ 37. *Howard* aan *denz.*, 22 Maart 1580.

„ 50. „Advertissements d'un gentilhomme françois de la maison de M. *Duc d'Alençon* à ses amis qui sont en *Flandres*", 4 Juli 1580. Cop.

Fol. 54. *Tho. Milles* aan *Leycester*, 23 Juli 1580.

„ 70, 87, 93. *Huddleston* aan *denz.*, 25 Sept., 16 en 22 Oct. 1580.

„ 79. *Rogers* aan *Wilson*, 20 Oct. 1580.

„ 98. „Whether it may stand with good polecy for *H. M.* to join with the *Low Countries* [1]) in the enterprise of *Anjou*" [1]), z. d., 1580.

Fol. 104 „The way that is to be taken by *H. M.* for the state of *Monsieur*'s intended enterprise to make himselfe master of the *Lowe Countries*", z. d., 1580. *Rel. pol.* X, n°. 3909.

Fol. 106. Memorie over de zending van *Marnix* naar *Holland*.

„ 112. „Mr. *Herlle*'s discourse to the *Queen* concerning *Holland*", 1580.

---

[1]) Zijn beide door geheimschrift aangegeven.

Fol. 123. *Huddleston* aan *Leycester*, 18 Maart 1581.
„ 126. *Davison* aan *Burghley*, 10 Febr. 1581.
„ 127. *Geo. Bohun* aan *Herlle*, 25 April 1581.
„ 130. Instructie voor *Huddleston* „to deale in the accompt off *sir Horatio Pallavicini*'s money", 1581.
Fol. 88, 137. *Rob. Drax* aan *Leycester*, 21 Oct. 1580 en 25 Juni 1581.
Fol. 138. *Mendoza* aan *Burghley*, 29 Juni 1581.
„ 142. *Philips II* aan *Elizabeth*, 4 Aug. 1581.
„ 144. *Tho. Morgan* aan *Leycester*, 30 Juni 1581.
„ 148, 150, 152. *Huddleston* aan *Leycester*, 8, 19, en 26 Aug. 1581.
„ 154. *John Rane* aan *Herlle*, 24 Oct. 1581.
„ 157. *Cotton* aan *Leycester*, 3 Dec. 1581.
„ 161. „Whether the *King of Spaine* may defend his contries against the *Prince of Aurange* and his adherents", 1581.
Fol. 181. Verklaring van *Gilpin*, 26 Jan. 1582.
„ 184. *John Norris* aan *Burghley* (?), 6 Maart 1582.
„ 189, 194, 201, 205, 208, 211, 216, 222, 226, 228, 230, 235, 245. *Herlle* aan *Leycester*, 7, 11, 18, 20, 25, 31 Maart; 2, 14 (2 br.), 21, 22, 25 April en 20 Mei 1582.
Fol. 195. Instructie voor *John Somers*, 15 Maart 1582.
„ 214, 219, 220, 240, 243, 249. *Cotton* aan *Leycester*, 2, 11, 14 April; 11, 20, 24 Mei 1582.
Fol. 217, 234. *Gilpin* aan *Leycester*, 9 en 21 April 1582.
„ 236. Lijst der gouverneurs in de *Nederlanden* wegens den *Koning van Spanje.*
Fol. 237. Id. id. wegens de *S.-G.*
„ 252. *Doyley* aan *Leycester*, 28 Mei 1582.
„ 258. *Walsingham* aan ?, 2 Aug. 1582.
„ 259. Eenige ongeteekende brieven van particulieren, aan *Herlle* gericht, Aug. 1582.
Fol. 263. *Morgan* aan *Burghley*, 1 Nov. 1582.
„ 264. *Joan Casimir* aan *Oranje*, 5 Dec. 1582.
„ 265. *Oranje* aan *Joan Cas.*, ? 1582.
„ 268, 269. *Cotton* aan *Leycester*, 7 Maart 1582 (2 br.).
„ 274. *Joh. van Reede* aan *Herlle*, 21 Jan. 1583.
„ 275. *Zeeland* aan ?, 21 Juni 1583.
„ 281. *Norris* aan *Burghley*, 13 Sept. 1583.
„ 283. „A summary of matters contained in a missyve letter dated in *Colloine*, 15 Juli 1583." In *Burghley*'s hand.
Fol. 287. *Everh. van Reydt* aan *Herlle*, 1 Jan. 1584.
„ 288. „Articles presentez à M. *le Prince d'Orange* par M. *Dyer*, suyvant le commandement qu'il en a de la Mat. d' *l'Angleterre*", Maart 1584. Met antwoord van den prins, door dezen geteekend.
Fol. 292. „Mémoire envoyé par M. le *Prince d'Orange* à M. de *Walsingham*", 5 Maart 1584, get. door *Oranje.*
Fol. 300. Lat. memorie over den toestand der *Nederlanden*, Maart 1584.

Fol. 304. *Ortell* aan *Burghley* (?), 25 Mei 1584.
„ 307. „Advyse to make an army in *Brabant*", Mei 1584.
„ 308. „Objections to shew suche reasons as are to be alleadged to ye contrarie off attempting by *H. M.* ye protection of ye countries of *Holland* and *Zelland*", 10 Oct. 1584.
Fol. 313. „Certen heads of matters wherof sufficient matter of arguments may be gathered to prove ye causes of ye troubles styrred up betwixt the Kyng of *Spayne* and *H. M.* have origenally proceded from the sayd King", 1584.
Fol. 318. „An advyse of a *Brabanter* how to ayd the *Low Countries* against the King of *Spaine.*" Z. d.
Fol. 321. *Rob. de Famars* aan *Burghley* (?), 16 Aug. 1584.
„ 322. *François de Bourbon* aan *denz.* (?), 16 Aug. 1584.
„ 323. „Instruction for M. *Ceciell* from the Duchess of *Bullyon* to the *Queen*", 16 Aug. 1584.
Fol. 324. *Maurits* aan *Leycester*, 30 Aug. 1584.
„ 327. *François de Cueille* aan *denz.*, 23 Aug. 1584.
„ 329. *Walsingham* aan *denz.*, 15 Sept. 1584.
„ 331, 334. *Bardes* aan *Herlle*, 24 Sept. en 20 Nov. 1584.
„ 362. „Quod omnis conventio quantumvis iurata intelligitur rebus in eodem statu permanentibus non autem illis mutatis", 1584.
Fol. 370. „Quousque princeps obliget ex pacto suo", 1584.
„ 376. Lat. memorie over het aannemen der souvereiniteit door *Elizabeth*, 1584.

Galba C. VIII. Titel als boven. 1585.
Fol. 4, 30, 31, 43. *Davison* aan *Leycester*, 12 Jan., 17 Febr., z. d., 28 Febr. 1585/6; de laatste *Leyc. corresp.* blz. 142.
Fol. 6, 32. *Enkhuizen* aan *Herlle*, 12 Jan. en 18 Febr. 1585/6.
„ 8. *Hoorn* aan *denz.*, 18 Jan. 1585/6.
„ 11. *Meetkerke* aan *de Guise*, 22 Jan. 1585. Cop.
„ 13. „Certen postilles concerning the vieuws of M. *Ortell*", 25 Jan. 1585/6.
Fol. 16. *Wm. Bardes* aan *Herlle*, 1 Febr. 1585/6.
„ 18. *Leycester* aan *Burghley*, 8 Febr. 1585/6.
„ 22. Instructie voor *Thos. Heneage*, 10 Febr. 1585/6. *Leyc. corresp.* blz. 105.
Fol. 28. De *Abp. van Keulen* aan *Herlle*, 10 Febr. 1585/6.
„ 30. *Elizabeth* aan *Leycester*, 10 Febr. 1585/6. *Leyc. corresp.* blz. 110.
Fol. 34, 38. *Digges* aan *Leycester*, 22 en 24 Febr. 1585/6.
„ 35. „Articles to bee published by proclamation before the muster."
„ 36. „The order of exercise required by the mustermaster for the satisfaction of *H. Exc.* concerning the trayninge of the *English* soldiers."
Fol. 40. *Goodall* aan *Leycester*, 5 Febr. 1585/6.
„ 41. *Howard* aan *denz.*, 26 Febr. 1585/6.
„ 44. *Amsterdam* aan *Elizabeth*, 6 Febr. 1585/6.

Fol. 45. *Jan van Beke* aan *Herlle*, 4 Maart 1585/6.
„ 47. Brief „from the colonel *Schenck* in *Venloo*", 4 Maart 1585/6.
„ 51. *Willoughby* aan *Leycester*, 5 Maart 1585/6.
„ 53. *Tho. Morgan* aan *denz.*, 5 Maart 1585/6.
„ 55. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 13 Maart 1585/6. Cop.
„ 57, 61 en 62. *Walsingham* aan *Leycester*, 20, 21 en 28 Maart 1585/6. *Leyc. corresp.* blz. 178, 184 en 190.
Fol. 58. *Barth. B. Gryphius* aan *Herlle*, 20 Maart 1585/6.
„ 64. De *S.-G.* aan *Leycester*, 21 April 1585.
„ 67. *Salisbury* aan *Herlle*, 31 Mei 1585.
„ 68. *Rossell* aan *Leycester*, 5 Juni 1585.
„ 78. *Ortell* aan *denz.*, 8 Juni 1585.
„ 80. Memorie over de inrichting van de *Eng.* troepen.
„ 81. „Responce des Deputez des *Estats* du *pays-bas* aux propositions faictes par M.M. du *Conseil* de *S. M.*" Z. d.
Fol. 84. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, minuut, z. d. *Leyc. corresp.* blz. 20.
„ 88. „Copia certissimarum litterarum Reginae *Angliae* ad *Antverpienses* e Gallico in Belgicum et ex Belgico in Latinum translatarum", 10 Juli 1585.
Fol. 89. „Uppon the request of ye *States* to *H. M.* may with honor answered ... as followeth", 13 Juli 1585. In *Burghley*'s hand.
Fol. 91. „A summary of ye answere brought by Mr. *Davison*", 13 Juli 1585.
Fol. 93. „Notes touching the treaties with the *States Commiss.*"
„ 103. Extracten uit brieven van *Davison*, den *Council*, de *Staten van Holland*, *Leycester*, de *S.-G.* etc. *Leyc. corresp.* blz. 21, 468 en 469.
Fol. 107b. „Certen points wherin the *Gen. Est.* desire to know *H. M.*'s pleasure and resolucion with all convenient expedition", z. d.
Fol. 109b. Extract uit *Leycester*'s Instructie. *Leyc. corresp.* blz. 12.
„ 113. „The effect of the particular commission given to the Deputies of the *States*", 31 Juli 1585.
Fol. 114. „Articles of the treaty provisional for *Antwerp*", 2 Aug. 1585.
Fol. 116 en 130. „Project ou formulaire de traicté sur l'ayde durant la guerre", 10 Aug. 1585.
Fol. 122. „Notes set down for the amendement and explaining of the contract between *H. M.* and the *United Provinces*", 10 Aug. 1585.
Fol. 128, 155. *Junius* aan *Leycester*, 13 Aug. en 6 Dec. 1585.
„ 137. *Max. de Hornes* aan *Leycester*, 17 Sept. 1585.
„ 146. *P. Buys* aan *Leycester*, 22 Sept. 1585.
„ 147. *Davison* aan *Leycester*, 24 Sept. 1585.
„ 148. *Valcke* aan *Walsingham*, 23 Sept. 1585.
„ 150. *Walsingham* aan *Leycester*, 26 Sept. 1585. *Leyc. corresp.* blz. 4.
„ 152. *Castelnau* aan *denz.*, Sept. 1585.
„ 154, 157, 160. *Davison* aan *Leycester*, 1, 13 en 20 Oct. 1585.
„ 159. *Maurits* en *Willem Lodewijk* aan *Leycester*, 12 en 13 Oct. 1585.

Fol. 161. *Louise de Coligny* en *Maurits* aan *Elizabeth*, 14 Oct. 1585.
„ 168, 169. *Louise de Coligny* aan *Leycester*, 24 Oct. 1585.
„ 172b. „Proscript of the Acts, accepting officiatinge the *States* into the League." Z. d.

Fol. 176. *Marnix* aan *Meetkerke*, 24 Oct. 1585. Cop. *Blok*, *Voorl. Versl.* blz. 20.

Fol. 182, 183. *Davison* aan *Leycester*, 3 en 11 Nov. 1585.
„ 184, 186, 189. *Doyley* aan *denz.*, 12, 14 en 23 Nov. 1585.
„ 187. *Wilson* aan *denz.*, 23 Nov. 1585.
„ 191. *Ph. Sidney* aan *denz.* (?), 25 Nov. 1585.
„ 193. Instructie voor *Leycester*, Nov. 1585. Dit is een vervolg van fol. 109b en ten onrechte hier geplaatst.

Fol. 194. „Reasons whye *H. M.* should rather accept the title of a protector then of a soveraign", 1585.

Fol. 195. *Davison* aan *Burghley*, 11 Nov. 1585.
„ 197, 211, 215. *Burghley* aan *Leycester*, 6, 26 en 27 Dec. 1585. *Leyc. corresp.* blz. 24, 38 en 44.

Fol. 199. Memoriën aan *Elizabeth*, 20 Dec. 1585.
„ 203. *Herlle* aan *Burghley*, 20 Dec. 1585.
„ 205. *Ortell* aan *Burghley*, 21 Sept. 1585.
„ 208b. „*Dr. Dales* opinion uppon the treaty with the *States*", Dec. 1585.

Fol. 210. *Zeeland* aan *Leycester*, 30 Dec. 1585.
„ 219. *Howard* aan ?, 27 Dec. 1585.
„ 221. Memorie van *Leycester* aan *Elizabeth* over de betere betaling der troepen. Z. d.

Fol. 227. *Otto van Brunswijk* aan *Leycester*. Z. d.

Eenige stukken over *Eng.*'s verhouding tot *Brunswijk*.

Fol. 236, 237, 240. Stukken over de betaling en monstering der *Eng.* troepen in de *Ned.*, 1585.

Fol. 244. „Acte d'ampliation sur le traicté d'assistence durant la guerre", 1585.

Fol. 248. *Dordrecht* aan de *S.-G.*, „touching their offer of the sovereignty to the *Queen of England.*" Cop. Vgl. *Blok*, *Voorl. Versl.* blz. 20.

Fol. 252. „Sommier discours des causes et premiers motifs, pretexes par la partie de l'Adm. *Treslong* à l'apprehension et l'emprisonnement de sa personne." Z. d.

Fol. 260. Memorie aan de „*Comtesse de Culemberghe*", z. d.
„ 266. Instructie der *Holl.* gezanten te *Breda*, 1575.
„ 271. Lijst van *Eng.* generaals, die in de *Nederl.* hebben gestreden, 1066—1585. Excerpt uit *Holinshed*.

Fol. 281. Decreet van *Elizabeth* over de levering van oorlogsbehoeften, z. d.

Fol. 283. „Orders for ye Government of ye soldiers in *Brill*", 8 Febr. 1586.

Fol. 285. Vergelijking van de verdragen, door de *S.-G.* gesloten met *Elizabeth*, *Hendrik III* en *Anjou*.

Regelingen, het leger betreffende.

Fol. 309. „Estat de guerre ordinaire au pays de *Hollande*", 1585.
„ 315. Steden en edelen in *Brabant*, die de zijde der *S.-G.* houden.
„ 317. Memorie „quant à l'establissement de l'authorité."
„ 318. „Les moyens généraux pour la défense de la guerre."
„ 320. Staat van oorlog voor 1585.
„ 331. Brief uit *Antwerpen* met schildering van den toestand in de *Nederlanden*, 14 Oct. 1585.

Fol. 347. Opbrengst der generale middelen, Oct. 1585—April 1586.
„ 349. Onderhandelingen met den afgezetten *Aartsbisschop van Keulen*.

Fol. 357. Capitulatie van *Brussel*, 13 Maart 1586.
„ 369. Kostenberekening der *Eng.* troepen in de *Ned.*

Galba C. IX. Titel als boven. Jan.— Aug. 1586.

Fol. 5. Overzicht van de opbrengst der imposten op wijn, bier, granen etc., alles in détails, in *Holland* en *Zeeland*, 1586.

Fol. 12. Opbrengst der belastingen voor het quotum van *Holland*.
„ 16, 27. *Burghley* aan *Leycester*, 12 en 17 Jan. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 50 en 66.

Fol. 22. *Cotton* aan *denz.*, 17 Jan. 1586.
„ 27. *Max. de Hornes* aan *denz.*, 18 Jan. 1586.
„ 34. Memorie „uppon *England* and ye exploytinge of any enterprise agaynst of *States* of ye sade Country", Jan. 1586.

Fol. 39[b]. „Observations out of the treaty for the aide given to the *States*", 1585.

Fol. 44. „An estimate of the charges of *H. M.*'s forces to be imployed in the *Low Countries*."

Fol. 45, 56. *Ph. Sidney* aan *Leycester*, 2 Febr. 1586 (2 br.)
„ 60. „Premier discours sur l'estat du *pays-bas*."
„ 68. „Remembrance for Mr. *Davison*", Febr. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 80.

Fol. 71. *Burghley* aan *Leycester*, 7 Febr. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 103.
„ 78. *Conway* aan *denz.*, 9 Febr. 1586.
„ 79. *Th. Duddeley* aan *denz.*, 11 Febr. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 111.

Fol. 81. ? aan *denz.*, 13 Febr. 1586.
„ 82. *Davison* aan *denz.*, 17 Febr. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 117.
„ 85. *Willoughby* aan *denz.*, 17 Febr. 1586.
„ 88. ? aan *denz.*, 17 Febr. 1586. Zeer uitvoerig.
„ 93, 101. *Ph. Sidney* aan *denz.*, 18 en 25 Febr. 1586.
„ 95, 103. *Norris* aan *denz.*, 16 en 27 Febr. 1586.
„ 96, 99. *Knollys* aan *denz.*, 23 en 25 Febr. 1586.
„ 102. *Sonoy* aan *denz.*, 26 Febr. 1586.
„ 105. Lijst der gemeene middelen voor den oorlog.
„ 107. Staat der contributiën der provinciën.
„ 108. *Ro. Sidney* aan *Leycester*, 1 Maart 1586.

Fol. 110. Gedeput. der *S.-G.* aan *Elizabeth*, 2 Maart 1586.
„ 113. *Tho. Cecil* aan *Leycester*, 6 Maart 1586.
„ 114. *Warwick* aan *denz.*, 6 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 150.
„ 116. *Burghley* aan *denz.*, *Leyc. corresp.* blz. 152.
„ 117. „An awnsweare of divers matters mentioned in sondrie lettres of the erle of *Leicesters*." Ged. in *Burghley*'s hand, 6 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 154.
Fol. 121. *Rog. Williams* aan *Leycester*, 6 Maart 1586.
„ 122, 131, 139. *Tho. Sherley* aan *denz.*, 7, 14 en 21 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 159, 171 en 180.
Fol. 124, 127. Memoriën in *Burghley*'s hand, 9 Maart 1586. Aan *La Loo* gericht.
Fol. 129. *Knollys* aan *Leycester*, 12 Maart 1586.
„ 135. *Tho. Cecil* aan *denz.*, 17 Maart 1586.
„ 138, 141. *Walsingham* aan *denz.*, 21 en 24 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 185 en 186.
Fol. 143. *Balfour* aan *denz.*, 24 Maart 1586.
„ 145. *Mollerus* aan *Bodley*, 25 Maart 1586.
„ 149. *Howard* aan *Ph. Sidney*, 30 Maart 1586.
„ 153. *Burghley* aan *Leycester*, 31 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 196.
Fol. 157. *Vavaseur* aan *denz.*, 31 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 194.
„ 159. „Etat des contributions accordées à *Son Exc.* par les *Prov. Unies* pour les mois de Février, Mars et Avril 1586."
Fol. 161. *Walsingham* aan *Leycester*, 1 April 1586. *Leyc. corresp.* blz. 205.
Fol. 167. *Burghley* aan *Leycester*, 1 April 1586. *Leyc. corresp.* blz. 204.
„ 171. *Elizabeth* aan *Leycester*, 1 April 1586. Cop. *Leyc. corresp.* blz. 208.
Fol. 172. „Remembrances for Mr. *Davison* delivered to him by the *Earle of Leycester* at his coming out off *Flanders*", April 1586.
Fol. 174, 181. *Walsingham* aan *Leycester*, 11 en 21 April 1586. *Leyc. corresp.* blz. 221 en 229.
Fol. 177. *P. D.* aan *Bodley*, 15 April 1586.
„ 185. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 22 April 1586.
Fol. 187. *Walsingham* aan *Ph. Sidney*, 22 April 1586.
„ 190. „Mémoire de dépêches, signés de *Son Exc.*", 23 April 1586.
Fol. 191. „A memoriall of the *Earle of Leycesters* requests."
„ 193, 195. *Walsingham* aan *Leycester*, 25 en 26 April 1586. *Leyc. corresp.* blz. 236 en 239.
Fol. 198. *Van Onck* aan *Herlle*, 27 April 1586.
„ 200. *Elizabeth* aan *Heneage*, 27 April 1586. Cop. *Leyc. corresp.* blz. 241 en 243.
Fol. 201. „A note of the names of the townes in these *XVII provinces* that as yet the enemy has not." Z. d.
Fol. 202. *Knollys* aan *Leycester*, 30 April 1586.

Fol. 204. Extracten uit memoriën, door de *Eng.* regeering aan *Leycester* gericht.

Fol. 205. Kostenberekening van het leger in de *Nederlanden.*

„ 206b. „A coppie of writting censed to be notified in the *Lowe Countries* at the arrivall of the L. *Buckhurst.*"

Fol. 212. Opbrengst der gemeene middelen van 1 Mei 1586 af voor 6 maanden.

Fol. 216. De *Raad van State* aan *Elizabeth*, 1 Mei 1586. *Leyc. corresp.* blz. 469.

Fol. 220b. Regeling van de betaling der *Eng.* troepen.

„ 222b. Verbod van handel met de *Spaansche Ned.*

„ 224. *Burghley* aan *Heneage*, 13 Mei 1586. *Leyc. corresp.* blz. 266.

„ 227. *Karel van Mansfeldt* aan *Leycester*, 4 Mei 1586.

„ 229. „Articles for explanation of some doubtfull points in the contract betweene *H. M.* and the *S.-G.*"

Fol. 231b. „A memoriall for the *Lord Buckhurst.*"

„ 234b. Verordening „for the entertainment of lawnes and light houses, 1586."

Fol. 237, 242, 246, 252. *Walsingham* aan *Leycester*, 14, 20, 23 en 26 Mei. *Leyc. corresp.* blz. 269, 275, 278 en 281.

Fol. 238. *Edzard van Oostfriesland* aan *Leycester*, 12 Mei 1586.

„ 240. „Articles explicquans certaines causes qui pourroient causer doubte et confusion aux comptes entre *S. M.* et les *Estatz.*".

Fol. 244. *Dyer* aan *Leycester*, 20 Mei 1586.

„ 247. *Walsingham* aan *Leycester*, 24 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 318.

Fol. 248. *Wm. Bardes* aan ?, 24 Mei 1586.

„ 249. Extracten uit *Leycester*'s brieven.

„ 253, 262, 265. *Garbrant?* aan *Herlle*, 2, 10 en 12 Juni 1586.

„ 254. *Walsingham* aan *Leycester*, 3 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 286.

Fol. 256, 260, 267, 274. *Burghley* aan *Leycester*, 8, 10 (2 br.) en 20 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 293, 296, 306 en 313.

Fol. 258. Instructie voor *Ruysch* en *de Potter*, burgemeester en schepen van *Utrecht*, gezonden naar *Leycester*, 10 Juni 1586. Cop.

Fol. 263. *Davison* aan *Leycester*, 2 Juli 1586. *Leyc. corresp.* blz. 331.

„ 264. De *Raad van State* aan *Elizabeth*, 11 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 472.

Fol. 270. *Howard* aan *Leycester*, 17 Juni 1586.

„ 272. *Burghley* en *Walsingham* aan *Leycester*. 21 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 316.

Fol. 276. „Copie de certaine ltre escripte par un patriot à quelque principael seign. à la cour d'*Angleterre*" uit *Antwerpen*, 29 Juni 1586.

Fol. 278, 280. *Walsingham* aan *Leycester*, 30 en 31 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 327 en 329.

Fol. 281, 283, 285, 288. *Garbrand?* aan *Herlle*, 1 Juni (2 br.), 31 Mei en 16 Juni 1586.

Fol. 289. *Conway* aan *Leycester* (?), 2 Juli 1586.
„ 290, 299. *Walsingham* aan *Leycester*, 9 en 11 Juli 1586. *Leyc. corresp.* blz. 340 en 342.
Fol. 292. „A briefe off the perills and the remedies", (nam. van de *Nederl.*), 9 Juli 1586.
Fol. 295. Extracten uit brieven van *Wilkes*, *Leycester*, den *Council* etc.
„ 302. *Barth. Kieffele* aan ?, 13 Juli 1586.
„ 306. „A consideracion off the state of the *Lowe Countries*", 18 Juli 1586.
Fol. 310. *Burghley* aan *Leycester*, 21 Juli 1586. *Leyc. corresp.* blz. 354.
„ 315. *Philips II* aan den *koning van Denemarken*, 22 Juli 1586. Klachten over zijn rebelsche onderdanen en hun ondersteuning door *Engeland*.
Fol. 320. „Choses à mon advis fort nécessaires destre en execution en la Province d'*Utrecht*." Blijkbaar van *Leycester* afkomstig, 1586.
Fol. 321. „Advis particulier" over den toestand in de *Nederlanden*, 1586.
Fol. 322. *Walsingham* aan *Leycester*, 30 Juli 1586. *Leyc. corresp.* blz. 382.
Fol. 323. Lijst van de leden der regeering te *Utrecht*, 1586.
„ 327. „Rapport et advis sur la situation de la ville de *Thiel* touchant la force et foiblesse d'icelle et des moyens de la fortifier." (get.) *Jean de Rijswijck*, 1 Aug. 1586.
Fol. 331. *Eng. Ned.* verdrag „pour le secours de la ville d'*Anvers*", 1585. Cop.
Fol. 337b. *Eng.-Ned.* verdragen van 10 Aug. en 4 Sept. 1585.
„ 357, 358. *Walsingham* aan *Leycester*, 15 en ? Aug. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 395 en 404.
Fol. 359. *Hohenlohe* aan *Elizabeth*, 17 Aug. 1586.
„ 360. „Articles et responce que font ceulx du *Cons. d'Estat* aux propositions à eulx faictes par M. *Wilkes*, 18 Aug. 1586.
Fol. 368. *Burghley* aan *Leycester*, 18 Aug. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 396.
Fol. 371. *Utrecht* aan *Leycester*, 18 Aug. 1586.
„ 379, 382. *Jehan de Warck* aan *Herlle*, 27 Aug. 1586 (2 br.).

Galba. C. X. Titel als boven. Sept. 1586—Febr. 1587.
Fol. 2, 6. „Articles de responce que font ceux du *Cons. d'Estat* aux propositions à eulx faictes par M. *Wilkes*", 10 en 25 Aug. 1586.
Fol. 10. Contributiën door de *S.-G.* aan *Leycester* toegestaan voor 8 maanden, 10 Jan. 1586 etc.
Fol. 16. „Extract of letters of the *Lord Tres.*", 10 Sept. 1586.
„ 18. *James Loudeny* aan *Leycester*, 11 Sept. 1586.
„ 19. *Burghley* aan *Leycester*, 15 Sept. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 411.
„ 21. *Gilpin* aan *denz.*, 20 Sept. 1586.
„ 26. *Ortell* aan *denz.*, 22 Sept. 1586.

Fol. 28. „An abstract of the extraordinary charges ... made into the *S.-G.*", Sept. 1586.
Fol. 30. Overzicht van het leger der *Staten*, Sept. 1586.
„ 40. *Burghley* aan *Leycester*, 4 Nov. 1586, *Leyc. corresp.* blz. 449.
„ 41, 43. *Davison* aan *denz.*, 4 en 6 Nov. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 451 en 454.
Fol. 44. *Walsingham* aan *denz.*, 10 Nov. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 456.
„ 47. *Wolley* aan *denz.*, 1 Oct. 1586.
„ 49. *Burghley* aan *denz.*, 1 Oct. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 420.
„ 55. „Note d'ampliation sur le traicté d'assistance durant la guerre", 2 Oct. 1586.
Fol. 57. De *Staten van Utrecht* aan *Leycester*, 7 Oct. 1586.
„ 59. *John Peyton* aan *denz.*, 11 Oct 1586.
„ 61. *G. van Balen* aan *Hohenlohe*, 12 Oct. 1586.
„ 63. *Heneage* aan *Leycester*, 13 Oct. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 437.
Fol. 65, 67, 69. *Pelham* aan *denz.*, 15, 17 en 19 Oct. 1586.
„ 71. *Stanley* aan *denz.*, 20 Oct. 1586.
„ 73. *Clerk* aan *denz.*, 22 Oct. 1586, *Leyc. corresp.* blz. 441.
„ 75. *Ph. Sidney* aan *denz.*, 24 Oct. 1586.
„ 77. *Burghley* en *Walsingham* aan *denz.*, 28 Oct. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 447.
Fol. 79. Instructiën voor *Wilkes*, gezonden naar de *S.-G.* en *Leycester*, Oct. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 432.
Fol. 82. „A discours contayning the procedinges heild in the governement of the *Prov. United* ... from the beginning of November last past 1586 untill the later ende off June 1587, collected by *Tho. Wilkes.*" Zéer uitvoerige memorie.
Fol. 102. *Gresham* aan *Northumberland*, 21 Aug. 1552.
„ 104. *Chamberleyne* aan ?, 12 Sept. 1552.
„ 107. „Articles for a treatie betwene the *Hollanders* and the *French King*", Nov. 1586.
Fol. 109. Gewisselde stukken tusschen *Norris* en *Hohenlohe*, Nov. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 474.
Fol. 110. „Discours sur l'assiete fortification et importance de la ville de *Bergues sur le Soom* ... par *Jean de Rijswijck*", 10 Nov. 1586.
Fol. 120. „Description du gouvernement des *Prov. Unies* faict en 1586."
Fol. 123. „Etat de guerre", einde 1586.
„ 132. *Manod* aan *Rotterdam*, 23 Nov. 1586.
„ 134. „A good discours beyng comaunded to deliver my (wiens?) simple opinion, what course seemeth best to take in the affaires of the *Lowe Countries* now that *H. M.* is so fare embarked in those warres", Nov. 1586.
Fol. 139 vlg. Lijsten van het leger in de *Ned.*
„ 148. Staat van de vloot aldaar.
„ 152. *Valcke, van Zuylen* en *Ortell* aan de *Adm. van Zeeland*, 19 Dec. 1586.

Fol. 158. Instructie voor den *Raad van State*, met kantteekeningen van *Burghley*, 1586.

Fol. 167. Uitvoerige staat van den in- en uitvoer in *Holland* in 1586, naar de opbrengst der convoyen en licenten.

Fol. 184. *De Ruffigny* aan *Leycester*. Z. d.

„ 187. Cop. van *Eng-.Ned.* verdragen, 1585.

„ 214. Plan der vesting *Bergen-op-Zoom*, 1586.

„ 215. Request van *Thomas Brune*, „victualler, concerninge provision to be made for the victualling of the soldiers." Z. d.

Fol. 217. „The some of the declaration exhibited in a wrytinge to *His Exc.* by certain gentlemen off *Brabant*", 1586.

Fol. 222. *Maurits van Bergen* aan *Leycester*. Z. d.

„ 224. Memorie over den toestand des lands, 1586.

„ 228, 234. Plannen van ongenoemde vestingen.

„ 229. *M. A.* (te *Emden*) aan *Leycester*. Z. d.

„ 230. „Memoires des nouvelles qui sont presentement à *Bruxelles* et la court du *Prince de Parma*", 1586.

Fol. 231. Staten van het leger, 1586.

„ 240. Plan van *Utrecht* in kleuren.

„ 241. Overzicht van *Leycester*'s hulpmiddelen in *Holland*, 1586.

„ 247. „Pointes wherin I (waarsch. *Leycester*) desire to be instructed", 1586.

Fol. 249. „A breefe note of the rulyng and government in *Friesland*." (Vgl. Harl. 287, fol. 6, boven blz. 263).

Fol. 253. „Articles in the contracts touchinge the authoritie of the *S. G.*", 1586.

Fol. 255. „Articles presented by Mr. *Wilkes* to the *S.-G.* touchinge their violateinge of the *Earle of Leycesters* authoritie", 1586.

Fol. 258. Memorie aan *Leycester*. Z. d.

„ 262. Memorie over misbruiken bij de betaling van het leger. Z. d.

Fol. 264. „Certen articles, exhibited by Gen. *Lecester* to bee considered by Lords of *H. M.*'s *Privie Council*."

Fol. 267. Memorie van *Paulus Buys* aan *Leycester*, 1586. Zeer uitvoerig.

Fol. 276. „*Samuel Whijthedes* confession." Z. d.

„ 282. Apologie van *Rijhove*, 1586. (Vgl. *Record Office. Flanders* 28, boven blz. 12).

Fol. 312. *Baud* e. a. aan *Leycester*. Z. d.

„ 313. „Articles most humbly prayed for by the Magistr. and Inhabitants of the Towne off *Flushinge*." Z. d.

Fol. 314. Instructie over de betaling der troepen, Febr. 1586/7.

„ 319. „Declaration of the *Queens Mat.*'s intention to have ye *States* of the *Low Countries* oblyged to ye customes of ye countrey."

Fol. 321. Memoriën over de gevaren, die *Elizabeth* van *Kath.* zijde bedreigen.

Fol. 329. „Discours sur le gouvernement des *Pays-Bas*."

„ 339. „Second discours" daarover.

Fol. 351. „Summa capita eorum quae tractari solent et circa quae vertitur omne negocium et officium conci ii finantiarum (quod vocant) seu Dominiorum Principiis harum dictionum *Belgii*." Z. d.

Galba C. XI. Titel als boven. Jan.—April 1587.

De eerste bladen van dit deel zijn ontzettend beschadigd door den bekenden brand van 1731. Voor zoover ik kan nagaan, zijn het meest lijsten van garnizoenen en staten van betaling van het leger.

Fol. 60. *Buckhurst* aan *Elizabeth*, 28 Jan. 1587. Cop.
„ 63. *Tho. James* aan *Warwick*, 29 Jan. 1587.
„ 65, 72. *Fremyn* aan *Leycester*, 28 Jan. en 7 Febr. 1587.
„ 68. *Treslong* aan *denz.*, 27 Jan. 1587.
„ 70. ? aan *denz.*, 7 Febr. 1587.
„ 74. *Lesieur* aan *denz.*, 5 Febr. 1587.
„ 76. *Herlle* aan *denz.*, 5 Febr. 1578.
„ 77. *Nic. Erington* aan *denz.*, 9 Febr. 1587.
„ 79. „Considerations of ye matters incident to ye treaty of peace with diversity of sundry opinions", 10 Febr. 1587. *Burghley*'s hand.

Fol. 82. De *S.-G.* aan *Leycester*, 13 Febr. 1587.
„ 83. Inkomsten, door de *S.-G.* aan *Leycester* toegestaan, 11 Jan. 1586—11 Jan. 1587.

Fol. 89. *W. Walter* aan *Leycester*, 24 Febr. 1587.
„ 91. *Prouninck* aan *denz.*, 20 Jan. 1587.
„ 93. Instructie wegens den *Raad van State* aan *Ortell*, 16 Jan. 1587. *Eng.* vert.

Fol. 95, 97. *Hotman* aan *Leycester*, 16 en 29 Jan. 1587.
„ 98. *Rog. Williams* aan *Walsingham*, 29 Jan. 1587.
„ 100, 107. *Conway* aan *Leycester*, 31 en 9 Jan. 1587.
„ 101. „Considerations proponed to deliberation concerninge *Ostend* and *H. M.*'s forces there."

Fol. 103. Mr. *Beales* opinion (on) the objections againste the *Erle off Lecesters* placart for the provinces of *Holland*."

Fol. 107. „Les garnisons qui pourront estre envoyé dedans *Barck* (*Bergen-op-Zoom*?) par le bon plaisir de *Son Exc.*"

Fol. 111. Rede der gedep. der *S.-G.* tot *Elizabeth*, 26 Jan. 1587.
„ 114. De *S.-G.* aan *Elizabeth*. Z. d. Memorie.
„ 118. „*Mr. Bodeleys* proposition to the *Stats* touching *Vasseur*", einde 1587.

Fol. 119. „Advys sur le faict du secretaire *Vasseur* prisonnier."
„ 120. *Arnhemsche* predikanten aan *Elizabeth*, Jan. 1587.
„ 123. „Answers to ye calumniations published against *H. M.* by ye *Kinge of Spayne* and his ministers."

Fol. 129. „Touching the 2 articles off the Instructions... these inconveniences are like to ensue."

Fol. 130. „A coppy of an order for the *Dutch* marchants to have transport of gould and silver", 1587.

Fol. 134. Patent van *Willoughby*, 24 Dec. 1587.

Fol. 142. Request van *van Beveren*, Rentmeester der Domeinen in *Holland*, aan *Leycester*. Z. d.

Fol. 143 en 153. Staat van oorlog voor 1587.

„ 149. Memoriën van *Leycester* „touching *Wilkes*." Z. d.

„ 157. *Rob. Sidney* aan *Leycester*, 1587. Z. d.

„ 160. „Mémoire à *S. Exc.* pour le seign. de *Grunevelt*, gouv... à *l'Escluze*", 1587.

Copieën van allerlei requesten, gericht aan *Leycester*.

Fol. 170. „Mr. *Strayte*'s notes in his own hand delivered."

„ 178. Memorie over het gevaar, dat *Engeland* en *Nederland* van *Spanje* bedreigt.

Fol. 186. Examinatie van *Rich. Hooper*, 29 Aug. 1587.

„ 187. Id. van *Henry Pitton*, 29 Aug. 1587.

„ 192. „The reckoning between *His Exc.* and *sir Th. Sherley*" (betaalmeester), 1587.

Fol. 193. *Willoughby* aan *Leycester*, 1 Febr. 1587.

„ 195. „Articles upon the which the *E. Gen*.... doo still wayt *H. M.*'s redresse and resolution."

Fol. 196. „Other articles" evenzoo.

„ 200. *Jas. Spencer* aan *Leycester*, 3 Febr. 1587.

„ 202. *Deventer* en *Twente* aan *denz.*, 1 Febr. 1587.

„ 203. De *S.-G.* aan *denz.*, 4 Febr. 1587.

„ 211. Instructie voor den secretaris *Junius* „allant de ma part vers les *pays-bas*", 4 Febr. 1587.

Fol. 214, 221. De *Gedep. der S.-G.* aan *Elizabeth*, 9 en 8 Febr. 1587.

Fol. 218. *Wolley* aan *Leycester*, 9 Febr. 1587.

„ 227, 229. *Burghley* aan *denz.*, 7 Febr. 1587 (2 br.).

„ 230. *Hotman* aan *denz.*, 27 Febr. 1587.

„ 231. *John Wotton* aan *denz.*, 28 Febr. 1587.

„ 233, 247. *Tho. Morgan* aan *denz.*, 10 en 14 Febr. 1587.

„ 236. *Littleton* aan *denz.*, 10 Febr. 1587.

„ 238. *Hotman* aan *Elizabeth*, 15 Febr. 1587.

„ 240. *Ph. Sidney* aan *Leycester*, 12 Febr. 1587.

„ 242. *De Calvart* aan *denz.*, 28 Febr. 1587.

„ 243. *Hamilton* aan *denz.*, 10 Febr. 1587.

„ 245. *Clargaye* aan *denz.*, 12 Febr. 1587.

„ 249. *Fremyn* aan *denz.*, 16 Febr. 1587.

„ 251. Memorie over de onrustbarende vorderingen van *Parma*, 17 Febr. 1587.

Fol. 251. *Saravia* aan *Leycester*, 5 Febr. 1587.

„ 254. *Jan Adr. Cant* aan *denz.*, 15 Febr. 1587.

„ 255. *Prouninck* aan *denz.*, 17 Febr. 1587.

„ 256. *Hotman* aan *denz.*, 28 Febr. 1587.

„ 260. Lat. memorie „de pace inter *Philippum Hisp.* regem et *Belgas* componenda."

Fol. 272. *L. H.* aan *de Burchgrave*, Maart 1587.

Fol. 273 vlg. Cop. van de briefwisseling tusschen de *Staten* van *Utrecht* en die van *Holland*, Maart 1587.

Fol. 284. *John Norris* aan *Leycester*, 18 Maart 1587.

„ 285. Commissie van *Arthur Atye*, *Leycester's* gezant naar de *Nederlanden*, 13 Maart 1587.

Fol. 286. De *Raad* van *Gelder* aan *Leycester*, April 1587.

„ 288, 292, 294, 299, 300, 304, 316, 317. *Walsingham* aan *Leycester*, 3, 10, 6, 14, 17, 8, 10 en 11 April 1587.

Fol. 290. „A proiect of the ordinary charges to be sustayned by the *States* of the *United Prov.*"

Fol. 298, 302. *De Burchgrave* aan *Leycester*, 3 en 12 April 1587.

„ 306. *Burghley* aan *Leycester*, 16 April 1587.

„ 308. *Edw. Palmer* aan *denz.*, 20 April 1587.

„ 310. *Buckhurst* aan de *St. van Holland*, 17 April 1587.

„ 311. Extracten uit brieven der *S.-G.*, *Norris*, *Clerk* etc.

„ 313. *Noel de Caron* aan *Leycester* (?), 20 April 1587.

„ 314. *Barth. Kieffele* aan *denz.* (?), 20 April 1587.

„ 318. „The speech between Count *Hollock* and mylord of *Buckhurst*", 17 April 1587.

Fol. 319. *Hohenlohe* aan *Elizabeth*, 21 April 1587.

„ 321. De *St. van Utrecht* aan *dez.*, 12 April 1587.

„ 322. *Buckhurst* aan *dez.*, 30 April 1587.

„ 324. *Dez.* aan *Stanley*, 27 April 1587.

„ 325. *Walt. Bendlowes* aan ?, 21 April 1587.

„ 326. *Buckhurst* aan ?, 30 April 1587.

„ 327. *Elizabeth* aan *Leycester*, Mei 1587.

„ 328. *Walsingham* aan *Buckhurst*, 17 Mei 1587.

Galba. D. I. Titel als boven. Mei—Aug. 1587.

Fol. 3. *Wilson* aan *Burghley*, Mei 1577.

„ 5. *Elizabeth* aan *Buckhurst*, 3 Mei 1587.

„ 10, 11. *Walsingham* aan *Leycester*, 19 en 20 Mei 1587. (de laatste *Leyc. corresp.* blz. 272 en daar 1586 gedateerd.)

Fol. 16. *Buckhurst* aan den *Koning van Denemarken* „in favour of the *Netherlands'* ships by him arrested", 7 Mei 1587.

Fol. 17. *Prouninck* aan *Leycester*, 22 Mei 1587.

„ 23. „Discours how to bridle *Spain*", 12 Mei 1587.

„ 25. Extracten uit brieven van *Buckhurst*, 9 Mei 1587.

„ 27. „How the *Low Countries* may be releaved without any increase of charge to *H. M.*" Z. d. Memorie van *John Norris*.

Fol. 28. *Digges* aan *Buckhurst*, 20 Mei 1587.

„ 29. *Dez.* aan *Leycester*, 22 Mei 1587.

„ 30. Kosten van het leger etc.

„ 33. Memorie van *Leycester* over een onderneming tegen *Duinkerken*, Mei 1587.

„ 35. *Buckhurst* aan *Elizabeth*, 27 Mei 1587.

„ 36, 38. *Cobham* aan *Walsingham*, 29 Mei 1587 (2 br.).

Fol. 40. *Rog. Williams* aan *Elizabeth*, 1 Juni 1587.
„ 42. *Norris* aan *Walsingham*, 8 Juni 1587.
„ 45, 50, 53, 56, 70. *Grunevelt* aan *Leycester*, 10, 4, 13 en 19 (2 br.) Juni 1587.
Fol. 47, 48. *Walsingham* aan *denz.*, 8 en 23 Juni 1587.
„ 49. *Buckhurst* aan *Walsingham* (?), 8 Juni 1587.
„ 54. *Digges* aan *Leycester*, 18 Juni 1587.
„ 57. *Hotman* aan *denz.*, 23 Juni 1587.
„ 59. Memorie over den toestand der *Nederlanden*, 12 Juni 1589.
„ 62. Memorie over de beste manier om een einde te maken aan de misbruiken in het leger in de *Nederlanden*, 12 Juni 1589. Met kantteekeningen van *Burghley*.
Fol. 64. Regeling daarover, 13 Juni 1589.
„ 65. „*L. Willoughby*'s answers to the placcard", 1589.
„ 68. Instructie voor *James Digges* „mustermaster of *H. M.*'s forces in the *Low Countries*", Juli 1589.
Fol. 71, 85. „Answers and resolucions of *Th. Wilkes* uppon the questions delivered to the saide *Wilkes* as from *H. M.* (15 Juni 1587), with the *Earle of Leycester*'s replyes therunto."
Fol. 76. „The mustermasters answeares" op vragen van *Leycester*, 17 Aug. 1587.
Fol. 77. „An answeare to certaine articles of Mr. *Wilkes*."
„ 78. *Digges* aan *Buckhurst*, 21 Mei 1587.
„ 79: „Mr. *John Herbert*'s proposition to the *Estates* at *Delf*", Juni 1589.
Fol. 82. De *S.-G.* aan *Leycester*, 24 Juli 1587.
„ 91. *Grunevelt* aan *Leycester*, 4 Juli 1587.
„ 92. *Leycester* aan *Walsingham*, 13 Juli 1587.
„ 93. *Buckhurst* aan *denz.*, 13 Juli 1587.
„ 96, 100. *Killigrew* en *Beale* aan *denz.*, 13 en 10 Juli 1587.
„ 98. *Willoughby* aan *Burghley*, 16 Juli 1587.
„ 104. „A collection of suche points as have bene misliked in the L. *Buckhurst*'s negociation", 19 Juli 1587.
Fol. 110. *Antwerpsche predikanten* aan *Elizabeth*. Z. d.
„ 113. Regeling van de betaling van het leger, 19 Juli 1589.
„ 115. *Buckhurst* aan *Burghley*, 22 Juli 1587.
„ 117b. „A memoriall for *Rich. Bingham* sent over to the *Erle of Leycester* for assistance by his service to declare certen points to the *S.-G.*", 23 Juli 1587.
Fol. 121. *Leycester* aan *Burghley* (?), 27 Juli 1587.
„ 122. Memorie over de betere betaling der troepen, 24 Juli 1587.
„ 124. „The conditions of a peace to be made for the *Lowe Countries*."
Fol. 128b. „A true declaration of the proceedings of the L. *Buckhurst* and *Dr. Clerck* with the *Earl of Leycester*", 24 Juli 1587.
Fol. 135. *Wm. Russell* aan ?, 31 Juli 1587.
„ 136. *Essex* aan ?, 31 Juli 1587.

Fol. 137. *Wingfield* aan *Leycester*, 30 Juli 1587.
„ 139. *Walsingham* aan *denz.*, 29 Juli 1587.
„ 143. *Leighton* aan *denz.*, 28 Juli 1587.
„ 144, 171, 176, 178. *Conway* aan *Leycester*, 27, 11, 7 en 5 Juli 1587.
Fol. 146, 170, 174. *Ro. Williams* aan *denz.*, 29 Juni, 12 en 9 Juli 1587.
Fol. 148. *Edm. Huntley* aan *denz.*, 25 Juli 1587.
„ 151. „*Mr. Wylkes* declaration sent by him to ye *Queens Mat.*", 13 Juli 1587.
Fol. 167. *Joan Casimir* aan *Leycester*, 13 Juli 1587.
„ 175. *Grunevelt* aan *denz.*, 9 Juli 1587.
„ 180. *De l'Aubéspine* aan *denz.*, 4 Juli 1587.
„ 186. „Brevis narratio vera de captivitate honesti juvenis *Johannis Wormelii Angli*", 1587.
Fol. 194. *Jas. Digges* aan *Tho. Digges*, 2 Juli 1587.
„ 199 en 217. „A brieff memoriall of the preceading touching the force of *Ecluise* as well before *H. Exc.*'s arryving here in the *Low Countries* as after", Juli 1587.
Fol. 208. *Killigrew* aan *Leycester*, Juli 1587.
„ 210. *Rog. Williams* aan *denz.* (?). Z. d. Cop.
„ 212. Repartitie der door de provinciën te leveren legertros.
„ 215. Rekening van *Willoughby* aan de *S.-G.*, 1 Juni 1586—einde Juni 1587.
Fol. 221. *Wm. Bendlow* aan *Buckhurst*, Juli 1587.
„ 227. *Killigrew* en *Beale* aan *Walsingham* (?), 1 Aug. 1587.
„ 230, 232, 244, 246, 248. *Walsingham* aan *Leycester*, 2, 1, 7, 14 (2 br.) Aug. 1587.
Fol. 233. *Conway* aan *denz.*, 3 Aug. 1587.
„ 235. De *Abp. van Keulen* aan *denz.*, 4 Aug. 1587.
„ 236, 268. *Leycester* aan *Burghley*, 12 en 22 Aug. 1587.
„ 250. *Pietro di Wytenrecht* aan *Leycester* (?), 15 Aug. 1589.
„ 251. *Wylloughby* aan *denz.*, 15 Aug. 1587.
„ 252. *Treslong* aan *Heneage*, 12 April 1587.
„ 254. *Prouninck* aan *Leycester*, 16 Aug. 1587.
„ 256. Verhaal van het beleg van *Sluis*, door den Commandant *Grunevelt*, 26 Aug. 1587.
Fol. 262. „Causes espécialles desquelles doibvent estre advertiz les deputez des *Estatz.*" Financiëele verhoudingen, 1588.
Fol. 267. Memorie over de proviandeering van *Vlissingen*, 20 Aug. 1589.
Fol. 274. Examinatie van *James Sanell*, *Ostende*, 29 Aug. 1587.
„ 275. „*Mr. Tho. Wylkes* discourse to the *Queens* Matie against the treatie of peace with the Kinge of *Spaine*", Aug. 1587.
Fol. 280. „The heades of a letter to the L. of *Buckhurst*", Aug. 1587.
Fol. 283. *Elizabeth* aan *Leycester*, Aug. 1587. Cop.

Fol. 286. Memorie over de verhouding van *Engeland* en de *S.-G.*, Aug. 1587.

Fol. 289. „Memoire sur cequy est passé tant au *Conseil d'Etat*, Ass. des *E. G.* et *Conseil de guerre* sur le secours de la ville de *l'Escluse*", Aug. 1587.

De lezer zal hebben opgemerkt, dat in dit deel eenige stukken uit het jaar 1589 voorkomen, die elders thuis behooren.

Galba. D. II. Titel als boven. 1587.

Fol. 3. „A proiect for Instructions to ye *Queens* Mati's Commiss. ye are to be sent into ye *Lowe Countries*", Sept. 1587. *Burghley*'s hand.

Fol. 4. *Rog. Williams* aan *Leycester* (?), 1 Sept. 1587.

„ 9. *Prouninck* aan *denz.*, 12 Sept. 1587.

„ 10. *Burghley* aan *La Loo*, z. d.

„ 13, 18. *Wm. Russell* aan *Leycester*, 14 en 15 Sept. 1587.

„ 14. *Geldersche predikanten* aan *denz.*, 15 Sept. 1587.

„ 16. *Joh. Rengers van Schildwolde* aan *denz.*, 15 Sept. 1587.

„ 19, 31, 33. De *Abp. van Keulen* aan *Leycester*, 16, 22 en 27 Sept. 1587. (Hier en overal is natuurlijk sprake van den in 1683 afgezetten *Gebhard Truchsesz*).

Fol. 21. *Doepenbrugghe* aan *Leycester*, 17 Sept. 1587.

„ 25. *Leycester* aan *Junius*, 19 Juni 1587. Cop.

„ 27. *Herlle* aan *Leycester*, 16 Sept. 1587.

„ 28. *Tho. Burgh* aan *denz.*, 10 Sept. 1587.

„ 36. *Leycester* aan *Burghley*, 30 Sept. 1587.

„ 40. „Certaine principall and important matters to bee regarded for the advancement of *H. M.*'s service in the *Lowe Countries*", Sept. 1589. (get.) *Tho. Digges.*

Fol. 44. Stukken van de garnizoenen van *Bergen-op-Zoom* en *Vlissingen.*

Fol. 50. Oorlogskosten der *Geün. Provinciën.*

„ 52. Over het garnizoen van *Den Briel* en van *Ostende*, Oct. 1589.

Fol. 62. *Leycester* aan *Burghley* (?) 30 Oct. 1587.

„ 64. *Frobisher* aan *Leycester*, 17 Sept. 1587.

„ 66. *Wm. Russell* aan *denz.*, 18 Sept. 1587.

„ 68. *Bingham* aan *denz.*, 17 Sept. 1587.

„ 70. *Grunevelt* aan *denz.*, 17 Sept. 1587.

„ 71. „The remonstrance of my *L. of Leicester*", 6 Sept. 1587.

„ 77. *Tho. Leighton* aan *Leycester*, 18 Sept. 1587.

„ 78. *Ambroise Wille* aan *denz.*, 18 Sept. 1587.

„ 79. *Stanley* aan *?*, 21 Sept. 1587.

„ 80. *Fr. Vere* aan *Leycester* (?), 19 Sept. 1587.

„ 82. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 20 Sept. 1587. Cop.

„ 86. *Walsingham* aan *Leycester*, 21 Sept. 1587.

„ 88. *Maurits* aan *denz.*, 22 Sept. 1587.

„ 91. Requesten aan *denz.* uit *Alkmaar* en *den Haag*, Sept. 1587.

Fol. 95. *Willoughby* aan *denz.*, 23 Sept. 1587.
„ 97. *Conway* aan *denz.*, 26 Sept. 1587.
„ 100. *Tho. Burgh* aan *denz.*, 29 Sept. 1587.
„ 101. Confessie van *Juan Cortez*, 13 Sept. 1587.
„ 103. *C. Percevall* aan *Leycester*, 13 Sept. 1587.
„ 105, 124. *Prouninck* aan *denz.*, 13 en 7 Sept. 1587.
„ 106. De *Abp. van Keulen* aan *denz.*, 13 Sept. 1587.
„ 107, 141, 154. *Willoughby* aan *Leycester*, 12, 1 en ? Sept. 1587.
„ 109. *Marnix* aan *denz.*, 12 Sept. 1587.
„ 113. De *stad Utrecht* aan *denz.*, 12 Sept. 1587.
„ 115. *Moded* aan *denz.*, 12 Sept. 1587.
„ 116. *Barth. B. Gryphius* aan *denz.*, 10 Sept. 1587.
„ 118. *Gertrude de Bronckorst et Battenburg* aan *denz.*, 10 Sept. 1587.

Fol. 120. *Leycester* aan de *steden*, *die hem bevriend zijn*, 9 Sept. 1587.

Fol. 121. *Knollys* aan *Leycester*, 9 Sept. 1587.
„ 123. *Ruy Lopez* aan *denz.*, 8 Sept. 1587.
„ 127. Remonstrantie van *Leycester* aan de *S.-G.*, 6 Sept. 1587.
„ 132. *Holmeley* aan *Leycester*, 6 Sept. 1587.
„ 134. *Floris van Culemborch* aan *denz.*, 6 Sept. 1587.
„ 137. *Conway* aan *denz.*, 2 Sept. 1587.
„ 139. *Essex* aan *denz.*, 1 Sept. 1587.
„ 140. *Nieuwenaer* aan *denz.*, 1 Sept. 1587.
„ 143. *Walbourg*, *comtesse de Neuenar*, aan *Leycester*, 15 Sept. 1587.

Fol. 145. „A memoriall in English of the writinge exhibited by *H. Exc.* unto the *S.-G.* conected according to the french copy", Sept. 1587.

Fol. 159. „Memoriall for Capt. *Salisbury*." Z. d.
„ 160. *Walsingham* aan *Leycester*, 9 Oct. 1587.
„ 164. *De la Noue* aan *de la Prié*, 9 Oct. 1587. Cop.
„ 167. „A collection off the principall points conteyned in the booke lately exhibited to your *Exc.* by *James Digges*."

Fol. 168. „Some of the chiefest difference likely to faull out betwixt *H. M.* and the *States* upon ye rembursement."

Fol. 171, 182. Memoriën over de betaling van het leger.
„ 173. *Willoughby*'s commissie, 22 Oct. 1587.
„ 177b. „An abstract of the *Earl of Leicester*'s declaration off suche points as the *Lo. Buckhurst* is charged with together with the severall answers of the said *Lo. Buckhurst*", 1587.

Fol. 184. *Conway* aan *Leycester*, 2 Nov. 1587.
„ 186. *Willem Lodewijk* aan *Elizabeth*, 4 Nov. 1587.
„ 187. De *Raad van State* aan *Leycester*, 8 Nov. 1587.
„ 189. Memorie van *Wilkes* over den vrede met *Spanje*, 27 Nov. 1587.

Fol. 190. *Leycester* aan *Burghley* (?), 6 Nov. 1587.
„ 192, 223. *Willoughby* aan *Leycester*, 12 en 18 Nov. 1587.

Fol. 192. „The order of the establishment and alteration off religion in the *Lowe Countryes* from the tvme ot the pacification of *Gaunte* untill this day," (20 Nov. 1587.)

Fol. 197. *Tho. Burgh* aan *Leycester* (?), 24 Nov. 1587.

„ 200. „The act of authoritie sett downe by the *States* to ye *Counsell of State* during the absence off *His Lordship*", 24 Nov. 1587, met bijlagen.

Fol. 208, 233, 250. *Leycester* aan *Atye*, 26 Nov., 3 en 4 Dec. 1587.

„ 224, 281. *Wm. Berd* aan *Leycester*, 2 en 17 Dec. 1587.

„ 229. „Extraict de ce qui a esté payé à *S. Exc.* a bon compte de son tractement."

Fol. 235. „*Count Hohenlohe's* answere to ye poynts of the *Earl of Leycester's* remonstrance touching him", 3 Dec. 1587.

Fol. 257. *Leycester* aan de *S.-G.*, 6 Dec. 1587. Cop.

„ 261. *Ostende* aan *Leycester*, 7 Dec. 1587.

„ 263. *Holland* aan *denz.*, 10 Dec. 1587.

„ 267. Memorie over financiëele zaken, Dec. 1587.

„ 277, 289, 307. *Ro. Sidney* aan *Leycester*, 10, 20 en 31 Dec. 1587.

„ 279. „La demande de *S. Exc.* pour son entreteignement", 8 Dec. 1587.

Fol. 284. *Atye* en *Gilpin* aan de *S.-G.*, 19 Dec. 1587.

„ 287, 302. *Wm. Russell* aan *Leycester*, 20 en 27 Dec. 1587.

„ 291. *Cabreth* (te *Calais*) aan *Walsingham*, 22 Dec. 1587.

„ 296. *Lesieur* aan *Leycester*, 22 Dec. 1587.

„ 298. „Accompt of *H. Exc.* intertaynement, not accepted by *Atye*."

„ 309. Eigenhandige memorie van *Burghley* over den vrede met *Spanje*, 1587.

Fol. 327. „Poinctz et articles... du sieur *Eduwart Norreys* en son gouvernement *d'Ostende*."

Fol. 331. „A note of certen poynts wherwith the *States* ar charged by *sir Edw. Norris*."

Fol. 333. „The Instructions compared with the articles of *Andr. de Loo*."

Fol. 337. *Wybrant de Aylva* en *Richaeus de Postella* aan *Elizabeth*, 1587.

Fol. 339. *Kerken* van *Gelder* aan *Elizabeth*." Z. d.

„ 347. „Articoli propositi a parte di Sua *M*[ta] *Cat*[ca] alli stati di *Holanda*", 1587.

Fol. 349. Commissie van *Rob. Sidney*. Z. d.

„ 350. Een en ander over de betaling der troepen.

Galba. D. III. Titel als boven. 1588.

Fol. 3, 32, 42, 48, 54. *Russell* aan *Leycester*, 2 Jan., 6, 8, 12 en 29 Febr. 1588.

Fol. 5. „Mémoire pour le Sr. *Ortell* à luy donnée par ceulx du *Conseil d'Etat*", 16 Jan. 1588.

Fol. 7. De *S.-G.* aan *Leycester*, 17 Jan. 1588.

Fol. 8. De *Raad van State* aan *Leycester*, 16 Jan. 1588.
„ 9. Memorie van de *Raad van State* aan *Ortell*, 19 Jan. 1588. Eng. vert.
Fol. 10. *Walsingham* aan *Leycester*, 21 Jan. 1588.
„ 13. „*Mr. Bodeley*'s reply uppon the *States* answeare to his propositions", 25 Jan. 1588.
Fol. 15. „Answer of the *S. Gen.*", 25 Febr. 1588.
„ 17. „The sum of the articles proposed by ye *Flushin(g)ers* in the tyme of the *Earle of Leycester.*"
Fol. 19, 22. Instructie voor *Noel de Caron* „allant de la part de M' le *Comte de Leycestre*... vers *S. M. de Denemerque*", ? Jan. en 4 Febr. 1588.
Fol. 26. *Caron* aan *Leycester*, 4 Febr. 1588.
„ 28. *De Barney* aan *denz.*, 5 Febr. 1588.
„ 30. *Paulus* en *Marcelis Bax* aan *denz.*, 5 Febr. 1588.
„ 34. *Gilpin* aan *denz.*, 6 Febr. 1588.
„ 36. *Russell* aan *Conway*, 7 Febr. 1588.
„ 38. *Prouninck* aan *Leycester*, 7 Febr. 1588.
„ 40. *Russell* aan *Killigrew*, 8 Febr. 1588.
„ 44. *Pelham* c. s. aan *Leycester*, 9 Febr. 1588.
„ 46. *Conway* aan *denz.*, 11 Febr. 1588.
„ 50. *Ch. Junius* aan *denz.*, 15 Febr. 1588.
„ 52. *Van Affelen* aan *denz.*, 17 Febr. 1588.
„ 56. *Ro. Sidney* aan *Conway*, 6 Maart 1588.
„ 62. Lat. en Fransche stukken over regeering, zeden, gebruiken etc. der *Nederlanders*.
Fol. 76. „A briefe discourse how all thinges have gone in *Fressland* since the year 1588 intill now", 18 Maart 1589.
Fol. 86. *Killigrew* aan *Walsingham*, 2 April 1588.
„ 88. Extracten uit brieven van *Elizabeth*, *Killigrew*, *Cobham*, etc. etc.
Fol. 97. Overeenkomst ter proviandeering van *Ostende* en *Vlissingen*, 10 April 1589.
Fol. 99. „Memoires et considérations au regard de certains articles du project de l'Instruction pour le *Conseil d'Estat*", 12 April 1588.
Fol. 104. „Certain notes taken out of the journall off the *Lord Buckhurst*", April 1588.
Fol. 111. *Burghley* aan *Bodley*, 13 April 1588.
„ 115, 119. Remonstrantiën van *Capt. Wybrant Bornstra* en *Ludwig Engelstedt*. Z. d.
Fol. 120[b]. „Touchant le pays de *Frise* et les habitans d'ycelle avecq les capitaines et soldatz."
Fol. 122 en 163. „Le discours pour la conqueste de la ville et pays de *Groningen*, de *Drente*, *Twente*, *Deventer*, *Velewe*, *Sutfen* et aultres deça la rivière du *Rin*." 1 Mei 1588, get. *Ludwig Engelstedt*.
Fol. 126. Instructie voor den *Raad van State*, April 1588.
„ 131. Memorie van *Killigrew* „to persuade the *Estates* for to sende Deputies for a peace to *Ostend.*" Z. d.

Fol. 134. *Walsingham* aan *Bodley*, 2 April 1588.
„ 136. Memorie over de toestand der *Nederlanden*. Z. d.
„ 139. Memorie over het bestuur van *Leycester* in de *Nederlanden*, April 1588.
Fol. 147. *Killigrew* aan *Leycester*, 9 Mei 1588.
„ 150. „Notes out of *Schenck*'s remonstrance", 13 Mei 1588. In *Burghley*'s hand.
Fol. 152. „Instructions by the *Council of State* to be perused by som conciliations for Mr. *Secretary*", 14 Mei 1588.
Fol. 154. „An abstract of ye proceeding in ye matter of *Gertrudenberg*", 21 Mei 1588.
Fol. 157. „Certaine points which we think necessarie to bee considered in case *H. M.* make one new treatie with ye *States* of ye *Lowe Countries*", 26 Mei 1588. get. door *Clerk* en *Beale*.
Fol. 159. *Clerk* aan *Burghley* (?), 26 Mei 1588.
„ 160. „Remonstrance à M. *le Comte de Leycester*." Z. d. Van *L. Engelstedt*.
Fol. 166. *Van der Aa* aan *Leycester*, 1 Juni 1588.
„ 168. *Conway* aan *denz.*, 3 Juni 1588.
„ 170. Memorie in *Burghley*'s hand „about *Gertrudenbergh*", 4 Juni 1588.
Fol. 172. *Edw. Norris* aan *Leycester*, 10 Juni 1588.
„ 174. Memorie over mogelijken vrede van *Engeland* met *Spanje*, 11 Juni 1588.
Fol. 176b. „Propositions of ye *States* concerning the present state off the *Lowe Countreis* delivered to *sir John Norreis* sent from *H. M.* unto them", Dec. 1588.
Fol. 184. *Tho. Webbes* (*Dordrecht*) aan *Leycester*, 17 Juni 1588.
„ 186. *Tho. Morgan* aan *Willoughby*, 20 Juni 1588. Cop.
„ 188. *Champagney* aan *Burghley* (?), 29 Juni 1588.
„ 190. *Tho. Morgan* aan *Leycester*, 25 Juni 1588.
„ 193. „Declaration contenant certaines memoires et considérations mises par forme d'advis par le B. de *Willoughby*... sur le project des Instructions du *Conseil d'Estat*." Z. d.
Fol. 201. „*Mr. Beale*'s answere to the *Statts* instruction to the *Counsell of State*", Juni 1588.
Fol. 205. *Burchgrave* aan *Leycester*, 18 Juli 1588.
„ 207. *Heneage* aan *Leycester* (?), 17 Juli 1588.
„ 209. „Articles de demande par la garnison de *Gertrudenberg*," 26 Juli 1588.
Fol. 212. Contract met *Geertruidenberg*, 27 Juli 1588. Cop.
„ 214. „Good offices and parties don towards my L. of *Leycester*."
„ 218, 219. *Walsingham* aan *Leycester*, 6 Aug. 1588.
„ 221. *Saravia* aan *Paulett*, 20 Sept. 1588.
„ 223. Instructie voor *John Norris*, 6 Oct. 1588.
„ 227. Korte apologie van *Saravia*, 6 Oct. 1588.

Fol. 231. „A memoriall of thinges to be communicated by *sir John Norris* to ye *S.-G.*", 7 Oct. 1588.

Fol. 233. Memorie over financiëele zaken, 12 Oct. 1588.

„ 235. Memorie over de zending van Kap. *Menninck* naar de *Staten van Zeeland*. Z. d.

Fol. 236. Memorie voor *Norris*, Oct. 1588.

„ 247. „Brieff discours sur l'importance de la ville de *Groeninghem* et pays circonvoysins", geadresseerd: „*A la Royne.*" Z. d.

Fol. 249. *Nieuwenaer* aan *Elizabeth*, 5 Nov. 1588. Cop.

„ 253. Memorie van *Walsingham* over de intendance van het leger in de *Nederlanden*. Z. d.

Fol. 255. „Points to be writinge for off the *Gen. Est.* against the 15 Nov. 1588."

Fol. 259 vlg. *Elizabeth* aan de *Raad van State*, 16 Nov. 1588. vlg.

„ 264. „Mr. *Bodley*'s first instruction" 20 Nov. 1588.

„ 267. „Catalogue of memorialls,.. delivered unto me before my (*Bodley*'s) departure into ye *Lowe Countries*", 1588.

Fol. 269, 276. Memoriën voor *Bodley*, Nov. 1588.

„ 273. Sleutel tot het geheimschrift van *Bodley*.

„ 281. „*Mr. Ortell*'s complaints against the *English*."

„ 284b. „Certain points to be considered concerning the state off the *United Provinces*, delivered by Mr. *Ortell*."

Fol. 285b. „A discourse touching the state off traffique into *Spaine*."

„ 291. „Proposition of the *States* concerning the present state of those countries, delivered to *sir John Norris knight*, sent from *H. M.* unto them", 2 Dec. 1588.

Fol. 302. *Holland* aan *John Norris*, 2 Dec. 1588.

„ 305, 319. *Walsingham* aan *Bodley*, 6 en 27 Dec. 1588.

„ 309. „Advertissements from *sir Edw. Strafford.*"

„ 310. *Elizabeth* aan *Nieuwenaer*, 17 Dec. 1588.

„ 313. Memorie over het garnizoen van *Geertruidenberg*, 24 Dec. 1588.

Fol. 320. „A discourse set downe by the *Statts* shewing the cause of the alteration in those *Countreys*", Dec. 1588.

Fol. 336. „Summary notes upon ye state and gouvernment of thies *United Contryes*" 1587 of '88.

Fol. 340. Plan van wapenstilstand, 1588.

„ 347. Remonstrantie van *Hessel Aysma* aan de *Koningin*. Z. d.

„ 353. Memorie over de intendance der *Eng.* troepen. Z. d.

Galba. D. IV. Titel als boven. Jan.—Juni 1589.

Fol. 1. *Walbourg de Neuenar* aan *Leycester* (?), 3 Jan. 1589.

„ 5, 7, 17, 20, 24, 26, 34. *Bodley* aan de *S.-G.*, 4 (2 br.), 18 (2 br.), 22 (2 br.), Jan. en z. d. 1589. Cop.

Fol. 9. *Dordrecht* aan *Leycester* (?), 4 Jan. 1589.

„ 11. *Officieren* uit *Geertruidenberg* aan *Norris*, 6 Jan. 1589.

„ 12. Memorie van deze off., 6 Jan. 1589.

Fol. 14. Memorie van den „*mustermaster*" der troepen aan den *Raad van State*, 12 Jan. 1589.

Fol. 29. „Doubtes et difficultez qui se trouvent ès descountes de l'Armé de *S. M. d'Engleterre*", 25 Jan. 1589.

Fol. 30, 49, 51. De *S.-G.* aan *Bodley*, 25 Jan., 17 Febr. (2 br.) 1589. Cop.

Fol. 32. *Bodley* aan *Walsingham*, 30 Jan. 1589.

„ 42, 44. *Friesland* aan *Elizabeth*, 14 Febr. 1589 (2 br.). Cop.

„ 46. *Elizabeth* aan *Bodley*, 16 April 1589.

„ 55. *Bodley* aan *Burghley*, 20 Febr. 1589.

„ 57. *Willoughby* aan de *S.-G.*, 21 Febr. 1589.

„ 68. *Walsingham* aan *Oldenbarnevelt*, 28 Febr. 1589.

„ 71, 113. *Bodley* aan de *S.-G.*, 22 Febr., ? Maart 1589. Cop.

„ 73. „Declaration faicte par le Sr. *Baron de Willoughby*... à endroit de l'ordre à garder après son partement et durant son absence", 24 Febr. 1589.

Fol. 76. *Aylva* en andere *Friesche edelen* aan *Bodley*, 28 Febr. 1589.

„ 77, 119. *Walsingham* aan *Bodley*, 28 Febr. en 27 Maart 1589.

„ 80. *J. Lubbetius* (*Straatsburg*) aan *Walsingham*, ? Febr. 1589.

„ 81. *Aylva* c. s. aan *denz.*, 28 Febr. 1589.

„ 83. *Aysma* aan *denz.*, 11 Maart 1589.

„ 84. „Memoire pour *M. Caron*." Van *Walsingham*, 18 Maart 1589.

„ 88. Het *garnizoen van Geertruidenberg* aan *Willoughby*, 2 Maart 1589.

Fol. 91. Rapport aan de *Staten* over het gebeurde te *Geertruidenberg*, 6 Maart 1589.

Fol. 104, 117. *Bodley* aan *Burghley*, 9 en 18 Maart 1589.

„ 106. *Marnix* aan *Walsingham*, 9 Maart 1589.

„ 110, 121. *Burghley* aan *Bodley*, 16 en 28 Maart 1589.

„ 115. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 16 Maart 1589. Cop.

„ 123. *Tho. Burgh* aan *Burghley*, 29 Maart 1589.

„ 127. *Bodley* (?) aan *Burghley*, 31 Maart. Cop.

„ 129. *Tho. Combes* (treasurer) aan *Holland*, 1589.

„ 131. *Bodley* (?) aan *Burghley*, 1 April 1589. Cop.

„ 132. *Dez.* (?) aan *Walsingham*, 1 April 1589. Cop.

„ 134. *Vlissingen* aan *Burghley* (?), 3 April 1589.

„ 135. Declaratie van *Bodley* in den *Raad van State*, 4 April 1589. Cop.

Fol. 137. *De Junges* aan *Walsingham*, 7 April 1589.

„ 139. *Gilpin* aan *Burghley* (?), 5 April 1589.

„ 142, 148, 164, 176, 178. *Bodley* aan *Burghley*, 7, 10, 22, 29 (2 br.) April 1589.

Fol. 146. Instructie voor *Caron* „pour la cause de *Thiry Sonoy*", 8 April 1589. Cop.

Fol. 149. *Burghley* aan *Bodley*, 15 April 1589.

„ 151. *Willoughby* aan *Sherley*, 8 April 1589.

„ 152. Overeenkomst van *Geertruidenberg* met *Parma*. Z. d.

Fol. 154. *Elizabeth* aan *Geertruidenberg*, 12 April 1589.
„ 158. *Dez.* aan *Bodley*, 12 April 1589.
„ 160. *Bodley* aan *Walsingham*, 15 April 1589.
„ 162. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 18 April 1589.
„ 166. *Willoughby* aan ?, 25 April 1589.
„ 167. „A consideration off certaine points in the treatie to be enlarged or altered by Mr. *de Clerk* and *Beale*", 27 April 1589.

Fol. 170. „Contraversions or repugnances to the treatie by the *States*", 27 April 1589.

Fol. 172. „Defects of the treatie", 1589.
„ 173. „Imperfections of the contract", 1589.
„ 175. *Walsingham* aan *Bodley*, 27 April 1589.
„ 180. *Burghley* aan *Conway*, ? April 1589.
„ 185. Plakkaat der *S.-G.* tegen het afvallige garnizoen van *Geertruidenberg*, 17 April 1589. Eng. vert.

Fol. 191, 193, 202. Rapporten van *Caron* en *Nieuwenaer*. Z. d.
„ 195, 199, 211. *Burghley* aan *Bodley*, 1, 2 en 8 Mei 1589.
„ 200. *Elizabeth* aan *Bodley*, 3 Mei 1589.
„ 203. *Norris* en *Drake* aan den *Privy Council*, 7 Mei 1589.
„ 207. „*Martin Schencks* petition" aan de *S.-G.*, 8 Mei 1589. Eng. vert.

Fol. 222. *Bodley* aan *Walsingham*, 11 Mei 1589.
„ 224. De *S.-G.* aan *Bodley*, 13 Mei 1589.
„ 225. *Bodley* aan de *S.-G.*, 14 Mei 1589. Cop.
„ 229. *Maurits* aan den *Council*, 17 Mei 1589.
„ 231. *Elizabeth* aan *Bodley*, 28 Mei 1589.
„ 233. *Walsingham* aan *denz.*, 23 Mei 1589.
„ 236. *Bodley* aan den *Council*, 28 Mei 1589. Cop.
„ 238. *Dez.* aan *Burghley* (?), 28 Mei 1589. Cop.
„ 243. Voorstellen van *Engeland* aan de *S.-G.*, 29 Mei 1589.
„ 248. *Buckhurst* aan *Burghley*, 2 Mei 1589.
„ 252. *Cavaigne* aan *Herlle*, 13 Juli 1569.
„ 254. Overzicht van de opbrengst van convoyen, licenten etc., 1 Jan.—1 Juni 1589.

Fol. 270. „Sommier recit de ce que j'ay besoigné par le commandement de *S. M.* avec les *Estats Gnaulx*..., ensemble avecq MM. les Comtes *Maurice*... *Guillaume Loys*... et *de Neuwenaer*", (get.) door *Caron*. Z. d.

Fol. 275. „Discours du Comte *Willem de Nassou* du fait du président *Aisma* alla *Royne*", 5 Juni 1589, get. door *Willem Lodewijk*.

Fol. 279, 299. *Bodley* aan *Burghley*, 10 en 20 Juni 1589.
„ 281. *Elizabeth* aan *Junius*, 10 Juni 1589.
„ 285. „Certaine generall heades conteyning such matters as maie bee thought fit to come in treatie betwixt *H. M.* and the *United Prov.*", 13 Juni 1589.

Fol. 287, 324. „Notes sett downe for the amendement and explaining of the contract made between *H. M.* and the *United Prov.*", 16 Juni 1589.

Fol. 293. „Mr. *Bodley*'s proposition to the *Counsell of State*", 17 Juni 1589.

Fol. 295. De *Council* aan *Bodley*, 19 Juni 1589.

„ 297. *Gilpin* aan *Walsingham*, 19 Juni 1589.

„ 300. *Caron* aan *Walsingham*, 24 Juni 1589.

„ 303. Lijst der infanterie in de *Ned.*, 21 Juni 1589.

„ 307. *Walsingham* aan *Bodley*, 23 Juni 1589.

„ 309. *Bodley* aan *Walsingham*, 26 Juni 1589.

„ 312. Overzicht van de opbrengst der convoyen en licenten, 1 Jan.– 30 Juni 1589.

Fol. 317. Id. id., 1 Aug.—31 Dec. 1589.

„ 322. „The only meanes wherby *H. M.*'s forces emploied in the *Lowe Countries* shal bee reinforced in short tyme", Juni 1589.

Fol. 331. „Discours upon the Instructions for the *Conseil d'Estat* by somme particular", Juni 1589.

Galba. D. V. Titel als boven. Juli—Dec. 1589.

Fol. 3. *Bodley* aan den *Council*, 9 Juli 1589.

„ 6, 52. *Walsingham* aan *Bodley*, 4 en 28 Juli 1589.

„ 8. *Bodley* aan de *S.-G.*, 4 Juli 1589.

„ 9. „Certaines points sur lesquels est trouvé bon que soit entré en conférence et traicté entre *S. M.* et les *E. Gen.*", 4 Juli 1589.

Fol. 10, 18, 29. *Bodley* aan *Walsingham*, 9, 15 en 23 Juli 1589.

„ 19. „Responce des Srs. *Estatz-Gen.* sur la declaration du Sr. Baron de *Willughby* touchant l'instruction du *Conseil d'Estat*," 20 Juli 1589.

Fol. 25. „Answer to the complaynt of the *Low Countreys* about *sir Rich. Samson*", 20 Juli 1589.

Fol. 27. *Maarten Schenck* aan *Bodley*, 21 Juli 1589.

„ 31, 36. Memoriën over de betaling der troepen, 27 Juli 1589.

„ 34. De *Raad van State* aan *Conway*, 27 Juli 1589.

„ 42. Instructie voor *Rob. Sidney*, gouverneur van *Vlissingen*, 27 Juli 1589.

Fol. 54. „Deduction des raisons par lesquelles est demonstré que le secours de *S. M.* n'est pas complet à cause abuz et fraudes qui se comittent", 31 Juli 1589. Met kantteekeningen van *Burghley*.

Fol. 60, 76, 79, 80, 82, 114. *Bodley* aan *Walsingham*, 2, 9, 20, 12, 15 en 26 Aug. 1589. Ged. Cop.

Fol. 61, 77. *Bodley* aan *Burghley*, 2 en 9 Aug. 1589. Cop.

„ 65. *Walsingham* aan *Bodley*, 2 Aug. 1589.

„ 67. *Dez.* aan *Schenck*, 3 Aug. 1589.

„ 69. „Answers made by way of apostille to articles conteyned in a remembrance delivered to the *Council* by the Deputies of the *States*", 5 Aug. 1589.

Fol. 72. De *Council* aan *Bodley*, 3 Aug. 1589.

„ 74. *Conway* aan den *Council*, 7 Aug. 1589.

„ 83. *Aysma* c. s. aan *Elizabeth*, 20 Aug. 1589. Cop.

Fol. 96. „Provisions required by *sir Rob. Sidney*", 22 Aug. 1589.
„ 97. Memorie „touching the trade into *Spayne* and *Portugale*."
;, 98. „Directions to Maister *Bodeley*", Aug. 1589.
„ 101. „The deputies answers touching the proiect for the traffique off the *Lowe Countrie* subiects unto *Spaine*", 4 Sept. 1589.
Fol. 102. De *Council* aan *Tho. Morgan*, 23 Aug. 1589.
„ 104. *Prouninck* aan *Leycester*, 24 Aug. (1587).
„ 105. „*Sir Rob. Sydney* to *H. M.* concerninge the towne of *Flushinge*", Aug. 1589. Cop.
Fol. 110. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 26 Aug. 1589. Cop.
„ 113. „Deduction sommaire pour *Gerhard de Prouning*... contre les criminations de certains deputez des *Pays-Bas*", Aug. 1589.
Fol. 115, 117, 129, 141, 144, 165. *Bodley* aan *Walsingham*, 1, 15, 28 Sept., 7, 10 en 30 Oct. 1589. Cop.
Fol. 116. „Proposition to the *Gen.-States* touching *Ostend*", 10 Sept. 1589.
Fol. 123. Petitie van het garnizoen van *Bergen-op-Zoom* aan den *Privy Council*, 24 Sept. 1589. Cop.
Fol. 125, 146. *Walsingham* aan *Bodley*, 25 Sept., 19 Oct. 1589.
„ 127. *Bodley* aan *Burghley*, 27 Sept. 1589. Cop.
„ 132. *Eng.* commissarissen in de *Nederlanden*, Oct. 1589. Memorie.
„ 134. „Besettinge van de frontiersteden ende forten binnen de *Geünieerde provinciën*", 7 Oct. 1589.
Fol. 139. *Buckhurst* aan den *Council*, 3 Oct. 1589. Cop.
„ 151. Klachten van *Ned.* kooplieden over onrecht, hun door *Eng.* aangedaan. Z. d.
Fol. 169. „The heades of my Lord of *Buckhurst*'s instruct.", Nov. 1589.
„ 172. Request van Kap. *Steward*, Nov. 1589.
„ 176. *Meetkerke* aan *Walsingham*, 9 Nov. 1589.
Fol. 178, 195, 198, 211, 216, 222. *Bodley* aan *Walsingham*, 12 Nov., 18 Dec., 24 Nov., 18, 21 en 26 Dec. 1589. Ged. Cop.
Fol. 179. *Bodley* aan *Burghley*, 12 Nov. 1589. Cop.
„ 180, 207. De *Council* aan *Bodley*, 12 Nov. en 8 Dec. 1589.
„ 184. Uitvoerige memorie van Kap. *Steward*, 12 Nov. 1589.
„ 199, 202. *Walsingham* aan *Bodley*, 28 Nov. en 2 Juli 1589.
„ 205. *Elizabeth* aan *Burgh*, 1 Dec. 1587. Cop.
„ 206. De *Council* aan *Conway*, 6 Dec. 1589.
„ 209. *Bergen-op-Zoom* aan *Bodley*, 11 Dec. 1589.
„ 212. *Bodley*'s propositie aan de *S.-G.*, 18 Dec. 1589. Cop.
„ 214. De *S.-G.* aan *Bodley*, 28 Dec. 1589. Cop.
„ 217. *Bodley* aan de *S.-G.*, 25 Dec. 1589. Cop.
„ 219, 223. *Dez.* aan den *Council*, 26 Dec. 1589 (2 br.).
„ 226. „*Sir Francis Vere* his exployt at *Berck* in his own handwriting", 1589.
Fol. 234. Fransche memorie over de inning der licenten, 1587.
„ 236. „Discours et raison pourquoi la ville *d'Ostende* est de sy povre et miserable estat", 1589/90.

Fol. 241. „Remembrance for Mr. *Bodley*", 1589.
„ 243. „Reasons of ye articles proposed to the *States Gen.* uppon the placcardt", 1589.
Fol. 245. „Liste des contributions qui sont payez du plat pays par mois." Z. d.
Fol. 247. „Mémoire pour le sieur mr. *Thomas Bodeley.*"
„ 251. Examinatie van *Thomas Hull.*
„ 255. Burgers aan den Magistraat van *Utrecht*, over de invoering der *Augsburgsche Confessie*, 1589.
Fol. 256. „Memoriall touching *Gertruidenberge*", 13 Sept. 1589.
„ 258. „Demands of Mr. *Jas. Digges*", 1589.
„ 259. *Elizabeth* aan *Willoughby*, 1589. Cop.
„ 260. „The question of homage." Fransche memorie, 1589.
„ 262. Rapport over de confessie van *Adriaen Vasseur.*
„ 266. Memorie over de aanwerving van troepen, 1589.
„ 271. „Requests solicited by Mr. *Ortell*... by him supposed to remaine unanswered", 1589.
Fol. 274. Memorie over de betaling der troepen, 1589.
„ 278. „*Lord Willoughby*'s proposition to the *Estates*", 1589.
„ 283. Concept-instructie van *Maurits*, 1589.
„ 285. „A memoriall for Mr. *Bodeley*", get. door *Walsingham*, z. d.
„ 287. Staat der garnizoenen in *Gelder* en *Overijssel*, 1589.
„ 288. „Declaration sur la convention et assemblées des *E. Gen.* et *particuliers* des *Prov. Unies.*"
Fol. 292. „A right and apt description off the Estate off the *United Provinces* of the *Netherlands* about a°. 1589." Volgens een aant. door *Bodley* aan *Walsingham* gezonden.
Fol. 297. „A discourse of *sir Tho. Wilkes*", over den toestand der *Nederlanden.*
Fol. 305. *Elizabeth* aan de *S.-G.* Z. d. Cop.
„ 309. Regeeringsleden in de steden van *Holland*, 1589.
„ 311. „Discours for assistance to *Portugall* and *Netherland*", 1589.

Galba. D. VI. „Was never received", volgens den Catalogus; het is waarschijnlijk verbrand in 1731.

Galba. D. VII. Titel als boven. 1590.
Fol. 2. „The effect of a motion made into me (*Buckhurst*) by a principall person of the *States*", 1590.
Fol. 4. „A collection of the chiefest reasons (voor de *Eng.* officieren in *Ned.*) in excuse of their late disobedience."
Fol. 8. Regeling der betaling der *Eng.* troepen, 1589. Gedr.
„ 15. Eed der predikanten in de *Nederlanden.*
„ 16. *Friesche predik.* aan *Elizabeth*, Jan. 1590.
„ 18. Instructie voor *John Norris* „sent by us into the *Low Countries*", 2 Jan. 1590.

Fol. 25. Memorie over het *Eng.-Ned.* verdrag.
„ 26. Excerpten uit brieven van *Gilpin*, etc.
„ 27. Propositie van *Bodley* aan de *S.-G.*, 11 Jan. 1590.
„ 30, 35. *Bodley* aan *Burghley*, 14 en 6 Jan. 1590.
„ 38. *Walsingham* aan *Bodley*, Jan. 1590.
„ 40. De *Council* aan *Bodley*, 4 Jan. 1590.
„ 41. *Bodley* aan *Walsingham*, 16 Jan. 1590.
„ 43. De *S.-G.* aan den *Council*, 28 Febr. 1590.
„ 47. „Objections by ?, against the trade of the *Lowe Countries* with *Spaine*", 31 Jan. 1590.

Fol. 53. „*Sir John More*'s instructions," 13 Febr. 1590.
„ 59. „A meane howe *H. M.* may have a leutenant gen. to comande all her forces in the *Lowe Countryes* without increase of her present charge", Febr. 1590.

Fol. 62. „An observacion off ends and things meete for the *S.-G.*... to be conceaved in their answere to the *Kings* Comm. sent to move them to a peace with the *K. of Spaine*", Febr. 1590.

Fol. 71. „The contribution yealded by the Church", Febr. 1590.
„ 72. Extracten uit brieven van provinciën en steden over *Leycester*'s remonstrantie bij zijn vertrek uit *Holland*, Febr. 1590.

Fol. 79. „Summary notes upon the state and government of these *United Countries*", 28 Febr. 1590. Gezonden door *Gilpin*.

Fol. 85, 97, 106. De *Council* aan *Bodley*, 1, 15 Maart en 7 April 1590.

Fol. 88. „Considerations for the affaires in the *Low Countreys*", Maart 1590.

Fol. 91. „Resolutions publique and pryvate taken toucheinge the *Lowe Countries*", 27 Dec. 1589.

Fol. 93. „A breife, howe the soldier is nowe payde", 1 Juni 1590. Van *Edmund Wedall*.

Fol. 101. *Elizabeth* aan *Bodley*, 15 Maart 1590.
„ 104. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 24 Maart 1590.
„ 108. Propositie van *Bodley* aan de *S.-G.*, 13 April 1590.
„ 112. „A certifficate off the muster taken at *Dowesbrough*" (*Doesburg*), 15 April 1590.

Fol. 113. *Bodley* aan den *Council*, 18 April 1590. Cod.
„ 114. *Dez.* aan *Walsingham*, 28 April 1590. Cop.
„ 115, 121, 135, 139, 172, 173. *Dez.* aan *Burghley*, 18, 28 April; 9, 12, 31 (2 br.) Mei 1590. Ged. Cop.

Fol. 120. *L. de Coligny* aan *Elizabeth*. Z. d.
„ 126. „Apostille in answer to the Remonstrance off *Capt. Bornstra*", 29 April 1590.

Fol. 128. De *S.-G.* aan den *Council*, 30 April 1590.
„ 130. „The effect of the message sent from the L. *Willugby* to sir *John Scott*", 30 April 1590.

Fol. 133, 138, 153, 154, *Burghley* aan *Bodley*, 1, 11, 23 (2 br.) Mei 1590.

Fol. 134, 152. De *Council* aan *Bodley*, 6 en 8 Mei 1590.
„ 136. Confessie van *Henricson* van *Enkhuizen*, 11 Mei 1590.
„ 141. *Elizabeth* aan *Bodley*, 12 Mei 1590.
„ 143. „Declaration de *la Royne d'Angleterre* par laquelle *S. M.* desavoue les procedures de ceux qui soubz pretexte de luy faire service se sont opposez au gouvernement," 27 Mei 1590.
Fol. 144. Memorie van *Burghley* over de *Ned.*, Mei 1590.
„ 148. *Van der Does* (devant le fort de *Noordam*) aan de *Adm. van Rotterdam*, 14 Mei 1590. Cop.
Fol. 155. Instructie voor *Thos. Wilkes* „appointed to repaire into ye *Lowe Countries* to treat with the *S.-G.* and ye *Council of State*", 26 Mei 1590.
Fol. 167. „A memoriall off certain matters delivered by *Th.* (?) and others of *H. M.*'s privie Counsell to *Tho. Wilkes*", 28 Mei 1590.
Fol. 170. *Bodley* aan *Buckhurst*, 30 Mei 1590. Cop.
„ 171. *Dez.* aan den *Council*, 31 Mei 1590. Cop.
„ 174. „Considerations uppon those notes, which were sent unto me (*Wilkes?*) by ye Lords of the *Privie Counsell*", Mei 1590.
Fol. 177, 182, 195, 202, 207, 221, 242. *Bodley* aan *Burghley*, 13, 15 Juni, 9, 14, 18, 21 en 29 Juli. Ged. Cop.
Fol. 183, 204. *Burghley* aan *Bodley*, 18 Juni en 16 Juli 1590.
„ 184. De *S.-G.* aan den *Council*, 18 Juni 1590.
„ 185. „Memoire pour M. l'Ambass. *Wilkes*, servant pour Instruction pour dresser sa lettre à *S. M.*", Juni 1590.
Fol. 186. *Elizabeth* aan *Bodley*, 18 Juni 1590.
„ 189b. *Burghley* aan *Wilkes* en *Bodley*, 6 Juli 1590.
„ 190. „Declaration to be published by the *States*," Juli 1590.
„ 192. Uiteenzetting der *Ned.-Eng.* geschilpunten.
„ 198. Concept-verdrag tusschen *Ned.* en *Eng.*, 9 Juli 1590.
„ 205. Lijst der leden der *S.-G.*, 17 Juli 1590.
„ 212. Uitvoerig stuk over de onderhandelingen van *Wilkes*, 20 Juli 1590.
Fol. 219, 228. *Elizabeth* aan *Wilkes* en *Bodley*, 20 en 31 Juli 1590.
„ 222. *Wm. Aubrey* c. s. aan den *Council*, 20 Juli 1590. Cop.
„ 227. *Bodley* aan den *Council*, 23 Juli 1590.
„ 231. De *Council* aan *Wilkes* en *Bodley*, 24 Juli 1590.
„ 232. „Our last articles upon the treatie", 1 Aug. 1590.
„ 235, 245. Memoriën van *Wilkes* en *Bodley* aan de *S.-G.*, 27 en 30 Juli 1590.
Fol. 239. *Bodley* en *Wilkes* aan *Burghley*, 29 Juli 1590. Cop.
„ 249. Instructie der gezanten van de kreitsen *Westfalen* en *Neder. Saksen* bij de *S.-G.*, Aug. 1590.
Fol. 250. De *S.-G.* aan *Wilkes* en *Bodley*, 1 Aug. 1590.
„ 251, 265, 266, 269, 276, 279. *Bodley* aan *Burghley*, 6, 23 (2 br.), 27 Aug., 21 en 22 Sept. 1590. Ged. Cop.
Fol. 254. Overzicht van het leger in de *Ned.*
„ 256, 270, 272, 273, 274. *Burghley* aan *Bodley*, 7 Aug., 7, 10, 8 en 15 Sept. 1590.

Fol. 257. De *Council* aan *Bodley*, 11 Aug. 1590.
„ 258. Memorie over te heffen contributiën „to the benefit of them of *Zelande*, *Osthend* and other theyr confederates", Aug. 1590.
Fol. 263. Memorie van *Bodley* aan *Burghley*, 23 Aug. 1590.
„ 271. *Elizabeth* aan *Bodley*, 20 Sept. 1590.
„ 278. Memorie over het *Eng.-Ned.* verdrag, 21 Sept. 1590.
„ 281. Memorie van *Buys*, 6 Oct. 1590. Cop.
„ 282, 284, 304, 305, 312, 314, 327, 333, 337, 339, 351. *Bodley* aan *Burghley*, 7, 8, 28 (2 br.) Oct., 3, 12, 19 Nov., 7 (2 br.), 14 en 29 Dec. 1590. Ged. Cop.
Fol. 285, 286, 313, 340, 345, 357. *Burghley* aan *Bodley*, 8, 9 Oct., 12 Nov., 16, 24 en 20 Dec. 1590.
Fol. 287. „Extract taken out off *sir Thos. Sherley*'s Booke of his accompt.", 12 Oct. 1590.
Fol. 293. „Brief discours sur l'importance de la ville de *Groeningen* et pays circonvoisins." Aan *Elizabeth* gericht. Z. d.
Fol. 295. Memorie van *Sonoy* aan *Elizabeth*, 24 Nov. 1590.
„ 300. Memorie van *Wilkes* en *Bodley* aan de *S.-G.*, 15 Oct. 1590.
„ 307. *Joan Casimir* aan de *S.-G.*, 30 Oct. 1590. (Fransche vert.)
„ 315. Propositie der *S.-G.* aan de *Eng.* gezanten, 12 Nov. 1590.
„ 329. *Sonoy* aan *Elizabeth*, 24 Nov. 1590.
„ 342, 359, *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 21 Dec., z. d. 1590.
„ 343. *Dez.* aan *Bodley*, 22 Dec. 1590.
„ 346, 352. Stukken over het leger.
„ 364. „Suche grievances and miserie as our soldiers have sustayned moare thane are other natyons in the *Lowe Countryes*", Dec. 1590.
Fol. 368. Antwoord op een remonstrantie der *S.-G.* Z. d.
„ 373. „Notes of things to be informed by question." Z. d.

Galba. D. VIII. Titel als boven. 1591.
Fol. 3 vlg. Memoriën over het *Eng.* leger in de *Nederlanden* en de betaling daarvan.
Fol. 24. *Elizabeth* aan *Bodley*, 6 Jan. 1591.
„ 25, 29, 41, 46, 49, 60, 66, 70, 83. *Bodley* aan *Burghley*, 14, 16, 23 Jan., 2 (2 br.), 3, 9, 11 en 15 Febr. 1591. Ged. Cop.
Fol. 30. *Rob. Sidney* aan *Burghley* „touchingh the towne off *Flushing*", 28 Jan. 1591.
Fol. 42. *Burghley* en *Howard* aan *Bodley*. 27 Jan. 1591.
„ 52. „An answere to the proposition of the Despatches of the *States*", 3 Febr. 1591.
Fol. 61. „Poincts et articles que le Sr. Gen. *Norrys* a proposé... à M.M. les *Estats-Gen.*", 6 Febr. 1591.
Fol. 63. „The lordes answere to the proposition of the *States* Deputyes", 8 Febr. 1591, get. door *John Norris*.
Fol. 68, 88. *Bodley* aan *Rob. Sidney*, 9 en 19 Febr. 1591.
„ 69, 74. *Wingfield* aan *Bodley*, 10 en 18 Febr. 1591.
„ 71. *Bodley* aan *Kap. Lambert*, 12 Febr. 1591.

Fol. 73, 92, 93, 99, 101. *Burghley* aan *Bodley*, 13, 22, 23, 25 (2 br.) Febr. 1591.

Fol. 75. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 13 Febr. 1591.

„ 76. *Bodley* aan *Wingfield*, 14 Febr. 1591.

„ 80. De *Raad van State* aan *Elizabeth*, 15 Febr. 1591.

„ 84. *Lambert* aan *Bodley*, 17 Febr. 1591.

„ 85. *Bodley* aan *Kennett*, 18 Febr. 1591.

„ 87. *Dez.* aan *Kap. Andoly*, 18 Febr. 1591.

„ 91. Extract uit een petitie van *Vlissingen* aan de *Eng.* regeering, 20 Febr. 1591.

Fol. 95. *Bodley* aan *Tho. Morgan*, 23 Febr. 1591.

„ 96. „Note made uppon the complaynts latelie exhibited by the Deputies of the *States*, 24 Febr. 1591.

Fol. 102. *Elizabeth* aan *Bodley*, 1 Maart 1591.

„ 106. De *Council* aan *denz.*, 2 Maart 1591.

„ 107. *Tho. Morgan* aan *denz.*, 3 Maart 1591.

„ 108, 111, 115, 119, 124, 129, 130. *Bodley* aan *Burghley*, 10, 16, 23, 28 Maart, 3, 14 en 17 April 1591. Ged. Cop.

Fol. 110. *Lambert* aan *Bodley*, 12 Maart 1591.

„ 113, 114, 126. *Burghley* aan *Bodley*, 19, 21 Maart en 9 April 1591.

Fol. 117. *Maurits* aan *Elizabeth*, 25 Maart 1591.

„ 120. „*Mr. Brown*'s observation uppon the payment of *H. M.*'s forces."

Fol. 123. *Bodley* aan den *Council*, 3 April 1591. Cop.

„ 128. *Tho. Ferris* aan *Bodley*, 11 April 1591.

„ 131. *Bodley* aan *Oldenbarnevelt*, 22 April 1591. Cop.

„ 133. De *Raad van State* aan *Elizabeth*, 28 April 1591. Cop.

„ 135. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 30 April 1591. Cop.

„ 136, 142, 145, 147, 149, 156, 157, 161, 162, 163, 164, 168, 169. *Bodley* aan *Burghley*, 5, 14, 16, 17, 21 Mei, 1, 5, 6 (2 br.), 10, 12, 22 en 28 Juni 1591. Ged. Cop.

Fol. 137, 140, 150, 152, 154, 166, 167. *Burghley* aan *Bodley*, 7, 12, 21 (2 br.), 25 Mei, 16 en 18 Juni 1591.

Fol. 143. De *S.-G.* aan den *Council*, 15 Mei 1591. Cop.

„ 146. *Edw. Norris* aan *Bodley*, 16 Mei 1591.

„ 148, 165. De *Council* aan *Bodley*, 17 Mei en 13 Juni 1591.

„ 155. Capitulatie van *Zutfen*, 30 Mei 1591

„ 170. „Placcart of the *States* about their trafficq westward", 1 Juli 1591. Cop.

Fol. 176. De *Council* aan *Bodley*, 11 Juli 1591.

„ 177, 180, 183, 186, 189, 190, 192, 193, 194, 207, 209, 210. *Bodley* aan *Burghley*, 11, 17, 23, 24, 31 (2 br.) Juli, 8, 10, 19, 23, 31 (2 br.) Aug. 1591. Ged. Cop.

Fol. 179. *Dez.* aan den *Council*, 13 Juli 1591. Cop.

„ 182. *Elizabeth* aan *Maurits*, 24 Juli 1591. Cop.

„ 184, 197. *Burghley* aan *Bodley*, 25 Juli en 23 Aug. 1591.

Fol. 187. *Levasseur* aan ?, 27 Juli 1591.
„ 188. Memorie over de aanwerving van het leger, 28 Juli 1591.
„ 191. *Levasseur* aan *de Tassis*, 28 Juli 1591. Cop.
„ 198. „Deposition de *M. P. Cortekene* sur les interrogatoires lui faictes de la part des Deputez des *Estatz* de *Zelande* en la prison de *Middlebourgh*", 22 Aug. 1591.

Fol. 204. „An observacion of divers thinges meet for the *S.-G.* to be conceaved in their answers to the *Emperours* Commiss. sent to move them to a peace with the *King of Spaine*", Sept. 1591. „From my *Lord Tresurer*."

Fol. 211. *Tho. Burgh* aan *Bodley*, 3 Sept. 1591.
„ 212, 214, 219, 220, 223, 237, 240. *Bodley* aan *Burghley*, 9 (2 br.), 30 (2 br.) Sept., 4, 27 en 29 Oct. 1591. Ged. Cop.

Fol. 215. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 19 Sept. 1591. Cop.
„ 216. De *S.-G.* aan *denz.*, 20 Sept. 1591. Cop.
„ 218. *Edw. Norris* aan *Bodley*, 21 Sept. 1591.
„ 224. *Dez.* aan de *S.-G.*, 6 Oct. 1591. Cop.
„ 225. „A consideracion had of a forme off a placcart proiected by the *Gen. States*", 7 Oct. 1591. Get. *W. J. Waadt.*

Fol. 227. De *Council* aan *Bodley*, 7 Oct. 1591.
„ 229, 231. *Burghley* aan *denz.*, 8 en 21 Oct. 1591.
„ 232. *Tho. Ferris* aan *denz.*, 19 Oct. 1591.
„ 235. *Sonoy* aan *denz.*, 23 Oct. 1591.
„ 243. Remonstrantie van de *Raad van State* aan de *S.-G.*, Nov. 1591.

Fol. 245. „Manuscript of a letter, which Mr. *Bodley* offered to wright to the *Emperor's* ambass.", Nov. 1591.

Fol. 252, 254, 269, 271, 273, 276, 283, 291, 292, 302, 304, 317, 319. *Bodley* aan *Burghley*, 3, 6, ?, 11, 16, 20, 24, 28, 30 Nov., 10, 11, 22 en 31 Dec. 1591. Ged. Cop.

Fol. 253. Memorie van de *Raad van State* aan de *S.-G.*, 5 Nov. 1591.
„ 255, 275, 277, 280, 316. *Burghley* aan *Bodley*, 9, 18, 20, 26 Nov. en 21 Dec. 1591.

Fol. 266. *Elizabeth* aan *Bodley*, 9 Nov. 1591.
„ 268. „A memoriall for levying 1000 souldiers to be transported out off the *Low Countries* to *Diepe*", 9 Nov. 1591.

Fol. 272. *Wratislaus de Dona* aan *Bodley* (?), 30 Nov. 1591.
„ 279. „Proposition to the *Counsell of State* and certen Deputys of *Holland* in the absence of the *Gen. States*", 19 Nov. 1591.

Fol. 284. *Ferris* aan *Bodley*, 24 Nov. 1591.
„ 286. *Bodley* aan de *S.-G.*, 25 Nov. 1591.
„ 295. „Sommier estat de la levée extraordinaire."
„ 297. Memorie over *sir Edward Norris*, gouverneur van *Ostende*, 7 Dec. 1591.

Fol. 299. *Bodley* aan *Ferris*, 7 Dec. 1591.
„ 300. *Caron* aan den *Council*, 9 Dec. 1591.
„ 307. *Edw. Norris* aan *Bodley*, ? Dec. 1591.

Fol. 308. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 15 Dec. 1591.
„ 309, 312. De *Council* aan *Bodley*, 15 en 19 Dec. 1591.
„ 310. *Elizabeth* aan *dez.*, 19 Dec. 1591.
„ 322. „Brieve remonstrance sur les contributions au quartier d'*Ostende*", Dec. 1591.
Fol. 334. „Extraict hors de la Resolution ... sur la sauvegarde de la mer", 1591.
Fol. 339. „Reasons why the convoy and Licence money and other new and extraordinary impositions should not bee exacted of ye *Merch. Adv.*", Dec. 1591.
Fol. 344. Kosten van het leger, Dec. 1591.

Galba. D. IX. Titel als boven. 1592.
Fol. 4. *Anth. Jenkinson* aan *Elizabeth*, 31 Mei 1565.
„ 6, 30. *Burghley* aan *Bodley*, 18 Jan. en 24 Febr. 1591.
„ 8. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 23 Jan. 1591. Cop.
„ 11, 14, 16, 21, 33, 34, 47, 92, 95, 98. *Bodley* aan *Burghley*, 27 Jan., z. d. (2 br,) 10, 25, ? April, 31 Mei, 10 Jan., ? en 15 Maart 1592. Ged. Cop.
Fol. 13, 40, *Edw. Norris* aan *Bodley*, 2 en 13 Febr. 1592.
„ 23. Instructie van *Martins*, gezant van ? bij de *S.-G.* Z. d. Cop.
Fol. 24. *Ferris* aan *Bodley*, 15 Maart 1592.
„ 25. Instructie voor den „paymaster" *Thomas Flood.* Z. d.
„ 31. *Elizabeth* aan *Bodley*, 24 Febr. 1592.
„ 32. Opbrengst der convoyen en licenten, Maart 1592.
„ 35. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 12 Febr. 1592.
„ 41. *Fred. Will. van Saksen* aan *Elizabeth*, 6 Maart 1596.
Meer brieven van *Duitsche* vorsten.
Fol. 51. *Edzard II van Oost-Friesland* aan *Elizabeth*, 15 Juni 1587.
„ 56 vlg. Stukken over *Herlle*'s onderhandelingen met *Oost-Friesland*, 1587.
Fol. 78. *Joh. Rengers* aan *Herlle*, 29 Juni 1586.
„ 94. *Wilkes* en *Gilpin* aan *Burghley*, 19 Jan. 1592.
„ 100. „Mémoires sur la guerre présente entre la *S. Reine d'Angleterre* et le Roi *Philippe* et faictes par *Humfrey Bradley*, gentilh. brabançon", 9 Maart 1592.
Fol. 115. De *Council* aan *Bodley*, 25 Maart 1592.
„ 116, 118, 127, 135. *Burghley* aan *Bodley*, 25, 19 Maart, 3 en 10 April 1592.
Fol. 117, 119, 120, 122, 124, 125, 129. *Bodley* aan *Burghley*, 17, 22, 27 Maart, 1, ?, 8, 7 April 1592.
Fol. 126. *Bodley* aan de *Merch. Adv.* van *Londen*, 8 April 1592.
„ 128. *Ferris* aan *Bodley*, 3 April 1592.
„ 133. *Edw. Norris* aan *Bodley*, z. d.
„ 138. „The contents of the *States* letter to *H. M.*, 14 April 1592; with the answeres of the *Merch. Adv.* to the particulars of ye same."

Fol. 144b. „The opinion of the *March. Advent.* toutching theis three articles being the laste of these eight exhibited by M. *Caron*", 2 Juli 1592.

Fol. 148b. „The copye of the first five articles exhibited by M. *Caron.*"

„ 156b. „Articles delivered by M. *Caron* for the taringe of ye *Englishe* clothes", z. d.

Fol. 159. „Poincts et articles que *Son Exc.* ha accordé au gouv. de *Steenwijck*", 1592.

Fol. 160, 180, 181, 182, 184, 201, 208, 210, 219, 224, 225. *Bodley* aan *Burghley*, 4 Juli, 21, 23, ? April, 1, 5, 17 Mei, 1, 9, 25 en 29 Juni 1592. Ged. cop.

Fol. 161, 163. De *Council* aan *Bodley*, 9 Juli 1592 (2 br.).

„ 162. „Differences between the *Merch. Adv.* and the *States*", 1592.

Fol. 163, 164, 178, 188, 221, 223. *Ferris* aan *Bodley*, 10 Juli, 14, 19 April, 1 Mei, 12 en 25 Juni 1592.

Fol. 169. Extracten uit de oude handelsverdragen tusschen de *Nederlanden* en *Engeland.*

Fol. 177, 200, 205. *Burghley* aan *Bodley*, 17 April, 5 en 8 Mei 1592.

„ 179. *J. Wheeler* aan *denz.*, 28 April 1592.

„ 190, 196. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 4 Mei 1592 (2 br.).

„ 195. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 4 Mei 1592.

„ 206, 228. *Elizabeth* aan *Bodley*, 9 Mei en 1 Juli 1592.

„ 209. De *Council* aan *Edw. Norris*, z. d. Cop.

„ 229. „A cedule containing the manner how the number of 2550 soldiers shal be put in a readyness to be sent into *France* out of *H. M.*'s forces in the *Low Countries*", Juli 1592.

Fol. 230. Order aan alle *Eng.* bevelhebbers in de *Nederlanden*, 1 Juli 1592.

Fol. 231. *Burghley* aan de *S.-G.*, 1 Juli 1592.

„ 235. „Request for the *Merch. Adv.*", Juli 1592.

„ 236. „List of the *Lowe Countries* bande", 1 Juli 1592.

„ 240. „Indignities done to *H. M.*", 1592.

„ 242. *Elizabeth* aan *Bodley*, 1 Juli 1592. Cop.

„ 245, 247, 251, 252, 258, 260, 261, 263, 271, 273, 274, 276, 284, 285, 286, 288. *Bodley* aan *Burghley*, 15, 16 (2 br.), 19, 29 (2 br.) Juli, 1, ?, 8, 11, 19, 20, 29, 31 Aug., 13 en 4 Sept. 1592.

Fol. 249, 287. *Edw. Norris* aan *Bodley*, 13 Juli en 12 Sept. 1592.

„ 253, 259, 265. *Ferris* aan *denz.*, 20, 29 Juli en 3 Aug. 1592.

„ 254. „The some of that Mr. *John Wheeler* hathe to deliver unto the *States* one the behalfe of the Comp. of *Merch. Advent.*"

Fol. 255, 262, 264, 270, 277, 291. *Burghley* aan *Bodley*, 20, 24, 28 Juli, 4, 21 Aug. en 5 Sept. 1592.

Fol. 257. *Bodley* aan den *Council*, 23 Juli 1592.

„ 279, 283. *Elizabeth* aan *Bodley*, 22 en 27 Aug. 1592.

„ 281. Instructie voor *Edw. Burnham* „for ye execution off sondrie thinges for *H. M.*'s service in the *Lowe Countries*", 24 Aug. 1592.

Fol. 287. *Edw. Norris* aan *Bodley*, 12 Sept. 1592.
„ 290. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 9 Sept. 1592.
„ 292. Hervormingen in de administratie van het leger in de *Nederl.*, 20 Dec. 1590.
Fol. 296. „Orders and ordinances" voor het *Eng.* leger, dat naar *Frankrijk* gaat, 1592.
Fol. 303b. Instructie voor het garnizoen van *Vlissingen*, 15 Nov. 1592.
„ 321. Memorie der *S.-G.* „touching forces to bee sent to *France*", 14 Sept. 1592. Cop.
Fol. 323, 326, 328, 331, 337, 344, 349, 353, 363, 367. *Bodley* aan *Burghley*, 14, 16, 21, 29 Sept., 10, 25, ? Oct., 2, 16 Nov. en 20 Dec. 1592. Ged. cop.
Fol. 325. Staat van het *Eng.* leger in de *Ned.*
„ 327. *Mansfeld* aan *Rivers*, 16 Sept. 1592.
„ 333. De *Abp. van Keulen* aan *Elizabeth*, 1 Oct. 1592.
„ 334. *Bodley* aan de *S.-G.*, 4 Sept. 1592. Cop.
„ 336, 364. *Burghley* aan *Bodley*, 7 Oct. en 9 Dec. 1592.
„ 341. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 14 Oct. 1592.
„ 343. De *Council* aan *Bodley*, 17 Oct. 1592.
„ 352. *Bodley* aan den *Council*, 2 Nov. 1592.
„ 354. Propositie van den *Raad van State* aan de *S.-G.*, 9 Nov. 1592. Cop.
Fol. 365. *Bodley* aan *Lady Warwick*, 20 Dec. 1592. Cop.
„ 366. *Dez.* aan *Heneage*, 20 Dec. 1592.
„ 369. *Elizabeth* aan *Bodley*, 21 Dec. 1592.
„ 371. „Moyens establis par les *E. Gen.* en chacune province pour subvenir aux dispenses de la guere", 1592.

Galba D. X. Titel als boven. 1593 en 1594.
Fol. 2, 4, 5, 8, 12, 27, 29, 31, 39, 49, 50, 51, 71. *Bodley* aan *Burghley*, 3, 15, ? Jan., 4, 18 (2 br.) Febr., 22, 30, 10 Maart, 7 (2 br.), 12 en 18 April 1593. Ged. cop.
Fol. 7. *Burghley* aan *Bodley*, 15 Febr. 1593.
„ 10. *Leighton* aan *Bodley*, 11 Febr. 1593.
„ 11. *Edw. Norris* aan de *S.-G.*, 14 Jan. 1593.
„ 15, 23. De *Council* aan *Bodley*, 4 en 7 Maart 1593.
„ 16. „Observations and notes touching this treatie of peace" (met *Spanje*), z. d.
Fol. 21. *Maurits* aan *Elizabeth*, 13 Juni 1593.
„ 22. *Donia* aan *Bodley* (?), 24 Sept. 1593.
„ 24. Instructie voor *Guillaume*, *commandant de Pettyrwene*, gezant van *Schotland* bij de *S.-G.*, z. d.
Fol. 26. *Jakob VI* aan de *S.-G.*, 16 Febr. 1593.
„ 30. *Bodley* aan *Edw. Norris*, 28 Maart 1593.
„ 32. „Certain points or noates with that to be propownded to the *Gen. States*", z. d.
Fol. 34. 38. *Bodley* aan *Essex*, 30 en 10 Maart 1593. Cop.

Fol. 35. *Dez.* aan *Elizabeth*, z. d. Cop.
„ 41. *Bodley* aan *Rob. Cecil*, 16 Maart 1593.
„ 44, 46. Staten van het *Eng.* leger in de *Nederlanden*, Maart 1593.
Fol. 48, 70. *Edw. Norris* aan *Bodley*, 5 April en z. d. 1593.
„ 69. *Dez.* aan den *Raad van State*, 12 April 1593. Cop.
„ 73. *Elizabeth* aan *Bodley*, 10 April 1593.
„ 77. Memorie over *Kap. Steward*, 1593.
„ 78. *Zeeland* aan *Elizabeth*, 19 Mei 1593.
„ 79. *Dez.* aan den *Council*, 19 Mei 1593.
„ 82. „Proposition de sieur de *Morlans*", 20 Aug. 1593.
„ 91, 132. *Gilpin* aan *Burghley*, 23 Oct. 1593, 4 Jan. 1594.
„ 94. „The state and governement of *Freeseland* both auncient and moderne as nowe it standeth", 4 Sept. 1593.
Fol. 106. „Reasons why the convoy and licence money and other new and extraordinary impositions should not bee exacted of ye *Merch. Adv.*" Z. d.
Fol. 113. Memorie over den toestand der *Nederlanden*. Z. d.
„ 117. Lijst der *Ned.* steden met hun regeeringsvorm.
„ 121. *Elizabeth* aan *Maurits*, 29 Maart 1593. Cop.
„ 122. Instructie voor *Bodley*, „beeing sent to the *S.-G.* and the *Conseil of State* and the *Count Maurice*", 4 Mei 1593.
Fol. 127. Overeenkomsten ter proviandeering van het *Eng* leger in de *Nederlanden*, z. d.
Fol. 138. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 22 Mei 1594.
„ 141, 152, 157, 164. *Bodley* aan *Rob. Cecil*, 6, 13 Juni, z. d. en 3 Aug. 1594.
Fol. 142, 145, 146, 148, 156, 158, 172, 175, 176, 182, 191, 193, 194. *Bodley* aan *Burghley*, 11 Juni, 10, 11, ?, 24 Juni, 26 Mei, 28, 21 Juli, 14 Aug., ? Sept., z. d., ? Oct. en 7 Dec. 1594. Ged. cop.
Fol. 143. *Dez.* aan de *S.-G.*, 21 Mei 1594. Cop.
„ 149. Capitulatie van *Groningen*, 23 Juli 1594. Cop.
„ 153, 181. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 20 Dec. en 22 Sept. 1594. Cop.
„ 160. *Hohenlohe* aan *Bodley*, 28 Mei 1594.
„ 161. *Maurits* aan *denz.*, 2 Juni 1594.
„ 167. *Elizabeth* aan *denz.*, 30 Aug. 1594.
„ 168, 173, 177, 190. *Burghley* aan *Bodley*, 31 Aug., 27 Febr., 27 en 25 Aug. 1594.
Fol. 169. Instructie voor *Bodley*, 22 Juli 1594.
„ 171. *Bodley* aan *Fr. Vere*, 27 Juli 1594.
„ 174. *Dez.* aan de *S.-G.*, 21 Juli 1594.
„ 179. „Ce qu'est demandé par la *Royne* de M.M. les *Estats*", 14 Aug. 1594.
Fol. 184. „Provisionall proclamacion upon the generall stay of all the myntworke in the *United Prov.* for the year 1594; and also the reduction of the course off all gold and silver."
Fol. 196, 211. Defensie der burgerij van *Emden*.

Fol. 200. Lijst der bevelhebbers in de *Nederlanden*.
„ 205. Platte grond van een gedeelte der vesting *Groningen*, van den *Bremerdwinger* tot het *Schuitendiep*.
Fol. 207. Teekening van het kamp van *Maurits* voor *Groningen*.
„ 208. Kaart van het *Zuid*. gedeelte van *Groningen* bij de *Heerepoort*.
Fol. 210. Examinatie van *Thos. Hull*, z. d.
„ 214. Staat van het *Ned.* leger, 1594.

Galba. D. XI. Titel als boven. 1595.
Fol. 3. Instructie voor *Thos. Bodley*, 1594.
„ 7. Memorie „touchant que s'est faicte en *Bruxelles* à ce commencement de l'assemblée des *Estats*", 1593.
Fol. 12. *Edw. Norris* aan *Bodley*, Jan. 1595.
„ 17. Instructie voor *Guill. Steward*, *commander of Pettyrwene*, gezant van *Schotland* bij de *S.-G.*, Febr. 1595.
Fol. 20. *Rob. Cecil* aan *Bodley*, 23 Jan. 1595.
„ 23. Memorie van *Bodley* aan de *S.-G.* Z. d.
„ 27, 29, 31, 32, 36, 39, 39*, 41, 44, 54. *Bodley* aan *Rob. Cecil*, 8, ?, 14, ?, 24, ? Febr., 8, 14, ?, ? Maart 1595.
Fol. 40. *Steward* aan de *S.-G.*, 13 Maart 1595.
„ 49. *Burghley* aan *Bodley*, z. d.
„ 52*. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 1 April 1595.
„ 53. De *S.-C.* aan de *Raad van State*, 21 April 1595. Cop.
„ 55. *Dez* aan *Bodley*, 19 April 1595. Cop.
„ 62, 67. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 21 en 29 April 1595. Cop.
„ 77. Alphabetische lijst van alle *Eng.* bevelhebbers, die sedert het begin van den oorlog op 't vasteland hebben gediend.
Fol. 79. *Eng.* troepen in de *Ned.*, 7 Febr. 1595.
„ 84. Declaratie van *Emden*. Z. d.
„ 87, 230. „Certaine exceptions wich by coniecture will be made to *H. M.*'s accompte with the *Gen. States*", z. d.
Fol. 93. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 6 Mei 1595.
„ 100, 103, 104. *Bodley* aan *dez.*, z. d. (2 br.) en 14 Mei 1595.
„ 102, 231. „The effect of a motion made unto me (*Bodley*) by a principall person of the *States*", z. d.
Fol. 106. „First declaration against the *Estates* complaints", z. d. Get. door *Killigrew*, *Beale* en *Atye*.
Fol. 120. Instructie voor *Bodley*, 22 Juli 1595.
„ 123. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, z. d. Cop.
„ 125. *Beale* aan *Bodley*, Aug. 1595. Cop.
„ 128, 133, 136, 188, 192, 221, 224. *Bodley* aan *Burghley*, 27 Aug., 11 Sept. (2 br.), 19, 22 Oct., 31 Dec. en z. d. 1595. Ged. cop.
Fol. 129. *Edw. Norris* aan *Bodley*, z. d. Cop.
„ 138. „Second declaration againts the *Estates* complaynts of reckoninghe, depravations etc.", 18 Sept. 1595. Get. *Killigrew*, *Beale* en *Atye*.
Fol. 165. Memoriën over de *Eng.-Ned.* onderhandelingen.

„ 185, 219, 228. *Burghley* aan *Bodley*, 24 Sept., 18 en 15 Dec. 1595.

Fol. 193. De *S.-G.* aan den *Raad van State*, Oct. 1595. Cop.

„ 196, 211. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 28 Oct. en 3 Dec. 1595. Cop.

„ 198. *Elizabeth* aan *Bodley*, 4 Nov. 1595.

„ 201. *Eng.* eischen tegen *Nederland*, 1595.

„ 202. *Rob. Cecil* aan *Bodley*, 7 Nov. 1595.

„ 203*. Staat van het regiment van *Fr. Vere.* Z. d.

„ 204. „The intertainment which the *prince of Orange* had yeerly of these countryes."

Fol. 205. *Elizabeth* aan de *S.-G.*, 21 Nov. 1595. Cop.

„ 206, 213. *Bodley* aan *Rob. Cecil*, 26 Nov. en 16 Dec. 1595.

„ 216. *Willem Lodewijk* aan *Elizabeth*, 20 Dec. 1595.

„ 233. Extract uit het rapport der gezanten, die in 1585 het verdrag met *Engeland* hebben gesloten.

Fol. 236. Eenige stukken betreffende *Edw. Norris.*

„ 246. „Memoire touchant le gouvernement du pais de *Hollande.*"

„ 261. „Discourse uppon the warres to be now mad", van *Marnix.* Zie *Blok*, *Voorl. Versl.* blz. 18.

Galba. D. XII. Titel als boven. 1596—1607.

Fol. 1, 5, 7, 8, 13, 14, 21, 25, 27, 30, 31. *Bodley* aan *Burghley*, 4, ?, 9, 12, 25, ? Jan., 14 Febr., 8, ?, 12, ? Maart 1596. Ged. cop.

Fol. 6. *Officieren te Ostende* aan ?, 5 Jan. 1596.

„ 9, 23. *Burghley* aan *Bodley*, 13 Jan. en 18 Febr. 1596.

„ 10, 19. *Edw. Norris* aan *denz.*, 13 Jan., z. d. 1596.

„ 24. De *Council* aan *denz*, 18 Febr. 1596.

In dit deel volgt dan verder de correspondentie van *Bodley* met den *Council* en met *Burghley* over 1596 en vlg. jaren.

Fol. 46. „Mr. *Gilpin*'s propositions" aan de *S.-G.*

„ 51. „Directions how far everyman's office in the Army doth extend and what dutyes ye officer is to doe."

Fol. 52. *Bodley* aan *Leoninus*, 9 Oct. 1596.

„ 57. „Responce faicte aux Deputez des *Estats Gen.*", 6 Oct. 1596.

„ 64. „The *States* Deputyes answere to ye proposition", 14 Oct. 1596.

Fol. 67. Memorie van *deze* aan *Elizabeth*, 14 Oct. 1596.

„ 70. „Mémoire briefve de ceque s'est negocié entre M.M. du *Conseil privé* et les Deputéz de *E. Gen.* (get.) *Ro. Cecyll.*

Fol. 74. De *S.-G.* aan den *Council*, 21 Oct. 1596

„ 76. *Dez.* aan *Elizabeth*, 5 Nov. 1596.

„ 82b. Memorie over „commodity of shipping".

„ 91. Maatregelen tegen misbruiken in het *Eng.* leger in de *Ned.*

„ 92b. „A memoriall of the proceedings with the Deputies of the *States*", 4 Jan. 1594—14 Oct. 1596.

Fol 97. „A memoriall howe to proceed presentlie with the Deputies", z. d.

Fol. 99. „The merchants reply on portage and carriage." Z. d.
„ 109. „A memoriall for an Instruction to *R. C(ecil)*, *J. H.* (?) and *T. W(ilson)*." Z. d.

Fol. 119. Instructie voor *Barkley*, „de ce qu'il aura à dire à La Mat. de la Ser. *Royne d'Angleterre* de la part de M. le *Prince d'Orange*." Z. d.

Fol. 134, 152. *Rob. Sidney* aan *Elizabeth*, 12 Mei en 31 Dec. 1597.
„ 141. *Holland* aan *dez.*, 17 Juli 1597.
„ 142. De *S.-G.* aan *dez.*, 13 Sept. 1597.
„ 145. Memorie van *Davison* aan *Cecil*, 21 Nov. 1597.
„ 150. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 1 Nov. 1597.
„ 151. *Elizabeth* aan de *S.-G.* Z. d.
„ 155, 156. *Legati Groningenses* aan *Rob. Cecil*, over den handel, *Londen*, 6 en 8 Jan. 1598.

Fol. 164. „Responce donnée par 3 commiss. de *S. M.* à la proposition des Deputez des *E. Gen.*" Z. d.

Fol. 166. Instructie voor *sir Francis Vere*, 7 Juli 1598.
„ 174. „Directions for *sir Francis Vere*." Z. d.
„ 176 vlg. Brieven van *Gilpin* en *Vere* aan de *S.-G.*
„ 181. „Considerations uppon the *States* offers." (Get.) *Ro. Cecyll.*
„ 183 vlg. Verschillende aanbiedingen van de *Staten* aan *Elizabeth.*
„ 188. „Consideracions of the cause of peace to be had with *Spaine* and the warr to be contynued."
„ 192. „Considerations for the peace nowe in speeche" (*Vervins*).
„ 199. Memorie voor *Gilpin*, Juli 1598.
„ 203. *Eng.-Ned.* verdrag, 6/16 Aug. 1598. Cop.
„ 213. „Questions to be moved to the commiss. off the *States*."
„ 216. „Offers fitt for the *States* to use to *H. M.* to keape her frome makinge peace with the *Kinge of Spain*."

Fol. 225. Instructie voor *Rob. Sidney*, 1598.
„ 232. „Offerte des *Estatz à la Royne*", 1598.
„ 237. Omschrijving der financiëele verplichtingen van *Engeland* tegenover andere staten.

Fol. 238. „Considerations uppon the *States* offers", Juli 1598.
„ 243. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 1598.
„ 259. Lijst der *Spaansche* gewesten en steden in de *Nederl.* met hun regeeringscolleges etc.

Fol. 271. „Breve discorso de los medios de apretar y constrenir pon via de la mar los Rebeldes de *Hollanda* y *Zelanda* a reducirles en breve tiempe a lobedienza de *Su Mag.* y *Su Alteza*", 1598.

Fol. 276. „*Rob. Sidney*'s discourse concerning the peace with *Spayne*", 1599.

Fol. 280. Lijst van *Ned.* gezanten in *Engeland.*

Brieven van *Gilpin* uit den *Haag.*

Fol. 293. „Moyens pour parvenir à une bonne paix." Z. d.
„ 300. „A somary extracte of the ordinary charges wich the state of warr will amount unto", 1600.

Fol. 311. „Remembrance to *H. M.* concerning her cautionary towne off *Flushing.*" Z. d.

Fol. 326. „A reducement of the *Flemysh* money, brought into *English* money."

Galba. E. I. *Transacta inter Angliam, Germaniam et Belgium,* 1603—1614.

Dit deel bevat slechts zeer weinig over de *Republiek*, maar, gelijk de titel aangeeft, zeer veel over *Duitschland*. Veel copieën van officiëele stukken uit de *Republiek*.

Fol. 110. *Maurits* aan *Jakob I*, 27 April 1603. Gelukwensch met zijn troonsbestijging.

Fol. 126. *Frederik Hendrik* aan *Jakob I*, Aug. 1603.

„ 129, 131. De *S.-G.* aan *Jakob I*, 18 Juli en 10 Aug. 1603.

VI. *Political relations with England. Class. Catal.*, vol. 11, blz. 207.

Titus C. VII. *Various historical papers*, 1560—1614.

Fol. 6b. „Ex *Roger Williams* de *Bello Belgico.*" Extracten uit de bekende Memoriën.

Fol. 9. „A discourse of the *Queen*'s mariage with the *Duke of Aniowe*, drawn out as it is thought by the *Lord Keepper*", 1570.

Fol. 12. „Policie of the *United Provinces.*" Het bekende geschrift van *Edmonds*.

Fol. 44. „Of aydes sent by him (*Jakob I*) to the *Archduke* and *States.*"

Fol. 63. „*King James*' title to *Gueldres.*" Z. d.

Caligula. C. IX. *Transacta inter Angliam et Scotiam*, 1581—1587, o. a. ook:

Fol. 64. „A discourse . . . concerninge the present state of the *Lowe Countries* uppon the death off the *Prince* of *Orange.*" Van *sir Walter Mildmay.*

Vesp. F. V. *Treaties and State papers relating to France, England, etc.*

Fol. 154. *Oranje* aan *Jaspar Schomberg*, 3 Dec. 1568. *Eng.* vert.

„ 168. Eenige copieën over de onderhandelingen van *Willem I* met *Frankrijk* in 1568.

Fol. 169. „Proposition du Sr. *de Schonberch*, presentée de la parte du *Roy* à M. le *Prince d'Orange.*" Z. d.

Fol. 194. *Anjou* aan de *S.-G.*, 13 Jan. 1576. Cop.

„ 218. Capitulatie tusschen *Condé* en *Joan Casimir*, 9 Maart 1576.

„ 306. Uitvoerige Lat. memorie over het *Fransch-Ned.* verdrag, Jan. 1584.

Fol. 377. Eenige onderschepte brieven „from *Mr. Gilpin*, 1594." Het

zijn brieven van de *Hertog van Sessa* en *Albert* aan *Philips II* en *Feria*.
Fol. 398. *Hendrik IV* aan de *S.-G.*, 10 Febr. 1597. Cop.

Nero. B. VI, n°. 171. *Oranje* aan *Elizabeth*, 16 Maart 1576. *Rel. pol.* VIII, n°. 3106.
Fol. 325. Plan tot verrassing van een *Ned.* zeehaven, „from *A. B.* to *Walsingham.*" Z. d.
Fol. 388. Plan tot een aanval op *Vlaanderen*. Fransch en Ital. Z. d.
Beide uit den tijd van *Elizabeth*.

Royal. 17. B. XLIX. *Eng.* memorie, houdende aanmoediging der *Nederlanders* in hun strijd tegen *Spanje*, einde 16[de] eeuw.

Vesp. C. IX, fol. 390. „Certain reasons drawen by my *Lord Ambass.* (*sir Ch. Cornwallis*) to prove that ye allyance with *England* concerning ye *Lowe Countreys* in dowry (de *Zuid. Ned.*) is both honorable and profitable for *Spain*", 1607.

Lansd. 30. *Burghley papers*, 1580, o. a.:
Fol. 108. Kort overzicht van een „deliberation about assisting the *Low Countries*" Z. d.

Lansd. 38. *Burghley papers*, 1583.
Fol. 125. *Oranje* aan *Norris*, 13 Juni 1583.
„ 127. „Remembrance conteyning the true discourse of the affaires of the *Lowe Countries*", 15 Juli 1583.
Fol. 143. *La Loo* aan *Burghley*, 10 April 1583.
Eenige brieven van *Dominicus Lampsenius* uit *Luik* aan *Burghley*.

Lansd. 43. *Burghley papers*, 1584—'85.
Fol. 11, 24. *Herlle* aan *Burghley*, 31 Mei en 29 Juli 1584.
„ 21. „The best meane how to anoy the *Kyng of Spayne* in my opynyon" (van *Heneage*), 20 Juli 1584.

Lansd. 7, fol. 52. *Herlle* aan *Cecil*, 6 Mei 1563. *Rel. pol.* III, n°. 1094.
Fol. 66. *Dez.* aan *denz.*, 2 Aug. 1563, t. a. p. III, n°. 1153.
„ 71. „ „ „ , 13 Oct. 1563, t. a. p. III, n°. 1181.
„ 73. „ „ „ , 26 en 27 Oct. 1563, t. a. p. III, n°. 1184.
„ 75. „ „ „ , 5 Nov. 1563, t. a. p. III, n°. 1185.

Lansd. 45. *Burghley papers*, 1585.
Fol. 21. Proclamatie van *Maurits* en den *Raad van State*, 18 Mei 1585. Eng. vert.
Fol. 25. „Reasons to the *Queene* to take ye protection of *Holland* and *Zeeland*." Z. d.
Fol. 28. „The instrument wherin the Commiss. for ye *Queen* agree with te *States* Comm.

Fol. 49. *Saravia* aan *Burghley*, 9 Juni 1585.
„ 51. *Ségur* aan *denz.*, 23 Juli 1585.
„ 55. *Joan Casimir* aan *denz.*, 21 Oct. 1585.
„ 57. *Nieuwenaer* aan *denz.*, 29 Oct. 1585.
„ 59. *Ned. gezanten* aan *denz.*, 1 Nov. 1585.
„ 69. *Willoughby* aan *denz.*, 8 April 1585.
„ 86. *Leycester* aan *denz.*, 17 Dec. 1585. *Leyc. corresp.* blz. 28.
Brieven van *Willoughby* uit *Denemarken.*

Lansd. 58. *Burghley papers*, 1588.
Fol. 67. *Herlle* aan *Burghley*, 12 April 1588.
„ 162. „*Sir Roger Williams*' discours of ye present warrs in ye *Low Countries*", 6 Maart 1588.
Fol. 196. *Dale* aan *Burghley*, 23 Maart 1588.
„ 198. *Ortell* aan *denz.*, 12 Maart 1588.

Lansd. 87. *Burghley papers*, 1598—1600.
Fol. 29. „A concept how both ye *French King* and ye *Queen of England* may assent to a peace with ye *King of Spain* though ye *States* wil not assent to treat." In *Burghley*'s hand.
Fol. 139. „Consideracions for the peace now in speache." (*Vervins*).
„ 143. „Certayne reasons in regarde where of the towne of *Ostende* may seeme well worthey the keping and repairing."
Fol. 145. „A liste of munition sent to the towne of *Ostend* by the *States.*"
Fol. 147. „Points et articles qui le colonel *Nicolas de Meetkerke* propose touchant le gouvernement d'*Ostende.*"
Fol. 149. „A clause of *sir John Horsey*'s instruction touching *Ostend.*"

Lansd. 152. *Caesar papers*, o. a.:
Fol. 212. Memorie „touching the treatises betweene *England* and the howse of *Burgundy.*"
Fol. 216. Verdrag van *Hendrik VIII* en *Karel V* te *Calais*, 1522. Cop.
„ 279. „A certificate touching the present treaty betwene *England* and *Burgundy.*"
Fol. 293. „A collection touching the *intercourse* betwene *England* and the *Netherlands*, howe it standeth by any treaty heretofore made."
Fol. 302. „Obiections to the ? makers with their answers and the replies of the *Netherlanders* thereunto."
Alles 2[de] helft der 16[de] eeuw.

Harl. 1576, fol. 680. „A dissuasion of *Q. Elizabeth* from the conclusion of peace with the *Low Countries* and the *Spaniard*", 1587.
Fol. 686. „A discourse touchinge the state of the *United Provinces.*" Begin 17[de] eeuw.
Fol. 692. *Sinzendorff* aan *Henry Bell*, 12 Dec. 1621. Over de plannen des *Keizers* ten opzichte van de *Nederlanden.*

Harl. 1579, fol. 1. Protest van *Jan Valkenburg*, namens de *S.-G.* en de *West-Ind. Comp.* tegen de ondernemingen der *Engelschen* in *Guinea.* Z. d.

Fol. 16b. „The favors *England* have done to *Holland* and the obligation they have to this crowne." Z. d.

Fol. 20. „The state of *Holland* from the beginning, continuance and what is like to prove in the end." Z. d.

Fol. 21. Extracten uit *Rog. Williams'* boek, (gedr. 1618).

„ 28. „Whether *Holland* doe injury to their *Prince* yea or no."

„ 31b. „The desperateness *Holland* was brought into."

„ 41. Verdragen van *Anjou* en de *S.-G.* na de *Fransche* furie.

„ 42. „The *Prince of Oranges* advice exhibited to the *States* touching the ordening of the affairs of the *Estates*", z. d.

Fol. 47. „The advice of an *Italian*, exhibited to the *Estates* of *Antwarp* for the redresse of the *Lowe Countries*", z. d.

Fol. 121. Copie van den vrede van *Breda*, 1667.

Behoudens het laatste, zijn de overige stukken in dezen bundel uit het laatste kwart der 16de en het eerste kwart der 17de eeuw.

Harl. 1583, fol. 19. Vergelijking van *Ned.* en *Eng.* munt.

Fol. 24. Instructie voor een gezant (wie, is niet duidelijk) naar den *Prins van Oranje*, betreffende de zaak van *Amboina* en de *Paltsquaestie*, ± 1625.

Fol. 181. De *S.-G.* aan *Lodewijk XIII*, 6 Mei 1619. Eng. vert.

Harl. 4243, fol. 1b, Extract uit de inkomsten en uitgaven van *Philips II*, 1563.

Fol. 25. „A discourse concerning the State of the *Low Countryes* upon the death of the *Prince of Orange*", 1584.

Harl. 3142, fol. 1. „De articulis in *Belgio* controversis." Begin 17de eeuw.

Harl. 6845, fol. 12. Verbod van *Jan van Lotharingen* en *Lodewijk van Vlaanderen*, z. d. Cop.

Fol. 26. Verhaal van *Leycester*'s „proceedings" in de *Nederl.* door *Stephen Burrough*, „Adm. of the fleet", 1585. *Leyc. corresp.* blz. 461.

Fol. 24. „*Belgicorum* submissio", 1 Febr. 1586.

„ 30. „Heads of a petition to have been presented by the *Parliament* to *H. M.* about the *Low Countries*", Febr. 1586.

Fol. 40. Rede van den *Speaker* tot *Elizabeth* daarover, Febr. 1586.

„ 47. Instructiën voor *Bodley*, 2 Jan. 1594 en 27 Juli 1595.

„ 49. Verslag van diens ambassade.

„ 71. „*Brittanno-belgicus shewing and proving the necessity of consolidating the English with the United States ... in a perpetual bond of amity; being a diologue held in a Barber's shop between an Englishman, bred at Doway, a Dutchman brought up at Londen, the Barber of Ratcliffe and his Boy.*" Pamflet. 17de eeuw.

Fol. 87. Memorie over den vrede met *Spanje*, temp. *Elizabeth*.
„ 103. „The advantage, obtaind by *H. M.* at *Cadiz*", 1596.
„ 129. Bevel der *S.-G.* tot het houden van een dank en bededag, 24 Aug. 1633.
Fol. 156. Verhaal van den zeeslag bij *Kijkduin*, Aug. 1673. Van *sir John Narbrough*.
Fol. 158, 160. Andere verhalen daarvan.
„ 183. Plakkaat der *S.-G.* ter bevordering van het uitrusten van schepen door particulieren, 11 Maart 1635.

Harl. 4515, fol. 86. „Extraict des traités d'alliance faicts entre le *Roy de Suède* et les *E. Gen.* par lesquels ils reconnaissent ledit *Roy* pour souverain de la *Mer Baltique*."
Fol. 90. „Jugement et considérations sur le livre de M. le chevalier *Temple*... ou il traitte de l'estat des *Prov. Unies*."
Fol. 105. *Eng.-Ned.* verdrag van 31 Dec. 1677. Cop.

Harl. 980, fol. 312. „How the designs to reduce the *Netherlands* to a kingdome came to be frustrated", 16de eeuw.

Harl. 523. „Negociations of *sir P. Hoby* and others 1548—1553." Daaronder eenige brieven over *Nederland*; van weinig belang.

Harl. 1875. „*Cornwallis*' negociation in *Spain*", 1605/6. Hierin is natuurlijk ook dikwijls sprake van de *Nederlanden*. Ook brieven van *Edmonds*, gezant te *Brussel*.
Fol. 253b. „A discourse and relation made unto *Walter Hankworth*, secret.... of the Conference betweene the *Duke of Lerma*, the *Count of Villa Longa*, and *His Lordship* concerning their proiects of alliance and for the reduceing the *Low Countries* into obedience." Meer derg. stukken.

Harl. 813, fol. 78. *Britanno-belgicus*. (vgl. Harl. 6845, boven blz. 345).

Harl. 296, fol. 138. Verdrag van *Karel V* en *Hendrik VIII*, 31 Maart 1543. Cop.
Fol. 163. Instructie van een gezant naar *Gelder*, temp. *Hendrik VIII*.

Sloane 2143, fol. 13. „*Sir Thomas Overbury*'s observations on the *United Provinces* and *France*", ± 1600.

Sl. 755. „A breiffe discours touching *the Lowe Countries*, *the Kinge of Spaine*, *the Kinge of Scotts*, *the French Kinge* and *Queene Elizabeth* with some their remarkable passages off state; wrytten by *sir Frauncis Bacon*", 1584 of '85. Zeer belangrijke memorie.

Sl. 1770, fol. 88. „Vox populi or newes from *Spaine*, translated

according to the *Spanish* copy; which may serve to foreware both *England* and the *United Provinces* how farre to trust to *Spanish* pretences." MS. Gedrukt in 1620.

Fol. 131. „Christian and politike reasons wherefore *England* and the *Low Countreys* may not have warres with each other." Eerste helft 17de eeuw.

Sl. 1786, fol. 18. „A discourse of *Q. Elizabeth*'s intended marriage with the *Duke of Aniou.*" Z. d.

Fol. 28. „The politia or government of the *Unyted Provinces.*" Het werk van *Edmonds.*

Fol. 37. *Ernst van Oostenrijk* aan *Elizabeth*, Oct. 1595.

„ 59. „The life of *sir Thomas Bodley*, writen by himselfe." Loopt tot 1597.

Fol. 70 vlg. Eenige stukken over de vredesonderhandelingen te *Boulogne*, 1600.

Fol. 83. „Proposition made by the Amb. off the *French kinge* to the *E. Gen.* touchinge change of Government and the *sinodo* then called and the treason of *Barnavill* and his fellowe prisoners", 12 Dec. 1618.

Fol. 93. „The *Lord Norris*' letter to the *Kinge* when hee had slaine one of the *Lord Willoughby*'s servants", 1615.

Add. 29251. Memorie omtrent de voordeelen, die *Oostfriesland* kan hebben van den handel met *Engeland*, 1564; door een ingezetene van dat land aan den *Graaf. Eng.* vert.

Meer stukken daarover.

Add. 4200, fol. 5. *Strickland* aan *Green*, 18/28 Juni 1626. (Vergissing voor 1646).

Fol. 7. *Dez.* aan *denz.*, 17/17 Jan. 1647. *Green* was „*Chairman of the Committee for foreign affairs.*"

Add. 4155, fol. 21. „An Ephemeris or Diarry containing the Itinerary of our LL. Commiss. sent by *H. M.* into *Flanders* to treat with the *King of Spain* his Comm. about a peace. Febr.—Juli 1588."

Fol. 57. „A brieff discourse or journal of the service march and travel of the... *Ld. Willoughby*, Gen. of *H. M.*'s forces in *France*", 1589.

Fol. 69. „Advice to *Q. Elizabeth* to support ye Provinces of *Holland* against ye *King of Spaine*", 1587.

Fol. 212. „Autres navires, marchandises et biens dont les Amb. des *Pays-Bas* demandent restitution et dédommagement", get. *W. Boreel*, *Jean de Reede*, *Alb. Joachimi.* 10 Aug. z. j. (± 1650).

Fol. 271. Benoeming van *Janot* tot *Fransch* consul in *Holland*, 31 Mei 1648.

Eg. 1703, fol. 81. „Instruzione e recapiti del Cav. *Giraldi* nella sua spedizione in *Inghilterra*", 1699. Veel over de regeering van *Willem III* in *Engeland.*

Fol. 56. „Revoluzione d'*Inghilterra* de 1688." Memorie van *denz.*
„ 67. „Reservazione sopra l'affari dell *Europe* nel 1689 e 1690." Van *denz.*
Giraldi was *Toscaansch* gezant te *Londen.*

VII. *Political relations with France. Class. Catal.* Vol. 11, fol. 345.

Harl. 1680, fol. 20. „Intérests de la *France* avec la *Flandre.*" Historisch overzicht van 857 tot 1385.
Fol. 22. „De *la Flandre*", gedrukt. Er tusschen:
Fol. 105. „Remarques sur la reponse à la lettre de M. *Fagel*", 27 Febr. 1688.

Lansd. 1157, fol. 75. „Questions sur la *Hollande.*" Geeft een duidelijk overzicht van alles wat op *Holland* betrekking heeft in vragen en antwoorden. Bijzonderheden omtrent bevolking, landbouw, nijverheid, handel, veestapel, vloot, leger, bestuur, belastingen, publieke schuld, koloniën, steden etc. etc. Uit de 2de helft der 18de eeuw.

Add. 14001. Hierin een en ander over de aanspraken van *Lodewijk XIV* op de *Zuidelijke Nederlanden* en zijn aanvallen daarop.

VIII. *Single State papers. Class. Catal.* Vol. 10, fol. 339.
Veel wat in den *Catalogus* onder dit hoofd wordt vermeld, is reeds boven onder andere nummers opgenomen, vooral onder Galba B, C, D en E.

Vit. B. XVIII. Heeft vrij wat door brand geleden.
Bevat onder velerlei brieven van *Maximiliaan* en den *Eng.* gezant bij zijn hof, *Wingfield* aan *Hendrik VIII* en *Wolsey*, 1510—1515.
Fol. 60. Decreet van *Margareta van Oostenrijk*, 9 Jan. 1505.

Vit. B. XX. Zeer beschadigd. Meer van algemeen *Europeesch*, dan voor de *Ned.* geschiedenis van belang. Omvat de betrekkingen van *Karel V* en *Hendrik VIII*, 1517—1524.

Vesp. C. IV. Ook hier betrekkingen van *Engeland* en *Karel V*, 1527—1529, waarin ook een en ander over de *Ned.-Eng.* handelsverhoudingen.

Vesp. C. VII. Was tijdens mijn onderzoek op het *Britsch Museum* tijdelijk afwezig.

Harl. 1757, fol. 239. „Le couronnement de *l'Empereur Charles V.*"
Fol. 319. „The causes and affayres between the Emperour *Charles V* and his Alliez against the *French* King *Francis I.*"
Fol. 325. „Sententia *Caroli V* Caesaris lata in *Gandavenses*, a. d. 1540 ob rebellionem."

Fol. 361. Gevolg van *Hendrik VII* en *Philips den Schoone* bij hun bijeenkomst in 1506.

Lansd. 5. N°. 27. *Clough* aan *Gresham*, 31 Dec. 1561. *Rel. pol.* II, n°. 508.
N°. 51. Memorie van den bp. van *Aquila*, Juni 1562 (?), t. a. p. III, n°. 889.
N°. 52. Memorie van *Cecil* over handelszaken. Z. d. t. a. p. III, n°. 891.

Lansd. 17. *Burghley papers*, o. a.:
N°. 1. Lijst van vastgehouden goederen van onderdanen van *Spanje*, 7 Juni 1573.
N°. 2. Bezwaar van een ongenoemde tegen *Jaques Taffyn*, thesaurier van *Vlissingen*, die gezegd had, dat *Engeland* de *Nederl.* slechts helpt tot eigen voordeel, 19 Mei 1573. *Rel. pol.* VI, n°. 2582.
N°. 4. *Guaras* aan *Burghley*, 30 Juli 1573. *Rel. pol.* VI, n°. 2613.
„ 11 en 12. *Dathenus* aan *Burghley*, 7 en 13 Dec. 1573. *Rel. pol.* VII, n°. 2647 en 2648.

Lansd. 22. N°. 75. *Wm. Villers* (*Middelburg*) aan *Burghley*, 26 Maart 1576. Over den toestand van *Zeeland*. *Rel. pol.* VIII, n°. 3130.
N°. 76. Declaratie van *Anjou* aan de *S.-G.*, 21 Jan. 1581. Cop.

Lansd. 35. N°. 46. Namen der leden van de *Rekenkamer* in de *Nederl.*, 18 April 1582.
N°. 47. Evenzoo van den *Raad van State*.
„ 48, 49. *Gouverneurs* van *Spaansche* en *Staatsche* zijde.
„ 50. Berichten uit *Antwerpen* aan *Walsingham* gericht, Aug. 1582.
„ 60. *Anjou* aan *Burghley*, 24 Aug. 1582.

Lansd. 102. N°. 59. *Cecil* aan *Th. Smith*, 30 Dec. 1564. *Rel. pol.* IV, n°. 1344.

Lansd. 171. *Caesar papers*. Tal van klachten van onderdanen van *Karel V* (waaronder veel *Nederlanders*) over onrecht, hun door *Engelschen* aangedaan, 1545 en volg. jaren; met copieën van allerlei stukken over deze quaestie uit vroegeren tijd.

Calig. B. V. Fol. 321^{b}. „Advis touchant *Mad. de St. Jouarre*" (*Charlotte van Bourbon*).
Fol. 322. „Declaration et protestation de *M. le Prince d'Orenge* et d'autres princes et seigneurs sur ce qu'ilz ont pris les armes pour d'opposer à la tyrannie et oppression du *Duc d'Albe* et des *Espagnolz* es *Pais-bas*." Z. d.

Cal. E. V, Fol. 1 vlg. Instructiën voor *Arundel*, den bisschop van *Ely* en *Wotton*, 23 Nov. 1558. *Rel. pol.* I, n°. 234 en 286.

Fol. 182. Plakaat van *Philips II* tegen *Engeland*, 7 Dec. 1563.

Tit. B. II. Fol. 199. *Wilkes* aan *Elizabeth*, 19 Jan. 1586.
Fol. 226. „The examination of *Anthony Brakenbury* by the *Gov. of Dunkerke.*"
Fol. 286. De *Council* aan *Norris*, 17 Febr. 1577.
„ 385. *Karel V* aan *Winchester*, 21 Dec. 1553.
„ 391. *Marie de Brimeu* aan *Leycester*, 10 Juni 1588.
„ 427. *Davison* aan *Burghley*, 8 Aug. 1578.
„ 432. *Cobham* aan *Sussex*, 16 Aug. z. j.
„ 441. Memorie over de *Nederlanden*, 1584/5, get. door *Elizabeth* en *Walsingham.*
Fol. 479. Instructie voor *Edw. Horsey*, gezant naar *Don Jan*, 14 Dec. (1577).
Fol. 483. Instructie voor *Wilson*, gezant naar de *S.-G.*, 22 Oct. (1577).
Fol. 486. Memorie over de *Nederl.*, 1564.
„ 490. Korte instructie van *de Famars*, 10 Febr. 1577. *Rel. pol.* IX, n°. 3353.
Fol. 493. „A discourse sent out off the *Lowe Countreys* unto secretary *Walsingham*", 4 Mei (1564 of '65.)
Fol. 495. *Walsingham* aan *Bodley*, 3 Dec. 1589.
„ 513. Instructie voor *de Famars*, z. d. Cop.

Tit. B. VI. Fol. 22. „Articuli conventionis inter *Elizabeth Angliae* reg. et *Philippum* reg. *Cath.*" 1564.
Fol. 45. Copie van den *Intercursus*, 1495.
„ 50. Lijst van gezantschappen naar de *Ned.* 16de eeuw.
„ 60. „Bonds of the *Estates* and townes in the *Lowe Countreys* to the *Q.*'s *Mat.*" Z. d.
Fol. 63. „A memoriall of the tymes of treaties with the *Estates* of the *Lowe Countries* since the begynning of the requeste of their aydes." Z. d.
Fol. 66. Eenige stukken over de zending van *Heneage* naar de *Nederl.*, Febr. 1586.
Fol. 68. Overzicht der verhouding van *Eng.* en *Nederl.*, 1585 en vlg. jaren.
Fol. 70. Punten van onderhandeling in 1585.
„ 76 vlg. Tal van anonyme berichten uit de *Nederl.* 2de helft der 16de eeuw, waarvan vele door *Kervijn* in de *Rel. pol.* zijn gedrukt.
Fol. 88. „Out of my Lord of *Leycester*'s lettres", 1585. In *Burghley*'s hand.
Fol. 91. „A memoriall off accidents in the *Lowe Countries* since a°. 1571" (tot 1595).
Fol. 102. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 24 Maart, z. j.
„ 108. „Mémoire pour M. le Conseiller *Bodley*", 23 Juli 1590.
„ 111. Laatste bevelen van *Philips II* aan zijn zoon, 1598.

Fol. 139. *Van der Marck* aan *Burghley*, 8 Oct. 1571. *Rel. pol.* V, n°. 2262.

Fol. 140. „A brieff estimate of *H. M.*'s charges in the *Lowe Countries* for one whole year", z. d.

Fol. 141 vlg. Excerpten uit brieven, o. a. van *Bodley*, de *S.-G.*, *Burghley*, *Elizabeth* etc., 2de helft 16de eeuw. Zie o. a. *Rel. pol.* VIII n°. 3111; X, n°. 3738, 4085.

Add. 21382. Fol. 11. Cop. van een brief van een ongenoemde, o. a. over *Gelderland*, z. d. 16de eeuw.

Fol. 57. „Voyage de *Marie d'Autriche* pour *la Hongrie*", 1514.

Fol. 90 vlg. Brieven van *Jehan de Marnix* en *Loys de Praet* aan?

„ 98. „Le memoire de mad. *la Princesse*." Z. d.

En nog tal van andere stukken uit den tijd, toen *Margareta van Oostenrijk* landvoogdes was. Die van later zijn van geen belang.

Add. 4193. Fol. 15. „An abstract of the troops on foot", 1711.

Fol. 25. Concept-tractaat tusschen *Frankrijk* en de *Republiek*, z. d.

Meer copieën van verdragen, door de *Republiek* gesloten in de eerste helft der 18de eeuw.

Fol. 154. Memorie „for the continuing and increasing of a more firm and lasting peace and nearer friendship betweene the Commonwealth of *Engeland* and the *Unit. Provinces*." Daarbij nog meer memoriën, copieën van gewisselde stukken, concept-verdragen etc. 1650 vlg.

Fol. 194. Instructie voor *Nieuwpoort* en *Matthias*, namens de Kamer *Amsterdam* der *W.-I. C.* naar *Londen* gezonden, temp. *Cromwell*.

Memoriën van *Thurloe* en *Nieuwpoort*.

Eenige brieven van *Beverningk*, *Nieuwpoort*, *Jongestal*, *Mary van Oranje* en *Amalia van Solms*.

Add. 14820. Doos met origineele stukken:

A. Brief van *Hendrik IV* aan *Jan Zonder Vrees*, 29 Juni 1404, vragende restitutie van koopmansgoederen, in de haven van *Sluis* vastgehouden. Perk., gezegeld.

B. Brief van *denz.* aan *Marguérite duchesse de Bourgoigne*, 10 Sept. 1404, klagende, dat zijn biechtvader *Robert Maskall* te *Duinkerken* is gevangen genomen. Pap.

C. *Thomas Swynborn*, *Jean de Crofft* en *Rich. de Rijssheton*, gez. van *Engeland* aan *Margareta van Bourg.*, 10 Sept. 1404. Zij vragen een nieuw vrijgeleide, beklagen zich over de gevangenneming van den bovengenoemden geestelijke en over andere verongelijkingen, *Engeland* aangedaan. Pap.

D. *Dez.* aan *dez.*, 17 Oct. 1404. Dezelfde klachten. Pap.

E. „ „ de *Bourg. gezanten*, 14 Jan. 1407, constateerende den „trève marchande" tusschen *Engeland* en *Bourgondië*. Pap.

F. Klachten van „maire et échevins" van *Boulogne sur-mer* over geweldadigheden der *Engelschen*, 29 Juni 1408. Perk., gez.

G. Derg. klachten van den „gouverneur du baillage de *Fécamp*", 11 Juli 1408. Perk. gez.

H. Verklaring van de *Eng.* gezanten, dat de publicatie van de „trève marchande" met *Bourgondië* gesloten, van hun zijde geschied is, 29 April 1409. Pap., gezegeld.

I. Was tijdelijk afwezig.

M. *Bedford* aan den *graaf van Charolais*, gouv. van *Vlaanderen*, aanvragende verlenging van de „trève marchande", die met Paschen afloopt, 13 Mei 1418. Pap.

L. „Che sont les francises ke li marchens demandent à avoir et nest point déclaré quelz merchans ne en quelle ville ne a quy il les demandent." Z. d. Perk. Cf. *Rijmer.* III. pt. 2 pag. 615.

Add. 32379. „Discourses of *sir N. Bacon.*" Zij zijn gericht aan *Elizabeth*, *Burghley* e. a.; o. a.:

Fol. 5. Aan *Elizabeth*, 21 Maart 1578, waarin zij wordt aangespoord de *Nederlanden* bij te staan.

Fol. 44. „Certen discourses which the *Prince of Orenge* had with me at sundry tymes, sett downe by the *Lord Keeper.*" Dit is het gesprek met *Herlle.* Zie *Blok*, *Versl.* blz. 16. Harl. 1582, blz. 257 en Tit. F. III blz. 270.

Fol. 73. „The consideracion of the accion in the *Lowe Countries* by the *Lord Tresorer*, as I suppose", ± 1585.

Deze „discourses" zijn copieën van de hand van *Th. Myvattes* „a poor clerke, whoe have served in *H. M.*'s *Court of Starr Chamber.*" Hij had het origineel ontvangen van „one of his (*Bacon*'s) sonnes nowe in *Fraunce.*" Opgedragen aan *sir Christopher Hatton.*

Add. 32552. „A method of studying Physick... by the learned *Herman Boerhave.*" Copie door *Roger North* van *Trinity college*, *Cambridge* van *Dr. Robert Lambers* vert. van *Boerhave*'s Methodus discendi medicinam", 1720.

Add. 32092, fol. 3. Instructiën, gegeven door *Oranje* aan *Bartley*, zijn agent in *Engeland*, 5 Sept. 1576. Cal. S. P. Foreign, 1575—'77, n°. 897.

Fol. 54. *Elizabeth* aan den *Abp. Whitgift* van *Canterbury*, om de geestelijkheid tot hulp aan de *Ned.* aan te sporen, 23 Jan. 1585/6.

Fol. 137. *Lipsius* aan *Ortelius*, 26 Juni 1592.

Harl. 1517. „*State Papers* concerning the treaty of *Nimeguen.*" Bevat copieën der vroeger gesloten verdragen, van brieven van *Schomberg*, *de la Tremouille*, *Meuven* en *Schafshausen* (gez. van *Hamburg*), den *Paltsgraaf*, *Pomponne*, *Luxembourg*, *Leoline Jenkins*, *d'Estrades*, *Colbert*, *d'Avaux* en de *Ned. gezanten*, van gewisselde memoriën, concept-verdragen etc. etc.

Harl. 1858. „A breife abstract of the Question of precedency betweene *England* and *Spain*... with the negociation thereupon, collected by *sir Rob. Cotton* att *H. M.*'s comandment."

Belangrijk verslag der onderhandelingen tusschen *Engeland* en *Spanje* te *Boulogne* in 1600.

Eg. 1906. Bevat tal van wapens van *Duitsche*, *Fransche* en *Zuid-Nederlandsche* grooten met genealogische bijzonderheden, 17[de] eeuw.

Cal. E. XII. Heeft zeer door brand geleden. Veel over de *Eng.-Fransche* betrekkingen in de 2[de] helft der 16[de] eeuw, maar ook:

Fol. 2. Memorie over de *Nederlanden* in den tijd van *Don Jan.*

Cal. E. IX, 2 dln. Bevat veel over de woelingen der ligue in *Frankrijk* sedert de troonsbestijging van *Hendrik IV;* maar ook:

II, fol. 146. „Offres faictes de la part des SS. les *Estats-Gen...* au *Roy de France* pour l'observation de la ligue et continuation de la guerre", ± 1597.

Add. 16483. Verzameling copieën van brieven van *Spaansche* diplomaten, 1560—1593, waarin ook een en ander voorkomt over de oorlogen van *Lodewijk XIV* in de *Zuid. Nederl.*

Add. 32471. Fol. 24. „A diary of the proceedings in the treaty of peace betweene the Lords Comm. on both parts of the *Kings of England* and *Spaine* and also of the Comm. of the *Archduke Albertus*", 20 Mei—25 Aug. 1604.

Fol. 87[b]. „Particulars relating to the post of ye office for *England* and for more speedy and safe conveyance of letters beyond seas, humbly tendered and propounded to by *Henry Jacobs van der Heijden*, postmaster in *Holland*", 1659. Met een lijst der postroutes in *Nederland.*

Add. 6902. Bevat meest copieën.

N°. 1. „Acuerdos del Emperador *Carlos V* para su hijo *Don Phelippe*", 18 Jan. 1548.

N°. 2. Verhaal van de *Ned.* beroerten in de *Spaansche* tijden, ± 1590. De auteur was een schoonbroeder van den *Conde de la Roca*, commandant van *Utrecht.*

N°. 34. Dergelijk verhaal, maar veel korter, vooral over *Prins Willem.*

„ 40. *Fray Fernando de Caballos* aan den generaal (der *Jezuïeten*) over de troebelen in *Vlaanderen. Keulen*, 10 Nov. 1591.

N°. 41. *Parma* aan *Gabriel de Sanchistevan*. thesaurier generaal, dat *Ernst van Mansfeld* hem zal vervangen, 20 Nov. 1591.

N°. 51. Brief van *Champagny* aan ?, over den toestand der *Nederlanden*, 18 Maart 1593.

N°. 57. „Relatione de *Spagna*, *Napoli*, *Milano* et *li Paesi Bassi*; van *Michaele Suriano*, 1557.

N°. 67. Overzicht van het leger van *Parma*, 30 Nov. 1592.

„ 74. *Granvelle* aan *Philips II*, 19 Sept. 1586. Hij voelt zijn einde naderen.

Add. 10229. „Relatione del trattato della Tregua de *Fiandra* che si concluse in *Anversa* li 9 d'April 1609, fatta dal Cardinal *Bentivoglio* in tempo della sua nuntiatura appresso i Serenissimi *Arciduci Alberto et Isabella*, infante de *Spagna*."

Add. 12498. *Caesar papers.* Hierin:

„Heads of the *Kings* memoriall upon a treaty with the *States-Gen.*, sent to *sir Charles Edmonds*", 26 Jan. 1618.

„Commissioners of the *S.-G.*, sent to treat with the *King*", 30 Nov. 1618.

„Notes of *sir J. Caesar* touching the business between the *United States* and the *East India* merchants of *England*", Dec. 1618—Jan. 1619.

„Complaints of the *Hollanders* against the *Comp. of the East India merchants* and counter-complaints of the *Company*", Jan. 1618.

„Notes of *sir J. Caesar* in the matter of the pirates and the means to suppress them", 5 Jan. 1618.

„Grievance of the *Marchaunts. Adv.* by the present course of taringe of *English* cloth in the *Un. Prov.*", 14 Jan. 1618.

„Notes by *sir J. Caesar* of the speech of *James I* at the council-table touching the treaty with the *United States*", 30 Dec. 1618.

„Information of *Wm. Carmichell's* grievances done by the *Hollanders* in the *East-Indies*", z. d.

„Copy of the treaty between *James I* and the *S.-G.* respecting the *East Indies*."

„Notes of *sir J. Caesar* touching *Pallache*, the pretended Ambass. from the King of *Barbary* to the *States* of the *U. P.*", 18 Febr. 1614.

Add. 14015. Fol. 122. Memorie van *Balth. de Zuñiga* aan graaf *Gondomar*, over de *Hollanders*, z. d.

Fol. 157. Voorstellen van den *Franschen* gezant in de *S.-G.*, 12 Dec. 1618.

Fol. 188. Italiaansche brief over de troebelen in *Holland*, 26 Aug. 1618.

Add. 15198. Portugeesche copieën van officieele stukken, o. a. over den vrede van *Munster* en onze betrekkingen met *Portugal*; ook over de geschillen met dat rijk over *Brazilië*.

Add. 22863. „Rapport van de Ambassade van den Heere van *Benthuyse* (*Jacob van Wijngaerden*) ende andere bygevoechde naar *Engelant* in het jaer 1621." Copie. Met copieën der instructie en van brieven.

Add. 22864 en **22865.** „Journael van de Ambassade naer *Engelant* gehouden van den Heere van *Sommelsdijck*, 5 Dec. 1621—13 Febr. 1623." 2 dln. In *Aerssen's* hand geschreven. Ook nog:

II, fol. 25. De *Council* aan *Aerssen*, 18 Oct. 1622.

II, fol. 83. Garantie van schadevergoeding, door de *Ned.* gezanten aan de *Eng. O. I. Comp.* gegeven, 3 Febr. 1623, get. door *Aerssen*, *Caron*, *Dirck Bas* en *van Tuyll van Serooskerken* (de beide laatste voor de *Ned. O. I. Comp.*).

Add. 22866. „Rapport van de Heere van *Sommelsdijck* over de *Engelsche* legatie ende besoignie gevallen sedert den 5 Dec. 1621 tot den 12 Febr. 1623." Copie van het vorige met bijvoegsels.

Add. 22867. Origineele brieven en copieën in de hand van *Aerssen van Sommelsdijck*, 1624 en '25. Ook nog:

Fol. 26. Schets van een *Eng.-Ned.* alliantie, 13/23 Mei 1624, „corrigé et rayé comme il se voit par commun consentement à *Whitehall*", 3 Juni 1624.

Fol. 29. „Replique à la response de M.M. les *Estatz* du 17/27 avril touchant les propositions qui leur furent faites par M. l'Amb. *Carleton* et le Ch. *St. Leger*, comprises en 9 articles", 29 Mei 1625.

Add. 22868. „Journael van de Ambassade van den Heere van *Sommelsdijck* in *Vranckrijk* van het jaer 1625." In *Aerssen*'s hand.

Add. 22869. „Journael van de Ambassade van den Heere van *Sommelsdijck* in *Vranckrijck* van het jaar 1625." Vermeerderde copie van het voorafgaande. Loopt door tot 9 Mei 1626.

Add. 25870. „Rapport van den Heere van *Sommelsdijck* over syne Legatie aen Coninc. Mat. van *Groot-Britanniën* in de jaren 1639 en 1640." Copie.

Add. 22871. „Journael van de leste Ambassade die den Heere van *Sommelsdijck* in *Englant* gedaen heeft in het jaer 1641." In *Aerssen*'s hand geschreven.

Eg. 2446, n°. 1. „A breif note of the weekelie payements to *H. M.*'s forces in the *Lowe Countries*", 9 Juli 1595.

N°. 2. „Advys donné par M. M. Amb. du Roy de *France* et de *la Grande Bretaigne* sur la proposition faite à l'assemblée par les SS. Députez de *l'Archiducque*", 1609.

N°. 9. Instructie voor *Franck Duyck*, *Willem van Amerongen* en *Emco van Hennama* als gedeputeerde der *S.-G.* naar *Zeeland*, 8 Aug. 1610.

Titus B. VII. Origineele brieven, o. a.:
Fol. 16. *Davison* aan *Leycester*, 25 Jan. 1578.
„ 36. *Borgaruci* aan *denz.*, 4 Dec. 1576.
„ 38. *Tho. Morgan* aan *denz.*, 2 Juni 1581.
„ 44. *Herlle* aan *denz.*, 13 Mei 1582.

Fol. 54. *Phil. de Croy* aan *denz.*, 1 Juli 1574.
„ 57. *Herlle* aan *denz.*, 8 Sept. 1587.
„ 59. *Walsingham* aan *denz.*, 23 Mei 1587.
„ 61. *Dez.* aan *denz.*, 2 Sept. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 403.
„ 63. „ „ „ , 20 Juli 1586. *Leyc. corresp.* blz. 353.
„ 65. „ „ „ , 5 Nov. 1586. *Leyc. corresp.* blz. 453.
„ 67. *Th. Scott* aan *denz.*, 2 Maart 1586.
„ 69. *Littleton* aan *denz.*, 24 Jan. 1587.
„ 70. *Tho. Shelton* aan *denz.*, 2 Sept. ?.
„ 72. *Bosseville* aan *denz.*, 28 Sept. 1587.
„ 74. *Tho. Digges* aan *denz.*, 21 Febr. 1586.
„ 77. *Gec. Raden van Zeeland* aan *denz.*, 22 Juli 1587.
„ 79. *John North* aan *denz.*, Dec. 1587.
„ 81. *Walsingham* aan *denz.*, 22 Juni 1586. *Leyc. corresp.* blz. 318.
„ 86. *Heneage* aan *denz.*, 3 Maart 1586. *Leyc. corresp.* blz. 149.
„ 88. *Edm. Hunter* aan *denz.*, 10 Aug. 1587.
„ 90. *John Browne* aan *denz.*, 1 Mei 1580.
„ 92. *Conway* aan *denz.*, 25 Sept. 1587.
„ 94. *W. Russell* aan *denz.*, 19 Sept. 1587.
„ 98. *Stanley* aan *denz.*, 8 Jan. 1587.
„ 100. *Walsingham* aan *denz.*, 24 Dec. 1587.
„ 102. *Woodwarde* aan *denz.*, 26 Sept. 1587.
„ 108. *W. Russell* aan *denz.*, 13 Sept. 1587.
„ 111. *d'Havré* aan *Sussex*, 25 Jan. 1578. *Rel. pol.* X, n°. 3750.
„ 138. De *S.-G.* aan *denz.*, 9 Jan. 1578, t. a. p. X, n°. 3732.
„ 176. *d'Havré* aan *denz.*, 24 Jan. 1578, t. a. p. X, n°. 3749.
„ 190. *Oranje* aan *denz.*, 14 Jan. 1578, t. a. p. X, n°. 3737.
„ 341. *Heerlinck* aan *Leycester*, 5 Jan. 1577. *Rel. pol.* IX, n°. 3309.

Vesp. C. XIII. *Acta inter Angliam et Hispaniam temp. Eliza. et Jac. I.*
Dit alles is natuurlijk indirect van hoog belang voor onze geschiedenis. Wij vinden hier zeer veel over de vredesonderhandelingen tusschen *Engeland* en *Spanje* in 1600 en volgende jaren.

Add. 15856. Copieën van officieele stukken uit de regeeringen van *Karel I* en *II*, grootendeels in de hand van *John Nicholas*, zoon van den staatssecretaris *sir Edward Nicholas* en misschien voor dezen laatste bestemd. Daaronder ook een en ander over de *Ned.*, doch meest passen, schenkingen, vrijgeleides, aanbevelingen etc.; van weinig historisch belang.

Add. 15892—15898. Deze deelen bevatten de officiëele correspondentie van *Lawrence Hyde*, *earl of Rochester* en zijn broeder *Henry Hyde*, *earl of Clarendon*, 1675 - 1709. Ged. uitgegeven door *Samuel Weller Singer*, *Londen*. 1828. Wij teekenden aan als voor ons van belang:

I, fol. 43. Fragment van een dagboek van *L. Hyde*, gedurende zijn zending naar den prins van *Oranje*, 1—17 Sept. 1677. Benevens eenige brieven van hem uit *den Haag*.

Fol. 75 vlg. Brieven van *Temple*.

„ 77 „ . „ „ *Willem III*.

„ 163 „ . „ „ *Bentinck*, alle aan *Rochester*.

„ 188. De *S.-G.* aan *Rochester* en *Clarendon*, 6 Maart 1685.

„ 226. *Rochester* aan *Willem III*, October 1685.

„ 270. De *S.-G.* aan *Rochester*, 22 Nov. 1685.

II, fol. 31 vlg. Brieven van *Willem III* aan *Rochester*, 1685 vlg.

III. Meerendeels over *Iersche* zaken.

IV, fol. 1. *Willem III* aan *Dartmouth*, 15 Dec. 1688, met diens antwoord.

Fol. 7. *Nassau-Ouwerkerk* aan de rechters van *Ierland*, 19 Mei 1691.

Veel brieven van *Willem III* als koning van *Engeland*, vooral over *Ierland*.

V, fol. 105. Advies uit *Ierland*, aan *Willem III* gericht, 9 Jan. 1689.

VI. Voor ons van geen belang.

VII, fol. 6 vlg. „Mémoires de M.M. *Jacob Borel* et *Dyckvelt* à M. le *Duc de Villa Hermosa*", Mei 1678.

Fol. 14. „Mémoire *du Roy* (*Karel II*) au mémoire de M. *Beverning*", 1 Juni 1678.

Fol. 16. „An intimation of the Deputies of the *S.-G.* in a late discourse with *Mr. Sidney*, extr. envoy from the *King of England*", z. d. gedr.

Lansd. 53. *Burghley papers*, 1587.

N°. 11. „To be considered what was mete to be downe to procure a good peace." In *Burghley*'s hand.

N°. 13. Namen der *Ned.* gezanten naar *Frankrijk* (1585?).

„ 18. „A form of an answer to be gyven to D. *Junius* sent from *Casimir*."

N°. 22, 23. *Joan Casimir* aan *Burghley*, 28 April en 4 Mei 1587.

„ 29, 130. *Rob. de la Marck* aan *denz.*, 5 en 20 Nov. 1587.

„ 40, 48. *Leycester* aan *Burghley*, 9 April en 19 Mei 1587.

„ 47. *Ch. Willoughby* aan *denz.*, 18 Mei 1587.

Lansd. 55. *Burghley papers*, 1587.

N°. 16. Plan tot proviandeering van *Vlissingen*.

„ 35. „A collection of such poynts concerning the *Lowe Countryes* as are to be resolved by my *Lords*."

N°. 43. *Leycester* aan *Burghley*, z. d.

Lansd. 60. *Burghley papers*, 1589.

N°. 14. „The manner of an overthrow geven to the convoy of thennemy the 5th of Dec. 1589" (tusschen *Antwerpen* en *Roozendaal*).

N°. 68. *Prouninck* aan *Burghley*, 24 Sept. 1589.

Lansd. 162. *Caesar papers*, o. a.:
Fol. 232. „The *Dutch* buiseness in the *Star-chamber* touching the transportation of golde in 1619."

Add. 32476, fol. 40. Copieën van officieele memoriën van *Nieuwpoort* aan den *Council of State*, betreffende het terugtrekken der *Eng.* vloot van de *Hollandsche* kust, 12 Sept. 1659.

Harl. 147. „Treaty of *the Hague* 1614, concerning the trade into the *East Indies* and the fishing of the whale northward."
Bevat commissiën, instructiën, brieven van gezanten, remonstrantiën en memoriën, alles in copie.

Harl. 4528. Dit deel bevat de depêches van den gezant *de Thou* uit *den Haag*, over het jaar 1659. Daartusschen extracten uit de acta der *S.-G.*, missives van dat college etc.
Fol. 41. „Points touchant la negociation faicte par M. l'Ambassadeur *Niewport* en *Angleterre* aux affaires du nord."
Fol. 60. „Declaratio sacra Reg. Maj. *Sueciae* de propensione sua in pacis studio", 20 Juni 1659.
Copieën van verdragen.

Harl. 1064. „Traités de paix etc., entre le Roy *d'Angleterre* et plusieurs puissances."
Wij vinden hier copieën van een reeks van verdragen gesloten tusschen *Engeland* en den vorst der *Nederlanden* in de jaren 1495 tot 1564.

Harl. 4514. „Traités politiques du droit publique", o. a.
Fol. 1. „Usurpations sur l'*Empire* par les *Empereurs* et les Rois *d'Espagne* de la maison d'*Austriche* en *Italie*, en *Alemagne* et ès *Pays-Bas*." 17de eeuw.
Verder tal van copieën van verdragen, door *Frankrijk* gesloten met allerlei mogendheden, o. a. ook met de *Republiek*.

Add. 29302. Origineele brieven, 1576—1705, o. a.:
Fol. 2. Commissie van *Oranje* aan *Lambrecht Jaspar*, 7 Juni 1576.
„ 4. Request van Kapt. *Willem Henrick* aan *Leycester*, om een commissie voor het bevel voeren over schepen. Z. d.
Fol. 6. *Willem Lodewijk* aan *Leycester*, 6 Juli 1587.
„ 9, 21. *Dr. Aysma* en *Rirhaeus de Postella*, gedep. van *Oostergoo* aan *Leycester*, 18 Aug. en 23 Oct. 1587.
Fol. 12. *Dr. Aysma* aan zijn broeder *Hessele*, pres. van het *Hof van Friesland*, 1 Sept. 1587. Cop.
Fol. 14. *Piron*, comm. van *Axel* aan *Leycester*, 2 Sept. 1587.
„ 16. Verklaringen van *Aysma* en *Postella*. Z. d.
„ 24. *Leycester* aan *Willem Lodewijk*, 25 Oct. 1587.

Fol. 26. *Leycester* aan de *St. van Friesland*, 25 Oct. 1587.
„ 28. Petitie van *Anthoine de Boussu*, heer van *Lambuyssant*, met minuut van *Leycester*'s antwoord, 30 Oct. 1587.
Fol. 31. De *Staten van Utrecht* aan *Leycester*, 3 Nov. 1587.
„ 33. Remonstrantie van zeekapiteins aan *Leycester* met klachten over het *Hof van Admiraliteit*, dat schepen, door hen buitgemaakt, weer loslaat. Z. d.
Fol. 35. ? (Ex aula regia prope *Westmonasterium*) aan *H. de Groot*, 20 Febr. 1635.
Fol. 37, 39, 40, 42. *Gisbert Cuper* aan *prof. Th. van Rijcke*, 14 Dec. 1676, 21 Jan., 19 Maart en 13 Juli 1677.
Fol. 45. *Cuper* aan *?*, 3 Maart 1705.

Add. 15938. Autographen, o. a.:
Fol. 1. *Philips II* aan *Aremberg*, 12 April 1567.
„ 28, 30. *Mansfeld* aan *Philips II*, 28 Juli en 31 Jan. 1592. Cop.
„ 31, 33. *Dez.* aan *denz.*, 4 April 1593 en 28 Febr. 1595.
„ 34. „Relacion que embia al *Rey* nro senor el conde *Carlos de Mansfelt* del estado en que se allado larmada naval a su entrada en el caryo", 1594.
Fol. 58. „*Anne Louise*, née princesse de *Portugal*" aan *Huygens*, 14/24 Juli 1679.

Add. 15944. Fol. 9. *d'Assonleville* aan *Aartsh. Albert*, 22 April 1602, betreffende een *Fransch* boek, waarin *Frankrijk* wordt aangespoord *Spanje* bij te staan in de onderdrukking der *Nederlanden*.
Fol. 18. *Muzio Bizzi* aan *Chr. Huygens Sr.*, 3 Juli 1613.
„ 20. *Paulus Auleander* aan *Maurits* en de *S.-G.*, over metaalbewerking, 12 Jan. 1624.
Fol. 34. *L. de Montmor* (uit *Oranje*) aan *Huygens*, 1 Juli 1637.
„ 39. *Lord Hume* aan *denz.*, 26 Juli 1643.
„ 46. *J. Gualtier* aan *denz.*, 28 Aug. 1649.
„ 62. Uitvoerig verslag van den slag bij *St. Dénis* (14 Aug. 1678), blijkbaar van *Luxembourg* zelve afkomstig. Copie 17de eeuw.
Fol. 72. Verhaal van den zeeslag bij *La Hogue*, door een ooggetuige, gedat. *St. Malo*, ce 4 juin 1692.
Fol. 83, 87. *Tilly* aan *Joh. van den Berg*, gedeputeerde te velde, 25 Juni 1708 en 21 Juli 1710.
Fol. 85. *Gravin Tilly* aan *denz.* (?), 9 Oct. 1708.
„ 96. *Comte de Berghes* aan *denz.*, 6 Oct. 1714.
„ 97. *Bergeyck* aan *denz*, 1 Maart 1720.
„ 108. Volmacht voor *Wassenaer* en *sir Mathew Decker* om te onderhandelen, 7 Nov. 1718.

Add. 15901. „Duplicate letters from *sir L. Jenkins* to *Lawrence lord Hyde* (d. i. *Rochester*). Treaty at *Nimeguen*, 1678."
Deze duplicaten zijn meerendeels vervaardigd door *Thomas Chudleigh*

en geadresseerd aan den staatssecretaris *sir Joseph Williamson*, 12 Aug. 1677—29 Juni 1678. De origineelen van deze brieven berusten, volgens inlichtingen, op het *Public Record Office.*

Add. 15902. Bevat een dergelijke verzameling copieën van brieven van *Jenkins* uit *Nijmegen*, 30 Juni—4 Nov. 1578. Dit en het vorige deel zijn beide versierd met een portret van *Jenkins.*

Add. 14003. *Spaansche* memoriën, o. a.:
Fol. 44. Over een conferentie te *Munster*, 1647.
„ 290. De vrede van *Munster*, 1648. Gedr.
„ 311. Aanspraken van *Frankrijk* op *Brabant*, 1667.
„ 534. „Memoire de M. le Comte *d'Avaux*", 5 Nov. 1683. Gedr.

Eg. 1132. Fol. 69. Plan tot het aangaan van een handelsverdrag met een *Noordsche* mogendheid, bijv. *Polen*, om 's konings rebellen (d. i. *de Nederlanders*) te fnuiken. Z. d. 16de eeuw.

Add. 10760. „Memorie toccante il negotio e la navigatione delli *Holandessi* fatte a *Amsterdam* al' anno 1699."

Kings 265, o. a.: blz. 43. „The heads of a remonstrance made by the *Prince of Orange* and the *Council of State* to the *S.-G.*", 15 Nov. 1630
Blz. 407. „*Sir Francis Vere*'s relation of what passed with the *English* forces in the *Netherlands* and elsewhere abroad from 1589 to 1598."
Blz. 459. „*Sir Francis Vere*'s discourse of the battle of *Nieuport* in *Flanders*", 2 Juli 1600.
Blz. 475. „The supplement of the discourse of *sir Francis Vere* and in particular touching the last charge in the battle of *Nieuport*; by *sir John Ogle*, then present."
Blz. 481. „The siege of *Ostend*, related by *sir Francis Vere*, begun by the *Spaniards* in July 1601 and taken in Sept. 1604."
Blz. 491. „An account of *sir Francis Vere*'s parley at *Ostend* by *sir John Ogle*, then present."
Copieën uit de 18de eeuw.

Sl. 22. Bevat copieën van memoriën.
Fol. 8. Van de gezanten der *Hanzesteden* aan de *S.-G.*, 12 Dec. 1632.
„ 8b. Van den *Franschen* gezant, 1632.
„ 9. Van den *Zweedschen* gezant, 11 Mei 1632.
Met antwoorden der *S.-G.*

Sl. 972. Fol. 29. Besluit der *S.-G.*, om *Willem III* te helpen in zijn expeditie tegen *Engeland*, 28 Oct. 1688. Cop.

Sl. 1775. Fol. 87. „The Christian and modest answere... of *Con-*

radus Vorstius... to certaine articles of late sent over out of *England*" met opdracht aan de *S.-G.*, 15 Dec. 1611. *Eng.* vert.

Add. 20311. Fol. 101. De *S.-G.* aan *Jozef I*, 4 Aug. 1706. Over de verkiezing van den bisschop van *Munster*. Cop. met 's *Keizers* antwoord, 16 Aug.

Fol. 238. „Proyetto sopra la *Barriera* de *Paesi Bassi*, communicato ayl *Olandesi* da milord *Strafford*", Dec. 1712.

Fol. 248. *Anna* aan de *S.-G.*, 29 Dec. 1712. Met antwoord der *S.-G.*, 7 Jan. 1713.

Add. 22637 en **22638.** „Recueil de pièces originales du traité d'*Utrecht*, formé par *J. A. de Solemacher*,... envoyé extraordinaire (van den *Keurvorst van Keulen*) auprès des *Etats-Généraux* et Plénipotentiaire au Traité de Paix."

Deze papieren loopen van 5 Dec. 1709—25 April 1713. Het grootste gedeelte wordt gevormd door de brieven, aan *Solemacher* gericht door het *Kapittel van Keulen*, met de minuten van diens antwoorden. Daartusschen copieën van memoriën, concept-tractaten, etc. etc.

Bovendien brieven van *Conradt*, *Luiksch* gezant in *den Haag*, van *Solemacher* zelve aan de *S.-G.*, van *Andr. Eschenbreuder*, eveneens *Keulsch* gezant, van *Hymmen*, *Pruisisch* gezant in *den Haag*, van *de Lampen* (blijkbaar secretaris van *prins Eugenius*) en van *Sinzendorff*. Zeer interessante verzameling.

Harl. 1575. Verzameling extracten uit rekeningen en brieven uit den tijd van *Elizabeth* en *Jakob I*. Van weinig belang.

Harl. 4453. „Mélanges touchant *d'Espagne*, *l'Italie* etc."

Fol. 164. „Autres traités de M. *du Puy* des droits du *Roy* sur la *Flandre*."

Fol. 286. „Que *le Roy* ne doit point s'obliger vers *l'Empereur* et le Roy *d'Espagne* de faire la guerre contre la Reyne de *Suède*, les *Holandais*", etc.

Fol. 319. Tractaten van 1668.

Alles uit den eersten tijd van *Lodewijk XIV*.

Harl. 4456—4460. „Transacta inter *Galliam*, *Hispaniam*, *Sueciam* etc.", 1642 en vlg. jaren.

Allerlei over de onderhandelingen uit dien tijd, veel over de vredesonderhandelingen te *Munster*. Brieven, volmachten, propositiën, contracten, concepten, pamfletten, memoriën etc. De verzameling is te uitgebreid om in bijzonderheden na te gaan, maar bevat natuurlijk veel, dat 't zij direct, 't zij indirect voor onze geschiedenis van belang is.

Harl. 4471. „Papers relating to the treaty of *Munster*."

Bevat allerlei missives als boven, met retrospectieve beschouwingen over den toestand van *Duitschland* sedert 1610. Ook:

Fol. 25. „Voyage de *Holande* fait par *Mad. et Mlle. de Longueville* en 1646."

Fol. 329. „Propositions de M.M. les Amb. de *France* en l'assemblée des *E.-G.* touchant la resolution prise par les dits *Etats* contre le *Pape* et *Religion Cath. Apost. et Rom.*", Mei 1644.

Fol. 333. „Proposition par M. *de la Thuillerie*... en 1648 touchant la restitution... des pays de *Lorraine* à M. le *Duc Charles.*"

Add. 25049. „Protocole des conférences tenues à *la Haye* entre les Plénipotentiaires de S. M. le Roi des *Pays-Bas* et ceux du *Saint Siége* pour la conclusion d'un concordat", 1823/24.

Add. 28068. Copieën van officiëele brieven, tractaten, memoriën etc., ingesloten en gevoegd bij de correspondentie van den secretaris markies *Carmarthen* (later *Duke of Leeds*), 1782–1794.

Hierin natuurlijk zeer veel over de *Republiek.*

Eg. 1753. *Bentinck papers.*

„Generale staet der tegenswoordige verschillen tusschen de Hoven van *Groot-Brittanniën* en *Vrankrijk*, rakende de Limiten van *Nieuw-Schotland*, *de Neutrale Eylanden* en het onderzoek van zeeprijzen." Bijgevoegd zijn allerlei stukken, officiëele en niet-officiëele in copie, 1755. Waarschijnlijk van *Bentinck.*

Eg. 1756. *Bentinck papers.*

Zij loopen van 1688—1765, maar betreffen in hoofdzaak de jaren 1742—44 en den vrede van *Aken*, o. a.:

Fol. 17. Praeliminairen van den vrede van *Weenen*, 1735. In *Bentinck*'s hand.

Fol. 30. *Relation de la trahison tramée contre la ville de Luxembourg en* 1730, gedr. *den Haag.*

Fol. 62 vlg. Stukken betreffende den steun, door de *Republiek* aan *Maria Theresia* te geven.

Fol. 160. „Protocolle de ce qui a été concerté le 18 avril 1748 entre les Comm. des Puissances maritimes et les Comm. des Provinces du Royaume de *Boème* sur la livraison à faire aux trouppes auxiliaires *Impériales* de *Russie* à leur passage à travers les Etats de *S. M. l'Empératrice-Reine.*"

Fol. 215–274. Allerlei copieën van stukken, betreffende de conferentie te *Brussel* tusschen *Keizerl.* en *Ned.* Commiss., 1752.

Harl. 1514. „State papers concerning the treaty of *Nimeguen.*"

Copieën van een reeks van documenten, memoriën, brieven van *Ned.*, *Eng.* en *Fransche* gezanten. De origineelen dezer depêches liggen natuurlijk in de Archieven van *Londen*, *Parijs* en *den Haag* verspreid. Zij loopen van 25 Oct. 1674—6 Mei 1676.

Harl. 1515. Dergelijke verzameling als boven, 25 Oct. 1674—17 Nov. 1676. Op fol. 176[b] een lijst der voorhanden brieven.

Harl. 1516. Dergelijke verzameling, 10 Nov. 1676—Mei 1678. Op fol. 178[b] een lijst der brieven (Harl. 1517. Zie boven blz. 352).

Harl. 1518. Evenzoo. Dec. 1676—Juni 1679.

Harl. 1519—1522. Evenzoo. 4 Jan. 1676—Febr. 1679. Deze copiën zijn alle geschreven in de hand van *Th. Chudleigh*, den secretaris van *sir Leoline Jenkins*. Zij bevatten alle brieven, gewisseld tusschen *Jenkins* te *Nijmegen* en de regeering te *Londen*.

Add. 6865. Fol. 2. Instructie voor *Salomon Dayrolle* en *Andrew Mitchell*, gezanten ter conferentie te *Brussel*, om met de gezanten van *Maria Theresia* en de *Republiek* te onderhandelen, 25 Febr. 1752. Get. en gezegeld door *George II*.
Fol. 10. Instructie der *Ned.* gezanten, 1752.

Add. 6810. Copieën van depêches van *sir Andrew Mitchell*, gezant te *Berlijn*, Jan. 1764—Dec. 1770. Zij bevatten natuurlijk ook een en ander over de *Republiek*.

Add. 6813. Brieven van *Holdernesse*, gezant in *den Haag*, aan *Mitchell* te *Parijs*. Sept.—Dec. 1756. Brieven van hem aan *Yorke* en aan *Brunswijk*, belangrijk voor de kennis van de houding der *Republiek* in den 7-jarigen oorlog.

Add. 4158. *Eng.* vertalingen van brieven, betreffende de *Noordsche* verwikkelingen, in 1657 en volg. jaren. Er zijn o. a. van koning *Frederik III*, *van Beuningen* (uit *Odensee*), *Boreel* (*Parijs*), *de Thou* (*den Haag*), *Nieuwpoort* (*Londen*), benevens van tal van agenten in steden aan de *Oostzee*. Bovendien eenige origineele brieven van *Thurloe*, *George Monk* en den *Eng.* agent te *Elseneur*.

Lansd. 849. *Miscellaneous State papers*, o. a.:
Tal van brieven gewisseld tusschen koningin *Anna* en de *Eng.* ministers ter eene, den *Keizer* en andere *Duitsche* vorsten ter andere zijde. Begin 18de eeuw.

Add. 5459. *Instructions à plusieurs ambassadeurs*, 1624—1655, nam. door den Koning van *Frankrijk* uitgevaardigd, doch ook:
Fol. 494. Instructie van *de Merode van Amerongen* en *Humalda*, *Ned.* gezanten naar *Spanje*. Z. d.

IX. *Political tracts. Class. Catal.*, vol. 11, blz. 415.

Add. 16480. „Scritture varie spettanti alla Corte di *Spagna*, raccolte... dal *Canonico Antonio Francesco Ghiselli nobile Bolognese*."

Fol. 41. „Trattato e stato della *Triplici Lega* en se stessa e con la *Spagna*" 1668—70.

Fol. 255. „Sospiri dell' *Olanda* alle maesta Christianissima nelle conferenze tenute in *Nimega*", 1678.

Add. 16493. „Discorso del Sr. *Scipion de Castro* sopra l'andata del Principe *Mattias* in *Fiandra* l'anno 1577 con la Risposta d'incerto sopra il medesimo suygetto." HS. 18de eeuw.

Harl. 5418. O. a. fol. 83. „An et quatenus diversa sit Principum privatorumque in *Belgio* praesertim successio", 17de eeuw. Over het devolutierecht, dat *Lodewijk XIV* tegenover *België* gebruikte.

Add. 25066 en **25067.** „Memoires historiques et chronologiques sur le conseil provincial de *Flandre*, contenant sa première institution, les progrès et les changements survenus à ce Tribunal. Composés par le conseiller *Luc. Jean Joseph van der Vinkt*, continués et augmentés jusqu'à la suppression du dit conseil en 1795." Cop. van *J. B. T. de Jonghe*, 19de eeuw. Fraai exemplaar met noten, wapens etc.

Add. 23103. Autographen, enkele met aphorismen, afkomstig van leden der *Dordtsche* synode, gelicht uit de *Alba amicorum* van *Godescalcus Aeltius* en *Johannes a Mathenes*. Lat. Wij vinden hier de bekende leiders: *Episcopius*, *Gomarus*, *Dan. Heinsius*, *Sib. Lubbertus*, *Thysius* etc. Daarbij:

Fol. 1. Plaat der synode met namen der leden door *B. Picart*, 1729.

„ 2. Origineele brief van *A. van Randwijck* aan *Carleton*, 18/28 Juni 1618.

Fol. 21^{b}, 31 en 33^{b}. Portretten van *Dan. Heinsius*, *Jac. Rolandus*, en *Abrah. Scultetus.*

Add. 23104. *Album amicorum*, eveneens van leden der synode, verzameld door *Joannes Dibbezius*, predikant te *Dordrecht*, 4°.

Add. 23105. Dergelijk *album* van beroemde medici en godgeleerden, 1636—1641, verzameld door *Philippus de Glarges* van *Haarlem*, med. stud. O. a. *Rivetus*, *Harvey*, *Huygens*, *Voetius*, *A. M. Schurman*, *Vorstius*, *Walaeus*, *D. Heinsius*, *G. J. Vossius*, *Barlaeus* etc.

Add. 28571. Fol. 169. „*Francis Johnson* his articles which he urged to be underwritten by the *English marchants* in *Middlebourgh* in Oct. 1591, withstode by me *Th. Ferris*, then Deputie of the Companie there."

Fol. 209. „Advise to the *States of Holland and Westfriseland* from the Remonstrantes *J. Utenbogaert*, *Adr. van Borre*, *Ed. Poppius*, *Nich. Grevinchovius*, *Joan. Arnoldus*, *Simon Episcopius* over the points con-

trovented betweene them and their fellowe ministers *Contra-Remonstrants*." z. d.

Add. 29546. Fol. 1. Anonyme brief uit *den Haag*, over de souvereiniteit ter zee, 22 Sept. 1671. Lat. Cop.

Add. 29587. Fol. 51. *Lodewijk XIV* aan *Mary van Oranje*, 24 Maart 1660. Cop.

Fol. 85. Groot *Haagsch* verbond, 7 en 26 Sept. 1701.

„ 101. Instructie voor *Adm. Mitchell*, om met de *Ned.* vloot een expeditie te ondernemen naar *West-Indië*, 29 Sept. 1702.

Fol. 176. „The politia of the *Netherlands.*" Van *Edmonds.*

X. *Revenue. Class. Catal.*, vol 13, blz. 1105.

Eg. 1847. Kort dagverhaal van een reis, van *Haarlem* naar *Oxford* en *Londen* ondernomen door *Georgius Artus*, theol. stud., 19 Maart—Oct. 1658 en van *Haarlem* naar *Straatsburg* en *Jena* terug naar *Amsterdam*, 20 Maart 1662—Aug. 1663. 12°.

Tit. B. V. „Papers relating to treaties, musters, loans, projects etc." Allerlei over betaling, kleeding, uitrusting etc., van troepen uit den tijd van *Hendrik VIII* en *Elizabeth*. Ook een en ander over de *Nederlanden*.

---

b. Holland.

I. *Travels. Class. Catal.*, vol. 58, blz. 89. Vgl. boven *a. Netherlands II. Travels.* blz. 259 vlg.

II. *Voyages. Class. Catal.*, vol. 58, blz. 157.

Sl. 4020. „Miscellaneous papers relating to Natural History", maar ook:

Fol. 223. Kort verslag van een reis van *Indie* naar *Holland*, 18de eeuw.

III. *Revenue. Class. Catal.*, vol. 13, blz. 1105. Vgl. boven *a. Netherlands. X. Revenue.* blz. 365.

IV. *Navy. Class. Catal.*, vol. 49, blz. 381.

Sl. 3112. Extracten uit de resolutiën der *S.-G.* betreffende de *O. en W. I. Comp.*, 1664.

Sl. 2930. „Ladingboek voor monsieur *van Heck*."
Op fol. 2. „Aenwysinge hoe men alle posten int scheepssoldij boecken van wat sin ende vaeleur die mogen wesen in het journael sal inboecken ende uyt het journael int grootboeck."
Het boek loopt van 1 Jan.—31 Dec. 1661.

Add. 11405. *Caesar papers.*
Fol. 141. Klachten der *Republiek* over ongerechtigheden van *Eng.* oorlogsschepen, 1589. Met antwoord daarop.
Fol. 276. Statuten der *S.-G.*, betreffende den handel met den vijand, 1584. Eng. vert.

Add. 12497. *Caesar papers.*
Fol. 9. Uitvoerige noten van *sir J. Caesar*, over den handel in goud door de *Nederlanders*, Juni—Dec. 1619.
Fol. 179. „Laws of seagovernment amoungst the *Dutch* shippers", 16 Oct. 1600. Eng. vert.

Add. 19303. Fol. 93. „Relation d'*Acadie*." Verhaal van de heldendaden van een *Nederlandsch* vrijbuiter op de kust van *Nieuw Schotland.* 17de eeuw.

Royal. 13. B. I. „*Elizabethae* Reginae *Angliae* epistolae ad principes exteros." In copie. 17de eeuw. Daaronder:
Fol. 5, 8, 14, 22b, 34b, 44b, 58, 61, 61b, 80, 102b, 108, 114, 143, 146, 151, 215, 224. Aan *Philips II*, 1 Jan., 17 Mei, 8 Juli, 14 Dec. 1559, 12 Dec. 1560, 12 Maart, 7, 21 Juli, 5 Oct. 1561, 22 Sept. 1562, 12 Dec. 1563, z. d., 17 Maart 1564, 22 Dec. 1565, 1 Jan., 17 Febr. 1566, 4 Maart 1567 en 3 Juni 1568. De tweede *Rel. pol. I*, n°. 348.
Fol. 138. Aan den *magistraat van Duinkerken*, 4 Nov. 1565.
„ 148. „ *Marg. van Parma*, 30 Juni 1565.
„ 161b. „ den *bisschop van Luik*, 28 Maart 1566.

Eg. 1131. *Papeles varios de Portugal.*
Fol. 10. „Relacion de las fortaleças fatorias que tienen los *Olandeses* en *la India* y *Ingleses*", ± 1620.
Fol. 33. „Relacion somaria de los avisos que han aviso en razon de las provenziones que se hacian en *Olanda* para el *Brazil*", ± 1620.
Fol. 73. Consulten van den *Raad van Portugal*, „tocante a desalojar los *Olandeses* de la *India* y mar de *Sur*", 21 Dec. 1622.
Fol. 251. Consulten over *Brazilië* en de haven van *Bahia*, Juni en Juli 1623.
Fol. 275. „Consultas del aviso que embió *Henrique Sinel* de haver tenido parte los *Christianos* nuevos de la perdida de la *Bahia*", Sept. 1624.

Fol. 293. Consulten „que tratá de las fuercas que convendria prevenir para echur del *Brazil* a *Olandezes*", 2 Aug. 1624.
Fol. 310. Iid. „sobre las propuestas de formar una armada para asegurar los navios que vienen de *Brazil*", 26 en 20 Sept. 1626.

Eg. 1135. Derg. verzameling.
Fol. 30. „Consulta sobre los avisos que embió el *Virey* de los navios que se arman en *Olanda*", 3 Juli 1621.
Fol. 235. Getuigenissen van *Pieter Vanse* van *Danzig* en *Jacob Voes* van *Hamburg*, betreffende krijgstoerustingen der *Hollanders* tegen *Spanje*, 5 Maart 1625.

Lansd. 142. *Caesar papers.*
Fol. 29. „An order made in *Holland* by the *Admiralty* and subscribed by the chiefe shippers there" ± 1600.
Fol. 92. „Actions against *Holland* in the *Admiralty Court* by the Commissioners for causes of depredation."
Fol. 93. Memoriën van *Caron* over de aanhouding van een *Ned.* schip, 1600.
Fol. 123. Plan tot beteugeling van *Duinkerken*, 1600.

Add. 21553, o. a. fol 19. Losse aanteekeningen omtrent de *Eng.*, *Ned.*, *Fransche* en *Spaansche* vloten, 1693.
Fol. 33 vlg. Brieven van Gen. *C. W. van Dedem* aan een ongenoemde, *Huy*, 21 Mei—16 Oct. 1695.

Add. 33278. Fol. 31. Onderzoek te *Porthmouth*, betreffende *Nederl.* schepen, die daar zijn vastgehouden, 4 Jan. 1665.
Fol. 40. *Tho. Cole* aan ?, over het opbrengen van *Eng.* schepen door *Ned.* vrijbuiters, 15 en 26 Febr. 1673.

---

c. Army.

Low Countries, *Class. Catal.*, vol. 50, blz. 519.

Lansd. 155. *Caesar papers*, o. a.:
Fol. 128. Instructie voor *Dan. Rogers* „sent to the *Prince of Orange*", 1575.
Fol. 130b. Id. voor *Humfrey Gilbert* „and others to the *Low Countries*", 1575.
Fol. 144. Id. voor *Rob. Corbett* „sent to the King of *Spaine* his *Governour* in the *Low Countries*", 1575.

Fol. 150b. Id. voor *John Hastings* „sent into *Holland* to the *Prince of Aurange*", 1575.

Fol. 155b. Id. voor *Will. Davison* „sent into the *Low Countries*", 1576.

„ 164b. Id. voor *Rob. Beale* „sent to the *Prince of Orange*", 1576.

„ 175. Id. voor *Wilson* „sent to the *States* of the *Low Countries*", 1576. *Rel. pol.* VIII, n°. 3217.

Fol. 185b. Id. voor *Edw. Horsey* „sent to *Don Juan de Austria*", 1576.

„ 220. Id. voor *Davison*, „*H. M.*'s agent with the *States* of the *Low Countries*", 1577. *Rel. pol.* IX, n°. 3508.

Fol. 308. Id. voor *Gresham* „sent to *Antwerp* for prolongation of debts", 20 Dec. 1563. *Rel. pol.* III, n°. 1213.

Cal. E. II. Fol. 32 vlg. Eenige brieven van *Eng.* bevelhebbers over het *Eng.* garnizoen te *Doornik*, 1518 etc.

Fol. 221. Neutraliteitsverdrag voor *Bourgondië* en *Franche Comté* tusschen *Frans 1* en *Karel V.* Z. d. Cop.

Vesp. F. IX. Fol. 137. Lijst der troepen van *Maximiliaan* in *Vlaanderen.* Z. d.

Fol. 143. Korte memoriën omtrent *Anjou*'s komst in *Engeland.* Z. d.

„ 151. Vaststelling van het tractement van *Th. Bodley*, gezant in *den Haag*, 4 Mei 1595.

Fol. 152. Komst van *Alva*'s gezant *Garnier* in *Engeland*, beschreven door *Derby*, 19 Maart 1568.

Fol. 230. Petitie der *Ned.* uitgewekenen te *Southampton* aan *Mayor* en *Aldermen.* Z. d.

Fol. 262. Copieën van onderschepte brieven van *Fuentes*, *Ibarra* e. a., 1594.

Harl. 6897. Fol. 49. „A true relacion of the accions and mocions of ye *Dutch* army in *Brabant* a°. 1689 with a short historicall part of the countrey." 17de eeuw.

Harl. 4228. Fol. 1. „The defeate of *Turnhoult* by *sir Frauncis Vear.*"

Fol. 2. „The battle of *Newport* by *sir Francis Veare.*"

„ 8. „A supplement to the discourse of *sir Francis Vere* and in particular tracting the last charge in the battle of *Newport* by *sir John Ogle*, then present."

Fol. 10. *Sir Frauncis Vere*'s Parley at *Ostend* by *sir John Ogle* then present."

Fol. 20. „The journey of *Cales* by *sir Francis Vere.*"

„ 25b. „The *Island* journeye by *sir Francis Vere.*"

„ 39b. „Instructions given to *sir John Norris* and other martiall men sent into the maritim countrie", 12 April 1588.

Fol. 48. „A breife declaration of the proceedinges of the two fleetes since the arrivall of the *Spanishe* in the narrowe seas", Juli 1588.

Fol. 76. Instructie voor *Derby*, *Cobham*, *Crofts*, *Dale* en *Rogers*, commiss. om met *Spanje* te onderhandelen, 1588. Cop.

Fol. 98. „The instructions of Card. *Sermonetti* to his cosen *Petro Gaetano* at his first going into *Flaunders* to the *Duke of Parma*." Z. d.

Harl. 1898. Fol. 33. „The defeate of *Turnholt* by *sir Frances Vere*."

Fol. 86. „The batell of *Newport* by *sir Frances Vere*."

Harl. 375. Bevat tal van brieven van *Joachimi*, *Ned.* gezant te *Londen* aan *d'Ewes*. Zij zijn Lat. en loopen van 13 Nov. 1627 tot 10 Nov. 1641. Behalve deze:

Fol. 46. De *S.-G.* aan *Joachimi*, 14 Sept. 1631.

„ 105. „Mémoire touchant les lettres de represailles obtenues par *George Henley* et participants et aultres ... contre les *E.-Gen.* et leurs subjects." Z. d.

Harl. 168. Fol. 54. „Whether it maye stand with good pollecy for *H. M.* to ioyne withe *Spaine* in ye enterprise of *Burgundie*." Z. d.

Fol. 93. „A letter written by *sir Nicholas Bacon*, Lorde Keeper ... „ unto *H. M.*, admonishing her of two daungers the realm then stood in viz. *France* and *Rome*, concludinge that ye hope of ye confederacion with ye *Prince of Orenge* and *Stats* ... was desperat. A°. 20, *Elizabeth*," (1578). *Rel. pol.* X, n°. 3848.

Fol. 102. „Consultation at the Lorde Tresurere *Burley*'s house near ye *Savoie* in *Londne* touchinge an aide to be sent into *Hollande*", 18 Maart 1584.

Fol. 107b. Instructiën voor de „Comm. of musters" in de *Nederl.* Meerdere stukken over het leger aldaar.

Fol. 134. „A letter from *H. M.* to *sir Frauncis Vere*, signefyinge him the intencion of the Kinge of *Spaine*, wishinge him to inform the *States of Holland* to the ende they may not be unprovided for defence." Z. d.

Fol. 153. Staat der *Kon.* troepen in de *Ned.*, Mei 1567. *Rel. pol.* I, n°. 79.

Fol. 187. Stukken over het garnizoen van *den Briel*, 1589.

„ 197b. „A letter disswading *H. M.* from making a peace with the *Spanyard* by *Wm. Davison*," 1587. Alles copieën uit dien tijd.

Add. 20196. „Military reports on the Fortresses and defence of the *Low Countries*." Door *Hudson Lowe* aan Gen. *Banbury* gericht, 1814. Cop.

Add. 21512. Fol. 12. *Granvelle* aan *Alva*, 11 Sept. 1568.

Fol. 38. Memorie van den hertog van *Bouillon*, gouv. van *Maastricht* over weggeloopen soldaten, 10 Febr. 1635.

Fol. 63. *Graaf Soissons* aan *Willem III*, 9 Mei 1697.

„ 67. *Boufflers* aan *Marlborough*, 12 Juli 1702.

Add. 5753. Reeks van stukken, betreffende de voeding, kleeding etc. van *Eng.* troepen, van *Hendrik VIII* tot *Anna.* Zoo op fol. 202 vlg. veel over de garnizoenen te *Vlissingen* en *den Briel.*

Add. 6876. „Relation del movimente d'arme che seguì in *Fiandra* l'anno 1614 per occasione e d'haver *le Provincie Unite* occupata la terra e castillo de *Giuliers* e di quanto fu poi negotiato per accordar le differenze fra *l'Elettor di Brandenburg* et il *Duca de Neoburg*... fatte del Mons. *Bentivoglio.*"

Volgens den *Catal.* is dit H.S. uitgebreider dan het in 1629 gedrukte.

Add. 11342. O. a. Examinatie van twee soldaten over een samenzwering om *Ostende* te verrassen, 1594.

Add. 13974. *Spaansche* copieën van allerlei stukken, o. a.:
Fol. 14. Expeditie der *Nederlanders* naar de *Philippijnen*, 1623—26.
Fol. 65. Iets over *Curaçao*, 1636.

Add. 19644. Journaal van het beleg van *Bergen-op-Zoom* door de *Franschen* in 1747, met een gekleurd plan der vesting.

Add. 21505. Fol. 55. *Karel II* aan *Mary van Oranje*, 8 Aug. 1653.
Fol. 49. *Willem III* aan de *S.-G.*, 22 Sept. 1673.
„ 51. *Dez.* aan ?, 21 Oct. 1678.

Add. 22264. Fol. 67b. Lijst der *Eng.* en *Ned.* troepen, gebruikt in den *Spaanschen* successieoorlog, 1701—1711, get. *H. St. John.*

Add. 24968. Fol. 3 vlg. Brieven van *Marlborough* en de *Ned.* gedeput. te velde aan den Magistraat van *Brussel*, 26 Mei 1708; aan de *Staten van Brabant*, 31 Juli 1708.

Fol. 8. Lijsten van *Ned.* officieren, in dienst van *Aartshertog Karel* in *Spanje*, 1706 en 1707.

Fol. 71. „Nouveau reglement pour le gouvernement des *Pays-Bas Espagnols*", 5 Oct. 1711.

Fol. 79. Circulaire der *S.-G.* aan de *Staten* der provincien over het *Barrièretractaat*, 8 Febr. 1716.

Fol. 101. *Strafford* aan de *S.-G.*, over de toelating der *Keiz.* troepen in de *Zuid. Ned.*, 4 Maart 1712.

Fol. 103. Volmacht van *Marlborough* aan *Lt. Gen. de Pascal*, om krijgsraden bijeen te roepen, 31 Aug. 1707.

Add. 29588 en 29589. Origineele brieven gericht aan den Staatssecretaris *Nottingham*, 1694—1725, met een index van de schrijvers der brieven.

In vol. I, 1694—1703, tal van brieven van *Joseph Hill* uit *Rotterdam* en van *Lord Winchelsea* uit *den Haag.*

Fol. 312. Journaal van het beleg van *Roermond*, 2—8 Oct. 1702.

„ 348. „Reasons for settling the worship and service of the *Church of England* in *Holland*", Nov. 1702.

Vol. II. Brieven van *Schomberg* en van *Hill*.

Fol. 24. „A relation of what passed at the battle of *Ekeren* (30 Juni 1703), by *Mons. Opdam*."

Add. 28092. Fol. 9. „A letter from a gentleman in *Holland* to a worthy member of the *House of Commons* in *England* concerninge the present face of affaires", 23 Dec. 1677.

Fol. 17. „Lettre de *J. B. M. D. F. A. M. L. C. D. R.* touchant la politique que le *Prince d'Orange* doit garder en *Angleterre*", 1690.

Fol. 57. Ontwerp voor het *Keiz.* en Ned. leger, 1708.

Add. 32096. Fol. 112. *Jakob III* aan de *S.-G.*, verzoekende neutraal te blijven bij zijn inval in *Schotland*, 18 Oct. 1715. Gesloten in een brief van zijn secretaris *Higgons*, aan *Fagel*, 1 Dec. 1715.

Fol. 189. „Comédie du *prince d'Orange* sur la levée du siége *d'Oudenarde* et ce qui s'est passé en la bataille de *Senef*", 1674.

Eg. 1850. „Journael ofte corte aenteyckening van alle het geene gepasseert is ontrent het tweede secours, bestaende in veertig compagniën voet volck gesonden van de Hooge ende Mog. Heeren *S.-G.* der *V. N.* aen den *Coninck van Denemarcken Frederik den derde* van December 1658." Volgens den *Catal.* waarschijnlijk van *Majoor van Beveren*, 3 Dec. 1658—10 Nov. 1659.

Eg. 1704. Marschorders voor het leger, door *Willem III* gezonden aan *Bentinck* (toen kolonel). 13 Juni 1675—14 Aug. 1678.

Add. 8733. Fol. 2. „Humilissima et importantissima rimonstranza al *Re Christianissimo* sopra le consegne dell piazza della *Fiandra* in mano dell *Inglesi* fatta dal *Cardinal d'Arez*." Z. d. 1644.

Fol. 42. „La *Francia* difesa dalle false impostare di un seditioso francese... per la rimessa delle due piazze maritime di *Fiandra*, *Mardich* e *Bourbourgh* all *Inglese*." Z. d. 1644.

Add. 11342. Fol. 21. *John Norris* aan?, 25 Oct. 1590.

Add. 22365. Allerlei geschriften van *Gomes van Triere* in 't *Ned.* en *Fransch*. Deze was „commis voor *Noort Holland* op het comptoir der convoyen tot *Amsterdam*," 1596—1609. Het boekje bevat meest klachten van den auteur wegens onbeloonde verdienste en ondervonden miskenning, ook in dichtmaat. Het is fraai bewerkt met gouden en gekleurde letters, en gebonden in roodzijden band met goud. Ook zijn portret prijkt er in. Op fol. 98: „Het schijnd, dat *Gomes van Trier*

hadde tot een goed vrind *Jean van Oldenbarneveld*, omdat die eenige van zijne geschriften bij de *Staaten* heeft ingeleverd.''

---

d. State Papers.

I. *General. Class. Catal.* vol. 7, blz. 1.

Add. 28920—28923. Allerlei nieuws uit alle deelen van *Europa*, maar voornamelijk van het oorlogstooneel in de *Zuid. Ned.*, 1669—1705. Eng., Ital., Fransch.

Add. 29592. Dit deel bevat allerlei over de onderhandelingen, die het tractaat van *den Haag* zijn voorafgegaan, Sept.—Dec. 1698. Copieën van volmachten, memoriën etc.; brieven van de *Eng.* gevolmachtigden *Portland* en *Williamson*; minuten van conferentiën; copieën van brieven van *James Vernon*, staatssecretaris.

Eg. 1738. *Bentick Papers.* Allerlei memoriën, concepten, volmachten etc., omtrent de onderhandelingen te *Aken*, 1748.

Add. 17016. Bevat van copieën van brieven van de *Eng.* gezanten te *Nijmegen*, later in *den Haag*, 27 Sept. 1677—10 Sept. 1678. Memoriën, instructiën etc.

Add. 17018. Copieën van resolutiën der *S.-G.*, brieven van deze aan *Karel II* etc., 1676—1679.

Add. 9801. Copieën van brieven der *Eng.* gezanten te *Nijmegen*, 1676—1677.

Add. 21374. Brieven van *Destouches* uit *den Haag* aan *de Kalie*, secretaris van *de la Touche* en aan *de Nivernais*, gezant te *Berlijn*, voorn. over den politieken toestand in *Engeland* en *Holland*, 27 Dec. 1755—7 Mei 1756.

Add. 22204. Copieën van officieële stukken over vredesonderhandelingen, voornamelijk die te *Utrecht*, 1701—1713.

Add. 22205—22207. Cop. van de correspondentie der *Eng.* plenipotentiarissen te *Utrecht* en de *Eng.* staatssecretarissen, 1711—1714. In 22207 eenige origineele brieven van *Townshend.*

Add. 20818. Hierin gegraveerde platen naar *Paul Decker*, van belegeringen in *Vlaanderen* door *Eugenius* en *Marlborough*, 1707—1711.

Add. 20819. „Cartas sobre as negociacoes de *Ingleterra* escritas pello Inviado extraordinario *Joseph de Canha Brochado* aos nossos Plenipotenciarios em *Utrecht* sobre a nossa pax." Geschreven uit *Londen*, 20 Juli 1710- 1 Sept. 1715.

Add. 20983—20985. Wederom allerlei documenten over de vredesonderhandelingen te *Utrecht*, verzameld door *Willem Buys*, een der *Ned.* gevolmachtigden. Het zijn meest copieën en minuten, waarvan eenige in *Buys*' hand. In 20985 origineelen nam.:

Fol. 77—494 pass. *Bruno van der Dussen* (*Ned.* plenip.) aan *Buys*, 23 Jan. 1712—8 Mei 1713.

Fol. 78—513 pass. *Frans Fagel* (griffier der *S.-G.*) aan *denz.*, Jan. 1712—19 Mei 1713.

Fol. 83—532 pass. *Heinsius* aan *denz.*, 2 Febr. 1712—1 Juli 1713.

„ 177—490 pass. *De Bassecour* (pens. van *Amsterdam*) aan *denz.*, 12 April 1712—1 Mei 1713.

Fol. 229—362 pass. *Sicco van Goslinga* (*Ned.* plenip.) aan *denz.*, 26 Juni—19 Dec. 1712.

Fol. 231, 521. *Isaak van Hoornbeek* (pens. van *Rotterdam*) aan *denz.*, 4 Aug. 1712, 24 Mei 1713.

Fol. 324, 543, 547. *Reede van Renswoude*, (*Ned.* plenip.) aan *denz.*, 20 Oct. 1712—6 Oct. 1713.

Fol. 403, 538, 540. *Hop* aan *denz.*, 18 Febr.—30 Juli 1713.

Fol. 128—520 pass. *Jer. de Haze de Jiorgio* (namens *Burg.* van *Amsterdam*) aan *denz.*, 2 Mei 1712—24 Mei 1713.

Ten slotte nog eenige brieven van *Sinzendorf*, *keiz.* gezant, *Basnage*, *Waalsch* predikant te *den Haag*, *John Drummond*, *Eng.* agent, *Aerssen van Sommelsdijck*, *Oxford*, *Directeuren der W. I. C.*, *Jonas Witsen*, *Jan Trip* en *Jan Six* (*burg.* van *Amsterdam*).

Add. 22872. „Fragmentos para a explicaçao dos tratados feitos em *Utrecht.*" Overzicht der *Ned.* geschiedenis van 775—1713. Copieën der toen gesloten vredesverdragen. In 2 banden geschreven met verbeteringen.

Add. 22213 en 22214. Register op brieven van de *Ned.* gezanten te *Londen*, *Parijs*, *Weenen*, *Petersburg*, *Augsburg* etc., etc., 1713 en 1714.

Add. 22215. Fol. 148, 149. *Anna* aan de *S.-G.*, 13 Dec. 1709 en 7 Oct. 1711. Cop.

Fol. 177. Concept-tractaat tusschen de *S.-G.* en *Graubunderland*. Z. d. 18de eeuw.

II. *Great Britain and Low Countries. Class. Catal.* vol 7, blz. 209. Vgl. boven a. *Netherlands V. Transactions with Great-Britain*, blz. 270.

III. *Low Countris. Class. Catal.* vol. 7, blz. 431.

Harl. 6211. Fol. 34. Brieven van den *Ned.* resident uit *Konstantinipel*, 1662 vlg. Lat.
Veel over den *Hongaarschen* opstand.

Nero. B. III. Fol. 233. „Recueil des traictez jadis faits et passez... entre les princes et pais de par deça et specialement ceux de *Hollande*, *Zeelande* et *Frize* d'une part et les Roys et pais de *Dennemarc*, *Norwege* etc. d'autre part touchant le trafficq de *Ostlande* et la navigation par le destroit du *Sond*... composé par M. *Lenard Casembroot*", 1587.

Cott. App. XXIX. Miscellanea, bijna niet te ontcijferen, zeer door brand beschadigde fragmenten papier en perkament. Volgens den Cat.: „many on the affairs of the *Netherlands*."

Add. 30716. Fol. 1. „Traittez et autres actes concernans la *Flandre* et *l'Artois* jusques en l'an 1514."
Fol. 328. Stukken, betrekking hebbende op *Brabant*, 1204—1631. Alles cop.

Add. 30719. Dergelijke verzameling uit de *Zuid. Ned.*, 1340—1632.

Add. 30722. „Meslanges pour les affaires des *Estats* des *Sept Provinces Unies* des *Pais-Bas*", 1614—1636.

Eg. 2598. Fol. 55. Besluit van *Jacob VI* van *Schotland* en *Provost* and *baillifs* van *Montrose* om een *Vlaamsch* zeeschuimer, *Petersen*, te arresteeren, Aug. 1589.

Add. 32164. Duplicaten van brieven van *Luxembourg* aan *Lodewijk XIV*, 3 Juli—13 Oct. 1693.

Eg. 2621. Correspondentie van den *admiraal Herbert*, later *lord Torrington*, 1680—1690. Daar hij de expeditie van 1688 tegen *Engeland* commandeerde, is deze verzameling voor de geschiedenis van *Willem III* zeer belangrijk. Wij vinden hier brieven van *Willem III* en van *Bentinck* aan *Herbert*. Instructiën voor dezen laatste.
Fol. 29. *Willem III* aan *Bentinck* „au bord le vendredi", Nov. 1688.
„ 35. 2 brieven van *Russell* aan *Bentinck*, 4 Nov. 1688.
„ 73. „Queries concerning the fleet" van *Herbert*, met kantteekeningen van *Willem III*, 1688.

Add. 8219. „Cartas y papeles varios", 1520—1603.
Daaronder copieën van stukken uit de regeering van *Karel V*, belangrijker voor *Spanje* dan voor ons.

Add. 6884. „Lettres de la *Duchesse de Parme* et du *Duc d'Alve*", 1566—1568. Copieën.

Bovendien nog cop. van besluiten van *Philips II*, instructiën etc.

Add. 9377. Bevat copieën van een geheele reeks van privilegiën van *Brabant*, beginnende met het *Kortenbergsche* charter van 1312. Het H.S. is uit de 16de eeuw.

Add. 9380. 2 documenten in *'t Indisch* en *Portugeesch*, waarbij land wordt afgestaan door den Koning van *Candia* aan *Jacob van Kittensteyn*, 1632.

Add. 27896. Fol. 344. „Additions à *l'Angleterre* et *l'Escosse; Provinces des Pays-Bas.*" Catalogus van officieële stukken over deze landen uit de 12de tot de 15de eeuw.

Dit is een onderdeel van een „Inventaire du Trésor des chartres Estrangères." 17de eeuw.

Add. 28702. Correspondentie van *Granvelle* en *Parma*, 1576 en vlg. jaren. Meest copieën met een enkel origineel stuk, memoriën, instructiën etc.

Add. 28385. Correspondentie van *Alva* met *Diego de Espinosa*, cardinaal-bisschop van *Siguença*, 1565—1572. Spaansch.

Add. 28386—28388. Brieven, rapporten, memoriën etc. uit de *Nederlanden* naar *Spanje* gezonden. Daaronder zijn brieven van *Alva*, *Ibarra*, *Lope Çapata* e. a.

Die in 28386 en 28387 zijn gericht aan kardinaal *Espinosa*, die in 28388 voornamelijk aan den *Koning*. Deze correspondentie werd in 't Spaansch gevoerd en loopt van 1565 tot 1604.

Add. 9748. „Letters from *Paris*, *Brussels* etc", 1673—1687. Zij bevatten allerlei berichten uit deze belangrijke jaren, maar zijn ongeteekend, terwijl evenmin blijkt, aan wien zij zijn gericht.

Add. 9749. Dergelijke verzameling uit het jaar 1688.

Add. 5460. „Negociations de *M. de Sabran* en *Angleterre* en l'année 1644." Entry-book. Belangrijk voor de kennis van onze verhouding tot *Engeland*.

Add. 6873. Fol. 342 vlg. Brieven van *Bentivoglio* aan *Kard. Borghese*, 1608, 1609, 1614 en 1615.

Add. 28435. Register op de rapporten, rekeningen, orders etc. van de veldtochten van het *Spaansche* leger in de *Nederlanden*, *Duitschland* en *Italië*, 1536—1572.

Add. 28698. Origineele brieven, o. a.:

Fol. 12, 14. *Philips II* aan *Emanuel Philibert*, 18 en 30 Jan. 1558 *Rel. pol.* I, n°. 104 en 112.

Fol. 36. *Dez.* aan *Alva*, 4 April 1570. In cijfers, met ontcijfering.

„ 54 vlg. *Alva* aan *Juan de Zuniga*, 16 Juli—4 Dec. 1571.

„ 66 „ *Granvelle* aan *Philips II*, Maart 1573—26 Jan. 1576.

„ 155, 163. *Parma* aan *Petria*, 16 Maart 1583 en 28 Febr. 1586.

„ 171 vgl. Reeks van brieven van *Isabella* aan allerlei *Spaansche* edelen, *Posa*, *Velada*, e. a. met minuten van de antwoorden, 1600—1616.

Add. 28451. *Spaansche* memoriën, waaronder volgens den *Catal.* een enkele over de *Nederlanden*, 16de en 17de eeuw.

Add. 9733. Origineele brieven van *Hamel Bruynincx* uit *Weenen*, 4 Juli—30 Dec. 1693 en uit *Parijs* 1698, gericht aan *Blathwayt*.

Evenzoo van *Bilderbeek* uit *Keulen*, 13 Maart—25 Dec. 1696 aan *denz.*

Daarbij nog eenige memoriën en extracten van brieven van *Colyer*, gezant der *Republiek* te *Constantinopel*, 1693.

Add. 7077. Brieven, gericht aan den onder-staatssecretaris *Stepney*, o. a. van *Stahremberg*, *Hamel Bruynincx*, *John Drummond* (*Amsterdam*) en van tal van bevelhebbers uit de *Zuid. Ned.*, 1704.

Copieën van brieven van *Stepney* uit *den Haag*, 1706.

Brieven aan *Bruynincx* gericht door *Racoczi* e. a.

Fol. 101. „A relation of ye retreat of ye allies army under ye command of ye *Earle of Athlone* from their camp at *Nimmegen*", 11 Juni 1702. N. S.

Fol. 104. „Disposition of ye *English* forces in the *Low Countries*."

„ 168. Arrest van het *Hof van Holland* in zake de erfenis van *Willem III*, 22 Dec. 1706.

Cop. van brieven van *Koningin Anna* aan de *S.-G.*

Add. 8763. „Documenta pro Historia missionis *Hollandiae* perturbatae", 1699—1717.

Copieën van bullen, brieven etc. van den *Paus*, officieële stukken, besluiten der *S.-G.* etc. etc. over den toestand der *Katholieke* kerk in de *Nederlanden*, de *Jansenisten* enz.

Eg. 280. „Recueil van diverse orriginele brieven, relasen, ordres, staats en andere resolutiën etc., waaronder veele door *Prins Mauritz* eigenhandig getekend, alle rakende de militaire zaken in de *Nederlanden* beginnende met a° 1583 en eindigende met a° 1672."

Deze titel is duidelijk genoeg.

Add. 28754. Origineele brieven:

Fol. 2. *Nic. Everardus* aan *Viglius*, 15 Oct. 1538.

Fol. 18 vlg. 13 brieven van *Jakob Hop* aan den *Ned.* gezant te *Kopenhagen*, 19 Febr.—22 Nov. 1701.

Fol. 41 vlg. 3 brieven van *denz.* aan ?, 8 Oct. 1704, 31 Juli 1709 en 8 Sept. 1714.

Fol. 45 vlg. 23 brieven van *Frans Fagel*, griffier der *S.-G.* aan *Jakob Hop*, 6 Maart 1700—29 Mei 1732.

Fol. 83. *Johan Hop* aan *Hendrik Hop*, gez. te *Londen*, 3 Maart 1752.

„ 85. *Hend. Hop* aan *Fagel*, 5 Maart 1756.

Add. 29313. Origineele brieven:

Fol. 1. *Vlaanderen* aan *de la Motte*, comm. van *Grevelingen*, 11 April 1578.

Fol. 3. *Parma* aan *de Capres*, „gentilhomme de la bouche du *Roy*", 30 Oct. 1578.

Fol. 5. *Dez.* aan *de Hèze*, 30 Oct. 1578.

„ 7. „ „ *d'Auberlieu*, 22 Dec. 1578.

„ 9. „ „ *Montigny*, 22 Dec. 1578.

„ 11. Document van verzoening van *Montigny* en *de la Motte*, 6 April 1579.

Fol. 13 vlg. Verklaringen van *Montigny* en zijn officieren naar aanleiding daarvan, 6 April, 23 en 26 Mei 1579.

Fol. 17. Pardon, toegestaan aan de bewoners van *Bergen*. Z. d.

Add. 18291. Dit deel bevat een groote menigte copieën van brieven en officieële stukken uit de jaren 1566 tot 1578.

Op fol. 2. „Repertorium ofte tafele van t gene hiernae volcht aengaende den trouble tijt gebuert in den jaere XVcLXVI ende daernaer."

Fol. 332. „Index du manuscript de *Schellart* et de *David Gérard de Pape*. Inventaris ofte Liste van alle de stucken bevonden in sekere manuscript raeckende de troubelen ende revolutiën van het vaderlandt doen ter tijdt geschreven door eenen sekeren *Schellart*, den welken my is geseydt geweest te zijn substitut procureur generael van den grooten raedt in den troubelen tijdt ofte cortt voor ofte naer en door eenen sekeren *David Gerard de Pape*."

Duidelijk blijkt hier de afkomst van het H.S.

Het is uit de 16de, de index uit de 17de eeuw.

Add. 17321. „Registre de baillage de *Tournay*", 1551—1570. Allerlei te *Doornik* gepubliceerde edicten van *Philips*, *Alva* e. a.

Ook lijsten van geindiceerde boeken.

Add. 18167. „Extract compendieus in het kort en in substantie, behelsende de boeken, chartres, archiven van *Holland*, getrokken uit de groote originele Inventaris van outs berust hebbende op het slot tot *Gouda* en overgebragt in *'s Gravenhage* in het jaar 1572 door *K. van Alkemade* en *P. van der Schelling*", 18de eeuw.

Add. 17901. „Papers relating to the *Low Countries*", 1577—'80. Copieën van Kon. beschikkingen, brieven van den *Raad van State*, den *S.-G.*, van *Don Jan*, *Matthias*, *Oranje*, resol. der *S.-G.*, instructiën van gezanten etc. etc. Behalve dat:

Fol. 1. „Cort verhael van de handelingen tusschen *Don Johan d'Austria* en de *Generaele Staten*."

Fol. 163. „Sommaire des raisons par lequel MM. les Deputez des *E. Gen.* conformement à l'advis et soubz l'authorité de MM. du *Conseil d'Etat* ont trouve convenir de passer oultre au traicté avecq les amb. de M. le *Duc d'Alençon*."

Fol. 252. „Geadviseerde middelen van pacificatie tot gemeen ruste van Con. Mat. *Nederlanden*."

Fol. 273. „Instructie voor die drye gecommitteerden van de *Staten van Holland* ende *Zeelandt* gesonden nae de vergaderinge van de *Gen. St.* tot *Bruyssel* ofte *Namen*."

Fol. 277. „Poincts et articles conceuz et admisez pour parvenir à une paix et reconciliation avec *S. M.*".

Fol. 289. Capitulatie van *Amsterdam*, 1578.

Fol. 386. „Register van copien, manuscripten over de jaeren 1576 tot 1579 inclusive raakende de *Spaansche* oorlog, welke bij mijn weeten nooit gedruckt sijn, waaragter eenige sonder datum, dog meede van deselve tijd, als meede eenige welke bij *Bor* te vinden sijn in de *Neederlandsche oorlogen* etc."

Hieruit blijkt het doel, waarmede deze copieën zijn vervaardigd, blijkbaar tot een uitgave. De cop. zijn uit de 16de eeuw, het register uit de 17de.

Add. 17902. Bestaat uit 3 deelen.

Fol. 3. „Differentes mémoires, actes, remonstrances, et depesches remarquables, touchant les révoltes du *Pays-Bas* a cause de la religion, leurs Inquisitions, Armements, procedures criminelles et exécutions sur ce ensuivies en la Cour de *Bruxelles* et ailleurs des l'an 1560 jusques a le 27 de Mars 1571." In 2 handen geschreven en uit de 17de eeuw.

Op fol. 421 een inhoudsopgave.

Fol. 426. „Los documentos etc. del Emperador *Carlo Quinto* a su hijo *Phelippe* para governar su monarchia." Gecopieerd 12 Juni 1684. In dez. hand:

Fol. 446. „Ordenenças de la Disciplina militar de la monarchia de *Spaña* de 28 de Junio de 1632."

Add. 11405. *Caesar papers*, o. a.:

Fol. 141. „The complaints of the *States* of the *U. Prov.* against the *English* men of war at sea with the answeres thereunto apostilled in the margen. A°. 1580."

Fol. 276. „Statutes and ordenances of the *States* of the *U. Pr.* whereby all conveyance of victualls, marchandises towards ye townes

and countreys of the Enemy is prohibited and to have no correspondence with them", 1584.

Eg. 2244. Lijst van charters etc. van *Holland*, *Brabant*, *Bourgondië*, *Beieren*, *Utrecht* etc., loopende van 1063 tot 1436; van *Frans van Mieris*, den bekenden uitgever van het *Charterboek*. Steeds met verwijzing naar de bron van herkomst.

Fol. 356. „Lijst van de boeken enz., welken tot de *Historie van Holland* van 't jaar 1075 tot het jaar 1436 doorloopen zijn."

Fol. 1, 363. Reçus voor door *van Mieris* geleende manuscripten, 1751 en 1759.

Eg. 2208. „Recueil et mémorial des troubles des *Pays-Bas* du Roy, par Messire *Joachim Hopperus*, conseiller etc.... divisé en quatre parties."

Fol. 199. „De republica ordinanda verbum veritatis", van denz.

M.S. 18de eeuw.

Eg. 2079. „Tratados varios" Ital., waarin ook een en ander over het begin van den *Ned.* opstand, misschien voor *Venetië* bestemd.

Eg. 1997. Origineel dagboek van *Lodewijk Huygens*, den zoon van *Constantijn*, toen hij verbonden was aan de ambassade te *Londen*, 20 Dec. 1651—3 April 1652.

Eg. 1860. Brieven, voor 't meerendeel van particulieren aard, 1674—1795, maar ook:

Fol. 11. *C. de Witt* aan ?, 26 Juli 1749.
„ 12. *G. C. de Hogendorp* aan ?, 5 Dec. 1749.
„ 14. *F. de Hogendorp* aan ?, 5 Dec. 1750.
„ 18. *Wolters* aan ?, 29 Jan. 1755.
„ 27. *J. P. Collot d'Escury* aan ?, 1 Oct. 1759.
„ 29. *'t Hoen* aan ?, 13 April 1764.
„ 39. *K. de Lannoy* aan *C. Zughten*, Sept. 1789.

Add. 14005. „Papeles varios tocantes a *Holanda*."

Copieën van memoriën over staatsinrichting, vloot, leger, financiën, stadsbestuur etc. in de *Nederlanden*, 17de eeuw.

Add. 14006. „Papeles varios tocantes a *Flanders*." Dergelijke verzameling als de voorafgaande, 17de eeuw.

Add. 19877. Copieën van tractaten, door de *Republiek* gesloten met verschillende Staten, 1596—1641.

Add. 19875. Copieën van tractaten door *Engeland*, *Frankrijk* en de *Republiek* onderling gesloten, 1585 tot 1596.

Add. 19876. Copie van het *Eng.-Fransch-Ned.* **tractaat van 31** Oct. 1596.

Add. 19874. Journaal van een reis, ondernomen door *Daniel de Ruyter* van *den Haag* naar *Cadix*, *Gibraltar* en verdere havens aan de *Middellandsche zee*, 13 April—8 Nov. 1670.

Add. 20848. Fol. 207. „Cartas y respuestas que havo de parte de los *Olandeses* y don *Fadrique de Toledo*", 28 en 30 April 1625.

Fol. 217. „Relacion de las armadas de *Su Magestad* del dia que llegaron a la *Baya de San Salvador*", Maart en April 1625.

Fol. 238. „Papel y parezer sobre las guerras y estados de *Flandes* y estados desta Monarquia." Z. d.

Fol. 271. „Institucion y cedula Real de *Su Magestad* para una armada que se a hecho para la mar solo para la nacion *Flamenca* y de la preeminencias y privilegios de que la dicha nacion a de gozar." Z. d.

Add. 21488. Origineele brieven van den Raadpensionaris *Heinsius* aan *Wm. Blathwayt*, *Eng.* „secretary of State at war", 3 Maart 1693 — 27 Nov. 1699. Tevens brieven van *Blathwayt* aan *Heinsius* en aan *Pembroke*, 24 Mei—21 Aug. 1697.

Royal. 14. A. XX. Fol. 192. „Relatione delle provincie uniti di *Fiandra* fatta de Mons. *Bentivoglio*", 17de eeuw.

Harl. 3553. Fol. 525. „Relatione delli stati di *Fiandra* fatta nel conseglio d'*Anversa*", 1 Dec. 1582.

Fol. 530. „Relatione dell' entrata in *Anversa* del sign. *Duca de Alanzone* per duca di *Brabante*", 19 Febr. 1582.

Fol. 538. „Lettera del *Duca d'Alanzone* al *Papa*", 21 Dec. 1575.

Eg. 1745—1749. Deze deelen omvatten de correspondentie van *Willem Bentinck* met allerlei personen van invloed en aanzien in binnen- en buitenland, aldus verdeeld:

1745. 26 Febr. 1730—31 Aug. 1748.
1746. 9 Sept. 1748—29 Febr. 1752.
1747. 1 Maart—31 Dec. 1752.
1748. 2 Jan. 1753—5 Aug. 1754.
1749. 2 Sept. 1754—20 Febr. 1807.

Dit laatste deel bevat bovendien eenige brieven gericht aan zijn kleinzoon *Gustaaf Frederik Bentinck*.

Deze stukken van een man van grooten invloed zijn zeer merkwaardig voor de kennis van het 2de stadhouderlooze tijdvak, het stadhouderschap van *Willem IV* en de regentschappen van *prinses Anna* en *Brunswijk*.

Eg. 1743 en 1744. Deze bundels bevatten origineele brieven gericht aan *Bentinck* 1739—1771. Wij noemen van de velen, met wie *Bentinck* in briefwisseling stond: *Graaf Ulfeld*, *Oostenrijksch* minister, *Burmania*, *Ned.* gezant te *Weenen*, *Bernstorff* en *Schalin*, *Deensche* ministers, *Kaunitz*, *Wartensleben*, *Bothmer*, *Batthiany*, *Kard. Albani*, *Lichtenstein*, *Coloredo*, *Reischach*, *Pruisisch* gezant in *den Haag*, *Bestucheff*, *Russisch* kanselier, *prinses Anna*, den *prins van Hessen-Philipsthal* en nog eenige andere *Duitsche* vorstjes, in dienst der *Republiek*.

Eg. 1724 en 1725. Bevatten familiepapieren der *Bentincks*, omtrent bezittingen van gravin *Charlotte Sophia Bentinck*. Zij loopen van 1737 tot 1769 en zijn van geen publiek belang.

Eg. 1734. fol. 1 vlg. Origineele brieven van *Willem IV* aan *Bentinck* met minuten van de antwoorden van dezen, 16 Juni 1744—10 Mei 1751.

Fol. 108 vlg. Minuten van brieven van *Bentinck* aan *prinses Anna*, 12 Dec. 1751—22 Dec. 1759.

Fol. 175. *Willem V* aan ?, 13 Jan. 1787. Minuut.

„ 178. *Wilhelmina* aan *W. Bentinck Jr.*, 3 Oct. 1787.

„ 176. *Willem Gustaaf Frederik Bentinck* aan *Wilhelmina*, 13 Jan. 1787. Minuut.

Eg. 1736. Brieven van den griffier *Hendrik Fagel* aan *Bentinck*, toen deze *Nederlandsch* gezant te *Aken* was, met minuten van de antwoorden van dezen, 4 Maart—13 Dec. 1748.

Eg. 1737. Copieën van de brieven der *Ned.* gevolmachtigden te *Aken* (*Bentinck*, *Wassenaer* en *Hasselaer*) aan den griffier *Fagel*, 26 Maart—15 Nov. 1748. Copieën van tal van memoriën, propositiën etc.

Eg. 1739. Brieven van allerlei hooggeplaatste personen in staatsdienst en leger, gericht aan *Generaal Jan van Tuyll van Serooskerke*, 18 Febr. 1729—22 Mei 1752.

Eg. 1861. Fol. 1 vlg. Minuten van brieven van *Bentinck* uit *Aken* aan *Willem IV*, 29 Maart—28 Sept. 1748. Daartusschen origineele brieven van dezen aan *Bentinck*. 19 April—29 Mei 1748.

Fol. 30 vlg. Minuten van brieven van *Bentinck* aan *prinses Anna*. 25 Sept. 1754—5 Sept. 1755. Daartusschen origineele brieven van deze aan *Bentinck*, 26 Sept. 1754—15 Sept. 1757.

Eg. 1735. Brieven van den griffier *Hendrik Fagel* aan *Bentinck* met minuten van de antwoorden van dezen, 28 Oct. 1749—7 April 1766.

Eg. 1740—1742. Deze drie deelen bevatten origineele brieven van *Brunswijk* aan *Bentinck* met minuten van de antwoorden van dezen.

1740. 8 Jan. 1750—31 Aug. 1752.
1741. 1 Sept. 1750—30 Sept. 1754.
1742. 2 Oct. 1754—12 Nov. 1766.
In 1740 behalve deze nog brieven van de prinsen *Heinrich* en *Wilhelm van Pruisen* en van *Karl* van *Brunswijk-Luneburg*.

Eg. 2193. Copieën van brieven van *Hendrik Hop*, gezant te *Londen* aan den griffier *Fagel*, 29 Juni—24 Sept. 1751 en 4 Jan.—24 Dec. 1754.

Eg. 1751. Fol. 1 vlg. Copieën van minuten door *Larrey* van gesprekken met *prinses Anna;* van brieven van *Corn. Hop*, *burg. van Amsterdam*, 16 Jan.—13 Febr. 1754.

Fol. 117 vlg. Copieën van allerlei memoriën betreffende de ontslagname van *Charles Jean Bentinck* als drost van *Twente*, 6 Maart—3 Aug. 1754. Journaal van *C. J Bentinck*, 8 - 30 April 1754 en tal van memoriën in zijn hand, gericht aan *prinses Anna*.

Eg. 1853. „Memorie tot narigt en daar het nodig is, ook tot opvolginge voor den aankomenden *Ceylonsen* gouverneur den Heer *Willem Maurits Bruyning* door zijnen predecesseur den Raad ordinaris en afgaanden gouverneur *Gustaaf Willem van Imhoff*, ingesteld. *Colombo*, 12 Maart 1740."

Eg. 1720. Correspondentie van *Gedney Clarke* en zijn zoon *Gedney Jr.*, met *Bentinck*, toen president der *S.-G.*, betreffende de zaken van de nieuw gestichte kolonie *Demerara* en den opstand der negers in *Berbice*, 12 Juli 1762—23 Aug. 1766.

Eg. 1752. „Protocollen, depêches, brieven etc. overgelegd in de conferentie van het *Secreet Besogne* met de *prinses van Oranje*, 18 April—29 Dec. 1755." Leden daarvan waren *Brunswijk*, *Bentinck*, *Catwijk*, *van Borssele*, *Ch. Bentinck*, *Steyn*, *Fagel* en *Hop*, secretaris *de Larrey*.

Add. 29590. Tusschen depêches van den *Eng.* gezant te *Lissabon*, *Methuen*, brieven van *Schonenberg*, *Ned.* gezant te *Lissabon* en *Madrid* aan de *Lords Manchester* en *Nottingham*, 29 April—16 Mei 1703.

Add. 25068. „Diplômes, actes et documens pour servir à l'histoire du Duché de *Brabant*, tirés des originaux déposés aux archives du Royaume." Copieën van *J. B. T. de Jonghe*, met facsimilés, 19de eeuw.

Add. 25044—25048. „Recueil de pièces et de documens historiques relatifs à la mission extraordinaire de *Son Exc. M. le Comte de Celles*, Amb. extr. et Plenip. de S. M. le *Roy des Pays-Bas* près la *Cour Pontificale* et à la conclusion du *Concordat* signé entre les *Pays-Bas* et le *Saint Siége* le 18 juin 1827. Recueillis et mis en ordre par *J. B. Th. de Jonghe*."

Add. 22537 en 22538. Correspondentie van *Lord Carteret* met *Lord Stair*, opperbevelhebber van het *Eng.* leger in den *Oost.* successieoorlog en met *George Wade*, die hem opvolgde, Mei 1742—Oct. 1743 en Jan.—Dec. 1744. Zeer belangrijk voor de kennis van de veldtochten van die jaren in de *Zuid. Nederlanden.* Veel over den slag bij *Dettingen.*

Add. 32279 en 32280. Ontcijferingen van de corresp. van de *Ned.* regeering met haar gezant in *Engeland*, 1723 en 1760—1842.

Eg. 2480. „A journal or relation of what hath hapned in the beginning, process and conclusion of the war between the king and Governors of *Macassar* and the *Netherlands East India Company* in the years 1666, 1667, 1668 and 1669." Eng. vert. van het verslag, in 1670 aan de *S.-G.* aangeboden.

Add. 18792. Allerlei over *Luik*, meestal uit de 17de en 18de eeuw. Copieën.

Add. 14098. O. a. fol. 1. „Compendio degli Stati et governi di *Fiandra*", ± 1580.

Add. 15438—15440. Deze deelen vormen het regestenboek van de brieven van *Hartsinck*, gezant der *Republiek* bij den *Nedersaksischen* kreits, Mei 1794—Nov. 1796.

IV. *Single State Letters. Foreign Sereis to* 1600. *Low Countries. Class. Catal.* vol. 27, blz. 341.

Add. 29431. Fol. 7. „Copia littere impignorationis *Ducatus Geldrie*", Sept. 1472. Copie. 16de eeuw.

Add. 28103. O. a. fol. 11. *Leycester* aan ?, 12 Nov. 1586.
Fol. 13. *Louise de Coligny* en de kinderen van *Willem I* aan de *S.-G.*, 8 Febr. 1593.
Fol. 15. *Albert aan de Conte*, 1 Aug. 1597.
„ 28. *Spinola* aan *Maurits*, 1 Oct. 1621.
„ 60. *Jenkins* aan *Laurence Hyde*, gezant in *Holland*, 29 Aug./8 Sept. 1678.
Fol. 62. *Temple* aan ? 27 Dec. 1678.
„ 68. *Jakob II* aan *Willem III*, 25 Aug. 1685.
„ 72. *Halifax*, *Nottingham* en *Godolphin* namens *Jakob II* aan *Willem III*, 10 Dec. 1688.
Fol. 78. *De koningin van Spanje* aan *Willem III*, 19 Juli 1696.
„ 86. *Orford* aan *Denz.*, 30 Juli 1697.

Vesp. F. III. Fol. 51. *Philips, graaf van Charolais*, namens zijn vader *Jan zonder Vrees* aan *Hendrik V*, 29 Aug. 1415. Verzoek tot slaking van eenige kooplieden.

Fol. 15. *Dez.* aan *Marg. van Oostenrijk*, 4 Juli 1508.
„ 32. *Maria van Hongarije* aan den *Grooten Raad van Mechelen*, 14 Febr. 1536.
Fol. 33. *Dez.* aan *Paulus III*, 1 Sept. 1538.
„ 35. *Margareta van Parma* aan *Cosmo de Medici*, 19 Juli 1562. Aanvraag om geld.

Add. 22165. Fol. 3. *Karel de Stoute* aan de *stad Béthune*, 29 Nov. 1456.
Fol. 12. *Nunez Alvarez de Pereira* aan *Oranje*, Dec. 1578. Omtrent de onderhandelingen met *Sebastiaan van Portugal.*
Fol. 15. *Haultain* aan *Vlissingen*, 4 Dec. 1583.
„ 16 vlg. 5 brieven van *Parma* aan *Karel van Mansfeld*, 23 April 1586—1 Aug. 1591.
Fol. 26. *Nieuwpoort* aan *J. de Witt*, 21 Juli 1656.

Add. 22548. Fol. 1. *Caron* aan *Chr. Huygens*, 19 Sept. 1588.
Fol. 17. *Aerssen* aan *Frederik Hendrik*, 2 Jan. 1641.

Add. 24206. Fol. 1, 2. *Albrecht van Beieren* aan *Philips den Stoute*, 25 Oct., 16 Nov. 1387.

Add. 24217. Fol. 6. *Alva* aan *Karel IX*, 8 April 1570.
Fol. 9. *Don Jan* aan ?, 1 Aug. 1577.

Add. 4116. Fol. 21ᵇ. *Gilpin* aan *Essex*, 31 Dec. 1595.
Deze en alle brieven hier voorhanden zijn copieën van de brieven voorhanden in de *Lambeth library*, H.S. nº. 654.

V. *Single State Letters. Foreign Series after* 1600. *Low Countries. Class. Catal.* vol. 28, blz. 82.

Harl. 1589. Fol. 134. De *S.-G.* aan *Lodewijk XIV*, verzoekende zijn oorlogstoebereidselen te staken, 10 Dec. 1671. Cop.

Add. 29547. Fol. 24. *S.-G.* aan *Lodewijk XIII*, 16 Mei 1619, ter explicatie van de executie van *Oldenbarneveld.* Cop.
Fol. 26. *Salmasius* aan *Cl. Sarrall*, 15 Oct. 1648. Lat. cop.
„ 41. Resolutiën van een krijgsraad, gepresideerd door *Marlborough*, 24 Aug. 1703.

Add. 28621. Fol. 3. *Elizabeth* aan *Groningen*, 5 Jan. 1598. Minuut.
Fol. 50 vlg. Eenige brieven, door verschillende personen gericht aan *Karel van Mansfeld*, 16 Juni 1587—29 Dec. 1591.
Fol. 70. *De la Martinaye* aan *Huygens*, 5 Juli 1638.

Add. 28225. Origineele brieven gericht aan *Maria van Modena* vrouw van *Jacob II*, o. a.:

Fol. 14, 128, van de *S.-G.* bij haar troonsbeklimming en de geboorte van den *prins van Wales.*

Add. 29475. Origineele brieven, gericht aan *Lord Auckland*, o. a.:
Fol. 39. Van *St. Helens* uit *den Haag*, 20 Mei 1794.
„ 58. Van *Wilhelmina van Oranje*, 23 April 1806.

Eg. 1862. Brieven, gericht aan *Willem Bentinck*, 1746—1774. Onder de bekende schrijvers dezer brieven zijn:
Fol. 12. *Van Imhoff*, gouv.-gen., 28 Mei 1749.
„ 38, 237. *Fagel*, griffier, 18 Mei 1751, 6 Aug. 1766.
„ 44, 225. *Stanislaus Poniatowski*, 1 Mei 1755, 17 Oct. 1764.
„ 69. *Brunswijk*, 17 Juli 1760.
„ 91. *Maria Louise*, 3 Jan. 1761.
„ 92. *New Castle*, 13 Jan. 1761.
„ 105, 164. *Yorke*, 3 April 1761, 15 Aug. 1762.
„ 208. *Colloredo*, 6 April 1764.
„ 229. *Bernstorff*, 8 Febr. 1766.
„ 232. *Willem V*, 9 Juni 1766.
„ 252. *Sandwich.* Z. d.
„ 265. *Batthiany*, 20 April 1768.
„ 288. *Paoli*, 16 Maart 1770.
„ 295. *Lord Howe*, 10 Nov. 1770.

Eg. 1863. Fol. 2. *Erasmus* aan *Nic. Everardus*, 24 Dec. 1525. Over *Luther's* huwelijk.
Fol. 6. *Philips II* aan *Hendrik III.* Z. d. Keurt het onderhandelen met rebelsche onderdanen af.
Fol. 12. *Joachimi* aan ?, 24 Maart 1641.
„ 13. *H. de Groot* aan ?, 11 Juni 1644. Over politieke zaken.
„ 16. *d'Estrades* aan *de Wicquefort*, 8 Aug. 1644.
„ 21. *Willem III* aan ?, Z. d. Plan om *Ath* te belegeren.
„ 24. *Dez.* aan *de Witt*, 22 Juli 1672. Over de landmacht.
„ 32. *Berkenrode*, gez. te *Parijs* aan *Fagel*, 28 Jan. 1756.
„ 36. *Lestevenon* aan ? en *Slicher*, 21 Juni 1782, 13 Febr. 1787.

Add. 33132. Fol. 114—125. *Wilhelmina*, vrouw van den *erfprins van Oranje* aan *Lady Pelham.* Z. d., 1801 en 1803.
Fol. 126. *Erfprins van Oranje* aan *Lord Pelham*, 22 Aug. 1806.

Add. 22542—22544. Copieën van „advices, communications, memorials, rescripts" over den *Oost.* successieoorlog, 1741—1745.
22543. Fol. 68. *J. H. Alt* (namens *Willem IV*) aan *Carteret* 29 Maart 1743.

Add. 22878. Fol. 6. *Boreel*, *Ned.* gezant te *Londen* aan ?, 3/13 Sept. 1668.

Fol. 8 vlg. 3 brieven van *Gottschalck Behr* aan *Huygens*, 7 Juni, 29 Sept. 1648, 6/16 Nov. 1667.

Fol. 20. *A Colvius* aan *Denz.*, 2 Aug. 1653.

„ 24. *Adm. de Liefde* aan *Rob. Sinclair*, 11 Juli 1667.

„ 42, 44, 83. *Dordrecht* aan *Lauderdale*, 21 Juni 1669, 6, 23 Nov. 1668.

Fol. 46 vlg. pass. Brieven van den *Eng.* agent *sir William Davidson* aan *Lauderdale* 9 Dec. 1661—16 Nov. 1668.

Fol. 60. *Elizabeth Davidson*, zijne vrouw aan *denz.*, 17 Juli 1665.

„ 64. *Peter Davidson*, zijn zoon, 5 Febr. 1667.

„ 96. *Guill. de Lyere* aan *Huygens*, 15 Mei 1647.

„ 98, 113. De *Stad Veere* aan *Lauderdale*, 1 Maart 1671 en 29 Aug. 1668.

Fol. 101. *D. de Nielles* aan *Huygens*, 10 Febr. 1622.

„ 102. *Nic. Oudart*, vroeger secretaris van *Mary van Oranje*, aan *Lauderdale*, 9 Dec. 1662.

Fol. 108. *J. van Nyenburg*, namens de *S.-G.*, aan ?, 24 Sept. 1667.

„ 109. *Salm-Salm*, gouv. van *Maastricht* aan *Lauderdale*, 23 Juni 1661.

Fol. 111. *Douairiaire Sommelsdijck* aan ?, 30 Dec. 1670.

„ 119. Memorie van *Temple* aan de *S.-G.*, 25 Febr. 1669. Cop.

„ 123 vlg. Cop. van brieven van *Monmouth*, *Buckingham* en *Arlington*, gezanten in *Holland*, 25 Juni—12/22 Juli 1672.

Add. 21526. O. a.: fol. 39. *Philips III* aan *Philips Willem van Oranje*, 7 Juni 1609.

Fol. 72. Copie van een charter van koning *Sebastiaan* van *Portugal*, bevestigende de toekenning van *Amboyna* aan de familie *Freytus*, 7 Dec. 1584 (d. i. de copie is van dezen datum).

Fol. 80, 81. *Prinses Nassau-Siegen* aan *Huygens*, 25 Juni 1635, 3 Sept. 1645.

Lansd. 1237. Fol. 42. *Maurits* aan *Jakob I*, 12 Dec. 1617. Over de twisten in de Republiek.

Fol. 52. *Dez.* aan *denz.*, ? Jan. 1621. Verzoekt versterking van het *Eng.* leger in dienst der *Republiek.*

Fol. 54. *Dez.* aan *Buckingham*, 10 Nov. 1621. Er zullen gezanten naar *Engeland* worden gezonden.

Fol. 56. De *S.-G.* aan *Fairfax* en den *Council of War*, 29 Jan. 1649. Vragen vrede en vriendschap. Duplicaat.

Fol. 67. *Willem III* aan ?, 10 April 1676. Verzekering van vriendschap.

Fol. 71. *Dez.* aan *prins Rupert*, 18 Maart 1678. Recommandantie van een kolonel.

Fol. 73. *Spaansch-Oostenrijksch-Nederlandsch* tractaat, 31 Dec. 1690.

Cal. E. XI. Fol. 194. „Copie des lettres de M. le Comte *Maurice* et le maréchal de *Bouillon*, escripts à l'assemblée tenue à *Chastleraud*, l'an 1605."

Add. 4106. Eenige exemplaren van „the *English* Mercury", 1588.
Eenige extracten uit *Ned.-Eng.* tractaten, 1596—1649.
Copieën van brieven van *Strickland* uit *den Haag*, van resolutiën der *S.-G.*, van *A. Pauw* etc.

Add. 4157. Fol. 160. Bericht uit *Rotterdam*, 2 Febr. 1656.
Fol. 166, 168. *Beverweert* aan de *S.-G.*, 1 en 6 Maart 1656. Eng. cop.

Add. 24212. Fol. 1. „Ad doctissimum graec. litt. professorem *Bon. Vulcanium.*" *Lat.* ged. van *Dan. Brouchusius.* M. D. *Utrecht*, 22 Nov. Z. j.
Fol. 4. *Ledenberg* aan den *Thes.-Gen. van Utrecht*, 26 Aug. 1592.
„ 6. *Richardot* aan *Berty*, 30 April 1603.
„ 8. *Wtenboogaert* aan ?, 28 Sept. 1609.
„ 9. *Maurits* aan *Hendrik IV*, 7 Dec. 1605.
„ 11. Verklaring van *Herm. Faukelius*, 28 Febr. 1609.
„ 12. *Guill. Richardot* aan *Pimbecq*, 31 Maart 1610.
„ 14. *P. Bertius* aan *de Groot*, 5 Sept. 1613.
„ 16. Verklaring van de klassis *Schouwen* ten gunste van *Ds. W. Teellingius*, 11 Sept. 1613.
Fol. 18. *Dan. van Laren* aan ?, 2 Nov. 1619.
„ 19. Drie *Lat.* ged. van *Ed. Meetkerkius* aan *Const. Huygens. Oxford*, 6 Kal. Dec. 1622.
Fol. 20. *Aerssen* aan ?, 30 Oct. 1614.
„ 24. *Zoete de Haultain* aan ? (Zeergel. zeergodvruchtige), 27 Febr. 1629.
Fol. 25. *Rog. van Borssele* aan ?, 26 Aug. 1631.
„ 26. Extract uit de Resol. van den *Raad van State*, 6 Dec. 1633. (get.) *M. Huygens.*
Fol. 27. *A. Ploos* aan *van Bucchel* (te *Utrecht*), 26 Jan. 1634.
„ 30. *Revius* aan *Joh. Cabeljau*, Prid. Id. Mart. 1637.
„ 32. *V. Fabricius* aan ?, 22 Mei 1634.
„ 33. *Brederode* aan *Boud. de Witt*, pens. van *Middelburg*, 4 Juli 1637.
Fol. 34. *J. L. van Tuyl van S.* aan de klassis van *Koudekerke*, 4 Juni 1639.
Fol. 35. *Enno Ludwig* van *Oostfriesland* aan *Frederik Hendrik*, 29 Juli 1642.
Fol. 41. Titelblad van *Hornius' Historiae Phil. libri VII.* 1655, door den auteur, blijkens een aant., toegezonden aan *Gerhard de Mepsche* te *Groningen.*
Fol. 42. De klassis *Schouwen* aan die van *Walcheren*, 29 April 1656.
„ 43. *N. Heinsius* aan *Ballialdus*, 5 Dec. 1657.
„ 44. *Abr. van der Cornput* aan *Corn. Booth*, biblioth. te *Utrecht*, 8/18 Aug. 1660.
Fol. 45. *Chr. Huygens* aan *Hevelius*, 4 Oct. 1660.
„ 47. *Dez.* aan *N. Heinsius*, 7 Nov. 1660.

Fol. 49. *De Huybert* (secr. van *Gec. Raden van Zeeland*) aan ?, 25 Febr. 1663.

Fol. 50. *Van Rechteren van Almeloo* aan ?, 6/15 Maart 1668.

" 51. *Van Rechteren van Amerongen* aan *Booth* te *Utrecht*, 23 Jan. 1672

Fol. 54. *De Ruyter* aan de *St. van Holland*, *Schoonevelt*, 2 Aug. 1672.

Fol. 55. *Wirtz* aan ?, 2 Aug. 1672.
" 56. *Stalpaert* aan ?, 8 Aug. 1673.
" 57. *Vrijberge* aan ?, 2 Nov. 1673.
" 59. Volmacht aan kap. *Zuydland*, 19 Nov. 1675.
" 60. *Duvelaer* aan ?, 15 Sept. 1677.
" 61, 66. *Sasburch* aan ?, 26 Sept. 1677 en 24 Febr. 1678.
" 62, 68. *J. Verheye* aan ?, 19 Oct. 1677 en 10 Aug. 1679.
" 63. *H. Mauregnault* aan zijn *broeder*, 3 Dec. 1677.
" 65. *J. Walls* aan ?, 8 Dec. 1677.
" 69. *Van Citters* aan *G. Fagel*, 8 Sept./29 Aug. 1682.
" 71. *Huygens* aan ?, 28 Febr. 1685.
" 72, 74. *D. Stoeffker* aan *Huygens*. Z. d.
" 77. *D. de Volder* aan *Joh. Braun*, prof. te *Gron.*, 9 Mei 1689.
" 79. *Adr. van Wesde* aan ?, 30 Nov. 1697.
" 81. „*Quintiliani* Institutiones oratorias excuderunt 1468—1698. *Theod. Janson* ab *Amsteloveen*."

Fol. 83. *Graevius* aan *Ballialdus*. 17 Aug. 1701.
" 85. *Perizonius* aan *Valsechius a Brixia*, III Non. Sept. 1712.
" 87. *Petr. Simnen* aan *S. S. T. D.*, 7 Mei 1714.
" 89. De *S.-G.* aan den *prins van Wales*, 2 Maart 1716.
" 91. *J. de Rock*, prof. te *Gron.* aan *Ds. te Water* te *Vlissingen*, 31 Aug. 1726.

Fol. 92. *A. Royaards* aan *Schonewater*, 24 Jan. 1737.
" 94. *Borssele van Geldermalsen* aan ?, 17 Aug. 1727.
" 95. *H. Mauregnault* aan ?, 7 April 1737.
" 96. *J. Mauregnault* aan ?, 10 Mei 1744.
" 98. *W. Eenhoorn* aan *J. Willemsen*, 2 Juli 1755.
" 102. *Joh. Cuperus* aan ?, 30 Juli 1773.
" 103. *Van Doeveren* aan ?, 5 Jan. 1783.
" 105. *N. G. Schroeder* te *Gron.* aan ?, 7 Oct. 1786.
" 106. *T. Serrurier* aan ?, 9 Mei 1788.
" 107. „Hoe kan men de verdeediging van den *Christelijken* godsdienst meer algemeen maaken", (get.) *Kuipers*.

Fol. 110. *J. Th. Ross* aan ?, 18 April 1791.
" 111. *De Winter* aan den *Cit. Delhouyne*, 22 Ventôse III.
" 113. *Wilhelmina van Oranje* aan *Mr. Humfrey*, 27 April 1797.
" 114. *Erfprins Willem* aan *Hoppner*, 22 Aug. 1797.
" 116. *Ed. Sandifort* aan ?, 12 Sept. 1800.
" 118. *J. G. van Os* aan *L. de Bas*, 12 Juni 1826.
" 120. *Jac. van Ekers* aan *J. te Water*. Z. d.

Van vele dezer brieven is het adres verloren geraakt, zoodat meest niet uit te maken is, aan wien ze gericht waren.

Eg. 1706. Cop. van brieven, geschreven door *Henry Bentinck* (*Woodstock*) en zijn gouverneur *Rapin* aan *Bentinck* (*Portland*), zijn vader, over reizen, door hem gedaan door *Europa*, 2 Maart 1701—1 Mei 1703.

Eg. 1858. Brieven, voor 't grootste gedeelte gericht aan *Jan van den Bergh*, burg. van *Leiden*, 1695—1763. Er zijn brieven van *Nassau-la Lecq* en van *Zuid. Ned.* edelen uit de familiën *Chimay*, *Aremberg*, *Egmond*, *Hoorne*, *Aerschot* e. a.

Eg. 1727. Correspondentie van *Wm. Bentinck* met zijn zoon *Jan*, kapitein bij de *Eng.* marine. Ook brieven van *Pieter Lautenbach* en *J. Palairet*, naar 't schijnt, vrienden van den jongen *Bentinck*, 2 Aug. 1752—29 Mei 1759.

Eg. 2200. Origineele brieven, gericht aan *Prof. Rijcke* te *Leiden*. Zij zijn geschreven door *Nic. Heinsius*, 22 Juni—25 Aug. 1681 (fol. 1 vlg.) en door *Thomas Muncker* te *Delft*, 11 Juli 1673—22 April 1681 (fol. 33 vlg.). Alle Lat.
Fol. 1. Lat. vers op den dood van *Heinsius*. Gedr.
„ 42b. Verhaal van *Muncker*'s dood door *Rijcke*.

Sl. 2729. Brieven gericht aan *Sebelius van Goor* door natuurkundigen uit de 17de eeuw. Wij vinden hier brieven van allerlei bekende namen in binnen- en buitenland. Op fol. 150 beginnen de brieven van *van Goor* zelve; daarbij eenige verhandelingen van zijn hand.

Sl. 3064. Brieven van en aan *Kaempfer*, einde 17de eeuw. De brieven zijn geschreven door allerlei personen uit *Indië*, meest uit *Batavia*. Daarbij eenige testamenten, overeenkomsten etc.

Burn. 370. „Collectio epistolarum ad *Jan. Dousam Patrem et Filium*." Wij vinden hier brieven van *Groslotius*, *Lislaeus*, *Dan. Rogers*, *Hadr. a Bleyenborch*, *Just. Lipsius* (in grooten getale), *Joh. Posthius*, *Melissus*, *Gaspar a Munster*, *Jan. Gruterus*. Behalve dat:
Fol. 2. Lat. gedicht aan *C. van der Mijle*, get. *J. Dousa*.
„ 3. *Steph. Dousa* aan *van der Mijle*. Z. d.
„ 8. Lat. en Fransche grafschriften op *Ph. Sidney* van *Lislaeus*.
„ 36 vlg. „Carmina ad *Janum Gruterum*". Wij vinden hier gedichten van *Melissus*, *Beza*, *K. Utenhovius*, *Anna P.* et *Anna Utenhovia*, *Jac. Lectius*, *Joan. Jacomotius*, *Conr. Rittershusius*, *Taubmannus*, *Braschius*, *Piecartus*, *Pontanus*, *Huswedelius*, *Mylius* en *Hoeschelius*.
Fol. 112. Lat. ged. van *Adrastus* in *Bubonem*.
Einde 16de en begin 17de eeuw.

Add. 21514. Fol. 9. *Rubens* aan *Palomede Fabri*, *sgn. de Valares*, 16 Dec. 1627.

Fol. 14. *Descartes* aan *von Wilhelm*, „conseiller de S. Alt. et du conseil de *Brabant*", 24 Mei 1647.

Fol. 20, 22. *Corneille* aan *Huygens*, 6 Maart 1649, 28 Mei 1650.

„ 25. *Rembrandt* aan *denz.* Z. d.

Eg. 1705. 2 dln. A. Fol. 1. Cop. van brieven van *Bentinck* aan *zijn vrouw*, 27, 28, 30 Oct. 1688.

Fol. 3. „Cecy est un extrait de touttes les lettres du *Roy* à Mylord *Portland*, touchant les affaires d'*Hollande* et particulièrement d'*Amsterdam* du commencement de l'année 1690. La lettre du 10/20 Janvier comme plus importante a été entièrement copiée mot à mot en foy que je me suis signé" (get.) *Achard.*

Fol. 37, 57. Brieven van *Henry*, 2de *lord Portland* aan *d'Allonne*, 25 Nov. 1709—26 Mei 1711.

B. Brieven van de *gravin van Oldenburg* of op haar betrekking hebbende, 1653—1713.

Eg. 1708. Allerlei stukken, meest betrekking hebbende op het particulier bezit van *Bentinck*, zijn huwelijk, etc. Inventarissen en andere familiepapieren, 17[de] eeuw.

Eg. 1709. Derg. bundel, meest betreffende *Bentinck*'s testament (1709).

Eg. 1710. Origineele brieven van den hertog van *Cumberland* en de prinsessen *Amelia*, *Anna*, *Elizabeth* en *Louise*, dochters van *George II*, aan de weduwe van *Wm. Bentinck* (*Portland*).

Eg. 1711. Brieven gericht aan *dez.* door haar zonen *Willem* en *Charles*, door *Wassenaer*, hun voogd en *Henry*, *lord Portland* en zijn vrouw *Elizabeth*, 1718—1725.

Eg. 1712—1714. Brieven van *Wm. Bentinck* aan zijn moeder, de weduwe van *Portland*, 5 Sept. 1732—26 Maart 1751.

Eg. 1715 en 1716. Brieven van de weduwe van *Portland*, ter beantwoording van de bovengenoemde, 1730—1751.

Eg. 1718. Brieven van *James Cresset*, secretaris van de *prinses van Wales*, aan *Willem Bentinck* en zijn secretaris, 7 Jan. 1745—7 Jan. 1766.

Eg. 1719. Brieven van *Lady Egerton* aan haar oom *Wm. Bentinck*, 2 Mei 1752—April 1763.

Eg. 1721 en 1722. Correspondentie van *Bentinck* met de *Engelsche* leden van zijn familie en met *Eng.* staatslieden, 1730—1765.

De belangrijkste brieven zijn die, gericht aan *sir Robert Keith*, *Eng.* gezant te *Weenen* en aan *New Castle.*

Eg. 1723. Brieven, gewisseld tusschen *Bentinck* en *zijn vrouw*, 1733 en 1734. Ook brieven, van deze laatste aan *haar zoon* (21 Aug. 1792) en *haar kleinzoon* (29 Oct. 1793).

Eg. 1726. Brieven van *A. Trembley*, gouverneur der zonen van *Bentinck*, en van diens opvolger *Favel* aan *Bentinck*, 9 Dec. 1740, 18 Maart 1766. Brieven van *Antoine Bentinck* aan *zijn vader*, 19 Nov. 1750—8 Nov. 1760; van *Bentinck* aan *dezen zoon*, 1762.

Eg. 1728—1731. Brieven van *Karel Bentinck* aan zijn broeder *Willem*, met minuten van diens antwoorden, aldus ingedeeld:
1728. 11 Jan. 1740—28 Dec. 1751.
1729. 1 Jan. 1752—1 Nov. 1757.
1730. 19 Aug. 1758—31 Dec. 1763.
1731. 3 Jan. 1764—25 Oct. 1770.

Eg. 1732. Fol. 1 vlg. Eigenhandige memorie en notitiën van *Bentinck* over allerlei onderwerpen van binnen- en buitenlandsche politiek tijdens het 2de stadhouderlooze tijdvak, het stadhouderschap van *Willem IV* en het regentschap van *Anna* en *Brunswijk.*
Fol. 68 vlg. Een journaal van hem van 4 Jan.—13 Dec. 1751.
„ 234 vlg. Een dergelijk dagboek, 11 Jan.—23 Dec. 1754.
„ 373 vlg. Eenige aanteekeningen van 30 Aug. 1757 en 5 Febr.—20 Maart 1765. Alles in *Bentinck*'s hand.

Eg. 1755. O. a.: Fol. 6. Declaratie van *Willem III*, 1688.
Fol. 18. „Memoire sommaire contenant les raisons qui doivent obliger les *Princes* et *Estats Protestans* de contribuer au rétablissement de *S. M. B(ritannique)*", 1697.
Fol. 35 vlg. Veel over den slag bij *Dettingen*, 1743.
Fol. 47. „*The Lords* protest on a motion to address *H M.* for the keeping our forces home till the *Dutch* has declared war against *France*", 2 Mei 1746.
Fol. 93. Memorie over een gemeenschappelijken aanval van *Eng.* en *Ned.* op *Fransch Oost-Indië*, ± 1750.

Eg. 1859. „Letters to *Christian* and *Constantijn Huygens*, 1595—1699." Brieven van:
Fol. 1. *Jan van Surendoncq*, 10 Juni 1598.
„ 3. *Dionys Huygens*, 26 Maart 1605.
„ 5. *J. H. van Persijn*, 27 Juli 1613.
„ 7. *Ph. van Steelant*, 18 Aug. 1613.
„ 9. *Van Bergen*, 20 Jan. 1614.
„ 10. *Casp. de Vogeler*, 10 Febr. 1614.
„ 12. *d'Hamel*, 21 Mei 1623.

Deze alle aan *Chr.*, de volgende aan *Constantijn.*
Fol. 14. *Edmonds*, 27 Maart 1624.
„ 16. *Marouff*, 29 Jan. 1627.
„ 17. *Spaansch* gedicht van een ongenoemde op *Huygens.* Z. d.
„ 18, 20. *Dinmer*, 28 Jan., 11 Sept. 1629.
„ 22. *Suz. de Pardo*, 16 Juli 1635.
„ 23. ?, 23 Aug. 1635.
„ 24. *Paffenrode*, 1 Mei 1637.
„ 25. *Loenius*, 28 Mei 1638.
„ 26. *Johanna Le Maire*, 13 Juli 1638 (niet aan *Huygens* gericht, maar aan een ongenoemde).
Fol. 27. *Titus Livius*, 27 Juli 1638.
„ 28. *Polyander a Kerckhoven*, 1 Juli. Z. j.
„ 29. *Joh. Lybius*, 30 Juli 1639.
„ 31. *Stockebroecks*, 10 Dec. 1639.
„ 32. *Wm. van Lintelo*, 13 Maart 1640.
„ 34. *Roelof van Echten*, 3 Aug. 1640 (aan *Zweder van Haersolte*).
„ 36. *Van Naerssen*, 24 Dec. 1640.
„ 37. *W. J. Bas*, 3 Jan. 1648.
„ 39. *Andr. Reusner*, 4 April 1642.
„ 40. *R. van Echten*, 26 Jan. 1643.
„ 41. *M. Schout*, 23 Dec. 1642.
„ 42. *W. Liebergen*, 5 Juli 1645.
„ 43. *Jean Philemon*, 27 April 1647.
„ 45. *C. de Vianen*, 26 Sept. 1647.
„ 47. *Jean Sluysken*, 17/17 Mei 1647.
„ 48. *A. van Lokhorst*, 20 Juni 1647.
„ 50. *Joh. Campe*, 5/15 Oct. 1647.
„ 52. *Hassang*, 16 Oct. 1646.
„ 54. *Jean van Sevenden*, 4 Oct. 1648.
„ 55. *D. Wassenaer*, 21 Juli 1649.
„ 57. *J. Hoeufft*, 7 Aug. 1649.
„ 59. *J. Campe*, 2 Febr. 1650.
„ 61. *Jan de Laet*, 19 Juli 1651 (aan *David van Reygersbergh*).
„ 63. Het *Collegium* te *Breda*, 14 Sept. 1651.
„ 65. ?, 27 Aug. 1652.
„ 68. *Beauregard*, 10 Juli 1665.
„ 69. ? *Huygens*, 12 Dec. 1667.
„ 70. *Q. de Veer*, 23 Aug. 1690.
„ 72. *A. Naeldwijck*, 7/17 Sept. 1695.
„ 73. *J. P. van Staaten.* Z. d.
„ 74. *Chr. van Guldenleve.* Z. d.
„ 75. *Dé Licgues*, 24 Aug. Z. j.
„ 78. *IJsselsteyn.* Z. d.

Add. 22953. „Letters of eminent *Dutchmen*" (meest aan *Huygens* gericht). Op fol. 2 een alphab. index.

Brieven van *J. Brovaert* (fol. 6), *E. L. Brückmann* (fol. 7), *U. F. B. Brückman* (fol. 9.)

Fol. 13. *Henricus Bruno*, rector te *Reenen* aan *Huygens*. Z. d. Met *Lat.* epigrammen op de komst van *Willem II* (20 Juni 1650), op *van Baerle* (30 Juni 1644) en *ad Dominum Meum* (1 Juni 1659).

Fol. 18. *Bubbenius*, 30 April 1651.

„ 20. *P. L. Büch.* Z. d.

„ 21. *Joan. Corvinus*, prof. te *Leiden*, 1 Juli 1644.

„ 22. *Corstius*, 15 Mei 1683.

„ 24. *Sir John Cotton*, 10 April 1671, alle aan *Huygens*.

„ 26. *Joh. Couperus* aan *denz.* Z. d., gedicht met antwoord van *Huygens*.

Brieven van *Mad. Desloges* (fol. 2) en van *Detronquet* (fol. 28).

Fol. 29. *Deusingius*, prof. te *Gron.*, 31 Dec. 1649.

„ 31. *J. G. Dias*, 31 Juni 1645. Beide aan *Huygens*.

„ 32. *J. de A. Dias* aan *Gronovius*. Z. d.

„ 34 vlg. 7 brieven van *Gio Paulo Foscarini* aan *Huygens*, 30 Aug. 1647—2 April 1649.

Fol. 45. ? aan *Jacques Crommelin*, 30 Oct. 1671.

„ 46. De *Bp. van Gent* aan *Huygens*, 2 Aug. 1646.

„ 47. Lat. verzen van *T. Gall* (*Oxoniensis*) aan *Huygens*, 29 Jan. 1623.

Fol. 50. *Alexander* aan *Gronovius*, 15 Maart 1655.

„ 52. *Anonymus. Polyadelphia Enneandria*, Lat. dialoog.

„ 53. *I. Gall* aan *Huygens*, 1/10 Febr. 1640.

„ 55. „Prognosticon magnitudinis principis *Arausiaci*", 7 Mei 1665.

„ 57. *Goddaeus* aan *Huygens*, 25 Febr. 1643.

„ 58. *W. Goes* aan *denz.*, 22 Juni 1648.

„ 60 vlg. Tal van Lat. en Ned. gedichten, vooral puntdichten van *Petrus Golius* aan *Gevartius* en *Hemelarius*. Het laatste is op *Constanter*.

Fol. 73. *Hierotheus Abbas Archimandrita Cefaloniiensis* aan *Huygens*, 1649.

Fol. 75. *Heydanus* aan *denz.*, 2 April 1641.

„ 77. *Hootius* aan *denz.*, 18 Juni 1640.

„ 79. *Max. de Hornes* aan *Chr. Huygens*, 20 Maart 1606.

„ 81. *H. Horneus* (*Leuven*) aan *Huygens*. Z. d.

„ 82. *Hubertinus* (*Leiden*) aan *denz.*, 29 April 1640.

„ 83 vlg. 4 brieven van *Chr. Huygens* aan *zijn broeder*, 8 Febr. 1650—1 Oct. 1655.

Fol. 91 vlg. 2 brieven van *Chr. Huygens* aan *zijn vader*, 16 Mei 1656, 13 Aug. 1660.

Fol. 94 vlg. 3 brieven van *Const. Huygens Jr.* aan zijn broeder *Lodewijk*, 28 Oct., 16 Dec. 1660 en 20 Jan. 1661.

Fol. 100. *Const. Huygens Jr.* aan *zijn vader*, 20 Juli 1670.

„ 102. „Amor fugitivus", van *Huygens*, „anni XII."

„ 103. „A la princesse Royale de *la Grande Bretagne*", 1651, get. *Constanter*.

Fol. 105. „Pour l'enfantement de *Mad. la princesse*", 21 Mei 1626, get. *Constanter.*

Fol. 106. „Mons. le *Prince d'Orange*", 19 Juni 1626, get. *Constanter.*

„ 108. „Epithalame aux nopces de *Mons. de Louthain* avec *Mad. van der Noot*", 1614, (get.) *Const. Huygens.*

Fol. 111. „A madame de *Villebon*", 1619, onget.

„ 112. „Op het schimpig leeven van de Heer *Je weet wel*", Aug. 1652, (get.) *Maurits Huygens.*

Fol. 113. „Ad *Christianum* Filium Pater", get. *Constanter.*

„ 114. „Venatio. *Paulus. Thomas. Vincentius. Laurentius. Bartholus.*" Dialoog. *Christ. Huygens*, 12 Sept. ?.

Fol. 116. 4 brieven van *Leoninus* aan *Chr. Huygens*, 19 Dec. 1589—10 April 1596.

Fol. 122. *Leeuwenhoek* aan *Huygens*, 22 Jan. 1675.

Fol. 128. *Lindblom*, *abp. van Upsala*, aan ?. Z. d.

„ 129, 131. *Oldisworth* aan *Huygens*, 24 Mei, 15 Oct. 1627.

„ 133. *Ooms ab Oesterstein* aan *Willem III*, 1678.

„ 143. „Aen de edele Heere *Zuylichem*", Ned. ged. van *V. ab Oosterwijck*, 26 Maart 1658.

Fol. 144. *J. Philemon* aan *Huygens*, 28 Nov. 1646.

„ 146. *Piau* aan ?, 20 Aug. 1754.

„ 149. *H. Piccardt* aan *Huygens*, 6 Oct. 1658.

„ 152. *Jac. Pilius* aan *denz.*, 8 Aug. 1645.

„ 154 vlg. 3 brieven van *Franc. Plante* aan *denz.*, 17 Nov. 1645—16 Juni 1670, met Lat. ged.

Fol. 163 vlg. 3 brieven van *de la Platte* aan ?, 4 Maart—15 April 1651.

„ 169. *G. B. Polletto* aan *Huygens*, 19 Mei 1639.

„ 171. *Dez.* aan *denz.*, 6 Aug. 1645.

„ 173. 3 brieven van *Polyander van Kerckhoven* aan *denz.*, 26 Sept. 1640—17 Jan. 1642.

Fol. 176. Brieven van de familie der *Puteani* (*J. C.*, *J.*, *E.*, *L. I.*, *M.*,) aan *denz.*, 1634—1647.

Fol. 197. *C. Pijnacker* aan *H. de Groot*, 12 Oct. z. j.

„ 198. *De Raffeles* aan *Huygens*, 29 Sept. 1641.

„ 199, 201. De *Bp. van Dessau* aan *denz.* Z. d., 25 Mei 1645.

„ 202. *Rivet de Montdénis* aan *denz.*, 1 Aug. 1643.

„ 203. *Frédéric Rivet* aan ?, 1 Mei 1645.

„ 205. *De Pouillan* aan ?, 9 Nov. 1664.

„ 206. *De la Roist* „ ?, 4 Maart 1648.

„ 207 vlg. Brieven van *Chr. Rumpf* aan de *prinses van Oranje* e. a., 1635—1644.

Fol. 213 vlg. *Rusius* aan *Huygens*, 8 Mei 1647—22 Jan. 1658.

„ 219. 2 Lat. ged. van *Conr. Schenck.* Z. d.

„ 221. *Ph. de Schilder* aan *Huygens*, 24 Maart 1648.

„ 223. Lat. ged. van *J. N. Sellius* aan *denz.* Z. d.

„ 225. *Joh. Seyffart* aan *denz.*, 7 Dec. 1642.

„ 227. *De Sobirats* aan *denz.*, 19 Aug. 1665 en 10 Juni 1666.

Fol. 231. *Sohier* aan *denz.*, 13 Maart 1638.
" 233. Lat. ged. van *Florentius Cliviacus.*
" 237. *C. Streso* aan *Huygens*, 20 April 1640.
" 238. *De Subligny* aan *denz.*, Oct. 1666.
" 241. *H. Suertenius* aan *denz.*, 15/5 Dec. 1634.
" 243. 2 brieven van *Chr. Suriani* aan ?, 21 Juli 1622 en 26 Dec. 1621.
Fol. 247. *Sir W. Swann* aan *Huygens*, 2 Juni 1648.
" 249. *Joh. Sylvius* aan ?, 31 Mei 1632.
" 250. *Traunstorff* aan *Huygens*, 6 April 1635, met Lat. ged.
" 253. Brieven van *Diod. Tuldenius* en *Simon de Tulden* aan ?, 1631—1647.
Fol. 267. „Elegia in *Philippum IV*" van *Simon de Tulden.*"
" 287. „De rerum humanarum vicissitudine" aan *Huygens* door *Gasp. de Valdes*, met meer gedichten van dezen.
Fol. 292. *Th. de Vico* aan *Huygens*, 5 Sept. 1646
" 294. *Villerius* aan ?, 1610.
" 296. *Vincent* aan ?, 1636.
" 297. *Vitriarius* aan *Vaillant*, 18 Jan. 1754.
" 299. *Jan. Vlitius* aan *Huygens*, met verzen, 25 Oct. 1645--13 Sept. 1651.
Fol. 307. *Van den Waterlaet* aan *Huygens*, 17 Febr. 1642.
" 309. Ged. van *Westerbaen*: *„Ad Const. Huygens"*, Dec. 1653.
" 310. *Westerbaen* aan *Huygens*, 22 Dec. 1639, met Ned. ged.
" 312. „In *Rob. Keuchenii* animadversiones", 1640.
" 313. „Aen myn Heer *N. N.*", onget. (van *Westerbaen?*).
" 315 vlg. *Westerbaen* aan *Huygens*, 2, 17 Jan. 1661, 4 Maart en 14 Juli 1666.
Fol. 320. „In Xenotaphium in Pyramiden" (van *Westerbaen*). Z. d.
" 321. *Westerbaen* aan ?, 9 Nov. 1666.
" 322. Lat. ged. van *Westerbaen*, met nieuwe gedichtjes. Lat. en Ned.
Fol. 331. *G. B. Wesel* aan *Huygens*, 20/30 Dec. 1641.
" 332. *Zevecotius* aan ?, 6/16 Maart 1640.

Add. 21524. „Autographs of reformers, divines and scholars, 1517—1812. *Germany* and *Holland.*"
Fol. 31. Petitie van *Joachimi*, *Ned.* gezant te *Londen*, 1637.
" 57. *Hungerus* aan *Viglius*, 30 Juli 1548.
" 59. *Latomus* aan *denz.*, 10 Aug. 1548.
" 61. *Joh. Sichardus* aan *denz.*, 11 Aug. 1548.
" 95. *Jac. Dousa* aan *Huygens*, 12 Febr. 1661.
" 124. *Melch. Barlaeus* aan *Jac. zijn broeder*, 13 Nov. 1568.
" 127. *Koolhaasz* aan *Arn. Cornelius*, 24 Mei 1573.
" 131. Verklaring van *Dathenus* en de ouderlingen van *Gorkum*, 26 Aug. 1572.
Fol. 133. *Joh. Barlaeus* aan *Lambertus*, *zijn vader*, 26 Nov. 1572.

Fol. 135. *Petrus Montanus* aan *Ph. de Marnier* te *Amsterdam*, 20 Dec. 1572.

Fol. 139. *C. Valerius* aan *F. R. Raphelengius* en *Joan. Moretus*, 23 Juli 1575.

Fol. 141. *L. Cappellus* aan *Arn. Cornelius* te *Delft*, 3 Aug. 1575.
„ 143. *Casp. Barlaeus* aan *Jac.*, *zijn broeder*, 29 Dec. 1577.
„ 146. *Goudanus* aan *Viglius*, 9 Maart 1576.
„ 155. *Donellus* aan *Roels*, griff. van *Zeeland*. Z. d.
„ 157. *Plantinus* aan *Jan. Dousa*, 31 Jan. 1580.
„ 169. *Taffinus* aan *Arn. Cornelius*, 3 br., 26 Jan. 1575, 11 Dec. 1581 en 31 Aug. 1584.

Fol. 174. *Tossanus* aan *Lydius*, 13 April 1585
„ 178. *Beza* aan *Adr. à Milen* (*den Haag*), 25 Jan. 1586.
„ 181. *Vezekius*, *Gerebulus* en *Holstochius* te *Kampen* aan *Arn. Cornelius*, 28 Jan. 1587.

Fol. 184. *Kuchlenus* aan *Arminius*, 1 Juni 1587.
„ 186. *P. Castricomius* aan *P. Guil. van Dordrecht*, 30 Mei 1588.
„ 188. *Dez.* aan *Joh. Buys*, 20 Jan. 1589.
„ 194. *Car. Gallus* aan *Arn. Cornelius*, 5 Jan. 1590.
„ 196. *Ortelius* aan *Raphelengius*, 1 Dec. 1591.
„ 198. *Scaliger* aan *Lipsius*, 30 April z. j.
„ 201. *Forestus* aan *Raphelengius*, 25 Jan. 1592.
„ 205. *Commelinus* aan *Lubbertus*, 6 Mei 1592.
„ 211. *Marnix* aan *denz.*, 3 Nov. 1596.
„ 213. *Lipsius* aan *Car. Clusius*, 1 Juli 1594.
„ 214. *Dez.* aan *Raphelengius*. Z. d.
„ 215. „ „ *J. Dousa*, 26 Juni, 7 Aug. 1597.
„ 218. *Seb. Egbertus* aan *Joh. Meursius*, 25 Aug. 1597.
„ 220. *Ger. Bontius* aan *John Major*, 13 Mei 1598.
„ 221. *Nic. Damminus* en *Th. Rijckenbaert* aan ?, 25 Jan. 1605.
„ 226. *Arminius* aan *Joan. Narsius*, 17 Juli 1608.
„ 227. *Dez.* aan *Utenbogaert*, 9 Juli 1609.
„ 229. *Joh. Meursius* aan *Thysius*. Z. d.
„ 231. *Cunaeus* aan *Polyander*, 1618/19. Minuut.
„ 233. *Jac. Eynde* aan *Dom. Baudius*. Z. d.
„ 235. *H. Alting* aan *Faukelius*, 22 Juli 1623.
„ 237. *Kinderling* aan *Joach. Wickevoort*, 3 Febr. 1626.
„ 239. *Buchelius* aan *Casp. Barlaeus*, 31 Aug. 1627.
„ 242. *Brosterhusen* aan *J.* en *Abr. Wickevoort*, 27 Dec. 1627.
„ 245. *H. Reneri* aan ?, 28 Maart 1629.
„ 247. *Adr. Blijenbergius* aan *C. Barlaeus*, 20 Febr. 1630.
„ 249. *Corn. Bosch* aan *Utenbogaert*, 18 Nov. 1632.
„ 251. *V. Clemens* aan *C. Barlaeus*, 28 Juli 1633.
„ 253. Verklaring van *Tullenius* te *Franeker* overden teleskoop, enz., 1633.

Fol. 259. *H. Arnisaeus* aan *J. Wickevoort*, 10 Febr. 1637.
„ 262. *Cocceius* aan *Cabeliavius*, 19 Juli 1636.

Fol. 265. Lat. verzen van *Joh. Forestus.*
„ 271. *Corn. Bogus* aan *C. Barlaeus*, 25 Oct. 1638.
„ 275. *Elb. Sosius* aan *Chr. Huygens*. Z. d.
„ 282. *Geo. Franzke* aan *J. Wickevoort*, 21 Sept. 1641.
„ 285. Verklaringen van *Lamb. Barlaeus* ten gunste van *Corn. à Rossum* 30 Sept. 1643.
Fol. 287. *H. Bruno* aan *C. Barlaeus*, 2 Nov. 1644.
„ 289. *Dez.* aan *Oudaen*, 10 Sept. 1652.
„ 291. *Jac. Baselius* aan *Corn. Booth*, 11 Sept. 1660.
„ 295. *Joh. Hoornbeek* aan *Jac. Borstius*, 20 Oct. 1665.
„ 296. *C. Barlaeus* aan *Vockestartius*, 9 Maart 1669.
„ 298. *Falconerius* aan *Nic. Heinsius*, 21 Mei 1674.
„ 301. *Corn. Bontekoe* aan *Joh. Boschius*, 13 Mei 1679.
„ 303. *Gisb. Cuperus* aan *Joh. Braun* te *Gron.*, 24 Sept. 1680.
„ 306. *Henckelmann* aan *denz.*, 9 Sept. 1683.
„ 309. *J. Meursius* aan *Rivetus*, 26 Aug. 1691.
„ 312. *C. Barleaus Jr.* aan zijn zoon *Casper*, 30 Juli 1693.
„ 314. Lat. verzen van *Hesselius* te *Rotterdam.*
„ 324. *Fred. Ruysch* aan *?*, 19 Oct. 1728.

Harl. 7012. „Epistolae variorum ad *Gerh. Joh. Vossium* etc." 1602—1660. Brieven van:
Fol. 1 vlg. *Fr. Junius*, 24 Maart, 28 April 1602 en 9/19 Juli 1608.
„ 4 „ *Cl. Timplerus*, 15 Febr. 1615 (2 br.).
„ 7. *Buddaeus* (aan *Vorstius*), 15 Maart 1615.
„ 8. *Timplerus*, 16 Maart 1615.
„ 10. *Denz.* (aan *Vorstius*), 16 Maart 1615.
„ 12. „ , 2 April 1615.
„ 14 vlg. *Vorstius*, 31 Maart, 25 April 1615.
„ 16 „ *Lydius*, 14 Oct., 4 Nov. 1616, z. d. en 17 Sept. 1617.
„ 21. *Lud. Berchemius*, 12 Sept. 1617.
„ 23 vlg. *Fr. Junius*, 18 Aug., 1 Dec. 1621, 2 Aug. 1622, z. d.
„ 27 „ *Rutgerius*, 11 Febr. 1624 en 27 Juni 1625.
„ 31. *Schottus* (aan *Lindenbergius*). Z. d.
„ 32. *F. Junius* (aan *?*), 19 April 1628.
„ 34. *Wessemius* „post jejunii" 1629.
„ 35 vlg. *F. Junius*, 1 Maart 1629 en 28 Febr. 1630 (2 br.).
„ 38. *Florianus*, 10 Nov. 1630.
„ 39. *Jac. Skytte* aan *Dion. Vossius*, 14 Nov. 1631.
„ 41. *J. van Someren* aan *Franc. Vossius*, 7 Febr. 1631.
„ 42. *Stupeckey* aan *Dion. Vossius*, 14 Maart 1632.
„ 44. *Sandius* aan *denz.*, 24 Juni/5 Juli 1632.
„ 46. *G. R. Doublet* aan *Franc. Vossius*, 30 Dec. 1633.
„ 47. *Dez.* aan *?*, 2 Jan. 1633.
„ 48. *Rovenius*, 17 Maart 1634.
„ 50 vlg. *Skytte Jr.*, 22 April en 31 Juli 1634.
„ 54 „ *Joh. Zawadski*, 5 Aug. en 8 Oct. 1634.

Fol. 57. *Skytte Sr.*, 1 Jan. 1634/5.
„ 59. *Jean Caspar* (aan ?), 17 Jan. 1634/5.
„ 60. *Doublet*, 23 April 1635.
„ 61, 65. *Skytte Sr.*, 1 Mei en 19 Maart 1635.
„ 63. *G. J. Vossius* aan zijn zoon *Johannes*, 31 Maart 1637.
„ 67. *Stupecius*, 31 Juli 1637.
„ 69. *Stupeckey*, 4 Aug. 1637.
„ 71. *Gronovius*, 11 April 1638.
„ 72. *G. J. Vossius* aan *Rich. Steward*, 28 Aug. 1638.
„ 74. *Skytte Sr.*, 28 Dec. 1638.
„ 76. *Doublet* (aan ?), 18 Aug. 1639.
„ 77. *Joh. Graan* (aan *Is. Vossius*), 11 Oct. 1639.
„ 78. *Crocius*, 6 Mei 1640.
„ 80. *P. D. Windiny* (aan ?), 7 Juli 1640.
„ 82. *S. Johnson*, 10 Juli z. d.
„ 84. *Vedolius*, 16 Maart 1643.
„ 85. *Chardin* (aan *Franc. Vossius*), 20 April 1641.
„ 86. *Utenhoogaert*, 10 Oct. 1641.
„ 88. ?, 12 Oct. 1641.
„ 90. *Tollius*, 28 Oct. 1641.
„ 92. *Banerius*, 12 Nov. 1641.
„ 94. *G. J. Vossius* aan de *Universiteit van Cambridge*, 21 Nov. 1641.
„ 95. *Geo. Gentius*, 6 Jan. 1641/2.
„ 96. *Schoetter* (aan *Franc. Vossius*), 4 Febr. 1641/2.
„ 97. *Junius* (aan *El. du Jon*, *Vossius' vrouw*), 5 Febr. 1641/2.
„ 98. *Gothofredus*, 1 Juni 1642.
„ 99. *Routius*, 14 Juni 1642.
„ 101. *Gasp. Scioppius*, 3 Juli 1642.
„ 103. *M. Casaubonus*, 4 Juli 1642.
„ 105. *Sam. Petitus*, 7 Juli 1642.
„ 108. *V. Fabricius*, 26 Oct. 1642.
„ 110. *Ad. a Robenhano*, 13 Dec. 1642.
„ 114, 122. *De Vero*, 7 Febr. 1642/3 en 15 Aug. 1643.
„ 116. *H. à Diest*, 27 Maart 1643.
„ 117. *Lamb. Vossius*, 21 Mei 1643.
„ 119. *Joh. Beronicius*, 21 Mei 1643.
„ 120. *G. A. Richter*, 29 Juni 1643.
„ 121. *Warnerus*, 20 Juli 1643.
„ 124. *M. Alting*, 8/18 Aug. 1643.
„ 126. ?, 28 Aug. 1643.
„ 128. *M. Casaubonus*, 20 Nov. 1643.
„ 129. *Polyander van Kerckhoven*, 27 Dec. 1643.
„ 130, 134. *F. van Born*, z. d. en 18 Maart 1643/4.
„ 132. *B. Mairottus*, 7 Maart 1643/4.
„ 135. *Joan. Valkenier*, 29 Maart 1644.
„ 136. Lat. ged. van *Blittervilius*, *scabinus Bruxellensis*, „exeunte Martio", 1644.

Fol. 137. *Diod. Tuldens*, 25 Juli 1644.
„ 139. *Const. L'Empereur*, 27 Juli 1644.
„ 140. *Jos. Laurentius*, 13 Aug. 1644.
„ 141, 151. *Crocius*, 18 Aug. 1644 en 21 Maart 1644/5.
„ 143. *Bangius*, 1 Oct. 1644.
„ 144. *Gronovius*, 19 Oct. 1644.
„ 146. *G. J. Vossius* aan *Joh. Seldenus*, 14 Dec. 1644.
„ 147. *Spanhemius*, 13 Jan. 1644/5.
„ 148. *Beronicius*, 23 Febr. 1644/5.
„ 149. *Rumpfius*, 25 Febr. 1644/5.
„ 150. *Scioppius*, 12 Maart 1644/5.
„ 153. *J. H. Boeclerus*, 28 Maart 1645.
„ 154, 156. *Geo. Caliphes*, 27 Maart en 8 April 1645.
„ 158. *Is. Gruterus*, 11 April 1645.
„ 159. *Doublet*, 4 Mei 1645.
„ 160. *Gentius*, 7 Mei 1645.
„ 162. *Lydius*, 1 Juni 1645.
„ 164. *Bodock*, 17 Juli 1645.
„ 165, 171, 172. *Doublet*, 1 Aug., 26 en 27 Sept. 1645.
„ 166. *Boeclerus*, 3 Aug. 1645.
„ 168. *Deusingius*, 11 Aug. 1645.
„ 169. *Le Long*, 14 Sept. 1645.
„ 173. *Sam. Maresius*, 13 Sept. 1645.
„ 175. *Makdowell*, 12 Sept. 1645.
„ 177. *Suartius*, 14 Oct. 1645.
„ 179. *Dan. Heinsius* 28 Oct. 1645.
„ 180. *Plathnerus*, 21 Oct. 1645.
„ 182. *Golius*, 26 Oct. 1645.
„ 184, 190 *Fr Junius, F. N.*, 27 Oct. 1645 en 16 Febr. 1645/6.
„ 186. *De Brieux*, 14 Nov. 1645.
„ 188. *A. Kyperus*, 18 Nov. 1645.
„ 189. *Joh. Hulsemannus*, 13 Febr. 1645/6.
„ 192. *Borelius* 6 Maart 1645/6.
„ 194. *C. van Wyninghen*, 12/22 Maart 1645/6.
„ 195. *Doublet*, 27 Maart 1646.
„ 196. *Guil. Grotius* 30 Maart 1646.
„ 197. *Prinscenius*, „Laetare" 1646.
„ 198. *Rivetus*, 9 April 1646.
„ 200. *H. Conringius*, April 1646.
„ 201. *Dan. Heinsius*, 18 April 1646.
„ 202. *Fr. Junius, F. N.*, 24 April 1646.
„ 204. *Stephanius*, 24 April 1646.
„ 206, 213. *Lydius*, 25 Mei en 13 Aug. 1646.
„ 207. *P. Figulus*, 27 Mei 1646.
„ 208. *Zawadski*, 17 Juni 1646.
„ 210. *Deusingius*, 5/15 Juli 1646.
„ 211, 219, 227. *Crocius*, 9/19 Aug., 4 en 19 Oct. 1646.

Fol. 215. *Sam. Maresius*, 15/25 Aug. 1646.
„ 216, *Vinc. Fabricius*, 17 Aug. 1646.
„ 218. *A. Matthaeus*, 27 Aug. 1646.
„ 221. *Figrelius*, 5/15 Sept. 1646.
„ 223. *Ant. Aemilius*, 13 Sept. 1646.
„ 225. *Salmasius*, 13 Sept. 1646.
„ 226. *Laur. Skytte*, 1 Oct. 1646.
„ 229. *Jansonius*, *Brosterhusius* en *Kyperus*, 21 Oct. 1646.
„ 230. *Rein. Neuhusius*, 22 Oct. 1646.
„ 232. *Sam. Sorberius*, 3 Nov. 1646.
„ 234. *Conr. Thamnitius*, 13 Nov. 1646.
„ 236. *Geo. Horn*, 11 Dec. 1646.
„ 237. *E. J. Creutz*, 16 Jan. 1646/7.
„ 238. *Geo. Verh* . . . ., 23 Jan. 1646/7.
„ 240, 268. *Lydius*, 22 Febr. en 11 Sept. 1647.
„ 242. *Tho. Burgravius*. Z. d.
„ 244, 258. *Crocius*, 5 Maart en 26 Mei 1647.
„ 245. *Herbert*, 12/22 Maart 1646/7.
„ 247. *De Vero*, 18 Maart 1646/7.
„ 248. *Spanhemius*, 20 Maart 1647.
„ 250. *Henr. Ernstius*, 4 April 1647.
„ 251, 256. *G. Horn*, 8 April en 18 Mei 1647.
„ 252. *Casp. Stresmer*, 11 April 1647.
„ 253. *Geo. Kirstenius*, 5 Mei 1647.
„ 255, 267. *Is. Gruterus*, 10 Mei en 31 Aug. 1647.
„ 257. *G. J. Vossius* aan *J. Cabiljavius*, 23 Mei 1647.
„ 260. *Tho. Bangius*, 11 Juni 1647.
„ 261. *A. Matthaeus*, 26 Juni 1647.
„ 262. *Joh. Questorpius*, 1 Juli 1647.
„ 264. *Steinbergius*, 18 Juli 1647.
„ 266, 274. *Tollius*, 22 Juli en 25 Oct. 1647.
„ 269. *E. Ph. Wipperman*, 13 Sept. 1647.
„ 271. *Joh. Rowlandus*, 17 Sept. 1647.
„ 273. *Andr. Prinscenius*, 27 Sept. 1647.
„ 276, 277. *Doublet*, 31 Oct. en 5 Nov. 1647.
„ 278. *Dan. Snecanus*, 2 Nov. 1647.
„ 279 vlg. *Fr. Junius*, *F. N.*, 15, 24 en 27 Nov. 1647.
„ 282. *Fabricius*, 1 Dec. 1647.
„ 284. *Cnipping*, 2 Maart 1647/8.
„ 286. *Fr. Junius*, *F. N.*, 30 Maart 1648.
„ 288. *G. J. Vossius* (?) aan *Bangius*, 30 Maart 1648.
„ 289. *Schotanus*, 10 April 1648.
„ 291. *Vossius* (?) aan *Crocius*, 28 April 1648.
„ 292. *Cattierus*, Juni 1648.
„ 293. *Vossius* aan *Locenius*, 16 Mei 1648.
„ 295. *Dez.* aan *Brunaeus*, 1648. Z. d.
„ 296. *Laur. Baeck*, 6/16 Juni 1648.

Fol. 298. *Vossius* aan *Borgesius*, 30 Juni 1648.
„ 300. *Borgesius*, 1 Juli 1648.
„ 302. *G. J. Vossius* aan *Makdowell*, 1648. Cop.
„ 302. *Dez.* aan *Steinbergius*, 18 Aug. 1648. Cop.
„ 302. *Maresius*, 26 Juli 1648.
„ 304. *Doublet*, 10 Aug. 1648.
„ 305. *Makdowell*, 28 Aug. 1648.
„ 307. *Jac. Stephanius*, 18 Sept. 1648.
„ 308, 314. *Tollius*, 26 Sept. 1648 en 7 Jan. 1648/9.
„ 309. *Geddius*, 14 Oct. 1648.
„ 310. *Arch. Casseleius*, 3 Oct. 1648.
„ 311. *G. J. Vossius* aan ?, 7 Nov. 1648.
„ 312. *Dez.* aan *Ruterus*, 10 Nov. 1648.
„ 313. *Dez.* aan *Sadlerus*, 2 Jan. 1648/9.
„ 316. *Petrus Sparre*, 12 Jan. 1648/9.
„ 318. *G. J. Vossius* aan *Petrus Grotius*, 15 Jan. 1648/9.
„ 319. *Gothofredus*, 19 Jan. 1648/9.
„ 321. *G. J. Vossius* aan ?, 1648.
„ 322. *Dez.* aan *Reigersberg*, 1 Febr. 1648/9.
„ 323. *Joach. Hecht*, 11 Febr. 1648/9.
„ 324, 333. *Reigersberg*, 21 Febr. en 6 Maart 1648/9.
„ 326. *? Vossius „ad patrem suum"*, 22 Febr. 1648/9.
„ 327. *Sams. Jansonius*, 29 Febr. 1648/9.
„ 329. *Casp. Hofmann*, „Die viridium" (14 Mei) 1649.
„ 330. *Fr. Junius, F. N.*, 1 Maart 1648/9.
„ 333. *Doublet*, 5 Maart 1648/9.
„ 335. *Spanhemius*, 23 Maart 1649.
„ 337. *Alex. Tollius*, 3 Juli 1649.
„ 338. *Bern. à Mallinckrot* aan *Is. Vossius*, 15 Jan. 1648/9.
„ 340. *Skytte*, 5 Febr. 1648/9.
„ 342. *Joh. Klage*, 6 Febr. 1648/9.
„ 344. *Elsenius*, 16 Febr. 1648/9.
„ 346. *Salmasius*, 17 Febr. 1648/9.
„ 347. *Ferd. à Fürstenberg*, 23 Febr. 1648/9.
„ 348. *G. J. Vossius* aan ?, 7 Maart 1648/9.
„ 349—412. 61 brieven van *Joh. Rutgersius* aan *G. J. Vossius*, 1605—22 Oct. 1616.

Fol. 413—426. Brieven van *Ger. Rutgersius* aan *G. J. Vossius*, 3 Juni 1626—26 Aug. 1645.

Fol. 427. *M. C. Ledebühr.* Z. d. 2 br.
„ 431. *Reigersberg.* Z. d.
„ 432. *Joh. Klage.* Z. d.
„ 433. *J. Pontanus.* Z. d.
„ 434. *Casp. Venkel.* Z. d.
„ 436. *Ger. Vossius Jr.* aan *Is. Vossius* „fratri suo". Z. d.
„ 437. *Beronicius.* Z. d.
„ 438. *God. Altius.* Z. d.

Fol. 439 vlg. 4 brieven van een ongenoemde. Z. d.
„ 445. *Is. Vossius*, 24 Aug. Z. j. en z. d., 2 br.
„ 446. *Dion. Vossius*, „Die Iovis" 1630.
„ 447 vlg. *Dez.* Z. d., 5 br.
„ 453. ?. Z. d.
„ 458 vlg. *Is. Vossius* aan ?. 8 br. Z. d.
„ 467. *Dez.* aan *Fred. Blomius.* Z. d.
„ 468. *Matth. Vossius* aan *Joh. Bruneus.* Z. d.
„ 469 vlg. *Is. Vossius* aan ?. Z. d. 4 br.
„ 474 vlg. 2 anonyme brieven. Z. d.
„ 477. *A. Thysius* aan *Is. Vossius*, 10 Sept. 1651.
„ 478. *Sam. Tennulius* aan *denz.*, 11 Sept. 1668.
„ 480. *Tollius* aan *denz.*, 20 Aug. 1668.
Alle brieven, waarbij het tegendeel niet is opgegeven, zijn gericht aan den ouden *G. J. Vossius.*

Add. 8762. Tal van *Spaansche* memoriën, officiëele stukken etc. betreffende den vrede van *Nijmegen.* (Cop.)

Eg. 1857. Fol. 1. Brief van *Const. Huygens* aan zijn zonen, 23 Oct. 1655. Bedenkingen over de ondankbaarheid der *prinses van Oranje*, die zijn zonen niet wil voorthelpen.
Fol. 9. Voorrede van *C. Huygens* bij de *mémoires* van *Frederik Hendrik.*

Add. 16912. Fol. 180. „Extraict des lettres de Mons. *Hugens*, secretaire de M. le *Prince d'Orenge* du 1er Avril 1640 à *la Haye*, escrites au *Père Marin.*"

Add. 11759. Onder een zeer bonte verzameling brieven komen ook voor van: *Nassau-Ouwerkerke* (1702), *Fr. Junius* (1601), *Lipsius* (1587), *J. C. Schröderus* (uit *Middelburg*, 1704), *Adr. van Borssele van Geldermalsen* (1701), *Anna Maria van Aerssen van Sommelsdijck, douairière Villarnoul* (1738), *Voetius* (1638), *A. Walaeus* (1633), *Chr. Huygens* (1671).

Add. 4279. Fol. 319. *Huygens* aan *Grubendal*, 1 Nov. 1675.
Fol. 321. *Dez.* aan ?, 31 Oct. 1675.

Add. 23101. Fol. 7. *G. J. Vossius* aan *Mer. Casaubon*, 1 Jan. 1646.
Fol. 9. *De Groot* aan *Is. Casaubon*, 2 Jan. 1612.
„ 10. *Salmasius* aan *denz.*, 13 Dec. 1608.
„ 11. *Scaliger* aan *Ch. Labbé*, 12 April 1606.
„ 12. *Dez.* aan *Fr. Dousa*, 10 Aug. z. j.
„ 13. *Jan. Gruterus* aan *Jan. Dousa*, 9 Febr. 1584.

Burn. 369. Fol. 27. *Dan. Heinsius* aan *Patricius Junius*, 16 Mei 1633.

Fol. 30. ? aan *G. J. Vossius*, 29 Aug. 1643.
„ 41, 42. *Erpenius* aan *M. Casaubon*, 15 Mei 1623 en 29 Mei 1622.
„ 52. *De Groot* aan *M. Casaubon*, 19 Sept. 1639.
„ 54 vlg. 4 brieven van *Js. Gruterus* aan *M. Casaubon*, 31 Mei 1652—20 Oct. 1662.
Fol. 64, 65. *Fr. Junius* aan *Casaubon*, 16 Aug. 1630 en 18 Febr. 1633.
„ 77 vlg. 4 brieven van *Rivetus* aan *Casaubon*, 22 Mei 1622—April 1627.
Fol. 119 vlg. 2 brieven van *Joh. Vossius*, en 6 van *G. J. Vossius* aan *Casaubon*, 23 Jan. 1633—15 Sept. 1646.

Barn. 364. Fol. 20 vlg. *Erpenius* aan *Is. Casaubon.* 7 brieven, Dec. 1609—Juni 1614.
Fol. 159 vlg. 23 brieven van *de Groot* aan *Casaubon*, 18 Febr. 1602—22 Juni 1614.
Fol. 226 vlg. 18 brieven van *Dan. Heinsius* aan *Casaubon*, Jan. 1604—Oct. 1612.

Eg. 1237. *Album* van *George Luny* van *Neurenberg*, 1606—1614. Bevat ook tal van handteekeningen en bijschriften van professoren te *Franeker* en *Leiden.*

Eg. 1238: *Album* van *Paul Groë* te *Neurenberg*, 1606—1620. Bevat evenzoo tal van wetenschappelijke mannen uit *Leiden* en van de synode te *Dordrecht.*

Eg. 1239. *Album* van *Otto Heinrich*, *Liber Baro in Herberstain.* Derg. als de beide vorige. 1607—1610.

Sl. 118. Fol. 195. „Excerpte ex thesibus *Regii* medici *Ultrajectini*", 17de eeuw.
Fol. 275. *De Groot* aan *Bp. Andrewes* van *Cambridge*, 19 Nov. 1619. Een en ander over den staat van zaken in de *Nederlanden.*

Add. 4277. N°. 41. *De Groot* aan *M. van Meden.* Z. d.
N°. 45. *Nic. Heinsius* aan *Th. Gall*, 26 Sept. 1670.
„ 78. *Rivetus* aan *Danbuz*, 9 Febr. 1650.
„ 84. *Sarave* aan *denz.*, 28 Mei 1670.
„ 85. *Scaliger* aan *Car. Sevinus.* Z. d.
„ 97. *Trigland* c. a. aan *Karel I*, April 1646.
„ 100. *P. Valkenier* aan *Woodward*, 24 Dec. 1706.
„ 108. *Viglius* aan ?, 25 Oct. 1560.

Add. 4292. N°. 88. *Nic. Heinsius* aan *Th. Gall*, 26 Sept. 1678.
N°. 89. *J. G. Graevius* aan *denz.*, 28 Juni 1679 en 13 Aug. 1681.
„ 109. *De Groot* aan den *Bp. van Winchester*, 1619, „cum tabula generali in tres libros de jure belli ac pacis."

Add. 12110. Wij vinden hier:
Scaliger aan *Honoratus Castellanus*. Z. d.
Dez. aan *Oldenbarneveld*, 21 Juni z. j.
Lipsius aan *Car. Clusius*, 5 Mei 1584.
Jan. Dousa aan *Florens Christianus*, Maart 1592/3. Cop.
H. de Groot aan *Andr. Schottus*, 8 Juli 1621. Over diens werk „De veritate religionis christianae."

VI. *Letters. Single private. Foreign series to* 1600. *Class. Catal.* vol. 39.
Id. id. after 1600. *Class. Catal.* vol. 40—42.
Deze beide rubrieken bevatten, gelijk mij een vluchtig onderzoek leerde, betrekkelijk weinig, wat nog niet onder andere rubrieken is opgenomen. Wij vinden in deze 4 deelen van den Catalogus alle voorhanden brieven gerangschikt naar het alphabet, zonder onderscheid van nationaliteit of datum. Het onderzoek wordt door de onpractische inrichting van deze deelen van den *Class. Catal.* zeer bemoeielijkt.
Daar dus het onderzoek aan den eenen kant weinig succes beloofde, aan den anderen kant zeer tijdroovend dreigde te worden, heb ik verder deze deelen laten rusten. Wenscht men echter te zien, welke brieven van een bepaald persoon op het *Britsch Museum* aanwezig zijn, dan zal men wel doen, naast de vroeger behandelde, ook deze rubriek even door te zien.

---

e. Albums.

I. *Flemish. Class. Catal.*, vol. 29, blz. 265.

Sl. 851. *Album amicorum* van *Marie de Marnix*, 1579—1623. Handteekeningen en aphorismen o. a. van: *Anjou*, *Matthias*, *Willem I*, *Charlotte van Bourbon*, *Gunther van Schwarzburg*, *Jan den Oude*, *Maria van Nassau*, *Jan den Jonge*, *Hohenlohe*, *Condé*, *Maurits*, *Philips van Nassau*, *prins* en *prinses d'Espinoy*, *Boetzelaer*, *Grunevelt*, eenige *Brederode*'s, *Maria van den Berg* en *Villiers*. Bijna alle hooge *Zuid-Ned.* edelen vinden wij hier.

II. *Dutch. Class. Catal.*, vol. 29, blz. 291.

Add. 28683. *Album* van *J. Gheselius. M. D.*, 1613—1650. Op fol. 4 een index nominum. Wij vinden hier o. a. *Willem Lodewijk* en bovendien tal van bekende *Nederlandsche* en buitenlandsche geleerden.

Add. 18990. *Album* van de familie *Opstraet van der Moelen* te *Utrecht*, 1628—1631. Versierd met gekleurde teekeningen, portretten, wapens, bloemen, verzen, muziek etc.

---

f. Theology.

I. *Theological treatises in various languages. Dutch. Class. Catal.*, vol. 72, blz. 405.

Eg. 2188. Fol. 2 vlg. Kalender.
Fol. 9b. „Dit es die epistele die *Abagarus* de Coninc van *Edisse* sende onsen here."
Fol. 10. Doorsnede van het menschelijk lichaam met verklaring etc.
„ 13 vlg. Epistelen voor de Zondagen.
„ 72 „ Id. voor Vrijdagen en Heiligendagen.
„ 84. „Een leesmeester sprac in enen sermone van den hoechsten adele des gheestes" etc.
Fol. 86 vlg. Vervolgen der bovengen. heiligendagen.
„ 103 „ Litaniën en gebeden.
„ 104b. „Een meester sprect ware alle" etc.
„ 105. Vervolg der Zondagsevangeliën.
„ 178b. Vervolg der heiligenevangeliën.
„ 191b. Preek over Matth. IX, 9.
Alles Dietsch proza.
Perk. klein 4°. Op fol. 102b: „Hier enden die epistelen gescreven int iaer ons heren MCCCLIII des saterdages vor sente Sebastiaensdach." Op fol. 191: „Hier enden die heilige ewangelyen, volscreven ende volbracht int jaer ons heren doen men screef MCCCLIII op sente barbren avont in december." Op fol. 1. „Dit boeck is der broedere der dirden regule *sente Franciscus* binnen *Aecken* op *Hardewyns grave.*"

Harl. 6825. Fol. 53. „Een wonderlycke prophecie van die *Nederlanden* oft de 17 *Provintiën* door eenen Hoochgeleerden *Paulus Secundus*" over de jaren 1599—1608, papieren HS. 17de eeuw.

Sl. 647. Fol. 87. Vermeldt een profetie uit *Languedoc* van de *Europeesche* geschiedenis van 1682—1689.

Eg. 675. „*Baernaerdus* sermoene van *sinte andries.*" Op fol. 1 een inhoudsopgave. Het H.S. bevat 47 sermoenen, in het Dietsch ver-

taald, van den bekenden *Bernard van Clairvaux*. Pap. klein 4°. Op fol. 200^{b}: „Dit booc is gescreven int iaer ons heren MCCCC ende LXI op sinte leonaerdus dach gheeyndet. Dit booc heeft gescreven suster *Machtelt gherytsdochter* tot eenre memorie..." Op fol 201: „Dit booc hoert totten regulierissen *tsinte agnieten* binnen *delf* in den dale van *Jozaphat*."

Add. 24917. Fol. 361. Ned. aanteekeningen over bijbelsche geschiedenis, voorafgegaan door uittreksels uit den „Schatkamer der Nederlandsse Oudheden" van *Ludolf Smids*, 1711. Het H.S. behoorde in 1711 aan *Joannes Warnaars*. Deze aant. zijn uit de 18de eeuw, het H.S. zelve uit de 14de.

Add. 15338. „Het particuliere gunst van den *Joodendom* wegens de ewigh ende onwederroepelyck verbont tusschen Godt ende sijne uytverkoren kinderen *Israëls;* door *T. C.* Tot *Amsterdam*, anno 1669." 12°. met platen.

Eg. 676. Fol. 1—136. „Hier beghint die voerreden op *scen Gregorius* dialogen." Dan volgen deze, in 4 kapittels ingedeeld, door een inhoudsopgave voorafgegaan.

Fol. 137—188. „Hier beghint die epistele des heiligen *Eusebius* tot *Damascum bisschop porticensen* ende tot *theodocium senatoer* van *roemen* van den doet des gloriosen confessoers ende leeraers *Jheronimum*."

Fol. 189—198. „Hier beghint die epistel die *St. augustinus* die leraer *sc. cirrillo* seinde..., van der grootheit *iheronimi*."

Fol. 199—251. „Hier beghint die epistele die *cirrill* scrijft tot *Sce augustinum* van de miraculen *iheronimi*." Met inhoudsopgave.

Fol. 251^{b}—286. „Prologus. Hier beghint des overgroten leeraers *sinte Jheronimus* regule die hi screef tot *eustochiam* der heiligher maghet, die hi tot *beetleem* met veel anderen meechden in een cloester onder dese manier van leven besloten hadde." 41 kapittels.

Fol. 287—302. „Dese drie epistelen screef brueder *Jan van haerleme* enen leeck van d'minre brueders oerden tot enen devoten priester om hem te conceleren."

Fol. 303—312. „Dit is gloriose victorie ende passie d. V minre brueders *Sc. Berard*, *Peet*, *accursi*, *adjuti* ende *Otto*."

Alles Dietsch proza. Zeer fraai pap. H.S. klein 4°. Op fol. 136: „Ende het wert gescreven met veel moeylycheiden ende voleyndet anno dni XIIII^{c} ende LXXXVII in der octave van onser lieven vrouwen assumpcio in augusto."

Add. 10286. Fol. 2—114. De *Sydrac*, voorafgegaan door een inhoudsopgave. 413 kapittels. proza. Vgl. *Te Winkel*, *Ned. Lett.* I, blz. 396, noot 1.

Fol. 115—133. „*Lucidarius* boeck", proza. Vgl. t. a. p. blz. 404, waar dit H.S. niet wordt vermeld.

Fol. 134. „Item hyr mach men vinden eenrehande medicinen" etc. Kort prozastuk aan „mijn lieve onbenoemde vrint".
Fol. 135. „Dit is van dat edele lant van *Cockaengen*." Poëzie
„ 136. Kort Lat.-Ned. stukje stichtelijk proza.
„ 137—146. „Die peregrinatie van *iherusalem*", 1458. Proza.
„ 146^{b}. „Item een moy sproke van sesterhande verwe". Poëzie.
Pap. H.S. folio, 15de eeuw. Vroeger van *Hoffman von Fallersleben*.

Add. 10287. Fol. 2^{b}. Paternoster.
Fol. 7—85. „Hoe dat wi dencken sullen van der bitterre ende vernaeckke ure des doots ende hoe nut het si dicke daer of te dencken."
Fol. 86—99. „Hier beghint die hystorie van *barlaam* ende *josaphat*." Vgl. *Te Winkel* I, blz. 199, noot.
Fol. 99^{b}—103. „Hier beghint sinte *adriaens* legende."
„ 104—106. „Van *Forseo* den bisscop."
„ 106^{b}—108. „Van die vrouwe *Pelagia*."
„ 108^{b}—110. „Van *Thasis*, die een ghemeen wijf was."
„ 111—112. „Hier beghint een suverlic exempel van de volstandicheit."
Fol. 113—122. „Hier beghint die legende van die heilighe maghet *eufrosina*."
Fol. 123. „Item een exempel van enen convaers, die seer becoort wert."
Fol. 124—127. „*Patricius* leven ende van sijn veghevier."
„ 127^{b}. „Hier beghint *sinte alexius* leven in dietsche."
Alles Ned. proza. Perk. 4°. Begin 15de eeuw.

Add. 11615. „Dit ist die tafeln oder daz registrum daz nach geschriben buches daz man nennet die XXIIII alten."
Dit fraai geschreven perk. folio H.S. behoort hier eigenlijk niet thuis. De Catalogus stelt het onder „*Dutch*", wat reeds blijkens den titel onwaar is. Het boek is voltooid op Bartholomei 1428.

Add. 11487. *Ruysbroeckiana.*
Fol. 1—46. „Hier beghint die tafel van desen boecke. Dit boecxkijn is een dyalogus van d'gheestelijcker kyntscheyt *Jhesu*." (In den Catal. staat „knowledge" sic.)
Fol. 47—109. „Dat overmits des herten puerheit een minsche ontladen wort van sijn ingheordineerde begheerten" en andere verhandelingen.
Fol. 110—159. „Hier beghint een seer devote epistel, die broeder *Johannes regulier te Groenendale* sende sijnen neve bi *Uttrecht* in die *cathusers* oerde."
Fol. 160—234. „Hier beghint dat boeck van der waerden heilighen testament *heer ians van ruuschbroeck*.
Fol. 235—323. „Hier beghint die cierheit der gheesteliker bruloft

die *heer ian van ruschebroec priester te groenendale bi bruesel* maecte in Duutsche."

Fol. 323b. Eenige Dietsche gebeden.

Op fol. 323. „Gheeynt int jaer ons heren MCCCC ende XCVII op sinte katrinen dach ghescreven ende wel ghecorrigeert wt twee oude perfecte boecken daer dat een af was ghescreven int iaer ons heren doemen screef MCCC ende LXIII."

Perk. klein 4°. vgl. *Te Winkel* I, blz. 550 vlg.

Add. 18164. „Hier beghint die cierheit der gheesteliker brulocht die *haer ian van ruschebroec pape te gronendale bi bruesele* maecte in duytscher tale van enen beghinnenden werreliken leven." Op den text: „Ecce sponsus venit." Matth. XXV, 6. Perk. 12°. 15de eeuw. 90 folio's.

Op fol. 2: „Dit boec echt die susteren tot *aemsterdam* int ccnvent van *sinte ceciliën* over die *graft.*"

Add. 20034. „Hier beghint dat ander stuc van aurea legenda dat is gulden legende of dat passionael. Ende beghint met Paesschen opten XXVII dach in Maert." Vooraf gaat een inhoudsopgave. Het passionaal loopt tot 14 Aug. Op fol. 296: „Dit boec wort geeyndet int jaer ons heren MCCCC ende LXV op sinte iohannes evangelisten avont voer *die latijnsche poert.*" Op fol. 1b: „Dit booc hoort in dat besloten goet *sinte Ursulen* binnen *Delff*, int *Oesteinde.*" Perk 4°. H.S. met fraaie initialen. Vgl. *Te Winkel* I, blz. 562.

Add. 22288. „De tafel van den Kersten ghelove." Zeer fraai geïllumineerd H.S. 205 folio's. Perk. folio. 15de eeuw. Gebonden in een band met koperen sloten. *Te Winkel* I, blz. 561.

Add. 24937. „Dit devoot boocxken heeft een weerdich priester genaemt *heer Bethleem* bescreven die int heylighe lant van beloeften binnen der stadt van *Jerusalem* menighen tijt ghewoont heeft." Gebeden, gerangschikt naar de dagen der week. Perk. 8°. 15de eeuw. 41 folio's.

Add. 25042. Fol. 1—28. „Dit is dbegin van der *Certroysen* oerdenen."

Fol. 29—32. „Capitulum, van vierderhande manieren van sonden daer wi ute moeten biechten den prochiaen."

Fol. 32b—35. „Capitulum van den sonden die alleen die busscop afloest ende absolveert ocht sijn ghewaerde penitencier."

Fol. 36—38. „Capitulum van den sonden daer alleen die paeus ocht sijn penitencier aflost ende absolveert."

Fol. 39—49. „Onse Heere leerde sinen jongeren inder Ewangelien." Homilie.

Fol. 50—56. „*Seneca* spreect dermoede es een goet datmen haet" etc.

„ 57—67. „*Sente eusebius* die overste discipel des heilighen vaders *sinte iheronimus* bescrijft dese dinghen in eenre epistolen van den ellen-

degen leven der riker ende der machtegher lieden deser werelt ende hoe luttel datter int einde behouden bliven."

Fol. 67b—72. *Broeder Jan van ruysbroec* bescrijft dese dingen in sinen boec vanden tabernakel."

Fol. 72—78. „Hoe een mensche hem selven kennen sal."

Fraai H.S. met platen en miniaturen. Perk. 8°. 15de eeuw.

Add. 25904. Fol. 3—5. „Hier beghint een tractaet van konnen sterven."

Fol. 6—17. „Van sommigen becoringen die den siecken toe comen."

„ 18—24. „Hier begint *Scen Augustinus* psalter die hij maecte in synen lesten tijden."

Fol. 24b—42. „Den *roemschen* credo", gevolgd door gebeden.

„ 42b—43. „Hoe men die siel toespreken sal."

„ 43b—62. „Hier begint een devoete latenie die seer guet gelesen is den sieken."

Fol. 63—90. „Dese naevolgende commendatie sal men lesen als die sieken ter doodwert reiden."

Fol. 91—107. „Dit is een suverlike leeringe van verduldigen liden."

„ 108—120. Onbeschreven.

„ 121—134. „Hier beghinnen IX punten van der passiën ons lieven heren ende seer merckelik daer hem een geestelick mijnsche in oeffenen sal ende desgelix in spieghelen."

Fol. 135—210. „Hier begint die glose van der passiën ons lieven heren nader ontdracht der vier ewangelisten met een luttel verclaringe der heiligen leere ende es merkelick." Op fol. 1b: „*Catherina Cillen* lone diet hoert." Waarschijnlijk de naam van een vroegere bezitster. Op fol. 210b: „Item dit boeck is volscreven int iaer ons heren vijftien hondert ende XXX ende heeft geeynt op sunte antonys avont ende heeft gescreven *suster foelsken hoeymans* diet wt mynnen om gods wil int sieckhuys gescreven heeft in hoeren tachtichsten iaeren." Pap. 12°. met roode initialen.

Add. 29728. Gebedenboekje, waarin:

Fol. 1—12. Kalender.

„ 13—26. „Hier begynt van den gebeden ons heren *ihesus christus*."

„ 27—62. „Op den heilighen paesdach."

„ 63—90. „Dit salmen lesen als men theilige sacrament ontfanget", met meer gebeden.

Fol. 91—107. „Een devote oracio van den heiligen sacrament, die *Johannes van den Houden* gemaekt hevet een devoet doctor in der gotheit."

Fol. 108—144. „Dit sijn die gulden ghetijden onser lieven vrouwen der moeder gods."

Fol. 144b—169. „Hier beghynt die croen onser liever vrouwen."

„ 170—182. „Dit sijn die seven psalmen van onser liever vrouwen."

„ 182b—187. „Hier beghynnen die VII blytschappe onser liever."

Fol. 188—191. „Dit es *Sce Bernardus* contemplacie vanden zueten namen *jhesus*."

Fol. 192—193. „Dit sijn die LXXII namen onser liever Vrouwen die worden gegeven vanden heiligen gheest."

Fol. 194—282. „Hyer begynnen die getijden van allen heiligen."

Pap. (eenige bladen zijn perk.) 12°. 15de eeuw.

II. *Dutch verses. Class. Catal.*, vol 90, blz. 9.

Eg. 2324. Een H.S. met Ned. gedichten, gecopieerd uit het *Hulthemsche* H.S.; nam.:

Fol. 5—91. „Die *Dietsche Lucidarius*, hoe die clerc den meester vraecht ende die meester antwoort."

Fol. 92—106. „Die *Spieghel der sonden* of *Nieuwe Doctrinael* van *Jan de Weert*. Een goet boec vanden VII dootsonden ende vanden X gheboden."

Fol. 107—108. „Dits van *Augustynkens* sceepkene."

„ 109—129. „Wie soe der wysheit wille volghen." Gedicht.

„ 130—132. „O heylige gheest, vader ende sone." Gedicht.

„ 133—137b. „Een expositie van den viere vingheren ende van den dume." Psalminterpretatie.

Fol. 137—140. „Dit es *Sinte Jans* ewangelium, also et *Augustynken* gheexponeert heeft."

Fol. 141—150. „Dit is van her *Hughen van Tyberiën*, hoe hi den coninc *Saladyn* ridder maeckte."

Fol. 151—einde. „Hier beghint den A. B. ende averecht op elc letter een vers." Pap. 8°. 19de eeuw.

Add. 24339. Gewijde poëzie van *Israel Jacobszoon van der Meersche* van *Hoorn*, 1598—1659.

Daartusschen aanteekeningen van den auteur over zijn familie tot 1711. Pap. 12°.

Add. 24340. Fol. 1. „*Mirtillo*, treurblyeindespel, door *H. Grantham*, *Amsterdam*", z. j.

Fol. 46. „*De gelukte Liefde*, door ?. Toovery-pantomime. *Amsterdam*," z. j. 18de eeuw. Pap. 8°.

Add. 24341. „*De dood van Maria Stuart, Koningin van Engeland.* Vertooningsspel, door *David Lingelbach. Amsterdam*, 1695." Voorin een gravure van 1747. 8°. pap.

Add. 24429. „Bundel van Gewijde Poëzy, in *Hollandsch* dichtmaat gebragt door *Jan Messchert van Vollenhoven. Amsterdam*, 1813." Opgedragen aan *Jer. de Vries*. Pap. 4°.

Add. 11664. Op allerlei werken van *Jean Gerson* volgen:

Fol. 86b. „Hier volcht een geestelyck referein met den regel: God eest alleene want alle dinck es niet." 4 coupl.

Fol. 127b. „Gedicht op Veni sancte spiritus. O, heilighe geest, mijn god heere." Get. *Arno. Waghemans.* Perk. 16de eeuw. 4°.

Add. 10044. De *Rijmbijbel* van *Maerlant.* Perk. 14de eeuw. Folio. Over 2 kolommen geschreven. 40 regels in elke kolom. 210 folio's. Zonder slot. Einde: „Oec hoerdi secgen vort, Dattie dieven dit sochten."

Add. 10045. Ander H.S. van den *Rijmbijbel.* Perk. Folio. Over 2 kolommen geschreven met eenige illuminatiën. 50 regels in iedere kolom. 176 folio's. Aan 't einde: „Dit boec wart vol gescreven Int iaer ons heren MCCCXCIII, des Donredaghes na onser vrouwendach te lichtmisse." Met een latere hand is een inhoudsopgave toegevoegd. Vgl. over deze H.SS. *Te Winkel* I, blz. 338 noot; waar echter slechts één H.S. vermeld wordt.

Add. 11575. „Spiegel van der menschen behoudenisse." Vert. in verzen van het „Speculum Humanae Salvationis." Perk. met tal van illuminatiën. 102 folio's. 15de eeuw. 4°. Zonder slot. Einde: „Ende ghi bleeft onbesmet nochtan. Altoos ende zuver maecht. Hoedat ghine ontfaet ende draecht...."

Sl. 1174. H.S. in albumformaat met geestelijke gedichten. Pap. Alle ged. eindigen met een „Prince". Op fol. 9: „1539, 17 Nov." Op fol. 15: „Disce pati 1650."

---

g. Dutch Poetry.

I. *Collections. Class. Catal.*, vol. 90, blz. 7.

Add. 22954. „*Constantini Hugenii* de vitâ propria sermonum inter liberos libri duo. VII Oct. 1678." In *Huygens'* hand gecorrigeerde copie. Pap. Folio.

Add. 24334 en **24335.** Dramatische poëzie van *Gerret van Gulik.* Eenigen zijn gedateerd *Leiden*, 1766.

I, fol. 1. *Alcides.* Fol. 21. *Acis en Galaté.* Fol. 33. *Biblis.* Fol. 55 en 71. *Coronis.* Fol. 95 en 115. *Endimion.* Fol. 147. *Het Feest der minnaers.* Fol. 169. *Hesione.*

II, fol. 1. *Jephta.* Fol. 27. *Marthesie, eerste koninginne der Amazonen.* Fol. 49. *Medus, koning der Meden.* Fol. 67. *De minnareijen van Momus.* Fol. 101 en 111. *De minnareijen van Venus.* Fol. 129. *Omphale.* Fol. 153. *Pomone.* Fol. 173. *De Triomf der Kunsten.* Alles pap. 8°.

Add. 24336. „*De Philosooph medeminnaar van zijn Broeder*. Blijspel. In *Amsterdam*, A°. 1719." 8°. pap.

Add. 24337. Nieuwjaarsliederen van *Anthony Spatzier* te *Amsterdam*, 1752—1772 en 1787. Pap. 8°.

Add. 24338. Fol. 1 vlg. 4 gedichten van *Frans Halma* „op het Treurspel van *Eneas en Turnus*, door den heere *Lukas Rotgans*." N°. 1. *Leeuwaarden*, 22 Sept. 1714. N°. 3. 1705.

Fol. 18 vlg. „Gedichten voor en tegens *Zaire* of de koninklijke slavin. Treurspel vertaald uit het Fransche van den heere *Arouet de Voltaire*, door *Govert Klinkhamer*." (get.) *IJver*.

Fol. 22 vlg. „Praatje van den Hengstebron voor het Panpoeticon." (get.) *Bloeijende*.

Fol. 25b. „Replicq op 't bovenstaande straadliedje." (get.) *Dirk Cs. Lutjeman*.

Fol. 26. „Lauwerkranszen voor Dichters, vertaalers en Liefhebbers der Poëzie." Pap. 8°. 18de eeuw.

Harl. 1684. Boekje met medische verhandelingen. 16de eeuw. Pap. 4°. Op fol. 142. „Hier beghint die leringhe ende die practike van *meister ian Ypermans*."

Harl. 2419. „Den voorspoet, Benautheyt ende verlossinghe van de princelycke stadt van *Bruessele*, midsgaders de conparatie van *Alexandro Magno* met den *prince van Parma*. Poetelyck gheinventeert ende Rhetoryckelyck ghecomponeert by *Jehan Baptist Houwaert*."

Op fol. 43 volgt: „Den welghecome vanden hoogheboren, Dorluchtighen ende victorieusen *Prince van Parma* Ec. binnen de stadt van *Brussele*."

4°. perk. H.S. 16de eeuw. Op fol. 1. Opdracht: „Den Hooghgheboren, Doorluchtigen ende victorieusen *Alexander Prince van Parma* etc., *Jean Baptiste Houwaert*."

Harl. 5215. Bundel refereinen, 1547—1551. De helft is geteekend: „*Infortunatus* (of-*to*) *procul amicus*"; de andere helft: „*Naer hope iolijt*." Pap. 4°.

Sl. 416, o. a. fol. 171. „Van *Kaerle van Boergoenniën*", gedicht, gevolgd door proza.

Fol. 174b. „Purgacio op *Venus*." Proza.

„ 175. „In den name *Jhesus Crystus*". Dan volgen nog eenige recepten voor huishoudelijk gebruik, 16de eeuw. 4°. pap.

Add. 5057. E. Liedeboek met tal van bruilofts- en volksliedjes. Eenige zijn gedateerd in 1679, 1681 en 1682. Voor de definieering van den persoon van den dichter wijs ik op:

Fol. 14. „Naemdigh op d'oversoete juff. *Elysabet*."

„ 19b. „Op het verjaeren van mej. *M*(*atta*) *B*(*reggers*)."

Fol. 27b. „Op het verjaeren van *Pieter* en *Neeltje Reeschner*", 5 Febr. 1679.

Fol. 28b. „Op de eerste prediking van *Dominus Brandt*, bevestigt in den jaere 1680 te *Rotterdam*."

Fol. 31b. „Op de prediking van *Ds. Gerrit Brandt*", 1682.

„ 32b. „Op den doot van *van der Dussen*", 1681.

„ 34. „Op het vergaen van *Jacob Queborn*", 11 Aug. 1682.

II. *Theology. Class. Catal.*, vol. 90, blz. 9.
Zie boven *f. Theology, II. Dutch verses*, blz. 412.

III. *Fictious. Class. Catal.*, vol. 90, blz. 10.

Eg. 2323. Twee bladen van de *Ned.* vert. der *Nibelungen.* 8°. gedr. *Vad. Mus.* 1855, I, 1—33.

Twee bladen van het *Ned.* gedicht *Van den Bere Wisselau*, 4°. gedr. *Vad. Mus.*, 1858. II, 253—284.

Beide perk. 13de en 14de eeuw. Vgl. *Te Winkel* I, blz. 92 vlg.

IV. *History. Class. Catal.*, vol. 90, blz. 11.

Add. 18017. „Oude *Hollandsche* geschiedenissen ofte Corte Rijmkronijck, Beginnende van de Suntvloet tot den jaere 1566..., door *Casparum Wachtendorp*." Gecopieerd naar de gedrukte editie van 1648, met de daarin voorkomende platen. Pap. folio.

Harl. 7013. Fol. 1. Grieksche brief aan *G. J. Vossius* met een gedicht. Z. d.

Fol. 152. *Amsterdam* aan *Frederik Hendrik*, 7 Juni 1633.

„ 154. *Anneken Franse van der Hoorst* aan *G. J. Vossius*, haar zoon, 23 Aug. 1607.

Fol. 155, 157. *Hooft* aan *G. J. Vossius*, 27 Aug. 1636 en 28 Mei 1635.

Fol. 159. „Aen mijn Heer *Huigh de Groote*", sonnet van *Hooft*.

„ 160, 162, 164. *J. Horssmann* aan *G. J. Vossius*, 13 April 1619, 27 Oct. 1618 en 18 Juni 1616.

Fol. 166. *Dan. Heinsius* aan *P. de Roovere*, 28 Sept. 1623.

„ 185. „Anagramme sur le nom de vertueuse Damoiselle *Marie du Jon*", get. *B. de B.*

Fol. 187. ? aan *G. J. Vossius*. Z. d. Fransch.

„ 189. *Serier* aan *Vossius' vrouw*, 15 Juni 1630.

„ 205. *Joan. Vossius* aan *zijn vader*. Z. d.

„ 207. *G. J. Vossius* aan ?, 26 Maart 1639.

„ 211. *Dion. Vossius* aan *zijn moeder*. Z. d.

„ 212. „Op het afzetsel van *Prof. Vossius*", van *Vondel*. „Laet sestich winters" etc.

Fol. 214—226. 9 brieven van een onbekende aan *G. J. Vossius*, de meeste z. d., een van 29 Juni 1618.

Fol. 223. *Jan Huyben* aan *G. J. Vossius*, 3 Nov. 1603.

Fol. 227. *Mich. de Villiers* aan *denz.*, 5 Sept. 1615.
„ 229—233. *W. Teelinck* aan *denz.*, 14 Dec., 20 Oct. en 18 Juli 1615.
Fol. 234. *C. Rutgersius* aan *denz.*, 1/11 Oct. 1637.
„ 236. *Anna Roemers* aan *denz.*, 30 Sept. z. j.
„ 238. *N. van Reigersberg* aan *denz.*, 13 Nov. 1650.
„ 240. *Mich. Nooms* aan *Dion. Vossius*, 21 Oct. 1630.
„ 241. *Joan. Vossius* aan *zijn vader*, 16 April 1635.

Burn. 371. Bevat een derg. correspondentie als boven Burn. 370, aan *Janus Dousa Sr.* en *Jr.* gericht, van allerlei geleerden in binnen- en buitenland, met inliggende gedichten; zie boven blz. 391.

V. *Sciences. Class. Catal*, vol. 90, blz. 17.

Sl. 1255. Lat. en Ned. stukken over natuurkundige wetenschappen, met platen. Op fol. 1: „*Justi a Balbian flandri Alostani* phylochymi", 17[de] eeuw. Pap. folio.

Add. 11390. Het bekende H.S. van de *Naturen Bloeme* (met excerpten van *Clignett* van 1795). Over 2 kolommen geschreven, met tal van afbeeldingen en miniaturen versierd, 14[de] eeuw. Folio. Perk. *Te Winkel* I, blz. 334, noot 1.

---

h. Religious houses.

Low Countries. Class. Catal. vol. 79, blz. 201.

Otho. B. XIV. Fol. 72. „Sequuntur quae olim pertinebant ad Abbatem et conventum de *Gandavo* in *Grenewich* et *Levesham.*" Perk. folio. 15[de] eeuw.

Nero. A. XIII. „Cronicon *Hoernensis* monasterii et comitum *Holandie.*"
Begin: „De celsis act. sacerdotum *hoernensium* eorumque institutionum."
Einde: „Istud visum et istud canticum *hoernensibus* prophetatum fuisse secundum novam istam applicationem exposticionis predicti." Pap. 12°. 16[de] eeuw. 159 folio's.

Harl. 5391. „Registrum Cartarum *Carthusianorum Lovanii* anno 1504 incorporatum." Pap. klein folio.

Harl. 6748. „Excerpta ex *Turri Londinensi*", o. a.:
Fol. 1. „Carta *Henricii II* pro monachis de *Sto. Petro de Gant.*" Z. d.
Ibid. „Carta regis *Edvardi Confessoris* pro iisdem." Z. d.
Deze stukken uit *den Tower* zijn thans op het *Public Record Office.*

Add. 25053. „Liber chronicorum *Villariensium*." Kroniek van de abdij van *Villers* in *Brabant*, 1147—1666. Pap. klein 4°. 17de eeuw. Gedr., doch afwijkende van dit H.S., in den „Thesaurus novus anecdotorum" van *Martène* en *Durand*, 1717, blz. 1269 vlg.

Add. 25054. „Cartae seu literae de pitaneia monasterii *Sancti Trudonis*" (*St. Truyen*). Perk. 4°. 14de en 15de eeuw.

Add. 25055. „Cathalogus omnium Abbatum Monasterii *Beatae Mariae Floreffensis*, ordinis *Praemonstratensis*; item et Canonicorum eiusdem dicti Monasterii ab anno 1445 sub Domino *Luca ab Eyck* abbate 34." Loopt van den eersten abt tot 1647; de kanunnikenlijst van af 1445. Perk. rol. 17de eeuw.

Add. 25056. „Cartularium Monasterii *B. M. V.* ordinis *Carthusiensis* apud *Herinnes* dioc. *Cameracensis*." Van 't midden der 14de tot het midden der 15de eeuw. Perk. folio. 15de eeuw.

Add. 25059. „Annales ducum seu Principum *Brabantiae* ab anno reparatae salutis 615 usque ad hoc tempus" (d. i. 1467). Copie van een *Brab.* kroniek. Pap. 4°. Einde 18de eeuw. Een copie van dit H.S. is te *Brussel* op de *Bourg. Bibl*, n°. 17049.

Add. 25062. „Histoire de la prévôté de *Notre Dame de la Chapelle* à *Bruxelles*." Van 1134—1795. Copie van *de Jonghe* van een H.S. in de archieven van gemelde kerk. Pap. 19de eeuw.

Add. 6118. G. Afschriften van Rolls, o. a. „On the liberties of the Abbat and Monks of *Gant*." Rot, 14 Henr. 3, 10b.

Add. 24145. In een H.S. van *Sigebert van Gembloux*:

Fol. 2b. Doodenlijst van het klooster *Stavelot*.

„ 75b, 76, 79. Korte aanteekeningen betreffende *Stavelot*, 1232—1246. Perk. fol. 12de—14de eeuw.

Add. 24147. Geschiedenis der Abdij *Stavelot* in 't Lat. Groote compilatie begonnen in 1649, toegeschreven aan *Aegidius de Harse*. Pap. folio. 18de eeuw. Onvoltooid.

Add. 24148. „Historia abbatum *Stabulensium* cum nonnullis bellorum, ignium et hujus modi accidentibus, quae interim in patria *Stabulensi* contigerunt, pro memoria notatu visis dignis." Loopt tot 1581 met een vervolg tot 1595. Pap. klein 4°. Einde 16de eeuw.

Add. 24152. Aanteekeningen betreffende de abdij *St. Hubert* in *Henegouwen*. Lat. Loopt tot abt *Joannes Marburg*, die in 1611 stierf. Pap. fol. 17de eeuw.

Add. 26663. Fol. 1b vlg. Kalender van 1488, gevolgd door epistelen en evangeliën voor Zon- en feestdagen.

Fol. 117 vlg. Een evangeliën-harmonie, getrokken uit de *Scolastica*. Proza met glossen.

Fol. 187. De *Handelingen* met glossen. Aan 't einde daarvan een doodenlijst van *Weert* toegevoegd van 1617—1813.

Het H.S. behoorde aan de „*Bibliotheca SS. Redemptoris*" te *St. Truyen*. Perk. fol. 16de eeuw.

Add. 21945. „Chronologia Praelatorum seu Praepositorum insignis Ecclesiae Collegiatae et Parochialis *B. Mariae Virginis Brugis Flandrorum* per *Johannem van der Stricht*, Praepositum XLII, A. D. 1745." Voortgezet tot 1789. Perk. 12°. 18de eeuw. Met wapens en kleuren.

Add. 18495. Fol. 1. „*Usuardi* Martyrologium", met aanteekeningen omtrent sterfgevallen in de abdij *Val St. Lambert* in margine.

Fol. 118. Lat. lijst van „benefactores" van het klooster *Val St. Lambert* tot 1770. Perk. 4°. 18de eeuw.

Add. 18028. Hierin: „Obituarium benefactorum ecclesiae *Stabulensis*", 1559—1823. Perk. groot folio.

Add. 17396. „Cartularium abbatiae *S. Laurentii* in civitate *Leodiensi*", 1142—1219. Perk. 8°. Onvoltooid.

Add. 16952. „Cartularium abbatiae *S. Bavonis Gandavi*", 819 tot het midden der 11de eeuw. Later is het werk voortgezet tot 1344. Perk. 4°. in den ouden houten band.

Add. 16953. Copieën der pauselijke bullen, betreffende de abdij van *S. Maria de Parco* te *Leuven*, 1142—1520. Perk. folio. Aan 't einde de origineele bul van *Calixtus III*, waarbij een burger te *Leuven* verlof krijgt een altaar in de kapel van de *Twaalf Apostelen* te *Leuven* te plaatsen, 13 Nov. 1456.

Add. 15426, 15427. Latijnsch psalter en antiphonarium, vroeger het eigendom van de abdij van *Tongerloo*. Geschreven door *Franciscus Weert* van *Leuven*, op bevel van den abt *Anthonius Isgrooten de Oesterwyck* in 1552. (Vgl. 15426, fol. 1.) Zeer rijk versierd met wapens etc. Perk. groot folio. 16de eeuw.

Add. ch. 1388. Chirographum van *Gerard*, Deken van het kapittel van *St. Quentin*, eigendom in de stad *Noyale* toekennende aan de abdij *Anchin* in *Henegouwen*, 1132. Perk.

Add. ch. 1390. Chirographum van *Fredegundis*, abdis van de kerk te *Maubeuge*, aan abt *Guarin* en de broeders *De Casa Dei* een stuk land te *St. Aldegonde* toekennende, ± 1150. Perk.

Add. 28106. Vulgata. Daartusschen:

Fol. 228b. Catalogus der boekerij van de abdij van *Stavelot* in 1105.

---

1. Service Books. Dutch.

1. *Breviaries. Class. Catal.*, vol. 77, blz. 243.

Eg. 1152. *Ned. breviarium* met kalender. Perk. 15de eeuw. 8°.

II. *Lectionaries. Class. Catal.*, vol. 77, blz. 245.

Add. 28627. *Lectionarium.* Evangeliën en Epistels voor Zon- en feestdagen. Dietsch. 15de eeuw. 8°. perk. Onvoltooid.

Add. 25720. Een Dietsch *Nieuw Testament.* Tusschen *Evangeliën* en *Brieven* zijn lectiones ingeschoven; na de *Openbaring* texten uit het *O. T.* en de *Apocryphen* met glossen. Perk. folio, 15de eeuw, in leeren band. Exemplaar van *Clignett*, *Steenwinkel* en *Ypey.*

Add. 21549. Doodenlijsten in 't Ned., get. *CC.* 1585. Perk.

Add. 30036. Ned. vert. van de vier *Evangelien*, ingedeeld voor preken.
Op fol. 159 eenige stukken uit het *O. T.* Perk. 4°. in houten band. Vroeger eigendom van het *St. Katharinaklooster* te *Hoorn.* Geschreven in 1426. (Vgl. fol. 158b.)

III. *Hours. Class. Catal.*, vol. 77, blz. 247.

Add. 31002. *Getijboek*, Lat. en Ned. Perk. en pap. 2 dln. Einde 15de eeuw. 12°.

Harl. 2850. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. 12°. Met illuminatiën.

Harl. 2434. „ „ „ 15de eeuw. Klein 8°. met fraaie initalen.

Harl. 2954. „ „ „ 15de eeuw. 8°. Gekleurde initialen.

Harl. 7359. „ „ „ 16de eeuw. 8°. Met plaatjes en gekleurde initialen.

Harl. 1662. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 8°. Met illustratiën en initialen.

Harl. 2943. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. 8°. Met illustratiën en initialen.

Add. 28686. *Id.*, Ned. Pap. 15de eeuw. Klein 4°.

Add. 29887. „ „ Perk. 15de eeuw. Klein 4°. met geïllumineerde letters en randen.

Add. 24332. *Id.*, Ned. Pap. Einde 15de eeuw. 12°. De waarschijnlijk geïllumineerde initialen zijn er uitgesneden.

Add. 17354. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. 12°. Geïllumineerde initialen en randen.

Add. 17467. *Getijboek*, Ned. Perk. Eerste helft 15de eeuw. 8°. Met miniaturen en initialen.

Add. 17524. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. 8°. Met gekleurde illustratiën.

Add. 17525. „ „ „ 15de „ 12°. In 1584 aangeboden door *Heinrich Rotheubt* te *Leipzig* aan zijn schoonzuster *Elizabeth von Thüne*.

Add. 17526. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 4°.

Add. 17445. „ „ „ 15de „ 8°. Met miniaturen.

Add. 18214. „ „ „ 15de „ 12°.

Add. 19917. „ „ „ 15de „ Klein 4°. Tal van miniaturen zijn er uitgesneden.

Add. 20859. *Id.*, Ned. Perk. Einde 15de eeuw. 12°. Met illustratiën en initialen. Achter den kalender een Paaschtafel van 1498—1519.

Add. 15525. *Id.*, Ned. Perk. Einde 15de eeuw. 12°. Geïllumineerd.

Add. 15267. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. 4°. Geïllumineerd.

Add. 11432. „ „ „ 15de „ Klein 4°. Geïllumineerd.

Arundel. 294. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 4°.

Sl. 798. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 4°. Geïllumineerd.

Burn. 339. *Id.*, Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 4°. Geïllumineerd.

IV. *Prayers. Class. Catal.*, vol. 77, blz. 257.

Burn. 338. *Gebedenboek.* „Hier beghinnen die gebeden van den vijfentsestich artikelen der passien ons lief heren te metten." Ned. Perk. 15de eeuw. 12°.

Add. 29985. *Gebedenboek*, waarin ook:
Fol. 29. „Dat rosen gertken."
„ 139. Die croen des loefs der gloriosen coningynnen des hemels *Maria*."
Fol. 179. „Onser lieven vrouwen salter die *sunt Bernaert* gemaect heeft."
Pap. Einde 15de eeuw, 12°. In den origineelen band.

Eg. 677. *Gebedenboek.* Ned. Perk. 15de eeuw. 12°.

Add. 31839. Bevat Lat. gebeden, maar ook:
Fol. 104. Ned. gebeden.
„ 166. Lat. en Ned. psalmen.
Perk., 15de eeuw. 8°.

Add. 31915. *Gebedenboek.* Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 8°. In den origineelen band.

Harl. 914. Boekje met godsdienstige verhandelingen, stukken bijbelgeschiedenis, gebeden etc. Perk. 15de eeuw. Klein 8°. Geïllumineerd.

Burn. 337. *Gebedenboekje*, Ned. Perk. 15de eeuw. Klein 8°.

Sl. 2601. *Id.*, Ned. Pap. 16de eeuw. Klein 8°.

Harl. 2441. *Id.*, Ned. Perk. 17de eeuw. Klein 8°.

Harl. 5323. „ „ Pap. 16de eeuw. 12°.

Add. 20729. Manuaal *gebedenboekje*. Ned. Perk. 16de eeuw. 8°. Met miniaturen. In den origineelen band met zilveren haken.

Add. 14042. *Gebedenboekje*. Ned. pap., begin 16de eeuw. 12°. Geïllumineerd.

V. *Commentaries. Class. Catal.* vol. 77, blz. 261.

Harl. 2444. Fol. 7. „Dit is dat beduytenisse van der heylige messen." Perk. 15de eeuw. 12°.

---

j. Fiction.

Dutch Romances. Class. Catal. vol. 91, blz. 97.

Add. 10290. Dietsche vertaling van *Jason* en het *Gulden Vlies* van *Raoul de Fèvre*, gevolgd door een Dietsch verhaal over het schaakspel. Alles poëzie. Pap. folio. 15de eeuw.

Add. 10802. Bundel *Italiaansche* en *Nederlandsche* spreuken, ± 1500. 8°. pap.

Add. 20698. *Die Lof der Vrouwen*. Vert. van de *Cité des Dames* van *Christine de Pisan*. Geschreven in 1475 op verzoek van *Jan de Baeust*, *Riddere*, *Heer van St. Joris*. Poëzie. Perk. folio. 15de eeuw, met miniaturen. Het H.S. is onvoltooid.

---

k. Lifes of Saints.

Dutch. Class. Catal. vol. 78, blz. 311.

Add. 11417. Verzameling heiligenlevens in proza, nam. van *St. Augustinus* (met sermoenen ter zijner eere), van *St. Brigritta*, *St. Bernard* en *St. Ursula*. Perk. 4°. Het H.S. werd geschreven in 1469.

Add. 18162. „Passyonael van den Heyligen van den helen jaer." Vert. van de Legenda aurea. Perk. 15de eeuw. Folio. Met miniaturen.

---

1. Bibles.

I. *Dutch and Flemish. Class. Catal.* vol. 75, blz. 197.

Add. 14328. Nederl. vertaling van de 4 *evangeliën.* Daarachter texten uit de evangeliën voor heiligendagen. Perk. 16de eeuw. Klein 4°.

Add. 26658. De *Vier Evangeliën*, verdeeld in lectiones, met een lijst der hoofdstukken. Ned. Perk. 15de eeuw. Kl. 4°. Op fol 9 en aan 't einde: „Dit boec es van den roeden cloestere in *Zonien* bi *Brucelle.*"

Add. 26659. Een derg. H.S., bevattende de Ned. vertaling van de 4 *evangelien.* Perk. 15de eeuw, kl. 4°. Op 't einde: „Dit boec hoort toe den susteren van *Sinte Marieen convent* in *Sinte iansstraet* binnen *Haerlem.* Ende heeft becosticht *Reymerich Claesdochter*, *Kathrijn Claesdochters* onser professider suster moeder."

II. *Commentaries. Dutch and Flemish. Class. Catal.* vol. 75, blz. 439.

Add. 10043. „De Bibel overgeset uuten Latijn in Duusche." Het H.S. bevat evenwel slechts den *Pentateuch*, *Jozua*, *Richteren*, *Ruth*, *Koningen*, *Kronieken* en *Tobias.* Daarop volgt een Ned. commentaar, getrokken uit de *Scolastica* van *Petrus Comestor.* Perk. 15de eeuw. Folio, met tal van illuminatiën.

Add. 16951. Ned. vertaling van den *Pentateuch*, *Jozua*, *Richteren* en *Ruth.* Daarbij een commentaar in 't Ned., ontleend aan de *Scolastica.* Vooraf gaan een lijst der hoofdstukken en een voorrede. Op het einde: „Dit boec was vol gescreven by meester *Hughe Gherijtsz*, surgijn tot *Doirnick*, 1473 en 1474." Perk. 4°., met tal van miniaturen. Vgl. *Lelong*, *Boekzaal*, p. 251.

Add. 15410. Vertaling van den *Bijbel* in het Ned. Bevat alle Bijbelboeken van *Genesis* tot en met *Esther*, met een commentaar getrokken uit de *Scolastica.* Perk. Begin 15de eeuw, folio, met miniaturen. Voorin een inhoudsopgave. Door een vroegeren bezitter *Peeter Oris*, die het H.S. in 1611 bezat, zijn aanteekeningen toegevoegd.

Add. 15310 en **15311.** Vertaling van het *Oude Testament* van de *Scolastica.* Volledig. Perk. Geschreven van 1460 tot 1462 voor de zusters van de *St. Kathryne kerk* te *Hasselt.* 2 dln. folio.

Harl. 2437. „Paraphrase op de *Psalmen Davids* met de argumenten gemaeckt bij *Theodorus de Besze*, getranslateerd int nederduitsche." Voorafgegaan door een woord „totten lezer", 16de eeuw. Pap. klein 8°.

C.

OVERIGE ARCHIEVEN EN BIBLIOTHEKEN TE LONDEN.

De **Archieven** der **Ministeriën** zijn reeds boven onder **A.** vermeld.

I. Library of Lambeth palace. S. E.

De toegang tot deze bibliotheek is op aanvrage gemakkelijk te verkrijgen. Er bestaat een gedrukte *Catalogus* met *Register*. Ik vond hier de volgende nummers van gewicht:

113. Fol. 227. „Admonitio ad Ordines *Hollandiae* de Actis Concionatorum in *Synodo Midelburgi* (quam *Nationalem* dicunt) coacta editis; exhibita mense Febr. 1582." Deze Admonitio was van Koningin *Elizabeth*.

138. Fol. 290. „*Charles the fifths* directions unto King *Phillip his sonne*, with a dedicatory preface to Queen *Elizabeth* by *Henry Howard*."

250. Fol. 161. „Consultation held May 8 1584, whether the *Quenes Majesty* should enter with forces into *Holland* and *Zeland*, to give aide and assistance to those provinces against the *Kinge of Spaine* or no." Afwijzend advies.

Fol. 338. „A journall of all the particularities that fell out in the voyadge under the chardge of the two Lt.-Generals *Earle of Essex* and the *Lord Ch. Howard*, lord Highe Admirel of *England* and also of the names of all commanders, great officers with the captaynes and voluntarie gentlemen that apportayne to the Armye." De tocht naar *Cadix* in 1596.

251. Fol. 259. „The politie of the *United Provinces*", ± 1600. Daarop volgt een Lat. gedicht op *Holland* van *Scaliger*.

Fol. 281. „A letter sent by a Gentleman entertained by the *King of Spain* in pension out of the *Low Countries*, concerning the state of affairs at that time in *Holland*, *Spain* etc. under *Queen Elizabeth*." Zeer uitvoerig advies. Z. d.

295. „Parlamento di *Carolo Quinto* Imperatore il *Re Philippo* suo figliuolo." Perkament.

518. „A discourse of *England* and the *United Provinces*, 1616", 4°. 18 blz. Uitvoerige memorie over de politieke verhoudingen in dat jaar.

595. Copieën van brieven, in de hand van *Sancroft*, *Abp.* van *Canterbury*.

Fol. 65. „Epistola *Justi Lipsii* ad *Guil. Breugelium* de vita rustica et urbana", 29 Sept. 1575.

Fol. 71. „Epistola *Danielis Heinsii* ad *Petrum Scriverium* de *Erasmo*", 1636.

Fol. 86. „Epistola *Josephi Scaligeri* ad *Curatores Academiae Lugduno-Batavae*." Z. d.

643. Bul van *Gregorius IX* aan magister en de broeders van het *St. Johanneshospitaal* te *Brugge*, hen bevestigende in hun bezittingen. Z. d. Cop. fol. perk.

645. Dit deel bevat origineele brieven van *Mary*, de weduwe van *Willem II*, aan haar broeder *Karel II*. Zij zijn voor 't grootste deel uit het jaar 1660, maar er zijn ook eenige uit vroegere jaren. Zij loopen meest over de persoonlijke aangelegenheden van *Karel II*, zijn restauratie enz.; maar bevatten ook veel over de staatkundige betrekkingen tusschen *Engeland* en de *Republiek*, de houding der *S.-G.* tegenover *Cromwell* en den balling *Karel Stuart*, verder over de opvoeding van *Willem III* en den toestand der *Oranjepartij* in de *Nederlanden*. Behalve deze brieven nog:

N°. 86. *Willem III* aan *Karel II*, 31 Oct. 1662.

„ 88. *Dez.* aan *denz.* Z. d. Waarschijnlijk zijn eerste brief, daar hij zich beklaagt nog niet eerder te kunnen „manier la plume."

N°. 90. *Amalia van Solms* aan *denz.*, 25 Febr. 1656.

647. N°. 64. *Elizabeth* aan *Philips*, 14 Jan. 1583. Lat. cop.

663. N°. 4. Defensieve alliantie tusschen *Engeland* en de *S.-G.*, 26 Juni 1603. Cop.

N°. 18. „The instrument of the *S.-G.* for the acknowledgement of *H. M.*'s debte and for the payment of the same to him by 40,000 pound the year during the truce to begin the Sept. 29 1611."

668. Fol. 39. Brief (van *Jakob I ?*) aan de *S.-G.* over de *Synode* van *Dordrecht*, 1620. Cop.

674. N°. 42. *J. Newborough* aan *Dr. Roderick*, over de boekerij van *Js. Vossius*, 27 Mei 1690.

697. F. 33. Anonyme brief van 1540 over de verhouding van *Spanje* en de *Nederlanden*.
F. 49. *Leycester* aan *Shrewsbury*, over den toestand der *Neder landen*, 22 Oct. 1565.

703. Y. 7. Brief uit *Doornik* en *Shrewsbury*, 7 Sept. 1591.
Y. 25. „A certificatt of the overthrowe the Enemies received by the *Englishmen* of the garnison of *Bergen-op-Zome*, 5 Dec. 1589."
Y. 27. Allerlei nieuws, o. a. uit *den Haag*, Juli en Oct. 1592.
„. 57. Verhandeling over het tractaat met *Holland*, 1679.
„. 65. Onget. brief over de *Nederlanden*. *Londen*, 8 Juni 1678.

711. Fol. 6. Remonstrantie van *Karel I* aan de *S.-G.* over het schip van *Wm. Courten*, dat door de *Ned.* vastgehouden is. Z. d.
Fol. 21. „A copy of the last Instructions which the Emperor *Charles V* gave to his son *Philip* before his death translated out of Spanish." Voorafgaat een brief van *Henry Howard* aan *Elizabeth*, aan wie de vertaling is opgedragen. Z. d.

783. „Aesopica ex cod. vet. *Isaaci Vossii*", 17de eeuw.

818. Fol. 13. Fransche verhandeling over den toestand der *Nederlanden*, 16de eeuw.

844—846. Drie deelen anonyme *Ned.* brieven over theologische en philosophische onderwerpen.

929. N°. 47. „*Lord Nottingham*'s abstract of the Battle of *the Hogue*, attack upon *St. Maloe*, *Brest* etc., 1692."

930. N°. 72. „Copie de harangue faicte par le *Vicomte de Doncaster* aux *Etats du Pays Bas*." Z. d.
N°. 207. Brief van gelukwensch van de *S.-G.* aan den *Abp.* van *Canterbury*, 11 Nov. 1701.

931. Stukken over de onderhandelingen van de *S.-G.* met *Marlborough* in 1706 en 1707.

932. Fol. 7. Fransche brief uit *den Haag* over den toestand der *Zuid. Ned.*, 16 Febr. 1712.
Fol. 44. Fransch bericht over de *Armada*. Z. d.
„ 70. Stukken in het Ned. over de liturgie der *Eng.* kerk, haar ceremoniën, inrichting en over de middelen tot hereeniging van de *Protestanten*, 1689.

933. N°. 89. *Downing* aan *Coventry*, over admiraal *Tromp* en de plannen der *S.-G.*, 22 Juni 1665.

936. Fol. 114 vlg. Brieven nopens vervolging van *Nederlandsche* kooplieden, die de *Engelsche* schatkist door hun uitvoer uitputten. Temp. *Elizabeth.*

941. N°. 101. Extract uit de correspondentie van *Mary van Oranje* met haar vader *Jakob II*, over zijn bekeering tot het *Katholicisme.* Z. d.
N°. 160. „Sonnets aux *MM. les Etats. Generaux.* Z. d.
„ 181. Lat. extract uit de volmacht van *Brederode*, *Ned.* gezant naar de *Prot.* vorsten van *Duitschland.* Z. d.

942. N°. 29. „The last and full list of the dead, wounded and prisoners, as well of the head as the under officers in the last battail of H. R. H. *the Prince of Orange* against that of the *Prince of Condé*, fell out on the 11th of August 1674. N. S."

954. N°. 49. *Dr. Ducarel* aan *Gerard Meerman*, pens. van *Rotterdam*, dat er geen *Eng.* drukker *Frederik Cornelis* bestaat, en dat er geen stukken, hem betreffende, in *Lambeth* voorhanden zijn. 21 Nov. 1760. Lat.

1029. N°. 108. *Luke Milbourne* aan *Abp. Tenison* van *Canterbury*, betreffende de *Eng.* congregatie te *Rotterdam.* Z. d. ± 1700.

II. Archief der Nederlandsche Kerk te Londen. Austin Friars. E. C.

Dit hoogst belangrijke Archief berustte, tijdens mijn aanwezigheid te *Londen*, niet in de kerk zelve, maar was naar *Cambridge* naar de *University Library* overgebracht, waar het door de goede zorgen van *Dr. Hessels* wordt gerangschikt en gecatalogiseerd. Bovendien worden door dezen geleerde de belangrijkste documenten uit dit Archief, 't zij in hun geheel, 't zij in regest afgedrukt. Tot dusverre zijn van zijn hand verschenen:

Epistulae Ortelianae.

Epistulae et Tractatus Reformationis Historiam illustrantes.

The marriage, baptismal and burial registers 1571—1874 *and Monumental inscriptions of the Dutch Reformed Church.*

Register of the Attestations or certificates of membership, confessions of guilt, certificates of marriages, betrothals, publications of banns etc. preserved in the Dutch Ref. Church, 1568—1872.

Dankbare hulde moet worden gebracht aan het Kerkbestuur, dat op zoo onbekrompen wijze deze uitgaven bewerkstelligde.

III. Library of the Society of Antiquaries. Burlington House. Piccadelly. W.

Ik was niet in de gelegenheid de H.SS., die tot deze verzameling behooren, zelve te doorzien. Uit den *Catalogus* teekende ik aan:

50. „Offers of mediation made by the *Swiss Protestant* cantons to the *Republicks* of *England* and *Holland* in 1653. Extracted from certain documents in the Archives of the *Republick* of *Schaffhousen* by *M. Meyer*, son of the *Burgomaster* of that *Republiek.*" 4°. pap.

119. „Cronicque contenant l'Estat ancien et moderne du Pays et Conte de *Namur*. La vie et Gestes des Contes, maroquis et srs par *P. D. C. G. D. F. D. P.*" Folio pap. Uit welken tijd, wordt niet vermeld.

188. „A folio volume of Letters, Addresses, Petitions etc. to *Oliver Cromwell*, between the years 1650 and 1654. Originals on paper. At the beginning of the volume is a Table of Contents with the names of the writers and the date of the different letters."
Eerst een nader onderzoek dezer brieven kan aan het licht brengen, in hoeverre hieruit iets voor onze geschiedenis is te halen.

201. N°. 7. „Articles granted to the Governor of the Towne of *Groll*", 19 Aug. 1627.
N°. 14. „The *Hollanders* project", 1632.

IV. South Kensington Museum. W.

Hier bevindt zich de *Dyce collection*, een verzameling boeken en handschriften. In den *Catalogus* daarvan vond ik:

1. „Alarum for *London* on the Siedge of *Antwerpe*; with the ventious actes and valorous deeds of the lame soldier", London 1602. Cop. van een gedr. pamflet.

19. „Dictata *C. A. Dukeri* ad *Aristophanis Equites*, Quae in collegio conscripsit *Nicolaus Janus Besozen*, anno 1719." 4°. (*Ultrajecti*).

54. „*Valckenaer*, Observationes in *Aristophani Plutum*. De Verbis observationes quibus via panditur ad origines *Graecas* investigandas. Historia Litteraria Scriptorum *Graecorum* qui supersunt brevissima." 4°.

55. „*Ejusdem*. In *Acta Apost.* In *S. Marci Evangelium*. In *Epist. ad Colossenses.*" 4°.

58. „Dictata *Petri Wesselingii* in *Sophoclis Philoctetem*", 4°. 1745.
„*Petri Wesselingii* in *Sophoclis Ajacem* dictata", 4°. *Ultrajecti*, 1751.

V. Library of Lincoln's Inn. Holborn. W. C.

Uit den *Catalogus* teekende ik aan:

Hale. M.SS.
13. N°. 24. „A few notes which appear to have relation to ambassadors from *Holland*."

N°. 74. „A contemporary transcript of a writ issued by King *Henry V* on the third of his reign (d. i. in 1416), addressed to the *Count of Charoloys* (d. i. *Philips van Bourgondië*), in favour of the merchants of *London*; and of another to the Council of the Town of *Ypres* and the deputies from *Ghent* and *Bruges* assembled in the said town, touching affairs of commerce. Both bear date at *Porchester*, July 28."

94. „A folio on paper, beinge a treatise on Geometry and Trigonometry in the *Dutch* language. A few notes on chronology in *English* are entered on the fly-leaves at the beginning."

95. „Another volume of the same kind."

Magnard M.SS.
47. „A treatise in eight chapters, entitled *Oceanus Britannicus*, written in the reign of *James I*, on the rights of fishing in the north Seas, etc."

D.

BODLEIAN LIBRARY TE OXFORD.

Deze wereldberoemde boekerij, die zoo tallooze schatten herbergt, is nog niet in het bezit van eenen *Class. Catalogue* op de *MSS.*, gelijk wij die vonden op het *Britsch Museum*. Men is dus genoodzaakt, wil men een H.S. opsporen, om alle catalogi van de afzonderlijke collectiën door te zien. Eenige dezer catalogi zijn uit den laatsten tijd, voortreffelijk ingericht en van een register voorzien; andere, voornamelijk de oudere, eischen voortdurend scherpe contrôle. Wij gaan dus successievelijk de afzonderlijke afdeelingen na:

I. *MSS. Laud.* (Catal. van *Coxe.*)

Misc. 726, fol. 183. „Sacramentum dationis *Balduini*, comitis *Flandrie* factum Inclito Domino *Henrico* Duci *Veneciae* pro passagio terre sancte."

Meer derg. copieën van contracten betreffende den *Latijnschen* kruistocht van *Boudewijn* van *Vlaanderen.* Pap. 13de eeuw.

Misc. 716. „Cest icy le livre de la fondacion de lordre de la *thoison dor* mis sus et esleve par tresexcellent et trespuissant prince deternele memoire *Philippe Duc de Bourgoigne*... Lequel livre contient trois principales parties. Dont la premiere sy est declarative et contient XIII articles. La seconde sy est Institutive et contient XVI articles. La tierce sy est consecutive et contient XI articles." Perk H.S. 4°. 15de eeuw.

Misc. 756. Losse stukken in een rolletje.

N°. 1. „Status rerum *Belgicarum* mense Martio anno Domini 1581." Lat. verzen.

N°. 2. „Succlamatio commonitoria superiori tabulae de *Belgico* statu ac conditione annexa per authorem anonymum. Anno 1583." Lat. verzen.

Misc. 751. „Cy commence la table de ce present volume Intitule *alexandre quinte curse* compose par venerable personne *vasque de lucene portugalois* en lan MIIIIc, LXVIII et commence son prologue adressant à treshaulte, trespuissant et tresexcellent prince et mon tresredoubte seigneur *Charles*, par la grace de dieu duc de *bourgoigne*, de *lothrique* etc." (Fol. 3—14).

Fol. 17. „Le Prologue du Translateur", aan *Karel den Stoute* gericht. Deze Fransche vert. van *Curtius* is rijk geïllumineerd en versierd met groote afbeeldingen. Op het laatste blad allerlei aanteekeningen van latere bezitters, o. a. een der *Nassau*'s en natuurlijk *Abp. Laud.* Perk. groot folio. 15de eeuw.

Misc. 167. „Incipit libellus devotus et utilis de imitatione *christi* et contemptu omnium vanitatum mundi." Nat. het bekende werk van *Th. a Kempis*. Pap. 12°. 16de eeuw.

Misc. 324, fol. 73b. „Incipit epistola magistri *Henrici Kalker* de cotidiano holocausto." Perk. klein 4°. 15de eeuw.

Misc. 620. „Opus planetarii *Johanis de Dondis* filii *Paduani* civis." Op 't einde: „Scriptum est per manum *Johannis Leydensis*." Daarboven is met een andere hand geschreven: „Desegnado per mi *Jacomo* polito *Cartoloro* ad 9. Novembre 1461." Pap. folio. 15de eeuw.

II. *MSS. Tanner*. (Catal. van *Hackman*).

72. Fol. 36. *Frederik Hendrik* aan *Buckingham*, „du camp à *Waelwijck*", 4 Juni 1625.

Fol. 38. *Dez.* aan *denz.*, 4 Juni 1625.

„ 66. *Maurits* aan *denz.*, 1 Jan. 1625. Over *Amboina*. (De Catal. heeft „*Henry of Nassau*").

Fol. 286. *Joh. de Laet* aan *Sam. Ward*, 4 Juli 1628. Zendt zijn boek over de vorsten van *Italie*.

73. Fol. 153. *Walaeus* aan *Sam. Ward*, 26 Mei 1622.

Fol. 168. *De Laet* aan *denz.*, 16 Aug. 1622. Gelukwenschen etc.

„ 177. *Hommius* aan *denz.*, 5 Sept. 1622. Introductie voor *Is. Plancius*.

Fol. 248. *Calvert*, staatssecretaris, aan *Buckingham*, 12 Oct. 1622. Cop. *Engeland* zal met de *Republiek* onderhandelen over levering van troepen, ingeval van oorlog met *Spanje*.

Fol. 275. *Conway* aan *denz.*, *den Haag*, 10 Febr. 1623. Over de juist ontdekte samenzwering tegen *Maurits*.

Fol. 471. *Coke* aan *denz.*, 1 Aug. 1624. Over de meerdere zeewaardigheid der *Ned.* boven de *Eng.* schepen.

„ 499. *Carleton* aan *Buckingham*, 23 Dec. 1624. Over *Amboina*.

„ 512. *Maurits* aan *denz.*, 22 Febr. 1625.

74. Fol. 124. De *Abp. Abbott* aan *Ward*, 10 Aug. 1618. Benoeming tot afgevaardigde ter *Synode* te *Dordrecht*.

Fol. 128. *Thos. Gall* aan *Ward*, 13 Aug. 1618. Over de *Synode*.

„ 132. *Ward* aan *Lake*, 26 en 30 Sept. 1618. Cop. Hetzelfde onderwerp.

Fol. 134. *Arth. Lake* aan *Ward*, 12 Oct. 1618. Quaestiën naar aanleiding van de *Dordsche Synode.*

Fol. 151. *Dr. Matth. Martini*, afgev. van *Bremen* ter *Synode*, aan *Ward.* Z. d. *Dordrecht.*

Fol. 159. *Jos. Hall* aan *denz.*, 30 Maart 1619. Oordeel van *Jakob I* over de *Synode.*

Fol. 162, 163. *Bogermann* aan *denz.* en andere *Eng.* afgev. ter *Synode.* Z. d.

Fol. 166. Rede, gehonden te *Dordrecht*, door *Walter Balcanqual.* Lat. Z. d.

Fol. 173. *Wm. Bedell* aan *denz.*, 19 Dec. 1618.

Over de Synode te *Dordrecht.*

Fol. 174, 190. *Lake* aan *Ward*, 12 Dec. 1618 en 29 Jan. 1619. Over de *Synode.*

Fol. 180, 196. *John Young* aan *denz.*, 8 Jan. en 25 Febr. 1619. Hetz. onderw.

Fol. 188. De *Abp. Tob. Matthew* van *York* aan *denz.*, 26 Jan. 1619. Hetz. onderw.

Fol. 211. Afscheid aan de *Eng.* afgevaardigden te *Dordrecht*, door *Dr. Martini*, 8 Mei 1619.

Fol. 213. *De Laet* aan *Ward*, 18 Juni 1619. Sluiting der *Synode.*

„ 216. *Martini* aan *denz.*, 5 Mei 1619.

„ 217. De *Abp. Matthew* aan *denz.*, 17 Aug. 1619. Dankt hem voor zijne berichten uit *Dordrecht.*

Fol. 241. *Dez.* aan *denz.*, 6 Febr. 1620. Hoopt op nieuwe berichten uit *Holland.*

235. „Articles propounded by *Robert Devereux*, *earl of Essex*, upon the alarm given by the *Spaniards* in the year 1596, together with his answer and that of several others.” Gedr. *Raleigh*'s Works. *Oxford*, 1829. VIII, 675.

255. „Libri XV historiae *Belgicae* fragmentum, continens *Philippi*, regis *Hispaniae*, per classem apparatam ad subjugandam *Angliam* et *Belgium* Etc.; ab haeredibus *Francisci Hoghenbergi*, Coloniensis *Belgici* bibliopolae, conscriptum et impressum.” Pap. 1596, folio. 17 folio's.

202. „Relatione delle *Provincie Unite* di *Fiandra* fatte da Mons. *Bentivoglio* ... libro primo.” Gedr. Opera Omnia. *Parijs*, 1645.

209. Fol. 269. „Ricordi dell' imp. *Carlo* per suo figliuolo fatti in Augusta l'anno 1548.”

77. Fol. 93. Verhaal van den tocht naar *Cadix*, 23 Juli 1596. Gedr. *Goodman. Court of James I. Londen*, 1839. II, 5.

Fol. 144. Vert. van fragmenten van 2 Spaansche brieven over het huwelijk van *Isabella* en *Albert*, 11 en 22 Mei 1598.

78. Fol. 20. Cop. van een bevel van *Elizabeth* aan de geestelijkheid, om paarden te leveren voor de verdediging der *Nederlanden*, 23 Jan. 1585.

Fol. 144. Cop. van de leening, door *Leycester* met *Londensche* kooplieden gesloten op zijn goed *Denbigh*, 2 Dec. 1585.

Fol. 146. *Leycester* aan *Elizabeth*, z. d. 1587. Hij wijst alle begeerte naar absolute macht van zich af. Minuut in *Leycester*'s hand.

Fol. 149. *Ph. Sidney* aan *Walsingham*, 25 Mei 1586. Aanbeveling.

„ 155. Stuk over de *Synode* van 1586.

„ 160. Toestand en betaling van het leger vóór *Zutfen*, 5 Oct. 1586.

Fol. 163. *Dathenus* aan de *Synode*, 22 Juli 1586. Cop.

„ 165. *Chr. Pezelius* aan *dez.*, 4 Aug. 1586. Cop.

„ 169. De *Synode* aan *Elizabeth*, 6 Aug. 1586.

„ 174. *Dez.* aan *Denemarken*. Z. d. Cop.

79. Fol. 22. Lijst van gewonden en dooden bij *Duinkerken*. Z. d.

Fol. 67. Geloofsbrieven van *John Norris*, gezant naar de *Ned.*, 9 Oct. 1588.

Fol. 40. Memorie „expeditionem in *Galliam Parmensi Duci* non esse suscipiendum oratio", 1590.

Fol. 112. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 15 Aug. 1587.

„ 148. *Saravia* aan ?, 11 Mei 1590. Kerkelijke zaken.

„ 234. *Derby* en *Stafford* aan *Burghley*, 3 Maart 1585. Verhaal van een audientie bij *Hendrik III* over de *Nederlanden*.

Fol. 202. Aanslag van *Anjou* op *Duinkerken*, 1583.

53. Fol. 35 vlg. *Blake* aan *Lenthall*, 20 Mei 1652 vlg. Zijn ontmoeting met de *Ned.* vloot.

Fol. 39. *Eng.* vert. van een memorie van den *Ned.* gezant, dat *Tromp* geen bevelen had om met de *Eng.* vloot slaags te geraken, 25 Mei 1652.

Fol. 41. Kapitein *Brown*'s verslag van zijn ontmoeting met de *Ned.* bij *Duins*, 29 Mei 1652.

Fol. 43. Eng. vert. van *Tromp*'s verslag aan de *S.-G.*, van zijn ontmoeting met de *Eng.*, 20/30 Mei 1652.

Fol. 47. Vert. van 2 brieven van de buit. gezanten der *Republiek* aan den *Council of State*, dat het gevecht van *Tromp* met de *Eng.* vloot heeft plaats gehad buiten voorkennis der *S.-G.*, 3/13 Juni en 6 Juni N. S. 1652.

Fol. 55. Antwoord van het *Parlement* op den eersten brief, 5 Juni 1652.

„ 61. Eng. vert. van de Lat. rede van *Pauw* in het *Parlement*, 11 Juni 1652.

Fol. 84. *Dez.* aan den *Council of State*, 29 Juni 1652. Over de vloot en de *Ned.* krijgsgevangenen te *New-Castle*.

Fol. 86. *Ayscue* aan *Pembroke*, pres. van den *Council of State*, 3 Juli 1652.

Fol. 103. Eng. vert. van een brief van *Christina* van *Zweden* aan het *Parlement*, over *Zweedsche* kooplieden, die in *Ned.* schepen handel drijven, 7 Aug. 1652.

Fol. 126. Kap. *Mildmay* aan *Vane Jr.*, 1 Oct. 1652. Schermutselingen met de *Ned.* Ingesloten het verhoor van den Ned. adm. *Jacobson*, 29 Sept. 1652.

Fol. 128, 129. *Blake* aan *Lenthall*, 2 en 3 Oct. 1652. Schermutselingen met de *Hollanders*. Gebrek aan voedsel op de vloot.

Fol. 131. *Mildmay's* verslag van de schermutseling van de *Eng.* en *Ned.* vloten, 28 Sept. 1652.

Fol. 152, 154. *Blake* aan den *Council of State*, 24 Nov. 1652. Over de bewegingen der vloot.

Fol. 162, 166. *Dez.* aan den *Comm. of the Navy*, 3 en 4 Dec. 1652. De krijgsraad heeft beslist, voor een *Holl.* vloot van 100 schepen terug te trekken. Cop.

Fol. 164. De *Comm. of Navy* aan den *Council of State*, 4 Dec. 1652. Over den toestand der vloot.

Fol. 210. *Blake* en *Deane* aan *Lenthall*, 12 Febr. 1653. Aankomst der vloot in *Dover*.

Fol. 215. *Dez.* en *Monk* aan *denz.*, 27 Febr. 1653. Verrichtingen van de vloot.

Fol. 222. *Deane* en *Monk* aan *Lenthall*, 10 Maart 1653.

„ 226, 235. Eng. vert. van 2 brieven van de *Staten* van *Holland* aan het *Parlement*, 18 Maart 1652/3.

54. Fol. 29. *St. John* en *Strickland* aan den *Council of State*, *den Haag*, 9/19 April 1651. Gedr.: *Cary*, *Memorials of the Civil War. London*, 1842. II, 259.

Fol. 36, 37, 43. *Dez.* aan *denz*, 11/21 April 1651. Met het antwoord der *S.-G.*, betreffende *Tromp's* expeditie naar de *Scilly eilanden.*

Fol. 55. Vert. van een brief der *S.-G.* aan het *Parlement*, houdende klachten over de aanhouding van *Ned.* schepen door *Eng.* oorlogsschepen, 26 April 1651.

Fol. 72. Eng. vert. van een brief van *Elizabeth van Boheme* aan de *S.-G.*, hun tusschenkomst verzoekende bij het *Parlement*, dat haar het achterstallige pensioen worde uitbetaald, 29 Mei 1651.

Fol. 103. Vert. van een brief der *S.-G.* aan het *Parlement*, tot teruggave van in beslag genomen geld van *Ned.* kooplieden, 4 Juli 1651.

Fol. 122. Vert. van een derg. brief over derg. zaken, 28 Juli 1651.

„ 132. Vert. van een derg. brief over *lord Craven*, die in het leger der *Staten* dient, 4 Aug. 1651.

Fol. 166, 167. Eng. vert. van derg. brieven als boven op fol. 103, 16 en 18 Aug. 1651

56. Fol. 38. *Strickland* aan den *Council of State*, *den Haag*, 3/13 Mei 1649. Gedr. *Cary*, II, 131.

Fol. 68. *Dez.* aan *Harrington*, Juli 1649. Gedr. t. a. p. II, 148.

Fol. 82. *Strickland* aan *Lenthall*, 2/12 Aug. 1649. Gedr. t. a. p. II, 155.

Fol. 105. *Joachimi* aan het *Parlement*. Z. d.

„ 106. *Dez.* aan den *Council of State*, 30 Aug./9 Sept. 1649.

„ 107. De *Council of State* aan *Joachimi*, 13 Sept. 1649. Cop. Aanhouding van *Ned.* schepen in *Ierland*.

Fol. 157. *Strickland* aan den *Council of State*, 13/23 Dec. 1649. Gedr. t. a. p. II, 203.

461. Fol. 56. *James Ussher*, abp. van *Armagh*, aan Prof. *L. de Dieu* te *Leiden*, 1 Oct. 1629. Cop. Gedr. *Ussher's* works. *Dublin*, 1847, XV, 451.

Fol. 15b. *De Groot* aan *Simon Overall*, 1614. Cop. Over praedestinatie en kerkbestuur in *Holland*.

Fol. 16b. *Dez.* aan *denz.* Zelfde onderwerp, 26 Juni 1616. Cop.

„ 17. „ „ „ , 16 April 1618. Vraagt zijn opinie over *Wtenboogaert's* werk over kerkbestuur.

Fol. 40b. Brief naar *Vlaanderen* ten behoeve van eenige leden der *Herv.* kerk, die gevangen zitten. Lat. cop. Z. d.

Fol. 42. *Saravia* aan *Cecil*, 31 Jan. 1566. Cop. Reden, waarom hij niet naar de *Ned.* terugkeert.

Fol. 43. „Translation d'une lettre du sieur *van Haghe*, ambassadeur des *Estats Unis à Constantinople*, touchant *Cyrille*, patriarche de cette ville et l'église *Grecque*", 7/17 Jan. 1632.

Fol. 67. *Theod. Westhovius*, pred. te *Zevenbergen*, aan *Sancroft*, over de geweldenarijen der *Franschen*, 1688. 2 br. Cop.

Fol. 70. „*Eiusdem* excerpta ex concione in Deut. XX, 3 et 4."

„ 74b. „Sententia theologorum *Belgarum* de libero arbitrio."

„ 76b. „Dialogus jucundus qui omnia praecedentia claudit."

216. „Description of the polity of the *United Provinces* by *sir Clement Edmondes*", 1615. Pap. folio. 8 folio's.

9. „Cy commence le prologue de maistre *Guy de Baudereul*, abbe commendataire de *St. Martin de Ruricourt*" etc. Daarop volgt: „Cest le livre de leducation et linstruction du jeune prince contenant XIII chapitres." Vert. van *Erasmus*' „Institutio principis *Christiani*." Opgedr. aan den hertog de *Longueville*. Perk. Klein folio. Begin 16de eeuw.

31. Fol. 60. *Dr. John Covel*, chaplain van *Mary van Oranje*, aan *Dr. Henry Paman*, 19/29 Mei 1685. Ten behoeve van een zekeren *Carleton*, die in de *Nederlanden* gediend heeft.

Fol. 161. *Carleton* aan *Sancroft*, 15 Juli 1685.

32. Fol. 51. *Spanhemius* aan *Sancroft*, *Leiden*, 16 Mei 1684. Zendt hem zijn werk over kerkelijke politiek tegen *Joh. van der Wayen*.

Fol. 55. *Covel* aan *denz.*, 27 Mei/6 Juni 1684.

Fol. 147. *Sancroft* aan *Willem III*, 31 Juli 1686.
„ 149. *Covel* aan *Sancroft*, 22 Sept./2 Oct. 1684.
„ 155. *Meibomius* aan *denz.*, 13 Oct. 1684. Over zijn bijbelvertaling.
Fol. 187. *Mather*, *Eng.* predikant te *Boston* (*Mass.*) aan *Hodge*, minister der *Eng.* congregatie te *Amsterdam*, 3 Dec. 1684. Cop.
Fol. 189. *Ned.* predikanten aan *Sancroft*, Dec. 1684.
„ 191. *Covel* aan *Sancroft*, 12/22 Dec. 1684.
„ 199. *Sancroft* aan *Covel*, 2 Jan. 1685. Minuut. Gedr *d'Oyly*, Life of *Sancroft*. I, 197.
Fol. 201. *Covel* aan *Sancroft*, 16/26 Jan. 1685. Gedr. t. a. p. I, 202.

34. Fol. 50. *Bilderbeek* aan *Ch. Bertie*, „treasurer of the Ordnance", 23 Juni 1683.
Fol. 84. *Th. Paston*, in garnizoen te *Grave*, aan *Sancroft*, 14 Juli 1683. Sollicitatie.
Fol. 139. *Meibomius* aan *denz.*, 18 Sept. 1683. Over zijn bijbelvertaling.
Fol. 289. *Joh. Screiber*, pred. te *Wevelinghoven*, aan *Sancroft*, over het bouwen van een kerk aldaar, 1683.

35. Fol. 25. *Meibomius* aan *Sancroft*, 9 Juni 1682.
Fol. 41. *Chudleigh* aan *Sancroft* (?), 21 Juli 1682. Geeft een beschrijving van *Meibomius*.
Fol. 75 vlg. Stukken over de oprichting van een *Protestantsche* kerk te *Wevelinghoven*, 1682.

24. Fol. 189. Prof. *de Volder* aan *David Gregory*. *Leiden*, 31 Dec. 1696.

25. Fol. 3. *W. C.* uit *Leiden*, over den toestand der *Ned.* gewesten, 13 Jan. 1692.
Fol. 105. De *Koning van Denemarken* aan *Willem III*, 19/29 Dec. 1693.
Fol. 209. *Van Schie*, boekverkooper te *Delft*, aan *Morre*, *bp. van Norwich*, 3 Aug. 1694. Zending van boeken. (De catal. heeft: *Velice.*)
Fol. 290. *Chr. Huygens* aan *David Gregory*, 19 Jan. 1696.
„ 405. Overzicht van den toestand der *Nederlanden*, in de hand van *W. C.* (*William Carr* misschien. Zie boven fol. 3), 31 Oct. 1692.
Fol. 418. Extracten uit couranten uit *Holland* voor *Sancroft*, in zijn ballingschap te *Fressingfield*, 1692.

37. Fol. 123. *Wm. Carr*, consul te *Amsterdam*, aan *Sancroft*, 20 Aug. 1680. Ten behoeve van een geestelijke te *Amsterdam*.

36. Fol. 241. *Meibomius* aan *Sancroft*, 28 Febr. 1681. Over zijn bijbelvertaling.

38. Fol. 17. *Meibomius* aan *Sancroft*, 25 April 1679.

39. „ . 48. Extract uit een brief van *Karel II* aan de *Staten van Holland*, over den oorlog met *Frankrijk*, met voorstellen van *Temple*, 1678.
Fol. 106. *Meibomius* aan *Sancroft*, 9 Dec. 1678. Bijbelvertaling.
„ 119. *Temple* aan *Sancroft*, 23 Oct. 1678.
„ 141. *Meibomius* aan *Sancroft*, 2 Dec. 1678.

42. Fol. 21. „A Relation of the Battle fought between the *English* and *French* Fleet under the comand of H. H. *Prince Rupert* and the *Dutch* Fleet under the comand of *de Ruyter* the 11th day of August 1673 about 9 leagues off the *Texell*."
Fol. 106. „Order in Council" tot uitbetaling van pensioenen aan vlag-officieren, die tegen de *Hollanders* hebben gevochten, 26 Juni 1674.
Fol. 114, 116. Besluiten der *Comm. der Admiraliteit* daarover, 25 Juli 1674.

44. Fol. 17. „Order in Council" tot uitbetaling van pensioenen aan officieren, die tegen de *Hollanders* hebben gevochten, 17 Juli 1668.

286. Fol. 130. *Sir Th. Cornwallys* aan *John Hobart*. Whitsunday, 1592. Over *Lipsius*.

290. Fol 1. *Juan Moreno* aan *Wm. Spelman*, 7 Oct. 1613. Ned.
Fol. 17, 18, 27. *Dr. Martini* aan *Sam. Ward*, 13, 12 Aug. en 1 Nov. 1620.
Fol. 195. *Gronovius* aan *St. Clair*. Z. d.

306. Fol. 78. „Skenkiana sive gratulatoria *Batavis* dicata ob res feliciter gestas. anno 1635 per *Alex. Gill*."
Fol. 432. „Some thoughts upon the *Dutch* navy's demur and upon the first squadron of the Kings royal navy." Z. d. 17de eeuw. (Volgens de *Catal.* van *John Bradshaw*, rector van *Cublington*.)

57. Fol. 78. De Gen.-Maj. *Sednham Poynts* aan *Lenthall*. *Beverwijk*, 14 Mei 1648. Gedr. *Cary* I, 418.
Fol. 213. *Strickland* en *Alex. Bence* aan *Lenthall*, 19 Aug. 1648.
„ 240. *Dez.* aan *denz.*, 25 Aug. 1648.
„ 387. *Strickland* aan *denz.*, 26 Oct./5 Nov. 1648. Gedr. *Cary* II, 43.
Fol. 489. *Dez.* aan *denz.*, 18/28 Jan. 1649.
„ 499. „ „ „ , 21/31 Jan. 1649.
„ 501. „ „ „ , 4/14 Jan. 1649.

58. Fol. 151. *Strickland* aan *Lenthall*, 10/20 Juni 1647. Gedr. *Cary*, I, 226.

Fol. 399. *Strickland* aan *Lenthall*, 1/11 Juli 1647.
„ 376. *Dez.* aan *denz.*, 15/25 Juli 1647. Gedr. *Cary*, I, 303.
„ 393. „ „ „ , 1 Aug./21 Juli 1647. Gedr. *Cary*, I, 309.
„ 471. „ „ „ , 19/29 Aug. 1647. Gedr. *Cary*, I, 340.

59. Fol. 1. Geloofsbrief van *Strickland*, afgezant bij de *S.-G.*, 1 Maart 1647. Cop.
Fol. 57. ? aan *Warwick*, *Rotterdam*, 13 April 1646.
„ 545. *Strickland* aan *Lenthall*, 24 Sept./4 Oct. 1646. Gedr. *Cary*, I, 165.
Fol. 558. *Dez.* aan *denz.*, 1/11 Oct. 1646. Gedr *Cary*, I, 167.

90. Fol. 54. Instructie van *Hendrik VIII* voor een gezant naar *Gelder*. Z. d. Cop.
Fol. 68. Supplicatie, door afgevaardigden der *Gereformeerde* kerken in *Frankrijk* en *Holland* gezonden aan de *Prot. Duitsche* vorsten. Lat. Z. d. Cop.
Fol. 134. „Copie de l'ordonnance sur ladmiralité cydevant dressé par feue la *Mat. impérialle* en la ville de *Namur*, 27 Dec. 1540."
Fol 151. Besluit der *Merch. Advent.* te *Antwerpen*, om een lakenmarkt te *Bergen-op-Zoom* te houden overeenkomstig het oude costuum, 21 Oct. 1547. Cop.

50. Fol. 94. Eng. vert. van een memorie van den *Spaanschen* gezant, ter rechtvaardiging van de aanhouding van *Eng.* goederen in de *Nederlanden* door *Alva*, 1568.

52 Fol. 1. Het *Parlement* aan de *Staten van Holland*, 29 Maart 1653. Minuut.
Fol. 3. *Hetz.* aan de *S.-Gen.*, 29 Maart 1653. Minuut.
„ 18, 25. *Frederik van Sleeswijk-Holstein* aan het *Parlement*, 7 Juli 1653. Hij vraagt neutraliteit tijdens den oorlog van *Engeland* met de *Republiek*.
Fol. 62. Vrijgeleide voor *Paulus Wirtz*, gezant van den bovengen. *hertog Frederik*, 1 Dec. 1653.

434. „*Sir Thomas Overbury*'s observations upon the state of the *Seventeen provinces*." 24 folio's. 17de eeuw. Gedr. *Overbury*'s Works. *London*, 1856, blz. 221.

93. Fol. 70. „Observations upon the state of the *Seventeen Provinces* of the *Low Countries* in the year 1609." (Van *Overbury*, zie nº. 434.)
Fol. 80. Toelichting van sommige punten in het voorafgaande.
„ 150. Toestand der zeemacht der *Republiek* en van de haringvisscherij. 17de eeuw.

2. Fol. 139b. „The waye from *Ynglonde* to *Rome* by *Flanders* and *Duchelonde*."
Fol. 178. „*D. Leodiensis* episcopi ad *Henricum Francorum* regem

contra *Brunonem* et *Berengarium*." Dit is bp *Theoduinus* (1048—1075) en de koning is *Hendrik I* (1031—1060). Perk. 4°. Begin 16[de] eeuw.

67. Fol. 23. *De Groot* aan *St. Amand. Parijs*, 15 Juli 1638.

65. Fol. 24. *Rob. Crane* aan zijn neef *sir Rob. Crane. Utrecht*, 1640. Z. d.

Fol. 274. Voorstellen van de *S.-G.* aan *Karel I*, 10 Febr. 1640. Gedr. *Rushworth*'s collection, I, 188.

66. Fol. 59. *G. J. Vossius* aan den *Abp. Ussher*, 2 April 1641. Dank voor gegeven inlichtingen en over zijn eigen werkzaamheden.

62. Fol. 55. *Strickland*'s geloofsbrieven als agent bij de *S.-G.*, 1643. Cop.

Fol. 78. *Strickland* aan lord *Grey of Werke*, 15/25 April 1643.

„ 172, 183. Brieven van *beide huizen* aan de *S.-G.*, 22 Juli 1643. Minuut.

Fol. 185. *Beide huizen* aan *Strickland*, 22 Juli 1643. Minuut.

„ 629. Memorie, aangeboden door de gezanten der *S.-G.* aan *Lenthall*, met aanbod tot bemiddeling tusschen *Koning* en *Parlement*, 14 Maart 1644. Cop.

60. Fol. 430. *Joachimi* aan *Manchester*, „*speaker* of the *Lords*", 11/21 Jan. 1647.

Fol. 431. *Dez.* aan de *Commons*, 12/22 Febr. 1646.

„ 455. *Ned. gezanten* aan het *Parlement*, 12/22 Jan. 1646. Met een request van kooplieden, om vrijstelling van zekere belasting.

99. Fol. 24. „Discours d'un amb. *François* aux *E.-Gen.* au commencement du regne de *Louis XIII*."

Fol. 108. Eng. vert. van een geschrift, door *Karel V* aan zijn zoon *Philips* nagelaten over zijn eigen regeering, met een voorrede van *Henry Howard, earl of Northampton.*

Fol. 306. „De quinque articulis in ecclesiis *Belgicis* controversis."

„ 304. *Franc. Junii* et *Pet. Baronis* summarium de praedestinatione sententiarum brevis disquisitio."

Fol. 261. „Annotationes in *Ezek*, XVII, 3 et XXXI, 14. auctore *Marco Meibomio*", met een brief van dezen aan *Sancroft.* Z. d.

265. Fol. 10[b]. Eng. vert. van een brief van de *S.-G.* aan *Lodewijk XIII*, 16 Mei 1619.

395. Fol. 100[b]. Beschrijving van den ritus enz. der *Eng.* kerk in de *Nederlanden* door *John. Ayshcombe*, 17[de] eeuw.

271. Fol. 30. „Catalogus Codd. MSS. *Isaaci Vossii* confectus a *Paulo Colomesio*." Gedr. in den ouden Catal. der Bodleian van 1697, II, 1 pag. 57.

80. Fol. 21. Verzameling papieren en stukken, betreffende de zending van *William Spelman* ten behoeve van den Koning van *Spanje* naar de *Nederlanden*, 1573. Meest brieven van *Juan de Moreno* uit *Antwerpen* aan hem gericht.
Fol. 166. *Joh. de Laet* aan *Ward*, 4 April 1620.

71. Fol. 18. *Matth. Pasor*, prof. te *Groningen*, aan *Ward*, Oct. 1629.
Fol. 23. *Martini* aan *denz.*, 3 Dec. 1629.
„ 32. *Pasor* aan *denz.*, Jan. 1629.
„ 94. *Hommius* aan *denz.*, 1 Juni 1631.
„ 166. *G. J. Vossius* aan *Abp. Ussher*, 27 Aug. 1652.
„ 174. *Hommius* aan *Ward*, 26 Oct. 1632.

70. Fol. 12. *Dez.* aan *denz.*, 19 April 1634.

29. Fol 6. *Le Moyne*, prof. te *Leiden*, aan *Sancroft*, 4 April 1687. Vraagt de ordening als priester voor een zekeren *Poyeso.*
Fol. 77. *Mary van Oranje* aan *Sancroft*, 1 Oct. 1687. Gedr. *Gutch, Collectanea*, I, 299.
Fol. 111. *Sancroft* aan *Mary*, 3 Nov. 1687. Minuut. Gedr. *Gutch*, I, 300.
Fol. 130. *Dr. Wm. Stanley* aan *Sancroft*, 24 Jan./3 Febr. 1688. Gedr. *Gutch*, I, 302.

30. Fol. 54. *Isaäc Vossius*, kanunnik te *Windsor*, aan *Sancroft*, 4 Juni 1686.

45. Fol. 29. *Tho. Marshall*, chaplain der *Eng. Merch. Adv.* te *Dordrecht*, aan *Abp. Sheldon*, 20 Sept. 1665.

43. Fol. 36. *Henry Osborn* aan *d'Oyly*, Eng. comm. voor de zieken en gewonden in den oorlog met *Holland*, 24 Sept. 1672.
Fol. 201. *Walchersche* predikanten aan *Eng.* bisschoppen. Z. d. Lat.

103. Fol. 224. Eed, door de kooplieden in de *Nederlanden* af te leggen. Z. d.
Fol. 295. Order tot het maken van tenten voor het leger in de *Nederlanden*, 1634.

114. Fol. 86. „A particular account of the last engagement between the *Dutch* and the *English* in June 1666."
Fol. 87. „A true and perfect narrative of the great and signal success of a part of *his Majesti*'s fleet under *prince Rupert* and the *Duke of Albemarle*, burning 160 *Dutch* ships as also the town of *Brandaris* in the island of *Schelling*, Aug. 8 and 9 1666."

26. Fol. 46. *Adriaen Verwer* aan *David Gregory*, 23 Aug. 1691. Lat.

27. Fol. 16. *Mr. N. van Grut* aan *Sancroft*, 23 April 1689. Gedr. *Publisher* by *J. Crokatt. London*, 1745.

Fol. 111, 112, 124. *Dalhusius* aan *denz.*, 1, 2 Jan. en 15 Febr. 1690.
„ 122. *Westhovius* aan *denz.*, 15 Febr. 1690.

28. Fol. 40. *Dr. Wm. Stanley*, kapelaan van *Mary*, aan *Sancroft*, 31 Mei 1688.
Fol. 119. *Westhovius* aan *denz.*, 7 Juli 1688.
„ 168, 199. *Dalhusius* aan *denz.*, 30 Aug. en 1 Nov. 1688.
„ 358. *Wetstein*, boekverkooper te *Amsterdam*, aan *Sancroft*, 17 Febr. 1689. Lat.

55. Fol. 88. Cop. van de geloofsbrieven der *S.-G.* aan hun gezanten te *Londen*, 15 Nov. 1651.
Fol. 164. Eng. vert. van de declaratie der *Ned.* gezanten betreffende de bedoelingen der *S.-G.* met de versterking der vloot, 10/12 Maart 1652.

82. Fol. 65b. Commissie voor commissarissen, om *Vlissingen* aan de *S.-G.* over te geven, 31 Mei 1616. Gedr. *Cabala. Londen*, 1663. pag. 206.
Fol. 67b. Commissie aan *Rob. Sidney*, om *Vlissingen* aan de *S.-G.* over te geven, 22 Mei 1616. Gedr. t. a. p. pag. 207.

88. In *Sancroft*'s hand :
Fol. 13b. „*G. J. Vossii* dissertatio de ratione et ordine universam legendi historiam missa ad *Sam. Misselden.*" Gedr. *Vossii opera. Amst.*, 1699, vol. IV.
Fol. 15. „Three weeks observations of the *States* country, especially *Holland* by *Owen Feltham.*" Wijkt zeer af van het gedr. in *Feltham*'s *Resolves.*

III. *MSS. Rawlinson.* (Catal. van *Dunn Macray*).

A. Dit zijn voornamelijk de *Thurloe papers.* Het grootste gedeelte daarvan is gedrukt in de bekende uitgave van *Dr. Birch*, *London*, 1742. De *Catalogus* geeft slechts het niet gedrukte. Daarvan is voor ons het volgende van belang. Ook hier hebben wij extracten uit de resol. der *S.-G.* etc. weggelaten.

2. Fol. 152. Extract uit de resolutiën van de *Adm. van Rotterdam*, betreffende *Robert Washington* en de aanhouding van een schip door een *Schot*, met commissie van den *Duke of Ormond*, 16 Maart 1651.
Fol. 160. *Jonas Abeelste* aan *Strickland*, 27 Maart 1651. Over de aanhouding van een schip.
Fol. 162. *Rob. Washington* aan *denz.*, 26 Maart 1651.
„ 163. *Rob. Chesshire* aan *denz.*, 17 April 1651.
„ 164. Aanvraag van *Rob. Forde* aan *Strickland*, om weer opgenomen te worden in de *Comp.* van *Eng.* kooplieden, 1 April 1651.

Fol. 166. *Washington* aan *Strickland*, 4 April 1651. Klachten over de *Adm. van Rotterdam*.

Fol. 172, 181. Declaratie der *S.-G.*, 8 en 26 April 1651.

„ 218. Petitie der gilden van *Middelburg* aan de *S.-G.* Z. d. Cop.

„ 221. Verhaal van een tumult te *Middelburg*, 6 Juni 1651.

„ 227. Aanteekeningen over het tractaat met *Holland*. Z. d.

„ 245. De *S.-G.* aan de *Eng. gez.*, 30 Juni 1651.

„ 248. *Dez.* aan *Lodewijk XIV*, 24 Juni 1651. Klachten over bena deeling van den *Ned.* handel. Cop.

Fol. 276. Declaratie der *Ned.* gezanten, dat zij willen onderhandelen met de *Eng.* Comm., 10/20 Febr. 1652.

Fol. 277. Minuut van een brief aan de *S.-G.*, over de onderhandelingen met *Engeland*. Z. d.

Fol. 282. Minuut van een brief aan de *S.-G.*, over de aanhouding van een *Eng.* schip de *Concord* in 1648.

Fol. 285. Brief van de Comm. voor den verkoop der *Ned.* prijsgemaakte schepen, over sommige van deze, die voorgeven *Zweedsche* te zijn, 4 Jan. 1653.

Fol. 286. *David Budd*, „proctor in the *Court of Admiralty*" over deze zaak, 4 Jan. 1653.

Fol. 319. De *Council of State* aan *Hanley* en *Wm. Bisshop*, over een *Ned.* schip, te *Napels* aangehouden, 4 Febr. 1653.

Fol. 326, 328. *John Beace* aan *Thurloe*, 18 en 19 Febr. 1653. Over dezelfde zaak.

Fol. 329. Rapport van *Exton* en *Stephens* over een schip, door de *Ned.* te *Alicante* aangehouden, Febr. 1653.

Fol. 330. Petitiën van *Beace* e. a. over deze zaak, Febr. 1653.

„ 417. Petitie van *Emanuel van Meteren* aan de *S.-G.*, over de onrechtvaardige lasten, den kooplieden opgelegd door de *City van Londen*, tevens het verzoek daar een consul aan te stellen. Z. d.

Fol. 436. „A cronologicall deduction c.ncerning ye *English* cloth out of the treatie between ye house of *Burgundy* and the crowne of *England*." Gedr. *Rijmer*, *Foedera* XX, 625.

Fol. 452. Petitie van *Eng.* kooplieden te *Rotterdam* aan den *Council of State*, om den handel van *Rotterdam* naar een *Vlaamsche* haven over te brengen. Gedr. *Rijmer* XX, 623.

3. Fol. 5. Memorie over den *Ned.* en den *Eng.* handel. Z. d.

Fol. 14. Pas der *S.-G.* voor hun boodschapper *Aquilius*, 1 Mei 1653. Cop.

Fol. 35. Request der *Ned.* gezanten om een paspoort voor de schepen, die hen naar *Engeland* hebben gebracht. Z. d.

Fol. 85. Orders der *S.-G.* over de tractaten met *Frankrijk* en *Engeland*, 4 Juni 1653.

Fol. 323. *Nieuwpoort*, *van de Perre* en *Jongestall* aan *sir O. Flemming*, „master of the ceremonies", 1 Juli 1653.

Fol. 331. *Dez.* aan den *Council of State*, 2 Juli 1653.

Fol. 333. *Eng.* copie van een andere nota van *dez.* Z. d.
„ 343. *Dez.* aan *Flemming*, 4 Juli 1653.
„ 344. „ „ den *Council of State*, 4 Juli 1653.
„ 370. „ „ *Thurloe*, 7 Juli 1653.

4. Fol. 1. Anoniem geschrift tegen den oorlog met *Holland*, aan *Cromwell* gericht, 1/11 Juni 1653.
Fol. 50. De *Ned.* gez. aan den *Council of State*, 1 Juli 1653. Met een aant. van *Thurloe.*
Fol. 118. *Dez.* aan *Thurloe*, 17 Juli 1653.
„ 132. *Eng.* vert. van een nota van *Beverningk* aan *Bisdommer.* Z. d.
Fol. 209. De *Ned. gez.* aan den *Council of State*, 24 Juli 1653.
„ 210. *Dez.* aan *Thurloe*, 24 Juli 1653.
„ 280. *De Witt* aan *Beverningk*, 1 Aug. 1653. Cop.
„ 304, 321, 322. Drie nota's van *Thurloe* aan de *Ned.* gezanten, Aug. 1653.
Fol. 334. *Ned. gez.* aan den *Council of State*, 8 Aug. 1653.

5. Fol. 103. *Strickland* aan ?, 22 Aug. 1653.
Fol. 116. Memorie over een ondersteld tractaat tusschen *Spanje*, *Zweden*, *Denemarken* en de *Republiek.* Z. d.
Fol. 119. *De Witt* aan de *Adm. van Amsterdam*, 22 Aug. 1653. Cop.
„ 138. Bericht over den toestand der *Ned.* vloot na den slag bij *Ter Heyde* en *Tromp*'s dood, 22 Aug. 1653.
Fol. 187. Extract uit een onderschepten brief over den vrede met *Holland.* Z. d.
Fol. 206. De *S.-G.* aan *Portugal.* Lat. Cop.
„ 211. *Beverningk* aan *Jongestall*, 29 Aug. 1653. Eng. vert.
„ 215. *Dez.* aan *Dan. van Wijngaerden*, 19/29 Aug. 1653. Eng. vert.

6. Fol. 177. *De Witt* aan *Beverningk*, 19 Sept. 1653. Eng. vert.
Fol. 195. *Van de Perre* aan *de Brune.* Z. d. Extract.
„ 196. *Beverningk* en *van de Perre* aan de *S.-G.*, 3 Oct. 1653. Cop.
„ 293. *De Brune* aan *van de Perre*, 27 Sept. 1653. Eng. vert.
„ 367. *Jongestall* aan *Beverningk*, 3 Oct. 1653. Eng. vert.
„ 463. *Van de Perre* aan de *Adm. van Zeeland*, 10 Oct. 1653. Eng. vert.
Fol. 474. *Jongestall* aan *van de Perre*, 10 Oct. 1653. Eng. vert.

7. Fol. 47. *Van de Perre* aan *de Brune*, 17 Oct. 1653. Cop.
„ 215. *Bisdommer* aan *Beverningk*, 31 Oct. 1653. Eng. vert.

8. Fol. 88. *Van de Perre* aan *de Brune*, 7 Nov. 1653. Extr.
Fol. 175. *Beverningk* aan *de Witt*, 18/28 Nov. 1653. Eng. vert.
„ 185. *Van der Mijle* aan *Nieuwpoort*, 28 Nov. 1653. Eng. vert.

Fol. 220, 221, 235, 236. Nota's van de *Ned. gezanten* aan den *Council of State*, om audientie etc., 1, 2 en 4 Dec. 1653.

Fol. 238. *Jongestall* aan *zijn vrouw*, 5 Dec. 1653. Eng. vert.

9. Fol. 1, 8. Nota's der *Ned. gez.* aan den *Council of State*, om passen etc., 12 Dec. 1653.

Fol. 2. *Nieuwpoort* aan *zijn vrouw*, 12 Dec. 1653. Eng. vert.

„ 18, 19. Nota der *Ned. gez.* aan *Thurloe*, tot loslating van krijgsgevangenen, 15 Dec. 1653.

Fol. 134. *Simonis* en *Veecken* aan de *S.-G.* Z. d. De *Lotharingsche* troepen zijn op marsch.

Fol. 139. De *S.-G.* aan de *Ned. gez.* te *Londen*, 2 Jan. 1654. Eng. vert.

„ 175. *Beverningk* aan *Thurloe*, 28 Dec. 1653.

„ 176. Overzicht der *Eng.* vloot, Dec. 1653.

„ 209. De *Ned. gez.* aan *Thurloe*, 8 Jan. 1654.

„ 233. *Beverningk* aan *de Witt*. Z. d. Eng. vert.

10. Fol. 213. *Edw. Steward* aan *Rich. Martin*, 23 Jan. 1654. De *Ned.* gezanten zijn in *den Haag* teruggekomen. Cop.

Fol. 227. Onderschepte brief van *Jaspar Gower* uit *den Haag*, 23 Jan. 1654. Cop.

11. Fol. 192. *Bisdommer* aan *Beverningk*, 20 Febr. 1654. Eng. vert.

Fol. 292, 293, 308, 310. Vier nota's van *Beverningk* aan *Thurloe*, 27 Febr.—3 Maart 1654. De voorlaatste gedr. *Foedera* XX, 782.

12. Fol. 16. De *Ned. gez.* aan *Cromwell*, 13 Maart 1654.

Fol. 22, 149, 183. Nota's van *dez.* aan *Thurloe*, 13, 15 en 19 Maart 1654.

Fol. 37. *Beverningk* aan *de Witt*, 13 Maart 1654. Eng. vert.

„ 207. Verklaring der *St. van Holland*, dat zij ernstig den vrede willen, 8 Maart 1654. Eng. vert.

Fol. 211. De *Ned. gez.* aan *Cromwell*, 19 Maart 1654.

„ 306, 324. *Beverningk* aan *Thurloe*, 23 en 26 Maart 1654.

„ 346. Copie van een nota van *sir H. Vane* uit *den Haag*, 27 Maart 1654.

Fol. 398. Brief uit *den Haag* aan *Jongestall*, 28 Nov. 1653.

„ 519. Memorie van *Genève* aan de *S.-G.* Vragen hulp om zich te kunnen versterken. Z. d. Gedr. *Foedera* XX, 801.

14. Fol. 5. De *Ned. gez.* aan *Thurloe*, 11 Mei 1654.

Fol. 118. Request van *Josuah Gosselin* en *Sam. Osborne* aan *Cromwell*, met verzoek een te *Alderney* gestrand *Ned.* schip te mogen benaderen.

Fol. 248. Fragment van een bericht over de onderhandelingen met *Holland* over de seclusie van den *Prins van Oranje*. Z. d.

Fol. 498. Verklaring van *Zeeland* tegen de seclusie, Juni 1654. Eng. vert.

15. Fol. 89, 93. Verklaringen der *stad Groningen* tegen de seclusie. Z. d. Eng. vert.

Fol. 101. Id. van de *ridderschap van Overijsel*. Z. d. Eng. vert.

„ 105. „Extract out of the secret booke of the resolutions of *H. H. the Lord Protector*... concerning the seclusion of those persons, which by his *Highn.* and his *Councill*, according to the 9th, 10th and 11th artic. of the treatie of peace are and shall be declared for ennemies."

16. Fol. 9. De *Ned. gez.* aan de *S.-G.* Z. d. Eng. vert.

Fol. 394. „Points of deliberation (der *S.-G.*) about the receaving, treating and defraying of the Queene of *Sweden*, taken out of the resolucions." Z. d.

Fol. 423. Libel, in *den Haag* uitgegeven, betreffende de verbanning van eenige personen uit de *Staten van Holland*, overeenkomstig het gesloten verdrag met *Cromwell*. Z. d. Eng. vert.

18. Fol. 14. *Beverningk* aan *Reede van Renswoude*, gezant te *Madrid*, 2/12 Sept. 1654. Eng. vert.

Fol. 110. *Oste*, gez. te *Stockholm*, aan de *S.-G.*, 19 Sept. 1654. Eng. vert.

19. Fol. 75. De *Ned. gez.* te *Kopenhagen* aan *Ruysch*. Z. d. Cop.

Fol. 375. *Oste* aan ?, 31 Oct. 1654. Cop.

„ 415, 427, 433. Onderschepte brieven van *H. Johnson* te *Amsterdam* aan verschillende personen te *Londen*, 5 en 6 Nov. 1654.

20. Fol. 259. *Oste* aan ?, 5 Dec. 1654. Cop.

21. Fol. 196. *Richard*, secret. van den *Sp.* gezant, aan de *S.-G.*, hun hulp verzoekende bij het innen der belastingen in de *Betuwe* voor zijn koning, 19 Dec. 1654. Cop.

Fol. 208. *Simonis* en *Veecken* aan de *S.-G.* Z. d. Cop.

„ 488. Nota's van *Friesland* over de acte van seclusie, 7 Jan. 1655. Eng. vert.

Fol. 492, 494. *Boreel* aan de *S.-G.*, 8 en 7 Jan. 1655.

22. Fol. 197. *Gezanten van Oostfriesland* aan de *S.-G.* Z. d. Cop.

23. Fol. 109. Vier onderschepte brieven van *Jongestall* aan verschillende personen, 25 Febr. 1655.

24. Fol. 4. Voorstel van een *Ned.* kolonel aan *Cromwell* tot een aanval op *Spanje*. Z. d.

Fol. 75, 95, 96. Onderschepte brieven van *Johan Laurens* te *Amsterdam*, 16 Maart 1655.

Fol. 97, 109. Vier derg. brieven, gericht aan *Corn. van der Hoeve* te *Antwerpen*, 7 Maart 1655.

Fol. 166. *Nieuwpoort* aan de *S.-G.*, 21 Maart 1655. Cop.
„ 265. Onderschepte brief van *Van Linge* te *Rotterdam*, 17 Maart 1655.

25. Fol. 511. Verhoor van *Francis Lambe* en twee *Hollanders* in *Engeland*. Z. d.

26. Fol. 209. *A. Schoock* e. a. aan de *S.-G.*, 29 Mei 1655. Cop.
Fol. 344. Request aan de *S.-G.* ten behoeve der *Waldenzen* in *Piémont*. Z. d. Cop.
Fol. 346. Overeenkomst van de *S.-G.* en *Willem Frederik*, betreffende geschillen tusschen *Groningen* en de *Ommelanden*, 29 Mei 1655. Cop.

27. Fol. 561. *Nieuwpoort* aan ?, 2 Juli 1655. Cop.
Fol. 765. De *S.-G.* aan *Cromwell*, klagende over de aanhouding van een schip in *West-Indië*, 9 Juli 1655.

28. Fol. 336. *Boreel* aan de *S.-G.*, 22 Juli 1655. Cop.

29. „ . 140. *Strickland* aan *Thurloe*, 8 Aug. 1655.
Fol. 414. *Deensch-Ned.* verdrag betreffende den *Sont*-tol. Z. d. Eng. vert.
Fol. 606. *P. Pels* aan de *S.-G. Danzig*, 8 Sept. 1655. Cop.

30. Fol. 7. *Fred. de Vries* aan de *S.-G.*, *Elseneur*, 11 Sept. 1655. Cop.
Fol. 359. *Beverningk* aan *Thurloe*, 7/17 Sept. 1655.

31. Fol. 31, 41. *J. van Hove* aan de *S.-G.*, *Cadix*, 14 Oct. 1655. Cop. met Eng. vert.
Fol. 244. Verklaring van aartshertog *Leopold Willem*, gouv. der *Zuid. Ned.*, dat hij het voorstel der *S.-G.* aanneemt, om de quaestie over de commando's te *Gemert* e. a. door scheidsrechters te doen uitmaken, 25 Oct. 1655. Cop.

32. Fol. 107. *Pels* aan de *S.-G.*, 13 Nov. 1655. Cop.
Fol. 397. *Andr. van Berlicom* aan *Hugh Peters*, met een exemplaar van zijn „Elementa de rerum naturalium gravitate", met verzoek het aan *Cromwell* ter hand te stellen, 13 Nov. 1655.
Fol. 585. „Concept provisionel instructie voor den Heer *Niewport*, om sich daer na te reguleeren int geen concerneert de teegenwoordige oorlogh tusschen *Sweeden* ende *Polen* en de daer deur gecauseerde en weder te bevresene troublen en periculen inde navigatie en commercie op de *Oostzee*." Z. d.
Fol. 189. *Appelboom* aan de *S.-G.* Z. d. Eng. vert.

33. Fol. 449. *Van Beuningen* aan den *Ned. gezant* te *Kopenhagen*, 19 Dec. 1655. Eng. vert.

34. Fol. 497. *Boreel* aan de *S.-G.*, 26 Jan. 1656. Cop.
Fol. 841. *W. de Vries* „ „ „ , *Kopenhagen*, 6 Febr. 1656. Cop.
„ 843. *Boreel* „ „ „ , 6 Febr. 1656.

35. Fol. 128. *Pels* aan de *S.-G.* Z. d. Cop.

36. Fol. 354, 356. Memorie van *de Gamarra*, *Spaansch* gezant aan de *S.-G.*, 20 Maart 1656. Eng. vert.
Fol. 429. Verzoek van *Th. Cunningham*, vroeger agent van *Schotland* in de *Nederlanden*, om weer als zoodanig door *Cromwell* te worden aangesteld, 1655.
Fol. 433. Tractaat van de *S.-G.* met den Sultan van *Salee*, 22 Maart 1657. Cop.
Fol. 599. *Boreel* aan *?*, 31 Maart 1656.

37. Fol. 143. *Warmont*, *Ned.* consul te *Napels*, aan de *S.-G.*, 14 April 1656. Cop.
Fol. 175. De *S.-G.* aan het *Parlement*, met verwijzing naar de vredesvoorstellen, 30 April 1653.
Fol. 319. De *gezant van Brandenburg* aan de *S.-G.*, over des keurvorsten tractaat met *Zweden*. Z. d. Eng. vert.
Fol. 619. *Pels* aan de *S.-G.*, 3 Mei 1656. Cop.

38. Fol. 810. *Rich. Dolberg* aan *Arn. Beake*, met een rapport van de *high court of adm.* over goederen, genomen uit het *Ned.* schip *Schaep*, 16 April 1655.
Fol. 697. „A list of all the shipps of *his highness* navie." Z. d.

39. Fol. 15. *Brandenburgsche gezanten* aan de *S.-G.* Z. d. Eng. vert.
Fol. 69. Rapport aan de *S.-G.* over de oorlogsschepen onder de *Adm. van Rotterdam*, 13 Juni 1656. Cop.
Fol. 107. Lijst der schepen, uitgerust door de *Adm. van West-Friesland.*
„ 111. Id. door de *Adm. van Amsterdam* en *Rotterdam.*
„ 415. *Nieuwpoort* aan *Cromwell*, 3 Juli 1656.
„ 447. *Pels* aan de *S.-G.* Z. d. Eng. vert.

41. Dit en de volgende deelen bevatten (wat betreft het niet bij *Birch* gedrukte) tal van copieën van brieven, betreffende de *Noordsche* aangelegenheden in de jaren 1655 en volgende. Wij zullen deze, evenals andere copieën van brieven van *Ned.* gezanten in den vreemde, in 't vervolg buiten bespreking laten. De origineelen van de meesten dezer depêches bevinden zich toch ongetwijfeld te *'s-Gravenhage.*
Fol. 40. Memorie over den inbreuk, door *Nederlanders* gemaakt op het tractaat met *Engeland*, daar een *Ned.* vloot te *Torbay* is geankerd. Z. d. (1688?).
Fol. 82. Memorie aan de *S.-G.*, betreffende de voogdij van den *Prins van Oranje.* Z. d.

Fol. 86, 328. Memoriën aan den *Koning van Zweden*, betreffende de scheepvaart der *Nederlanders* in de *Oostzee*. Z. d.

Fol. 204. Lijst van *Ned.* officieren, die naar *Danzig* waren gezonden. Z. d.

42. Fol. 63. Eed, voor Burg. van *Rotterdam* afgelegd door *Jacob de Jongh*, betreffende het eigendomsrecht van een schip de *Salmon*, 13 Sept. 1656. Eng. vert.

Fol. 95, 139. Twee brieven van *Nieuwpoort* aan ?, betreffende zijn onderhandelingen met den *Protector* en den *Council*, 15 Sept. 1656.

Fol. 107. Eed, voor Burg. van *Amsterdam* afgelegd door *Cornelis Coy* en *Corn. Ackersloot*, betreffende hun eigendomsrecht op een schip, door de *Eng.* te *Dover* aangehouden, 15 Sept. 1656. Eng. vert.

Fol. 203. Bevestiging der tractaten van 1640 en 1645 tusschen de *S.-G.* en *Zweden*.

Fol. 343. Nota in *Thurloe*'s hand over de versterking der *Ned.* vloot met 48 groote oorlogsschepen, 20 fregatten en 10 branders. Z. d.

Fol. 411. Rapport van een *Comité* aan de *S.-G.* over het verdrag met *Zweden*, 25 Sept. 1656.

43. Fol. 21. Stukken over de aanhouding van een *Ned.* schip, *de Hoop* van *Middelburg*, door *Engelschen*. Z. d.

Fol. 259. Beschikking der *Adm. van Amsterdam*, betreffende het salueeren der *Eng.* vlag, 3 Nov. 1656. Eng. vert.

Fol. 361. Rapport van de *Comm.* ad hoc aan de *S.-G.* over de *Zweedsche* en *Poolsche* zaken, gelezen 9 Nov. 1656. Eng. vert.

Fol. 407. *Nieuwpoort* aan *Cromwell*, 10 Nov. 1656. Vraagt een pas voor 10 paarden.

45. Fol. 53. *Nieuwpoort* aan de *S.-G.*, 15 Dec. 1656. Cop.

Fol. 122. *Dez.* aan *Cromwell*, 19 Dec. 1656. Ten behoeve van een gevangene *Jan van Leeuwen*.

Fol. 310. Brief van *Graaf de Holac* aan ?, over de slechte gezindheid der *S.-G.* tegenover *Engeland*, 8 Dec. 1656.

46. Fol. 267. ? aan *Nieuwpoort*, *Hamburg*, 30 Jan. 1656. Eng. vert.

47. Fol. 234. *Nieuwpoort* aan *Ruysch*. Z. d. Verhaal van een gesprek met *Thurloe*. Eng. vert.

Fol. 279. Bericht uit *Vlissingen* aan *Thurloe* (hier *Abr. Bobington* genoemd), 23 Febr. 1657.

Fol. 259. Verklaring, afgelegd voor Burg. van *Middelburg*, door *Marcellus van der Goes*, over het *Spaansche* eigendomsrecht van 2 schepen, door hem uitgerust en door *Eng.* bij *Guinea* aangehouden, 3 Maart 1657. Eng. vert.

48. Fol. 87. Dezelfde declaratie van 3 Maart 1657. Cop.

Fol. 185, 187. Nadere verklaringen daarover, 27 Juni 1657. Met Eng. vert.

Fol. 201, 207. Verklaringen te *Amsterdam* daarover, 27 Maart 1657. Met Eng. vert.

Fol. 243, 247, 249. Brieven van *van der Goes* daarover. Eng. vert

„ 246. Rapport der *Adm. van Amsterdam* aan de *S.-G.* over die zaak, 15 Maart z. j.

49. Fol. 253. Eed, vastgesteld door de *S.-G.*, met betrekking tot de deliberatie over te nemen maatregelen tegen *Frankrijk*, 5 Mei 1657.

50. Fol. 215. Proclamatie van den gouverneur van *Pernambuco* over de verdrijving der *Nederlanders* daaruit, 17 Nov. 1654. Ned. vert.

51. Fol. 83 vlg. *Cromwell* aan *Nieuwpoort*, over een *Ned.* schip, de *St. Jacob* van *Amsterdam*, geplunderd in 1655 op de kust van *Sussex*, 21 Juni 1657. Met een brief van *W. Walker* aan *Thurloe* daarover en nog eenige andere stukken.

Fol. 99. *Nieuwpoort* aan *Cromwell*, 21 Juni 1657. Over een *Nederlander*, ontsnapt uit de slavernij te *Algiers.*

52. Fol. 121. Rapport der *Admiral.* aan de *S.-G.*, over de uitrusting van een vloot van 48 oorlogsschepen, 18 Juli 1657. Eng. vert.

Fol. 148. Rapport van *dez.*, om merken op alle *Ned.* nijverheidsproducten te leggen, 21 Juli 1657. Eng. vert.

Fol. 154, 225, 353. Berichten uit *Vlissingen* aan *Thurloe*, 11 Juli—8 Aug. 1657.

Fol. 258. Rapport der *Adm. van Holland* aan de *S.-G.*, over de kuststations van de vloot, 1 Aug. 1657. Eng. vert.

53. Fol. 143, 169. *Adm. van Amsterdam* aan de *S.-G.*, betreffende de schending van het tractaat met *Engeland*, door *Vlaamsche* schepen in *Ned.* havens toe te laten, 24 Aug. 1657. Met Eng. vert.

54. Fol. 1. „*Foedus Elbingense* inter Regem *Sueciae* et *Ordines Generales Belgii Foederatii* conclusum," 11 Sept. 1656.

Fol. 255. *Romer*, *Ned.* gezant te *Hamburg*, aan *Nieuwpoort*, 9 Oct. 1657. Eng. vert.

55. Fol. 83. Ratificatie van het tractaat van scheepvaart en handel tusschen de *S.-G.* en *Zweden*. Lat. Z. d.

56. Fol. 41. *Kol. Spindler* aan *Cromwell. Sluis*, 14 Dec. 1657.

Fol. 106. Protest van *David Budd*, proctor voor *Engeland*, tegen het uitleveren van *Ned.* prijsgemaakte schepen aan de *Zweden*, 12 Dec. 1657.

Fol. 114, 116. Lijst der infanterie, die op de vloot kan worden gebruikt, 22 Dec. 1657. Met Eng. vert.

Fol. 148. Onderschepte brief uit *Holland*, vijandig tegen *Cromwell*. Z. d.

57. Fol. 145. *Nieuwpoort* aan *Thurloe*, 14 Jan. 1658. Aanhouding van een *Ned.* schip.
Fol. 211. Brief uit *Amsterdam*, over het terughalen van ankers etc. van *Eng.* schepen, 6 Febr. 1658. Eng. vert.

58. Fol. 64. *Manley* aan *Thurloe*. *Den Haag*, 9 Maart 1658.
Fol. 67. *Jan Evertsen* aan den *Eng.* admiraal voor *Ostende*, 19 Maart 1658.
Fol. 244. Remonstrantie der *S.-G.* aan de *Admiraliteiten* en Resol. daarover, 11 April 1658. Vert.
Fol. 273. Staat der *Ned.* vloot. Z. d.
„ 277. *Manley* aan *Thurloe*. *Den Haag*, 12 April 1658.

59. Fol. 267. Staat der *Ned.* vloot. Z. d.

60. Fol. 256. Proclamatie der *S.-G.* tegen het lossen en verkoopen in *Ned.* havens van prijsgemaakte goederen door particulieren, 9 Aug. 1658.
Fol. 362. *Nieuwpoort* aan *de Witt*, 23 Aug. 1658. Cop.
„ 382. „Consideratie van de Hr. Ambassadeur *Beuningen* over het steunen van *Denemarken*, zoo het door *Zweden* wordt aangevallen."
Fol. 397. De *Adm. van Amsterdam* aan de *S.-G.*, over het strijken van de vlag, 27 Aug. 1658. Cop.
Fol. 410. *Dez.* aan *dez.*, 29 Aug. 1658. Over het uitrusten van oorlogsschepen. Cop.
Fol. 420. *Nieuwpoort* aan ?, 30 Aug. 1658. Cop.
„ 461. Memorie van *Downing* en *de Thou* aan de *S.-G.* over *Portugal*. Z. d. Vert.
Fol. 472. Lijst der detachementen, door de *S.-G.* naar *Denemarken* gezonden, 6 Sept. 1658.

61. Fol. 192. Lijst der *Ned.* oorlogsbodems bij *Terschelling*, 8 Oct. 1658.
Fol. 235, 246, 305, 311. *Nieuwpoort* aan ?, 13—25 Oct. 1658. Cop.
„ 278. *Nieuwpoort* aan de *S.-G.*, 18 Oct. 1658. Cop.
„ 374. Vordering van *Jeremiah van Collen*, een *Ned.* koopman, tegen de *Spaansche* regeering, 7 Nov. 1658. Vert.

62. Fol. 97. Lijst der *Ned.* troepen. Z. d.
Fol. 188, 567, 676. *Nieuwpoort* aan ?, 22 Nov. 1658—3 Jan. 1659. Cop.
„ 283, 680. *Dez.* aan de *S.-G.*, 29 Nov. 1658 en 3 Jan. 1659. Cop.
„ 423. *Thurloe* aan *Downing*. Z. d. Minuut.

63. Fol. 24. *Downing* aan de *S.-G.*, 12 Jan. 1658/9. Cop.

Fol. 40. *Downing* aan *Thurloe*. Z. d.
„ 180. *Nieuwpoort* aan ?, 7 Maart 1659. Cop.
„ 203. *Downing* aan de *S.-G.*, 9 Maart 1659. Cop.
„ 240. *Nieuwpoort* aan *dez.*, 14 Maart 1659. Cop.
„ 288. „Instructie van de Ho. Mo. Heeren *Staeten-Generael*... voor de Heer en Meester *Johan van Honardt*... om in qualiteit als extraordinaris gedeputeerde van wegen Haer Ho. Mo. bij te wonen en te helpen dirigeren de aengestelde onderhandelingh van vrede tusschen de stridende partijen in 't *Noorden* ende haer geallieerde", 5 April 1659.

64. Fol. 103. *Beverningk* aan *Thurloe*, 28 April 1659. Introductie voor *Kol. Craven*.
Fol. 135. *Nieuwpoort* aan *de Witt*, 8 Mei 1659. Cop.
„ 157. Volmacht, door *Amsterdamsche* kooplieden gegeven aan *Frans van Houten* te *Duinkerken*, om het schip *White horse* op te eischen, 9 Mei 1659. Cop.
Fol. 191. *Nieuwpoort* aan *Wassenaer*, 7 Juni 1659. Cop.
„ 203. Verhoor van kapiteins van 4 koopvaarders van *Amsterdam*, aangehouden bij *Foreland*, 2 Juni 1659.
Fol. 219 Onderhandelingen van *Nieuwpoort* met den *Council of State*, 23—30 Mei 1659.

65. Fol. 361. Verklaring van *van Houten* te *Duinkerken* in bovengenoemde zaak, 29 Juli 1659. Vert.

66. Fol. 29. Bevelen van den *Council of State*, omtrent *Ned.* schepen, Juli—Oct. 1659.
Fol. 174. *Ned.-Zweedsche* overeenkomst te *Elseneur*, 19 Dec. 1659.

67. Fol. 6. Memorie aan *Rich. Cromwell* door *Nieuwpoort*, over een genomen *Amsterdamsch* schip, de *Sancta Maria*, 4 Jan. 1659.
Fol. 14. *Nieuwpoort* aan de *S.-G.*, 7 Febr. 1659. Cop.
„ 56, 57. Extracten uit brieven van *Hornius* te *Leiden* aan *S. H.*, die het plan heeft opgevat een leven van *Cromwell* te schrijven, 5 Sept. 1659 en 24 Febr. 1660.
Fol. 69. *P. J. Coyet* aan ?, *Den Haag*, 1 Maart 1660.
„ 145. Memorie van *Fletcher*, deputy-gov. van de *Merch.-Adv.*, over den wolhandel van *Dordrecht*, 8 Maart 1660. Gezegeld.
Fol. 248. „Ingredienten, die souden connen dienen tot het formeeren van een tractaet van defensie tusschen desen Staet ter eene ende den *Churfurst van Ceulen* als *Prince van Luyck* ter andere zijde." Z. d.
Fol. 262. *Nieuwpoort* aan ?, 2 April 1660. Cop.

68—73. Deze deelen bevatten copieën en vertalingen van stukken, voorkomende in de voorafgaande portefeuilles en die niet in de uitgave der *Thurloe papers* zijn opgenomen. De uitgave daarvan schijnt niet tot stand te zijn gekomen. Een nadere bespreking vragen deze stukken niet,

daar zij, voor zoover zij op onze geschiedenis betrekking hebben, boven reeds zijn vermeld.

Hiermede zijn de *Thurloe papers* ten einde.

141. Fol. 66. „A brieffe discourse concerninge the *Emperor*'s election, the *Netherlandes* and the *Lowe Countryes* greatnes with some other affayres of State; wrytten by *sir Henry Wootton knight.*" 17de eeuw.

Fol. 74. Tractaat van *Willem III*, den *Keizer* en de *S.-G.*, 7 Sept. 1701. Cop.

143. Allerlei tractaten in copie, o. a.:

Fol. 1. Van *Hendrik VIII* en *Karel V*, 1522.

„ 26. Van *dez.* over de handelsverhoudingen, 24 Jan. 1515. *Foedera XIII*, 539.

Fol. 28b. Ander verdrag, eodem dato, t. a. p. XIII, 534.

„ 37. *Maximiliaan* en *Hendrik VIII*, 1516, t. a. p. XIII, 557.

„ 45. *Intercursus* van 28 Juli 1502, t. a. p. XIII, 6.

„ 51. *Id.* van 1513, t. a. p. XIII, 359.

„ 56b. *Id.* van 28 April 1520, t. a. p. XIII, 715.

„ 59. Tractaat van *Calais*, 24 Nov. 1521. Gedr. *Herbert*, *Life of Henry VIII. London*, 1649, pag. 117.

Fol. 66b. *Intercursus* van 24 Febr. 1495.

„ 69. Tractaat van *Kamerijk*, 1529. *Herbert*, t. a. p., blz. 288.

167. Fol. 41. „Projet ou formulaire de traité entre les *Estats-Gen. des Prov. U.* et *la Reine d'Angleterre* sur l'ayde durant la guerre", 1585.

Fol. 59. „The treaty of the *States of the U. P.* concerninge their debt due to *his Majestie* and the priviledges of the *Marchants Adv.* residing in their countries, agreed by the *States-Gen.*", 1608.

Fol. 74. Tractaat „de continuer l'alliance de ligue defensive entre les *Etats-Generaux* et *Jacques I d'Angleterre*", 9 Febr. 1624.

Fol. 76. „Originall treaty betweene *England* and the *States*, 5 Sept. 1625 at *Southampton.*"

Fol. 83. „Tractatus foederis offensivi et defensivi *Hagae Batavorum*, inter *Magnae Britanniae* Regem, Regem *Daniae* et *Ordines Unit. Belgii Prov.* 9° die Decembris 1625."

170—195B. Dit is de beroemde *Pepys-collectie.* Zij bevat zeer veel over den toestand der *Eng.* vloot en de zeeoorlogen met *Nederland. Pepys* was secretaris der *Admiraliteit* en als zoodanig in de gelegenheid, veel over zeezaken te weten. Wij kunnen volstaan met deze welbekende collectie even te vermelden.

255. Copieën van geloofsbrieven van *Eng.* gezanten naar het buitenland en van gouverneurs van Koloniën, 1664—1678.

353. Dergelijke bundel brieven, Sept. 1677—Febr. 1679.

312. Fol. 172. Minuut van een brief, om door *Engeland* een tegenvordering tegen de *Republiek* te doen instellen tegen den eisch van dezen staat om de achterstallen van 13 *Ned.* regimenten. Begin 18de eeuw.

Fol. 135. Petitie aan *Kon. Anna* voor de familie van *Willem Kupers*, een *Ned.* koopman, die op *Jamaica* bezittingen had. Cop. Z. d.

336. Fol. 5. Quaestie over een *Ned.* schip, de *Maria*, 9 Oct. 1696.

422. Regels der *Karthuizerorde*, 1386. Perk. 4°. 160 folio's. 14de eeuw. Aan 't einde: „Expliciunt nova statuta per manus fratris *Arnoldi de Diest*, cognomento *Kemmer* conscripta et finita feria post Ascensionem Domini. Amen."

447. Fol. 75. Ligging der *Eng.* en *Ned.* vloten onder *Berkeley* en *Almonde*, 1695.

449. Stukken over de *Eng.* vloot onder *Willem III.* Eenige cop. van brieven van *Willem III* als koning van *Engeland.*

450. Dergelijke stukken als in 't voorafgaande deel.

452. Fol. 23. Krijgsraad der *Eng.* en *Ned.* vloten, 15 Mei 1693.

447—455. Vormen de *Admiralty Papers* onder de regeering van *Willem III.*

457. „Answer from *Sam. Pepys* in behalf of the *Comm. of the Navy* to certain observations from a committee upon some of their proceedings in reference to the war with the *Dutch* and the management thereof.", 27 Nov. 1669.

468. Verhaal van *Sandwich* over zijn daden als commandant der vloot, 1 Juli—2 Oct. 1665. Veel over zijn aanval op de *Indische* retourvloot in de haven van *Bergen.* Cop.

478. Fol. 28. Memorie, door de *Ned.* en *Fransche* kerken te *Londen* ingediend bij de *Lords of the Committee of trade*, om de vreemde handwerkers in *Eng.* toe te laten, 17de eeuw.

Fol. 32. Rapport van *Dr. Worsley* nopens verklaringen van *maj. Bannister* en *maj. Needham* over de bedoeling van sommige artikelen van de overgave van *Suriname* aan de *Ned.* Z. d. ± 1667.

Fol. 38. Memorie van *de Witt* aan *Temple* over *Suriname*, 2 Juli 1669.

Fol. 43. Resolutie der *S.-G.* daarover, met een brief der *S.-G.* aan *Lichtenberge*, gouv. van *Suriname.*

480. Copie van de correspondentie van *Gabriel Sylvius*, *Eng.* gezant in *Denemarken*, met den *secretaris van Staat*, met *Willem III*, *Mary* e. a., 10 Sept. 1686—28 Juni 1689.

B. **4.** *Album* van *Catharina van Eck*, loopende over de jaren 1612—1618, met allerlei handteekeningen van beroemde personen. Vrij wat beschadigd.

7. Fol. 32 en 40b. Laatste instructie van *Karel V* aan *Philips II*. Eng. vert., met opdracht van *Northampton* aan *Elizabeth*.
Fol. 59. „Reasons of coniecture for the present affayres betweene *Spayne* and *England* and the *United Prov.* of the *Lowe Countryes*."

21. *Album* van *Johan van der Deck*, met handteekeningen van zijn vrienden in *Italië* en *Malta*, 1591 en '92, met gekleurde wapens en andere illustratiën. Zeer fraai exemplaar. Pap. 8°.

120. Fol. 192b. Lijst van tractaten, gesloten tusschen *Engeland* en *Vlaanderen*, 1278—1548.
Fol. 219. „Copie of the charge executed by an officer of armes intituled *Lorrayne Herauld*, belonging to the duke of *Lorrayne* his master, sent to *Charles*, *duke of Burgundy* and *Brabant* etc., then being at the siege of *Nuys* uppon the *Rhyne*", 16de eeuw.

132. Verzameling familiewapens van *Nederlanders* en *Duitschers*, 1532 in getal. Pap. fol. 17de eeuw.

163. Fol. 1. Anonyme brief aan de *S.-G.*, hen opwekkende om krachtig tegen *Spanje* op te treden. Eng. temp. *Jakob I*.

167. Fol. 67. „Est quod plus a *Belgis* quam *Turcis* caveret *Anglia*." Academische oratie, gehouden 2 Juli 1664.

172. Korte wereldkroniek, door een *Zuid-Nederlander* geschreven; loopende van de schepping tot 1688. Pap. 4°. 17de eeuw.

174. Fol. 32. Extracten uit brieven van *Erasmus* aan *Thomas Morus*, 17de eeuw.

214. Fol. 165. „*Philippus dux Burgundie* ad *Jacobum Regem Scottorum*", 2 regels.
„Responcio ad hec per quendam *Anglicum*." 44 regels. Lat. verzen.
Gedr. *Political poems and songs. Edw. III—Rich. III*. ed. *Wright*. *Londen* 1859. vol. II.

376. Fol. 36. *De Perny* aan *Martin Fidelle*, predik. der *Waalsche* gem. te *Utrecht*, over de verdrijving van eenige *Protestanten* uit *Frankrijk*, 2 Juli 1713.

384. Fol. 30. „The soveraignty of the seas of *England*, proved by record, historie and the municipall lawes of the Kingdome; also a summarie relacion concerning the inestimable riches and commodities of the *Brittish* seas; by *sir John Burgh*, knight, keeper of the Records in the *Tower of London*", gedr. *Londen*, 1651.

488. Fol. 48. *Wm. Boswell* aan *Laud*, *den Haag*, 12 Juni 1640. Cop.

C. **12.** Ned. *getijboek.* Perk. 12°. Begin 15de eeuw. Met geillumineerde initialen.

129. „Journal of the proceedings of *Oliver St. John* and *Walter Strickland*, *English* ambassadors at *the Hague* from their departure from *England*, 8 March to 28 June 1651."

146. Fol. 8. „Libri in bibliotheca *Isaaci Vossii* emendati et notis illustrati et maximam partem ad editionem novam parati."
Fol. 12. „Catalogus codicum MSS. integrioris notae et exactioris curae *Isaaci Vossii.*"

164 en **165.** Bevatten allerlei werken van *Robert Fleming*, predikant bij de *Schotsche* kerk te *Rotterdam*, later te *Londen*; eigenhandig. 17de eeuw.

172. Copieën van geloofsbrieven etc., door *Karel II* gezonden aan vreemde vorsten en staten, 1662—1680. Ook cop. van hem en *Jakob II* toegezonden brieven, 1667—1668.

183. „*Mary Sibilla Merian*'s dissertation on the generation and transformation of the insects of *Surinam.*" Eng. vert. van het Lat. werk van *Jan Oosterwijck. Amsterdam*, 1719.

280. „A replie to the Remonstrance of the Bewinthebbers or Directors of the *Netherlands East India Company*, lately exhibited to the Lords *States Generall* in iustification of the proceedings of theire officers at *Amboyna*, against the *English* there", 1624.

282. Een korte geschiedenis in het Engelsch van de troebelen in de *Nederlanden* van 1559 tot 1573. Begin: „The kinge havinge through God's grace setled his *Netherlands* in peace and quietness." 4°. Pap. 17de eeuw. 117 folio's.

293. Fol. 139. Instructie voor *Petrus Cajetanus* „when he went into *Flanders* to the *Prince of Parma.*" Z. d.
Fol. 174. „A discourse of *Don Scipio de Castro* about the arch duke *Mathias* going into *Flanders.*" Z. d.

Fol. 184. „A discourse of the same *Don Scipio de Castro* concerning the *Duke of Alençons* going into *Flanders*." Z. d.
Alles uit het Ital. vertaald. 16de eeuw.

364. Fol. 89. „Propositions faictes par les ambassadeurs du *Roy de la Grande Bretagne* aux ambassadeurs des *Estats des Provinces Un.* pour l'establissement du commerce dans *les Indes*, *Cologne*. Févr. 1674."
Fol. 90. „Conditions proposées à *Cologne* par les amb. des *P. U.* aux amb. du *Roy de la G. Bret.* et que le amb. *d'Espagne le Marquis de Fresno* proposa aussi à *Londres* au nom des *Estats des P. U.* au mois de Janv. et Févr. 1674."

383. Copieën van stukken over den invoer van hennep in *Engeland* van *Holland* uit, 1680.

373. „Consilium theologicum in cujusdam viri gratiam privatim conscriptum, quo authoritate sacrarum literarum ostenderet an et quatenus *Christiani* in ecclesiis pontificia tyranide adhuc pressis degentes, illarum ritibus et peractionibus comunicare possint; quis quoque uniuscujusque ritus sit fons verus, usus atque abusus; authore sanctiss. et celeberrimo sacrarum literarum professore *M. Bucero*." Aan 't einde staat: „1544. Descripta mense Julio." Pap. folio.

391—393. Collectie brieven van *Robinson*, *Eng.* plenipotentiaris te *Utrecht* in 1713. Daarbij tal van origineele brieven, aan *Robinson* toegezonden, benevens cop. van memoriën, concepten, voorstellen etc. etc., alles zeer belangrijk voor de geschiedenis van den *Utrechtschen* vredehandel.

394. Fol. 104. Request van den *markies van Bergen* aan *Koningin Mary*, tot bestrijding van het plan der *Eng.* kooplieden om van *Bergen-op-Zoom* naar *Antwerpen* te verhuizen, 1554. Daarbij een antwoord van de *Merchants-Adv.*
Fol. 109. Lijst van kooplieden uit de *Hanzesteden*, die Engelsch laken verkoopen te *Antwerpen*. 16de eeuw.
Fol. 116. Klacht der *Merchants-Adv.* te *Antwerpen* aan den *Privy Council* over de kooplieden der *Hanze*, die te *Antwerpen* wit laken uitvoeren. Met een decreet van den *Council* daartegen, 19 Maart 1555, 23 Maart 1556.

406. Fol. 83. Bericht uit *Amsterdam*, over de groote sterfte aldaar in 1691 en '92.

421. Fol. 209. Verklaring van *bp. Mews* van *Winchester* en *lord Weymouth*, betreffende diensten gedaan door *Wm. Griffith* als secretaris van *Coventry* bij de onderhandelingen te *Breda* in 1667.

424. Verzameling van stukken, betrekking hebbende op de onderhandelingen van *Wm. Herlle* in *Oost-Friesland* in 1584. Zij zijn door dezen zelve bijeengebracht, blijkens den titel: „To the *Queenes* most excellent Ma. my negociation in *East-Friseland*, 1584"

Behalve over deze onderhandelingen in *Oost-Friesland* vinden wij hier nog:

Fol. 1. *Herlle* aan *Elizabeth*, *Amsterdam*, 22 Juli 1584. Gesprek met den magistraat van *Dordrecht* over den moord van *Oranje*. Conferentie met *Paulus Buys*, den *Abp. van Keulen* e. a.

Fol. 8. Examinatie van het lijk van *Oranje* door *Petrus Forestus* en *Corn. Busenius*, 14 Juli 1584. Cop.

Fol. 10. „Certain notes and observations touching the traitor that murdered the *Prince of Orange*." Fransch met Eng. titel.

Fol. 12. Vonnis van *Balthazar Gerards*, 14 Juli 1584.

„ 14. Maatregelen tot handhaving der orde te *Dordrecht*, 14 Juli 1584.

Fol. 67, 70. Lat. vert. van een brief van *Menso Alting* aan *graaf Johan van Oost-Friesland*, met diens antwoord, 12 Sept. 1584.

Fol. 126. *Emden* aan *Elizabeth*, 12 Dec. 1584. Klachten over *Holland*, dat schepen voor de *Eems* legt. Lat. cop.

Fol. 128. *Willem Lodewijk* aan *Herlle*, 1 Jan. 1585. Hij is tevreden, dat *Oost-Friesland* gezanten naar *Engeland* zendt. Cop.

Fol. 130. *Amsterdam* aan *Elizabeth*, 9 Febr. 1585. Dank voor haar poging, om de orde in *Oost-Friesland* te herstellen. Cop.

Fol. 132. „Privilegium quod imperator *Carolus Magnus* dedit *Frisiis*, cujus autographum, scriptum in membranis et sigillatum est *Arhemi* in *Geldria*, quo translatum fuit per *Carolum* ducem *Geldriae*, cum illi pareret *Frisia*."

Fol 135. Bevestiging der privilegiën van *Oost-* en *West-Friesland* door Keizer *Sigismund*, 30 Sept. 1417. Cop.

Fol. 149. Plan van *Emden*.

„ 150. „A new and most exquisitt chart of *Est-Frizeland*, never sett furth before this sommer" (1585).

Fol. 51. Kaart van *Friesland*, 1579. Van *Sibrandus Leo Leovardiensis*.

„ 154 vlg. „Monsieur de *Seguris*' negociations in *Denmark* and *Germany*; part where of I (nam. *Herlle*) received in *Holland* in July 1584, and part in *Embden* before and after the commyng of the sayd *Seguris* thither in September following." De brieven van *de Ségur*, die door den *Koning van Navarre* gezonden was, werden door *Herlle* naar *Engeland* gezonden, met zijn eigen opmerkingen geëndosseerd. Deze kantteekeningen werpen dikwijls een helder licht op den algemeenen politieken toestand van *West-Europa*.

463. „A brief of many principall passages at home and abroad from June 1654 to Dec. 1659." Door *Samuel Dillingham* van *Northampton*.

476. Bundel papieren van theologischen aard van *Robert Fleming*, geschreven te *Utrecht*, 1684.

480. Eenige medische verhandelingen van *Diembroeck*, *Sylvius*, *Ph. Matthaeus*, *de Graaf*, *Rich. Lover* en *Glissonius*. Lat. 17de eeuw.

481. „Brief account of a tour through *Holland* and *Germany* to *Strasburg* and *Basle*, starting from *Dublin* on 29 Sept. 1722. O. S."

488. „Ex manuscriptis *Roberti Flaminii Rotterodami*, a°. 1686."

496. Fol. 13b. „De bello contra *Hollandos* per *Flandriam* gesto anno 1243." 4 regels, onder allerlei werken van *Joannes de Garlandia*.

505. Fol. 71, 87. 2 brieven van *John Gordon* aan *Rawlinson*, lord mayor van *Londen*, met een verhaal van den slag bij *Ramillies* en de daarop gevolgde marschen, 21 Mei—27 Juni 1706. Cop.
Fol. 95. Lijst van veroverde vaandels op de *Franschen* en *Beieren*, 7/18 Juli 1705.
Fol. 97. Vaandels, veroverd bij *Ramillies*, 12/23 Mei 1706.

522. Aanteekeningen over *Isaac Vossius* en over tal van andere onderwerpen (o. a. over het gebruik van brandewijn in *Holland*), get. *A. Dnalreveb* (d. i. *Beverland*).

525. „Dissertatio super *Apocalypsim S. Joannis*." In de hand van *Rob. Fleming*

535. *Hermanni Boerhave Chemia*. Pap. 8°. 18de eeuw.

564. „Catalogus operum *Dionysii Carthusiensis*, a seipso recensitus." 15de eeuw. Perk. 8°. Aan 't einde:
„Sunt adhuc plures libri quos composiut ipse et manu propria scripsit; hos omnes invenietis in domo professionis sue que dicitur *Bethleem* intra *Ruremundam* in *Gelria*, qui fuit sanctissime vite et obiit anno Domini MCCCCLXXI, ipso die Sancti Gregorii papae ... Et dictus est *Dionisius Ritzel* alias de *Leeuwis*. Et in conventu regularium in *Leiderdorp* multos ipsius invenies tractatus."

566. „Summaria biblica tam *Veteris* quam *Novi Testamenti*", van *Rob. Fleming*, 1685.

582. Index op bijbeltexten van *denz.*

598. „A declaration of the Revelation of *John* out of the vision into the true being of *Jesus Christ*... Translated out of the *Dutch*", 1657.

601. Miscellanea van *Rob. Fleming*.

650—652. „Dictata *Jacobi Perizonii*, prof. *Lugd. Bat.* in *Tursellini*

Epitomem historiarum libr. I, III, IV, ex ore ejus notata, annis 1698—'99."

653. „Annus mirabilis." Lofzang op het jaar 1704.

727. Cop. van brieven van *Sylvius* uit *Zelle*, *Wolfenbuttel* en *Hannover* aan *Sunderland*, *Jenkins* en *Sidney*. Cop. van de antwoorden van *Sunderland* en *Jenkins*, Mei—Sept. 1680. Veel over de pogingen van *Willem III* om bondgenooten in *Duitschland* te vinden.

734. „A breife collection of the beginning, rise and government of the *United Provinces* by the *States-Generall*, after the revolt from *Philip II* under the conduct of *William de Nassau*... collected out of authenticq histories and especially that... compiled by *Liewe van Aitsema*." Loopt van 1555 tot 1669. 155 folio's.

810. Journaal van den veldtocht van *Marlborough* in *Vlaanderen*, 27 April—1 Juli 1706, in enveloppe, geadresseerd: „For *Madam Sorsby* in *King Street*, *Blumsbery*, to be left at *Mr. Smith*'s."

836. „A discourse by *sir John Norreys*, concerning the *Lowe Countryes*", 1588.

838. Redevoeringen gehouden door *sir Walter Mildmay*, 1575— 1587. Een daarvan is 8 Maart 1585 gehouden ten huize van *Burghley*, over de vraag, in hoeverre *Elizabeth* de *Nederlanden* tegen *Spanje* moet steunen.

871. Dagboek van een *Engelschman*, achtergelaten op het eiland *Ascension* door den schout-bij-nacht der *Ned.* vloot, 5 Mei—10 Juni 1724. Slechts 5 blz. zijn beschreven.

849. Fol. 278. „Considerations touching the second article discussed in the conference", (nam. te *'s Hage* in 1611 tusschen *Remonstranten* en *Contra Remonstranten.*) Cop. van *Abp. Ussher* van *Armagh*. Gedr. *Acta Synodi Dordrechtanae. Lugd. Bat.*, 1620, II, 78.

935. Bundel familiepapieren, betrekking hebbende op de fam. *van Kerckhoven* te *Gent*. 17[de] eeuw.

936. Fol. 9. *John Foxe* aan een edelman, ten behoeve van eenige *Ned.* wederdoopers, die veroordeeld waren tot den brandstapel, 1575. Minuut.

Fol. 12. *Curatoren der Leidsche Univ.* aan *Fr. Junius*, met aanbieding van professoraat met 800 gulden 's jaars en 200 thaler verhuiskosten, 19 Aug. 1591.

Fol. 111. *Frederik Willem van Brandenburg* aan *Willem III*, 18 Oct. 1699. Ten behoeve der refugiés. Cop.

983. Fol. 174. *Henry Newton* aan *Compton*, 8 Mei 1706. Hij zendt hem een brief van *Grotius* „not generally known"' geschreven aan „a learned man at *Rome*."

Fol. 99 vlg. 8 brieven van *Dr. Wm. Stanley*, chaplain van *Mary van Oranje* aan *Compton*. 1 Jan., 15/25 Maart, 13 Mei, 26 Aug, 31 Dec. 1686; 28 Febr., 31 Maart 1687; 30 April 1688.

Fol. 97. *Dr. John Covell*, chaplain van *Mary* aan *Compton*, 24 Aug. 1685.

Deze brieven zijn zeer merkwaardig voor de kennis van het hof van *Willem III* en *Mary*.

982. Fol. 39. *John Herne* aan *Compton*, 27 Nov. 1685. Over de *prinses van Oranje*.

Fol. 150. *Prof. Le Moyne* te *Leiden* aan *Compton*. Z. d. Over de *Leidsche* bibliotheek, die zeer rijk is aan *Turksche*, *Perzische* en *Arabische* H.SS., maar arm in *Grieksche* en *Lat.*

Fol. 158. Ongeteekende brief van *Ken*, chaplain van *Mary* aan *Compton*, 13 Sept. 1680, gedr. *Anderson*, *Life of Ken*, 1854 p. 170.

Fol. 162. *Compton* aan *Robinson*, 25 Maart 1712. Over de *Eng.* kerken te *Amsterdam* en *Rotterdam*.

Fol. 168. *Dubourdieu* aan *Denz.*, 1 April 1712. Onderhandelingen te *Utrecht*, vooral met 't oog op de refugiés.

Fol. 178. *Compton* aan *Denz.*, 22 April (1712). Over de *Eng.* kerk te *Rotterdam*.

984. Fol. 10. „Apographum decreti *Curatorum Universitatis* et *Consulum civitatis Leydensis*, facti adversus novitates perniciosas", 16 Jan. 1676.

D. Deze afdeeling is nog niet geheel gecatalogiseerd.

23. Fol. 2. „A conference of weightes boolyon and valews of the silver monyes of *England* and of the silver monyes of the *Lowe Countries* with a comparyson of the exchange used to and fro betwene the *Burse* at *Anwerpe* and *Lombardstreet* in *London*", Febr. 1564.

33. Fol. 1. „A discourse of the beseeginge, defendinge and releevinge of the towne of *Bargen up Zome* in the yeare 1622."

Fol. 40. „An extract of the strength of the *States* army by land, foot and horse", 1634.

Fol. 52. „An extract of the strength of the *States* by sea and in their inlandish rivers in each of the five colledges of their *Admiraltye*, 7 Jan. 1634. Stilo Angliae."

47. Fol. 5^b. *Dan. Featley* aan *Sim. van Vliet*, pred. der *Ned.* kerk te *Londen*. Z. d. Cop.

61 en **62**. „The Travels of *Cornelius Le Brun* from *Holland* by sea

to *Archangel*, afterwards through *Muscovy* etc.... translated out of the French." De Fransche text gedrukt. *Amsterdam*, 1718.

124. „A breef and a true discourse of the late honorable voyage unto *Spaine* and of the wynning, sacking and burning of the famous towne of *Cadiz* there... by *Dr. Marbeck*, attending upon the person of the right hon. *Lord H. Admirall* of *England*." Gedr. *Hakluyt 's Voyages. Londen* 1599, I, 607.

156. „A history of the late insurrection at *Amsterdam* in the year MDCXCVI."

205. Boek met aanteekeningen van *Robert Fleming* uit *Leiden* en *Rotterdam*. Veel over de *Schotsche* kerk in de *Nederlanden*.

211. Lijsten van *Ned.* vorsten uit de middeleeuwen tot ± 1500.

212. „Consilium ac declaratio de firma, felici, et generali pace per provincias *Belgicas* constituenda, deque iisdem provinciis Regi suo pacandis et pristinae fortunae restituendis in modum libelli supplicii, ad praepotentes nobiles honoratos summaque sapientia ac prudentia praeditos dominos, Dominos meos, *Generales Belgii Ordines* referentes. Anno XVcLXXVI." Pap. 4o.

219. *Album* van *Friedrich Lossius*, 1612—1618. Daarin ook enkele Ned. namen: *Gomarus*, *Vossius*, *Heinsius*, *Matthaeus*, *Rivetus*, *Polyander*, *Walaeus* e. a. Pap. 4°.

222. „Commentarius in libris *Grotii* de jure belli ac papis." Excerpten uit aanteekeningen van *J. T. Gronovius*. 12°. pap. 17de eeuw.

230. Fol. 130. „Verba *Cl. Salmasii* in defensione sua Regia contra *Independentes*." Z. d.

279. Fol. 1. „Forma inquisitionis *Hispanicae* instituta in inferiori *Germania*, anno 1550."

Fol. 21. „Declaratio causarum, quibus adducta *Angliae* Regina *Belgis* afflictis et oppressis copias quasdam auxiliares miserit", 1585. Gedr. *Londen*, 1585.

Beide met verbeteringen in een andere hand.

280. Fol. 3b. Korte geschiedenis van alles, wat sedert het begin der regeering van *Elizabeth* in *Engeland*, *Frankrijk* en de *Nederlanden* is voorgevallen tot 1600. Lat.

296. Lat. gedichten van *Julius Caesar Scaliger*, meest in de hand van zijn zoon, den beroemden *Josephus*. Van dezen zelve eenige epigram-

men. Het H.S. bevat andere ged., dan die in 1621 door *Commelin* zijn uitgegeven. 17de eeuw.

315. Fol. 146. „Epigramma *J. A. G(ibbesii)* ad *Jac. Stuartum, Monmuthi* ducem, in obsidione *Trajecti ad Mosam* anno 1673 viriliter se agentem."

317. Fol. 168. Bericht van *Caxton* over een *Chaldeeuwsch* H.S. van *Erpenius* (thans te *Cambridge*), 12 Nov. 1657.

Fol. 200b. *Eng.* verzen op de *Eng.* en de *Ned.* vloot in den 1en *Eng.* oorlog.

Fol. 234. *Th. Marshall* aan *Dr. Tell.* Over lettertypen, die in *Holland* moeten worden gekocht, 23 Febr. 1670.

Fol. 263—274. Nog eenige brieven daarover, 1670—'72.

„ 238. *Th. Sainctserf* aan *Dr. Hammond*, 31 Maart 1657. Over *Grotius* en *Vossius.*

333. „Status missionis in *Foederato Belgio* anno 1701 mense Februario. S. S. D. N. *Clementi XI* omni reverentia et obedientia exhibitus per *Petrum archiepiscopum Sebastenum* in missione praefata vicarium apostolicum."

336. „Illustrissumo *Guilielmo Henrico Nassavio* Serenissimo *Auraugiae Principi*... a senatu populoque *Anglicano* supremo rerum ibidem moderatori constituo super descensu in *Angliam*, sibi nobisque, totique orbi vere *Christiano* longe felicissimo, *Thomae Gilberti* ministri pene octogenarii carmen gratulatorium." 4°.

346. Fol. 1. *Hopperus* aan *Bucerus*, 17 Oct. 1550.

Fol. 2. „Sriptum *J. Hopperi* exhibitum *episcopo Cantuariae*", 15 Febr. 1551.

Fol. 4, 5. *Joh. à Lasco* aan *Bucerus*, 12 en 26 Oct. 1550.

„ 7. *Bucerus* aan *Hopperus.* Z. d.

„ 9. *Dez.* aan *à Lasco.* Z. d.

„ 21. *Petrus Martyr* aan *Hopperus*, 4 Nov. 1550.

„ 25. *Guil. Billus* aan *Bucerus*, 8 Id. Nov. z. j.

„ 26. *Bucerus* aan *G. Billus.* Z. d.

„ 41. *Cranmer* aan *Bucerus*, 2 Dec. z. j.

„ 42. *Bucerus* aan *Cranmer.* Z. d.

352. Instructie voor *Lord Buckhurst* en *Rob. Beale*, Nov. 1586.

376. „Iudicium *Erasmi* de ceremoniis." Uit zijn brieven getrokken.

379. Fol. 200. „The soveraignetie of the seas of *England*", van *sir John Boroughs* (of *Burgh*). Gedr. *London*, 1651.

432. „Tafeltjes van de wijn ofte van anderen ware die met maten verkocht wordt... door *Paulus Beuren* in *Dordrecht*", 1670. 21/5.

439. Fol. 35ᵇ. „Remarques sur les *Etats* qui composent la republique *d'Hollande*", 17ᵈᵉ eeuw.
Fol. 26ᵇ. „Lettre de *Jacques* 2, *roy d'Angleterre* au *roy louis* 14 sur le perte de la bataille de *La Hogue* en 1692." Cop.

460. „Itinerarium van *Benjamin Tudelensis*, opgedragen aan *Curatoren der Leidsche Hoogeschool.* Cop. 18ᵈᵉ eeuw. Pap. 4°. Gedr. 1633, maar daar aan *François van Aerssen* opgedragen.

467. Fol. 15. „*Josephi Scaligeri* ad appendicem *Virgilianam* notae."

484. *Leven van Jezus*, in Ned. proza.
Fol. 1ᵇ. „Hier beghint die tafel van desen boeke."
„ 3. „Beghonnen inden iaer ons Here MCCCC ende XLVII op S. Marcus avont. Hier Beghint dat prologus vanden leven ons Heren Jhu Xi."
Op fol. 11 begint de levensgeschiedenis. Op fol. 2: „Item dit boec behoert toe *Arnt Valc*, *Vrederics soen.*" Op fol. 141ᵇ. breekt het plotseling af. Perk. 4°. 15ᵈᵉ eeuw. Over 2 kolommen geschreven.

533. Fol. 1. „Dit es de tafele van der wettelicheide van der stede van *Brucghe.*"
Fol. 14. „Dit zijn de XVII pointen tusschen die van *Brucghe* ende die van *den Vrijen.*" Aan 't einde: Febr. 1317.
Fol. 16ᵇ. „Dit zijn de Vrijheden en de usagien die die van *Brucghe* houden ende maintenieren jeghens die van *den Vrijen.*"
Fol. 18. „Die ordonnanche die ghemaect es bi scepenen up die onredelike pandinghe te belettene ende te beweerne." 28 Oct. 1378.
Fol. 24. „Memorie hoe brooden van IIII uncen sculdigh sijn te weghene." Perk. 4°. 15ᵈᵉ eeuw.

559. Fol. 1. „Oraison funebre sur la mort du tresnoble et tresrev. theologien, Mons. *Jehan Polyander de Kerkhove*.,. récité par Mons. *Fredericq Spanheim*... le XVII Febr. 1646." Lat. origineel gedr. *Leiden*, 1646.
Fol. 45. *Prof. de Dieu* aan *Ussher*, 17 Nov. 1640. Cop.
„ 51ᵇ. *Clignett* aan *Polyander*, 28 Maart 1644. Cop.

565. Fol. 1, 9. *Deensch-Ned.* tractaat, 10 Juli 1674.
Fol. 37. Tractaat tusschen *Brandenburg*, de *S.-G.*, *Brunswijk* en *Denemarken*, 12 Juni en 25 Oct. 1666. Copieën.

568. Fol. 141. *Zweedsch-Ned.* verdrag, 15/25 Nov. 1693.
Fol. 148. *Deensch-* „ „ , 7 April 1694.

Fol. 150. „Continuatio Protocolli gehalten in der conferentz mit dem lenvoyé *Hoppden*, 21 Febr./2 Märtz 1693."

Fol. 170. Voorstellen van *C. de Lenthe*, gezant van *Denemarken*, aan de *S.-G.*, 21 Dec. 1693 en 24 Jan. 1694.

Fol. 257. „Traicté de 1669 entre le *Dannenmarck* et les *E.-G.* sur la commerce de *Norvege*." Cop.

569. Fol. 26. *Gallieres*, *Ned.* gezant te *Regensburg*, aan de *S.-G.*, 12 Maart 1725. Extract.

Fol. 29. *Zweden* aan *Rumpff*, *Ned.* gezant te *Stockholm*, 5 April 1725. Cop.

573. „Relation de ce qui s'est passé depuis le commencement du siège de *Namur* depuis le 29e de juin 1695."

574. Fol. 25. „Manifeste ... contenant les raisons, qui doivent obliger les Princes conféдérés *Catholiques* de contribuer au restablissement de *S. M. Britannique*," 10 Febr. 1697.

Fol. 31. Verzen „sur fausse nouvelle ... que le *Roy* ... reconnaistra *le Prince d'Orange* pour légitime *d'Angleterre*", 10 Febr. 1697.

576. Fol. 1. „Traité touchant la nullité de la renontiation faicte par la feue reine *Marie Thereze*." Z. d.

Fol. 9. „Lettre ecrite *danvers* le 29 Dec. 1700 par mons. *N.* à mons. *P.* en *Hollande*."

Fol. 18. Verdeelingsverdrag van 3 Maart 1700.

„ 24. Testament van *Karel II*, 2 Oct. 1700.

„ 48. „Remarques sur la succession du duc *d'Anjou* ... traduit de *l'Anglois*", 1701.

Fol. 72. Hetz. „Seconde partie."

573—578. Bevatten een journaal van alle gebeurtenissen van 1694—1702 in *West-Europa*. Daaruit de bovengenoemde uittreksels.

579. „Traittés de *Flandres*", 5 dln. Onderhandelingen van *Jeannin* met de *Republiek*, 1607—1609. Gedr. *Petitot*, *Collection des mémoires relatifs à l'histoire de France. Parijs*, 1821 en 22 vol. XI—XV."

606. „Relatione del clarissimo *Contarene*, ritornato ambasciatore dall' imperatore *Carlo V*." Cop. 17de eeuw. Pap. fol.

665. Fol. 1. „*Sir Francis Vere*'s notes of directions howe farre everie man's office in an army doth extend and the dutie the officer is to doe." Gedeeltelijk gedr. *Venn. Military and Maritime Discipline. London*, 1672, pag. 186.

Fol. 15. „Commentaries" van *Vere*. Begint met „The releving of *Rhineberghe*." Onvolledig.

Fol. 58b. *Sir John Ogle* over de laatste charge bij *Nieuwpoort*.
„ 69. „*Vere's* parley" te *Ostende*.
„ 80. „The reasons for the eight day by *sir John Ogle*."
Vere's werken zijn gedr. door *Dr. Dillingham*, *Cambridge*, 1657.

669. „A discovery of the *Hollanders* trade and their circumventing us therein and the meanes how to make profitt by the fishing, by which they have gathered and still gather soe great a benefitt with the profit, honour and securitie that will redound to *his Highness* and all sorts of people within *his Highness* three kingdomes by *A*." Begin 17de eeuw. Pap. fol.

672. Fol. 1. „A discourse of *Holland* and *Zeland*." Benevens eenige stukken over een eventueel huwelijk van *Elizabeth*, 16de eeuw.

749. Correspondentie, memoriën etc. van *Sylvius*, *Eng.* gezant in *Denemarken*, 1685—1689. Indirect van belang voor onze geschiedenis.

762. Fol. 1. Commissie en Instructie van *Cromwell* aan *John Edwards* en *Mich. Evans*, om restitutie te verkrijgen voor hun door *Ned.* aangehouden goederen, 19 April 1654. Cop.
Fol. 19. Stukken over een arbitrage tusschen *Nederland* en *Engeland* over deze quaestiën. Cop.

810. Fol. 5. „A relation of the retaking of the isle of *Saint Hellena* and 3 *Dutch East India* prizes", Mei 1673.
Fol. 6. Verhaal van de plundering van *Vera Cruz*, door *Hollandsche* vrijbuiters, Mei 1683.

813. Kaarten van baaien, havens, steden etc., o. a. in *Nederlandsch-Indië: Bachan*, *Molukken* (1), *Ternate* (3), *Gama Lama* op *Ternate* (5), *Fort Nassau* op *Banda Neira* (11), *Sohor* (13), *Bali* (14), *Groot-Banda* (15), *Djilolo* (16), *Nieuw Guinea* (18), *Borneo* (27), *Bantam* (28). 17de eeuw.

814. Index op de papieren van *sir Leoline Jenkins*.

825. Fol. 47. Brief van *Tho. Foxe* ten behoeve van *Ned.* ter dood veroordeelde wederdoopers. Autograaf. Gedr. *Townsend. Acts and Monuments*, 1843, vol. I.

IV. *Clarendon MSS.*

Deze zijn alle opgenomen in den *Calendar of the Clarendon State Papers, preserved in the Bodleian Library*.
Vol. I van *Ogle* en *Bliss*, 1523—1649.
„ II van *Dunn Macray*, 1649—1654.
„ III van *denz.*, 1655—1657.

Alle van registers voorzien. Deze uitgave wordt voortgezet. Wij behoeven dus bij deze H.SS. niet langer stil te staan.

V. *Fortescue MSS.* (Gedr. Catal.)

N°. **24.** *Maurits* aan *Elizabeth.* Ter verklaring van zijn houding in de zaak van *Geertruidenberg.* 7/17 Mei 1589.

N°. **29.** Afgev. der *S.-G.* aan *Walsingham.* Zij vragen dat *Vasseur* door den *Raad van State*, en niet in *Engeland* zal worden gevonnisd. 30 Juni/10 Juli 1589.

N°. **82.** *Jakob I* aan de *S.-G.* (?). Beklaagt zich over beleedigingen, door *Maurits* aan *Winwood* aangedaan. 1 Dec. 1608.

N°. **119.** *Jakob I* aan *Caron.* Roept zijn medewerking in ten behoeve van *Lord Buccleuch*, die gelden, door zijn vader aan de *Staten* voorgeschoten, tracht terug te krijgen. Z. d. 1616.

N°. **162.** *Carleton* aan *Buckingham.* Introductie voor *sir Edw. Harwood*, die brieven van *Maurits* medeneemt naar *Engeland*, welke diens aandeel in de godsdienstige quaestie zullen verklaren. 2 Dec. 1617.

N°. **183.** *Sir Henry Care* aan *denz.* Vraagt om den gezantschapspost in *den Haag* voor *sir E. Barret*, zoo *Carleton* staatssecretaris wordt. 16 Juni 1618.

N°. **193.** *Carleton* aan *denz. Oldenbarneveld* is gearresteerd. 19 Aug. 1618.

N°. **198.** *Jakob I* aan *Zeeland.* Klaagt over het gedrag van walvischvaarders. 25 Sept. 1618.

N°. **210.** *Carleton* aan *Buckingham.* Over promotie van officieren. 22 Nov. 1618.

N°. **213.** *Sir Robert Naunton* aan *denz.* De Commiss. van de *Staten* zullen heden komen. 27 Nov. 1618.

N°. **215.** *Sir John Ogle* aan *denz.* Excuses voor zijn nalatigheid. 10 Dec. 1618.

N°. **218.** *Naunton* aan *denz.* De Commiss. van de *Staten* zullen Dinsdag a. s. audientie hebben. 13 Dec. 1618.

N°. **232.** *Carleton* aan *denz.* Er is een plan gevormd tot een *West-Indische Compagnie.* 5 Febr. 1619.

N°. 233. *Sir Henry Wotton* aan *denz.* Aanbeveling van *Alex. Brett* voor een compagnie in de *Nederlanden*. 5/15 Febr. 1619.

N°. 244. *Carleton* aan *denz.* Steunt *Maurits'* verzoek om aan de *Westfriezen* permissie te geven „to transport ordnance." De *S.-G.* zijn op 't punt een verdrag met *Venetië* te sluiten. Hoe denkt de koning over een verbond van *Brunswijk* met de *Republiek?*. 18 Juni 1619.

N°. 252. *Dez.* aan *Packer*. Gratie van een officier *Kennithorp*. 25 Aug. 1619.

N°. 253. *Naunton* aan *Buckingham*. Zendt brieven van *Carleton*. *Bohemen* zal de *S.-G.* vragen het te steunen. 30 Aug. 1619.

N°. 254. *Dez.* aan *denz.* Zendt een brief van *Carleton*. 31 Aug. 1619.

„ 274. „ „ „ . Evenzoo. 1 Dec. 1619.

„ 276. *Ogle* „ „ . Over *sir J. Manwood*, die een betrekking zoekt in het leger der *Staten*. 4 Dec. 1619.

N°. 310. De *stad Middelburg* aan *denz.* Vraagt zijn steun voor de gezanten, die de klachten der *Merch. Adv.* gaan beantwoorden bij den *Koning*. 23 Juni/3 Juli 1620.

N°. 318. *Nannton* aan *Buckingham*. Over het geld, door *Caron* betaald voor boetes, beloopen door *Ned.* kooplieden. 21 Juli 1620.

N°. 324. *Carleton* aan *denz.* Aanvrage om bevordering. 1 Sept. 1620.

„ 359. *Sir John Eyre* aan *denz.* De *Ned.* gezant steunt den *Boheemschen* gezant tegen den *Keizerlijken*. *Constantinopel*, 24 Mei 1621.

N°. 396. *Carleton* aan *denz.* *Sir Henry Rich* keert naar *Engeland* terug. 2 Jan. 1622.

N°. 419. *Conway* aan *denz.* Zendt hem een plan van het beleg van *Bergen-op-Zoom*. 31 Oct. 1622.

N°. 420. *Jakob I* aan *sir George Calvert*. Verwondert zich, dat de *Eng.* Commiss. de *Ned.* nog niet gesproken hebben over de *Indische* zaken. Nov. 1622.

N°. 421. *Eng. Comm.* aan *Jakob I*. Onderhandelingen met de Comm. der *Staten* over *Indië*. 19 Nov. 1622.

N°. 447. *Carleton* aan *Buckingham*. Vraagt een maand verlof. 19 Juni 1624.

N°. **457.** *Oxford* aan *denz.* Over den toestand der verdedigingsmiddelen te *Waalwijk.* 18 Oct. 1624.

N°. **476.** *Jakob I* aan *Maurits.* Aanbeveling voor *Nich. Rabble.* Z. d.

„ **498.** *Buckingham* aan *Maurits. Carleton* zal hem over zijn (*B.*'s) aanstaande reis mededeelingen doen. Mei 1627.

VI. *Liturgical MSS.* (Catal van *Coxe*).

Rawlinson liturgical f. 8. Ned. *getijboek*, 15de eeuw. 12°. Perk. Geïllumineerd.

Id. Id. g. 4. Derg. *getijboek*, 15de eeuw. 12°. Perk. Geïllumineerd.

Rawl. Add. D. 39. „*Durandus.* Rationale officiorum." Pap. groot folio. 218 folio's. Aan 't einde: „Completus nec non finitus liber iste per me *Jacobum Henrici filium de Traiecto inferiori*, anno dni XIVcLI die Mercurii post festum St. Agnetis."

VII. *MSS. Junius.*
Van deze MSS. bestaat nog geen afzonderlijke catalogus. Een lijst er van is te vinden in den ouden *Catalogus* der HSS. der *Bodleian Library* van 1697.

5133. (Jun. 21). De *Theutonista* van *van der Schueren*, ed. 1475. Met aant. van *Junius.*

5161. (49). 1. „Jus comitatus *Frisiae*, Lingua Frisica ex codice *D. Werneri Emmen*, Reip. *Groninganae* Senatoris." Begin: „Hweth is riucht? list en kenst riuchtis unde godis."
2. „Leges *Fricisae* in duabus partibus; ex *Simonis Gabemae* codice MS." Begin: „Hwat is riucht. List ende konst riuchtis ende godis."
3. „*Upstalbomici* Conventus leges, quas Latine edidit *Sibrandus Siccama*, in *Gabemae* Legum Frisicarum Cod. MS., in 4°. inveniuntur Frisice: ex quo huc descripsit illas *Junius.*" Begin: „Hier beginnet da wilkarren farr *opstallis-baem.*"
Alles in *Junius'* hand geschreven.

5189. (78). Fol. 1. „Leges *Frisiorum* cum notis *Cl. Junii.*" „Dit is ryucht, wye hem wil laten aeftigen."
Fol. 185. „Hoe die friesen roem wonnen."
„ 243. „Bloedresne in rethe schelma fyouwerasum ontswera ute wardes dolgis also."
Fol. 263. „Alsoe vele alsic bescheiden byn, alsoe ghehoersaem ben ic", etc.
Fol. 269. „*Koning David* was koning over voel riken."
„ 272. „Het is altoes gheen vastelavent." Lofzang aan *Maria.* Zie Tijdsch. v. Ned. taal en lett. IV, 188 en Zeitschr. f. d. Alt. XXXVII, 2.
Fol. 277. Publicatie door Schout, Burgemeesteren en Schepenen van

Haarlem, van een verdrag tusschen deze stad en *Workum*. Z. d.
Fol. 281. „Dyt syn vonnisse vanden waterrechte ten *damme* in *Vlanderen*."
Fol. 304. „Incipiunt gesta fresonum. Je almachtighe god dier onbegriplick is in tyne werken ende wencken."
Fol. 320. „Explicit gesta fresonum."
Pap. 4°. MS. 16de eeuw, met aanteekeningen uit de 17de eeuw. Het behoorde aan *Sybout Aysma* (fol. 74 en 219).

5220. (**109**). „Liber legum et consuetudinum *Frisicarum*, Frisice. Impressus. Cui adduntur in margine notae MSS. et praemittuntur unum et alterum excerptum ex *Ubbone Emmio* et syllabus capitum per *Cl. Junium*." Deze titel is duidelijk.

5221. (**110**). „Hymnus 26 canendi per circulum anni in lingua Frisica cum interpretatione Latina interlineari." In *Junius*' hand. Dit boek is „lost in *Dr. Owen*'s time or before."

5222. (**111**). „Leges *Frisiorum* antiquae editae per *Sibrand. Siccamam*, *Franekerae*, 1617. Inter quas sunt leges conventus *Upstalbomicae*, quas *Junius* contulit cum MS. et variantes Lectiones in margine apposuit."

5226. (**115**). N°. 3. „Dictionarium *Frisico Latinum*."
N°. 7. 1. „Carmina frisica cum notis *Junii* in chartis laceris." Excerpten uit *Gysbert Japicxs*.
2. „De literis *Frisicis* tractatus, quem transscripsit *Junius* ex *Gabbemae* chartis."

VIII. *Ashmole MSS.* (Gedr. catalogus van *Black*, zonder register).

1. „*Album amicorum* quod secum gestabat Dominus *Ludolff von dem Werder*", 1618. Hierin handteekeningen van *Frederik Hendrik*, *Maurits* en meer leden der familie *Oranje*.

36 en **37**. Bevatten allerlei politieke balladen en andere gedichten in één band, o. a.:
Fol. 119. „Verses against the *Dutch*, addressed by *sir Robert Stapleton* to the *King*", 1666.

38. Derg. verzameling, o. a.:
N°. 98. „Epigram in *Belgarum?*"
„ 326. „Uppon *sir Phillip Sidney*; a man of rare vertues."

48. Fol. 40b. „ „ „ „ of himselfe."

800. Fol. 1. „ „ „ „ to *Queene Elizabeth* concerning her marriage with *Monseur*" (*Anjou*). Cop.

807. Fol. 1. Boodschap van *Karel II* aan de *Commons*, over zijn verbond met *Holland* tegen *Frankrijk*, 1677. Cop.

Fol. 3b. „The substance of his *Maties* speech to the *Dutch* Embassador", 21 Sept. 1664. Cop.

Fol. 24b. Adres der *Commons* aan *Karel II*, met dankbetuiging voor het huwelijk van *Mary* met *Willem III*. 1677. Cop.

816. Fol. 81. Aanteekeningen over expeditiën naar *Holland* in 1585. Zeer beschadigd.

826. Fol. 11. „The most weightie secrets and last instructions gyven by *Phillipp the second*, king of *Spaine* te his sonne *Phillip the third*, whoe nowe raigneth, teaching him howe to governe himselfe and his Kingdome after de decease of his Father, brought to light by a servant of *Don Christ. Demona*, called *Roderico*, translated out of Spanish into Englishe."

Fol. 40. „Inscriptio super victoria navali adversus *Anglos* anno 1666 parta, a *Batavis* posita."

Fol. 41. Aant. in het Spaansch over de *Nederlanden*, *Spanje* en *Frankrijk*, 1666.

Fol. 108. Proclamatie van den vrede tusschen *Hendrik VIII* en *Karel V*, 10 Febr. 1516. Cop.

Fol. 182. Copie van een brief van een edelman over de quaestie tusschen de *Nederlanders* en de *Merch.-Advent.* Z. d.

Fol. 233. „Relatio summaria gestorum in *Synodo nationali Dordrici* inchoata Novembris, 3°. die Martis 1618."

831. Fol. 251. „The course of the fare of cloth in *Holland*." Met een petitie der *Merch.-Adv.* aan den *Privy Council*, om bescherming tegen de *Hollanders*, ± 1627.

840. Fol. 95. „The mariage celebrate at the cite of *Lipsyck* in *Mysen*, the 24 of August bytweene the *Prynce of Orange* and the dowghter of *Duke Morys*. And also the dutie of the prynces."

Fol. 295. „Bill of acknowledgement of plate borrowed of the *Queen* by *Nich. Wotton*... to furnish his table when sent into *Flanders*", 7 Maart 1565.

Fol. 297. „*Nich. Wotton* elegium, a *Glovero* correctum." en „Epigramma in *Lugduni* laudem." Alles 16de eeuw.

842. Fol. 109. „An exact narrative of ye state of *Guyana* and of ye *Englih* colony in *Surynam*, in ye beginning of ye warre with ye *Dutch* and of its actions during the warre and the taking thereof by a fleet from *Zealand*." Van de hand van *Wm. Byam*.

845. Geslachtslijsten, o. a. van de *Oostenrijksche* hertogen, de graven van *Vlaanderen*, van die van *Gelre* en *Zutfen*. Met wapens etc.

1153. Fol. 1. „Objections by the *K. of Spaine* against *Q. Elizabeth* for protecting the *Hollanders*." Benevens: „Reasons why *Q. Elizabeth* protected the *Hollanders* against the *Kinge of Spaine*", 16de eeuw.

Fol. 120. Eenige *Eng.* en *Ned.* spreuken. Eod. temp.

1291. *Gebedenboek*, 15de eeuw. 12°. Perk. Rijk geïllumineerd. Lat. Daarin ook enkele Ned. gebeden, nam.:

Fol. 151. „Ave morgen sterne, troost der cristenheit."

„ 153[b]. „Eyn gut gebede van der heiligen drievuldicheyt."

„ 159. „Eer men dat Sacrament ontfaet."

„ 161. „Als men dat Sacrament ontfaen hevet."

1729. Origineele brieven, o. a.:

Fol. 132. *Joan Casimir* aan *Elizabeth*, 22 Jan. 1590. Over de *Duitsche* toestanden.

Fol. 139. *Aartsh. Albert* aan *dez.*, 7 Febr. 1600. Over de toekomstige onderhandelingen te *Boulogne.*

IX. *MSS. Jacobi de Sanctamanda* (gedr. *Catalogus* in *Catalogus Codicum MSS. Bibl. Bodl.* van *Coxe.* I, pag. 889.)

3. Fol. 32. „Rapport des sieurs Amb. M. de *St. Aldegonde*, le sr. *Jehan de Hincheur*, de *Adrien Hessels*, cons. des etats de *Brabant* etc., après leur retour de *France* faict à M. *le Prince d'Orange* et à M.M. les *E. G.* assemblez à *Delft*", 1581.

Fol. 64. „Copie d'aulcuns articles tirez hors la demande faicte par le procureur general sieur *d'Egmont*" Z. d.

4. Origineele brieven van *Willem van Oranje* aan *Wesembeke*, van *Dillenburg* uit, nam.:

Fol. 1: 8 Jan.; 3 en 5: 11 Jan.; 6: 12 Jan.; 8: 19 Jan.; 10: 26 Jan.; 11: 9 Febr.; 13: 23 Febr.; 15: 18 Maart; 17: 22 Maart; 19: 16 April; 21: 20 April; 23: 27 April; 25: 11 Mei; 27: 19 Mei; alles 1571.

5. Fol. 1. Lijst van troepen in de *Nederlanden*, 1586.

Fol. 10. „Project ou liste de certain nombre de gens de guerre et aultres frais de dependans moiennant lesquelz les *Provinces Unies* pourroient par la grace non seulement estre garanties et preservees contre les forces du *Roy d'Espagne*, mais aussi une fois affranchies et delivrées de ceste longue et calamiteuse guerre intestine." Tijd van *Leycester.*

Fol. 19. „Instructions for the Comissaryes of musters in the *Lowe Countreys.*" Fransch. eod. temp.

Fol. 26. „The answere of the... *earl of Hohenloe*... against certaine Remonstrations made by his Exc. the *earle of Lester*... to the *S.-G.*." Gedr. te *Leiden*, 1587.

Fol. 48. De *S.-G.* aan *Leycester*, 4 Febr. 1586/7. Met Eng. vert.

„ 66. *Dez.* aan *Buckhurst*, 17 Sept. 1587. Met Eng. vert.

Fol. 88. „The poinctes of the letter of the 4 Febr." (1587).
„ 89. Verklaringen der *S.-G.*, 17 Juni 1587. Eng. vert.
„ 99. Edict van *Leycester* tegen het bespreken van de publieke zaak, 14 Aug. 1587. Eng. en Fransch.
Fol. 109. Afscheidsbrief van *Leycester*. *Vlissingen*, 6 Dec. 1587.

6, 7 en **8.** In één deel, doorgepagineerd.
Fol. 22. *L. de Coligny* aan *Norris*, 20 Jan. z. j. Vraagt plaatsing voor een jong officier.
Fol. 51, 53. *Oranje* aan *Wesembeke*, 1 Aug. en 26 Juni 1571.
Fol. 59. *Elizabeth* aan *Norris*, 31 Oct. 1585. Hij moet volharden in den defensieven oorlog.
Fol. 61. *Dez.* aan *denz.*, 3 Maart 1586. Hij moet *Vlissingen* en *den Briel* versterken.
Fol. 65. *Leycester* aan *denz.*, 18 Aug. 1588. Hij moet het leger dadelijk ontbinden.
Fol. 67. *Walsingham* aan *denz.*, 12 Mei 1585. Hij moet zich aan 't hoofd der troepen in de *Ned.* stellen.
Fol. 75. *Baskerville* aan ?. Hij gaat met *Norris* naar de *Ned.*, 20 Jan. z. j.

9, 10 en **11.** Evenzoo in één deel, doorgepagineerd.
Fol. 1. De *stad Utrecht* aan *Elizabeth*. Lof van *Norris*. 26 Juni 1587.
„ 4. Extracten uit brieven van *de la Prié* aan de *S.-G.* over het beleg van *Rouaan*.
Fol. 40. „Minuta de la Carta que escrivy al exc. *Comendador mayor de Castella*" (*Requesens*), 8 Maart 1574. Waarschijnlijk van *Philips II*.
Fol. 48. „Minuta de la que escrivy al exc. *Duque de Alva*", 15 Dec. 1572. Evenzoo waarschijnlijk van *Philips II*.
Fol. 52. De *S.-G.* aan *Elizabeth*, 9 Juli 1587. Lof van *John Norris*.
„ 56. „Services performed by *sir John Norreys* in the *Low Countries*." Z. d.
Fol. 69. *Elizabeth* aan de *bisschoppen*, om ruiters te werven voor de *Ned.* Nov. Z. j.

36. Tal van anonyme berichten „To his very worthy and highly honoured friend, Mr. *St. Amands*." 1637—1642. Verreweg de meeste zijn niet gedateerd. Onder deze zijn berichten uit *Veere*, *Amsterdam* en *den Haag*.

44. Verslag van een reis, gedaan door *James St. Amand* door *Holland* en *Oostenrijk* naar *Venetië*. 11 Sept. 1705 begon de reis.

45. Fol. 4. „*Johannis Frederici Gronovii* Dictata in *Petronium Arbitrum*", Juli 1659.
Fol. 70. „Carmen in celeberrimam obsidionem *Lugd. Bat.*, anno 1574."

Fol. 90. „Summa *Poliorceticon Joh. Lipsii.*"
„ 113. „Inscriptiones in memoriam *Ewaldi Screvelii* et *Johannis Polyandri a Kerchove.*"

46. *Gronovius*' editie van *Arrianus* met MS. aanteekeningen.

48. Fol. 2. Emendatiën op *Terentius.*
Fol. 30. „Observationes in *Scaligeri* poetica."

56. Noten van *Dan. Heinsius*, *Scaliger* e. a. over *Theocritus*, *Moschus*, *Bion* en *Simmius.*

60. Aant. op *Theocritus* van *Scaliger* en *Heinsius.*

X. *MSS. Douce.* (Gedr. catalogus met reg.)

44. Ned. *gebedenboek.* Pap. 12°. 15de eeuw. Begin: „Dit is dat boeck van *Mechteldis* revelacie ende is hoe God die siele noedet mit synre minnen."

46. Fol. 1. *Ph. Sidney* aan *Elizabeth*, z. d., afradende het huwelijk met *Anjou.* Gedr. *Sydney papers* I, 287.

57. Lat. *gebedenboek*, vroeger het eigendom van het klooster te *Beverwijk*, later van *Grietjen Huberts*, *Bernard* en *T. H. van Kranepool.* Op fol. 1b, met een jongenshand aant. omtrent familiën te *Zierikzee.* Op fol. 162 vlg.: „Religioso viro fratri *M.* ordinis *Carthusiensi* prope *Trajectum*, nepoti meo karissimo *Frater Johannes* confrater et conservus in Domino." Z. d. Deze brief handelt over de passie van *Jezus* en het laatste oordeel.
Wij vinden hier onder andere gebeden ook *Beda*'s „Oratio de septem verbis" en *Ambrosius*' „Oratio de venerabili sacramento." Perk. 12°. 15de eeuw.

68. *Album* van *Emanuel van Meteren*, met allerlei teekeningen, spreuken, gedichten etc. van *Lucas de Heere*, *Goltzius*, *Hoefnagel* e. a.
Door *Douce*, van wien dit fraaie album afkomstig is, is op het schutblad geschreven: „This Album, extremely interesting for the portraits, autographs and drawings of several eminent persons, was at one time deposited in the *Dutch* church in *St. Austin Friars* and was most probably quite perfect at that time, though at present it wants a few leaves; and this appears to have been the fact from extract from it, preserved in the fourth volume of *Strype*'s Annals of Church and State; being *sir Robert Cotton*'s entry in it, now unfortunately wanting at fol. 99."

110. Lat. codex, bevattende allerlei verhandelingen van *Hieronymus*,

Ambrosius en *Augustinus*, benevens de brieven van *Jacobus*, *Petrus*, *Johannes* en *den Prediker*. Perk. 4°.

Zooals uit een aant. aan het einde blijkt, is dit H.S. geïllumineerd voor *Christ. Urswick*, deken van *Windsor* „arte vero et ingenio *Petri Meghen*, monoculi *Theutonis* nacione *Brabantini*, oppidi *Buschiducensis*, *Leodiensis* diocesis", 28 Nov. 1505.

181. „L'estat de la maison du duc *Charles de Bourgoingne*, dict *le Hardi*, composé par *Messire Olivier de la Marche*, chevallier conseiller et maitre d'hotel de Mons. le duc en 1474." Het H.S. is afkomstig van de *Hoochstratens*. Pap. fol. 16de eeuw. Gedr., doch naar een ander H.S. met *Olivier*'s memoires in 1616 en 1645.

194. Fol. 69. „Chartae ad susceptionem legatorum *Maximiliani* imperatoris pro sponsalibus inter *Carolum Castellae* principem et *Mariam Henrici VII* filiam." *Rymer*, XIII, 171.

Fol. 99. „The mariage of *Queene Mary* unto *Phillip* prince of *Spayne*... in the cathedrall church of *Wynchester* on Wensday 20th of July 1554, copied out of a booke of presidents... examined this 28th of February 1634."

Fol. 107. „Description de la céremonie des nuptialles de M. *le Prince d'Orange* et de Madame la princesse, fille aisnée du *Roy de la Grande Bretaigne*", 4 Mei 1641.

219, 220. Lat. *gebedenboek* in 2 stukken, vervaardigd voor *Maximiliaan*. Perk. 12°. Fraai geïllumineerd.

221. *Album* van autographen, met sonnetten, aphorismen en teekeningen, verzameld door *Theodoor van Wassenaer van Duvenvoorde*, 16de en 17de eeuw.

381. Fol. 19. Een blad perkament, waarop een Ned. fragment van een heiligenleven. 14de eeuw.

383. Fol. 1. Fragment van den roman van *Gyron li Courtois* van *Hélie de Borron*. MS. vervaardigd voor *Engelbert van Nassau*. Perk. groot folio, ± 1500.

374. Fransch *gebedenboek*, vroeger het eigendom van *Karel den Stoute*. Perk. groot folio, 15de eeuw.

393. Fol. 29. *Lord Hunsdon* aan *Wm. Parsons*, met verzoek zijn zoon *Edmund Carey* bij te staan in de werving van 300 man voor de *Nederlanden*, 8 Juni 1586.

Fol. 76. *Ch. van der Noot* aan *Huygens*. Over het kwartier der troepen in *Vlaanderen*. Z. d.

XI. *MSS. Marshall.* (Catalogus in den ouden Catal. der MSS. van 1697.)

5262. (Marsh. 25). „Hier beghint die exposicie vanden tabernacule des orcondscaps ende van datter inne was: Die *her Jan van Ruusbroeck* maecte." Perk. Klein folio. 116 folio's over 2 kol. geschreven. 15de eeuw.

Tegenover fol. 1 staat in een 17de eeuwsche hand: „In quodam exemplari recentiori titulus hujus libri sic concipitur: Hier beghint die expositi op *Moyses* Tabernakel ende die dinghen die daertoe behoerde, dien *heer Jan van Ruusbroec, prior van Groenendale bi Bruesel in Brabant* maecte." *Te Winkel, Ned. Lett.* I, blz. 556 vlg.

5263. (28). „Hier beghint een seer schoon boeck van den wysen philosooph *Sydrach*" etc. Met een latere hand: „Ende hoort toe den Liefhebber der boecken *Peeter Oris.*" Vooraf gaat een „prologhe in rijm" en een „tafel".

Fol. 10. In dez. latere hand als boven: „In den *Sydrach*, ghedruckt te *Leiden* in *Hollant* by *Huyghen Janssoon* int jaer 1496 staet dit ghedicht meer in: Ghebedt des auteurs oft schrijver van dezen boeck tot godt ende alle goede menschen."

Fol. 114. „Hier nemt inde dit boec des philosophen ende astronomen *Sidracx*" etc. Dan met de latere hand: „Hierna volghen noch V vragen die inden gedruckten *Siarach* ghevonden worden meer als hier."

Fol. 115. In dez. hand: „Geschreven door mij *Peeter Oris* tot *Antwerpen* in de *sleutelstrate.* Int jaer ons heeren MDCXXI den XXVI aprille." MS. Pap. klein folio. 115 folio's in 2 kolommen op elke blz. 15de eeuw. *Te Winkel, Ned. Lett.* I, blz. 396, noot 1.

5264. (29). Fol. 1. „Hier beghint dat Boec van troeste ende van Rade dat gheheten es *Mellibeus.*"

Fol. 23. „Hier beghint de tafel van de andern boecke."

„ 24. „Dit es van *Wouter* ende van *Janne.*" De *Jans Teestye.*

„ 47. „Hier beghint die tafel vanden derden boec ende es gheheten dboec vander wraken."

Fol. 48. „Hier beghint dat boec van der wraken."

„ 79b. „Hier beghint dat vierde boecke. Inden yrsten van *Maskaroen*, Item van *Saladine*, Item van X plaghen, Ende van den X gheboden."

Fol. 80. „Dit es van *Maskaroen.*"

„ 86b. „Dit es van *Saladyn.*" Op fol. 88: „Dit heeft ghedicht te love ende teren Allen riddren *heyne van Aken.*"

Fol. 88b. „Dit sijn die X plaghen ende die X gheboden."

„ 101b. „Dit es noch van *Salladine.*" 28 regels over zijn dood in 1193.

MS. Perk. Klein folio. 102 folio's. 15de eeuw. *Te Winkel* I, blz. 399, noot 3; 396, noot 2; 402, noot 1; 168, noot; 224, noot 4; 406, noot 3.

5228. (11). Dit H.S. bevat achtereenvolgens Ned. prozabewerkingen van de volgende bijbelboeken;

Romeinen (fol. 2), *Korinthen I en II* (fol. 10 en 19b), *Galaten* (25b), *Efesen* (29), *Filippensen* (32), *Kolossensen* (34b), *Thessalonicensen I en II* (36b en 38), en de kleinere brieven van *Paulus* (39b vlg); vervolgens de brieven van *Petrus* en *Johannes* (fol. 56 vlg.), *Handelingen* (66b) en de *Apocalypse* (94).

Perk. 110 folio's. Folio. 2 kolommen. 15de eeuw. Slechts op fol. 2—34 heeft de rubricator zijn werk verricht. Daarna zijn geen opschriften en initialen meer voorhanden.

5280. (48). Fol. 1. Lijst van texten voor de verschillende Zondagen.

Fol. 14. „Een epistel op onser Vrouwendach." Dan volgen Ned. texten uit: *Romeinen* (fol. 16b), *Korinthen I en II* (30 en 54), *Galaten* (65), *Efesen* (71b), *Filippensen* (77b), *Kolossen* (82), *Thessalonicensen I en II* (86 en 90), *Timotheus I en II* (92b en 97b), *Philemon* (104), *Hebreeën* (105), *Jacobus* (123), *Petrus I en II* (127b en 132), *Johannes I, II en III* (136, 140b en 141), *Judas* (142), *Handelingen* (143b) en *Openbaring* (187b).

Fol. 209: „Hier gaet *Apocalypsis* wt ende de prophecie beghinnen des Woennesdaghes nae den ander, den Soennendach in die Advent." Dan volgen texten uit de profetiën van *Maleachi*, *Jesaia*, *Daniel*, *Joël*, *Ezechiël*, uit *Deuteronomium* *Jeremia*, *Genesis* en andere boeken.

Op fol. 13b „Item dit boec hoert *Willem ians dochter*, wonende in *sinte cecilien convent* ende het sal voer een ghemeen studienboec gaen."

Pap. 4°. 247 folio's. 2 kolommen. 15de eeuw. In houten band met koperen haken.

5282. (60). „Dae *Freeske* Landriuchta, mit siner taefla en eenige aenteyckeningen van verscheyden geleerden in Taelen. *Jani Vlisii*, dono Rev. V. *Thomae Brunonis* S. T. D. 1660. Accepi donatum a *Cl. Francisco Junio*, *Tho. Mareschallus*."

Incunabel met MS. aanteekeningen.

8648. (56). „De Cronycke van *Vlaenderen* int corte metgaders van *Brabant*, *Arthois*, *Henegawe*, *Hollant*, *Zeelant*, *Vrieslant* ende anderen omligghenden Landen. Te *Ghendt* voor *Gheeraert van Salenson* in den *Bibel*, 1557." Opgedr. aan *Adolf van Bourgondië*. Loopt van *Adam* tot den slag bij *St. Quentin*.

Laarop volgt in MS.: Fol. 141—172. „Het belech van *Ghendt* van den coninck van *Vranckerycke* ende van den coninck van *Ingelandt* ende cominc van *Scotlandt*." Dit was in 971. 4°. 16de eeuw. Pap. Fol. 174 is een perk. blad met Lat. gebeden, 15de eeuw.

Fol. 5b. „Desen bouck behoort toe *Adryen Jacops Vliet*, huistimmerman tot *Vlissingen* up de *Mert* inden cleijnen houtuyn. Desen ersten January duysent vijfhondert tachtentich."

5281. (58). Fol. 4. Kalender.

Fol. 12. „Hier beghint die tafel van *ewangelisten*, ende hoe men een yghelic ewangelium vinden mach. Ewangelisten ende Capittelen."

Fol. 19. „Hier beghinnen *sunte Matheus* ewangelien."
„ 69. „Hier beghinnen *sunte Marcus* ewangelien."
„ 100. „Hier beghinnen *sunte Lucas* ewangelien."
„ 158. „Hier beghinnen *sunte Johannes* ewangelien."
„ 202. Eenige bijzondere texten.
„ 218b. „Dit boec is ghescreven int iaer onsheren MCCCC ende LXXII. Een ave maria van mynnen voor die scrijft. Dit boec hort toe den *besloten sustern* te *gorinchem* wonende in die *haerstraet*." Pap. 4°. 224 folio's. 15de eeuw. Houten band.

8661. (80). Fol. 11. „Observationes *Ant. Dykii*." Ned., over schilderkunst en andere kunsten, 17de eeuw.
Fol. 22. Gedrukte lijst van *Biblia Belgica*.

5294. (90). Fol. 2. Het boek *Jozua* in 't Dietsch.
Fol. 34. „Hier beghint die hystorie van *Thobien*."
Fol. 47b. „Hier beghint die boec *Ruth*."
„ 53. „Hier beghint *Judith* storie."
„ 70b. „Hier beghint die historie van *Hesters*." Alles proza.
Het H.S. breekt op fol. 82 plotseling af.
Fol. 1b. „Dit boec hoort toe den *besloten susteren* tot *Sinte Marienborn* in *Willem Oeskensstraet*." Pap. 8°. 82 folios. 2 kolommen. 15de eeuw.

5309. (109). Ned. *gebedenboek*, waarin vele gebeden van *St. Bernard* en *St. Augustinus*.
Fol. 273b. „Dit bouck hoort toe *Sophia Maria Reyers Deym*. Godt is mijn Troost. Anno 1614." Pap. klein 8°. 15de eeuw. 273 folio's. Houten band met haken.

5308. (110). Ned. *gebedenboek*. Pap. klein 8°. 255 folio's. In verschillende handen geschreven, 15de eeuw. Houten band met haken.

5307. (119). Fol. 1. „Hier beghinnen die twalef duechden die *heer ian ruusbroec* ghemaect heeft."
Fol. 111. „Hier eyndet sich *ruysbroeck*'s boec van den twalef duechden. Deo gracias."
Fol. 112. „Hier beghint een cleyne ende seer devote materie, sprekende vanden mynliken liden ende sware passie ons heren *Jhu Chri van nasareth*. Ende dit boexkijn wort int ghemeen ghenoemt of gheheten die gulden musschate."
Fol. 175. „Dit is onser liever Vrouwe leriug die si sprac tot een regulier die ghenoemt was *broeder Willem Vos*. In dat iaer ons heren dusent CCCC ende XXXIII, doe die salighe maghet *liedewy van sciedam* ghestorven was ciburcius ende valerianus dach."
Op fol. 245: MCCCCLXXV. Voorin: „Dit boec hoort toe *Sophia Maria Reyers Deym*. Godt is mijn Troost. Anno 1614." Pap. klein 8°. 245 folio's. 15de eeuw. In houten band met knippen.

5310. **(123).** Ned. *gebedenboek.* In drie handen geschreven. Van dez. eigenares als het vorige. Perk. 12°. 219 folio's, 15de eeuw. Geïllumineerd. Houten band met knippen.

5311. **(124).** Fol. 5. „Hier beghinnen goede vermaninghe tot enen gheestelic leven seer nut."

Op fol. 211b. eindigt het boek plotseling met de woorden: „Ist dat di..."

Vooraf gaan: „Van d'edelre doghet der lijdsamheijt" (fol. 1b) en een paternoster op rijm (fol. 4). 12°. Pap. 15de eeuw.

5312. **(125).** Nederlandsche *boetpsalmen.*

Op fol. 173: „Dit boek hoort toe *Maximilians dochter*..." (verder onleesbaar).

Aan de binnenzijde van den band staat: „*Roelof Varpen*, woont in de *Schaepherder* in de *angeliersdwarestraet* tot *Amsterdam* om aen hem te senden den bijbel van *Dietenberger* dien aldereersten druck anders niet," (17de eeuwsche hand). Perk. 12°. 173 folio's. 15de eeuw. In lederen band.

5314. **(127).** „Dit is *Sinte Baernaert* Spieghel." Perk. 12°. 9 folio's. 15de eeuw.

5321. **(128).** „Onser lieven vrouwen souter." Perk. 12°. 135 folio's. Houten band.

5326. **(130).** Fol. 3. „Hertgrondelyck versoeck eender goeder vrede der *Waterl.* broeders." Daarop volgen extracten uit alle bijbelboeken, benevens stichtelijke liederen.

Fol. 2: „Dit boeck is ghemaeckt tot *Delft* anno 1603. Dit boeck hoert *Dirck Florisse* toe." Pap. 12°. 17de eeuw.

XII. *MSS. Wood.* (Gedr. Catalogus. Deze HSS. worden niet in de *Bodleian Library* bewaard, maar in het daarnaast gelegen *Ashmolean Museum.*)

F. 21. 1. „A discourse touching the warrs of the *Low Countries* dedicated to *sir Thomas Heneage*, treasurer of the Queen's Chamber."

2. „The mischeifs likely to ensue upon the Graunte of Lycences for Exportation of victualls."

3. „An advice of a dutifull mynde and faithfull Harte to the service of *her Majestye* in these *Low Countries.*"

4. „An order to be established in the office of the masters for avoiding of Fraude and the Advancement of the service."

5. „Notes for trayning of souldiers in their garryson Towns."

6. „The impositions of the Towne of *Amstelredam* are given out for two seasons, to saye, the winter and summer as folowethe."

7. „A declaration of Towns and villages of *Hollande.*"
Alles uit het laatste kwart der 16de eeuw.

F. 31. Fol. 38. *Deken en Faculteit der Theologie te Heidelberg* aan *P. Plancius*, 1610.
Fol. 39. Brief der *Bazelers* „ad Pastores Comitis *Benthemici*," over de zaak van *Vorstius*. Z. d.
Fol. 43. „Acta Academica" van *Heidelberg* over dez. zaak. Extract, 1599.

F. 30. Fol. 125. „Politia of the *United Provinces.*" Begin 17de eeuw.

XIII. *Nicholson. Catalogue of MSS. before* 1550 levert alleen op, voor zoover het nog niet onder andere rubrieken is opgenomen:

Germ. g. 1. „Dit sijnt die gezcyde van den hilghen cruce." Nederrijnsch *getijboek.*
Fol. 94. „Conscriptum est iste liber sub expensis probi et honesti viri *Johannis Munten*, consulis regie urbis *Aquisgrani*, 1495." Perk. 12°. Verguld op snee in den ouden leeren band.

XIV. *MSS. Digby.* (Gedr. Catal. van *Dunn Macray*, met register.)

29. Fol. 295^{b}. „Virtutes quedam de rosa marina, collecte per quendam clericum de *Salernia* comitisse de *Holand*, quas ipsa misit filie sue *Philippe*, desponsate Regi *Anglie.*" Deze comitissa is natuurlijk de vrouw van *Willem III*, wier dochter *Philippa* getrouwd was met *Eduard III.*

37. Fol. 56. Het eerste boek van *Th. a Kempis*' De imitatione *Christi.*

65. Fol. 15^{b}. „De morte *Willelmi* comitis *Flandrie*" (± 1128). Lat. verzen.

112. Fol. 91. „Vita *S. Salvii* episcopi et martyris prope *Valencenas Belgio.*" Zie *Acta Sanct.*, Juni V, 198.

191. Fol. 78. „Epistola *Adelboldi episcopi Trajectensis* ad *Gerbertum* de ratione inveniendi crassitudinem sphaerae." Gedr. *Pezius. Thes. anecd. Aug. Vindel*, 1721, III, II, coll. 87—92.
Fol. 78^{b}. „*Gerberti* epistola ad *Adelboldum* de causa diversitatis arearum in trigono aequilatero." Gedr. t. a. p. coll. 83—84.

194. Eenige astrologische voorspellingen over *Philips van Bourgondië*, 1435.

XV. (*MSS. d'Orvilliani.* Gedr. catalogus van 1802.)

Deze verzameling bevat tal van uitgaven van classieken met MSS. aanteekeningen van *Scaliger*, *Rutgersius*, *Burmannus*, *Valckenaer*, *Gronovius*, *Salmasius*, *Hoogstraten*, *Dousa* e. a. Behalve deze:

X, 2, infr. 2, 26. „Vita *Mensonis Altingii*, v. cl. descripta ab *Ubbone Emmio.*" Pap. H.S. 4°. 17de eeuw.

X, 1, 2, 11. Fol 91. „Catalogus manuscriptorum in Bibliotheca *Is. Vossii.*" Folio.

X, 1, 2, 19. Dit deel bevat origineele brieven.

N°. 1—17. 17 brieven van *Viglius* „*Buthoni de Montzima*, *Can. Traiecti*, nepoti meo charissimo", 4 Juni 1556; 15 Nov. 1561; 14 Juli, 10 Aug., 23 Sept., 21 Oct., 20 Dec. 1562; 19 Jan., 27 Febr., 12 Sept. 1563; 1 Juni, 25 Aug., 7 Nov. 1564; 5 Juli 1565; 30 April 1566; 11 April en 17 Mei 1570.

N°. 18—21. 4 br. van *denz.* „*Godefrido a Moesyenbroeck*, *L. doctori ac curiae Hagensis advocato*, nepoti meo", 19 Nov. 1572; 8 Maart, 10 April en 1 Juli 1573.

N°. 22--26. *Dez.* aan *Montzima*, 26 Juli, 11 Aug., 3, 16 Nov. 1573; 16 Mei 1574.

N°. 27—29. *Dez.* aan *Moesyenbroeck*, 30 Sept., 14 Nov. 1574; 15 Aug. 1575.

N°. 30. „Exemplum literarum Doctoralium *Agyni Albadae.*" Cop. Z. d.

„ 31—33. 4 br. van *Viglius* „*D. Buthoni ab Aytta* nepoti meo", 24 Febr., 10 Juni, 1 en 30 Aug. 1570. Cop.

N°. 33. *Dez.* aan *Hector Ayttanus*, „nepoti meo", 22 Aug. 1570.

„ 34. „ „ ?, 13 Dec. 1570.

„ 35. „ „ *Hector Ayttanus*, 13 Dec. 1570.

„ 35-42. *Dez.* aan *Butho Montzima*, 30 Dec. 1570; z. d.; 12 Febr., 12 Jan., 1 Maart 1571; z. d.; 20 Mei, 16 Juni 1571; 24 Sept. 1573; z. d.; 4 Aug. 1571; 19 Oct. 1572; z. d.; 27 Dec. 1571; 11 Mei 1572.

Daarna begint een nieuwe nummering.

Wij vinden nog brieven aan *Viglius* van:

N°. 1, 2, 3, 5, 24. *Alciatus*, 9 Sept., 8 Oct. 1532; 27 Jan. 1536; 21 Oct. 1538 en 5 Juni 1568.

N°. 4, 10, 11, 14, 16, 23, 43, 49, 64. *Nic. Everardus* (*of Car. Ever. Nicolaius*), 10 Aug. 1538, 28 Oct. 1554; 23 Juni 1556; 30 Juni 1565; 24 Dec., 16 Oct. 1566; 30 Mei 1572; 27 Juli 1573 en 23 Sept. z. j.

N°. 6. *Gerardus Ach. Juriscons.*, 20 Oct. 1547.

„ 7. *Joh. Mepschius*, 4 Aug. 1548.

„ 8. *Felix Hornunus*, 17 Aug. 1548.

„ 9. *Joach. Myasuigerus de Fraudeck*, 16 Aug. 1548.

„ 12. *Adr. van der Myle*, 27 April 1565.

„ 13. Den *Hertog vun Mecklenburg*, 20 Juni 1565.

„ 15. *Prior et Collegium doctorum*, 6 Sept. 1565.

„ 17. *Joannes de Berty*, 10 Maart 1566.

N°. 18. *Justus Velsius Haganus*, 2 April 1566.
„ 19. *Corn. a Mydrop*, 23 April 1566.
„ 20. *Nic. Perrenot*, 22 Mei 1566.
„ 21. *P. L.*, 2 Juli 1566.
„ 22. *Otho Card. Augustanus*, die S. Martyrum 1566.
„ 25. *Wibrandus Bornstra*, 10 Jan. 1569.
„ 26. *Fredericus Goethalsus*, 11 Jan. 1569.
„ 27. *Antonius Virendelius*, 15 Jan. 1569.
„ 28. *Nicolaus*, *bp. van Haarlem*, 26 April 1569.
„ 29, 45. *Frederik van Tautenburg, abp. van Utrecht*, 28 Juni 1569 en 11 Aug. 1572.
N°. 30. „Exemplar literarum ad Ill. *Ducem Albanum*, 28 Juni 1569.
„ 31. *Matth. Galenus*, 13 Juli 1569.
„ 32. *Matthias*, *abbas Mon. St. Maximini*, 19 Juli 1569.
„ 33. ?. *Salmanticae*, 1 Aug. 1569.
„ 34. *J. Udaliscus Zasius. Posonii Hungariae*, 3 Sept. 1569.
„ 35. *J. van der Vecht*, 24 Dec. 1569.
„ 36, 48, 52, 53, 54, 55, 58, 68, *God. Moesyenbroeck*, 1 Jan. 1571; 24 Mei 1573; z. d.; z. d. 1574; St. Michiel 1574; 31 Oct., 10 Jan. 1575; 5 Juni 1574.
N°. 37, 42. *Riehove*, 26 Juli 1571 en 10 Mei 1572.
„ 38. *R.* Die Benedicti 1572.
„ 39. *Adr. Franc. Goudanus*, 2 Paschen 1572.
„ 40. *J. ab Holstein*, 21 April 1572.
„ 41. *Albertus Hungerii. Ingolstadt*, 21 April 1572.
„ 44. *Car. Sonnetus*, 10 Aug. 1572.
„ 46. *Theod. Aytta van Zwychum*, 10 Oct. 1572.
„ 47. *Joh. a Roorda*, 7 Mei 1573.
„ 50. *Hier. Olzignarus*, 13 Nov. 1573.
„ 51. *Lindanus, bp. van Roermond*, St. Thom. Cant. 1575.
„ 56. *Leonardus Vossius*, 3 Jan. 1575.
„ 57. *Corn. Susius*, 10 Jan. 1575.
„ 59. *Serapio Hannius. Leovardiae*, 16 Dec. 1575.
„ 60. *De Rijksdag van Polen*, 19 Dec. 1575.
„ 61. *Lindanus, bp. van Haarlem*, 15 Febr. 1576.
„ 62. *Brugge*, 30 Maart 1576.
„ 63. *Sixtus Dekama*, 4 April 1576.
„ 65. *C. Suichius*. Z. d.
„ 66. *Jean de Berghes*, 30 Jan. 1550.
„ 67. *Oranje*, 17 Dec. 1553.

Dan volgen de brieven aan *Justus Rijckwaert* van allerlei personen:
N°. 1. *Th. Rijckwaert*, *zijn vader*, 20 Febr. 1631.
„ 2. *Petr. Gruterus*, 2 Nov. 1632.
„ 3, 4. *Is. Gruterus*, 23 Maart 1633 en 31 Maart 1635.
„ 5. *M. Hortensius*, 1 Febr. 1636.
„ 6, 17, 19. *P. Reigersberg*, 26 Dec. 1636; 11 Sept. 1638 en 13 Febr. 1641.

N°. 7. *Fabritius Aloysius Prestak*, 1 Juli 1637.
„ 8. *Rijckwaert* aan *Pusterla*, 28 Juli 1637.
„ 9. *Guil. Moons*, 1 Aug. 1631.
„ 10, 16. *Jo. Rhodus*, 4 Juni en 27 Aug. 1638.
„ 11, 25. ?, 23 Jan. 1638 en z. d.
„ 12, 14. *J. A. Brutius*, 1 en 21 Juni 1638.
„ 13, 15. *Henr. Bormalius*, 1 Juni en 27 Juli 1638.
„ 18. *M. Aurelius Severinus*, 1 Nov. 1638.
„ 20. *And. Vissovatus*, April 1642.
„ 21, 24. *Sam. Sorberius*, 8 Mei 1646 en 23 Mei z. j.
„ 22. *Joan. Costinus*, 9 Oct. 1647.
„ 23. *P. M. Sparcke*, 5 Mei 1663.
„ 26. *M. Casaubonus*. Z. d.
„ 27. *Gasp. Scioppius*, 15 Febr. 1638.
„ 28. *C. van Werckhoven*, 12 Nov. 1644.
„ 29. *Henr. Bruccius* aan *Barth. Gryphius*, 1 Dec. 1590.
„ 30. *Guil. Grotius* aan *Theod. Graswinckelius*, 25 Maart 1621.
„ 31. *J. Vicofortius* aan *C. Barlaeus*, 1 Aug. 1642.
„ 32. *Th. Graswinckel* aan *Alphenius*, 25 Maart 1661.
„ 33. *J. Rijckwaert* aan *v. Engelen*, 15 Aug. 1663.
„ 34. *P. B.* aan *Lubenitzki*, 26 Sept. 1664.
„ 35. *J. B.* aan *J. Geesteranus*, 15 Nov. z. j.
„ 36. *Jo. Molinaeus* aan ?, 24 Nov. z. j.
„ 37. *Pius V* aan *Marg. van Parma*, 15 Juli 1567. Cop.
„ 38. *Joh. Jac. Grynaeus* aan ?, 3 Sept. 1583.
„ 39. *Dulenus* aan *Wtenboogaert*, *Parijs*, 9 Maart 1633.
„ 40. *Phil. Willem, paltsgraaf* aan *Lubenitzki*, 5 Juni 1674.
„ 41. *J. Delordre* aan *Grotius*, 9 Nov. 1634.
„ 42. *E. Mercier* aan *Episcopius*, 22 Maart 1637.
„ 43. *Le Martel* aan den *Rijngraaf*, 25 April 1643. Cop.
„ 44. *Willem II* aan ?, 30 Juli 1650. Cop.
„ 45. *Guido Patin* aan *Wtenboogaert Jr.*, 3 Jan. 1662.
„ 46. ? aan *de la Salle*, *Helmstadt*, 20 Nov. z. j.
„ 47. *Marg. van Savoye* aan *Schenck van Tautenburg*, 25 Mei 1522.
„ 48. *Niclaes van Zeyst* aan *Arminius*, 14 Aug. 1600.
„ 49. *Hoogerbeets* aan *denz.*, 6 Juli 1605.
„ 50. *Christ. Hellerus* aan *de Groot*, 16 Sept. 1614.
„ 51. *Maurits* aan *Nic. Hertsuycker*, 21 Oct. 1619.
„ 52. *Aernt van Buchell* aan *Scriverius*, 25 Maart 1621.
„ 53. *Adam van Coehoorn* aan *Jac. Frise*, 13 Dec. 1631.
„ 54. *Corn. van der Mijle* aan *C. Barlaeus*, 9 Maart 1643.
„ 55. *Nic. Tulp* aan *Corn. Klouk*, 15 Sept. 1651.
„ 56. *Gerard Bicker* aan ?, 27 Mei 1666.
„ 57. *Joh. de Witt* aan *de Ruyter*, 15 Juni 1666.
„ 58. *Van Gitten* aan ?. Z. d.

Eindelijk wordt dit deel besloten met *Ned.* vertalingen van brieven van *Winwood* aan den lord treasurer *Salisbury*, 1610.

X, 1, 2, 20. Brieven van allerlei personen aan *Merula;* benevens minuten in diens hand van antwoorden daarop.

X, 1, 6, 24. Ned. *gebedenboekje.* Perk. 12°. 15de eeuw.

X, 1, 6, 25. „ „ „ „ „ „

X, 1, 6, 34. Gedichten van *Janus Gruterus*, naar zijn eigen handschrift bijeengebracht. Het handschrift is dat van *Broukhusius.* Pap. 8°. 17de eeuw.

X, 2, 6, 38. „*J. Gruteri* Suspicionum libri IX." Met aanvullingen en verbeteringen. 1691.

X. 1, infr. 1, 37. Fol. 3. Collatie der 3 eerste idyllen van *Theocritus* naar het *HS.* van *Vossius* te *Leiden* met de *Oxfordsche* editie van 1676.
Fol. 8. Aanteekeningen van *Joannes* en *Isaak Vossius* op *Heinsius' Theocritus.*

X, 2 infr 1, 1—4. „Epistolae variorum ad *Is. Vossium* tomis IV ab eadem manu descripta", 4°. 17de eeuw. Gelijk reeds uit dezen titel blijkt, hebben wij hier met copieën te doen.
Voorin deze aant.: „The originals of which the letters in D'orv. MS. X, 2, infr. 1, 1—4 are copies are (or were in 1751) in the *Bibliothèque des Remonstrans d'Amsterdam* and the larger marginal numbers at the beginning of the letters in this collection refer to the place of each letter in the volumes at *Amsterdam.* See *Arckenholtz.* Memoires concernant *Christine*, reine de *Suède* (*Amst.* 1751), préf. p. XXI, p. 881 note, et alibi."

X, 2, infr. 1, 5—9. Origineele brieven van *N. Heinsius* aan *J. G. Graevius* uit de jaren 1653—1681. Daarbij deze aant.: „Haec tria (nunc quinque) volumina complectuntur *Nicolai Heinsii* ad *Jo. G. Graevium* annorum triginta litteras summae elegantiae et in quibus quicquid fere in re literaria praeclare gestum est commemoratur, multa quoque de rebus civilibus, imprimis anni LXXII et sequentium narrantur et de infinitis scriptorum antiquorum locis obscuris et vitiosis agitur."

X, 2, infr. 1, 10 en 11. Brieven van *Gisbertus Cuperus* aan *Graevius.* 2de helft 17de eeuw.

X, 2, infr. 1, 13. Brieven van *H. Beverlandus* aan *Gronovius*, *Goyerus*, *Graevius*, *Berkelius*, *Heinsius*, *Perizonius* en *Is. Vossius* (fol. 29). Alle 2de helft 17de eeuw. Copieën.

X, 2, infr. 1, 14. Tal van origineele brieven geschreven aan *d'Orville*, 1716 tot 1751. Wij vinden hier brieven van *Burman*, *Oudendorp*,

Hemsterhuys, *Valckenaer*, *Ruhnkenius*, *Havercamp*, *Abresch* en nog vele andere *Nederlandsche* geleerden.

X, 2, infr. 2, 8. Commentaren van *Jac. Gronovius* op *Homerus* en *Theophrastus.*

X, 2, infr. 2, 9. Eenige voorlezingen van *Burman.*

X, 2, infr. 2, 10. Dictaat van *Hemsterhuys* over *Xenophon*'s *Cyropaedie.*

X, 3, 6. „Reyze door *Duitschland* en *Italië.*" 4°. 18de eeuw. Nederlandsch.

X, 3, 7 en 8. „Korte Beschrijving van de Constitutie der *Hoven van Justitie* in *Holland* ende van de manieren van procederen dewelke voor deselve werden gehouden." Fol., pap. 18de eeuw.

X, 3, 9. „Instructie voor de Gecommitteerden van de Heeren *Staaten van Hollandt* ende *West-Vrieslandt.*" Fol. pap. 18de eeuw.

X, 3, 10. „*Verloste Jerusalem* van *Torquato Tasso*, door *J. van den Vondel* in prosa", met platen en titelblad van *Bernardo Castello*, uit de *Geneefsche* editie van *Tasso* van 1590. Naast de *Ital.* verzen staat de *Ned.* prozavertaling tot fol. 8. Daarna vinden we alleen den *Ned.* text. Pap. fol. 17de eeuw.

X, 3, 11—13. „Reyze van *J. Thierry* en *W. Schellinks* gedaan door *Engelandt*, *Vrankryck*, *Italia*, *Malta*, *Duytslandt*, *Zwitzerland*, *Nederlandt* etc. Zedert d. 14 Juli 1660 tot d. 24 Augusti 1665." Pap. fol. 18de eeuw.

Ten slotte werd door een toevallige omstandigheid mijn aandacht nog gevestigd op:

Add. A. 35. Fol. 3. „Ad virum celeberrimum *Janum Broeckhousium*... epistola *L. Georgii Pritii*", 22 Jan. 1705.

Fol. 5. „Prosopopeia." Lat. ged., get. *G. Dankers.*

„ 7. „Ad *ducem Aurelianensem.*" Lat. ged., get. *D. P. T. N. B. L. H. G. L. E. E. P. P.*"

Fol. 12. Lat. ged. aan een consul (burgemeester) van *D. van Hoogstraten.*

Fol. 13. „*Europa ad Iovem*" van *J. de Witt.*

„ 15. *Johannes de Witt*, *Davidi Hoogstraten.*

„ 17 vlg. Lat. ged. in dezelfde hand, waarvan een op fol. 23, get. *T. V. O.*

Fol. 25. „*Anacreontis* ode 34." Lat., get. *Janus Graeflandius.*

„ 33. „Strena *D. Paullo Merulae* in CIↃ IↃXCVIII", get. *Matthias Dirvius.*

Fol. 37. „*Josephus Scaliger* in elegias *Danielis Heinsii*."
„ 38. „Ex *Graecis Heinsii*" en „*Heinsii* epigramma in amorem suum."
„ 38b. „*Jacobo Grutero* fratri", van *Gruterus*.
„ 39. „*Danieli Heinsio*, 22 Maii 1634."
„ 42. „Epigrammata quaedam *Justi Rijkewardi*", 22 en 23 April 1694.

Fol. 42b. Gr. gedicht op *de Groot*; met Lat. en Ned. (van *Vondel*) vert.

Fol. 57. „Honori et meritis viri optimi et eruditissimi *Johannis Ens*," van *Arnoldus van Toll*.

Fol. 59. „In obitum viri disertissimi *Petri Vlaming*", van *B. Huydecoper*.

Fol. 61. Grafschrift op *P. Burman* en zijn vrouw.

E.

COLLEGE-LIBRARIES TE OXFORD.

Ieder *College* te *Oxford* en *Cambridge* heeft een bibliotheek, waarin ook handschriften in grooter en kleiner getale worden bewaard. Van de manuscripten, die in de colleges te *Oxford* worden gevonden, bestaat een voortreffelijke, van een register voorziene *Catalogus Codicum MSS. qui in collegiis aulisque oxoniensibus hodie adservantur*, van *H. O. Coxe*, *Oxford* 1852. Wij geven een overzicht van het voorhandene.

I. All Souls college.

85. Een rijk geïllumineerd groot 4°. perk. H.S., bevattende Lat. verhandelingen van *Joh. Scharpe* en *Walter Burley*. Op fol. 184 staat: „Finitus est iste liber anno Domini MCCCCXXVIII in crastina Sancti Barnabe apostoli, anno regis *Henrici sexti* per manus *Aelberti Geldrop* nacione *Brabancie*" etc.

123. Pag. 1. „A narrative of duke of *Albemarle* touching the miscarriages of the late *Dutch* war, sent to the *house of Commons* upon their request in the month of Nov. 1667.
Pag. 12. Dergelijk verslag van *prins Rupert.*

140. Aan 't slot: „A list of the ships, commaunders etc., under the command of *Richard Deane* and *George Monck*, Generalls against the *Hollanders* in the fight on the 2de and 3de of June 1653."

155. Fol. 306. Brief van *Ph. Sidney* aan *Elizabeth*, het huwelijk met *Alençon* afradende. Z. d. Cop.
Fol. 318. Eenige stukken over de vredesonderhandelingen tusschen *Spanje* en *Nederland*, 1607.

167. Fol. 141. Verdragen van den *Keizer*, *Engeland* en de *S.-G.*, 1689 en 1690. Eng. vert.

Fol. 189b. Id. van *Engeland* en *Hannover*, 1692.

„ 194. Id. van *Engeland* en *Denemarken*, 1689.

„ 198. Id. van *Engeland*, de *S.-G.* en *Hannover*, 1693. Evenzoo Eng. vert.

190. „A coppie of the last instructions which the Emperor *Charles the fiveth* gave to his sone *Philippe* before his death translated out of Spanish." Opgedragen aan *Elizabeth*. Fol. pap., 16de eeuw.

195. *Relationi*, o. a.:

Fol. 154. „Relatione di *Fiandra* cio e di quelle provincie chi restan sotto l'obedienza de ser. *arciduchi Alberto* e donna *Isabella* Infanta di *Spagna*, fatta dal sign. Cardinale *Bentivoglio*", etc.

207. Fol. 61. Art. 30 van den vrede van *Westminster*, 1654. Cop.

209. Fol. 1. „Project for the cessation of arms delivered to the King of *Spain*'s commissioners", 28 Mei 1588.

Fol. 18. Rapport van den verkoop van op de *Ned.* buitgemaakte schepen, 8 Maart 1652.

Fol. 19. „*Mr. Skelton*'s speech at his audiences", z. d. 1685—1688.

„ 30. Cop. van memoriën van *Burchard*, de *Deensche* gezant te *'s Hage*, aan de *S.-G.*

Fol. 66. Eenige stukken over de onderhandelingen van *Frankrijk* en *Spanje* met de *S.-G.*, 1683.

Fol. 84. „Des moyens de *la France* pour ruiner le commerce des *Hollandais*", 1671.

211. Fol. 20b. „Reasons to move *his majesty* not to forsake the *States* nor to treat with the King of *Spain* nor the *Archduke*." Fransche memorie, 1603.

Fol. 41. Volmacht voor *prins Rupert*, om met de *Ned.* gezanten te onderhandelen over de verhouding der *Oost-Indische* en *Afrikaansche Compagniën*. Z. d. Cop.

212. Fol. 100. Extract uit het verhandelde te *Nijmegen*, Dec. 1678. (Dit jaartal is foutief: 1676 of 1677).

213. Fol. 46. „Ratification d'une ligue defensive entre *François Roi de France* et *Guillaume duc de Juliers*", 1540.

Fol. 74b. *Zeeland* aan *Jenkins*, 4 Juli 1680. Cop.

„ 75b. „The form of words which messr. *Fagel*, *Singendonc* (?) and *Water* (?) used when they disavouwed having deputed *Kelfken* the Eschevin to *Leol. Jenkins*." Z. d.

214. Fol. 1. Opmerkingen over het dominium maris. Z. d.

Fol. 135. Corresp. van de *Eng.* reg. met de *S.-G.*, betreffende het leger ter zee en te land, 1688.
Fol. 145. *Leopold I* aan de *S.-G.* over *Oost-Friesland*, 9 Dec. 1682. Cop.

220. Fol. 31^{b}. Memorie van den *Ned.* gezant te *Londen* over het wrak der *Princess Mary*, Mei 1686.
Fol. 60. De *S.-G.* aan *Jakob I.* Over de verhouding van *Nederlanders* en *Engelschen* in *Indië*, 1624.
Fol. 97. Diploma van *baronet* van *Cornelis Tromp*, Maart 1675.
„ 113^{b}. „Paper to shew if *Franche Comté* be part of *Belgium*."

221. Fol. 3. De *Groothertog van Toscane* aan *Willem III*, 5 Oct. 1694. Cop.

222. Fol. 116. De *Ned. gezant te Parijs* aan *Lodewijk XIV*, over het prinsdom *Oranje*, 1683. Cop. 2 br.
Fol. 118^{b}. Klachten van den *Eng.* gezant te *'s Hage*, 1683.
„ 120^{b}. Id. van *denz.* over de *Dordtsche* kooplieden, 1685 en 1686.

224. Copieën van tractaten, gesloten door *Engeland* met allerlei staten, o. a. met *Nederland*. 1651—1682.

225. Fol. 140. Brieven van *sir Jos. Williamson* aan *Temple*, over handel, door *Engelsche* schepen gedreven op vijandelijke havens, 1674.
Fol. 146. Stukken over den vrede van *Westminster*, 1674.
„ 162. Condoleantiebrieven van *Karel II* aan verschillende leden van het huis van *Oranje*, bij het overlijden van *Amalia van Solms*, 10 Dec. 1676.
Fol. 166, 186. Stukken van het huwelijk van *Willem III* met *Mary*, 1677.
Fol. 193. Stukken over de onderhandelingen van *Engeland* met de *S.-G.*, 1678.
Fol. 239. Gelukwensch van *Genève* aan *Willem III* met zijn troonsbestijging, 1689.
Fol. 244. Evenzoo van *Karel II van Spanje*, 15 April 1689.
„ 245. Evenzoo den *Prot. Zwitsersche* kantons. 20 Mei 1689.

229. Fol. 60. Protest van *John Bannister* tegen de weigering van den gouv. van *Suriname* om de *Engelschen* te laten vertrekken. Z. d. Cop.
Fol. 95. Brief van Lord *St. Albans* en *Nic. Oudart*, executeurs van het testament van de *Prinses van Oranje* aan een schuldeischer, (De *Catal.* heeft *Créancier* als eigennaam), tot teruggave van een diamant, Febr. 1670.
Fol. 96. Opinie van *Jenkins* over Art. 26 van den vrede van *Breda*, 23 Febr. 1670.

231. Collectie papieren over de sluiting der *Triple Alliantie*, 1668.

234. Stukken over de onderhandelingen tusschen *Ned.* en *Eng.* commiss., betreffende de geschillen der beide *Oost-Ind. Comp.* over *Bantam*. Z. d.

238. Fol. 92. Grafschrift van *Joan Maurits van Nassau*. Juli 1679.
Fol. 188. Testament van *Mary, prinses van Oranje*, 14 Dec. 1660. Cop.

239. Fol. 1. Mededeelingen betreffende den oorlog en de oorlogvoerende mogendheden, gedaan aan *Jenkins* door den *landgraaf van Hessen*, 1676—1678.
Fol. 250. Stukken, betreffende het testament van *Maurits, prins van Oranje*, 1670.
Fol. 260. Fransch verhaal over troebelen te *Harderwijk*, 2 April 1674. Vert, waarsch. uit het *Ned.* door *M. Petit*.
Fol. 294. Lijst van de officieren der vloot, door *Corn. Tromp* aan *Willem III* ter hand gesteld, 14 Maart 1683.
Fol. 467. *Temple* aan *Jenkins*, over de vestiging van een *Delftsch* porceleinwerker in *Engeland*, 22 Juni 1680.

240. Papieren van *Jenkins*.
Fol. 1, 208. Stukken over den vrede van *Nijmegen*, 1679.
„ 83. Bevel tot aanhouding van drie der moordenaars van den *aartsbisschop van St. Andrews*, die naar *Holland* zijn gevlucht. 1559? Cop.
Fol. 86. Memorie over art. 16 van den vrede van *Breda*.
„ 140. Voorstellen van *Maximiliaan van Beieren* aan de *S.-G.*, 23 Maart 1684.
Fol. 246. Concept-tractaten tusschen *Engeland*, *Spanje* en de *S.-G.*, 1678 en 1680.
Fol. 298. Verdragen tusschen *Nederland* en *Engeland*, 1676 en 1677. Cop.
Fol. 412. „Narrative of the capture of three regicides at *Delft* by *sir G(eorge) D(owning)* in 1662", 6 Mei 1689.
Fol. 685. Stukken over de onderhandelingen van *Engeland* met *Spanje* en de *Nederlanden*, 1673 en 1674.

251. Fol. 1. Cop. van origineele stukken, betreffende den vrede van *Nijmegen*, 1678.

252. Fol. 112. *De Witt* aan *Boreel*. Over het strijken van de vlag, 22 Sept. 1671.
Fol. 319. „Reflexions sur la conduite du *roy de la grande Bretagne* dans les dernières guerres", 9 Febr. 1682.
Fol. 507. Volmacht voor *Berkeley*, *Temple* en *Jenkins*, gezanten naar *Nijmegen*, 3 Dec. 1675. Cop.

255. Fol. 241. Copie van officieele stukken over het verdrag der *Republiek* met *Elizabeth*, 1585.

256. Fol. 53. Overeenkomst der *Ned.* en *Eng. Oost-Indische Comp.*, 1619. Cop.
Fol. 102. Opmerkingen over het strijken der vlag, begin 17de eeuw.
„ 110. „De superioritate maris *Angliae* et fine officii admirallatus tempore *Edwardi primi*", met Fransche vert.
Fol. 136. Eng. verhaal van den *4-daagschen zeeslag*, 1—4 Juni 1666.

257. Fol. 24. *Nederlandsche* memorie van de *S.-G.*, 17 Sept. 1686.
Fol. 30. „Memoires de 1671 des moyens pour ruiner le commerce des *Hollandois*."
Fol. 290. Proclamatie der *S.-G.*, verbiedende allen handel met *Frankrijk* en *Engeland*, 14 April 1672. Eng. vert.

265. „A journal or narrative of the proceedings between the commissioners of *England* and the *States*, pursuant to the treaty of peace made at *Westminster*, 9/19 Febr. 1673/4, concerning a treaty marine to be observed througout all the world and also an article particularly relating to the *English* and *Dutch East India Companies*, concluded in the year 1674." Verslag van 270 folio's.

272. Collectie passen voor de *Eng.* gezanten te *Keulen* in 1673, te *Nijmegen* 1676—1678.

373. Fol. 1. Verzameling van stukken, betreffende het geschil der *Ned.* en *Eng. O.-I. Compagnieën* over *Bantam*, 1682—1686.

II. Corpus Christi college.

29. „*S. Hieronymi* in *Ezechielem* prophetam commentariorum liber", geschreven in 1495, „infra Octavas Ascensionis Domini." Aan 't einde staat: „Pertinet ad fratres *Sancti Jheronimi* in *Trajecto*." Perk. folio, geïllumineerd.

243. Derg. H.S. als 't vorige, bevattende allerlei Lat. verhandelingen van *Albertus Magnus* e. a., benevens Lat. vert. van *Plato*. Aan 't einde: „Finit *Menon Platonis* scriptus per *Fredericum Naghel de Trajecto* anno Domini MCCCCXXIII dominica infra Octavas Ascensionis in alma *Universitate Oxoniensi*." Daarna: „Cest livre a moy *Homfrey duc de*

Glouchester du don de... trèschier en Dieu *labbé de seint Alban.*" Perk. groot fol., geïll.

257. Fol. 55b. „Epigrammata in *Franciscum* ducem *Alenconiae* et *Franciam*", 16de eeuw.

286. „Articuli pacis inter *Jacobum I*, regem *Angliae*, *Philippum III*, *Hispaniae* regem et *Albertum* et *Isabellam*, Archiduces *Austriae*, *Londini* 28 mensis Augusti 1604 conclusae." Dan volgen nog 2 tractaten „de restauratione commercii", 2 Sept. en 12 Oct. 1604.

297. Fol. 23. „A true report brought to *her Majesty* of the *Earl of Essexes* voyage 1596 by *sir Antonie Ashley* and *sir Robert Crosse*, two new made knights", 16de eeuw.

298. Fol. 90, 92. Rapporten van *Albemarle* en *prins Rupert* over de vloot, 1665 en 1667.

301. Fol. 36. *Erasmus* aan *Joh. Claymundus*, 27 Mei 1519, over de stichting van *Corpus Cristi College*. Lat. cop.

303. Fol. 202. *F. Junius* aan *Joh. Reinoldus*, 9 April 1600. Cop.
Fol. 207. *S. Lubbertus* aan *denz.*, over diens boek „De Idolatria Romana", 7 Febr. 1604. Cop.

307. Korte biografische aanteekeningen van *Wm. Fulman* te *Oxford*, o. a.: Fol. 76b van *Carleton*; fol. 89b van *John Norris*. Van geen belang.

308. Fol. 84. Korte biographie van *Grotius* met bericht van zijn dood; door *J. Quistorpius*.
Fol. 124. „Memorials of eminent *Socinians*." Ongeveer alle bekende worden vermeld.
Fol. 142. „Memorials of anabaptists and other fanatics." Daaronder worden gerangschikt: *Spinoza*, *Arminius*, *Vorstius*, *Wtenboogaert* en *Episcopius*.

311. Fol. 54. „*Petri Baronis* tractatus de Praedestinatione exemplar alterum. Cum *D. Francisci Junii* ad eandem disquisitione, praevia ejusdem *Petri* ad *Nicolaum Hemingium* praefatione."
Fol. 94. „*Hugonis Grotii* Conciliatio dissidentium de re praedestinaria et gratia opinionum." Fragment.
Fol. 96. „Decretum *Hollandiae* et *Westfrisiae* pro pace ecclesiarum, 1614." Daarachter *Casaubonus* aan *de Groot*, XIII Kal. Jan. 1614. Cop.
Fol. 106. Memorie „of the five articles controverted in the *Low Countries*."
Fol. 110. „A treatise tending to pacification in present controversies of Predestination and the dependants thereupon."

Fol. 118. „Consilium serenissimi principis *Jacobi I* de controversia."

318. fol. 45. Verhaal van *sir H. Cotton* over zijn bedieningen in *Holland*. Z. d.

Fol. 146. *Fr. Junius* aan *Rainoldus*, 9 April 1600. Cop.

„ 149. *Sib. Lubbertus* aan *denz.*, 7 Febr. 1604. Cop. Zie ook boven n°. 303.

319. Fol. 85. „The cruel injustice of the *Synod of Dort* toward the *Belgic remonstrants*, translated by *N. L.*" Door *Fulman* is er bijgeschreven: „Written it seems by *Episcopius*, among whose works it is extant in Latin. Vol. II, part II, p. 5."

Fol. 138. *Prince Rupert's* account of his engagement with the *Dutch* fleet near the *Texel.*" 11 Aug. 1673.

398. „Anonymi cujusdam in *Hugonis Grotii* de jure belli et pacis libros duo priores commentarii", 17de eeuw.

III. Queens college.

32. Fol. 25. „Heads of the articles of peace between *England* and *Holland*", nam. *Westminster* van 1654.

36 en 37. Deze twee deelen bevatten korte aanteekeningen over de betrekkingen van *Nederland* met het buitenland over de jaren 1540—1670. Zij zijn door *John Brydall* getrokken uit de papieren van *sir Henry Wotton* en *sir Darley Carleton*, die beide langen tijd in *Holland* werkzaam waren en geen gering deel hadden in de politieke verwikkelingen van *Engeland* en *Holland* in hun tijd. Het is dan ook niet te verwonderen, dat wij hier zeer veel over *Holland* uit het laatste kwart der 16de en het eerste kwart der 17de eeuw vinden.

46. „Letter from *A. B.* to a friend in *London* in defence of the *English* government, containing some Remarks upon that of the *Low Countries* in comparison with it." *Amsterdam*, 30 Aug. 1672.

68. „Iter *Hollandicum* or an account of a journey to some of the principal towns of *Holland* in 1678 by *William Nicolson*, taberdar of *Queens college.*"

72. Fol. 174b. „Versus XIV heroici de morte *Philippi* regis *Castellae*. A. D. 1506." Pap. groot folio. Begin 16de eeuw.

155. Blz. 25. „*Sir Noel Caron's* pretence to a present of equal value with other ambassadors with whom he had been joined in commission." Z. d.

Blz. 27. „Points in the treaty between queen *Elizabeth* and the duke of *Anjou* to be amended by the opinions of *Dr. Dale* and *Dr. Lewis*."

Blz. 43. „Deprehension of a priest, fled into *Flanders* for refuge", 1540.

Blz. 54. „Concerning the imprisonment of *Dr. Rogers* in the duke of *Cleves* country", 1582.

241. Fol. 69. „*Hugonis Grotii* epistola ad *Joh. Overall, ep. Lichfeld.* petentis ejus et *ep. Eliensis* sententiam de diatriba sua de imperio summarum Potestatum circa sacra." *Rotterdam*, 9 Juli 1617. En: „*Jo. Overall, ep. Lichfeld.*, responsum ad epistolam supradictam." Cop.

284. Fol. 192. Verhaal van de gebeurtenissen op de vloot, door *prins Rupert* en *Monk*, 1667.

IV. Merton college.

107. „*Henrici Goethals Gandavensis* quaestiones quodlibetales." Perk. groot folio, over 2 kol. geschreven, 14de eeuw. Aan 't einde het jaartal 1455.

108. Van *denz.* „Summa quaestionum ordinariorum theologiae praevia capitulorum tabula." Perk. groot fol. 2 kolommen. 14de eeuw. Aan 't einde het jaartal (1)374.

314. Fol. 148. „Tabula quaestionum de quolibet magistri *Henrici de Gandavo.*" Na zijn dood geschreven: „Cujus anima requiscat in pace." Perk. 4°., 2 kolommen, 14de eeuw.

V. Exeter college.

48. Fol. 1*. „The instructions given and the *English* divines appointed by *James I* to attend as his representatives at the *Synod of Dort*", 1618.

Fol. 1. „A relation of the journey and ot(her matters) bothe by the way and at *Dort* in the synod by *Edw. Davenant*, son of *Dr. Davenant*, one of the *English* representatives."

Fol. 9. Stellingen en beslissingen van de *Eng.* theologen te *Dordrecht*, getrokken uit de papieren van *Dr. Davenant.*

Daarop volgen nog 2 gedrukte stukken: „Nomenclatura" en „Judicium" van de *Synode te Dordrecht.*

103. „The politia of the *United Provinces*", van *Clement Edmonds*, 1615. Aan 't slot: „*Josephus Scaliger* de miraculis terrae *Hollandicae* ad *Janum Dousam.*" Z. d.

141. Fol. 64. „Articles du traitté et accord provisionel fait et done la entre MM. les deputez de la majestie de la *royne de Angleterre* e ceux des *estats generaulx* dez *provinces unies* dez *Pais Bas* par le succours de la ville de *Anvers*", 1585.

Fol. 79. Eenige stukken over de vredesonderhandelingen van *Engeland* met *Spanje* te *Bourbourg* in den zomer van 1588.

VI. Oriel college.

31. Fol. 1b. „*Henrici de Gandavo* sive *Goethalis* Quodlibetorum liber." Perk. groot folio. 2 kolommen, 14de eeuw.

VII. University college.

42. Dit H.S. bevat Lat. verhandelingen nam.:

„Anonymi liber de vera vita"; „Tractatus de praedestinatione" van *Henricus de Gorikem*; „Verba aurea" van *frater Aegidius*; „Responsiones de indulgentiis ad *Johannem ep. Leodiensem*" van *Henricus Ramsen*; „De pollatione nocturna" van *Gerson*; „Anonymi de vita *Christi* juxta *Evangelistas*" en eindelijk:

Pag. 237. „Excerptum ex cronica episcoporum *Trajectensium* et comitum *Hollandiae* ipsius *Johannis van der Beke.*" Begin: „*Nero*, qui cepit anno Domini LVIII expulit de *Roma* duos nobiles." Einde: „Anno domini MCCCIIII captus est episcopus in bello in *Zelandia.*" Daaronder: „A. D. MCCCXV. multi fame perierunt in *Agip*; modium siligis

LX cornoysche." Pap. H.S. 4°. 15de eeuw. In verschillende handen geschreven. Het behoorde aan de „domus clericorum de communi vita in *Groningen* circa *Sanctam Walburgam.*"

55. Fol. 118. „Quaestio 14 quodlibeti 15 *Henrici de Gandavo* de indulgentiis." Perk. fol., 2 kol., 14de eeuw. In een latere hand: „In 1415."

152. Blz. 6. *Ph. Sidney* aan *zijn broeder* „being beyond the seas." Z. d. Cop.

VIII. Worcester college.

30. Fol. 24 en passim. Vieuws uit *Holland* en *Duitschland*, afkomstig van *G. D.* (*Downing?*), 17de eeuw.
Fol. 192. Brief van *G. van Wassenaer* over de vloot, 19 Dec. z. j. Cop.

31. Passim: Nieuws uit *Holland*, evenzeer van *G. D.*, 17de eeuw.

40. Fol. 7*. Commissie van *Prins Rupert*, als commandant van de expeditie tegen de *Republiek*, 4 Juli 1673.
Fol. 9*b. „Directions to *Prince Rupert* for the Fleet lying off the *Texell*, 3 Aug., 5 en 7 Sept. 1673.

IX. Balliol college.

28. „*Thomae Dockyng* sive *Dokkyng* minoritae expositio super librum *Deuteronomii.*" Aan 't einde: „Finitus per manus *Tielmanni* filii *Reyneri*, *Almanni*, oriundi in *Monte Sancte Gertrudis* in *Hollandia* anno Domini M°.CCCC°. XLII. in profesto *Sancte Gertrudis.*" Perk. groot fol., 2 kolommen, 15de eeuw.

35b. „*Roberti Grostede ep. Lincolniensis* Moralitates super Evangelia quatuor." Aan 't einde: „Ego *Tielmannus* filius *Reyneri* de *Monte Sancte Gertrudis* oriundus finivi hunc librum anno Domini M°.CCCC°. XLIII°, III° die Aprilis." Perk. groot fol., 15de eeuw.

58. Fol. 71. „Excerpta fratris *Bertrami de Alens* super 15 quodlibetis prima et sucunda parte summe *Henrici de Gandavo*." Perk. folio, 15de eeuw.

212. „*Henrici de Gandavo* sive *Goethals* summa theologica." Perk. groot fol., 2 kol. 14de eeuw.

213. „*Henrici de Gandavo* Quodlibetarum pars prima." Perk. fol., 2 kol. 14de eeuw.

214. „*Henrici de Gandavo* Quodlibeta XV." Perk. fol., 2 kol. 14de eeuw.

215. Fol. 1. „*Henrici de Gandavo* Quodlibeta." Perk. fol., 2 kol. 15de eeuw.

X. Lincoln college.

61. Fol. 18. „Glossarium *Latinum* et *Belgicum*." H.S. Perk. en pap. Klein 4°. 14de en 15de eeuw.

93. *Suetonius*. Op 't einde: „*Nicolaas de Frisia* alias de *Bolsvardia* librarius transcripsit." Perk. klein fol. 15de eeuw.

109. Fol. 1. *Henrici Goethals Gandavensis* Quodlibetorum theologicorum in libris Sententiarum fragmentum." Perk. groot folio. 2 kol. 14de eeuw.

XI. Magdalen college.

67. Fol. 1. „*Simonis Gandavi* vive *de Gandavo* Regula *Anachoritarum*, sive de vita solitaria libri septem." Perk. 4°. 15de eeuw.

93. Fol. 235. „De musica ecclesiastica libri tres potius *Thomae a Kempis* opus de imitatione *Christi*." Pap. folio. Geschreven door *John Dygoun* te *Sheen*, 29 Nov. 1438.

103. „*Francisci Mayronis* sive de *Maironibus*, ord. min. in primum librum sententiarum commentaria." Aan 't einde: „Finitus et completus anno Domini 1430 die octava Epiphaniae per manus *Johannis Jacobi Spaen* de *Amsterdamis*, tunc temporis *Oxoniae* studentis."

217. Fol. 12. „*Henrici a Gandavo* sive *Goethalis* Quodlibeta theologica in libris quatuor Sententiarum numero quindecim."
Fol. 192. „Ejusdem *Henrici* summa theologica sive questiones ordinariae." Perk. klein fol., 2 kol. 14de eeuw.

XII. St. Johns college.

64. „*Petri Herentalii* sive *de Harentalis* prioris *Floreffiensis* Psalmorum expositio cum praefatione ad *Joh. de Arkel*, *episcopum Leodiensem.*" Aan 't einde: *Gerardus Teerpenninc* curatus in *Lexmuede* hunc scripsit et finivit anno Domini MCCCCXIIII in festo Dionysii et sociorum ejus martirum sanctorum." Pap. folio, 2 kol. 15de eeuw.

XIII. New college.

153. „*Henrici de Gandavo* sive *Gandavensis* archidiaconi *Tornacensis* Quodlibetalia theologica sex sive Quaestiones *Parisiis* disputatae in *P. Lombardi* libros quatuor Sententiarum." Perk. groot folio, 2 kol. 14de eeuw.

219. „Anonymi cuiusdam commentarius in *Bonifacii* Decretalia." Aan 't einde: „Qui librum scripsit illum bona *Flandria* fovit, *Haert* cognomen habet, proprium nomenque *Johannes*. M. semel et tetra CCCCIXXX ter tu junge IX que. Post festum Iude sexta feriaque sequente." Perk. fol. 2 kol. 15de eeuw.

290. Fol. 63. „Quaestio ex *Henrici de Gandavo* Quodlibetis de dispensatione circa sacramenta." Pap. fol. 15de eeuw.

312. Fol. 6. „Ephemerides" van *Johannes Regiomontanus*. Achter deze Lat. verh. volgt: „Om een water toe maken, dat van wonderlicken craften is." Aan 't einde: „Hec operatus fuit magister *Theodricus Bolymandie.*"
Fol. 36. Ned. verhandeling over chirurgie. Begin: „Ic *Thomas Scellingh*, umbra medici hebbe ghemeret dat have."
Fol. 134. „Dit is die slotel van cyrurgiën." Ned. vert. van het werk van *Lanfrancus*.

Fol 144b. „Aldus maekt men repercusseren die sweren." Ned. vert. van *Lanfrancus.*

Fol. 154b. Ned. recepten.

„ 158b. „Maghe is een koeck van den leden." Verh. over de maag van *Nic. van Gouderaen.*

Fol. 164. Ned. extract uit *Hippocrates.*

„ 172b. „Die teykene van den seven planeten." Op 't einde: „Explicit libellus iste ad gloriam et laudem Christi anno M°.CCCCC°. VII°.XV Kal. Marcii sub pontifice maximo *Julio* 2°, *Maximiliano Caesare.*" Pap. klein 4°. 16de eeuw.

F.

UNIVERSITY LIBRARY TE CAMBRIDGE.

De *Catalogus* is voortreffelijk en van een register voorzien. De voor onze geschiedenis belangrijke manuscripten zijn met behulp van dezen zeer gemakkelijk te vinden.

G. g. IV, 13. Fol. 78. „Copie of a letter from the *Divele* to the *Pope*, from my court in *Tartary* the last of November 1626, translated out of the *Dutche* copie by *George Wilsley*, resident at *Rotterdam*."

Fol. 83. „A relacion of the murthering of *Mr. Thomas Scott*, Bachelor of Divinitie preacher to the *English* Companie at *Utrecht*", 18 Juni 1626.

Fol. 123. „A synopsis of *Antiarmianism* and *Armianism*."

G. g. I, 29. Deel I, fol. 6. „De quinque articulis in *Belgio* controversis."

Deel II, fol. 55b. „A short relation of the stirres in *Holland* concerning predestination" (van 1597 af).

Fol. 104b. „Of the five articles, disputed in *Belgium*."

Patrick papers 44 Fol. 18. „Quinque articuli in *Belgio* controversi."

Patrick papers 80. Fol. 1. „De quinque articulis in *Belgio* controversis." Van bisschop *Overall*.

E. e. I. 29. 1. „Relatione di *Fiandra*" van *Bentivoglio*. De text wijkt af van den gedrukten in de *Opere storiche*. *Milaan* 1806, pag. 133—224.

2. „Lettre del Ill. sign. *Card. Bentivoglio* scritte a diversi signori et principi in tempo ch'era nuntio in *Fiandra* et in *Francia*." Gedr. als *Raccolta di Lettere*. *Parijs* 1635.

3. „Relatione delli stati di *Giuliers* et *Cleves* dopè la morte del *Duca Guglielmo* dell anno 1609" van *Bentivoglio*. Gedr. *Opere Storiche*, pag. 341—399.

4. „Apocalise *d'Olanda*" van *denz.*

D. d. III, 53. 2 perkamenten kwartijnen. Voorin een brief van *P. Burmannus* aan *Johannes*, *bisschop van Norwich*, 15 Jan. 1707. Wij

vinden hier verder tal van copieën van oorkonden, dateerende uit de 15de en 16de eeuw en in dezen tijd gecopieerd, o. a.:

Fol. 54. *Richard II* aan Burg., Consules en Burgers van *Lübeck* en *Stade*, dat hij een van hun schepen heeft aangehouden, om troepen naar *Vlaanderen* over te voeren. Z. d.

Fol. 79. Commissie van *denz.* aan een *bisschop*, om een verbond te sluiten met den graaf van *Vlaanderen* en de steden *Gent*, *Brugge* en *Yperen*. Gedr. *Rymer*. An. 6, Ric. II. (1382).

Fol. 104. Bevel om *Jeffrey de Stuecle*, die door *Richard II* naar *Vlaanderen* is gezonden, van *Dover* naar *Calais* over te zetten. Z. d.

Fol. 163. *Richard II* aan de bemiddelaars tusschen *Engeland* en *Frankrijk*. Zijn commissarissen kunnen niet op tijd te *Brugge* zijn. Z. d.

Fol. 164. *Dez.* aan den graaf van *Vlaanderen;* vraagt restitutie voor eenige goederen, geladen door *Florentijnsche* kooplieden van *Londen* naar *Italië*, die door ruw weer te *Sluis* waren binnengevallen en daar waren vastgehouden. Z. d.

Fol. 168. *Dez.* aan *Wenceslaus van Luxemburg en Brabant. Warner Voskyn*, een *Duitsch* edelman, die in *Brabant* is gearresteerd wegens sommen door *Gelre* aan de stad *Brussel* verschuldigd, moet worden losgelaten. Z. d.

Fol. 168. *Dez.* aan de stad *Brussel.* Z. d.

„ 169. „ „ den *hertog van Gulik*, den *graaf van Vlaanderen*, den *hertog van Brabant* en *Albrecht van Beieren* (*de Bavière*; de cat. heeft: *de Bremere*), als commissie voor *sir Canon Robesart* en *John Cadeford*, *Dr. of Laws.* Z. d.

Fol. 185. De Mayor en Aldermen van *Londen* aan de stad *Dordrecht*. Een zekere *J. W.*, die brieven der stad *Londen* heeft publiek gemaakt te *Dordrecht*, moet worden gestraft. Z. d.

Fol. 186. *Dez.* aan de stad *Brugge*, met excuses, dat een schuld, die te *Londen* betaald was, ten onrechte weer wordt ingevorderd. Z. d.

E. e. III, 56. Brieven van *Burghley*, o. a.:

N°. 34. Aan *Rob. Cecil*, 23 Dec. 1594. Daarin een brief van *Gilpin* „out of the *Lowe Countries*."

N°. 100. Aan *denz.* Hij heeft een belangrijken brief ontvangen van *Caron*, 15 Juli 1596.

M. m. III, 8. Fol. 1. *Gresham* aan *Cecil*, 13 Dec. 1571.

Fol. 112 vlg. *De Silva*, *Spaansch* gezant te *Londen*, aan *Cecil*, 6, 10, 17, 22 Aug. 1564 en 1 Aug. 1565.

Fol. 121. *Dez.* aan *Gresham*, 7 Oct. 1566. Cop.

„ 122. „ „ *Cecil*, 7 Maart 1568.

„ 126 vlg. *d'Espès*, *Spaansch* gez. te *Londen*, aan *Cecil*, 7 brieven, 28 Juli 1569 – 1 Maart 1570.

L. l. II, 5. Cop. van brieven, gewisseld tusschen *Philips van Kleef* en *Maximiliaan*, 1488.

M. m. I, 46. Dit H.S. bevat allerlei origineele brieven uit den tijd van *Karel I* en *Cromwell*, o. a.: deel I, blz. 27. „Part of a memoriall of the Ambass. of the *States* of *Un. Prov.*" Fransch, 30 Jan./9 Febr. 1648/9.

Ibid. blz. 29. Remonstrantie van *Raesfeld* op bevel der *S.-G.* over de indaging van *Lord Craven*, thans in *Ned.* dienst, om te *Londen* te verschijnen, op straffe van confiscatie van goederen, 4 Aug. 1651.

Deel II, blz. 140. Aanvrage van *Lady Elizabeth*, dochter van *Karel I*, aan den *Council of State*, om naar *Holland* te mogen gaan en £ 1000 per jaar te mogen ontvangen, 6 Sept. 1650.

Ibid. blz. 141. Berichten omtrent *Whitford* en de moordenaars van *Dorislaus*, van *Tho. Coke*, 8 April 1651.

Ibid. blz. 157. Het *Parlement* aan de *S. G.*, ter introductie van den agent *Strickland*, Dec. 1643.

Ibid. blz. 158. *Boswell* aan *Strickland*. Over de oorlogstoebereidselen van *Karel II* in *België*, 15 Mei 1643.

Ibid. blz. 159. *Strickland* en *St. John* aan de *S.-G.*, 20 Juni 1651. Gedr. *Thurloe*, I, 189.

Ibid. blz. 150. Bericht over de moordenaars van *Dorislaus* van zijn bedienden, 11 Mei 1649. Klacht daarover bij de *S.-G.* ingediend, 20 Maart 1651.

M. m. VI, 34. „Corpus disciplinae or the Discipline together with the Forme of all Ecclesiastical Administrations used in the *Dutch* Churches within this *Kingdom*... wherein also is comprised The Confession of Faith of the said Churches and the Cathechism, with a breife extract there of... Published by the Ministers and Elders of the *Dutch* Congregation in *London*." Gedr. te *Londen* in 1645. Pap. 4°. Cop. van het gedrukte werk.

M. m. I, 45. Fol. 311. „The address of the *Dutch* Church in *Londen* to *Bancroft*, *Bp. of London*, upon his Remove to *Canterbury* A°. 1604, when *Mons. de la Fontaine*, preacher of the *French* Church made his speech to him."

D. d. IX, 38. Fol. 110. *Lodewijk van Beieren* aan *Eduard III*, 24 Juni 1338. *Eduard III* aan *Lodewijk*, 18 Juli 1342. Cop.

I. i. VI, 17. O. a.: De *Hertogin van Bourgondië* aan *Cardinaal Winchester*, 12 Sept. z. j. 15de eeuw.

E. e. II, 12. Fol. 83. „An Instruction by my Ladye the *Archeduchess of Austrich*... for *Thomas Gramay*, generall of the mynte and *John de Woesbicocke*, particuler ussayer of the mynte of *Flaunders* at *Bruges*, of such things as they shall showe to the Kinge of *England*, to whom my said Ladye hath sent them", 20 Febr. 1512.

Fol. 132. „The Coronells, Reiters and Captains of the men of warr being presently in the service of the *prince of Orenge*." Z. d.

Add. 118. Bevat allerlei over de *Synode van Dordrecht*, nam.:
„Het sommiere van de geheele *Synode*."
„Dat men de *Synoden* moet houden voor menschelicke decreten."
„Oordeel des *Synode Nationalis*... gehouden binnen *Dordreçht*." Gedr. met MS. aanteekeningen.
De sententie van 6 Mei 1619. Gedr., eveneens met MS. aanteekeningen.

D. d. VI, 49. Pap. liedeboek ongepagineerd.
„Dit boeck hoort toe *Styntgen Jacop dochter* woonende An die *Cooren mart* In 't jaer ons heeren 1562." Dan volgen fraaie penteekeningen, spreuken en korte gedichtjes. Daar achter: „Chansons Anno MCCCCCXCIX.":

1. „Een nieuw liedeken op de wijse alst begint vande 5 sinnen," get.: „Finis als mijn lieft mijn is." Begin: „Lest ginck ick in de mey spanceren."
2. „Nieuw Liedeken op de wijse vant voorgaande." 3 coupletten met prince. Get. „Finis coronat opus. Aime fidellement." Begin: „Schoon joncheerken, hups en trouwe."
3. „Op de vois al hadden wij 25 bedden." 3 coupl. met prince. Get. „Finis: gaet daer den besten wijn is." Begin: „Wij dancken den waert."
4. „Een amoureusch liedt." 3 coupl. met prince, get. „Geen meerder pijn in 's weerelts erven dan een te beminnen en die te derven." Begin: „Een roosken root, o paerle peur."
5. „Nae de voise, ung Coeur." Gesprek van vrijer en vrijster. 10 coupl. onget. Begin: „Ick sat en fantaseerde."
6. „Liedeken van *Bommel* op de wijse: schoon jonckheerken." 8 coupl. onget. Begin: „Coomt, seingnor en laet u schencken."
7. „Nieuw liedeken op de voise *Wilhelmus van Nassau*." 4 coupl. met prince. onget. Begin: „*Venus*, eerbaer goeddinne."
8. „Een nieuw liedeken." 8 coupl. met prince. Begin: „Wilt toch op mij eens dencken."
9. „Een nieuw liedeken op de wijse van *Soet Robbertye*." 3 coupletten. Begin: „Door het gesichte van U, mijn lieff eerbaer."

Met dit liedeboek is bijeengebonden Engelsche muziek uit de 17[de] eeuw, die met onze liederen niets heeft uit te staan.

D. d. XII. 25. „Dit is dat leven ons lieven heren *jhesus christus* unde sine wandelinge unde sine wercke." Op dit leven van *Jezus* volgen eenige gebeden en een litanie, beide Nederlandsch. Alles proza. Het leven van Jezus is met kleiner letter geschreven dan de rest. 12°. perk. 15de eeuw.

D. d. XII, 26. Ned. *preek* over het sacrament: „Coemt tot mi alle die pijnlike arbeiden ende swaerlike belast sijt." Daarop volgt: „Hier beghint onser liever vrouwen salter ende is guet gelesen voer die zielen die daer sijn inden vegevuer." Vóór in het H.S. illuminatiën, o. a.

afbeeldingen van *St. Gregorius* en *St. Lucas*. **Pap. (behalve** de 2 eerste bladen, die perk. zijn) 12°. 15de eeuw.

D. d. XII, 52. Dietsch *gebedenboek*. Begin: „... relt leerre, der waarheit ende gever." Blijkbaar zijn eenige bladen uitgescheurd. Pap. 12°. 14de eeuw. Op fol. 1 is met een latere hand geschreven, 1591.

G. g. V, 36. „A collection of State Papers of the reigns of *Mary* and *Elizabeth*, illustrating the *Spanish* war." O. a.:

Fol. 1. „A memorial of the matters to be intreated at the *Colloquie* to be holden at *Bruges*... made at *Westminster* the XI of March 1564/5."

Fol. 21. „Instructions given the VIII of June 1575 to *Daniel Rogers*, being then dispatched into *Holland* to the *Prince of Aurange* by her *Maties* order."

Fol. 53. „Instruction given the 29th of October 1575 into *Robert Corbett Esq.* beinge then sent from *her Majestie* to the *Governor* of the King of *Spaine* in the *Lowe Countreys*."

Fol. 67. „Instructions for *John Hastings*, sent into *Holland* to the *Prince of Aurange* the 29 of October 1575."

Fol. 77. „Instructions for *William Davison* sent into the *Lowe Countreys* the XXIX of March 1576 given by *her Majestie*."

Fol. 96. „Instructions given by the Lords of her Majesties *Privye Counsell* to *Mr. Robert Beale* (clerk of the Council) dispatched to the *Prince of Aurange*, the XI of Aprell 1576."

Fol. 106. „Instructions given to *Mr. Dr. Willson* sent into the *Lowe Countreys* to the *States* there, the XXII of October 1576."

Fol. 126. „Instructions given by *her Majestie* to *Edward Horsey* Esquire the XIIII of December beinge sent to *Don John of Austria*."

Fol. 146. „Instructions given to *Mr. William Davison* Esquier beinge sent to reside as *her Majesties* Agent in the *Lowe Countreyes* the second of August 1577."

Fol. 194. „A short discourse wherein is sett downe the very trueth of the *Kinge of Spaine* his designe against this whole *Isle* by the *Master of Gray*", 1589.

K. k. I, 3. N°. 14. Brief, *Elizabeth* het huwelijk met *Anjou* afradende. Z. d.

N°. 18. „Epistola ad pot. *Philippum* Regem *Hispaniae* etc. De timultibus *Belgicis* componendis, vernaculo sermone conscripta et nunc hoc tempore Latine publicata. *Antverpiae* 15 Martis 1577." (get.) *Antonius de Covra Hispaliensis*.

G. g. III, 34. Fol. 360. „Certeyne reasons to move *her Matie* to accept the soverantye of the *Lowe Countreys*." Z. d.

G. g. V, 23. „A practical Discourse concerning the magnitude of Gods

mercy written originally in Latyn by *Erasmus* and done into English by *Robert Warren*." Pap. 4°. ± 1700.

N. n. VI, 24. MS. aanteekeningen in verschillende handen op *Erasmus Apologiae*. (*Bazel* 1522), o. a. van hem zelven.

O. o. VI, 114. N°. 4. Eenige cop. van stukken over den vrede van *Vervins*.

N°. 9. Private instructie voor een edelman, „a subject of the holye Church and of an house that hath manye Cardinalls and prelates," om te vergezellen „his exc. the *Prince* in a warre where the cause of religion is handled." De Catalogus gist, dat daarmede *Alva* is bedoeld. Het is niet duidelijk. Misschien *Philips Willem*?

D. d. X, 26. „Statuta clarissimi ordinis *Aurei Velleris* e Gallico in latinum versa; subjunctis additionibus et declarationibus nonnullis per ejusdem ordinis supremos et proceres successive editis." Een Index gaat vooraf. De Statuten loopen tot het kapittel van 1531. 16de eeuw.

D. d. III, 70. N°. 5. „Articles accordes et convenus entre le *Roy de France* et les Ambassadeurs extr. M.M. les *Etats*... à *Compiègne* au mois de Juin 1624." Gedr. *Dumont*. Corps Diplomatique, II, 461.

M. m. VI 62. Fol. 210. Documenten en instructiën, betrekking hebbende op het verbond van *Richard II* en *Hendrik IV* met *Willem van Gelder-Gulik*, 1387—1401.

Add. 107, 108, 109. „Dictata viri clar. *Tib. Hemsterhusii* in Antiquitates *Gruecas*."

D. d. III, 85. N°. 117. „A treatise for assisting the *Hollanders* against the *Spaniard*."

N°. 15. „The repartition what each province payeth part to a hundred pound."

Beide 2de helft der 16de eeuw.

G. g. V, 18. Fol. 194. „A discourse of the *Hollanders* trade and Fishery and of their circumventing us therein and the meanes how to make proffitt thereoff; by which they have alreadie gathered and still do gather so great a benefit; with the profitt, honor and securitie that will redound unto *his Majestie* and all sortes of subjects within his three kingdoms thereby."

Fol. 264. „Certaine observations omitted in Historie which happened unto *England*, since before the yeare of our Lord God 1558, wherein is also sett forth the reason and forme and by whom principally the revolt of *Holland* hath bene originallie accomplished." Het eerste uit den tijd van *Jakob I*, het tweede uit dien van *Elizabeth*.

D. d. IX, 3. N°. 6. „Considerations nécessaires sur ung traicté de paix avec *l'Espagnol*", 1587. Geschr. door een *Prot.* inwoner der *Waalsche* gewesten.

N°. 7. „A journall of the Conferences betweene *his Maties* Comm. and the Comm. of the *Kinge of Spaine* and of the *Archduces of Austria*... at *Somersett House* in *London*", 1604.

D. d. V, 78. N°. 1. „*Frauncis Junius* his lectures upon the prophet *Jona*." Volgens den Catal. vert. van een Lat. verhandeling. Gedr. Opera. *Genève*, 1593. I, 1330.

Patrick papers 72, N°. 1. „*Charles the V* Emperour to his Sonne *Phillip* Kinge of *Spaine*."

N°. 3. „*Leycester* discourse to *Q. Elizabeth*." Over het behoud der *Nederlanden*. Z. d.

M. m. VI, 58. Fol. 272. Rede van *Karel V* tot *Philips II* bij zijne afdanking. Onvolledig.

M. m. I, 26. „The memoriall of a discourse used by the late worthie Emperor *Charles the Vth* upon the Resignement of his goverment and state to his sonne *Philip II*, king of *Spaine*." Opgedr. door *Henry Howard* aan *Elizabeth*.

D. d. XII, 28. „Brief Histories of the *Roman*, *Turkish*, *German*, *Greek* and *Spanish* Empires and the *Netherlands*." Onbeteekenende verhalen.

E. e. II, 32. Fol. 89. Voorstellen der *Fransche* gezanten aan de *S.-G.*, 12 Nov. 1618.

Fol. 109. „A discourse touchinge the present consultacion concerninge the peace with *Spaine* and the retayninge of the *Netherlands* in society and protection, written by *sir Walter Rauleigh* and presented to Kinge *James* in the first yeare of his raigne 1602/3." Gedr. Works of *Raleigh*. *Oxford*, 1829. VIII, 299.

Fol. 151. „The Politic of the *United Provinces*." Begin 17de eeuw. Gedr. *Somer's Tracts*. III, 630.

M. m. IV, 24. Fol. 52. „Discourse by way of Questions and Answers concerning the change of Government in the Provinces of the *Lowe Countries*." Einde 16de eeuw.

Fol. 60. „A consultation for *the King* concerning the retaining of the *Netherlands* in socyety and protection." In 1603 aan *Jakob I* opgedragen. Vgl. boven E. e. II, 32.

F. f. V, 14. Fol. 94. „The effecte of the artycles agreed upon by the *prynce of Orenge* and magistrates of *Andwarpe* with theym of the Religyon." Z. d. 1566?

M. m. I, 45. Fol. 426. De *S.-G.* aan *'t Parlement.* Kennisgeving van den dood van *Frederik Hendrik*, 1 April 1647. N. S.

D. d. XI, 44. Album, waarschijnlijk van *Jean de Marnix*, daar verschillende hier voorkomende gedichten aan hem zijn opgedragen. De meeste edelen uit de *Zuidelijke Nederlanden* staan er in, te beginnen met *Françoyse* en *Sabine van Egmont*. Bij de namen vindt men *Fransche* en *Lat.* verzen. ± 1580.

Add. 147. *J. van Vondels poëzie*, 2de deel. *Schiedam*, 1660. Met MS. aanteekeningen.

Een nauwkeurig onderzoek kan eerst de waarde van deze aanteekeningen aan het licht brengen. Bij een vluchtig doorbladeren schenen ze mij die van *Brandt.* Het zoude zeker de moeite loonen dit na te gaan, en ook, of deze noten eenige zelfstandige waarde hebben, of dat ze gecopieerd zijn naar een gedrukte uitgave. Geen naam of datum komt in het boekje voor.

Add. 105. Beschrijving van den toestand der *Christenen* op de kust van *Malabar.* Ned., 18de eeuw. Verder eenige geschreven en gedrukte proclamatiën uit *Ned.-Indië*, uit het laatst der 18de eeuw.

Request van *Curatoren der Leidsche Univ.* aan de *Staten van Holland*, 7 April 1699.

„Accoord tusschen den *Rector en Senaat van de Universiteit te Leyden* en weesmeesteren der voortz. stad, rakende een funus Academicum van 13 Maart 1725."

Behalve deze, voor onze geschiedenis belangrijke documenten bevat de bibliotheek te *Cambridge* nog tal van zoogenaamde *Adversaria*, d. i. uitgaven van classici, met MS. aanteekeningen en commentaren van Nederlandsche geleerden. Wij vinden daaronder van *Scriverius*, *Scaliger*, *Dan. Heinsius*, *Hemsterhuis*, *Meibomius*, *Valckenaer*, *Pauw* en *van Goens*.

G.

COLLEGE-LIBRARIES TE CAMBRIDGE.

De oogst is hier niet zoo ruim als te *Oxford;* zij is integendeel zeer schraal. Er staat achter den ouden Catalogus der H.S. der *Bodleian* van 1697 een Catalogus van de H.SS. van de *College-Libraries* te *Cambridge.* De bestudeering van dezen, gepaard met een persoonlijk onderzoek in locis, vestigde mijn aandacht op de volgende stukken:

I. Trinity college.

R. 9, 2 en **3.** „*Grotii*, *Fulleri* etc. notae criticae cum conjecturis de iisdem." 2 vol.

R. 5, 18. N°. 5. „Considerations touching ye Treaty with *Spain*", 1604.

R. 5, 4. Pag. 25. „*Walter Copes*' Remonstrance to *K. James* against ye *Dutch*", 1612.

Pag. 8. „A copy of ye memorial of *Mr. Rodenburgh*, Embassador for the *States* to the Court of *Spain* wrote down seemingly for the use of *Prince Harry.*" Begin 17de eeuw.

De volgende zijn van de *Gale collection*:

O. 3, 53. O. a.: „Carmina de *Hollandia*" van *Alex. Gill.* Z. d. 17de eeuw.

O. 3, 17. „*Justus Lipsius* de Constantia. Englished by *George Buck.*"

II. Corpus Christi college.

Deze boekerij bevat de verzameling H.SS. van Aartsbisschop *Parker* van *Canterbury*, (1559—1576). Ik teekende daaruit aan:

CXIX. „Epistolae virorum illustrium." O. a.:

Pag. 57. „Epistola *Erasmi* ad *Martinum Bucerum*, in qua rationes adfert cur noluerit ecclesiae reformatae se adjungere." *Bazel*, St. Martini 1527.

Pag. 269. „Epistola *Johannis Utenhovii* ad *Bucerum*, in qua commendat ei quendam pauperem scholarem vana spe a papisticis allectum, posteaque desertum et narrat missam in aliqua templa in *Gallia* esse introductam." *Londen*, 27 Jan. 1549.

Pag. 347. „Epistola *Johannis Utenhovii* ad *Bucerum* in qua ei commendat quendam scholarem." *Londen*, Jan. 1549. Waarschijnlijk een copie van den vorigen.

CXXII. Pag. 435. „Epistola *Petri Datheni comitis palatini* legati ad *archiepiscopum* (*Parker*), in qua gratias agit pro munere sibi ab archiepiscopo oblato et mittet ei numisma principis electoris." *Londen*, 24 Jan. 1574.

Pag. 437. „Responsio *Archiepiscopi*." *Lambeth*, 9 Kal. Febr. 1574.

III. Gonville and Caius college.

143. Fol. 12. „*Sir Francis Vere*'s commentaryes with a supplement by *sir John Ogle*." Deze bevatten de volgende stukken:

„The relieving of *Rhynberg*. *Calis-Malis* or the *Calis* Journey. The *Island* Journey. Of the *Briell*. The Journey into *Flanders* and battaile of *Newport*. The supplement of this discourse, written by *sir John Ogle*. *Knodsenburch Turneholt* post *Calis-Malis*, 1597. Directions for exercising, marching and for skirmishing. Directions for the use of the musquett. The castle of *Litkenhooven*. The siege of *Deventer*. The siege of *Ostend*. *Sir Francis Vere* his parley at *Ostende* by *sir J. Ogle*, then present. An answere concerning paying the souldiers in the state service 8 days, reckoned to the week and deducting of reckonings. Against a complainte in that same. Order which his excellency would have to be observed in marching." H.S. 17de eeuw.

389. Fol. 61. „Constitutiones Ecclesiae *Belgi-Germanicae* quae *Norwici* est." 16de eeuw.

421. „Ragionamento di *Carlo V* Imperatore tenuto al Re *Filippo* suo figliuolo." Pap. Klein 4°. 1594.

623. Fol. 9 en 85. Excerpten uit *Sophocles*, o. a. van *Hugo de Groot*.

78. Fol. 99. „The coppie of a letter sent out of the *Lowe Countries* by a Gentleman entertayned by the *King of Spayne* in pention to a young gentleman his kinsman in *Englande*, temp. *Elizabeth.*"

Fol. 141. „The *Earle of Essex* his ap logy for warre." Daarbij deze noot: „This boke was written sence the death of the *Lord Pagett*, and since the losse of *Brédaye* and the daunger of *Nimegen*, at which tyme the *Kynge* was indetted to his *Spanyards* for 3 yeares paste."

Fol. 159. „Advertisements of a loyal subject to his graciouse sovereigne drawn from observations of the people's speeches," 1603. Gericht tegen den vrede met *Spanje.*

IV. Emanuel college.

83. „*B. Augustini* soliloquium cum *Thomae à Kempis* Musica Ecclesiastica." Perk. 4°. 15de eeuw.

V. Peterhouse.

68. „Extracta M. *Henrici de Gandavo* tam de Quodlibetis quam de summa." Pap. H.S. 15de eeuw.

H.

OVERIGE BIBLIOTHEKEN IN ENGELAND, SCHOTLAND EN IERLAND.

I. Het Fitzwilliam Museum te Cambridge.

Dit museum bevat een rijke verzameling geïllumineerde H.SS. Er bestaat een uitstekende catalogus van *Searle*, *The illuminated Manuscripts of the Fitzwilliam Museum. Cambridge*, 1876. Daaraan ontleen ik de volgende bijzonderheden. Het *museum* zelve was tijdens mijn verblijf te *Cambridge* gesloten.

Van de *Flemish* or *Burgundiam* MSS.:

106. Statuten etc. van de orde van het *Gulden Vlies*, 1563, met stichtingsbrief. Zeer fraai geïllumineerd, perk. klein 8°. H.S. Versierd met bloemen en wapens der ridders, van de stichting der orde tot 1559.

Van de *Dutch* MSS. zijn vele *Latijnsche* werken, in de *Nederlanden* of door *Nederlanders* geschreven, doch ook:

110. Zeer fraai geïllumineerd Ned. *getijboek.* 12°. 15de eeuw. Perk.

111. Derg. *getijboek*, grootendeels Lat., maar sedert fol. 217 Ned. Fraai geïllumineerd. Perk. 12°. 15de eeuw.

112. Een *Leven van Jezus*, Ned. proza, vert. van *Bonaventura.* Fraai geïllumineerd. Het H.S. behoorde aan „*Beyatris Gheryts dochter van Assendelf*" en later aan het klooster der *Reguliere* nonnen te *Haarlem*. Perk. 8°. 15de eeuw.

113. Ned. *getijboek*, fraai geïllumineerd. 12°. Perk. 15de eeuw.

114. Derg. „ , 12°. Perk. 15de eeuw.

115. „ „ , „ „ 15de of 16de eeuw.

116. „ „ , „ „ 15de eeuw.

117. „ „ , „ „ 15de eeuw.

118. Derg. *getijboek*, gedeeltelijk Latijn. Op fol. 8 aanteekeningen in het Ned. omtrent geboorten, huwelijken en sterfgevallen van de familie *Absoloem*, 1557—1650. 12°. Perk. 15de eeuw.

119. Derg. *getijboek*, gedeeltelijk Latijn. 12°. Perk. 15de eeuw.

120. „ „ , 12°. Perk. 15de eeuw.

II. De Collectie autographen van Morison.

Door den Heer *Prof. Rogge* te *Amsterdam* werd mijn aandacht gevestigd op deze inderdaad merkwaardige verzameling. De toegang tot deze collectie is niet te verkrijgen, doch er bestaat gelegenheid van de voorhanden, vooraf op te geven brieven afschriften te maken. Men kan zich daartoe vervoegen bij *Messrs. Deprez and Gutekunst*. 18 *Green street, St. Martins place. London W. C.* Van deze collectie bestaat een prachtig uitgevoerde alphabetische catalogus met facsimilés. Ongelukkig zijn daarvan nog slechts 3 deelen verschenen, terwijl het schijnt, dat de uitgave niet verder wordt voortgezet. Uit dezen catalogus teekende ik op:

Vol. I, blz. 12. Brieven van *Alençon*. Van geen belang voor onze geschiedenis.

17. *Alva* aan *Ruy Gomez*, 1567, vóór zijn vertrek naar de *Nederlanden*, over de daar te volgen politiek.

35. *Arlington* aan *Lauderdale*, 15 Juni 1672. Over den deplorabelen toestand van *Holland*.

Ibid. *Dez.* aan *Bulstrode*, 1 Juni 1675. Onderhandelingen met den *Prins van Oranje*.

Ibid. *Ar, inius* aan *Anna van den Broeck*, *Wtenboogaert's* vrouw, 10 Juli 1601. Condoleantie.

42. *Athlone* (*Rheede-Ginkel*) aan den hertog van *Wurtemberg*, 16/26 Dec. 1690. Iersche zaken.

46. Kort gedichtje van den schilder *Ludolf Bakhuizen*, 26 Dec. 1691.

87. Opdracht van den Index Plantarum Horti *L. B.* door *Boerhave* aan *sir Hans Sloane*. Z. d.

95. *Lodewijk Napoleon* aan *Josephine*, 29 Mei 1807. Dood van zijn oudsten zoon.

134. *Burghley* aan *Beale*, Nov. 1577. Dankt voor zijn berichten.

168. *Casaubon* aan *de Groot*, 25 April 1614. Theologische quaestiën.

173. *Jac. Cats* aan *Frederik Hendrik*, 28 Aug. 1646. De vergadering der *Staten van Holland* is bespoedigd op verzoek van *Zijn Hoogheid*, die *Damme* wil belegeren.

Ibid. *Karel Cats* aan *Huygens*, 25 Juni 1650. Over de *Eng.-Ned.* betrekkingen.

188. *Karel II* aan *Temple*, 25 Juni 1675. Hij zal de *Staten* steunen in de handhaving van het stadhouderschap na den dood van *Willem III.*

Ibid. *Dez.* aan *denz.*, 3 Sept. 1675. Algemeene politieke instructiën.

191 vlg. Brieven van de Keizers *Karel V* en *Karel VI;* zijn voor onze geschiedenis niet van belang.

194. *Karel de Stoute* aan *Lodewijk XI*, 1468. Vrijgeleide.

208. *Chudleigh* aan *Bulstrode*, 8/18 Febr. 1683. Onderhandelingen van de *Republiek* met *Engeland* en *Frankrijk.*

219. *Coccejus* aan *Chr. Schotanus*. 11 Dec. 1666.

222. Brieven van *de Torcy*, 28 Nov. 1711 en 10 Maart 1712, benevens een dagboek van dezen; belangrijk voor de kennis der onderhandelingen met *Frankrijk* in die dagen.

Vol. II, 44. Verzen van *Dorislaus* aan *Barlaeus.* Z. d.

45. *Dousa* aan *Scévole de St. Marthe*, 12 Nov. 1592.

46. *Downing* aan de *Admiralty*, 14 Febr. 1658.

Ibid. Pas, door *dezen* geteekend, 5 Jan. 1664. O. S.

65. *Van Dijck* aan *Chavigny*, 16 Nov. 1641.

68. *Egmond* aan *Philips II*, *Londen*, 7 Jan. 1554.

Ibid. *Dez.* aan *Oranje*, *Brussel*, 7 Febr. z. j.

72. De brieven van *Elizabeth* zijn voor ons van geen belang.

90. *Erasmus* aan *Viglius*, 14 Mei 1533.

100. *d'Estrades* aan *Huygens*, 8 Mei 1638.

Ibid. *Dez.* aan *Turenne*, 4 Aug. 1661. Over de buitenlandsche betrekkingen van *Engeland.*

112. *Parma* aan *de la Motte*, gouv. van *Grevelingen*, 18 Oct. 1578.

Ibid. *Dez.* aan de stad *'s Hertogenbosch*, 22 Nov. 1583.

198. *Granvelle* aan *Don Jan*, 6 Juni 1572.

Ibid. *Dez.* aan *Philips II*, 2 Mei 1575.

„ „ „ *Mons. de Brossia*, 26 Juni 1583.

208. *Gronovius* aan *Sam. Petit*, 29 Jan. 1639.

Ibid. *De Groot* aan *zijn vrouw*, 21 Sept. 1618.

„ *Dez.* aan *Bouthillier*, 23 Juni 1635

„ „ „ *Bernard van Saksen-Weimar*, 29 Oct. 1636.

„ „ „ *Salmasius*, 31 Oct. 1637.

214. *Gramont de Guiche* aan *Colbert*, *den Haag*, 7 Mei 1665.

248. *Nic. Heinsius* aan ?, *Stockholm*, 6 Mei 1671.

Ibid. *Dez.* aan *Gill. Ménage. Venetië*, 14/24 Oct. 1679.

„ *Ant. Heinsius* aan *Willem III* (?), 9 Febr. 1695. Nieuws op politiek gebied en van het oorlogsterrein.

256. *Hendrik VIII* aan *Marg. van Savoye.* Z. d.

Ibid. *Dez.* aan *dez.*, 5 Febr. 1518/19. Condoleantie met den dood van *Maximiliaan.*

304. *Henr. Hondius*, de graveur, aan de burgers van *Breda*, 1 Jan. 1602. Over een portret van *Frederik Hendrik.*

Ibid. *Hondius Jr.* aan *Huygens*, 23 Juni 1637.

„ *Ger. Honthorst* aan *denz.*, 29 Aug. 1637.

306. *Hoorne* aan ?, 4 Nov. 1558.

347. *Jac. Jordaens* aan *Huygens*, 8 Nov. 1651.
356. *Fr. F. N. Junius* aan *sir Wm. Dugdale*, 23 Sept. 1661.
Vol. III. 75. *De la Noue* aan *Turenne*. Voor *Mechelen*, 4 Sept. 1579.
120 vlg. 94 brieven van *Berard* aan den *Duke of Leeds*, bevattende berichten uit *Holland* over gebeurtenissen aldaar en in het buitenland in de jaren 1706—1713.
142. *Leycester* aan *Th. Fairfax*, 11 Febr. 1586. Pas.
Ibid. *Dez.* aan *Marc. Bax*, 21 Juli 1586. Over geheime correspondentie met den vijand, waarop *Bax* een oog moet houden.
163 vlg. *Gen. Ligonier's* correspondentie, 1759—1765. Daaronder zijn 28 brieven uit *den Haag*, tusschen Mei 1760 en Sept. 1761, met veel nieuws uit de *Republiek*, vooral over haar houding in den 7-jarigen oorlog.
178. *Lipsius* aan *Fronton du Duc*, 7 Maart 1594.
Ibid. *Dez.* aan *de Sillery*, 2 Nov. 1598.
Vol. IV. 5. *Macdonald* aan *Regnier*. *Harderwijk*, 3 Sept. 1795.
133. *Margareta van Oostenrijk* aan ?, 26 Febr. 1511. Klein briefje.
Ibid. *Dez.* aan *den Koning van Frankrijk*. Z. d.
134. *Marg. van Parma* aan *M. de Watmes*, 2 Juli 1562.
Ibid. *Dez.* aan *Mansfeld*, 16 Juli 1562.
„ . „ „ *M. de Watmes*, 8 Nov. 1563.
„ . „ „ *Mansfeld*, 30 Mei 1564.
145. *Marlborough* aan *Willem III*, 4 Aug. 1688.
Ibid. *Dez.* aan ?, 24 Dec. 1688.
„ . „ „ de *Admiralty*, 16 Sept. 1690.
„ . „ „ *Godolphin*, 24 Maart 1701.
„ . „ „ *denz.* (?), 12 Juni 1702.
„ . „ „ „ , 24 Mei 1703.
„ . „ „ „ (?), 8 Oct. 1703.
„ . „ „ *Vendôme*, 20 Aug. 1706.
„ . „ „ *Kon. Anna*, 7 Oct. 1707.
„ . „ „ *Harley*. Z. d.
„ . „ „ *Godolphin*, 28 Jan. 1708.
„ . „ „ *denz.* Z. d.
„ . „ „ „ (?), 22 Nov. 1709.
„ . „ „ „ , 11 April 1713.
„ . „ „ „ , 3 Febr. 1714.
159. *Marnix* aan *Lubbertus*, 11 Jan. 1591.
168. *Mary van Oranje* aan *Lady Yarmouth*, 28 Maart 1683.
Ibid. *Dez.* aan *Danby*, 29 April 1688.
„ . „ „ *Desmarets*, 4 Juli/24 Juni 1690.
„ . „ „ *Schuylenburgh*, 4 Juli/29 Juni 1690.
218. *Matthias* aan ?, 12 Mei 1678.

Het is te hopen, dat deze merkwaardige verzameling niet op den duur weer verspreid wordt, maar eens op het *Britsch Museum* een onderkomen vindt, waar zij door iedereen kan worden geraadpleegd.

III.

Ten slotte zij het mij vergund nog eenige mededeelingen te doen omtrent eenige archieven en bibliotheken, die niet door mij zijn bezocht, maar waarnaar ik een onderzoek heb ingesteld.

Te *Edinburgh* is, volgens mij verstrekte inlichtingen, voor onze geschiedenis geen nieuws meer te vinden. De „*Calendar of State Papers, relating to Scotland*" geeft, of zal geven alles wat belangrijk is te weten.

Evenmin te *Windsor*. Daar berusten slechts stukken over de private aangelegenheden der Kon. familie. Daar het begrip *State affairs* in *Engeland* veel ruimer is dan elders, vindt men veel te *Londen* onder de *State papers*, wat elders onder de Kon. familie zou berusten. Vgl. boven de *Kings letters* en de *Royal Letters* op het *Record Office*.

Aan elke cathedraal in *Engeland* is een boekerij verbonden, die soms ook eenige HSS. bevat. Ik doorzocht den ouden catalogus dezer Bibliotheken, die staat afgedrukt achter dien der *Bodleian* van 1697. Mijn zoeken was evenwel vruchteloos. Er is geen bezwaar dezen ouden cat. te gebruiken, daar de cathedral-libraries uit gebrek aan fondsen bijna niet aangroeien en vooral geen HSS. aankoopen.

In de *Encyclopaedia Britannica* in voce „Libraries" wordt van de *Library of Trinity college* te *Dublin* o. a. gezegd: „In 1802 the collection formed by the pensionary *Fagel*, which had been removed to *England* on the *French* invasion of *Holland*, was acquired for £ 20,000. It consisted of over 20,000 volumes." Ik schreef naar *Dublin* om eenige nadere inlichting omtrent deze verzameling. De *Chief Librarian*, *Mr. Abbott*, was zoo welwillend mij het volgende te melden: „We have not *Baron Fagel*'s manuscripts. The auction Catalogue of his Library (printed *London* 1802) contains the description of all the books that came to this library. There are a few MSS., chiefly memoirs of *French* towns and provinces relating to *French* revenues (copies), but none of *Baron Fagel*'s family MSS." Dit antwoord is duidelijk genoeg. Ik achtte het dan ook onnoodig verdere inlichtingen te vragen; evenmin zoude het de moeite loonen, speciaal tot het onderzoek dezer papieren een reis naar *Dublin* te doen. Mijn verwachting, hier een rijke bron voor de geschiedenis van de *Republiek* in de 17de en 18de eeuw ontdekt te hebben, bleek op geen voldoenden grond te berusten.

Particuliere archieven heb ik niet bezocht. Het is bekend, dat de groote adellijke Engelsche geslachten, wier leden een rol hebben gespeeld in de geschiedenis van hun land, gewoonlijk rijke familiearchieven bezitten, waar dikwijls kostbare documenten van groote geschiedkundige waarde worden bewaard. Niettegenstaande daar dus nog wel een en ander ook over onze geschiedenis is te vinden, heb ik mijn onderzoek niet tot die archieven uitgestrekt. Vooreerst ontbrak mij de tijd. Vervolgens is de toegang tot de kasteelen van den adel niet altijd gemakkelijk te verkrijgen en liggen zij gewoonlijk zeer afgezonderd. Maar bovenal heb ik geen onderzoek daar ingesteld, omdat het werk tegenwoordig aan de beste handen is toevertrouwd. De taak namelijk om de

particuliere archieven te onderzoeken heeft de *Historical Commission* op zich genomen. Veel is reeds onderzocht, maar nog veel meer ligt braak en wacht nog op ontginning. De rijkdom der archieven der groote adellijke geslachten van *Engeland* is zeer groot en het zal dus nog zeer lang duren, vóór dat alles volledig is onderzocht. Van de reeds onderzochte archieven zijn voor onze geschiedenis van belang.

I. Dat van den *Marquis of Salisbury* op *Hatfieldhouse*. Daar worden a. o. de papieren bewaard van *Elizabeth*'s minister *Burghley*, wiens nazaat de markies van *Salisbury* is. Dit archief is voortreffelijk bewerkt en uitgegeven als: *Calendar of the Manuscripts of the Marquis of Salisbury preserved at Hatfield House. London* 1883—1889, 3 dln. Deze documenten loopen thans tot 1589; de uitgave wordt voortgezet. Deel IV is „in the press". De *Calendar* is van een voortreffelijk register voorzien, zoodat ieder onderzoeker gemakkelijk het zijne kan vinden.

Nog zijn van belang voor den tijd van Elizabeth en den 80jar. oorlog:

II. *The Manuscripts of his Grace the Duke of Rutland, preserved at Belvoir Castle.*

III. *The Manuscripts of the Earl Cowper preserved at Melbourne Hall.*

Het is niemand onbekend, dat tusschen *Willem III* en zijn boezemvriend *Willem Bentinck*, later *Earl of Portland*, een zeer intieme correspondentie heeft bestaan. *Macaulay* wijst er op in zijn *History* (*Longmans Green*, 1890), II. 5.

Deze correspondentie is thans door de Hist. Comm. onderzocht en geregistreerd als:

IV. *The Manuscripts of his Grace the Duke of Portland, preserved at Welbeck Abbey.*

Veel over den bekenden diplomaat *Downing* bevatten:

V. *The Mss. of the Duke of Beaufort, the earl of Donoughmore and others.*

Over den tijd van de Witt is een en ander te vinden in:

VI. *The MSS. of S. H. le Fleming Esq. of Ridal Hall.*

Onze verhouding tot Engeland onder *Karel II*, *Jacob II*, *Willem III* en *Anna* vinden wij in:

VII. *The MSS. of the Duke of Leeds the Bridgewater Trust, Reading Corporation, the Inner Temple etc.*

De bekende *Danby* is nam. later *lord Carmarthen* geworden en gestorven als *Duke of Leeds*. Voor denzelfden tijd zijn ook van belang:

VIII. *The MSS. of the House of Lords.*

IX. *The MSS. of the Duke of Atholl and of the Earl of Home.*

REGISTER

DER

geraadpleegde Handschriften van het Britsch Museum.

A. Harleian.

B. Egerton.

C. Lansdowne.

D. Cottonian.

E. Burneian.

F. Kings.

G. Royal.

H. Additional Charters.

I. Arundel.

J. Sloane.

K. Additional.

[1]) Door een abuis zijn de beide stukken in dit nummer gescheiden gebleven.

[2]) Dit nummer is door een, bij het groote aantal geraadpleegde handschriften, naar wij hopen, vergeeflijke vergissing, tweemaal opgenomen. Eerst bij het bewerken van het Register kwam de fout mij onder de oogen, te laat om ze nog te herstellen.

[3]) Vergelijk het opgemerkte onder [2]).

[1]) Vgl. noot n°. 11405.

[1]) Zie het boven bij n°. 11405 opgemerkte.

ALGEMEEN REGISTER.

N.B. Het spreekt wel van zelve, dat namen, die schier op elke bladzijde voorkomen, als Engeland, Frankrijk enz., niet zijn opgenomen. Evenmin Holland en Vlaanderen, wanneer daarmede Noord- en Zuid-Nederland worden bedoeld; onder beide hoofden vindt men slechts die plaatsen vermeld, waar van die gewesten in engeren zin sprake is.

De cijfers verwijzen naar de bladzijden.

A.

D.

E.

F.

H.

I.

J.

K.

L.

M.

N.

O.

P.

Q.

S.

U.

V.

